Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Բիէր Նինուցա

ՂԱՐԻՓ ՊԻՐ ՍԸՐՐ

ՅԱԽՕՏ

ՏԻՎԱՆԷՆԻՆ ՍԸՐՐԸ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՃԻԼՏ

Միւթէրճիմի

ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

Նաշիրի

ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԻՊԷՐԵԱՆ

معارف نظارت جليله سنك ٩١١ نومرولى رخصتيله طبع اولنمشدر

Կ. ՊԻՊԷՐԵԱՆ ՄԱԹԲԱԱՍԸ
Եէնի-ճամի, Չիչէք-բազարը Ն. 23
ՍԹԱՆՊՕԼ

1889

Բիէր Նիմուշս

ՂԱՐԻՊ ՓԷՔ ՍԸՐՐ
ՅԱԽՕՏ
ՏԻՎԱՆԷՆԻՆ ՍԸՐՐԸ

ԻՔԻՆՃԻ ՃԻԼՏ

Միւթէրճիմի

ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

Նաշիրի

ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԻՊԷՐԵԱՆ

معارف نظارت جليلەسنك ٩١١ نومرولى رخصتيلە طبع اولنمشدر

Կ. ՊԻՊԷՐԵԱՆ ՄԱԹԲԱԱՍԸ
Եէնի-ճամի , Զիւչիր-բազարը Ն. 23
ՍԹԱՆՊՕԼ

1889

T. AZATYAN'ın Koleksiyonundan

8580

Բ—28

ՊԵՏ. ԳՐԱԿԱՆ
ԹԱՆԳԱՐԱՆ

ՂԱՐԻՊ ՊԻՐ ՍԸՐՐ

ԵԱԽՕՏ

ՏԻՎԱՆԷՆԻՆ ՍԸՐՐԸ

ԳԸՍՄԸ ԷՎՎԷԼ

1

Հազիրան այընըն սէրին պիր սապահընտա, ճափօն մէմալիքինին Եէտտօ չէհրինտէն եիրմի իքի քիլօմէթրօ գատար պաʼիտ օլան Եօզօհամա չէհրինին ճէնուպ թարաֆընտաքի տէրէնին պօյունտա վատը տար պիր եօլտան իքի քիշի կէչմէքտէ իտի։

Պունլարտան պիրիսի Նիփօնլը գըյաֆէթինտէ օլուպ, օրթա ճընսընա պէնզէր գայէթ ուֆագ սիեահ պիր աթա պինմիշ իտի։ Տիկէրի իսէ՝ աթըլա եարըշ էտէրճէսինէ գըլաղուզ կիպի էօնտէն գօշմագտա իտի։

Պու գօշան ատամ ճափօնլը պիր սէյիս իտի։ Ճափօնտա սէյիսլէր հէմ հայվանը պագարլար, հէմ տէ աթա սիւվար օլանլարը հայտէ էօնլէրինէ տիւշիւպ գըլաղուզլըգ իտէրլէր։ Պազը եէրլէրտէ աթա լաֆ անլաթըրըլըգ գայրէթ վէրիրլէր վէ արա սըրա աթը տուտուրթուպ, տիւման չըգարան պուրունը սօղուգ սու իլէ եըգարլար վէ գուվվէթի ճէտիտէ վէրմէք իչիւն պիրազ ֆասըլա վէրիրլէր։

Պիր գաչ սաաթլըգտան պէրու պու իքի եօլճը իքիտէ պիրտէ իւչ պարչա թահթատան եափըլմըշ օլան տար քէօփրիւլէրտէն վէ պիր

չօգ սարփ մահալլէրտէն կէչէրէք սէհահէթ իթմէքտէ իտիլէր ։

Սիւվարի խայլը սէնէլէրտէն պէրու ձարօնտա իգամէթ իթմէքտէ օլան պիր Ֆրանսըզ թապուրու իտի ։ Մէրգէզ օրատա սէրվէթ սահիպի օլմուշ ըտը ։ Եօլճըլըգ ուզուն օլմագ հասէպիյլէ խայլըճա եօրուլմուշ ըտը ։

Սէհէ իսէ, ավաէթինէ պէքլէյէն օլտուղունու պիլտիյի ճիհէթլէ, քէմալը սապը ու թէհամմիւլ իլէ գալթը մէսաֆէ իթմէք ազմինտէ իտի ։

Հէքիմ. – Տէմէք օլուր քի, Արամանտօ, պու կիւն սէնին էֆէնտինին տահա գիւճտաէ՞ մի ֆէնալաշտը ։

Արամանտօ՝ մէնուսիյէթի թամմէ իլէ. – Էվվէթ. խասթալըղը գիւճտաէնսիյլէ աղըրլաշտը ։

Հէքիմ. – Թապիի մարքիզ տէ տահա գիւճտաէ տուշարը թէլաշ օլմագտա տըր.

Արամանտօ. – Էֆէնտիմին պու կիւնիւ աղշամ խէմէն յէճէյինէ մարքիզ գանապաթ հալըլ իթմիշ տիր ։ Մարքիզ ֆէվգէլատէ մահզուն վէ մէ՛յուս օլտուղը ճիհէթլէ, սիզին կիպի սատըգ պիր տօսթունուն եանընտա պուլունմասընը արզու իտէյօր ։

Հէքիմ. – Սահիհէն տօսթըյըմ, մարքիզ իլէ իւլֆէթ վէ միւնասիպէթտէ պուլունտուղում տօսթը օլմամագ գապի՞լ մի տիր ։ Սէն տէ, Արամանտօ, մարքիզի սէվէր վէ սատըգանէ խըզմէթ իտէյօրսուն, տէյի՞լ մի ։

Արամանտօ. – Պէն մարքիզին էսիրի իմ. մարքիզի սէվմէք տէյիլ, թափընըրըմ։ Մարքիզին խաքքըմըզտա իւչ սիւրմէք, պէնիմ իչին էն պէօյիւք սաատէթ, էն պէօյիւք մէսէրրէթ տիր ։

Հէքիմ. – Էֆէնտին վէֆաթ իտէրսէ, մարքիզ նինէ ձարօնտա՞ մը իգամէթ իտէճէք, եօգսա Ֆրանսայա ավտէթ իտէճէ՞ք մի ։

Արամանտօ. – Պիլմէյօրըմ։ Պունտան իքի սէնէ էվվէլ գարա սըթմա իլլէթինտէն եագայը գուրթարամամըշ օլան մախտումըմ տա պուրատա մէտֆուն տըր ։ Օղլընըն ղայպընտան տօլայը հէր կիւն կէօզ եաշը տէօքմէքտէ տիր. մէմուլ իթմէմ քի վաթանընա ավտէթ իթսին. – տէտի ։

Պու սուրէթլէ մուսահէպէթ իտէրէք պիր տաղըն թէփէսինէ վասըլ օլմըշլար ըտը ։ Թէփէնին նէզարէթի ղայէթ լաթիֆ իտի ։ Պիր չօգ տար եօլլար պիրի պիրլէրինին իչինտէն կէչէրէք եա ղայպ օլմագտա վէ եախօտ պիր տիկէրինէ պիրլէշմէքտէ օլտուղը միւ-

լու, պաղըլարը պազըն եօլլարը կիպի չալըը չիմէն որտասընտան կէչմէքտէ, վէ պաղըլարը տախի զայէթ սարփ վէ վահշի մահալլէրտէն միրուր իթմէքտէ իտի ։ Նիւքտէք մահալլէրտէն ճէրեան իտէն ըրմագլար, եօլլարըն աչըգ ճիհէթլէրինէ գատար կէլիպ, սուլար օբալարտա թէրաքիւմ վէ միւչիւք պիր կէօլ թէշքիլ իտէրլէր իտի ։ Պու կէօլլէրին նիւզլինէ պահարըն էն լաթիֆ պիր աւսմանընըն ըէֆլագը ագս իթմէքլէ, թաֆսիլի նագապիլ պիր պէրրագլըգ վէ հէլավէթ հասըլ օլմագտա ըտը ։

Ուզագտան կէօրիւնէն տէնիզին մախի, գօրուլարըն եէշիլլիյէ մախլութ օլան չալըը վէ չիմէնլէրին կիւմիւշի եէշիլլիյինին թամախնը պաշընտա պուլունտուղը ճիհէթլէ, պիր գաթ տահա էնզարը սէհասիյնէ խօշ կէօրիւնմէքտէ իտի ։

Թէբէլէրի չամ վէ եամալի ազաճլար իլէ մուհաթ օլան վէ տէնիզին իւզէրինտէ չուրատա պուրատա տաղընըգ տուրէթտէ մէչհուլ պուլունան ատալար կիւնէշին իւզ հարարէթիյլէ տէրեատան սուտա իթմէքտէ օլան խաֆիֆ պիր տումանըն արգասընտա մէխթուր օլըգլարը հալտէ տախի չէհանը թէմաշէ պիր մէնզարէ թէշքիլ իթմիշլէր իտի ։

Արամանտօ, աթըն էօնիւնտէ տուրմագսըզըն գօշմագտա ըտը ։

Տէնիզտէն էսէն սէրին րուզկեարը պաղէն հարարէթի հավա կիւլթաքչէ արթագըընտան, տօգթօր Տէֆրիզ բէք զիատէ զահմէթ վէ էզիյէթ չէքմէյէ պաշլամըշ ըտը ։

Նագէհան եօլընըզ պիր քէմէրլի մէրմէրտէն եափըլմըշ մուհթաշէմ պիր քէօրբիւ նիւմայան օլտու ։

Իքի թարաֆը սէրվի վէ չընար ազաճլարըյլա մուհաթ օլան ուզուն պիր եօլ տախի, գարշուսընտա իւսթիւ եալտըզը արմա իլէ միւզէյյէն ճէսիմ պիր պինայը միւնթէհի իտի ։

Մէգպէրէ պինասընըն հէր թարաֆը գալըն տիվարը կիպի մէթին պիր տիվարլա մուհաթ իտի ։ Պու տիվարլարըն թէմէլինէ տախի իւնտէք աչըլմըշ, վէ պու խէնտէքտէն պէրրագ պիր սու ճէրեան իթմէքտէ պուլունմըշ ըտը ։

Հայվանըն ահագլարընըն սէսի իշիտիլմիշ օլմագ լազըմ կէլիր քի, հէնուզ էվէ մուվասալէթ իթմէքսիզին, գապու աչըլտը ։

Արամանտօնըն գըլաֆէթինէ պէնզէր գըլաֆէթտէ պիր ձարոնը, մէրգում խանաշարագ, պիր գաչ քէլիմէ սէօյլէտի ։

Հէքիմ իչէրի կիրտի ։

Հէքիմի կէօրտիւքտէ սիյահ սաչլարը ալթըն իյնէլէր իլէ թէպէսինտէ թօփլանըլմըշ, կէնճ պիր գըզ -խասթանըն ատամ կէլիյօր.- տէյու, թաթլը թաթլը սէօյլէնէրէք էվէ տօղրու գօշուշմաղա պաշլատը։

Պու սըրատա Հէքիմ թապիյէթին ինսանա վէ իրաէ իտէպիլէճէյի հէր տիւրլիւ լէթաֆէթի շամիլ պիր պաղչէյէ տախիլ օլմըշ ըտը։

Ճափօն ուսուլի իւզրէ եափըլմըշ օլան մէզքիւր քէօշքիւն էօնիւնտէ ուֆագ գասգատլար վէ քիւչիւք աղաճլար վէ ըրմագլար վէ սաիրէ վար ըտը։

Տօքթօր, թօզլը պայաղլարըյլա զարիֆ խալըլարա պասմաղա գըյամայարագ եավաշ եավաշ եիւրիւմէքտէ օլտուղու հալտէ, գարուլարտան պիրինին քէնարընը եօգուշը գըվըրըմ, գըվըրըմլարըն արասընտան կիւլիւմսէյէրէք եէթիշմէ վէ լէթաֆէթտէ պի հէմթա, զայէթ ինճէ սիյահ իփէքտէն ուզուն պիր մանթօյա սարըլմըշ կէնճ պիր գադըն նումայան օլտու։ Գար կիպի պէյազ օլան սոլ էլինին պէյազլըղը, ըշըլտայան պիր ըէք միսալի; սիյահ մանթօնուն իւզէրինէ տիւշմիւշ օլտուղու կիպի, սաղ էլինտէ տախի քէօպէյի եօգալը գալտըրմըշ ըտը։ Սըֆաթընտա ֆէվգէլատէ մահզունիյէթ վէ մէհուսիյէթ էլամէթլէրիլէ պէրապէր, սարը քիպր ու ազամէթ մէշհուտ իտի. քէնտի տուտագլար իլէ միւթէշէքքիլ օլան քիւչիւճէք աղզընտա տախի էլամէթի քիպր վէ նէխվէ վար ըտը։

Տօքթօր պիր գաչ ատըմ իլէրիլէտիքտէն սօնրա.

— Մ. տը Սալըվէզ նա՞սըլ տըր, մատամ

— Ձանըմ խէքիմ քի չու արալըգ զայէթ ֆէնա տըր։ Հէր նէ գատար սիզ պիչարէ Ֆիլիպիմին պու տէրտտէն գուրթուլամայաճաղընը չօգտան պէրու գաթիյէն պէյան իթմիշ իտինիզ իսէ տէ, եինէ սիզի թասատի իթմէյէ ճէսարէթ իթտիմ։

— Իսապէթ իթտինիզ, մատամ։

— Եօլսա հէր նէ գատար զահմէթ վէ սըգընթը չէքտինիզ իսէ տէ, էյպէթ ափվ իտէրսինիզ։ Հայէթի նէզ՛ինտէ պուլընան պիր խասթա պաշընըն ուճընտա էմնիյէթ իթտիյի պիր տօսթը կէօրէճէք օլուրսա նէ՞ գատար մէմնուն օլուր...

Տօքթօր Տէֆրիզ մատամ տը Սալըվէզին լաթիֆ վէ միւթէքէպպիր սըֆաթընը կէօրտիւքտէ, թօզու տա, հարարէթի տէ, աթըն սարսընթըլարընը տա ունութտու։ Զաթէն չօգտան պէրու մատամ-

զէ տիլտատէ իտի։ Գըզըն Էվրօպալըլարը վէ գըզըն տէ Ճափօն ուսուլի իւզրէ տէօշէնմիշ օլան միւթէատտիտ տաիրէլէրտէն կէչտիլէր. պէրտէլէրի աչըլմըշ օլան վասի պիր օտայա մատամ տը Սալըվէզ ճան վէրմէքտէ իտի։

Թուլ միւտտէթ Չին մէմալիքինտէ իգամէթ իտէրէք, ումուրը սէհհիյէտէ խըտէմաթը մուհիմմէ իֆա իթմիշ իսէ տէ, Էվրօպալըլարըն փէք գօլայ եագայը սըյըրամատըգլարը պիր իլլէթէ տուչար օլմըշ ըտը։ Պու տա օ հէվալիսին հավասընըն սըճագլըղըյլա պէրապէր, րութուպէթինտէն վէ սույըն ֆէնալըղընտան հուսուլէ կէլիր իտի։

Եիւննան նամըյլա պիր մահալտէ պուլընտուղու սըրատա հավանըն սըճագլըղընա թէհամմիւլ կիւզար օլամայարագ, վէ էթրաֆընըն նասիհաթընը տինլէմէյէրէք, խաֆիֆ էլպիսէլէր իլէ կէզմէյէ պաշլատըղը միւթիլլու, օլտը տախի, պաշասընա իլթիհապը հարէքէթ իթմիշ օլտուղունտան, հէր կիւն սօղուգ ալըպ, սըթմայա ուղրամըշլար վէ սըթմատան սօնրա տախի միւհլիք պիր իլլէթի միւզմինէյէ տուչար օլմըշլար ըտը։

Ահէլէթէն Եիւննանտան Գանթօնա կէլիպ, հէքիմլէրին նասիհաթը մուճիպինճէ թէպտիլի հավա գըլմընտա տէրհալ Չինի թէրք իթմէյէ մէճպուր օլտուլար։ Օղլունուն տուչար օլտուղու թէհլիքէյի կէօրտիւքտէ, մատամ տիվանէյէ տէօնէրէք, զէվճինին իթթիֆա իթմէսինի թալէպ վէ րիճա էյլէտի։ Մարքի՝ զէվճէսինին իսրարընա մուգավէմէթ իտէմէտիյինտէն, պիրըճա պիր վափօր քիրալայարագ, սէքիզ կիւն զարֆընտա Ճափօնա մուվասալէթ էյլէտիլէր։ Լաքին նէ տօքթօր Տէֆրիզին զայրէթ վէ իգտամաթը, նէ մատամըն իհթիմամը, վէ նէ տէ վալիտէսինին մէսաիի քեար իթմէյիպ, պիչարէ չօճուգ միւտտէթի գալիլէ զարֆընտա, թէրքի հայաթ էյլէտի։ Մարքիզ՝ օղլունուն վէֆաթընտան տօլայը հիսս էյլէտիյի քէտէր վէ թէէսսիւրէ թագաթկիւզար օլամայարագ, պիր խայլի միւտտէթ հայաթ իլէ մէմաթ արասընտա գալտը։ Եալընըզ գալտըղը սըրատա, հաղըն հաղըն քէնտի քէնտինէ տէր իտի քի. - Իւլթատըն ճէտտա, զաղընը կէօրտիւմ. Էվլատըմտան միւթէլէզզիզ օլամաղա չանսըմ տէյիլ իմիշ իմ։

Խըլաֆը ըլըղազ օլարագ ագըլ ֆիքրի, մուգատտէման քէնտիսինի գուրթարմըշ օլան Օլիվիէ տը Պիւյմիրօլտա ըտը. իսթիգամէթ վէ սատագաթ վէ զէքավէթ ճիհէթլէ էմսալինէ ալա վէ

գամ'ան պէնզէմէյէն Օլիվիէ տը Բույմիրօլ օլսա տըր, պէլքի օ-
ղլընը տա մուհաֆազա իտէր իտի տէյու գըյաս իթմէքտէ իտի։ Օ
անէ տէյին խաթըրընա կէթիրմէք իսթէմէտիյի Օլիվիէ, տուչար
օլտուղու քէտէր վէ ուղրատըղը հատիսէյի խաթըրընա կէլէրէք, հա-
լինտէ մէրգումին, թէսէլլի իթմէք տէյիլ իսէ, տէ հիչ օլմազ-
սա ճէրիհէի միւտհիշէի գալպինին իլթիեամընա օլմասընա եար-
տըմ իտէճէյինի տիւշիւնմէքտէ իտի։ Օ անէ տէյին մէրգում-
տան հիչ պիր խապէր ալամամըշ տըր։ Զէվճի մարգի տը Սարլօվէզ
նիքեահընըն իլք սէնէսի իթմամ իթմիշ օլտըղը մէյանէ խըլա-
ֆընտա օլարագ, զէվճէսինի զիեատէսիյլէ սէվմէյէ վէ հաթթա
գըզգանմաղա պաշլամըշ օլտըղը ճիհէթլէ, մարգիզին ֆիքրինի քէշֆ
իթմիշ, վէ պէք չօգ խուսուսաթտա գատիմ տօսթլարը Օլիվի-
էյի տէրխաթըր իթմէք իսթէմէտիյինի զէվճէսինէ պէեան իթմիշ
իտի։

Զէվճէսի իսէ էօմրիւնտէ պաղը խաթըրլաթմա պուլունմըշ ը-
տը իսէ տէ, Օլիվիէ տը Բույմիրօլ իլէ գամիլէն տօղունաճագ
սուրէթտէ պիր հարէքէթ վէ մուամէլէտէ պուլունմամըշ օլտըղըն-
տան, մէրգումէան նիչին թէնէֆֆիւր իթտիյինի, սաատէթեանէ
թավր իլէ պիր արալըգ զէվճինէ սուալ իթտիքտէ, մարգի Օլիվիէ-
նին աստթա հէքիմ կիպի եանընտա պուլունամամըշ իտիյինի վէ պու
ճիհէթլէ խաթըրընա կէլտիքճէ մուղտարիպ օլտըղընը պէեան իթմիշ
իտի։

Մարգի պու ճէվապտան պիրազ հիտտէթ հիս իթմիշ իտի իսէ տէ,
պէլլի իթմէմիշ իտի։ Օլիվիէնին զիքրի, քէնտի ախլագընտա պիր գա-
րընըն խաթըրընա տիւշէր պիր քէտէրնաք վէ մուճիպի մահճուպի-
յէթ վէ տէհշէթլի պիր խաթըրէ կէթիրմէքտէ իտի։ Էօմրիւնտէ պիր
տէֆա օլարագ իթմիշ օլտըղը խաթա գալպինի զիեատէսիյլէ թազ-
ինք իթմէյէ պաշլամըշ տըր. վէ օղլընըն վէֆաթընտան սօնրա,
կիւնլէրինի պիր եէէս վէ նա ումիտ իչինտէ կէչիրմէքտէ պուլունմըշ
տըր։

Օ էսնատէ զէվճինին քէնտիսինի սէվմէքտէ օլտըղը մուհագ-
գագ տըր. հաթթա զիեատէսիյլէ սէվմէքտէ իտի։ Փէքի տէ զէվ-
ճէսինին մուհապպէթ տէնիլէն շէյի հիս իթմէտիյինի անլատըղը ի-
չին քէնտի աշգ ու սէվտասը արթմագտա տըր. Անճագ սօնրատան
սօնրալա հուսուլէ կէլմիշ օլան պիր մուհապպէթտէն նաշի նիքեա-
հընըն իլք սէնէլէրի կէօրմիւշ օլտըղը հագարէթ ամիզ ահվալի ունութ-

մամըշ վէ զէվճինին օ անէ տէյին պիր թազըմ ալըֆթէլէր իլէ
էօմրիւնիւ խարապ վէ պէրպատ իթտիքտէն սօնրա, պիր արալըգ
քէյֆինէ կէօրէ տէ քէնտիսինէ ըւճհանիյէթ վէրմէսինտէն, վէ պու
վէճհ իլէ պէեանը նէտամէթ իյլէմէսինտէն տօլայը գալպի զէվճէ
գարշը եումուշամըշ տըր։ Գունըն իլէ պէրապէր քէտէրլի թէհամ-
միւլ իլէ զէվճիյլէ պէրապէր եաշամագլըղա ռաղը օլմուշ վէ պունը
տա էօյլէ պիր լէթաֆէթի հալ իլէ իխթիեար իթմիշ իտի քի մար-
գիտէն պաշգա հէր քիմ օլսա զէվճէսինին իւլուլը գալպինէ ըւտա-
նաճաղը տէրքեար պուլունմըշ տըր։

Օղլընըն սաղլըղընտա, մէրգումին մուհապպէթի քէտէրանէ-
սինէ սէրթէ կէթիրմէմէք իչին զէվճինին ահվալը գայըլը մինասի-
պէսինէ կէօրէ գարամըշ օլտըղը միհիլլու, օղլընըն վէֆաթընտան սօն-
րա տախի, իյլէմիշ օլտըղը հէկեանէ խաթաանըն միւճազաթը օլմագ
իւզրէ հէր չէյէ թէհամմիւլ իթմէք թարաֆընը իլթիզամ իթմիշ
իտի։

Զէվճի Փիյէր իհթիեարլըղընտան տօլայը սէօզլէրինտէն միւթէէսսիր օ-
լամաեարագ, վէ մէրգումին աշգ ու սէվտասընա վէ իհթիմամ վէ
իգտամաթընա գուլագ ասմաեարագ, հայըրլարըն իւզէրինէ ուղրա-
նըպ, կէօղլէրինի ճիյէրպարէսինին մէզարըն օլտըղը նօգթայա տի-
քէր վէ սաաթլարճա էնտիշէյէ տալար գալըր տըր։

Զէվճի իսէ պու հալի կէօրտիւքչէ, ահապա սանիհէն օղլընըն
գապրինէ՞ մի հասրը նազար իտիյօր. եօգսա ուֆուգուն էօթէ թա-
րաֆընտա պուլունան Օլիվիէյի՞ մի պէքլէյօր տէյու տիւշիւնիւպ
տուրմագտա տըր. Մարգի Օլիվիէտէն զիեատէսիյլէ թէնէֆֆիւր իթ-
տիյի ճիհէթլէ, միւէպպէտէն վաթանընտան պաշգա պիր մահալտէ
եաշամաղա եէմին իթմիշ իտի։

Մա մաֆիհ զէվճէսինէ Օլիվիէտէն պահս իթմէյէ պիր վէճհ
իլէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի։

2

Փիյէր տը Սարլօվէզ գալպինտէ հասըլ օլան չիպանէթի աշգ վէ
հասէտտէ պէրապէր, գամիլինտէքի ըւհաթսըզլըղըն չիպանէթլի տար-
պէլէրինէ տայանամայարագ, միւտէթի գալպէ զարպընտա գուվ-

մէկ խաթանընտա պիր ղատթ ու ֆիւթուր հիճրէսազ օլուպ, Զինտէ գազանմըշ օլտըղը խըլէթ թէքրար ունուտմայը ղուհուր օլմաղլա, եավաշ եավաշ էրիմէյէ եիւզ թութմըշ իտի ։ Չօգ սիւրմէյիպ օ անէ տէյին տօս տօղրը կէզմէքտէ օլան մարքի իւրի գավթ օլտը . եանագլարը չուգուրա պաթտը . կէօզլէրի գարարտը վէ կէճէլէրի ույգու տէնիլէն չէյին եիւզիւնիւ կէօրէմէզ օլտը ։

Մարքիզ, զէվճինին ահվալը տէհշէթ իշթիմալինի կէօրտիւքտէ, մէրգումին հէր գապահաթըն ունուտուպ, ճիտտէն վէ սամիմէն աճըմագլա պաշլատը ։ Եանը պաշընտա ճան վէրմէքտէ օլան ատամ էնճամըեար օղլընըն պապասը տէյի՞լ մի իտի ։ Եանի հիչ պիր հիսսէ միւշարիք օլմաեան վէ պիր գարընըն գուզուլու ֆէվգէլատէ մէ'սուտ վէ եախօտ տէրէճէյի նիհայէտէ մէ'եուս իտէն պիր հիսսի վիրէն օ ատամ տէյի՞լ մի իտի ։

— Խաթէ՞րլիւսին Ֆիլիփ, Նօրմանտիաեա կիտէյի՞մ մի . վաթանընըն հավասընըն եարտըմըյլա, շու խըլէթտէն գուրթուլապիլէճէյինի իւմիտ իտէյօրըմ ։

— Կիտէլիմ ամմա, պուրատան մուֆարագաթ իթմէք սէնին իչին բէք պէօյիւք պիր ֆէտաքեարլըգ տըր . ճիյէրբարէնին մէտֆուն օլտըղը շու պաղչէյի թէրք իթմէք կիպի պիր ֆէտաքեարլըղա պէն շայէսթէ՞ մի իմ ։

— Սէն տէ օ ճիյէրբարէնին պապասը տէյի՞լ մի սին, օնըն կիպի սէնին տէ պագայը վիճուտընա իհթիեամ վէ ղայրէթ իթմէք վազիֆէյի մուգատտէսէմ տէյի՞լ մի տիր . — տէտի ։

Զէվճէսինին սուրէթի իֆատէսինտէն Ֆիլիփ ֆէվգէլատէ մէսրուր օլտը . զիրա մարքիզ հիչ տիւշիւնմէյէրէք ճէվապ վէրմիշ վէ պու ճէվապը վէրտիյի սըրատա Օլիվիէյէ գավուշմագ կիպի պիր ֆիքըր իլէ սըֆաթընտա հիչ պիր էլամէթ բէյտա օլմամըշ ըտը ։ Բէմալը ինթիզամ իլէ զէվճէսինին էլինի աղզընա կէօթիւրտիւ .

— Սէն միւքէմմէլ պիր գարըսըն, մարքիզ . սանա թաբընմամագ գապիլ տէյիլ տիր, խայը, Նօրմանտիանըն հավասընտան տուչար օլտուղում խըլէթէ հիչ պիր ֆա'իտէ օլմազ, էյէր պէնիմ իստէյի սըհհէթ իթմէքլիյիմ կիպի պիր մուճիզէ վուգու պուլապիլիսէ, պու տա անճագ սէնին իգտամաթըն, սէնին մուհապպէթին վէ պէնիմ գապահաթլարըմը ունութմագլըղըն սաեէսինտէ հուսուլպէպիր օլապիլիր ։

Մուճիզէ՞ մի . սէնին կիպի հէնուզ կէնճ վէ գուվվէթլի պիր

քիմսէնին խատէրի սըհհէթ խըլէմէսի նի՞չին պիր մուճիզէ գապիլինտէն օլսուն ։

— Պէն տուչար օլտուղում խըլէթին տէրէճէյի վէխամէթ վէ շիտտէթինի պիլիրիմ ։ Պինաէն ալէյհ պունտան պաշգա իթմէնին նէ ֆաիտէսի վար, նէ տէ լուզումը ։ Պէն սէնտէն պիր շէյ իսթէրիմ . պունըն իճրասընը պանա վատ իտէ՞ր միսին ։

— Էյէր վիճտանըմա մուղայիր պիր շէյ տէյիլ իսէ, քէմալը մէմնունիյէթլէ իճրասընը վատ իտէրիմ . սէօյլէ իսթէտիյին նէ՞ տիր ։

— Պէնի պուրատա, օղլըմըն եանը պաշընտա տէֆն իթտիրմէլիսին ։

— Տէմէք քի միւէպպէտէն ձարօնտա գալմագլըղըմը արզու իտէյօրսըն քի, պէնի պէօյլէ հայըն վէ քէտէրինագ բէվայըթ իլէ պու մէմլէքէթէ պաղլամագ իսթէյօրսըն ։

— Սահիհէն գապիլին եանընտան այրըլմամագա րազը օլու՞յօրմըսըն ։

— Օլույօրըմ ։

— Տէմէք օլուր քի խաթալարըմը տա աֆվ իթտին . ահ . թէշէքքիւր իտէրիմ, գարըճըղըմ . հէզար թէշէքքիւր . — տէյէրէք, նէֆէսի քէսիլտի, պիր գաչ տագիգէ սօնրա . — լաքին ճիտտէ՞ն մի սէօզ վէրիյօրսըն, վէ պիլտէ նի՞չին խաթալարա վէ չօճուգլարա սարֆ օլընան էհէմմիյէթսիզ սէօզլէրտէն պիր գաչ քէլիմէ օլսուն սէօյլէմէյօրսըն . — տէտի ։

Ֆրանսուազ տը Սալըօվէզ, տիւշիւնճէյէ տալմըշ ըտը . քէնտի քէնտինէ տէմէքտէ իտի քի . — Ֆրանսաեա կիտիպ տէ նէ՞ եարաճաղըմ . տէօրտ սէնէտէն պէրու Օլիվիէտէն հիչ պիր խապէր ալմատըմ . տէմէք քի մէ'ուս վէ պախթիեար տըր . չիւնքի պախթիեարլըգ հէր շէյի ունութտուրուր վէ ինսանը խօտպինլիյէ սաուգըր ։ Օ զէման չիւտէյի աշգ իլէ սէվմէքտէ օլտըղը գըզ իլէ էվլէնմիշ վէ էվլատ սահիպի օլմըշ տըր . արթըգ ճիւզիճէ թանըտըղը պիր տօստը, պիր եապանճը գարըյը նի՞չին տիւշիւնսին, նի՞չին խաթըրընա կէթիրսին ։ Պա խուսուս քի Օլիվիէնին ինտինտէ չախանը հիւրմէթ վէ րիայէթ պիր գարը տա սայըլամամ ։ Պու սօն խաթըրէտէն մարքիզին ալէտադէ պէեազ օլան եիւզիւ գըզարըպ վէ էլինի զէվճինէ ուզաթտըրըպ .

— Եայէտ սէնի տէ ղայպ իթմէք կիպի պիր ֆէլաքէթէ ուղրա-

Խասթա օլուրսամ, արթըգ պուրատան պիր նէրէ գըմըլտամամ, Ֆիլիփ :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ. սէնին աղըզընտան չըգան պիր նէժինին գըյմէթինի պիլիրիմ. - տէտի :

Կէօյա զէվճէսինին պու վաատընա պէգլէյօրմըշ կիպի, մարքի-նին գուվվէթի էքսիլմէյէ պաշլատը վէ Ըրամասօ իլէ տօգթօր Տէֆ-րիղ կէլինճէյէ տէյին, զաաֆը հալի մէյթէպէի գալէյէ վարմըշ-տը : Տօգթօր գարտուտան իչէրիյէ կիրմէսինի վէ մարքինին աշֆաթը-նը կէօրմէսինի մութէագգըպ մէրգումին հալէթի նէզի՛ըտէ պուլընտը-ղընը հիւքմ իյլէտի :

Տօգթօր թէտապիրի լազըմէյի իթթիխազ իթթիքտէն սօն-րա, մարքի զէվճէսինէ իըլթաթէն. - Պիզի պիրազ եալընըզ պըրագ, մարքիզ. տօգթօր ըլա թամիմ աշֆաթըլյա կէօրիւշտիւն, պէն տէ տօսթ մագամընտա պիր ազ կէօրիւշմէք իսթէրիմ.

Մարքիզ՝ օտատան չըգաճագը սըրատա. - Վէ լաքին նէրէ կէ-լիրսին, տէյի՞լ մի: Շունտա նէ գատար վագըթ տահա սէնի կէօ-րէճէյիմ:

— Պէնի չաղըրտըգլարընտա անտէ կէլիրիմ, աղիզիմ: Խանընտա-քի օտամա կիտէյօրըմ. իսթէտիյին զէման խապէր կէօնտէր. - տէ-յիպ, օտատան չըգտը:

Մարքի իլէ հէքիմ եալընըզ գալտըգլարընտա.

— Կէլտիյինէ թէշէքքիւր իտէրիմ, տօգթօր. պէնիմ տօսթըն օլտըղընը պիլիրիմ. մէ՛մնուն իտէրիմ քի չու սօն սաաթընտա պէնիմ պաշը խըզմէթիմտէ պուլունուրսըն :

— Հագգըն վար, Ֆիլիփ. սէնտէն շիմտիյէ գատար տօսթանէտէն պաշգա պիր շէյ կէօրմէմիշիմ. պունտէն տօլայը պէն տէ սէնին հէր արզունը իճրա իթմէք իսթէրիմ. սէօյլէ նէ՞ իսթէրսին :

— Սանա պիր գաչ շէյլէր իրատ իտէճէյիմ. մարքիզ պէնի պու-րատա օլտուղում եանը պաշընտա տէֆն իթտիրմէքլիկի վատ իթտի, պագըյէի էօմրիւնիւ օղլում իլէ պէնիմ մէզարըմըն թա եանընտա կէչիրէճէյինի տախի իլավէթէն պէեան վէ թէահհիւտ իյլէտի : Զէվ-ճէմին չու գարարը էօմրիւմիւն սօն սաաթընտա պէնի նէ գա-տար մութէսէլլի վէ մէսրուր վէ միննէթտար իթտիյինի սէնտէն պաշ-գա քիմսէ թագտիր իտէմէզ. չիւնքի զէվճէմի նէ գատար սէվտի-յիմի սէնտէն պաշգա քիմսէ պիլմէզ. լաքին աճապա, էօյլէ կի-

տէճէք օլտըղըմը պիլտիյինտէն, հալիմի աճըյարագ, պէօյլէ պիր վատ իթտի տէ պիլ ախըրէ իճրա իթմէյէճէ՞ք մի : Պունը տա մէ՛մնու իթմէմ. չիւնքի մարքիզին խանըմտէ նէժին տէնիլէն չէյ մուգատ-տէս տիր : Անճագ, էնճամըխար գարը տէյի՞լ մի տիր, տօգթօր. գարըլար իտէ գօլայ ալտանըրլար վէ սէպաթսըզ օլուրլար. շայէտ պէօյլէ պիր սէպէպ թահթընտա օլմագսըզըն մարքիզ չու գարա-րընտան րուճու՝ իթմէյէ գալգըշաճագ օլուրսա, քէնտի հիւսնիւ-րիզասըյլա իթմիշ օլտըղը նէժինի քէնտիսինէ իխթար, վէ պու նէ-ժինտէն րուճու իթմէմէսինէ հէր ճիհէթչէ գայրէթ իթմէքլիկի թէ-ահհիւտ իտէ՞րմիսին :

— Նէժին պիլէ իտէրիմ. - տէտիքտէն վէ պիր մուտէթճիք տիւշիւնտիւքտէն սօնրա. - Սիզէ պիր չէյ սուալ իտէյիմ :

— Իտինիզ :

— Մատամ տը Սարլօվէզ պուրատա գալմագլըղը քէնտի հիւս-նիւ րիզասը՞յլա մը վատ իթտի :

Էվվէթ, պէնիմ թարաֆըմտան հիչ պիր թազյիգ վուգու պուլ-մագսըզըն, քէնտի հիւսնիւ րիզասըյլա վատ իթտի :

— Օ հալտէ մուսթէրիհ օլ. մարքիզին պու սուրէթլէ իթմիշ օլտըղը վատ վէ թէահհիւտտէն նիւքուլ իթմէյէճէյինէ էմին օլա-պիլիրսին :

— Պէօյլէ օլտըղընտա սէն էմի՞ն միսին քի պէն տէ էմին օլայըմ :

Էվվէթ էմինիմ. մարքիզ տը Սարլօվէզ հէր վէճհիլէ մուքէմմէլ պիր գատըն օլտըղընտան, տահի պիր գարրիս վէ եա հավվէսէ գա-պիլ մախաճաղընտա էմին իմ : Սէնին զէվճէն պաշգա գատընլար մի-րըլմախաճաղընտա էմին իմ : Սէնին զէվճէն պաշգա գատընլար մի-սալի զաաֆը թագյիէթէ մալիք վէ վէրմիշ օլտըղը գարարտան գօ-լայ րուճու իտէն գատընլարտան տէյիլ տիր : Պու կիւնքի իթթէ-լյա ...

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, տօգթօր, պէնի նէ գատար մութէսէլ-լի իթմիշ օլտըղընը թէսավվուր իտէմէզսին, լաքին զէվճէմ պու-րատա գալապիլէճէ՞ք մի, եալընըզլըգ վէ մէ՛նուսիյէթտէն վէ իշ-սիզլիքտէն պիզար օլուպ սա՞նմախաճագ մը :

— Խայըր. մարքիզ, պուրատա պօշ տուրմայաճագ տըր : Խայըր վագըթտան պէրու ֆիքրինտէ պիր թէսավվուրը սէխավէթքեարանէ վար տըր : Միւրատը Եօգօհամա վէ հաթթա Նէտասօ սօգագլարըն-տա կէզէն էօքսիւզլէրի վասի՛ պիր մահալէ ճէմ՛ իլէ, օ մա՛սումլա-

րա, քեսէի սէխավէթինի աչմագ վէ գուվվէի պինհիյեսինի սարֆ իթմէք տիր. պու միսիլլու մէթրուք չօճուգլար հէր նէրէտէ օլուր իսէ օլսուն քէնտի հալլէրինէ պըրագըլտըգը հալտէ, պիլախըրէ հէր տիւրլիւ խապասէթ վէ ճինայէթէ թէսատիւֆ իթտիքլէրինի մարքիզ պիլտիյինտէն սէֆալէթ գարըշըլարընը օլտուգճա գարալթմագ նիյէթինտէ, մազսատը պունլարը թօփլայըփ, տաիրէի ըրզ ու խըթմէթգարէթտէ պէսլէթմէքտէն իպարէթ տիր.

Մարքի տը Սարլօվէզ՝ կէնիշ պիր նէֆէս ալարագ. — Շիմտի հազըրլէթէն միւսթէրիհ օլտում. չիւնքի պու թէսավվուրաթ իլէ Ֆըրանսուազըն ճարօնտան այըրլամամագըրնա էմնիյէթի գալմըշ հասըլ իթտիմ: Սէրվէթի շախսիյեսինէ պէնտէն գալաճագ մէպալիղ մունզամմ օլտուղը հալտէ, ճէսիմ պիր մէպլաղ բէյաա օլաճագը տէրքեար տըր: Մաադա քէնտիսի իչին թէզքիրատէ չալըշմըշ օլտուղում պէնիմ սէրվէթիմի տէ մարքիզէ գապուլ իթտիրիրսին. վէ պու սէրվէթի տէ ումուրը խայրիյէի միւթէսավվըրէսինէ գուլլանմասընը թէվսիյէ իտէրսին: Պունտան մաատա սէնտէն պիր խըզմէթ տահա տիլէրիմ: Պուրատա պիր չօգ քեազըտլար, մէքթուպլար վէ սաիրէ պուլունաճագտըր... — տէյէրէք, ալթ թարաֆընը սէօյլէմէք խուսուսընտա թէրէտտիւտ իթտի: Հէքիմ իշի անլայըփ.

— Եսքի տիվանէլիքլէրին ասարը օլմալը... պունլարը մատամ Սարլօվէզին կէօրմէմէսինի մի արզու իտէյօրսըն:

— Էվվէթ. Հէմ պու տէֆթէրլէրին հէմ տէ պաշգա խուսուսաթա տաիր էվրագ վար տըր:

— Պաշգա խուսուսաթ տէտիյին հա՞նկիլէր տըր:

— Պէլքի էլինիզէ պիր թագըմ էսքի ղազէթալար կէչէճէք տիր. պու ղազէթալարտան պազըլարընըն քէնարլարընտա, իշարէթլէր վէ ումուրը սըհհիյէյէ տաիր պազը կըտահաթլար օլմալը տըր. պունլարըն քեաֆֆէսինի, օգումագըղըն վէ խուսուսըյլա մարքիզէ օգութմամագըղըն նագաճագընա նէմին իտէ՞ր մի սին:

Տօգթօր Տէֆրիզ պունլարա թէահհիւտ իթտիքտէն սօնրա, զէվճէսինին չաղըրըլմասընը թալէպ իթտի:

Մարքիզ տը Սարլօվէզ ֆէվգէլատէ մահզուն պիր հալտէ ճան վէրմէքտէ օլան զէվճինին եանընա կէլտի:

Մարքի. — Պէն սէնին պու գատար էյի պիր գատըն օլտուղընը պիլմէզ իտիմ. Թէսավվուրաթընը տօգթօր Տէֆրիզ անլաթտը. սէն նիչին շիմտիյէ գատար պէօյլէ թէսավվուրաթըն օլտուղընը սէօյ-

լէմէտին. սէօյլէմիշ օլսա իտին, օ ֆիքրի խայրա պէրապէր թէշէպպիւս իտէր իտիք.

Մարքիզին եիւզլէրի գըզարըփ, ճէվապ վէրմէտի.

Մարքի. — Անլայօրըմ: Պէնտէն թէմամըյլա էմին տէյիլ իտին, գապահաթ պէնիմ տիր:

Մարքիզ. — Եօյլէ տէյիլ, Ֆիլիփ. թէսավվուրաթըմը սէօյլէյէճէք օլսամ, տիվանէճէ պիր ֆիքիր նազարըյլա պագաճագըն տէյու գորգույօրտըմ:

Մարքի. — Սէնին հիչ պիր ֆիքրին մէճնունանէ պիր ֆիքիր օլմատըղընտան պաշգա հաթթա գայէթ ալի վէ գայէթ բաք վէ խամիյէթգեարանէ պիր ֆիքիր տիր: Պիր չէյ տահա պանա վաատ իտէ՞ր միսին:

Մարքիզ. — Մէմնունէն:

Մարքի. — Սէրվէթի մէվճուտէմի օ ֆիքրի խայրա սարֆ իթմէք իւզրէ գապուլ իտէ՞ր միսին.

Մարքիզ. — Գապուլ իթտիմ, Ֆիլիփ:

Մարքինին կէօզլէրի բարլամագա պաշլայըփ. — Ահ. պու նէ մէսէրրէթ. Էճէլ պիզի այըրաճագ իսէ տէ, պու սուրէթլէ տահա զիեատէ պիրլէշտիրէճէք. — տէտի.

Մարքիզ՝ ֆէվգէլատէ պիր խէյէճան իլէ զէվճինին էլինի թութուփ. — Տահա պաշգա սըբարըշլարըն վա՞ր մը տըր, Ֆիլիփ, սէօյլէ:

Մարքի. — Վար տըր. Տօգթօր Տէֆրիզ, օտամտաքի էվրագը վէ ղազէթալարը եագաճագ տըր. մա՛լումաթըն օլսուն. Մուխալէֆէթ իթմէ:

Մարքիզ. — Բէք ալա:

Աքշամ մարքի տը Սարլօվէզ, «վատընը ունութմա. պէնտէն այըրլմա» տէյու թէքրար իտէրէք թէսլիմի էնֆաս էյլէտի:

3

Զէվճինին վէֆաթընտան սօնրա մարքիզ տը Սարլօվէզ ֆէվգէլատէ սուրէթտէ սուչարը մէ՛եուսիյէթ օլտը: Պիր խայլը միւտտէթտէն պէրի թէսավվուր իթմէքտէ օլտուղու ֆիքրի խայրը թէշէպպիւս

ըթսին մի ըթմէսին մի տէյու տիւշիւնմիւշլէրտէ իտի ։ Թէսատիւֆիւնըր մէվզըը ֆիքրէ գօյմագ խըթէր իտի իսէ տէ , գայըննաէքի օղլըն-թըըր վէ մէհուսիյէթի հալի իզթիրապընտա , հիչ պիր չէյէ գարար վէրէմէմէքտէ իտի ։ Զէվճինի պէք սէվմէմիշ իտի , հալպու մու-թէմատիյէն զէվճիյէ պէրապէր պուլունտուղու սըրատա զիհատէսիյլէ էզիյէթ վէ իչքէնճէ չէքէր իտի . անճագ զէվճի վէֆաթ իթտիքտէն սօնրա , մարքիզին կէօզինէ էվ քըատիյէն պօշ կէօրիւնիւփ , էվլէ-քինաէն զիհատէ մուզթարիպ վէ մէ՛հուս օլմագտա իտի ։ Արամիս-տօ էն կիւզէլ չիչէքլէրի թօփլայըփ օտասընը թէզյին իտէր , Եօգօ-համայա կիտիփ , քիթապ վէ զազէթէ կէթիրիր վէ պիւթիւն ճի-հանըն էօքսիւզլիւմէնլէրինին սուրէթի թէրքիպ վէ խարաքէսինի մու-թալաա իտէր իտի իսէ տէ , մարքիզ հիչ պիր չէյտէն միւթէլէզզիզ օլմայըրտըն մա՛տա , գուվվէի պէտէնիյէսի կիթտիքճէ քէսպ զաաֆ իթմէքտէ իտի ։

Տօգթօր Տէֆրիզ տա՛իմա մէրգումէյի թէտավի իթմէքտէ վէ կիրիֆթար օլտուղու զաաֆ, էսէրի մէ՛հուսիյէթ օլտուղունը սէօյլէյէ-րէք , իլէրիտէ ինսէ քէսպի գուվվէթ իտէճէյինի վէ պէհան իլէ մար-քիզի թէսէլլի իթմէքտէ իտի ։

Մարքիզէ իթմիչ օլտուղու վատա իզթիրապընտա , տօգթօր Տէֆ-րիզ սըգ սըգ վէ սէրպէսթճէ քէօշքէ կէլմէքտէ իտի ։ Անճագ մէր-գումէյի տա՛իմա կէօզլէրի եարը գապալը վէ պէնզի քիւմիւլէն սօլ-մուշ պիր հալտէ սէտիրին պիրինին իւզէրինէ տէվրիլմիշ կէօրտիւք-ճէ , մարքինին վէֆաթընտան տօլայը տուչար օլտուղու մէ՛հուսիյէ-թին պիրազ գըյատէ սուրէթիւյինիւ թէսլիմ իթմէքլէ , տօգթօր Տէֆ-րիզին տէէթտա ճանը սըգըլմագտա , վէ մարքիզին պու քէտէրտէն թէհլիքէլի պիր մարազա ուղրամասընտան գօրգմագտա իտի ։

Պիր կիւն Եօգօհամանըն կիթմէքլիկի թէքլիֆ իթտիքտէ մարքիզ տօգթօրըն թէքլիֆինի րէտտ իթտի ։

— Օրատա սիզէ պիր չէյ կէօսթէրէճէյիմ քի սիզ տէ , մէմնուն օլաճագսընըզ ։

— Թէսատիւֆիւ իթմէքտէ օլտուղում իշէ տա՛իր մի ։

— Շիւպհէսիզ ։

Գուշըն իւզէրինէ մարքիզ տէրհալ մուվաֆագաթ իթտի ։ Աթ-լարա պինտիլէր վէ Արամիսօ տախի պիթթապի րէֆագաթլարընտա օլտուղու հալտէ, տաղտան աշաղը ինտիլէր . իքի պաճար գարինի խիթամ ըար ։ Պիր թարլըմ լաթիֆ մանզարէտէն մուրուր իթտիք-

8580 բ/իհ

տէն սօնրա սահիլի տէրհալա վասըլ օլտուլար ։ Սահիլտէ ճաքօն ուսուլի իւզրէ եափըլմըշ խաֆիֆ վէ փագաթ գավի պիր սանտալ պէքլէմէքտէ իտի ։

Տօգթօր Տէֆրիզ իլէ Արամիսօ սանտալըն արգա թարաֆը-նա գալըն հասըրլար իւզէրինէ իլիշտիլէր . Արամիսօ իշարէթ գըլտըղըտա , այթը նէֆէր գուվվէթլի քէսան ճաքօնճա պիր նայմէ սալը վէրէրէք , քիւրէք չէքմէյէ պաշլատըլար ։ Սանտալ ա-տէթա վափօր կիպի սիւրաթլէ իլէրիլէմէքտէ իտի ։

Իքի սաաթ գատար , սանտալ Եօգօհամա լիմանընա տիւշ-լի մուգթէլիֆէ սէֆայինին լէնկէր էնտազ օլտուղու մահալլէ մուվա-սէլէթ իթտի ։

— Պիր գանկօ խաթէր մըխըմըզ , մարքիզ ։

(Գանկօ տէտիքլէրի ճաքօնըն պիր նէվի արապասը տըր . եա-նի պիր ճընս սէպէթ տիր քի եօլճը իչինտէ օթուրուր կիպի օթուրուր վէ իքի քիշի սըրըգլար վասըթասըյլա սիւրիւքլէնիր պիլիր թաշը-լըր) ։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , տօգթօր . եիւրիւյէրէք կիթմէքլիկի թէրճիհ իտէրիմ . էյէր պիր մահզուր եօղըսա , տահա զիհատէ մէմ-նուն օլուրըմ ։

— Հիչ պիր մահզուր եօգ տըր , խուսուսըյլա պիր գաչ հաֆ-թատան պէրի պուրատա պիր չօգ էճնէպի վար տըր . չու հալտէ պիզէ քէք չօգ տըգգաթ իտէն պուլունմագ ։

Պիլ հագըգա շիմտի ճաքօն մէմլէքէթի պիր զէմանքի կիպի էվ-րօփալըլար իչին մէճհուլ վէ մէստուտ պիր մահալ տէյիլ տիր ։ Հիւ-քիւմաթըն թիճարէթ վէ զէնաաթի թէվսիլէտէքի էսէրի օլարագ, պիր չօգ տէմիր եօլլարը ինշա օլունմագտա տըր . Թիճարէթ սէ-նաաթ վէ իլում ու ֆիւնուն էօյրէնմէք իւզրէ չօճուքլար էվ-րօպանըն ճիհաթը մուխթէլիֆէսինէ կէօնտէրիլմէքտէ , վէ հէր նէվի քիթապլար թէրճիմէ ... թէրագգըրաթտա քէք զիհատէ մէյլ վէ րաղպէթ կէօսթէրիլմէքտէ տիր ։

Հէր տիւրլիւ էմթաալը էճնէպիյէ ճաքօնտա խալիս օլունուր վէ արազիի մունպիթէսինին հուսուլէ կէթիրտիյի մահսուլաթ իլէ մուպատէլէ իտիլիր . Նէ հալէթի հալիհի Եօգօհամա շէհրի ազիմ մուպատէլէ իտիլիր . Նէ հալէթի չէհրի պիր թիճարէթկեահ օլտուղու միւլլու հէլէ Նէտօ շէհրի կիպի կիւ-պիր մահալ տէյիլ տիր . Միւթէատտիտ զէլ պիր մահալ քէք գօլայ թէսատիւֆ օլունմագ ։ Միւթէատտիտ սէրայլար վէ իպատէթխանէլէր վէ խանէ վէ քէօշանէլէր վէ թէաթ-

ՊԵՏ. ԳՐԱԿԱՆ ԳՐԱՑԱՐԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆ

բօլար վէ տիւքքեանլար վէ համամըդ հիամայըդ չայ տէբօլարը վէ պա խուսուս ռէֆահէթխանէլէր , նէտաօ չէհրինի Եվրօբանըն էն պէօյիւք չէհրլէրի սըրասընա կէչիրմիշլէր իտի : Էճնէպիլէր էրքէք վէ գատըն քէմալը սէրպէսթի իլէ կէզէր ու կիւզար իտէրլէր վէ հէրկէսէրաէն հէր տիւրլիւ րաղպէթ վէ միհմաննուազլըղա նայիլ օլուրլար :

Տօգթօր Ժան Տէֆրիգ Եօգօհամա չէհրինին հէր պիր քէօշէսինի պիլտիյինտէն , Մարքիզի էվվէլա չէհրին էն միւթէպէր ճիհէթի օլան Հօնգօ-Տօրի ճատտէսինէ կէօթիւրտիւ : Պու ճատտէտէ բէք չօգ թօհաֆէր տիւքքեանլարը վարտը օլուպ պիլ խասսա մա'մուլաթ վէ մէնսուճաթը թախիյէ սաթըլմագտա իտի : Եվրօպալըլարըն ճէմաաթի սաքէնինտէ , մէզքիւր ճատտէ իլէ Պէնթէն-Տօրի թէսմիյէ օլունան ճատտէ էն զիյատէ իշլէք օլան ճատտէլէր իտի : Ալթուն վէ ֆիլ տիշի գութուլար , թունճտան մա'մուլ սագսըլար , մինէլի վէ եաղլը պօեալը բէօմէր , թագլիտի գաղըտ օյմալը ֆաղֆուրի քեասէ վէ թապագ վէ սա'իրէ , վէ սարայլարտան վէ միւթէնէֆֆիզանը գատիմէ խանէլէրինտէն չալընմըշ օլուպ Եվրօբա անթիգա մէրագլըլարընըն հայրէթլէրինի պատի օլան պիր չօգ նէանէլէր մէզքիւր ճատտէտէքի տիւքքեանլարտա ֆիրուխթ օլընմագտա իտի :

— Մարքիզ տը Սալօվէզ , նէվզատիրաթը մէզքիւրէյի կէօստէրմէ , տօգթօր Տէֆրիգէ իլթիմասէն տէտի քի . — Պիր վագըթ պու միսիլլու չի գըյմէթ վէ նատիր չէյլէրի ճէմ' իթմէք խուսուսընտա բէք պէօյիւք պիր մէրագըմ վար իտի : Նինէ էսքի մէրագըմը թաքրի՞ք մի իտէճէք սինիզ : Պու թարաֆլարա իլք տէֆա օլարագ կէլտիյիմ զէման , օղլըմըն խաստալըղը հիտտէթ վէ հիւմմի թէտավինիզ ռէմէրքաի օլարագ հէնուզ թէխաֆֆուֆ իթմիշ օլտըղընտան հէր կիւն կէլիր , պու տիւքքեանլարտա սաաթլէր իլէ վագըթ կէչիրիր իտիմ : Շու զարիֆ գուշլարը , պու նատիր բէօմէրի , պու ֆաղֆուրիլէրի վէ նիհայէթ պու գըյմէթլի խալըճէլէրի կէօրտիւքճէ հայրան օլուր գալըր , վէ ճիւմլէսինէ պիրտէն մալիք օլմագ միւմքին օլամաճաղընը խաթըրըմա կէթիրտիքճէ տահա խասթալանըր ըտըմ : Հէր պիր նէանէնին գըյմէթ վէ ֆիաթընը էզպէրլէմիշ իտիմ . զէվճիմին ռէխավէթի սայէսինտէ բէք չօգ չէյ մուպայաա իտիպ , հավիլէսինի ալտըմ : Լաքին օղլըմըն վէֆաթընտան պէրու հիչ պիր չէյ կէօզիւմտէ տէյիլ :

Տօգթօր . — Մէրատըմ զիհնինիզի պէօյլէ լուզումսըզ չէյլէր

[library stamp]

կէօսթէրմէքլէ եօրմագ տէյիլ իտի . սիզէ կէօնիւլիւնիւզի վէ ֆիքրինիզի մէշղուլ իտէր պաշգա չէյլէր կէօսթէրէճէյիմ . պիրազ տահա սապըրսըզլանմայընըզ , կէօրիւրսինիզ . — տէտի :

Պիր հազըրճէ պիրազ իլէրիտէ տար պիր սօգագտա , վէ քիւչիւք վէ խարապ պիր խանէտէ իմթիլայի պիր Ճիանըն գապըսը պիր գաչ տէֆէր իլէ վէ զարիֆ ջօնկօլարըն մուհաֆազասընա մախսուս օլմագտա իտի :

Տօգթօր . — Պու ջօնկօլարըն մէրքիւպլէրի ղայէթլէ քէօտէկլիտիր . Պու մէրքէպլէթէ բէք չօգ եանըղըն օլուր , ճիւզի պիր իսթիհսալթըղ վուգուպուլուր , խանէլէր բիթթիրիլ գուլթուրը կէօրմէ տէրհալ թիւթիւնլիւլար : Պու գայըգլարտէ օլարագ կէչէնլէրտէ վուգուպուլուր պիր հարիգտէ թէլէֆի պիր մաղալէ ճանըրպէսէլ օլուր : Պու ջօնկօլարըն անալարը պապալարը օ եանըգլըգա գուրպան կիթմիշլէր , պու ջօնկօլարըն տէօրտիւ խարապիլէր իչինտէն գուրթուլուպ չըգարըլմըշ իտի , պունլարըն հէման քիւթիւքէօյ Եվրօբալը իտի . պիր գաչըրըլմա օ եանկընտան ռէֆէթլէրինի ղայպ իթթիք , տիւնեայա կէլտիքլէրի արամըզտա կէլմիշ օլան քէօսէ թարաֆըընտան թէրպիյէ իտիլմիշ իտի . պազըլար տա պիր թագըմ ալիւֆթէլէր թարաֆընտան քէնտիլէրի ռէֆագէթէ թէսլիմ օլընմըշ իտի : Պու գատըն պիչիւյէ մա'մուլաթը թօրլամըշ մուհաֆազա վէ իաշէ իթմէքտէ իտի . Նէֆըսլէրի պիլիյէսինէ հիչ տէնէճէք եօգ : Նէֆրաթ վէ մէրհամէթի գալպինիզէ մէրթէպէի քէմալաթէ իսալ , գուվվէթ վէ իզթիրապը բէք ազ վէ բէք մահտուտ տըր . . . պու գատընըն մուավէնէթի իթմէք իսթէրմիսինիզ . — տէյէ սուալ իթթի :

Մըռանտամըզ տուշարը հէյէճան օլտը . խայըր մագըլթաան ալըճը իհրաայը թէսավվուր իտիպ վէ գագած նէզ վէ ըզթըրապըյլէ տանըշը մէվզըը իհրայէ գոնտամմագտա օլտըղը պիր մատտէ կէօզինիւն էօնիւնտէ թէճէսսիւմ իթմէքտէ իտի : Տօգթօր Տէֆրիգ իսէ , միւթէվէքֆա Մարքիզէ իթթիհ օլտըղը թէկլինին իհրաայընտա պուլընմագ արզուսըյլէ Մարքիզին զաթէն ղայէթ մէրհամէթլի օլտըղընը պու սուրէթլէ պիր գաթ տահա թէչվիգ իթմէք իսթէյէն գալպինի պու տէրէճէյէ գատար մուվաֆֆագ իտէթ , Հայթէ ճէզբէ մէրգումէնին իհզալինտէն ֆէնա իսթէր :

Մարքիզ , իլթիֆաթը գապուլ իլթիֆաթէն , տէ , Պէն էվէթ քէնտիլէրի քէլիմէտէն քէնտի գատար սանա մուավէնէթ իտէճէ-
ղիմ . զիմարիլիք էտիլմէն քէնտի գատար սանա մուավէնէթ իտէճէ-
կիմ . իլէրիտէ տահա զիյատէ իհսանտա պուլունուրըմ . — տէյէրէք քէ-
տէ , իլէրիտէ տահա զիյատէ իճապընտա պագարըմ . — տէյէրէք քէ-

սէսինի մէրտիվէնին ավուճլարընա պօշալթըը, խըթխըտարըն կէօզլէրի բարլամաղա գալպի չարբմաղա պաշլատը. պիր ազ էվվէլ ույուշուգ վէ տալղըն պիր հալտէ իքէն, ալթունլարը կէօրտիւքտէ ատէթա ճան ալտը.

Ճիհանըն հէր թարաֆընտա օլտըղը կիպի Եօզղատտա տախի մէթրուք վէ պիրէր չօճուգլար վար տըր քի, մուավէնէթէ վէ խուսուսիյլէ մանէվի մուավէնէթէ մուհթաճ տըրլար: Մարքիզին բէք չօգտան պէրու կէօյնիւնտէ վազը օլան արզուսը շու սըրատա պիր գատ տահա արթըփ, օ անէ տէյին պու արզուսընը իճրա իթմէմիշ օլտուղընտան տօլայը բէշիման օլտու:

Եօլտա պու խուսուսաքի թէսավվուրընտան պահս իտէրէք, պիր ան էվվէլ մէվգըը իճրայէ գօյմագ շէվգ ու արզուսիյլա սուղան օլտըղը հալտէ Հօմմօ գարիյէսինտէքի քէօշքինէ ավտէթ իյլէտի: Մահալլի մէզքիւրըն հավասը պու միսիլլու թէէսսիւրաթէ զիեատէսիյլէ միւսա՛իտ իտի, Տօգթօր Եափըլաճագ էպնիյէնին խարիթասընը թանզիմ իթտիրմէքլիյի տէրուհտէ իթտի. վէ ինշաաթա պիր ան էվվէլ պաշլանըլմագ իւզրէ թէտարիքի լազըմէ իթթիխազ օլընտը: Տօգթօր Տէֆրիզ միւրատընա նա՛իլ օլմասընտան նաշի ֆէվգէլատէ մէմնուն օլմագտա ըտը: Ֆրանսուազըն Եօզղատտա ճիվարընտան այրըլմաճաղընա տա՛իր գէվճինէ իթմիշ օլտըղը թէահհիւտ, թէմամիյլա իճրա օլընաճաղընա էմնիյէթի գամիլէ հասըլ իթտի:

Ֆէրտասը կիւնիւ պիր մէ՛մուր կէլիփ, էպնիյէնին եափըլաճաղը մահալլի մուաէնէ իյլէտի. մարքիզ թալիմաթ վէ էվամիրի լազըմէյի մէ՛մուրա իթա իյլէտի: Պիր գաչ կիւն սօնրա տախի խարիթալար թանզիմ օլընտը:

4

Եափըլաճագ էպնիյէնին գայէթ սատէ օլմասը մուգարրէր օլտուղը հալտէ, ճէսիմ խարիթալար չիզիլմիշ ըտը. Ճարօնտա ալէսսէվիյէ էվլէրին իքի սաթէ իւէ տէ, պաղչէլէրին գայէթ միւզէյյէն վէ միւքէմմէլ օլմասընա թէրթիպ վէ իհթիմամ օլունտը: Էպնիյէ-

նին նէ սուրէթլէ ինշա իտիլէճէյինի վէ ի՛թտիմալթը նէտէն իպարէթ օլաճաղընը պիր էյիճէ աննլամագ իւզրէ, խարիթալարը զէվճինին տաասընտաքի պէօյլիւք մասանըն իւզէրինէ աչըփ, պիր էյիճէ թէտգիգ իթմէք իսթէտի: Մարքիզին վէֆաթընտան սօնրա մէզքիւր օտանը հէրիմանէն պաշգա հիչ պիր քիմսէ այագ պասամամըշ ըտը:

Տօգթօր Տէֆրիզ, մարքիզին շէվգ ու զայրէթ վէ հէվվէսինտէն տօլայը քէմալը մահզուզիյէթլէ խարիթատա կէօսթէրիլէն հէր պիր գըսմը թարիֆ իթմէքտէ իտի: Իպթիտա ճարօն էվլէրի կիպի մուվագգաթ սուրէթտէ պիր էպնիյէ ինշա օլունուփ, մուախխարէն հէր տիւրլիւ ըսլահաթը զէմանէյէ թաալլուգ իտէճէք սուրէթտէ մէթին վէ քարկիր խանէլէր ինշասը թէգարրուր իթմիշ իտի: Օրճագ հավալար իյին պաղչէսէ այրըճա մահալլէր թախսիս գըլընըղընը վէ միւթէհէլլիֆ սէնաաթլարըն թէտրիսի իտիլէճէյի մահալլի, վէ գրաաթ հասը օլընան արազիյի տօգթօր Տէֆրիզ խարիթա իւզէրինտէ իշարէթ իյլէտի: Ճարօնտա հէնուզ զէր՛ իտիլմէյէն Ֆրանսա մահսուլաթընըն հանկի թարաֆտա վէ նէ սուրէթլէ զէր՛ իտիլէպիլէճէյինի թա՛րիֆ վէ պաշըլըճա իւէք թօխում էքիլմէսիյլէ իւզրէ թայինի օլընան մահալլի իրաէ իյլէտի: Մարքիզ՝ տըգգաթլը թամաշա իլէ տինլէմէքտէ իտի. Իլէրիտէ թէէսսիւսաթը ճէսիմ մէյտանա կէլէճէյինի վէ միւտաթէ գալիլէ զարֆընտա պիր թօգըմ պիրէր վէ պիւյիւք չօճուգլարըն վէ անալարը վէ պապալարը թարաֆընտան թանըլմաճագ գէվգ ու սէֆահէթ մէյլէ վէ մահսուլարընըն անայ ու էվլատ պապասը օլաճագ սուրէթտէ միւքէմմէլ պիր հալէ իֆրաղ իտիլէպիլէճէքլէրինի ֆէհմ իյլէտի:

Անճագ պէօյլէ ումուրը մուհիմմէյի հիւսնիւ հալտէ իտարէ վէ թույէթ իտէպիլմէք իւզրէ, պիլմէտիյի պազը խուսուսաթը էօյրէնմէք լուզումընը հիսս իյլէտի: Մարքիզին տաասընտաքի քիթապխանէտէ իթէատիյէնի պուլաբիլէճէյի ճիհէթլէ, մէզքիւր քիթապխանէտէ պիր մըգնատըս վար ըմըշ կիպի օրատան տըշարըյա չըգմամաղա գարար վէրտի: Զըրաաթ վէ հըրֆէթ վէ սան՛աաթտան վէ խուսուսիյլէ իւէք թօխում իէթիշտիրմէք ուսուլինտէն պահիս օլան թէլիֆաթը, սաաթլար իլէ միւթալաա իտէր վէ զիհնի աչըլըրըգճա օ խուսուսաքի մէյլանը թէզայիւտ իյլէր իտի:

Պու սըրատա ինշաաթա պէտ՛ վէ մուպաշէրէթ օլընարագ, միւտաթէ գալիլէ զարֆընտա իբմալ իտիլիփ, Եվրօբալը վէ ճա-

բօնլը խաճալար, հէր թարաֆտան ճէմ' խըլմաքտա օլան աֆֆալը-պիլա(ա)էսնանը թէտրիս վէ թէրպիյէ իթմէյէ պաշլամըշլար իտի: Տիկէր թարաֆտան մարքիզ Ֆրանսուա տը Սալըսէզ տախի էթֆալը մէրգումէնին թէրպիյէի մանէվիյէսիյլէ իշթիղալ իթմէքտէ իտի: Մարքիզի կէօրտիւքչէ չօճուգլարըն գալպլէրի հիսս ու րէֆքէթ վէ նէմանհալթ հիսսիաթընա մէյլ իտէր վէ անի-ալը վէ տուալարը սէյլէյէրէք թէշէքքիւրլէրինի ունուտմազլար իտի:

Ցօղթօր Տէֆրէնզ օրտ որդ քէօշքէ կէլիր, վէ մարքիզին ունուտ վէ անայը գաբիլիյէթինի թէքրիր իլէ պիր թարզ նէվին իւզրէ եաշամագտա օլտուղունը կէօրտիւքճէ հայրան օլուր իտի. Միլլէթ տասար, անէթա քէնտի տասար հիւքմիւնէ կիրիփ, մէզգիւր տատասը մարքիզ իլթիֆաթը հայրանլըղը մէքթէպ չալըշը կիպի չալըշմագ-տա իտի:

Պիր աղշամ քէօշքտէ հէր թարաֆ հալը սիւքիւնէթտէ օլտուղը հալտէ, մարքիզ թէրաճանա կէչմիշտի սըրատա, թէրախխանէնին գափըսը օլան սէթօրլարընըն արգասընտան բըշըգլարըն պիրէր պիրէր եանմագտա օլտուղունը մուշահէտէ իյլէտի: Հէնուզ քիթապլարը մութալաասընա տալմագտան, կէճէնին սիւքունէթի հալինտէ, ֆիքրինի ուզաղ մահալլէրէ աթֆ իթմիշ տուշիւնիւթ տալմագտա իտի: Վաքտիւ վէ սաաթէթի հալինտէն զիհնանէսի-լէ մէշղուլ իքէն, խանըմ գափըլընտան օլարագ, քէնտիսինի գուրթարմըշ օլան չալըս խաթըրընա տիւշիւփ, կէօզիւնիւն չաքըր մէր-գումէ տօղրու մէյլ իլէ մէքթուպ օգուրտուղունը անլատը. Քէնտի քէնտի-սինէ տէտի քի.— Օ պախթիեար օլանըն տա, պէն հէր չէյտէն մահ-րումըմ. սաատէթ վէ պախթիեարլըղը նէ գատար օլապիլիր օ գատար մէ'ուս վէ պախթսըզ օլտում:

Օլիվիէնին եանը պաշընտա քէնտիսինի քէմալը խուզուր վէ մու-հապպէթլէ թէտավի իտիշի կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէլտի. Իսթիհզա լօգանթասը վէ մուավինլէրէն տախի Նրանսա Օթէլին պիր սալօնըն-տա կէչիրմիշ օլտուղու կէճէյի վէ գէրտանը կիւնիւն թէ'րիֆի գըզ-ըը մուսիքին օլան լէթաֆէթ վէ լէզզէթինի խաթըրընա կէթիրտի. Էօմրիւնտէ կէօրմէյէճէյի սաատէթի հալէ մէզհարիյէթի դուշիւն-տա մէրգումին պին տիւրլիւ տըրդըլմըշ վէ իւմիտ իլէ էթրաֆըն-տա տօլաշտըղընը ունուտամամագտա իտի:

Հասէտ վէ գըզգանճլըգ հիսսիյաթըն վէ անըն նիյէթ աքըն արի վէ պէրի օլարագ, քէնտի քէնտինէ սէօյլէտի կի.

— Դաղը դաշըլարըն պուլընտուղու հալէ, հօգըրէթէն հասէտ խուլէյմիշիր: Պիմ պիլիր Օլիվիէնին գէլմէսինէ գատար պախթիեար պիր գարըն տըր: Անճագ գէլմէսինէ' գատար սէվէր:

Գու էֆքեարըն նէթիճէսի թէհլիքէլի օլաճաղընը ֆէհմ իտէ-րէք, անըրդըն թամթը պիր քուանտան խաթէմէ յէրէք ուհանդըրճա-սընա սիւրիւնիւփ գալքըփ, մասանըն պաշընա կէչտի վէ հէր կիւնքի կիպի քիթապլարընը մութալաայա պաշլատը: Անճագ լա գի՛հի-նին տալդընըգ օլմասընտան վէ նախօշ մութալաա իթմէյի մասա-սընին գօլայ անլաշըլամատան պիր մասալ օլմասընտան, օգու-տըղընտան հիչ պիր չէյ անլամամըշտը: Քիթապը գըրագըփ տուշիւն-մէյէ պաշլատը: Պիր վագըթ գէլճի Միլիէմ էլինտէ պիր չէփ կէօր-միւշ վէ օ չէյլէտէ էօյլէնմէք իսթէտիյի խուսուսըն տահա գիւզ-էլ սըրդ վէ անլաշըլաճագ սուրէթտէ թա'րիֆ իտիլմիշ օլտուղունը խաթըրընա կէթիրիփ, չէքի մէզգիւր քիթապխանէնին իչինտէ ա-րամագա պաշլատը. Խայլը վագըթ արամըշ օլտուղու հալտէ պուլա-մամագտա իտի. Քիթապխանէնին իւսթ կէօզլէրինտէ արամագ իւզ-րէ էյլէնթի պիր նէրտիւվանըն իւզէրինէ չըգտը. Վէ ֆագաթ արգ-գաթըրդըրգ չէքի օլարագ, թա իւսթ կէօզտէքի քիթապ եըրդըն-թըրը տէվրիլիփ եէրէ տէօքիւլտիւ: Տախա եանըրդաքի տատա-տա պէյլէնմէքտէ օլան Արամասը թիթրէյէրէք գօշուփ իչէրիյէ կիրտի.

Մարքիզ նէրտիւվանտան էնիփ, թէհլիքէլի պիր չէյ օլմատըղ-ըն խաբէրտիւրտիւ. Քիթապըն եէրէ տէօքիւլմիւշ օլտուղունը պէյան իլէտի: Արամասը մէզգիւր քիթապլարը եէրլի եէրինէ գօ-մագա մէշղուլ իքէն, պիր թագըմ րէնկլէրէնկ գարագըլ պէօյիւք-լիւ քիւչիւքլիւ քիթապլար արասընտա, խոճէ սէնէտ իլէ պաղլը պիր ռուպէթ գաղըթա վէ վէ էն իւսթիւնտէքի գաղըթանըն սէրլէվհասը օլան «Ճէրիտէի մէհաքիմ» քէլիմէլէրի մարքիզին կէօզիւնէ իլիշտի:

Վաթանընըն խաթըրըսիլէ ֆիքրի մալամալ օլամայէ պէրապէր, գալպի թամթը թամթը չարփմագա պաշլատը: Օզլէմըն վէֆաթընտան պէրու Ֆրանսա գաղէթալարընտան հիչ պիրինի մութալաա իթմէմիշ պէրու. Ֆրանսա գաղէթալարընտան, մէզգիւր գաղէթալարըն մունտէրիճաթը նէտէն խալ-օլտուղունտան, մէզգիւր գաղէթալարըն մունտէրիճաթը նէտէն խա-օլտըղընը անլամագ հավէսինէ տիւշտիւ վէ այնը վագըթտա րէթ օլտուղունը անլամագ հավէսինէ տիւշտիւ վէ այնը վագըթտա գէլմէսինի պու գաղէթալարը պու գատար իհթիմամ իլէ հըֆզ իթ-մէսինին սէպէպ ու հիքմէթի նէտէն խալըթ օլապիլէճէյինի տիւ-շիւնմէյէ պաշլատը:

Սրամասօ տըշարը չըգտըգտան սօնրա, Ֆրանսուազ մէգրէւր բաքէթ հազգընտա մէրագա տիւշիւպ, մասանըն իւզէրինէ գօյտը։ Ջէմանը մազինին իամբըրէլէրինտէն վէ կէճէնին լէթաֆէթինտէն զիհնի գարըշմըշ օլտըղընտան, միւմքինի մէրթէպէ ֆիքրինի տաղըթմամագ իսթէտի ։ Զիրա ագլը ֆիքրի պաշգա թարաֆտա օլտըղընտան, միւհիմ շէյլէր միւթալաա իտէմէզտէ իտի ։ Ջէմճի Մարքի տը Սարլօվէզին էվլէ պաղլամըշ օլտըղը բաքէթին իչինի քէստի, վէ էն իւսթտէքի զաղէթ ածըն խիւլասասընտաքի Պարօն տը Բիւյմէրօլ իսմի աթէշտէն եազըլար իլէ եազըլմըշ կիպի կէօզլէրինի գամաշտըըտը ։ Եանըպ թութուշմագտա օլան կէօզլէրինի օղլայըրագ քէնտի քէնտինէ տէտի քի, - Պու գատար զա՛իֆ մի իմիշիմ քի պու ատամըն իսմինի կէօզիւմիւն էօնիւնտէն այըրամըյօրըմ ։ Թէքրար զաղըթլարա աթֆը նազար իյլէտի ։ Րու՛խէթ օլըման ճէզա միւհաքէմէլէրինին թա պաշընտա «Պօլէմ տը Բիւյմէրօլ մահգէմէ» իպարէսինի օգույըպ · կէօրտիւյիւ խաեալաթ գափիլինտէն օլմատըղընա գանաաթ հասըլ իթտի ։ Այթ թարաֆընը օգումաղա ճէսարէթ իտէմէյիպ, տէլի կիպի եէրինտէն ֆըրլատը գալգտը · աճէլէթէն ֆիստանընըն տիւյմէլէրինի սէօքտիւ, վէ պօղուլույօրմուշ կիպի բէնճէրէնին էօնիւնէ սէյիրտիպ, Օլիվիէ կիպի պի կիւնահ վէ մուսթազըմ վէ էհլի ըրզ պիր քիմսէնին պէօյլէ պիր տուզաղա նասըլ տիւշիւրիւլմիւշ օլտըղընը տիւշիւնմէյէ պաշլատը ։

Բէնճէրէնին էօնիւնտէ պիր ազ րուզկեար ալարագ, գուլագլարընըն չընլամասը վէ էլլէրինին թիթրէմէսի կէչտիքտէն սօնրա թէքրար մասանըն պաշընա կէչտի ։ Մէսէլէնին թաֆսիլաթընը պիր ան էվվէլ անլամագ արզուսըյլա սուզան ըտը · Ֆէսատ վէ հիտտէթինտէն պօղազը գուրումըշ վէ նէֆէսի թութուլմըշ օլտըղը հալտէ, օ տէհշէթլի սաթըրլարը գըրաաթ իյլէտի ։ Մարքիզ Ֆրանսուազ, Օլիվիէյի, Գաթըրին Մարանզէնէ մէրտանէ թէրք վէ Օլիվիէնին շիտաէթի աշգընա խալէլ կէթիրէճէք պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէքտէն իհթիրազ իյլէմիշ իքէն, Գաթըրին Մարանզէնին, էօյլէ էմսալի նատիր օլան պիր քիմսէտէն սէվիլմէք կիպի պիր սաատէթէ նա՛իլ օլտըղը հալտէ, մէրգում հազգընտա շիւպհէ իթմիշ վէ սատագաթընը խալաթ իթմէք իւզրէ, հէր տիւրլիւ ֆէտաքեարլըղը իճրա իթմէմիշ օլմասընա թէաճճիւպտէ գալտը ։

Իպթիտատէ, ֆէվգէլատէ տուչարը հիտաէթ օլտը իսէ տէ, ըէֆթէ ըէֆթէ գալպինէ սիւքունէթ կէլէրէք, զաղէթայը միւթալաայա տէվամ իյլէտի ։ Նաևէհան կէօզլէրի իքի սիյահ պըրլանթի կիպի բարըլ բարըլ բարլամաղա պաշլատը · վէ քէնտի քէնտինէ տէտի քի ·

— Գաթիլին քիմ օլտըղընը պէն պիլիրիմ · գաթիլի պէն թանըըըմ · օ տէյիլ իսէ քի՛մ օլապիլիր · էյպէթ քի գաթիլ, օ ալչագ, օ նամէրտ, օ խային վիճտանսըզ տէ Գըէր տիր · պունա հիչ շիւպհէ եօգ ։ Նա՛սըլ օլմըշ տա հաքիմլէր Օլիվիէյի մահքիւմ իթմիշլէր ։ Տէմէք քի պու ատամլար հիչ պիր շէյ կէօրմէյօրլար, հիչ պիր շէյ անլամայօրլար ։

Պատէհու ճինայէթին վուգու՛ պուլտըղը թարիխ նազարը տըգգաթընը ճէլպ իթտի վէ քէնտի քէնտինէ տէտի քի ·

— Ճինայէթին վուգու պուլտըղը կէճէ, օ տէհշէթլի կէճէ Օլիվիէ պէնիմ իլէ պէրապէր տէյի՛լ միիտի ։

Իհթիհամամէյի օգույուպ պիթիրմիշ վէ մահքիւմիւն իսթինթագընը միւթալաա իթմէքտէ պուլունմըշ ըտը ։ Գալպի աահա զիեատէ շիտտէթլէ չարբմաղա պաշլատը ։ Քէնտի ուզրընա սիւքութ իթմիշ օլտըղընը, վէ օ կէճէ քէնտիսիյլէ պէրապէր իտիյինի սէօյլէյիպ տէ նամուսընը թէհլիքէյէ տիւշիւրմէմէք իչին իսմինի վէրմէմիշ իտիյինի անլատը վէ պու խուսուստա օ պիչարէ պարօն Օլիվիէնին քէնտիսինէ տէրէճէի հիւրմէթ վէ մուհապպէթինի խալաթ իյլէտիյինի ֆէհմ իթտի ։

Ֆրանսուազըն տուչար օլտըղը խէյէճան քէք ազիմ վէ քէք շիտաէթլի իտի ։ Պաշընը օթուրտըղը սանտալիէնին արգասընա տաեատը · կէօզլէրինին էթրաֆը սիյահլանտը · քէնտիսինէ պու սուրէթլէ իպրազը հիւրմէթ վէ րիայէթ իթմիշ օլան չալըզ հէեէթի մէճմուէսիյլէ կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէթիրտի վէ եինէ քէնտի քէնտինէ տէտի քի ·

— Պիչարէ ատամ ուղրըմա մահվ օլմըշ · - տէյիպ, ատէթա պայըլմըշ կիպի կէօզլէրինի գափատը ։

Լաէն սէրին րուզկեարտան այըլըպ վէ ագլընը պաշընա թօփլայըպ · - Պէն տէ էբէյիճէ նամէրտ իմիշիմ · քիմ պիլիր հա՛նկը մահպէստէ հանկը քիւրէքտէ եաթըյօր · պէն տէ պուրատա տույմըշ գուվվէթ վէ ճէսարէթ վէ մէթանէթիմի զայը իտէյօրըմ · Եիմտիյէ գատար գայըրըպ կիթմիշ օլմալըյըըըմ . . . Ա՜հ Օլիվիէ, պաղգալարը սէնի եիւզտէն պըրագըպ սանա իըխանէթ իթմիշլէր իսէ, պէն սէնի գուրթարըրըմ · եէմին իտէրիմ քի գուրթարաճաղըմ ։

Օղլումուն մէզարը իւզէրինէ եէմին իտէրիմ քի սէնին ուղրունա օ մէզարը տա թէրք իտէճէյիմ. – տէտի։

Պու սէօզլէրի սէօյլէր իքէն պէնզի քեամիլէն սօլար։ Զիրա, օղլունուն թա եանընտա տա զէվճէսի մարքի տը Սարլօվէզ եաթմագտա ըտը։ Զէվճէսինէն միւէպպէտէն այրըլմամագլըղը տա եէմին իթմիշ իտի։ Պու խաթըրլէանէն գալպի պիւսպիւթիւն մահզուն վէ քէտէրնաք օլտը։ Զէվճէսինին քէնտիսինի ալտաթմըշ օլարագ վէ հագըգաթի հալի քէթմ իտէրէք պու եէմինի ալտըրտըղըն անլըշ, վէ պիր տահա Օլիվիէնին պահսընը իշիթմէմէք իչին գըզգընճըլըղընտան, քէմալի ըհթիմամ իլէ մէզգիւր գաղէթալարը սագլամըշ, վէ իշտէ նիհայէթ պու եօմ՝ մէսէլէյէ խապէրտար օլմամագ իչին մէզգիւր գաղէթալարը եագմասը զըմընտա տօգթօր Տէֆրիզէ տէ եէմին իթտիրմիշ օլտուղունը անլատը, վէ քէնտի քէնտինէ տէտի քի.

— Ա՜հ Տիլպէ՛ր, Տիլպէ՛ր, գըզգանճըլըգ սա՛իգասըյլա նէ՞ պէօյիւք գապահաթ իշլէմիշսին։ Ճինայէթին վուգու պուլտուղու կէճէ Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլ իլէ պէրապէր օլան գարընըն գիմ օլտուղունը հաքիմլէր պէնիմ ազըլըմտան իշիթմէտիքճէ, նամուսըմըն թէհլիքէտէն գուրթուլամայաճաղընը անլատամատը՞ն մը։

Մուհաքէմէնին թաֆսիլաթընը թէքրար օգուտը. վէ մէսէլէնին հէր պիր ճիհէթինէ, վուգուֆը թամ հասըլ իթտի։ Տէրին տէրին տիւշիւնմէյէ պաշլատը։ Սապահ օլմասընա պէքլէմէքսիզին հէման չըգըփ կիթմէք իսթէտի... լաքին նէ՞րէյէ կիտէճէյինի վէ Օլիվիէնին նէրէտէ պուլունտուղունը պիլմէտիյինտէն չաշըրտը գալտը։

— Կիթսէմ էօնիւնէ տիզ չէօքսէմ տէ «գանըմը՞ մը իսթէրսին, ճանըմը՞ մը իսթէրսին, սանա իթմիշ օլտուղում ֆէնալըղա մուգապիլ գալպինտէ աչմըշ օլտուղում տէհշէթլի ճէրիհէյի ըսլահ իթմէք իչին, հէր շէյի ֆետա իթմէյէ հազըր վէ միւհէյյա ըմ» տէյու թէքրար իթսէմ. – տէմէքտէ իտի։

Տիրայէթ վէ զէքեավէթի իգթիզասընճա, զիհնինի թօփլամաղա մուգթէտիր օլուպ, իհթիեաթլը տավրանաճաղ օլան նէթիճէսի տահա վէխիմ օլապիլէճէյինի քէշֆ իտէպիլտի։ Զիրա իտյօրմիշ կիպի պըրագըփ կիթմէք ույմայըփ, հաթթա մուզայիքի օլարագ էվվէլա հէր իշի սըրասընա գօյմագ, վէ թէսատիֆ իթմիշ օլտուղու նէթիճէլէրինին պագա վէ տէվամը զըմընտա թէսատիֆի մուգթազիյէնին իթթիխազըյլա օ պապատէ տօգթօր Տէֆրիզէ սէլահիյէթի քեամիլէ վէրմէք վէ պու սուրէթլէ վիճտանընը րահաթ-

լանտըրըտըգտան սօնրա, պարօն տը Բիւյմիրօլը գուրթարմագ իւզրէ թէշէպպիւսաթը լազըմէյէ իպթիտար իթմէք թարաֆընը թէճվիզ իլէտի։

Սապահա գատար նէ սուրէթլէ հարէքէթ իտէճէյինի տիւշիւնիւպ, զէքի վէ սատըգ Արամատօնըն պու խուսուստա քէնտիսինէ մուավէնէթ իտէճէյինէ վէ իքիսի պիր էլէ վէրտիքլէրի հալտէ հէր տիւրլիւ միւշքիլաթա ղալէպէ իթմէյէ մուվաֆֆագ օլաճագլարընա չիւպհէ իթմէմէքտէ իտի։ Ահճագ, տօգթօր Տէֆրիզին, սըրրը մէյտանա չըգարըփ չըգարմայաճաղը մէսէլէսի մալիւմին զիհնինի սապահա գատար մէշղուլ իթտի։ Սապահա գարշը մէսէլէյի հալլ իթմիշ զանն իթտի։ Տօգթօրըն զէվճէսինէ իթմիշ օլտուղու եէմինէ րիայէթ իթմիշ օլմասընա նէզարէն, գալպինտէ մէրգում հագգընտա էմնիյէթի թամմէ հուսուլէ կէլտի։ Շաֆագ աթար աթմազ գալգըփ մաստասընըն պաշընա կէչտի վէ աթիտէքի մէքթուպը եազմաղա պաշլատը։

Ազիզիմ Տօգթօր.

« Մուհիմմ պիր գարար իթթիխազ իթտիմ։ Պու կիւն հէր
« հալտէ թէշրիֆինիզէ պէքլէրիմ։ Պիր ան էվվէլ գարարըմը սիզէ
« թէպլիղ իթմէք իսթէրիմ.»

«ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՍԱՐԼՕՎԷԶ»

Արամատօյը ճաքօն լիսանըյլա չաղըրըփ. – Տէր հալ Ֆօզօհամաեա կիթմէլիսին։

— Պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտիմ։

— Պու մէքթուպը Տօգթօր Տէֆրիզէ վէրիրսին վէ պէրապէր ալըփ կէթիրմէյէ ղայրէթ իտէրսին։

— Պաշ իւսթիւնէ։

— Տահա պիթիրմէտիմ։ Պէօյլէ պիր եօլճըլըգ իտէճէյիմ։

Արամատօ թիթրէմէյէ վէ բարըլ բարըլ բարլաեան կէօզլէրինտէն եաշլար աքմաղա պաշլայըփ. – Պէնի պուրատա եալընըզ վէ հուգուգըմըզտան մահրում պըրագմաեաճագսընըզ եա։

— Խայըր. մուզայիքի օլարագ սանա իհթիեաճըմ վար, էյէր պէնիմ իլէ պէրապէր կէլէճէք օլուրսան մէմնուն օլուրըմ։

— Տիւնեանըն թա օ պիր ուճունա գատար կիտէճէք օլանըզ, սիզտէն այըըլմամագլըղը քէնտիմէ պիր չէրէֆ ատտ իտէրիմ:

— Պէն տէ պէօյլէ պէլլէմիշ իտիմ: Սէնտէ պիրազ գարտաշլըգ տա օլմալը, տէյիլ մի, Արամասօ:

— Պէն նիչէ վաքըթլարա գըլաղուզըգ իթմիշիմ տիր. Հինտիսթանա, Ճավայա, Ավուսթրալիայա վէ Սան Ֆրանչիսգօյա բէք չօգ տէֆալար կիթտիմ կէլտիմ:

— Վաբորըն էյիսինի ֆէնասընը թանը՞ր մըսըն:

— Բէք էյի թանըրըմ:

— Մէսէլա պու կիտէն գօլայճա Եօգօհամատան էյի վէ գավի պիր վաբօր սաթըն ալմագ մումքին օլաբիլի՞ր մի:

— Գըյմէթինի վէրտիքտէն սօնրա նիչին մումքին օլմասըն:

— Գաչա՞ ալաբիլիրիզ:

— Աճէլէ օլմայաճագ օլուրսա իքի էլլի իքի պին ֆրանգա ալաբիլիրտիք. լաքին սաթըն ալմագա մէճպուր օլտուղումուզ մասրաֆլար ֆարգ իթտիրէլէրի թագտիրտէ գըյմէթինին իքի գաթընը իսթէրլէր:

Մարքիզ՝ եազըխանէսինին չէքմէճէսինտէն պիր ճէպ տէֆթէրի չըգարտը.

— Իչթէ սանա եուզէր պին ֆրանգլըգ պէչ տանէ չէք. Եօգօհամատա Վան Տիէմէն պանգասընտան թահսիլ իտէպիլիրսին: Հիչ պիր չէյ տուրիգ իթմէ. Եարըն սաբահ վաբօր հազըր օլմալը տըր. Թաֆսիլաթընըն մունթազամ վէ մուքէմմէլ օլմասընա տիգգաթ իլէ. Սէն քէնտին գարտանլըգ իտէպիլի՞ր միսին. Եօգսա պիր գարտան ինթիխապ օլունաճա՞գ մը:

— Հանկը թարաֆա կիտէճէքսինիզ:

— Իլքթիտա Սան Ֆրանչիսգօյա ([1]) օրատան տա պաշգա մահալէ:

([1]) Պու մէմլէքէ հագգընտա, օգույանլարա պազը մալումաթ իթասընը մունասիպ կէօրտիւք.

ՃԱՊՕՆ. Ասիայը Շարգիտէ վագը, Եէզօ վէ Նիֆօն վէ Սիգօգ(?) վէ Քիւսիւ նամընտա տէօրտ պիւյիւք ատա իլէ սա՛իր պիր թագըմ քիւչիւք ատալարտան մուրէքքէպ վասի պիր խիւքիւմէթ տըր. չիւք պէօյիւք ատալարտան մուրէքքէպ վասի պիր խիւքիւմէթ տըր. Մէմալիքի մէզքիւրէնին ահալիսի եէտտի չէհրի Ճաբօնըն բայիթահթը տըր. Մէմալիքի մէզքիւրէնին ահալիսի Եէտտօ չէհրի Ճաբօնըն բայիթահթը տըր. Ճաբօնտա բէք չօգ եանար տաղլար պուլունըգ միլիօն նուֆուս տըր. Ճաբօնտա բէք չօգ եանար տաղլար պուլունըգ միլիօն նուֆուս տըր. Մէմլէքէթի(?)

— Եվրո՞պայա տա մը կիտիլէճէք:

— Սօնրա. լաքին իլքթիտա...

— Սէօյլէյին, էֆէնտիմ. սէօյլէյին, պէնիմ սատըգ վէ մութէմէտ պիր էմէքտար օլտուղումը բանա պիլտիրսինիզ:

— Ճանըն իսթէրիմ քի իլքթիտա Գօրայը տէնիզինէ կիտէճէյիզ:

— Օ ճիվարը բէք էյի պիլիրիմ. էյէր պանա էմնիյէթ իտէճէք իսէնիզ, պէն սիզի հէր նէ թարաֆա իսթէրսէնիզ, սաղ սէլիմ կէօթիւրէպիլիրիմ:

— Ճանըմա միննէթ. լաքին ալաճաղըն վաբօրըն էմսալինտէն չօգ զինատէ սէրի իւ հարէքէթ օլմասընա տիգգաթ իտմէլիսին:

— Անլատըմ, էֆէնտիմ. էյէր Եօգօհամատա իսթէտիյիմիզ կիպի պիր վաբօր պուլամայաճագ օլուրսամ, ալաճաղըմըզ վաբօրը Սան-Ֆրանչիսգօտա վէ եախօտ Սիտնէյտէ սաթարըզ, վէ օրատա էն մուքէմմէլինի պուլուր ալըրըզ:

— Ցավրան, վէ պիր ան էվվէլ պու իշի պիթիր. պունտան պէօյ-

ճուտ օլան չայըլար էհէմմիյէթսիզ չէյլէր տիր. հարարէթի հավա 36 տէրէճէյի թէճավիւզ իթմէմէքտէ տիր: արագիսի բէք մունպիթ տէյիլ իսէ տէ, զըրաաթ մուքէմմէլ օլտուղու ճիհէթլէ քիւլլիյէթ ուզրէ բիրինճ վէ հուպուպաթը սաիրէ հասըլ կէլմէքտէ տիր. ալթուն վէ կիւմիւշ վէ տէմիր վէ խուսուսիյլէ պագըր մատէնլէրի բէք չօգ տըր. Ճաբօն ահալիսի սարըճա պիր ճինս տըր. պաշլարը պէօյիւք, պօյլարը գըսա, սաչլարը սիյահ, պուրունլարը գալըն, կէօզլէրի պիր եանա մայիլ, վէ բէնկլէրի սարըճա տըր. Ճաբօնլըլար մութէքէպպիր, էօճ ալըճը, ճէսուր վէ գուվվէթլի վէ ղայէթ մութէմէտտին վէ Նամուս հիսսիյաթընը մուհաֆազայա զիյատէսիյլէ ղայրէթքէշ, վէ ուլում ու սանայիէ խուսուսիյլէ մայիլ վէ թիյաթրօ վէ էմսալի չէյլէրէ տիւշկիւն օլուպ, Ասիա գըթաասընըն ուսուլ ու ատաթը մուգայիրինտէ օլարագ գատընլարը մահրէմ թութմազլար. սանայի վէ հըրէֆէթ Ճաբօնտա զիյատէսիյլէ թէրագգը իթմիշ տիր. բէք կիւզէլ իփէք գումաշլար նէսճ վէ տէմիր վէ պագըրը քէմալը մէհարէթլէ իշլէ իտէրլէր. խուսուսիյլէ ղայէթ կիւզէլ զըլճըլար եափարլար. իմալաթը ալաճայէ վէ ֆաղֆուրի իմալը հիւնէրլէրի բէք հիւնէրմէնտ տիրլէր: Ճաբօնլըլար Պուտտա տինինէ մէնսուպ տուրլար. հիւքիւմէթի բուհանիյէ իլէ հիւքիւմէթի ճիսմանիյէ բէյիւլէրի պէյնինտէ խայլի վագըթ մունազաա վէ մունագաշէ ճերէեան վէ տէվամ իթմիշ տիր. հիւքիւմէթի ճիսմանիյէ րէիսինէ Թայգուն վէ հիւքիւմէթի բուհանիյէ րէիսինէ միգատօ թա՛պիր օլունուր. 1858 սէնէսինէ գատար միգատօլար հաքիմի մութլագ իտիլէր. 1858 սէնէսինտէն սօնրա, Թայգուն՝ միգատօնըն հիւքիւմէթինի պաթթալ վէ մահվ իտէրէք, ախըրէն վուգու պուլան ընգըլապաթը սաիէսինտէ, Միգատօ

լէ հայաթըմտան գիւսատէսի պիլէ սէնին էլինտէ տիր . պիլմիշ օլա-սըն . — տէտի ։

Արամասօ մարքիզին էլինի պուս էյլէտիքտէն սօնրա , հէման աճէլէ մուֆարագաթ էյլէտի ։

5

Մարքիզ Ֆրանսուաց տը Սարլօվէօյ ամնիսթիէսինէ ուղրար ։ Ֆրանսա հիւքիւմէթի քիւրէք ճէզասընա մահքիւմ օլանլարը օ զա-մանլարտա միւսթէմլիքէաթընտան օլան Նումէա նամ մահալլը պա-խաէ կէօնտէրմէքտէ օլտուղունտան ; Մարքիզ օրատա գատար կիթ-մէքլիյէ գարար վէրմէքտէ իտի ։ Մամաֆիհ Օլիվիէնին նէրէտէ օլա-

---

քէսալի նուֆուզ իտէրէք , օ զէմանտէն պէրու Թայգուն սէրասքէր վէ Միգատօնըրընը իճրա մէմուրը մագամընտա իսթիխտամ օլունմագտա իտի ։ Ճափօնըն վիւճուտունու օն իւչիւնճիւ ասըրտա մէշհուր սէյյահլարտան Րիւպ-րիւքիւս իլէ Մարգօ Բօլօ Էվրօպայա խապար իթտիլէր . օն ալթընճը ասըրտա Բօրթէկիզլի ճիզվիթ պապազլար , Ճափօնեա տուխուլէ մուվաֆֆագ օլարագ , պիր խայլը քէսանը խըրիսթիանըլըղա տավէթ վէ իտխալ իթտիլէր . անճագ պուլարըն մուվաֆֆագըյէթինտէն նաշի հիւքիւմէթ շիւփհէլէնէրէք 1637 սէնէսինտէ Բօրթէկիզլիլէր իլէ պուլարըն Ճափօնեա թէպլիղաթընը Մագաօ նամ մահալլէ նէֆի իտիլմէլէրի էմր օլընտը . օ սըրատա Ֆիլէմէնքլի-լէր ճիզվիթլէրէ խուսումէթ կէօսթէրէրէք իխպարաթլարըն թէվճիհինինտէ գազանըրլար , Ճափօն իլէ թիճարէթ իթմէք իմթիյազընա նայիլ օլտուլար ։

ԵՕԳՕՀԱՄԱ շէհրի տախի , Ճափօնըն մուհիմ շէհիրլէրինտէն պիրի օլուպ , Եէտտօյա գատար շիմէնտիֆէր խաթթը իլէ մութթէսիլ տիր . Ճափօնեատա 1300 քիլօմէթրօյը մութէճավիզ տէմիր եօլը , վէ բէք չօգ թէլէղրաֆ խաթթլարը թէմտիտ իտիլմիշ տիր ։

ՃԱՎԱ . Հինտիսթան օգեանօսընտա վագը Սունտա ատալարը մէեանընտա ճէսիմ պիր ատա օլուպ , օն միլեօն նուֆուսը շամիլ տիր . պուրասընըն էհլի պիրի Ջինլի վէ Հինտլի ... Էվրօպալը տըր . 1400 սէնէսինտէ ... պու ատա Ֆիլէ-մէնքլի ... Ֆիլէմէնք հիւքիւմէթի միւսթէմլիքէաթընտան տըր ։

ՍԱՆ ՖՐԱՆՍԻՍԳՕ . Գալիֆօրնիանըն պիր շէհրի տիր . Գալիֆօրնիա Շիմալի Ամէրիգանըն գըթաաթը վասիասընտան պիրի տիր . Էն ճէսիմ ալ-թուն մաատէնլէրի պու մէմլէքէթտէ իխրաճ օլունուր ։

Ա. Ա.

պիլէճէյինէ տա'իր տօգթօր Տէֆրիզտէն տէ մա'լումաթ ալմագ միւմ-քին օլմատըղը թագտիրտէ նէտտէտա պուլունան Ֆրանսա սէֆարէ-թի մէմուրլարընտան վէ խաթթա ղայրէթանը պահրիյէտէն պազը թաֆսիլաթ էօյրէնէպիլէճէյինի մէ'մուլ իթմէքտէ իտի , էլինտէքի ղազէթալարտա խայընըզ ճէրէեանը մուհաքէմէ միւնտէրիճ օլուպ , մահքիւմին նէ սուրէթլէ վէ նէրէտէ ճէզասընը չէքէճէյի վէ մու-հաքէմէտէն էվվէլ վէ սօնրա նէ ճէրէեան իթմիշ օլտըղը թաֆսիլ իտիլմէմիշ իտի , պու թաֆսիլաթը հավի օլան էվրագըն տօգթօր Տէֆրիզ թարաֆընտան իմլա իտիլմիշ օլմասը զաննընա ղալիպ օլ-մագտա իտի ։ Հէր տիւրլիւ չարէսի թիւքէնտիյի հալտէ , Նիւ-Եօրգ շէհրինէ գատար կիթմէյէ վէ օրատան Բարիստէքի տօսթլարընա թէլէկրաֆ չէքէրէք Օլիվիէ տը Բիյմիրօլըն նէրէտէ պուլունտըղընա տա'իր մալումաթ ալմաղա գարար վէրմէքտէ իտի ։

Լազըմ օլան գարարլարը իթթիխազ էյլէտիքտէն սօնրա , տօգ-թօր Տէֆրիզ կէլտիյի հալտէ ազըլը աղըզընտա կէօրիւշէպիլմէք իւզ-րէ սօյունուպ խալթագընա կիրտի , ագշամ խալթը հավա պիրազ սէ-րինլէտիքտէն սօնրա սաաթ պէշէ տօղրը տօգթօր Տէֆրիզ Արամասօ պէրապէր բունումալը զուհուր օլտը ։

— Իմէքտաշըմըզ Արամասօնըն պազը մուհիմ իշլէրի օլմագ հա-սէպիլէ տահա էվվէլճէ կէլէմէմիշ օլտըղընտան տօլայը աֆվընը խաթիրհամ իտէրիմ , մարքիզ ։

— Սիզի պու սուրէթլէ պէկլէ իճպար թա'ճիլ իթտիյիմտէն տօլայը պէն սիզտէն աֆվընըզ տիլէմէլի տէյիլ միյիմ ։

Տօգթօր Տէֆրիզ , պէր վէճհի սապըգ մարքիզին լէթաֆէթի սէտասընա վէ սուրէթի իֆատէսինէ հայրան օլարագ ճէվապ վէ-րէճէյի սըրատա , մարքիզ սէօզիւնէ տէվամ իլէ .

— Պէօյլէ միւպաշէլէի նէզաքէթէ իհթիեաճըմըզ եօգ . կէճէ օլան կիւնտիւզ օլսուն , սիզէ նաղըլը կէչտիյինի պիլիրիմ ։

— Շիւպհէսիզ , մարքիզ ։

— Մամաֆիհ , հազրըմըզ տէրքեար օլան սաատաթ վէ մուհաբպէթինիզի , պու կիւն պիր տահա թէճրիւպէ իթմէք իսթէ-տիմ ։ Աճապա պէօյլէ պիր թէճրիւպէյէ միւթէհամմիլ օլապիլէճէք միսինիզ ։

— Սիզ տիրայէթլի վէ ֆիրասէթլի պիր գատըն օլտըղընըզ հալտէ նա՞սըլ պունլարը սէօյլէյէպիլիյօրսընըզ . էթմէյին , մարքիզ , րէճամ . . .

— Նէմին իժմէյին, տօգթօր. Էվվէլա մուրատըմ նէ՞ օլտուղունը սէօյլէյիմ։

— Էկէր սիզի թանըմամըշ օլսա ըտըմ. Հալինիզտէն գօրգմաղա պաշլայաճագտըմ. լաքին, սէօյլէյին պագալըմ. մուրատընըզ նէ՞ տիր։

— Էվվէլ էմրաէ սիզէ կիւնահլարըմը իգրար իթմէք իսթէրիմ։

— Պու կիւնահլարըն մէճանընտա սէլամէթի խնամը սէքթէտար իտէճէք վէխիմ կիւնահլար եօ՞գ տը եա...

— Հէյհա՛թ...

— Պու նէ տէրին ա՛հ տըր. պէնիմ պիլտիյիմ վէ կէօրտիւյիւմ քէտէրլէրտէն պաշգա տահա պէօյլէ ֆէլաքէթլէրէ՞ մի ուղրամըշսընըզ։

— Էվվէթ, տօգթօր. ֆէլաքէթ տէյիլ, ատէթա մէ՛ռուսիյէթէ տուչար օլմըշըմ տըր. վէ պու մէ՛ռուսիյէթ տէ օ գատար ագըմ տըշը պիր շէյ տիր քի, պազէն օգլըմըն վէֆաթընտան տօլայը կիրիֆթար օլտուղըմ նէյէս ու ֆիւթուրտան զիեատէ գալպէ թէէսիր իտէյօր։

Տօգթօր Տէֆրիգ թէաճճիւպտէ գալըպ, թիթրէմէյէ պաշլատը. աճապա ղաՀիրէն բէք սաքին կէօրիւնէն մարքիզի՛ն տէ մի պաշընտան պազը պօրալար վէ ֆուրթունալար կէչմիշ տիր տէյու տիւշիւնմէյէ պաշլատըգ, նակէհզուհուր օլան հասէտ վէ գըրգանճլըգ հիսսի, գալպինի բարալամագա պաշլատը. լաքին պէօյլէ չիւպհէ վէ վէսվէսէլէրէ ղալիպ օլտուղընտան տօլայը տէրհալ մահճուպ օլարագ, տըգգաթլըճա մարքիզին խիտիւնէ պագտը. էօյլէ մէլէքսըմաթ վէ սատէտիլ պիր մախլուգըն շիտտէթլի աչըա մուպթէլա օլապիլմէսինի թէսավվուր իտէմէտի։

— Սէպէպի նէյէս վէ ֆիւթուրըմ նէ՞տէն իպարէթ օլտուղունը միւսաատէնիզլէ սէօյլէմէյէճէյիմ, տօգթօր։

— Աճապա գէվճէնիզ մարքի տը Սարլօվէ՞զ մի...

Մարքիզ՝ պիրազ թէրէտտիւտտէն սօնրա.

— Այա վէ գաթ՛ան. սուքութըմըն սէպէպինի էյպէթ անլատընըզ։

— Էվվէթ, մարքիզ անլատըմ. տա՛իրէի սէմահէթ վէ նէզաքէթտէն հիչ պիր զէման այրըլմամըշ օլտուղունըզ մալիւմ. պու տէֆա տախի այրըլմամագտա օլտուղունըզը կէօրիւյօրըմ. Էօյլէլէրին րուհունա հիւրմէթ վէ րիայէթ վէ էն պէօյլէ խաթալարընը պիլէ աֆվ իթմէք մուգատտէս պիր վէզիֆէ տիր։

— Պէն տէ պու խուսուստա սիզին իլէ միւթթէֆիգ իւլ ֆիքր իմ. լաքին սէպէպինի հէնուզ անլամամըշ օլտուղունըզ մէհուսիյէթիմ, աղ գալտը քի պէնի մահվ իտիպ պիթիրէճէք իտի։ Տէրէճէի սէմահէթ վէ նէզաքէթինի թարիֆ իթմէյէ մուգթէտիր օլամատըղըմ պիր զաթ սաեէսինտէ, տէհշէթլի պիր պէլատան գուրթուլմըշ օլտուղումտան, էօյլէճէյէ տէյին օ զաթըն միննէթտարը օլմագլըղը տահա իթմիշիմ տիր։

— Միննէթտարը օլտուղունըզ զաթ հէր քիմ իսէ, ճիհանըն էն մէ՛սուտ վէ պախթիեար մախլուգը սայըլըր։ Լաքին հիսսի վէֆատարիտէն պաշգա հիչ պիր շէյ հիսս իթմէտիյինիզէ էմի՞ն միսինիզ, մարքիզ։

Մարքիզ տը Սարլօվէզ՝ նայան սէօյլէմէյի պիլմէյէն սատէտիլ պիր չօճուգ կիպի. – Վէֆատարլըգտան պաշգա պիր շէյ հիսս իթմէյօրըմ տէյու զանն իտէր իտիմ. Հաթթա պու կէճէյէ տէյին էօյլէ զանն իտէյօրըմ։

Հէքիմին սըֆաթը սօլմաղա պէլաղէր, մըրըլտը. Մարքիզ, տօգթօրըն նէ հալէ կիրիֆթար օլտուղունը անլայըպ.

— Պիրազ էվվէլ իտէճէյիմ թէճրիւպէյէ միւթէհամմիլ օլուպ օլմաեաճաղընըզը անլամագ իսթէմիշ իտիմ. ինթիհազըմ սէպապ ըմըշ։

— Էօյլէ տէյիլ. պու թէճրիւպէնիզէ թէհամմիւլ իտէճէք տէրէճէտէ գուվվէթ վէ գուտրէթէ մալիք իմ. սէօզիւմտէն կէրի տէօնմէմ։ Սիզ պէնի էյիճէ թանըմըշ վէ ֆիքրիմի անլամըշ օլտուղունըզտան, պատէզին թէէվիլ վէ նայանա հիչ պիր իհթիեաճ կէօրէմէմ։ Հազգընըզտա տէրքեար օլան շիտտէթի աշգ ու մուհապպէթիմ, հիւրմէթ վէ րիայէթտէն միւթէվէլլիտ պիր սէվտա օլտուղտան պաշգա, պունտան տօլայը հիչ պիր իւմիտ քէօշէսի օլմատըղընը տա պիլտիյիմ ճիհէթլէ, պունը արզ ու պէեան իթմէքլէ սիզէ րէնճիտէ իթմիշ օլամամ, իթիգատընտայըմ։ Սիզի կէօրտիւյիւմ կիւնտէն պէրի մէֆթունը աշգընըզ օլմըշըմ։ Զէվճէնիզ մարքի տը Սարլօվէզին էօհտէմ իհալէ իթմիշ օլտուղու վէզիֆէյի նայընըզ տօլթըմա պիր խըզմէթ իթմէք նիյէթիյլէ տէրէօհտէ վէ գապուլ իթմէմիշիմ. Իյի նաուրէն կէօրիւլէպիլէն սամիմի վէ բաք պիր հիսստէն թէլէզզիւզ իթմէք իչին տէրէօհտէ իթմիշ իտիմ։ Սիզ պուրատա իգամէթ իթտիյինիզ հալտէ, սիզի հէր կիւն վէ նախօտ հիչ օլմազսա տաղտաղալ աչըմտէն գալպիմ վէ ֆիքրիմ պիզար օ-

լուպ տա մագպուլ վէ նամուսլու օլան պիր մախլուգա հասըլ ֆիքր իթ-մէք խաթէտիլիմ սըրատա կէօրէպիլիր իտիմ: Սիզին, պուրատա պու-լունտըղըմ մահալլէ բէք եագըն պիր մահալլէտէ օլտըղընըզը պիլմէք վէ մահզա ումուրը խայրիյէ իլէ իմրարը վագթ իթտիկինիզի կէօրմէք պէնիմ իչին բէք պէօյիւք պիր սաատէթ տիր: Լաքին գալպինիզտէ պիր չարըքընտը հասըլ օլմուշ տէյու, պէնիմ տէ չու սաատէթտէն վազ կէչմէքլիկիմ իճապ իտէյօր: Ինսաֆքեար գատըն տէյիլ մի-սինիզ: Կէնճլիկինիզի չու մէնֆաաթ կէչիրմէյէ րազը օլմայօրսը-սընըզ տէյու, հագգընըզտա օլան էֆքեարըմը թէպտիլ իտէպի-լիր միյիմ:

— Մութթասըֆ օլտըղըմը զանն ու գըյաս իթտիկինիզ պիլ-ճէնապըլըգ վէ նէզաքէթ սիրտէ պիր գաչ տէֆէ զիեարէթ օլու-նըտըղը ճիհէթլէ, սէօյլէտիքլէրինիզի տըգգաթլըճա տինլէտիմ: Սիզի պէք էյի թանըմըչ օլտըղըմը անլատըմ: Սիզէ սըրրըմը աչմագլըղը պու կէճէ թէսաւվուր իյլէտիմ սըրատա, պունտան տօլայը տու-շարը հիսըն ու քէտէր օլաճագլընըզը բէչք իթմէքլէ պէրապէր, հագ-գըմտա հէր վէճհ իլէ սէմահէթ վէ սաատաթ իգպալ իւլճէյինի-զի տէ թագտիր իթմիշ իտիմ: Թէշէքքիւր իտէրիմ, տօգթօր. Թէ-շէքքիւր իտէրիմ. — տէյիպ, էլինի տօգթօրա ուզաթտը. տօգթօր քէմալը իհթիրամ իլէ մարքիզին էլինի պուս իյլէտի:

Մարքիզ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ. — Գալպիմ, պիր տանէճիք էվ-լատըմըն մուհապպէթի վէ այնը րաստէտէ պէնի գուրթարան պիր քիմսէ հագգընտա վագը օլան հիսսի վէֆատարի իլէ մալամալ օլտու-ղը հալտէ, վաթանըմըտան Զինէ մուվասալէթ իյլէտիմ: Պէնի գուրթա-րան զաթ, զէվճիմ մարքինին տօսթը օլտըղը ճիհէթլէ, զէվճիմ ի-լէ մէրգում հագգընտա սէրպէսթճէ կէօրիւշէպիլմէճէյիմի իւմիտ իթմէքտէ իտիմ: Մէյէրսի բէք ալտատըճը խայալաթա տալմըշըմ: Զիրա օ անէ տէյին զիհաաէսիյլէ հիւրմէթ վէ րիայէթ իթմէքտէ օլտըղը Օլիվիէ ալէյհինտէ, գալպինտէ չիտտէթլի գըզգանճլըգ բէյտա օլտը: Պիր արալըգ զէվճիմ, իլէ ամիրի պէյնինտէ պիր զըտտիյէթի էֆքեար հուսուլէ կէլտի: Զէվճիմ Ֆրանսանըն մէ-նաֆիի թէհլիքէտէ պուլունտուղու զանն իտիպ, թէսլիւգաթըն-տան խասմա օլան պիրիսինի կէօրմէք պէհանէսիյլէ, Ֆրանսայա կիթմէք վէ պէնի տէ պէրապէր կէօթիւրմէք իսթէտի: Պօրտօ-յա կիտէճէյիմիզի պէեան իտէրէք եոլա չըգմըշ օլտըղըմըզ հա-լտէ կիզլիճէ Բարիսէ կիթտիք: Անճագ գարը գըսմը տահա զիեա-

տէ նազարը տըգգաթը ճէլպ իթմիյի ճիհէթլէ, զէվճիմ թէպտիլի նամ իլէ այրը այրը սէյահէթ իթտիք: Բարիսէ պէնտէն սօն-րա մուվասալէթ իթտի: Կրանտ Օթէլտէ պիրլէշտիք վէ այնը տա՛ի-րէտէ պէյթութէթ իթտիք: Պէնտէն գըրգ սէքիզ սաաթ էվվէլ զէվճիմ Բարիստէն մուֆարագաթ իթտի: Պու գըրգ սէքիզ սաաթը պէնի պէլայը ագիպէտէն գուրթարմըշ օլան զաթա ֆէտա իթմէք իս-թէտիմ. Մէրգումըն զայէթ լաթիֆ վէ զայէթ կիւզէլ պիր գըզա աչըգ օլտըղընը վէ գարիպէն օ գըզ իլէ էվլէնէճէյինի պիլիր իտիմ: Ֆիլ պիլիր պիրի պիրիմիզտէն այրըլտըգտան սօնրա պու թէսավվուրլար նէ՞ օլտը: Օ ալիճէնապ զաթ հագգընտա հիսսիյաթըմ օ տէրէճէ խալիս վէ սամիմի իտի քի, պէրապէրինճէ կէչիրմիշ օլտըղըմ գըրգ սէքիզ սաաթըն գըսմը ազամընը, սէվտիյի գըզըն վէ էվլատըմըն պահօլարըյլա կէչիրտիք: Մահզա սէնին նէզաքէթինէ թէշպիհ ի-տէպիլէճէյիմ պիր նէզաքէթլէ, սաատաթընը իպգա իթմիշ օլան օ զաթ, պաա՛էզին էվլատըմտան պաշգա հիչ պիր շէյ իլէ մութէ-սէլլի օլամայաճաղըմը ֆէհմ իյլէմիշ իտի: Սէն նէհրինին սօլ թա-րաֆընտա վագը օլան լօգանթալարըն պիրինտէ աքշամ թաամընը իթտիքտէն սօնրա, վագըթ հէնուզ էրքէն օլտըղը ճիհէթլէ, Կրանտ Օթէլէ գատար պայա րէֆագաթ իթտի. օրատա պիր գաչ սաաթ-լար տահա օթուրուպ, սէվտիքլէրիմիզտէն պահս իթտիք: Օ կէճէ պիր չօգ թէսավվուրլարտա պուլունտըգ. իշ այա գատար էվլէնէ-ճէքտի. Օղլըմ օ էսնատէ եէտի եաշընտա իտի. իքի գըզըմ, օղ-լըմ իլէ էվլէնտիրմէյէ գարար վէրտիք: Սաաթ իքիտէ կիթտի: Ֆէր-տասը կիւնիւ թէքրար կէլտի. զայէթ սօղուգ պիր հավա օլտըղը հալտէ, պէրապէր քէօյէ կիթտիք. իքի րէֆիգ, իքի տօսթ մագա-մընտա կիւնիւմիւզիւ կէչիրտիք. աքշամ շըմէնտիֆէր սթասիօնընա գատար պէրապէր կէլտի, քէմալը շէվգ ու զայրէթ վէ ճէսարէթ վէ մէթանէթլէ, ինտիմտէ մէնֆա գապիլինտէն օլան մահալէ մու-թէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէտի: Օնտան պէրու էն զիեատէ մահ-զուն վէ մուքէտտէր կիւնլէրիմտէ, օ զաթը խաթըրլըյա կէթիրտիմ. սէվմէքտէ օլտըղը գարըսըյլա աճապա նէ՞ գատար պախթիեար տըր, տէյու տիւշիւնիւպ տուրմագտա ըտըմ:

— Օ զէմանտէն պէրու հիչ մէքթուպ եա՞զմատը մը. հիչ պիր խապէր ա՞լմատընըզ մը, մարքիզ:

— Ասլա:

— Էյ, պու հալէ թէաճճիւպ իթմէտինիզ մի:

— Խայըր. զիրա ինսան ֆէվգէլատէ նա՛իլի սաատէթ վէ պախթիեար օլուրսա, հէր շէյի ունուտուր. շուրասը տա վար տըր քի, նէ՛ արքատաշլա մէրհումուն էօյլէ պիր սօհպէթ վէ սատագաթ պէքլէյէպիլիրտիմ. Պէյնիմիզտէ օլան մունասէպէթ, իթմիշ օլտըղը պիր էյլիքտէն իպարէթ օլուպ, օ միսիլլու էյլիքլէրէ իսէ էհէմմիյէթ վէրէնլէրտէն տէյիլ իտի:

— Պունճա վագըթտան պէրի հիչ պիր խապէր ալամամըշ օլտուղունըզ հալտէ, օ զաթ նա՛սըլ խաթըրըընըզա տուշտու:

— Տիւն ագշամ մութատըմ վէճհ իւզրէ, քիթապ մութալասըյլա մէշղուլ օլտուղում սըրատա, պիր քիթապա ինթիխաճըմ օլտը: Պու քիթապը արարքէն քիթապխանէնին իւսթ կէօզինտէքի քիթապլարը թագըմըյլա եէրէ տիւշիւրտիւմ: Պու քիթապլարըն իչինտէ պիր պաքէթ ղազէթա տա վար ըմըշ: Ղազէթանըն իսմի նազարը տիգգաթըմը ճէլպ իթթի. Վէ հէր նէ սէպէպէ մէպնի իսէ մէրագըմը մուճիպ օլտը:

— Ջէնէվ ղազէթասը՞ մը ըտը:

— Խայըր. Ծէքէթէէ Մէհտէէ իտի: Մարքինին պու ղազէթալարը պու ղատար իհթիմամլէ հըֆզ իթմիշ օլմասընա թէաճճիւպ իտէրէք, մունտէրիճաթընտա մուհիմմ պիր մատտէ օլմագ լազըմ կէլտիքինի քէնտիմէ հիւքմ իթթիմ. Պաքէթի աչըպ, իւսթթէքի ղազէթանըն խուլասասը մունտէրիճաթընա կէլինճէ աթֆը նազար էյլէտիմ. Նէ՛ ղատար թէաճճիւպ վէ հայրէթտէ ղալտըղըմը վէ նէ տէրէճէ տուչարը տէհշէթ օլտըղըմը թէսավվուր իտէմէզսինիզ, տօղթօր. Էն զիյատէ մէ՛սուտ վէ պախթիեար տըր տէյու պէլլէմիշ օլտըղըմ զաթ, մէյեր պէնիմ Բարիստէն հարէքէթիմտէն պիր ղաչ կիւն սօնրա, գաթլ թէօհմէթլիյէ մազնուն օլարագ, պիր թագըմ հաքիմլէրին տիրայէթսիզլիյի վէ ճէհալէթի իլէ քիւրէք ճէզասընա հիւքմ օլունմուշ:

— Սուչսը՞զ մը ըտը քի . . .

— Պէնիմ նամուսլը պիր զաթ օլտըղըմա էմին օլապիլտիյիմ կիպի, օ զաթըն տա էհլի ըրզ վէ նամուսլը վէ սուչսըզ պիր քիմսէ օլտըղընա էմին օլապիլիրիմ. Հէմ տէ պագընըզ նէ ղարիպ թէսատիւֆ. քէնտիսինէ աթֆ օլունան ճինայէթ, պէնիմ իլէ պէրապէր պուլունտուղում կէճէ վուգու պուլմուշ:

— Հագըգէթէն ղարիպ շէյ. սիզտէն այրըլտըգտան էվվէլ մի սօնրա՞ մը վուգու պուլմուշ:

— Էվվէլ, տօղթօր, էվվէլ. Կրանտ Օթէլտէ թագրիպէն սաաթ իւչէ գատար օթուրտը. Ճինայէթ սաաթ պիր պուչուգ եա իքի րատտէլէրինտէ վուգու պուլմուշ օլմագ լազըմ կէլիր:

— Պէօյլէ օլտըղը մուհագգա՛գ մը ըտը:

— Մու՛թէպէր շահիտլէր տէլաիլի գաթիյէ իլէ իսպաթ իթտիլէր:

— Մազնուն մուտաֆաա զըմնընտա նէ՛ սէօյլէմիշ:

— Հագըգէթի հալի սէօյլէմիշ, պէնիմ իլէ պէրապէր օլտըղընը իֆատէ իթմիշ:

— Իֆատէսինէ ինա՛նմամըշլար մը:

— Հագըգէթի հալի սէօյլէմիշ օլտըղը իչին թալիհի ինանմամըշլար:

— Տա՛հա էօյլէ օլուր:

— Էօյլէ տըր. լաքին սէօզինէ ինանմատըգլարընըն պաշգա պիր սէպէպի տահա վար տըր:

— Հա՞նկիսը:

— Օ կէճէ վէ էրթէսի կիւնիւ պէրապէրինտէ պուլունտուղու գարընըն իսմինի սէօյլէմէք իսթէմէմիշ: Պաղը ինթիխաթըրղ սէօյլէրիմտէն վէճհիլէ պէնի քէնտիսինտէն գըզգանտըղընը ֆէհմ էյլէտիյինտէն, զօլ ու գալէ վէ ըղալէթէ սէպէպիյէթ վէրմէմէք իչին, ատընը սէօյլէմէքտէն իսէ, մահքիւմ օլմաղըղա րազը օլմըշ:

— Պու հալ չաեանը մէտհ ու սէնա տըր. պու ատամ հէր վէճհ իլէ հիւսնիւ թէվէճճիւհիւնիւզէ շաեէսթէ պիր ատամ ըմըշ:

— Էվվէթ, լաքին չիւնքի հալտէ պէնիմ սէպէպիմլէ նամուսը պայիմալ օլմըշ վէ քիւրէք ճէզասընա հիւքմ օլունմըշ, պէլքի տէ . . . Պէօյլէ պիր ատամը քիւրէքտէ պըրագապիլիր միյիմ. սի՛զ սէօյլէյին. Հագըգէթի հալ նէտէն իպարէթ օլտըղընը կիտիպ հուզուրը մէհքէմէտէ պէյան իթմէք վազիֆէմտէն մա՛տուտ տէյիլ մի տիր. պէօյլէ ալիճէնապ պիր ատամա, պէն տէ տէրէճէի սատագաթըմը ըզհար իթմէլիյիմ... Պու մաատէլէր հագգընտա րէյինիզէ մուրաճաաթ իթմէք իւզրէ սիզի թա՛ճիզ իթտիմ. զիրա սիզին տէ սէմահէթ սահիպի պիր քիմսէ օլտըղունըզը պիլիրիմ. պինաէն ալէյհ նէ՛ եափմագ լազըմ կէլտիյինի լութֆէն սէօյլէյին, տօղթօր:

— Էվվէլ էմրտէ, պու ատամ էլհալէթիւ հազիհի նէ՛րէտէ տիր:

— Պիլմէյորըմ։ Մահքիւմիյէթինտէն սօնրա նէ՛ օլաճաղընը, նէ՛րէյէ կէօնտէրիլէճէյինի, քիմսէն մուավէնէթ վէ սաատէթ կէօրտիւյիւնիւ պիլմէյորըմ։ Պէլքի սիզ պապը չէքէր իշիթմիշսինիզ։

— Պէլքի, պու ատամըն խամինի սէօյլէյին քի իշիթմիշ օլուպ օլմատըղըմը սէօյլէյէպիլէյիմ։

— Սահիհ տիր։ Ագլըմ նէրէտէ պիլմէմ։ Աթը պարօն Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլ տըր։

— Պարօն Օգթավըն օղլը՞ մը։

— Էվվէթ, տօգթօր. թանը՞ր մը ըտընըզ։

— Բէտէրի տօսթըմ ըտը։ Զօգ էյի արգատաշ չօգ տօղրը վէ մէրտ ատամ ըտը։ Օղլը հէնուզ կիւտէք իքէն պէն ձարօնտա կէլտիմ. հիչ կէօրմէմիշիմ։

— Ղազէթալարտա պարօն Օլիվիէ մէսէլէսինէ տա՛իր հիչ պիր մէգալէ կէ՞օրմէտինիզ մի։

— Կէօրմէտիմ. կէօրմիւշ օլայտըմ պէտէրինին խաթըրըսը մունասիպէթիյլէ տըգգաթըմը ճէլպ էտէր իտի։

— Ա՛հ. Թէէսսիւֆ օլունուր. վէֆաթընտան սօնրա քեաղըտլարը վէ ղազէթալարը էտարէյէ մէյտանտան գալտըրմաղը մարքինին նի՛չին թէնպիհ իթմիշ օլտուղունը սէօյլէյինի՛ չիմտի անլը՞յօրմըսընըզ։ Ֆրանսանըն մուհթէլիֆ ղազէթալարը մարքիյէ կէլիր իտի։ Պու վուգուաթը մարքի պէր թարաֆըն պիլիր իմիշ վէ մուէյյէտէն պէնտէն քէթմ ու իխֆա իթմէք իսթէմիշ։ Կէօրիւնիւյօր քի Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլըն ճինայէթին վուգու՛ պուլտուղը կէճէ Կրանտ Օթէլտէ հանկը գատըն իլէ պուլունմուշ օլտուղընը մարքի քէշֆ ու թախմին իթմիշ։

— Մարքի տէ սէվտիյի պիր մալի քէնտի ուսուլինճէ մուհաֆազա իտէր իմիշ, տէմէք տիր մարքիզ։

— Տօղրըտըր բէք տէ մուվաֆըգ մուլահազաթ ուսուլ տայյըլամազ. հէր նէ վագըթ օլսա պու վագըա խաթըրլատըր օլաճագ տէյիլ մի իտի. վէ պու կիւնքի պաշըմա կէլէն ֆէլաքէթ հէր նէ վագըթ օլսա կէլէճէք տէյիլ մի իմիշ. պախուսուս պէնիմ ախլագըմտա պիր գաղը պէօյլէ պիր չէյէ ֆիւթուրըմըզ պիր նազար իլէ պագաճագ մը։

— Սահիհ տիր. լաքին մարքի ֆէվգէլատէ գըզգանճ պիր ատամ ըտը։

Մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզ պու պահսատան մութէէ-

սիր օլարագ ճիհէթլէ տէվամընը թէլվիհ իթմէտիյինտէն. — Զէվճէմին գըզգանմագա հագգը եօգտուր. Եօգօհամատա, Ֆրանսա ղազէթալարընը ալան պիր քիմսէ թանըրմա՞զմըսընըզ. — տէյու մարքիզ սուալ իթտիրտէ.

Տօգթօր. — Տիւշիւնէյիմ. վէ ֆագաթ Եօգօհամատա պուլամայաճագ օլուրսագ, հէր հալտէ Եէտտօտա Ֆրանսըզ սէֆարէթխանէսինտէ պուլուրըզ։

— Տէօրթ պէշ սէնէ էվվէլքի ղազէթալարը տա պուլապիլի՞րմիյիզ։

— Պէլքի։

— O հալտէ պիր ան էվվէլ պու ճիհէթի անլամալըյըզ։

— Պէն պու խուսուստա էմրինիզէ հազըր ըմ. լաքին, պարօն Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլըն նէրէտէ օլտուղը անլաշըլտըղը հալտէ թէսավվուրընըզ նէ՞ տիր մատամ։

— Թէսավվուրըմ աշիքեար պիր շէյ տիր. էյէր Ֆրանսատաքի հափսխանէլէրտէն պիրինտէ պուլունմագտա ըսա, կիտիպ կէօրէճէյիմ վէ մէ՛զունիյէթ վէրտիյի թագտիրտէ, չըգմասընա մուավէնէթ իտէճէյիմ. լաքին մուգայիրի օլարագ Եէնի Գալէտօնիատա (1) վար իսէ, տօղրը մահալի մէզպուրէ կիտիպ օրատան գուրթարմաղա չալըշաճաղըմ։ Էվվէլ պէ էվվէլ, օ պիչարէնին պուլունտուղու հալը էօյրէնէպ վէ խէճալէթ իշթիմալէն խէլաս իթմէք իճապ իտէր։

— Էյ սօ՞նրա։

— Սօնրա արթըգ գապահաթլըյը արամաղա պաշլայաճաղըմ։ Հաքիմլէր հուզուրընտա օ կէճէ պարօն տը Բիւյմիրօլըն պէնիմ ի-

---

(1) ԵԷՆԻ ԳԱԼԷՏՕՆԻԱ. Քիւրրէի արզըն պէշինճի գըթասը օլան Ավուսթրալիանըն Շարգ թարաֆընտաքի Օգիանուստա վագը պիր ատա տըր քի ահալիսի մէրտումխօր (ինսան նաշը իլէ պէսլէնէն) ըտը. Պու ատանըն ճէնուպ թարաֆընտա քեային Բօր տը Ֆրանս, եանի Ֆրանսա լիմանը թապիր օլունան մահալտէ Ֆրանսա հիւքիւմէթի թարաֆընտան թային գըլընմըշ օլան վալի թէմէքքիւն իտէր. Պու ատա 1774 սէնէսինտէ մէշհուր սէյյահ Գօգ մարիֆէթիյլէ քէշֆ օլունմուշ տըր. 1853 սէնէսինտէ Ֆրանսըզլար մէզքիւր ատայը իշղալ վէ զապթ իթմիշլէր տիր. 1843 սէնէսինտէ Ֆրանսըզ մուհաճիրլէրի մէզքիւր ատատա սաքին օլմուշլար ըտը. Բօլիթիգա միւթթէհէմլէրինի, ճանիլէրի Ֆրանսա հիւքիւմէթի մէզքիւր ատատա վագը Նումէա նամ մահալլէ կէօնտէրիր իտի.

լէ պէրապէր պուլընտըղընը աչըգտըն վէ րէսմէն շէհատէթ իթտիյիմ հալտէ էլպէթթէ պարօն Օլիվիէ հագգընտա իճրայը տաւայէթ օլու-նուր. — տէտիյի սըրատա կէօզլէրի աթէշ սաչարճասընա պարլամա-ղա, կէօքսու շիտտէթլէ գալգըպ օյնամաղա պաշլատը.

Տօգթօր Տէֆրիզ, մարիզին հալինէ հայրան օլուպ, պարօն Օ-լիվիէյի զինտանէսինէ սէվքէտտէ օլտուղունա պիր տէրէճէյէ գա-տար ղանա՛աթ հասըլ իտէրէք. — Էյ շայէտ պէրապէրինճէ էվ-լէնմէք խահիշի կէնճ գըզ, սատագաթ վէ մուհապպէթինիզէ սէպապ իտէյօր, վէ խումարի մէրգումէ խըթնատէն սապր ու թէհամմիւլ իլէ պէքլէյօր իսա նէնէ պարօն տը Բիւյմիրօյին խասէի նամուսս վէ սէրմայէթինի խուսուսընտա ղայրէթ իտէճէ՞ք մի-սինիզ ։

— Շիւպհէսիզ, տօգթօր. պէօյլէ թէրթիպաթ ։ Պէնիմ շախսըմ վէ մէնֆաաթը՞մ իչին մի ղայրէթ վէ իգտամ իտէյօրըմ տէյէ-զանն իտէյօրսընըզ ։ Օլիվիէյի իքի տէֆա կէօրտիւյիւմ զէման հէ-նուզ պիր էյի թանըմամըշ իքէն պանա բէք պէօյիւք պիր էյիլիք իթմիշ տիր. պու էյլիյին նէ տէրէճէ լիապէթ գըյմէթտար օլտու-ղընը թա՛րիֆ իթմէք իչին էօմրիւմիւն էն մուհիմ պիր սըրրընը սէօյլէմէք իճապ իտէր ։ Օ էսնատէ պէնիմ կիպի պիլմէտիյի վէ թանըմատըղը պիր եապանճըյա իթմիշ օլտուղու էյլիյէ մուգա-պիլ պէն տէ քէնտիսինէ էլիմտէն կէլտիյի գատար եարտը՛մ էյլէմէ-լիյիմ. թապիի տէյի՞լ մի տիր ։ Պա խուսուս, էյէր սաատէթի հալէ նա՛իլ օլմասը պէնիմ ղայրէթ վէ իգտամաթըմա մէնուտ վէ մու-թէվագգըֆ իսէ, հէր հիսսէյը հէր միւլահազայը պէր թարաֆ իտէ-րէք վագըթ ղայպ իթմէքսիզին տէրհալ կիթմէլիյիմ. Օլիվիէ նա՛ի-լի սաատէթ օլմալը տըր. վէ սաատէթի հալինէ պէն վասըթա օլմալըյըմ ։ Սիզ էօմրիւնիւզտէ քիմսէյի սէվմէմիշ օլմալըսընըզ քի, պէնիմ նէլէր եարամազա մուգթէտիր օլտուղումը թէխայյիւլ իտէ-մէյօրսընըզ ։

Տօգթօր Տէֆրիզ՝ զինտանէսինէ տուչարը հէյէճան օլարագ, մարքիզին հուզուրընտա պաշլատը էյիլ. — Էյէր ճէսարէթ իտէպիլէ-սիմ, էթէյլինիզէ սարըլըր էօբէր իտիմ, չիւնքի հագըգաթէն սիզ ասիլ պիր գատընսընըզ ։

Մարքիզ տը Սարլօվէյին եիւզլէրի գըզարտը. — Պու գատար հիւրմէթ վէ իլթիֆաթա շայէսթէ տէյիլիմ, տօգթօր ։ Պէն սիզ-տէն հիչ պիր շէյ թալէպ իթմէմ, մահզա մուավէնէթ ։

— Էյէր սիզէ րէֆագաթ իթմէքլիյիմի թալէպ իտէյօրսանըզ, հէր ան հազըրըմ ։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ տօգթօր ։ Պու գատար քիւլֆէթի իխ-թիեար իթմէնիզի տէ թէրվիճ իտէմէմ ։ Պէնի Եօգօհամայա գատար կէօթիւրիւնիւզ քի լազըմ օլան մալումաթը ալայըմ. Էյէր օ-րատա մալումաթը մուգթէզիյէյի ալամազսաղ օլուր իսէ, շըմ-մէնտիֆէր իլէ Նէսաօսա կիտէրիզ. պէքքի օրատա մագսատըմըզա նա՛իլ օլուրուզ ։

— Մաա էլ մէմնունիյէ, մարքիզ ։

— Էվվէթ. պու իշի պիթիրտիքտէն սօնրա, սիզտէն պիր հիզ-մէթ տահա պէքլէրիմ ։

— Խաթըրճըղըմ, հիզմէթ տէյիլ, իլա էմրինիզէ մունթա-զըրըմ ։

— Խանայը ղայպուպէթիմտէ թէէսիս իթմիշ օլտուղըմ էթիմ-խանէնին խարէճինի տէրուհտէ իտէճէքսինիզ ։

— Օ հալտէ նէրէտէ իգամէթիմ լազըմ կէլիր ։

— Պուրատա, պէնիմ էվիմտէ, պանա արտ օլան էշեանըն ի-չինտէ, պու էշեայը պագարագճա խուլուս վէ վէֆաքեարլըղըմը խա-թըրլըեաճագ կէթիրիրսինիզ ։

— Գապուլ իթտիմ ։ Զիրա օ հալտէ սա՛իմա սիզին իլէ եաշա-եօր կիպի իմրարը վագըթ իտէրիմ. Խուսուսիյլէ պիր տահա տա-վէթ իթմէյէճէք օլուրսանըզ, մահզա պու սուրէթլէ միւթէսէլլի օլապիլիրիմ ։

— Ավտէթ իտէճէյիմէ հիչ շիւպհէ իթմէյին, տօգթօր ։

— Ինշալլահ մուվաֆֆագըյէթի թամմէ իլէ ավտէթ իտէրսի-նիզ ։ Սիզին պախթիեար օլմանըզը քիմսէ պէնիմ գատար արզու ի-տէմէզ ։

— Սաատէթի հալէ նա՛իլ օլմագ իչին նէ գատար կէօզ եաշը տէօքիւլէճէյինի պիլսէնի՛զ... պէն ֆէտաքեարլըղա վէ էլէմ ու քէտէրէ ալըշըգըմ. ղալպէն գատընլար էրքէքլէրտէն զիեատէ ճէվր ու ճէֆայա միւթէհամմիլ օլուրլար. Լաքին օ պիչարէ... օ պի-չարէ ալըշմամըշ տըր. պինաէն ալէյհ ճէնապը Հագգ Օլիվիէ տը Բիւյմիրօյը նաշատըլըղընա պաղըշլասըն, պէն պաշգա տիւրլիւ սաատէթ իսթէմէմ. — տէտի ։

6

Ցօգթօր՝ պիր միւտտէթ սիւքութ իթտիքտէն սօնրա. - Լաքին իշլէրինիզէ վագըֆ օլմագ մագսատըյլա օլմատըղըմը պէյան իլէ պէրապէր, պու կիւն Արամանտօնըն Նօգօհամանա նիչին կիթտիյինի սուալ իտէպիլի՞ր միյիմ: Պէնի պուրատա տաւքիֆ իթմէքտէն պաշգա պիր վէզիֆէ իլէ տահա, միւքէլլէֆ օլտըղըմա հիչ շիւպհէմ եօգ տըր:

— Սիզտէն պաշգալըն հիչ պիր շէյ քէթմ իտէմէմ: Ուզուն պիր սէեահաթը տաւամ իտէպիլէճէք վէ տէրհալ սաթըն ալընապիլէճէք պիր վաբօր պուլմասընը թէմին իթմիշ իտիմ:

— Սիզի՞ն իչին մի:

— Էվվէթ, տօգթօր:

— Նիչին պուրատա եանաշմագտա օլան Ամէրիգա վաբօրլարընտան պիրինէ րաքիպ օլմայօրսընըզ, մարքիզ:

— Օ վաբօրլարտան պիրինէ րաքիպ օլտըղըմ հալտէ սէեահէթիմտէն հէր քէսին խապէրտար օլաճաղը մուհագգագ տըր. պու իսէ շիմտիլիք հիչ իշիմէ կէլմէզ: Մագսատըմ նէ օլտըղը եա Ֆրանսաեա վէ եախօտ Նումէայա կիթտիքտէն սօնրա մէյտանա չըգմալը տըր:

— Իհթիմալ տըր քի պու խուսուստա տա հագգըը օլասընըզ: Լաքին եալընըզ վաբօր իլէ իշ պիթմէզ, թաքիպ տէ լազըմ, գարտան տա, պուննարը նա՞սըլ թէտարիք իտէճէքսինիզ:

— Արամանտօ պիր չօգ վագըթլար եօլճըլըգ իթմիշ, կիտէճէյիմիզ մահալլէրի բէք ալէա պիլիյօր. Թա՛ֆֆէյէ կէլինճէ, օրասը պէնիմ իչին տէյիլ. վաբօրն Արամանտօ նասըլ պուլուրսա պուլսուն:

— Ցօղրը տըր. վէ ֆազալա վաբօրը ալապիլէճէք մի. Եօգօհամատա սաթըլըգ վաբօր պուլընապիլէճէք մի:

— Պիլմէյօրըմ, տօգթօր. Տիրա ալտէթինտէն սօնրա Արամանտօ իլէ պու խուսուստան պահս իթմէտիմ:

— Զաղըրալըմ տա սօրալը՞մ մը:

— Հա՛յ, հա՛յ:

Պիրազ սօնրա Արամանտօ իչէրի կիրտիքտէ, մարքիզ վաբօր մէսէլէսինի նէ եափտըղընը սուալ էյլէտի:

— Էմրինիզի թէմամըյլա իճրա իթտիմ:

— Վաբօր պուլապիլտի՞ն մի:

— Էվվէթ հաթթա պիր քէլէրիս եագալատըմ: Օրլէան բամպուգ թիւճճարընտան պիրի էմնայը րահատէ ֆիւճճէթէն վէֆաթ իթմիշ: Վաբօրըն եարըսը քէնտիսինին տիկէր եարըսը տա իքինճի գափտանըն ըմիշ իքիսինին տէ վարիսի օլմատըղընտան, հանկըսը էվվէլ հօյսըրսէ, գալանըն վաբօրա մութէսարըֆ օլմասը պէյնլէրինտէ մուգավէլէ իմիշ: Սաղ գալան չէրիք համուլէսինի սաթըպ էլինէ մէպլաղի ճէսիմէ կէչիրմիշ օլտըղընտան սէեահաթտան սարֆը նազար իթմիշ վէ վաբօրը սաթըլըգա չըգարմըշ:

— Մէթի՞ն պիր վաբօր մը:

— Միւքէմմէլ վէ միւճէտտէտ օլտըղտան մա՛տա գըյէթլէ սէրի իւլ հարէքէ պիր վաբօր տըր..., պահասը պիրազ ֆահիշ, ամմա...

— Վէրտիյիմ աղչէ քիֆայէթ իթտի՞ մի:

— Շիւպհէ՞ մի վար. վաբօր Ամէրիգատա եափըլմըշ. Եվրօպատա իմալ օլընան վաբօրլար գատար մէթին վէ ճէսիմ օլմատը հալտէ, օնլարըն եարը պահասընա եափըլըր. Իքինճի գափտանը վէ թայֆէսինի տէ թէտարիք իթտիմ. բէյ պիլէ վէրտիմ: Պիր գաչ գյիւն եօլճըլըգ իթմէք իչին լէվազըմաթ տա ալտըմ: Ալան տա վէրտիյինիզ մէպլաղտան եանըմտա բարա վար, չօգ բարա:

— Մէմնուն օլտըմ, Արամանտօ, աֆէրին:

Ճաբօնը էմէքտար մարքիզին էօնինէ տիզ չէօքիւբ, էթէյինի էօբտիւ:

— Վաբօր նէ՞ զէման պիզէ թէսլիմ օլընաճագ.

— Եարըն սապահ վաբօր պուրատա պուլընաճագ:

Մարքիզ՝ պու խապէրտէն զիեատէսիյլէ մէմնուն օլմայէ տօգթօր Տէֆրիզէ միւթէվէճճիհէն. - Իսթէրսէնիզ լէճլիւթ թէճրիպէ պու վաբօր իլէ Եօգօհամանա գատար կիտէրիզ: Իպթիտա սիզին կիպի պիր տօստ իլէ րաքիպ օլտըղըմ հալտէ իչիմին րահաթ կիտէճէյի պի իշթիպահ տըր:

— Սիզին կիպի հէր քէսի հայրան իտէն պիր ատամըն համիը էմրինէ մուխալիֆէթ իտիլէպիլիր, մարքիզ:

Մարքիզ իլէ տօգթօր, մուքէմմէլ պիր մասատա, մուզէյյէն թապագլար իլէ թաամ իթտիքտէն սօնրա.

Մարքիզ. — Կէճէլէր խայր օլսուն, տօգթօր: Արգատաշ օտանըզը կէօսթէրայիմ: Եարըն սապահ էրքէն գալգար մէրքէզէ կիտէրիզ: Մուտախխարէն իսքէլէյէ ինէր վափօրըմըզա կիտէրիզ. — տէտի:

Շաֆագ նէշրի էնվար իյէր իյէմէզ, մարքիզ գալգըբ կիյինտի վէ խուճըրըլըգ թէտարիքաթընա պիլ պաշլատը, պէրապէր կէօթիւրէճէյի էշեայը հազըր իթտի:

Տօգթօր Տէֆրիզ. — Կիթմէզտէն էվվէլ պիր տահա պուրատա կէզմէյէճէք միյիզ:

Մարքիզ. — Կէլէմիյէճէյիմի մէ՛մուլ իթմէմ. Եափըլաճագ չէյ պիր ան էվվէլ եափըլըպ պիթմէլի տիր քի իհսանըն կէօզլէ արգասընտա գալմասըն: Եափըլաճագ չէյլէ նէ գատար չապուգ գարար վէրիլիրսէ, եօրղունլուգ վէ խէյլէճան տա օ գատար ազ վէ խաֆիֆ օլուր:

— Սիզի պիր տահա պուրատա կէօրէմէյէճէյիմէ գանաաթ հասըլ իթէյօրըմ:

— Մատամ քի նէզմին իթմիշիմ տիր, հէր հալտէ կէօրէճէքսինիզ, տօգթօր: Պանա իթիմատ իտին. Էյէր էօլմէյէճէք օլուր իսէմ, հէր նէ օլուրսա օլսուն պէնի թէքրար պուրատա կէօրէճէքսինիզ. — տէյէրէք, հալին վէ քէտէրինա պիր թավր իլէ էլինի պաղչէնին պիր քէօշէսինէ տօղրու ուզաթտըղը, վէ օղլունուն մէզարը օլտուղը մահալլի կէօսթէրիփ. — Ճիյէրպարէմին չուրատա մէզարը օլտուղունու պի՛լմէյօր մըսընըզ. — տէյէրէք, էլլէրինի եուզինէ գափատը. Խէյէճանընտան պօզուլմագ հուսուլինտէն պէք զիյատէ գօրգտուղը բասաթէսինէ կէլմիշ իտի:

Մարքիզին քէտէրի տօգթօրա տախի սիրայէթ իտիփ վէ ֆամէրգումէյի ալըփ գաթ էլէմինին տէվամընը թէրվիճ իթմէյիփ, մէրգումէյի ալըփ տէրախանէյէ կէօթիւրտի, վէ տէտի քի. — Պուրատա տա պիր չօգ տէրախանէյէ կէօթիւրտի... պունլարա տա վէտա՛ վէ ալտէթ իտէճէ-էվլատընըզ վար տըր. պունլարա տա վէտա՛ վէ ալտէթ իտէճէյինիզի Ճէանհիւսա իթմէնիզ իճապ իտէր. — տէտի:

Օրատա պուլընան չօճուգլարըն քիաֆֆէսի մէրգումէյի քէնտիլէրինէ վալիտէ մագամընտա թանըմըշ օլտուգլարընտան, մարքիզին վալիտէ մագամընտա թանըմըշ օլտուգլարընտան, գայէթ տիլխըրաշ պիր մէնզարէ գընէ էնայը մուֆարագաթընտա, գայէթ տիլխըրաշ պիր մէնզարէ ըհզար իտէրէք, հէր պիրի գուճագլարընտա ագլայըպ ... Հասըլը չօճուգլար մարքիզի թէշեի՛ իլէտիլէր. եօլտա գատար չօճուգլար մարքիզի թէշեի՛ իլէտիլէր.

ՏԻՎԱՆԷՆԻՆ ՍԸՐՐԸ

եօլտա պէք չօղը — պիզի պըրագմա, եինէ կէլ — տէյու պաղըրմագտա, վէ մարքիզ տախի աղլայա աղլայա կէլէճէյինի մուքէրրէրէն վաատ իթմէքտէ իտի.

Վափօրըն սահիլէ եանաշմասը մումքին օլամատըղը ճիհէթլէ իսլիմ իսթիպոտէ օլարագ պիր գայըղըն ուճունա եանաշմըշ մարքիզին կէլմէսինէ պէքլէմէքտէ իտի.

Տօգթօր Տէֆրիզ՝ վափօրը պիր էյիճէ մուաեյէնէ պիրլէ, մէթանէթ վէ ըէսանէթինի թաամիգ վէ չէվրէ ու հէնէթինէ նէզարէն գայէթ չապուգ եուրույէն պիր վափօր օլտուղունա գանաաթ հասըլ իթտի.

Մէզքիւր վափօրըն իւչ սահիպլէրի անտան Ֆրանսըզ օլտուղլարը իչին իսմինի տէ Ֆրանսըզճա օլարագ Սօլէ Տուպլէ թէսմիյէ իթմիշլէր իտի քի, վափօրըն պիր գաչ եէրինտէ ալթուն եազըլար իլէ մուհարրէր օլուպ, կիւնէշին զիյասը իլէ բարըլ բարըլ բարլամագտա ըտը: Գամընլարտա էքսէրիսա վաճի իթիգատլար օլտուղընտան, մարքիզ տախի պու իսմի կէօրտուքտէ, թէշէպպուսաթը վագըասընտա մուվաֆֆագ օլաճաղընը պէշիրէն հիսս իթմէքտէ իտի:

Տօգթօր Տէֆրիզ՝ մէրգումէնին պու հալինտէն պիլիսթիֆատէ.

— Էվվէթ մարքիզ, Տուպլէ սայէսինտէ նա՛իլի մէրամ օլաճաղընըզ. զաթէն տա՛իմա իշտէ Տուպլէ սայէսինտէ մագսատընըզա տէսթրէս օլուր. — տէտի:

Տօգթօրըն պու սէօզլէրի պիր հագըգթա Մարքիզէ թէէսիր իտէրէք եուզի գըփ գըրմըզը օլտու վէ լէթաֆէթի թապիյեսիյլէ. — Էվվէթ տօգթօր. Տուպլէ վէ եինէ Տուպլէ լափին Սօլէ Տուպլէ. վափօրըն իսմի տէ պէօյլէ. — տէյու, ճէվապ վէրտի:

Հէր նէ գատար մարքիզ արգասընտա պիր թագըմ քէտէրլի վէ հազին խաթըրալէրի պըրագըբ կիթմէքտէ իտի իսէ տէ, եինէ մէմնուն վէ մէսրուր ըտը. զիրա Օլիվիէյի գուրթարմագ վէ մուխթէլ օլան նամուսընը պիր ան էվվէլ իքմալ վէ իատէ իթմէք արզուսըյլա սուզան ըտը:

Պիր լէթաֆէթի մախսուսէ իլէ վափօրըն նէրտիվէնինտէն եուգարը չըգտը. Թախֆէլէրին հէման քիաֆէսի ամէրիգալը օլուպ, եանլընըզ իքինճի գաբտան իլէ տումէնճի Արամատօնըն ագրապասընտան օլմագ իւզրէ ճարօնը ըտը: Պունլարը իլք կէօրիւշտէ մարքիզ թէվէճճուհ պէյան իթտի. Վափօրա այագ պասար պասմազ

տէմիրլէր ալընտը. վէ օճաղընտան սիյահ տիւման սավուրարագ վէ պէմ պէյազ տալղալարընը արգատա պըրագարագ քէմալը սիւ-րա՛աթլէ թէպա՛իւտ էյլէտի.

Պիր սաաթ սօնրա, Մարքիզ իլէ տօգթօր Տէֆրիզ, Ճօզօճամա-նա մուվասալէթ էյլէտիլէր։

Մարքիզ՝ նա աքշամ վէ եախօտ ֆէրտասը սապահ հարէքէթ իտէճէքլէրի ճիհէթլէ վափօրըն խալքըն խուսուսինատէ թութուլմասընը Արամանտօյա էմր ու թէնպիհ էյլէտիլէր.

Արամանտօ. — Միւսթէրիհ օլունուզ, Մարքիզ. խըթէտիյինիզ զէ-մին վափօրընըզ հազըր տըր։ Իքի իւչ սաաթա գատար թէտարի-քիաթը տամամլըյէճէյիմ իճապընտա պագար պիթիրիրիմ։ Էօյլէտէն ի-թիպարէն հէր ան հարէքէթէ հազըր վէ ամատէ իմ։

Մարքիզին արամագտա օլտըղը տէօրթ պէշ սէնէլիք ղաշէթա-լարը իլէ կէչիրմէք իւզրէ Ճօզօճամատա քիմէ միւրաճաաթ իթմէք լազըմ կէլտիյինի կէճէ տօգթօր Տէֆրիզ խայլըճա տիւշիւնտիւ վէ հէր իքիսի քէք չօգ քեսանա միւրաճաաթ իթտիլէր իսէ տէ քիմսէ-նին նէզտինտէ պուլունամատըգլարընտան, Ճէնովա կիթմէքտէն պաշ-գա չարէ օլմատըղընա գանաաթ հասըլ իթտիլէր։ Ճօզօճամատան Ճէնովա գատար չըմէնտըֆէր իլէ եարըմ սաաթ զարֆընտա կիթ-մէք միւմքին իտի իսէ տէ, Մարքիզ պիր տահա Ճօզօճամանա ավ-տէթ իթմէքսիզին, սէֆահէթի մա՛լիւմէսինէ տէվամ իթմէք արզու իթտիյի թագտիրտէ, վագըթ ղայպ իթմէմէք իւզրէ Ճէնովա վա-փօր իլէ կիթմէյէ գարար վէրտի։ Տօգթօր Տէֆրիզ տախի պու սու-րէթի թէրճիհ իթտի, զիրա վափօրըն աճվալինի պիրաղ տահա թէտ-գըգ իթմէք խոթէր իտի. վագըա վափօրըն սէրի իւլ հարէքէ օլուպ տիւմէնէ տախի քէք գօլայ թապի օլտըղը կէօրիւլմիւշ իտի իսէ տէ, մաքինաընըն տէրէճէի գուվվէթ վէ մէթանէթի տէ անլաշըլմագ իգթիզայը հալտէն իտի. տօգթօր Տէֆրիզ իսէ մէքթէպի պահրիյէ-տէ տախի պուլունմուշ օլտըղընտան, պուրալարընը թագտիր իթմէյէ միւգթէտիր իտի։

Էօյլէյի կէչմիշ իտի։ Արամանտօ թէտարիքիաթը լազըմէյի իք-մալ իթմիշ օլտըղընտան, ֆէքաքի լէնկէրի հարէքէթ էյլէտիլէր վէ պիր միւտտէթ սօնրա, Ճէնովա չէհրինին ճէսիմ պութխանէլէրինին գուպպէլէրի, մինարէճէ սանճագլար, վէ պաղչէլէր վէ սէրայլար կէօրիւնմէյէ պաշլատը։ Պիր վագըթ եանընտա եանաշըլամաեան վէ իչինէ կիրիլէմէեէն Ճէնովա չէհրի, եէնի հիւքմտարըն էսէրի տիրա-

եէթ վէ ղէյրէթէթի օլարագ հէր տիւրլիւ ըսլահաթ վէ թէրագ-գըեաթա մէյտան վէ ումում սէրպէսթ պիր չէհըր օլմուշ տըր։ Ճարըն օրտըսընը Ֆրանսատան ճէլպ օլունան ղայրէթանը աքերիյէ թանզիմ իթմէքտէ վէ եէրլի վէ միւսթախտի ղապիթլէր եէթիշտիրիլ-մէքտէ տիր։

Վափօրտան չըգըպ, տօղրըճա, Ֆրանսըզ ղայրէթանըսընը վէ սէ-ֆարէթին իգամէթ իթմէքտէ օլտըղը ճիվարա ագիմ օլտըլար. չիւնքի Մարքինին արատըղը ղաշէթալարը օրատան պաշգա պիր մա-հալտէ պուլմագ միւմքին օլմատըղը տէրքեար տըր։

Սէֆարէթտէ արատըգլարընը պուլամատըգլարընտան, տօգ-թօր տա՛իրէի աքերիյէտէ Մարքի տը Ժիէր նամընտա պիր ղապիթէ միւրաճաաթ իթտի։

Մարքի տը Ժիէր՝ պիր միւտտէթ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա. — Տուրունըզ. զանն իտէրիմ քի ըէֆիգլէրիմտէն Բոլ տը Վառնայ-տան պէօյլէ պիր հիքեայէ տինլէմիշ իտիմ. — տէտիքտէ, մէրգումէ միւրաճաաթ օլունտը։

Մէրգում Մ. Բոլ տը Վառնայ, պարօն տը Բիւլմիրոլըն չաղընտա կիւզէլ պիր տէլի գանլը ըտը։ Մարքիզ տը Սալօմէզ, ֆէվգէլատէ մուզթարըպ օլտըղը ճիհէթլէ թէքէյյիւմ իտէմէյիպ, մէճպուրի օլարագ խըթխըաըը սիւգութ իթմէքտէ իտի։

Մարքի տը Ժիէր, մէրգումը միւսաֆիրլէրէ վէ միւսաֆիրլէրի տախի մէրգումէ թանըթտըրտըգտան սօնրա.

Մ. տը Վառնայ. — Մէսէլէ նէ՞ տիր, միրալայ, տէյու սուալ իթտիքտէ.

Միրալայ Ժիէր. — Մէսէլէնին նէ օլտըղընը տօգթօր Տէֆրիզ անլաթսըն. — տէյու, ճէվապ վէրտի։

Տօգթօր Տէֆրիզ. — Էն ազըզ տօսթլարըմտան պարօն Օգթավ տը Բիւլմիրոլըն մախտումը, պարօն Օլիվիէնին ագիմ պիր ֆէլաքէ-թէ ուղրամըշ օլտըղընը մէ՛մուլըն ղայրը օլարագ խըթխըպար էյլէ-տիմ։ Կէօրիւնիւր քի պարօն Օլիվիէ նահագգ եէրէ ատըր պիր ճէ-զայա հիւքմ իտիլմիշ։ Մէրգումըն միւթթէհիմ օլտըղընա պիր վէճհ իլէ ինանամամ։ Հէր հալտէ պու խաթէրատէն զինատէսիյլէ մէ՛նուս օլույօրըմ. պու պապտէ պէնտէնիզէ պիրաղ մալիւմաթ վէ իրշատաթ վէրէպիլի՞ր միսինիզ։

— Մա էլ մէմնունիյէ, էֆէնտիմ. պա խուսուս քի պու մատ-տէնին սուրէթի ճէրէյանընը պիլ էթրաֆ անլատըմ. — տէտի։

Մ. տը Վարնայըն սէֆալէթինտէ էլամէթի հիւզնիւ քէտէր բէյ-տա օլտըղը միսիլլու , մարքիզ տախի , Օլիվիէնին նէ օլտըղընա տա՛իր մալումաթ իսթիհսալ իտէպիլէճէյինտէն տոլայը մէմնունիյէթինտէն թիթրէմէյէ պաշլատը ։

Մ. տը Վարնայ սէօզէ պաշլատըլար . – Պարօն տը Բիւյմիրոլ պէնտէնիզին մէքթէպ արգատաշը տըր ։ Մէրգումը բէք չօգ սէվէր իտիմ. չիւնքի Օլիվիէ , արգատաշլարըմըն իչինտէ ճումլէմիզտէն էյիսի վէ տօղրըսը ըտը ։ Հասպ էլ իճապ պիրիպիրիմիզտէն այրըլմագա մէճպուր օլտուգ վէ լաքին մուխապէրէ իտէր իտիք . Հէր տէֆա Բարիսէ կիթտիյիմտէ , պուլուշըր վէ գօնուշըր ըտըք , սօն տէֆա օն սէքիզ այ գատար ղայպուպէթ իթմիշ օլտըղըմ հալտէ , Բարիսէ մուվասալէթիմտէ պարօնըն իգամէթկեահընա կիթտիմ. գաբուճընըն րէֆիգիմին Մատամ հասթախանէսինտէ պուլունտըղընը իֆատէ իյլէմէսի իւզէրինէ հայրէթ վէ թէաճճիւպտէ գալտըմ ։ Գաբուճընըն մուխթասար վէճհ իլէ իթմիշ օլտըղը հիքեայէյէ ինանամատըմ . Իսղահաթ իսթէմէյէ հաճէթ պըրագըյօրըմ , Էլիզէ տէ Գօ գ'Օր բաղչասընտա ինթիխար պիր գադընըն գաթլ իտիլտիյինի վէ մէրգումէնին մահվընտան տոլայը մէնֆաաթ կէօզէթմէքտէ օլան Օլիվիէնին պու ճինայէթի իշլէմիշ օլտըղընը տէրհալ թասրիհ իյլէտի ։ Հանկը ավօգաթա մուրաճաաթ իթմիշ օլտըղընը սօրուպ Մ. Դամպրիյի թէվքիլ իյլէտիյինի անլատըղըմտա , հէմէն մէրգումա կիթտիմ ։ Վէքիլ իլէ մուվէքքիլ պէյնինտէ զիհատէ պիր հիւսնիւ իւնսիյէթ վէ մուհապպէթ բէյտա օլմուշ իտիյինտէն , ավօգաթ իլէ պէյնիմիզտէ տէ իթթիֆագը արա հասըլ կէլտի ։ Աջիգ տօսթլըմ կէօրմէքլիյի վէ լուզումը թագտիրինտէ հէր ֆէտաքեարլըղը իթմէքլիյի քէնտիմէ խաթթը հարէքէթ իթթիխաղ իյլէտիմ , լաքին թէշէպպիւսաթըմտա նա՛իլի մէրամ օլամատըմ ։ Չիւնքի պէնի գապուլ իթմէք իսթէմէտի ։ Պէն տէ շաշըրտըմ գալտըմ . ասլա ըսրար իթմէտիմ ամմա մէսէլէյի քէմալը կիզլիյէթլէ չիւզմէյէ գատար թէագըպ իյլէտիմ ։

Տօգթօր . – Մէսէլէյի պէկ թաֆսիլ պիլիրիմ ։ Ճէրիտէի Մահաքէմտէ մութալաա իյլէտիմ ։ Անլամագ իսթէտիյիմ ճիհէթ , պարօն տը Բիւյմիրօլըն մահքումիյէթինտէն սօնրա վուգու պուլան ահվալ տըր . Իսթինաֆը տավա իթտի՞ մի ։

— Խայըր , խասմ ճէզասընա հիւքմ իթմէտիքլէրինէ րաղմ օլարագ , իսթինաֆը տավա իթմէք իսթէմէտի ։

Մ. տը Վարնայըն պու սէօզլէրինտէն մարքիզ զիհատէսիյլէ մութէէսսիր օլարագ վէ մէրգումէնին իլէրիտէ ինթիգամ ալմագ ֆիքրինտէ օլտըղընը ֆէհմ իտէրէք , պէյլէ օ անէ տէկին ինըրատընա ճէսարէթ իտէմէտիյի պիր չէյէ քէնտինին մուավէնէթիյլէ մուվաֆֆագ օլաճաղընը իւմիտ իթմէքտէ իտի ։

Տօգթօր . – Իսթինաֆ իթմէքտէն սարֆը նազար իթտիքտէն սօնրա , պարօն Օլիվիէնին նէրէտէ օլտըղընը պիլիր միսինիզ ։

Վարնայ . – Իքինճի գարտաշը տօսթըմ օլան հիւքիւմէթ սէֆարէթինտէն պիրիյլէ Նումէաեա կէօնտէրիլմիշ ։

Տօգթօր . – Գաչմա էմի՞ն մի սինիզ ։

Վարնայ . – Շիւպհէ եօգ ։

Տօգթօր . – Էլան օրատա՞ մը տըր ։

Վարնայ . – Էլպէթ ։

Տօգթօր . – Տէմէք քի հագգընտարտա խապէր ալմըշսընըզ ։

Վարնայ . – Էվէթ . տօսթըմ օլան գարտաշ օ թարաֆլարա սըգ սըգ կիտիպ կէլմէքտէ օլտըղը ճիհէթլէ , մուխապէրաթըմըզը կէօթիւրիւր կէթիրիր ։

Տօգթօր . – Սօն մէքթուպը ալալը չօգ օլտը՞ մը ։

Վարնայ . – Թագրիպէն իւչ այ ։

Տօգթօր . – Է՛յ , պարօն հագգընտա , սիզ նէ՛ էֆքեարտասընըզ ։

Վարնայ . – Պարօն Օլիվիէնին եա պիր սէհվէ վէ եախօտ քէմալը հիւնէրլէ գուրտուլմուշ պիր ֆէլաքէթ տոլայըսը գուրպան կիթմիշ օլտըղընա էմին իմ ։

Տօգթօր . – Պու ճինաէթին ֆա՛իլի պաշգասը՞ մը տըր տէյու զըննա իտէյօրսընըզ ։

Վարնայ . – Շիւպհէսիզ ։

Տօգթօր . – Տէմէք քի պարօն տը Բիւյմիրօլըն էհնայը իսթինթագտա տէտիյի կիպի , խապիսին պիրի քէնտի չէքըլ գըրաաթինէ կիրմէք կիպի պիր հիյլէ իտէրէք ճինայէթի իշլէմիշ ։

Վարնայ . – Աշիքեար ։

Տօգթօր . – Պու ճանիյին իսմինի սէօյլէյէպիլիր մի սինիզ ։

Վարնայ . – Պու ճիհէթ սըրֆ քէնտի թախմինիմ օլտըղընտան իսմինի սէօյլէյէմէմ ։

Տօգթօր Տէֆրիզ , գայգուլու հալըլանմագտա իտը . անճագ մարքիզ պու մէսէլէ հագգընտա օլապիլտիյի գատար թաֆսիլաթ

ալմագ արզուսընտա պուլունտուղը ճիհէթլէ, սէօզէ պաշլայըբ.

— Միւսաատէնիզլէ պաղը շէյլէր տէ պէն սօյլայըմ:

Վարնայլ. — Պույուրուն, մատամ. վուգու պուլաճագ սուալլէ-րինիզէ ճէվապ վէրէպիլէճէք օլուրսամ, քէնտիմի պախթիեար ատտ էտէրիմ:

Մարքիզ. — Զէվճիմ Մ. տը Սարլօվէզ իլէ պէրապէր Բարիստէն հարէքէթ իտէճէյիմ սըրատա, զաննըմ պարօն տը Բիւլմիրօլ ադ-տը իզտիվաճ իթմէք իսդէրէ իտի. Անճագ էվլէնտի՞ մի:

Վարնայլ. — Խայըր, մարքիզ:

Մարքիզ. — Էյէր էյի խաթըրլըյօրսամ գալմըշ իսէ, զայէթ կիւ-զէլ պիր էճնէպի գըզըընը չըլգընլըգլէ սէվմէքտէ իտի:

Վարնայլ. — Տօղրու սէյլէյօրսունուզ, մարքիզ. հաթթա տօսթը-մըն նշանլըսընըն իսմի տէ մատմուազէլ Մարանզէն իտի:

Մարքիզ. — Էվվէթ, պէնիմ տէ իշիթմիշ օլտուղում իսմ պու իսմ իտի. Էյ՛ օ գըզճըղազ նէ՞ օլտը. պէլքի պարօն տը Բիւլմիրօլա էմ-նիյէթ իտէրէք էլան պէքլէմէքտէ տիր:

Վարնայլ. — Ա՛հ, մարքիզ. սիզ հէր քէսի քէնտինիզտէն գըեաս իտէյօրսունուզ. հէմշէհրիլէրինիզտէն բէք ազ գըզըն սիզէ պէն-զէյէպիլէճէյինի ունուտույօրսունուզ:

Մարքիզ. — Նէ՞ տէյօրսունուզ. սագըն մատմուազէլ Մարանզէն էօյլէ պիր սըրատա նշանլըսընը թէրք իթմիշ օլմասըն:

Վարնայլ. — Խայըր թէրք իթմիշ օլսայտը, Օլիվիէնին նէ ճա-նընա միննէթ իտի. մահքիւմ օլմասընա պիլէ սէպէպիյէթ վէրտի:

Մարքիզ. — Նէ՞ տէմէք, անլաեամայօրըմ:

Վարնայլ. — Մա մաֆիհի իշ մէյտանտա. անլաշըլմայաճագ պիր շէյ եօգ. պէն տէ պու թաֆսիլաթը պարօն Օլիվիէնին ավօգաթը Մ. Գամպըրտէն տույտըմ: Պարօնըն նշանլըսընա իմզասըզ պիր մէք-թուպ եազըլըբ, ճինայէթին վուգու պուլտուղու կէճէ, պարօնըն կէնճ պիր գըզը իլէ պէրապէր պուլունտուղունը խապար վէրմիշ:

Մարքիզ. — Էննայը մուհաքէմէտէ աթընը սէօյլէմէք իսթէմէ-տիյի գըզը մը:

Վարնայլ. — Թա քէնտիսի:

Մարքիզ. — Լաքին հաքիմլէր պու իֆատէսինէ էհէմմիյէթ վէր-մէմիշլէր զաննը իտէրիմ:

Վարնայլ. — Հաքիմլէր էհէմմիյէթ վէրմէմիշլէր ամմա, մատ-մուազէլ Մարանզէն վէրմիշ. հաքիմլէր պարօնըն քէնտիլէրինի չա-

չըգմագ նիյէթիլէ օ կէճէ պիր գըզ իլէ պէրապէր պուլունտուղունը սէօյլէմիշ օլմասը զաննընա զահիպ օլտուգլարը սըրատա, մատմուա-զէլ Մարանզէն հասըտ վէ գըզգանճլըղընտան պու իֆատէյէ թէ-մամըյլա սահիհ նազարըյլա պագըբ, նշանլըսը քէնտիսինի ալտաթ-մըշ զանն իթմիշ:

Մարքիզ. — Էյ՛, պարօն Օլիվիէ գապահաթսըզ օլտուղունը զա-հիրէ չըգարմաղա չալըշմամըշ մը:

Վարնայլ. — Չալըշմըշ, ամմա մատմուազէլ Մարանզէնին շիւպ-հէսինտէ ըսրար իթմէքտէ օլտուղընտան, Օլիվիէնին զիեատէսիյլէ ճանը սըգըլըբ, մէրգումէ իլէ գաթ'ը միւնասէպէթ իթտի: Գունըն իւզէրինէ մատմուազէլ Մարանզէն բէք զիեատէ տուչարը հիտտէթ օլարագ վէ Օլիվիէնին քէնտիսինէ խըեանէթ վէ սատագաթսըզլըգ իթմիշ օլմասը ֆիքրինտէ սէպաթ իտէրէք, մէրգումը աշըգ աշըգա վէ ալէնի սուրէթտէ թէրք իթտի, վէ իշին տահա իլէրիսինէ վա-րարագ, քէնտիսինտէն աըթըգ իսմի գալմատըղընը պէեան իթ-մէք իսդրէ, պիր տիկէրիյլէ էվլէնէճէյինի իլան վէ իշա'է էյլէտի: Մէհքէմէ, մէրգումէնին պու միխլու պիր հարէքէթ վէ գարարըն-տան, Օլիվիէնին գապահաթը օլմասընա պիւսպիւթիւն գանի օլա-րագ պիչարէ ալէյհինտէ պիլա թէրէտտիւտ հիւքմ իթա էյլէտի:

Մարքիզ. — Էյ՛, պարօն Օլիվիէնին մահքիւմիյէթինտէն սօնրա՞ տա մը մատմուազէլ Մարանզէն ինաաթա կէլմէտի:

— Տիկէր պիր քիմսէ իլէ ագտը իզտիվաճ իտէճէյինի իլան իթտի. պիլմէմ քի պունա ինաաթա կէլմէք տէնիլէպիլի՞ր մի:

— Էվլէնմէք թէսավվուրընը մէվգըը իճրայէ գօտը:

— Շիւպհէսիզ:

— Քիմի՞ն իլէ էվլէնտի:

— Վիգօնթ տէ Գլէր իլէ. պու կիւնքի կիւն մատմուազէլ Մա-րանզէն տէնիլէն գըզ, վիգօնթէս տէ Գլէր տիր:

Մարքիզ տը Սարլօվէզին թա էօնիւնէ եըլտըրըմ տիւշէճէք օլ-սա ըտը օ գատար թէէսիր իթմէզ իտի: Անճագ մէրամընը իճրա իթմէք խուսուսընտա թաղայեէթինտէ բէք պէօյիւք պիր մէթանէթէ մալիք օլտուղընտան, Տօգթօր պիլէ մէրգումէնին տուչար օլտուղը հալի ֆէրք իտէմէտի:

Տօգթօր. — Պարօն տը Բուլմիրօլըն պու նիքեահտան մա'լումա-թը վա՞ր մը ըտը:

Վարնայլ. — Վար իտի, տօգթօր:

Տօգթօր. — Ղարիպ շէյ, մէրհումէնին ատը խըթըրլաճ խոէ-ճէյինի տույաճագտան սօնրա՞ տա մը պարօն Օլիվիէ, հիչ օնմադըն մատմուազէլ Մարանզէնէ օլան, պէրապէր պուլունտուղը գատընըն քիմ օլտուղունը սէօյլէմէմիշ ։

Վանայլ. — Խայըր, քիմսէյէ սէօյլէմէտիմ, նէ՛ նշանլըսընա, նէ տէ վէքիլի օլան ավուգաթ Մ. Գամպրէյէ ։ Նշանլըսընըն հիտտէթ վէ շիտտէթի վէ վէքիլինին նէզագէթ վէ ըճտասընա էհէմմիյէթ վէրմէ-յէրէք, օ գատընըն խալինի սէօյլէմէմէք վէզիֆէի ինսանիյէթէն մա՛-տուտ օլտուղունը խաթըրլըյէտի ։

Տօգթօր Տէֆրիզ. — Օ՛հ, թէշէքքիւր էտէրիմ, մէօսիէօ տը Վար-նայլ. Թէշէքքիւր էտէրիմ։ Պու թաֆսիլաթընըզտան նէ գատար մէմնուն օլտուղումը թա՛րիֆ էտէմէմ. վէ պիր տէ ... գալպի այըր այըր իքի հիսս իլէ մունգասէմ օլտուղը հալտէ սիզտէն մուֆարա-գաթ էտէճէյիմ ։ Գատիմ տօսթըմ մութէվէֆֆա պարօն Օգթավ տը Բիւլվիլօյըն օղլը Օլիվիէնին պէօյլէ տէհշէթլի պիր հալտէ պու-լունմասընտան տոլայը բէք մէ՛հզուն օլտում. Լաքին տիկէր թարաֆ-տան տա, սուչսըզ օլմասընտան վէ հայսիյէթինի մուհաֆազա էտէ-րէք սէմահէթի թասլիյէսինի խալաս իթմէսինտէն նաշի տէրէճէի նիհայէթտէ մէմնուն վէ մէսրուր օլտում. Էլհամտուլիլլահ քի, քիպար-լըգ վէ ալիճէնապլըգ հէնուզ ճիհանտա պագի իմիշ.

Մարկրիդ Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզ, պիր նազարը վէֆաթըն իլէ, տօգթօրա թէշէքքիւր էթթի ։ Ֆիլ վագը Մ. տը Վարնայլըն վէրմիշ օլտուղը ճիւզ՚ի թաֆսիլաթտան, Օլիվիէնին ալիճէնապ պիր քիմսէ օլտուղը զահիրէ չըգմըշ ըտը ։ Էյէր մատմուազէլ Մարանզէն էֆքեարը ումումիյէյէ գարշը պիր մուվազէնէի սըգլէթ հասըլ իթմէմիշ օլսա ըտը, Օլիվիէնին պէօյլէ պիր ֆէլաքէթէ ուղրամա-յաճաղը տէրքեար վէ աշիքեար ըտը ։

7

Մ. տը Վարնայլտան մուֆարագաթ իտիպ տէ տըշարը չըգտըգ-լարընտա, Մարկրիդ տը Սարլօվէզ՝ տօգթօր Տէֆրիզին էլինի թու-թուպ. — Թէշէքքիւր էտէրիմ, տօգթօր. հագգընըզտա պու կիւն

զահիր օլտուղում էֆքեարտան իլանիհայէ մահճուպ իթմէյէճէյիմ ։ Էվ, շիմտի սէն հիւքիւմ էթ. պու թաֆսիլաթ վէ մա՛լումաթը ալ-տըգտան սօնրա, Օլիվիէյի կէօրմէք վէ թախլիսի զըմնընտա իճա-պընա պագմագտան սարֆը նազար էտէպիլիրմիյիմ ։

— Խայըր, Մարկրիդ. գալպինիզին իճապաթընա թապի՛ օլմագ, սիզին իչին պէլքի պիր վէզիֆէ տիր.

— Պէլքի տէյիլ, պէնճէ հէր հալտէ պիր վէզիֆէի մուգատտէ-սէ տիր. զիրա Օլիվիէյէ պիր էվքի պօրճում տահա վար տըր քի, նէտէն թէվէլլիւտ իթտիյինի սիզտէ հէնուզ պիլմէզսինիզ ։

— Օ հալտէ պիր ան էվվէլ կիտինիզ. լաքին պէնիմ զիհնիմի պիր շէյ իշղալ վէ զիհատէսիյլէ թէհտիտ էտիյօր ։

— Նէ՞ կիպի.

— Պէօյլէ խանըմըզտա սատըգ պիր տօսթ, պիր մուհիպ օլմագ-սըզըն. տէրհալէ՞ի նա՛սըլ տոլաշաճագսընըզ, վէ պիլմէտիյինիզ ա-տամլար իչինտէ նէ՞ յափաճագսընըզ ։

— Արգատաշ իլէ թէալլիւգաթըմտան իքի քիշի վար քի, պանա քեաֆի տիր, տօգթօր։

— Պիլիրիմ, լաքին պունլար տիկէր թա՛րիֆլէրէ գարշը սիզի մուհաֆազա վէ վուգուու մէլհուզ օլան ահվալ վէ սէրկիւզէշթլէրէ գարշը միւգայէ իտէպիլէճէքլէր մի. պուրասը շիւպհէլի ։

Մարկրիդ պիր մուտտէթճիք տիւշիւնտիւքտէն սօնրա. — Հագ-գընըզ վար, լաքին զաննէտէրիմ քի վուգուու մէլհուզ օլան ահ-վալըն էօնինի ալմագ իչին պիր թէտպիր պուլմըշըմ տըր ։ Գոճա գըրաֆէթիմի վէ սէրվէթիմի պէրթարաֆ իտիպ, թահսիլի իլմ վէ մալիւմաթ զըմնընտա քէյֆի իչին եօլճուլուգա չըգմըշ զէնկին պիր տէլիգանլը սըֆաթ վէ գըրաֆէթինի թագընաճաղըմ. պունա նէ՞ տէրսինիզ, տօգթօր ։

— Էնտամընըզ պու թէպտիլին իթթիխազընա մուսա՛իտ տիր, լաքին պու սապահ սիզի Մարկրիդ տը Սարլօվէզ գըրաֆէթինտէ կէօրէնլէր պու ագշամ խինէ կէօրիւրլէրսէ թանը՞մայաճագլար մը ։

— Մէ՛մուլ իթմէմ, տօգթօր. եարըն սապահ գատար սիզտէ կէօրէճէքսինիզ. պագալըմ թանըյապիլէճէ՞քմիսինիզ. Թապիի Ա-րգամատօնա տա իշի անլաթմայաճաղըմ. — տէտի ։

Պէօյլէճէ գօնուշարագ, հէր միլլէթ վէ մէմլէքէթին էմթա-սընը հավի օլան պիր չարշըյա կիրտիլէր. պու չարշըտա, Չին վէ Ճափօն էմթասը նատիրէսիյլէ պէրապէր, գատընլարա մութէալլիգ

էլպիսէլէր , մուճէվհէրաթ , վէ հէր տիւրլիւ չէքըլ վէ ճընստան գըյա-ֆէթլէր սաթըլմագտա ըտը ։ Տօգթօր իլէ Ֆրանսուվա պիր տիւք-գանըյա կիրտի օրատա էլպիսէլէրի ինթիխապ վէ չիզմէ վէ կէօմլէք վէ գրավաթ վէ շափգատան վարընճայա գատար իշթիրա էյլէտիլէր ։ Վէ կէօմլէքլէրի եօնիւնտէ սանտըգլարա եէրլէշտիրտիլէր ։ Պիր սա-աթ սօնրա Օթէլ տը Ֆրանս նամ օթէլէ ավտէթլէ սանտըգլարըն վիրուտինէ պէքլէտիլէր ։ Սանտըգլար կէլտիքտէ , Մարքիզ եալը-նըզ պաշընա պիր օտայա չէքիլիփ կէլէն էլպիսէլէրի կիյինմէյէ պաշլատը ։ Եարըմ սաաթ սօնրա , օրթա պօյլը , թիւյսիւզ , սաչլա-րը գայէթ գըսա քէսիլմիշ , ամը աչըգ պիր տէլիգանլը տօգթօրըն պուլունտուղու սալօնա կիրտի ։ Տօգթօր Տէֆրիզ ղազէթա մութալա-ասըյլա մէշղուլ օլտուղու սըրատա պաշընը գալտըրըփ , պիր քէրրէ մարքիզին եիւզիւնէ պագտը իսէ , թանըեամատըղընտան , ղազէ-թասընա տէվամ էյլէտի ։

Թանըմատըղը տէլիգանլը տօգթօրըն եանընա կէլիփ օթուրտու ։ Քէսքին վէ ղարիպ պիր գօգու տօգթօրըն տըգգաթընը մուճիպ օլ-մաղլա , պիր տէֆա տահա մէրգումըն եիւզիւնէ պագտը . վէ քէն-տի քէնտինէ տէտի քի . — Միւշքին տէյիլ , միւշքին տէյիլ քի պու տէլի գանլը մարքիզ Ֆրանսուվա տը Սարլօվէզ օլսուն ։

Թէքրար ղազէթայը մութալաասա պաշլայաճաղը սըրատա , չօգ տէֆա իշիթմիշ օլտուղու խօշ վէ լաթիֆ պիր սէսա իլէ մէրգում տէ-լի գանլը .

— Նիչին միւշքին օլմասըն , տօգթօր . մէմլէքէթիմիզտէ էսկի պիր թա՛պիր վար ունութտու՞ն մու . « գատընըն մէրամընտան հիչ պիր չէյ գուրթուլամազ » տէրլէր ։

— Չօ՛գ ղարիպ , չօ՛գ աճիպ . լաքին նէ՞ եաբտընըզ տա պու գատար թէպտիլ օլտունըզ ։

— Հիչ պիր չէյ եաբմատըմ . պէտասէվիյէ աղըզըն իչէրինէ էնտիրմէքտէ օլտուղում սաչլարը եօգարը գալտըրտըմ . պու սուրէթ-լէ սըֆաթըմ պիւս պիւթիւն տէյիշտի ։ Թէպտիլ գըյաֆէթլէ պէ-նի թանըեամաեաճաղընըզա էմին իտիմ ։ Պիր կիւն Ճարօն գարըլարը-նըն գըյաֆէթինի կիյմիշ իտիմ , սաչլարըմը եօգարը ալմըշ իտիմ , զէվճիմ պիլէ թանըմատը ։

— Էյլէ ամմա . օ կիւզէլ սաչլարընըզը ֆէտա իթմէյէ մէճ-պուր օլմըշսընըզ , մարքիզ ։

— Պիր ատամ մագսատընա նա՛իլ օլմագ իչին , հէր չէյէ րա-

զը օլմալը տըր ։ Շիմտի պիրազ տահա գալպինիզ միւսթէրիհ օլ-տը՞ մը ։

— Շիմտի պիւս պիւթիւն րահաթլանտըմ , մարքիզ . չիւնքի տէ-րէճէի ճէսարէթ վէ մէթանէթի թագտիրէնիզի տէ րէյ իւլ այն միւշահէտէ էյլէտիմ . —տէտի ։

Պիրտէն պիրէ վաբօրտա պիր տէլի գանլը կէօրտիւքտէ Արա-մատօ հայրէթ վէ թէաճճիւպտէ գալմասըն իչին վէ պիր տէ քէն-տիսինի թանըթտըրընճայա գատար վաբօրըն թա՛ըֆէսինին կէօզլէ-րի էօնիւնտէ , պիր թագըմ թաֆսիլաթա կիրիշմէք մէճպուրիյէ-թինտէն գուրթուլմագ նիյէթիլէ , Արամատօեա պէր վէճհի զիր պիր բուսուլա կէօնտէրտի ։

« Ազիզիմ Արամատօ .

« Պագը մուհիմ իշլէրտէն տօլայը , պու աքշամ վաբօրա կէլէ-
« մէյէճէյիմ . Համիլի բուսուլամ Մ. Գօլօպրիէրի այնը պէնիմ կի-
« պի գապուլ վէ էմիրլէրինէ թէմամիյլա իթաաթ էյլէ ։ Պանա մախ-
« սուս օլան օտայը Մ. Գօլօպրիէրէ վէր . վէ հիչ պիր լագըրտը
« սէօյլէմէքսիզին պիզզաթ քէնտին մէրգումա օտայը կէօսթէր . իհ-
« թիմալ տըր քի կէճ վագըթ պէն տէ կէլէպիլիրիմ . խուսուսիյլա
« պանա քէօր քէօրունա իթաաթ իտէճէք օլուրսան կէլմէյէ ղայ-
« րէթ իտէրիմ ։ »

« ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՍԱՐԼՕՎԷԶ »

Մարքիզ Ֆրանսուվա տը Սարլօվէզ , վաբօրա կիթմէք իւզրէ սանտալա րաքիպ օլմազտան էվվէլ տօգթօր իլէ վէտալաշմըշ վէ գալպի օլտուգճա սիւքիւնէթ քէսպ իթմիշ իտի ։ Արամատօ իսէ , սան-տալա մարքիզ րաքիպ օլաճագ գանըյլա , գարտանըն խըզմէթի-նի տէրուհտէ իթմիշ իտի ։ Արամատօ սահիլտէ պիր քէրրէ տէլի գանլընըն եանընտան կէչտի իսէ տէ կէօրէմէտիյինտէն , մարքիզ մէրգումէ թէգարրուպլէ , հիչ սէօզ սէօյլէմէքսիզին , եազմըշ օլտու-ղու մէքթուպը թէսլիմ իթտի ։ Արամատօ մէրգումըն սիւքիւթ իթ-մէսինտէն նաշի պիրազ թէաճճիւպտէ գալտը իսէ տէ , հէր հալտէ մէքթուպը աչըփ , պիր պաշտան օ պիր պաշա գատար տըգգաթ-լըճա օգուտու ։

— Մարքիզ տը Սարլօվէզին պու մէքթուպտա պահսըն էյլէ-տիյի Մ. տը Գօլօպրիէր սի՞զ միսինիզ ։

Տէլի գանը պաշըյլա թասուիրի համի պիր իշարէթ իթմէյլէ պէրապէր, մէքթուպըն իչինտէքի «հիչ պիր լագըրտը սէօյլէմէ-սիզին» իպարէսինի Արամաստօնըն խաթըրընա կէթիրմէք իսթէ, պար-մաղընը տուտաղընա կէօթիւրիւրէք մէքթուպըն մինասէպէթը, տէրհալ Արամաստօնըն խաթըրընա կէլիփ, մարքիզ հաքգընտա տէր-քեար օլան սաատաթլընա մէյնի, սիւրուրի նիմթիհար իլէ սանտա-լը աթըլըփ, էլինի տէլի գանըյա ուզաթտը: Պիւրէք չէքէնլէր քիւրքէլէրէ խաբըրշըրլար, Արամաստօ տիւմէնի էլէ ալտը: Սանտալ լըմանտա ատէթա պուզ իւսթիւնտէ գաեարճասընա սահիլտէն թէպաիւտ իտիփ, պիր չէյրէք սոնրա աչըգտա տուրմագտա օլան վափօրա եանաշտը:

Ֆրանսուազ կիյմիշ օլտըղը էրքէք գըեաֆէթինտէ պիր գաթ տահա չէվիքլիք քէսպ իթմիշ օլտըղընտան, սիւրաթ վէ սուհու-լէթլէ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը: Եօգարըտա իքինճի գափ-տան իլէ թայֆէլէր մարքիզին վիրուտինէ պէքլէմէքտէ իտիլէր: Անճագ տէլի գանլըյը կէօրիւնճէ թէաճճիւպտէ գալըփ, մարքիզին նէրէտէ օլտըղընը սուալ իթտիլէր:

Արամաստօ՝ մարքիզին թէպտիլի գըեաֆէթ իթմիշ օլտըղընը վէ տահա կէճ վագըթ վափօրա կէլէճէյինի թայֆէլէրէ ճէվապէն պէ-եան իտիփ, գալպլէրինի րահաթլանտըրտը:

Պու ատամլար քէօր քէօրունէ իթաաթ իթմէյէ ալըշմըշ օլտուգ-լարընտան, պունտան զիեատէ պիր շէյ սէօյլէմէյիփ, հէր պիրի քէնտի խըտմէթինին պաշընա կէչտի:

Արամաստօ իսէ, մարքիզ իչին հազըրլանմըշ օլան օտայա էնմէք-տէ վէ Ֆրանսուազ տախի մէրգումին արգասընտան կիթմէքտէ ի-տի: Օտայա կիրտիքլէրինտէ, Ֆրանսուազ գափույը գափատը. վէ պաշընտաքի շափգայը չըգարտը: Արամաստօ, աեագտա քէմալը տըգ-գաթլէ մէրգումէնին եիւզիւնէ պագմագտա վէ աղզընտան չըգա-ճագ սէօզէ պէքլէմէքտէ իտի:

Մարքիզ չապգալըղ օլտըղը հալտէ տախի թանըլմատըղընը անլատըգտան վէ պու գատար թէճրիւպէլի քեաֆի տար իթտիք-տէն սոնրա. - Տօսթլարընը պու սուրէթլէ մի գապուլ իտէրսին, Արամաստօ. - տէյու, սուալ իթտի:

Արամաստօ սէսի թանըմայըփ, թիթրէմէյէ պաշլատը: Րուեա կէօրմիւշ կիպի էլլէրիլէ կէօզլէրինի սիլիփ. թէքրար մէրգումէնին եիւզիւնէ պագմաղա պաշլատը. վէ հայրէթինտէն իքի թարաֆա

սալլանարագ, տօգթօր Տէֆրիզ կիպի, պու տա. - Միւմքին տէյիլ. - տէյու մըրըլտատը:

— Բէք տէ միւմքին վէ սահիհ տիր. լաքին արթըգ պէնի թա-նըտը՞ն մը:

— Էվվէթ, էվվէթ. սէսինիզտէն կէօզլէրինիզտէն, սըֆաթը-նըզտան թանըտըմ ամմա, էլան ինանամայօրըմ. իւզէրինիզտէն պիր շէյ էքսիք ամմա...

— Սաչլարըմ:

— Սահի՜հ... քէստինի՞զ մի:

— Սաչլարըմ սըգընթը վէրիյօրտը, քէստիմ. - տէտի:

— Արամաստօ տա տօգթօր Տէֆրիզ կիպի իթիրազ իթմէյէ վէ էօյլէ կիւզէլ սաչլարը քէսմէյէ նասըլ գըյըմըշ օլտըղընը սորմաղա ճէսարէթ իտէմէտի:

Մարքիզ՝ պիր միւտտէթճիք սիւքութ իթտիքտէն սոնրա. - Հիչ քիմսէյէ պէնիմ քիմ օլտըղըմը սէօյլէմէք իճապ իթմէտիյինի, թավսիյէյէ իհթիեաճ կէօրէմէյօրըմ: Պունտան պէօյլէ կէրէք սէ-նին իչին վէ կէրէք հէր քէս իչին մարքիզ տը Սալըօվէզ եօգ տըր տէմէք տիր. մարքիզ տը Սալըօվէզ եէրինէ Մօրիս տը Գօլօպրիէր գա՛իմ օլմըշ տըր:

— Անլատըմ, մարքիզ. վէ լաքին պէրապէրինիզճէ պիր գըզ կէթիրմէտինի՞զ մի. քէնտի խըտմէթինիզի պէօյլէ խստ պէ խստ քէն-տինի՞զ մի կէօրէճէքսինիզ:

— Պէս եօգ. էրքէք գըեաֆէթինտէ պուլունտուգճա եալընըզ տա գալըմ: Էյէր պիր գարըշըգլըգ զուհուր իտէճէք օլուրսա, սէն պէնի վիգայէ իթմէյէ մուգթէտիր տէյի՞լ մի սին:

— Նէ՞ զէման հարէքէթ իտէճէյիզ:

— Միւմքին իսէ շիմտի, տէրհալ:

— Նի՞չին միւմքին օլմասըն: Նէ թարաֆա կիտէճէյիզ:

— Եէնի Գալէտօնիաեա. եօլը պիլի՞ր միսին:

— Բէք էյի պիլիրիմ. հիչ գօրգմայըն:

— Օ հալտէ կիթ լազըմ կէլէն գումանտայը վէր տէ եօլա չը-գալըմ:

Արամաստօ հէման եօգարը չըգտը: Պիր գաչ տագըգա սոնրա մարքիզ տախի վափօրըն հարէքէթինի կէօրմէք իսթէ կիւվէրթէյէ չըգտը:

Արամաստօ հարէքէթ գումանտասընը վէրտիքտէ չարխլար հարէ-

քէլմէ պաշլատը, վէ վափօր մըլէր մուխթէլիֆէ սէֆինէլէրին պու-
լունտըղը Նէտատօ լիմանընտան քէմալը սիւրա՛թ վէ ազամէթլէ մու-
ֆարագաթ էյլէտի :

8

Ֆրանսա հիւքիւմէթինին բօլիթիգա միւճրիմլէրիյլէ, հուգուգը ումումիյէ գապահաթլըլարընը նէֆ' իտէճէկլէրի Նումէա տէնիլէն մահալ, էթրաֆը գայալար իլէ մուհաթ տէնիզէ գարշը պիր եէր տիր : Մահալը մէյդանը պաղէն պիրի պիրինտէն ուզագ ախ-շապ խանէլէրտէն վէ պաղէն պաղչէլէր իչինտէ եափըլմըշ գուլ-պէլէրտէն միւրէքքէպ տիր : Ասըլ շէհիր տահա ուզագտա տըր : Նումէա շէհրի սօգագլարը տամա Թահթասը միսալի ղայէթ մուն-թազամ սուրէթտէ քիւշատ վէ Թէսվիյէ օլունմուշ տուզ արազի իւզէրինէ մէպնի տըր :

Սօլ Թարաֆտա Նու Թէսմիյէ օլընան ատա վար տըր : Պու ատանըն տաղլարը Նումէատան գիւրիւնէ աղաճլըգ օլտուղը միւխլըս, պաղչէլէրի տահա մունթազամ տըր · խուսուսըյլէ Մէքքօ գուլէ-տէնիլէն պաղչէ իլէ, ատանըն ճէրահը Մ. Բօնթէնին պաղչէսի գա-յէթ միւքէմմէլ տիր · Պունլարըն էօթէ Թարաֆընտա տախի իհթի-յար միւճրիմլէրին իշլէմէքտէ օլտուգլարը չիֆթլիք վար տըր :

Օխվիէ՝ Նումէայա կէլիր կէլմէզ, մէզքիւր չիֆթլիյէ իզամ գը-լընմըշ ըտը : Օրատա աեաղընտան պէլինէ գատար զէնճիր պաղլը օլտուղը հալտէ, Նաղիք էլլէրիլէ Թօբրագ գազմագտա պուլունմըշ ըտը · իպթիտատէ էլլէրի շիշտի վէ եարալար աչըլտը իսէ տէ, սօ-րալը · իպթիտատէ էլլէրի շիշտի վէ եարալար աչըլտը իսէ տէ, սօնը կէ-լա վէ գաթա՛ն ֆիւթուր իթմէյիպ, պու հալլէրին հէփ սօնը կէ-լէճէյինի խաթըրընտա կէթիրէրէք քէսպի գուվվէթ վէ ճէսարէթ իտէր իտի :

Պէրապէրինճէ չալըշմագտա օլան ճանի վէ միւճրիմլէրին հիչ պիրիսիլէ խըլթըլաթ վէ միւնասիպէթ բէյտա իթմէյիպ, նէ պունլա-րըն հագարէթ վէ թէհտիտլէրինտէն, նէ՛ տէ զարտիանլարըն հագգըղը վէ միւնասիպէթսիզ մուամէլէլէրինտէն վէ նիհայէթ հիչ պիր շէյտէն ֆիւթուր իթմէյիպ, մագսատը եալընըզ սաղ գալ-

մագ վէ ինթիգամընը պիր ան էվվէլ ալմագա տէսմիրէս օլմագտան իպարէթ իտի :

Մատտի վէ մանէվի չէքմէքտէ օլտուղը զահմէթ վէ մէշագգա-թա Թէհամմիւլ կիւզար օլարագ եաշաեապիլմէք իչին, միւճրիզէ-քեարանէ պիր մէթանէթ լազըմ կէլիր, պու մէթանէթինի տախի իպալթ վէ ըզհար էյլէտի . չէօյլէ քի, օրաեա վիւսուլինտէն իքի սէ-նէ սօնրա պիր կիւն տէնիզտէն բէք ուզագ օլմաեան չալըլըգ պիր մահալտէ չալըշմագտա իտի : Տէնիզտէն օլտուգճա չիտտէթլի պիր բուզկեար էսմէքտէ օլուպ, պու բուզկեարըն Նէթիճէսինտէ պիր գա-սըրգա տախի զուհուրի մէլհուզ իտի : Մա մաֆիհ եէլքէն աչմըշ պիր սանտալ քէմալը սիւր'աթլէ սահիլէ տօղրը կէլմէքտէ իտի :

Օ սըրատա բուզկեարըն պիրտէն պիրէ տէյիշմէսիյլէ սանտալը գօմանտա իտէն չախս եէլքէնի Թօբլամագա վագըթ պուլամատը-ղընտան, սանտալ տէվրիլէրէք, իչինտէքիլէր տէնիզէ տէօքիւլտիւ-լէր : Բիւյիւկ պիր սէտալը միւտհիշ սալը վէրտի : Աղաճըն պիրինին ալթընտա օթուրմըշ ղազէթա օգումագտա օլան ղարտիանլարտան պիրիսի անըզըն պաշընը եօգարը գալտըրտը :

Գուրշուն միսալի սագիլ օլան պիր կիւնէշին ալէվի ալթընտա, կէթտիքճէ Թէչէտտիւտ էթմէքտէ օլան բուզկեարտան հասըլ կէ-լէն տալղալարըն չալգանթըսը իչինտէ պիր գաչ քիշիլէր սանտալա եափըշմագ իւզրէ ուղրաշըպ տուրմագտա ըտըլար, ճիւմլէսի տէ խա-ֆիֆ քէթէն էլպիսէլէր կէյինմիշ օլտուգլարը հալտէ, ֆէվգէլատէ զահմէթլէ եիւզէպիլմէքտէ իտի . խուսուսըյլէ իչլէրինտէն պի-րի գըպգըրմըզը քէսիլմիշ վէ գուվվէթտէն պիւսպիւթիւն տիւշմիւշ օլտուղը ճիհէթլէ տէնիզին իւզէրինտէ տուրմագա մէճալի գալմամըշ ըտը :

Անճագ պու սըրատա, պարօն տը Բիւյմիրօլ սօյունմըշ տէնի-զէ աթըլմըշ վէ քէմալը սիւրաթլէ զարգ օլմագա եիւզ Թութմըշ օլան պիչարէյէ տօղրը եիւզմէքտէ պուլունմըշ ըտը :

Մէրգումա եագլաշմագ իւզրէ պիր գաչ գուլաճ մէսաֆէ գալ-տըգտա . – Պիր ազ տահա տաեան, պիր ազ տահա տայան, չիմ-տի սէնի գուրթարըրըմ՝ . – տէյու պաղըրտը :

Անճագ օ զէվալլըտա տաեանմագա վէ տայանմագա թագէթ գալմամըշ ըտը . սէսին հանկը Թարաֆտան կէլտիյինի անլամագ իւզրէ պաշընը չէվիրմէք իսթէտի իսէտէ, գօլլարընտա վէ պաճագ-լարընտա գուվվէթտէն էսէր գալմամըշ ըտը : Մա մաֆիհ պիր ա-

բալըգ, կէօհա պիր խաթինատկեահնա սալըլաճագ կիպի թապիսէթին մաֆէվգինտէ պիր ղայրէթլէ էլլէրինի սաւեա չալըշը վէ ֆագաթ էյինէ պիր չէյ կէչէմէյիպ, տէհշէթլի պիր սէտտա սալը վիրէրէք թէրէտտիւտ իթմէքսիզին, մէրգումուն նապէտիտ օլտըղը մահալէ տալտը։ Պէշ խիւղ սէնէ գատար ուզուն պէշ սանիյէ կէչտիքտէն սօնրա, Օլիվիէ պիչարէյի սաչլարընտան եագալամըշ օլտըղը հալտէ, սուխըն խիւզինէ չըգըպ, պիր էլի վէ պաճագլարըյլա խիւզմէքտէ իտի, Օլիվիէ իլէ պիր անտը մէզարտա օլան պիչարէ ատամ, մէ՛խուսանէ ուղրաշըրլար անճագ նէթիճէսինտէ պարօն տը Բիւյմիրօլ, սիւքունէթ վէ մէթանէթ վէ ճէսարէթ վէ համիյէթ սայէսինտէ հէր կէօնէ միւշքիւլաթա ղալէպէ իթտի։

Տալղալարըն շիտտէթինէ գարշը պիր սաաթ գատար ուղրաշտըգտան սօնրա, հէր իկիսի, սահիլէ գումըգ պիր մահալէ սաղլամըպ գալտըլար։

Օ անէ տէյին ահվալը վագըայը ֆիւթուրըղճա սէյր ու թէմաշա իթմէքտէ օլան ղարտիան, Օլիվիէնին գուրթարըլմըշ օլտըղը չախսը եագընտան կէօրմէսի ապըպինտէ խէրինտէն ֆըրլայըպ.- Վայմիգ տիր. - տէյու պիր սէտտա սալը վիրտի։

Օլիվիէ տէրհալ օլանճա գուվվէթիյլէ մազլումը օգալամաղա պաշլատը։

Դու ատամըն իսմի Մ. տը լա Մօրլէյ իտի. օրթա պօյլը միւսթագիմ իւլ սըֆաթ պիր քիմսէ իտի. պահրիյէ բիհատէ խիւղ պաթագըմ իւլ սըֆաթ ... նէչ՛էթ իտէրէք իշկիւզարլըղը, իթիգամէթի հալի սաչըլըղընտան նէչ՛էթ իտէրէք իշկիւզարլըղը, իթիգամէթի հալի սաչըլըղընտան...

Պիչարէ ատամ պիւս մէ՛մուրիյէթի մուհիմմէսինէ ինհրագ իթմիշ իտի. Մ. Մօրլէյ եարուսընտա պիր քիմսէյէ պիւթիւն պայըլմըշ ըտը։ Մ. Մօրլէյ եարուսընտա պիր քիմսէյէ պէօյլէ պիր պայրըգլըգ սըրասընտա նուղուլ խապէթ իթմէղ իսէ, թէհլիքէտէն եագայը գօլայ գուրթարըր։ Դու գապիլտէն օլարագ, պարօն տը Բիւյմիրօլըն հիւսնի թէտավիրի սէմէրէսիյլէ պիրազ սօնպարօն տը Բիւյմիրօլ գօմանտան կէօղլէրինի աչտը։ Էվվէլ էմրտէ պարօն տը Բիւյմիրա գօմանտան կէօղլէրինի աչտը։ Էվվէլ էմրտէ պարօն տը Բիւյմիբօլըն խալիս, վէ սէվիմլի սըֆաթը նազարը տըգգաթընը ճէլպ իթտի։ Պագըշլըրըն լէթաֆէթինտէն, սըֆաթընըն մէթանէթինտէն վէ պուլընտըղը մահալտէ կէօրտիւյիւ քէտանըն ահվալ ու աթվարընա պէնզէմէյէն հարէքէաթը, գօմանտանա ղարիպ սուրէթտէ թէէսիր իթմէքտէ օլան չախսըն պիր մահպուս իտի. քէնտիսինի թէտավի իթմէքտէ օլտըղընը պիլտէն պիրէ անլայամայըպ.

— Ջանն իտէրիմ քի. պէնի եօլլումտէն սիզ գուրթարտընըզ. - տէտի։

Օլիվիէ՝ թէպէսսիւմ իլէ. - Էօյլէ կէօրիւնիւր։

Վալի վէ գօմանտան, Օլիվիէնին ղըհաֆէթինտէն մէրգումըն միւճրիմ օլտըղընը անլատըգտա, տուչարը հէհէճան օլտը։

Ղարտիան եանլարընա եագլաշմըշ իտի խէ տէ, վալինին հուզուրընտա սէօզ սէօյլէմէյէ ճէսարէթ իտէմէմիշ իտի։

— Դու ատէմ քիմ տիր։

— Նº 333։

— Իսմի։

— Իսմինի պիլմէմ, գօմանտան։

— Գօմանտան՝ Օլիվիէյէ խըթապէն. - Աաըն նէ՞ տիր։

— Պարօն տը Բիւյմիրօլ։

Մ. տը լա Մօրլէյին սըֆաթընտա, էլաիմի քէտէր վէ ըզթըրապ նիւմայան օլուպ, ղարտիանա խըթապէն. - Դու ատամը եարըն էվէ կէթիրմէլիսին. կէլէճէյի ջէմանա գատար հէր տիւրլիւ խըզմէթտէն միւաֆ տըր. - տէտի։

Սանտալտագի թաւֆէլէր իլէ պիր տէ պահրիյէ զապիթի տախի սահիլի սէլամէթէ չըգմըշ օլտըգլընտան վալինին նէզտինէ կէլտիլէր, վալի անալա գալգըպ, պիրազ սօնրա նապէտիտ օլտը։

Էրթէսի կիւնիւ Մարքի Բօլլան տը Սալլօնըն պըրքհամթիպի, գօմանտանըն թէնպիհ իթմիշ օլտըղը սաաթտա հուզուրընա չըգտը, Մ. տըլա Մօրլէյ Օլիվիէյէ ա՛իտ օլան էվրագըն միւթալաասըյլա վէ մէրգում հագգընտա մալիւմաթը լագըրմէնին իսթիհսալըյլա իշթիղալ իտէրէք, պու ղարիպ տէլիգանլընըն իսթինաֆը տավա իթմէմիշ օլմասընա թէաճճիւպ իթտի։

Օ կիւնիւ աղշամա գատար բէք նագըս մալիւմաթ իսթիհսալ իթմիշ օլտըղը հալտէ վաքօըլարըն պիրինէ աղշամ թաամընա կիթտի։ Էսնայը թաամտա վուգու պուլան սէրկիւզէշթի հիքեայէ վէ եօլլումտէն գուրթուլմըշ օլտըղընը պէեան էյլէտի։

Զապըթանտան պիրի, - Էյ քիմ գուրթարտը սիզի։

Գօմանտան. - Պէնի գուրթարան խիրմի սէնէ քիւրէյէ հիւքմ օլընմըշ պիր միւճրիմ տիր։ Իսթիխար պիր գարը գաթըլ իթմիշ իմիշ. իսմի պարօն տը Բիւյմիրօլ տըր։

Զապիթ. - Պարօն տը Բիւյմիրօլը թանըրըմ։

Գօմանտան՝ քէմալը թէլաշ իլէ. - Նէ՞րէտէն թանըրսըն։

Զապիթ. — Պու վափօրտան էվվէլ պուլընտըղըմ վափօր իլէ մէրգումը Նումէայա նագլ իթտիմ՝ Տօսթլարըմտան Մ. Բաուլ տը Վարնայը պարօն տը Բիւյմիրօլըն սուչսըզ օլտըղընա օ տէրէճէտէ գանաաթ հասըլ իթմիշ իտի քի, պաշգալարընը տա մէճպուրէն իգնա իթմէք իսթէյօր :

Գօմանտան. — Նէ՞ տէյօրսըն. պէնի գուրթարան գապահաթսը՞զ մը տըր. պու հիքեայէ իթտիկին չէյ ատէթա պիր րօման տըր՝

Զապիթ. — Րօման օլսուն օլմասըն. Մ. տը Վարնայը պէօյլէ գանմըշ տըր. Մ. Վարնայըն գանի օլտըղը չէյ հագգընտա շիւպհէ իթմէք ապէս տիր :

Գօմանտան. — Պու հիքեայէ պանա պիրազ ապէս կէօրիւնիւյօր. Ֆրանսատա հէյէթի ատլիյէ, եանըլմամագ իչին բէք զիեատէ իհթիքեարանէ տավրանըր: Էյէր հէյէթի ատլիյէ եանըլըյօր օլսա, մէվատտը ատլիյէյէ բէք չօգ խամթալար վուգու պուլտուղունա տա՛իր վագըա նիւմիւ մէշհուր Մ. Կապօրիօնըն եազտըգլարընա թէմամըյլա բինամագ լազըմ կէլիր :

Զապիթ. — Հէր նէ սուրէթլէ իսթէրսէնիզ թէլագգը իտինիզ գօմանտան. լագին թէքրար սէօյլէրիմ քի, տօսթըմ Մ. տը Վարնայը օ տէրէճէ միւտէքքիք վէ տիրաեէթլի պիր զաթ տըր քի, բէք գօլայ եանըլմազ: Պարօն տը Բիւյմիրօլ մաատէսի մէհքէմէտէ րուեէթ օլընտըղը սըրատա Բարիստէ պուլընմըշ: Մէզքիւր միւհաքէմէնին նէթիճէսի նէրէյէ վարաճաղընա զիեատէսիլէ մէրագ իլէտիյինտէն, իչին արգասընա տիւշմիւշ. վէ հէր չէյի պիլ էթրաֆ վէ էյիճէ անլամագ իւզրէ իթթիհամնամէյի վէ չահիտլէրին չահատէթլէրինի վէ միւտաաիի ումումինին թալէպնամէսինի վէ ավօգաթ Մ. Գամպրինին միւտաֆաասընը տինլէմիշ: Պունլարը տագիգ ու ամիգ միւթալաա վէ թէտգիգ իլէտիքտէն սօնրա սիզի գուրթարան չախսըն իթհամ օլունտուղու գապահաթտա ասլա մէտխալի օլմայըպ քեամիլէն սուչսըզ օլտըղընը հիւքմ իթմիշ:

Գօմանտան. — Էյ սէ՛ն տէ մի պու էֆքեարըտասըն :

Զապիթ. — Թէմամըյլա. Սիզ տէ պէնիմ գատար Մ. տը Վարնայը թանըմըշ օլսա ըտընըզ, պէնիմ կիպի մէրգումըն ֆիքրինէ իթթիպա իտէր իտինիզ:

Գօմանտան. — Էյ պու մէսէլէնին թաֆսիլաթընա վագը՞ֆ մըսընըզ:

Զապիթ. — Թէմամըյլա:

Գօմանտան. — Օ հալտէ պու ագշամ էվէ գատար կէլիփ տէ հիքեայէ իտէճէք օլուրսան մէմնուն օլուրըմ:

Զապիթ. — Պու հիքեայէյի չիմտի իթսէմ օլմա՞զ մը:

Գօմանտան. — Պէնճէ զարարը եօգ, հաթթա մէմնուն տախի օլուրըմ ամմա, պէլքի պու էֆէնտիլէր սըգըլըրլար :

Զապիթ. — Մուղայիրի օլարագ, պէնիմ մահէթիմտէ պուլունան զապիթլէր, պու միւհիմ վագըալէրի տինլէմէյէ զիեատէսիլէ խահիշկէր տիրլէր. իտէճէյիմ հիքեայէ էլպէթ քի զապէթալարըն իւչիւնճիւ սահիֆէսինտէն չուունաթտան տահա զիեատէ ճալիպի տըգգաթ տըր. — տէյէրէք, վուգուու հալի իպթիտասընտան նիհայէթինէ գատար հիքեայէ իլէտի :

Մ. տը Լա Մօրլէյ վափօրտան մուֆարագաթ իլէտիյի սըրատա, գալպի ագիմ պիր իզլէճանա տուչար օլմըշ իտի. իքի սէնէտէն պէրու հիչ պիր թէքտիրէ միւսթահագգ օլմամագ իւզրէ թապիյէթի պէշէրին մաֆէվգընտէ պիր ճէսարէթ վէ րէֆիգլէրինին հասէտ վէ ղըպթասընա վէ մուաասը վէ զապիթանլարընըն մուամէլաթը ճէպրիյեսինէ գարշը պիր մէթանէթ կէօսթէրմիշ օլան, վէ պէօյլէ գահրէմանլը վէ մէչագգաթլը պիր խըզմէթէ մանէն վէ պէտէնէն մուգավէմէթ իլէյէն պիր չախսըն տահի պիր ատամ օլմատըղընա գանաաթ հասըլ իթտի, Կէճէնին պիր գըսմընը վափօրտաքի գաբտանտան իչիթմիշ օլտըղը ղարիպ հիքեայէյի տիւշիւնմէքլէ կէչիրտի, վէ մէրգում Օլիվիէյի հուզուրընա գապուլ իթմէք չէմանը կէլտիքտէ, քէնտիսինի էօլիւմտէն գուրթարմըշ օլան օ պիչարէնին ճէզասընը թախֆիֆ իթմէյէ գարար վէրմիշ, վէ քէնտի քէնտինէ տէմիշ իտի քի. — Հէր հալտէ պէնճէ հիչ պիր թէհլիքէ եօգ. պիր միւտտէթ թէճրիւպէ իտէր անլարըմ. պու ատամը պիր պօրճում վար տըր քի էօտէմէյէ մէճպուրըմ. Էյէր Մ. տը Վարնայըն պու ատամ հագգընտա ղահիպ օլտըղը էֆքեար սահիհ իսէ, աֆվընը պիլէ իսթիհսալէ մուվաֆֆագ օլուրըմ:

Պու սըրատա, իքի կիւնքի ղարտիյան, 333 Նումէրօլը մահքիւմ իլէ իչէրիյէ կիրտի :

Գօմանտան Մ. տը Մօրլէյ. — Պու ատամ պըրա եանընըզ գալմագ իսթէրիմ. — տէտիքտէ, ղարտիյան պաշընը էյիփ, տըշարը չըգտը :

Գօմանտան. — Սէնին վագըանը տիւնտէն պէրու միւթալաա իթմէքտէ իմ. հագգընտա հէր տիւրլիւ մալիւմաթը իսթիհսալ իս-

լէտիմ, Բարիսէ, էլիզէ տէ Պօ զ'Ար բասաժընտա մատամ Պօվէս նամընտա պիր գատընըն գաթը իքինջի օտըրտըղընտան տօլայը, իսիմի սէնէ միւտտէթլէ քիւրէք ճէզասընա հիւքմ օլընմըշըմ ։

Օլիվիէ՝ պաշընը մէրտանէ վէ ճէսուրանէ հավայա գալտը-րըպ .

— Էյլէ տէյիլ, էֆէնտիմ ։

— Գօմանտան՝ տուտարը պա՛շքէ օլարագ . — Նա՞սըլ էյլէ տէ-յիլ . անլամայօրըմ, թաֆսիլ էթ պագալըմ ։

Օլիվիէ . — Մա էլ մէձմունիյէ, պէն մատամ Պօվէսի գաթլ իթտիհամէն տօլայը մահքիւմ օլմամըշըմ . պէնի հիւքմ իտէն հա-քիմլէր, մէրգումէյի գաթլ իթմիշիմ զաննըյլա հիւքմ իթտիլէր ։ Պունտա պէօյլէ ֆարգ վար տըր ։

Վալի կիւլէրէք . — Պու լուղէթ օյունը ։

— Խայըր, էֆէնտիմ . լուղէթ վէ իֆատէ մէսէլէսի տէյիլ, պու նամուս մէսէլէսի տիր ։ Հայսիյէթիմի մուհաֆազա իթմէք իչին իֆատէնիզի թասհիհ իթմէյէ մէճպուր օլտըմ ։

Գօմանտան՝ տըգգաթը քեամիլէ իլէ Օլիվիէնին եիւզինէ պագ-մագտա իտի ։ Մէրգումըն քէնտիսինի գուրթարտըղը սըրատա հագ-գընտա ղանիպ օլտուղը հիւսնիւ նիյէթի վագուր զապիթինին հիքեա-յէսիյլէ պիր գաթ տահա քէսպի թագվիյէթ իթմէքտէ, վէ մէր-գումըն ահվալ ու հարէքէաթընտան պարչա պարչա էլտէ էտիլէր ի-չինտէ պիլէ միւ'թէպէր պիր զաթ օլտուղունը անլամագտա իտի ։

— Սէն պէնի էօլիւմտէն գուրթարտըն . պինաէն ալէյհ սանա միննէթտար օլտըղըմը իսպաթ իթմէք իսթէրիմ ։ Սըրր քեաթիպիմ պիր գաչ կիւնտէն պէրու իսթիֆա իթմիշ տիր . սէն պու խըզմէթի տէրուհտէ իտէ՞ր միսին ։

— Պէնիմ իչին պէք պէօյլէ պիր շէրէֆ սայըլըր . պէնիմ իթ-միշ օլտուղըմ խըզմէթ ատի պիր վէզիֆէտէն իպարէթ իտի . Սիզին իթտիյինիզ իլթիֆաթ իսէ պունա մուգապիլ պէք պէօյլէ պիր հիմմէթ սայըլըր ։

— Օրասը պէնիմ իշիմ տիր, թէնպիհ իտէյիմ տէ սէնի լայըգը վէճհ իւզրէ կիյինտիրսինլէր ։ Եօրղուն տէյի՞լ միսին, հէման չըգըփ իշէ մուպաշէրէթ իտէպիլի՞ր միսին ։

— Հէր նէ զէման էմր իտէրսէնիզ, հազըրըմ ։

— Մուխապէրէ իթմէք պիլի՞ր միսին ։

— Չօգ սէնէլէր մարքի տը Սալլօնըն խըզմէթինտէ պուլունմըշըմ ։

Մարքինին մէքթուպլարընը պէն եազար իտիմ . մէքթուպլարա մէ-րիւճէքը ճէվապլարըն խուլասասընը մարքի սէօյլէր իտի, քեա-ֆի տիր ։

Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլ, գօմանտան Մ. տը լա Մօրլէյին սըրր քեաթիպի օլտուգտան պաշգա, պիր գաչ այ կէչտիքտէն սօնրա տախի, գօմանտան՝ մէրգումա պէք զիյատէ հիւսնիւ թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթ կէօսթէրմէյէ պաշլատը ։

Օլիվիէ, իտարէճէ պիր թագըմ նէվաղըսըն ըսլահընա մու-պաշէրէթ իտիպ, օ անէ տէյին վուգու պուլան սուի իսթիմալաթը մէն' իթմէյէ մուվաֆֆագ օլտը . Մահպուսլար հագգընտա տահա զիհատէ ինսանիյէթքեարանէ վէ ատիլանէ մուամէլէ իտիլմէքտէ ի-տի ։ Համթա՝ ըսլահաթը վագըա, հիւքիւմէթի մէրքէզիյէճէ տէ թագտիր օլընարագ, գօմանտան իֆթիխար նիշանըյլա թալթիֆ տախի իտիլտի ։

Ըսլահաթը վագըայը գօմանտան իճրա իտիյօր տէյու հէր քէս պիլմէքտէ իտի իսէ տէ, գօմանտան Օլիվիէնին պու խուսուստաքի խըզմէթ ու ղայրէթինի պիլտիյինտէն, գալպէն միննէթտար օլմագ-տա իտի ։

Պինաէն ալէյհ, Օլիվիէյի քեամիլէն սէրպէսթ պըրագմագտա վէ քէնտի էվինտէ պէյթութէթ իթտիրմէքտէ իտի . Օլիվիէ պու սէրպէսթիյէթտէն իսթիֆատէ իտէրէք օ հէվալիյի տօլաշմագտա, վէ մահպուս վէ մահքիւմլէրին ուսուլ իտարէլէրի խուսուսընըն ըսլահը հէր նէյէ մութէվագգըֆ իսէ, ինճաղընա պագմագտա իտի . Պաշլըճա հագգընտա մուամէլատա թէհամմիւլ իտէմէմէքտէ իտի . վէ պիրտէ նէրլիլէր, եանի Գաչագլար հագգընտա մուլահէզանէ տալըանըլմասը չարէսինի տիւշիւնմէքտէ իտի . Զիրա, պունլարըն խուսուսիյէթի թապիյէթլէրի իգթիզասընճա նիչէ տէֆալէր, գան-լը իսթիլալէր վուգուա իթմիշ օլտուղունը պիլիր իտի ։

Գաչագլար, տէֆնէ վէ էմսալի աղաճ տալլարըյլա եապըլմըշ վէ սաղ իքէ էօլթիւլմիւշ օլան գուլիպէլէրտէ իգամէթ իտէրլէր ։ Պու գուլիպէլէր ալէլ ումում եուվարլագ վէ գուպպէլի օլուպ, օր-թալարընտա պիր գափու վար տըր քի, հէմ գափու վէ հէմ տէ փէնճէրէ խըզմէթինի կէօրիւր ։ Պու գուլիպէլէրին իչինտէ էշեատա միւթէալլիգ հիչ պիր շէյ կէօրիւլէմէզ ։ Գաչագլար եէրտէ հէմ օ-թուրուրլար հէմ եաթարլար . Պու վահշի ատամլար, գուլիպէնին թա օրթասընա պիր չուգուր գազըպ, եէմէքլէրինի օ չուգու-

րուն իչինէ վազ իտէրլէր վէ իսմինինի քիւլ էյլէ գարարլար. Պունլար հէր տիւրլիւ հագարէթէ, հագգըզլըղա, եաղմա վէ սըրգաթա վէ զուլմ ու թէաատտիւաթա, միւտտէթի մէտիտէ թէհամմիւլ իտէրլէր ամմա, ֆըրսաթ էլէ կէչիրտիւքլէրի հալտէ, ինթիգամ ալմագտան տա ֆարիղ օլմազլար։

Կիւնիւն պիրինտէ Օլիվիէ մէ'մուրիյէթլէ քիւչիւք պիր վատինին ճիվարընա գատար ազիմէթ իթմիշ օլուպ, քէօշէնին պիրինտէ, իխթիեար պիր Գանագ կէօզիւնէ իլիշտի քի, պաշընը էլլէրինէ տաեամըշ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամագտա իտի։

Վաքդի իխթիեար գօմանտանըն սըրքըաթիւլնի կէօրտիւքտէ, ֆիրարէ չըլթաղ իթթի իսէ տէ, Օլիվիէ արգասընտան եէթիշիփ, միւլաեիմանէ պիր թավր իլէ. – Նէ՞ օլույօրսըն տէյու սուալ իթթի։

Իխթիեար՝ իպթիտա ճէվապ վէրմէքտէն իմթինա՛ իթթի իսէ տէ, պիլախարէ պարօն տը Բիւյմիրօլըն իսրարը վէ իլհահընա տայանամայարագ, պաշընա կէլէն ֆէլաքէթի հիքեայէյէ պաշլայըպ, տէտի քի. – Պիր մուհաճիր կէլիպ, պէնիմ զիրաաթ իթմէքտէ օլտուղում արազիյէ իչինտէ ագար սու պուլունմագ հասէպիյլէ կէօզ տիքթիքտէն պաշգա, պիր Գանագըն նշանլը օլան գըզըմը տախի իստէտի վէ հիչ պիր մուամէլէի րէսմիյէյէ միւրաճաաթ իթմէքսիզին հէմ արազիմի հէմ տէ գըզըմը զապթ իթթի։

Օլիվիէ. – Եվին նէ՞րէտէ տիր։

Գանագ. – Իշթէ շուրատա. Հէփիմիզ օրատա ըտըգ, ճումէսի պիրտէն ֆիրար իթթիլէր, եալընըզ պէն գալտըմ քի, գըզըմ Ամաթիլյէ գուրթարայըմ. Եա պէն պու աատամը քիմ իսէ թէլէֆ էտէճէյիմ, վէ եախօտ օ պէնի էօլտիւրէճէք տիր։

Օլիվիէ. – Բէք ալէա. Սէն պէնիմ իլէ կէլ, շու աղաճլարըն արգասընտա տուր տա պէն կիտէյիմ իշի թահգիգ իտէյիմ. Էյէր իֆատէլէրին սահիհ իսէ իճապը իճրասընա պագաճաղըմ թէահհիւտ իտէրիմ. – տէտի։

Վաքդի, տախա եէմիշ քէյիր միսալի էյլիքտարլընըն արգասընտան կիթթի. Օլիվիէ քէյֆիյէթի լէտէթթահգըգ, պիչարէնին իֆատէսի տօղրու օլտուղունա գանաաթ հասըլ իթթի. Գրամուսըր նամընտա պիր բօլօնէզ, խըրսըզլըղը վէ էշգըյալըղը վէ բէրվասըզլըղը հասէպիյլէ Նումէաաթա եաղախամատրըլընտան, օլ հէվալիյէ կէլէրէք, խըրսըզլըքեարը օլուպ վէ քէնտի կիպի խըրսըզ վէ էշգըյալըղ

վէ պէլլի տէ գաթիլ օլան պիր արապ իլէ օ հէվալիյէ կէլմիշ վէ իսքեան իթմէյի գուրմուշ իմիշ։

Օլիվիէ՝ իխթիեարըն պիչարէ գըզընըն մէրգումա էլլէրինտէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլատըղընը կէօրտիւքտէ. – Պիրագտան սիզին իլէ եինէ կէօրիւշիւրիւմ. – տէյէրէք, մուֆարագաթ պիլէ ազաճըն ալթընտա պէքլէմէքտէ օլան իխթիեարա թէգարրուպլէ. – Սէն պէնիմ արգամտան կէլ. եագընտա գուլիպէնի տէ արազինի տէ սանա թէսլիմ իթտիրիրիմ. – տէտի։

Վաքդի Գանագըն կէօզլէրի սէվինճինտէն պարլամաղա պաշլայըպ. – Էյ գըզը՞մ, նէ՞ օլաճագ. – տէյու սուալ իթթի։

Օլիվիէ հէմէն կիտիպ, վէ գըզը ալըպ, կէթիրիպ. – Իշթէ գըզըն տա պուրատա, պունտան պէօյլէ եանընտան այըրըլմա։

Գանագ. – Ա՛հ, թէշէքքիւր իտէրիմ էֆէնտիմ. – տէյէրէք, Օլիվիէնին էթէյինի էօբմէյէ պաշլատը։

Օլիվիէ. – Պէն՝ հէր նէ քի թէահհիւտ իտէրսէմ իճրա իտէրիմ։

Գանագ. – Գըզըմ Ամաթիլի գուրթարտըղըն միսիլլու, ճիւմլէմիզին տողմուշ պէօյիւմիւշ օլտըղըմըզ արազիյի տէ պիզէ թէսլիմ էյլէ. չու վատիտէ րահաթը էօմրէ նա'իլ օլաճագ օլուրսամ, սէնին տէ միւքեաֆաթընը վէրիրիմ. – տէտի։

Օլիվիէ իխթիեարըն սէօզլէրինէ էհէմմիյէթ վէրմէտի իսէ տէ, սէպաթ վէ պիթարաֆլըգլա թէսվիյէի մասալէյէ տէվամ իտիպ, 1878 իխթիլալընտան սօնրա, հիւքիւմէթին վէ մէ'մուրլարընըն վէզիֆէսի, եէրլիլէրի տախի ճէնէպլէրէ կիպի վիգայէ վէ մուհաֆազա իթմէքտէն իպարէթ օլտըղընա, գօմանտան վէ վալի Մ. տը Լա Մօրլէյի գանտըրըպ վաքդի իխթիեարա իհգագը հագգ իտիլմէսինի էմր ու թէնպիհ իթտիրտի։

Սէքիզ կիւն սօնրա պիչարէ իխթիեարըն արազիսինի զապթ ու միւսատէրէ իտէնլէր տէֆ' ու թէնքիլ իտիլտիլէր, արազի մէզքիւրէ սահիպինէ իատէ վէ թէսլիմ օլընտը։

Վագըայը մէզքեուրէտէն պիր միւտտէթ սօնրա, պիր աքշամ մէրգում իխթիեար Օլիվիէնին նէզտինէ կէլէրէք. – Պէնիմ իլէ կէլի՞ր միսին. սանա պիր պօրճում վար օնը քի էօտէմէք իսթէրիմ. – տէտի։

Օլիվիէ. – Աքշամ կէլէճէմ, կիւնէշ պաթտըգտան սօնրա չէհիրտէն տըշարը չըգամամ։

— Էյ եա՛րըն սապահ. կէլէմիյի՞ր միսին ։

— Իհթիմալ տըր ։

— Օ հալտէ եարըն կէլիփ, սիզի ալըր կէօթիւրիւրիւմ. – տէյիփ, պըրագտը կիթտի ։

Օլիվիէ պու վագըայը ղարիպէյի գօմանտանա պէր թաֆսիլ հիքեայէ պիրլէ ֆէրտասը կիւնիւ ղայպուպէթ իտէպիլմէք իւզրէ մէզ՚ունիյէթ ալտը ։

Ֆէրտասը կիւնիւ էվվէլա չաֆագ աչըլըր աչըլմազ, Օլիվիէ Նաքէլի նամընտա օլան մէրգում խիտմէթքեար ռէֆագաթընտա օլտուղը հալտէ եօլա չըգըփ, տաղըն տախիլինէ տօղրու ազիմ օլտը ։ Եօլ ղայէթ ուզուն ըտը ։ Վատինին արգասընտա, ճէսիմ գայալար իլէ մուհաթ օլան պիր մահալտէ Նաքէլի տուրուփ, եէրէ էյիլտի վէ օրտաքի տիքէնլէրի վէ սարմաշըգլարը պիր թարաֆա ալմաղա պաշլատը ։ Պարօն Օլիվիէնին կէօզլի էօնիւնտէ պիր քիւչիւք կէչէպիլէճէք գատար պիր տէլիք աչըլտը ։ Դանագ. պաշընը եօգարը գալտըրմագսըզըն պարօնըն եիւզիւնէ պագըփ. – Արգամտան կէլ. – տէտի ։

Օլիվիէ՝ ճէսուր օլտուղը ճիհէթլէ ասլա թէրէտտիւտ իթմէքսիզին, խիտմէթքեարըն սէօզիւնէ իթթիպա իթտի ։ Թագրիպէն էլլի մէթրօ գատար իլէրիլէտիքտէն սօնրա, մաղարայա պէնզէր վասի պիր մահալէ վասըլ օլտուլար քի, թէփէլէրինտէքի գայալարըն արալըգ մահալլէրինտէն ըշըգ ալմագտա ըտը ։

Մաղարա քեամիլէն պօշ օլուփ զէմինի իսէ գում իլէ մուհաթ ըտը ։

Օլիվիէ՝ մաղարանըն տախիլինի տօլաշտը վէ չաւանը արագտը վէ էհէմմիյէթլի հիչ պիր չէյ կէօրէմէտի ։ Եալընըզ քէօշէնին պիրինտէ պիւյիւք պիր թաշ վար ըտը ։ Մէզքիւր թաշըն չէքլ ու վազիյէթինէ նազարէն, գայալարտան գօփուփ օրայա տիւշմիւշ օլտուղու թախմին օլունապիլիրտի ։

Նաքէլի մէզքիւր թաշա եանաշըփ, պիր տէմիր չըպուգ իլէ, թաշը եէրինտէն օյնաթտըգտա, պիր տէլիք մէյտանա չըգտը. Խիթմէթքեար էլլէրինի մէզքիւր տէլիյէ սօգուփ, ավուճլարը ֆընտըգտան պէօյիւք պիր թագըմ պէյազ տանէլէր իլէ տօլու օլտուղը հալտէ տըշարըեա չըգարտը ։

Օլիվիէ, խիտմէթքեարըն ավուճընտաքիլէր նէ օլտուղընը իլք տէֆատէ անլայամատը ։

Խիտմէթքեար իսէ՝ տահա զիատէ Օլիվիէյէ եագլաշարագ. – Ալ շունլարը, եալընըզ պու տէյիլ շու տէլիյին իչինտէ հէր նէ քի վար իսէ հէփ սէնին օլսուն. – տէտի ։

Նաքէլինին ավուճընտաքի շէյլէր, ղայէթ զի գըյմէթ վէ նատիր ինճու տանէլէրի օլտուղընը Օլիվիէ անլատըգտա, հայրէթ վէ թէաճճիւպտէ գալտը։ Մէզքիւր ինճուլէրին իչինտէ, էն պէեազ կէրտանլարտէն տահա զիյատէ պէյազ, վէ սիեահ կէօզլէրտէն տահա զիեատէ սիեահ տանէլէր պուլունտուղը միսիլլու, հիւքիւմտար սարայլարընտա պիլէ կէօրիւլէմէմիշ օլան փէմպէ վէ սա՛իր րէնկտէ ինճուլար տախի մէվճուտ ըտը ։

Օլիվիէ. – Նէ՞ եափայըմ պունլարը. – տէյու, սօրտըգտա.

Նաքէլի. – Պէնիմ վարըմ եօղըմ, պունտան իպարէթ տիր. Մատամ քի գուլիպէլէրիմի վէ պիր տանէճիք գըզըմը օ զալըմըն էլինտէն գուրթարտըն, պունլարըն հէփսի սէնին մալըն սայըլըր։ Էճտատըմ պու ինճուլէրի թօփլատըգճա պուրատա սագլամըշ տըր. Վէ պուրատա պէօյլէ պիր խազինէ մէվճուտ օլտուղունու պէնտէն պաշգա քիմսէ պիլմէզ։ Սիզին մէմլէքէթինիզտէ, պու ինճուլէր պահալը ըմըշ. Ալ կէօթիւր, էյէր պունլար ըլա նա՛ըլի սաատէթ օլաճագ իսէն, պէն տէ պախթիեար վէ վէզիֆէմի էտա իթմիշ օլուրըմ. – տէտի ։

Օլիվիէ տախի էլինի մէզքիւր տէլիյէ սօգտը ։ Օ ճէսիմ տէլիյին իչ տուվարը այնը ինճուլէր իլէ տօլու իտի քի, պունլարըն գըյմէթինի թագտիր իթմէք մուհալ գապիլինտէն իտի ։

Օլիվիէ. – Սէնին էվլատըն վար. պու խազինէ օնլարըն մալը տըր, սէն քէնտինէ քէյֆի պունլարը սաթ վէ պախշ իթմէյէ մէ՛զուն տէյիլ սին. էվլատընըն իլէրիտէ նէ օլաճաղընը պիլմէզսին. պինաէն ալէյհ պու սէրվէթի օնլար իչին հըֆզ իթմէյէ մէճպուր սուն ։

Նաքէլի. – Պէօյլէ օլըրսա ինճուլէրին եուվասընը պիլիր։ Պիր սէնէ զարֆընտա էվլատըլըա պէրապէր, հէր արզու վէ հավէսինի իճրա իթմէյէ քիֆայէթ իտէճէք միգտարտա ինճու թօփլայապիլիր։ Պինաէն ալէյհ, սէն պունլարը կէօթիւր, էյէր կէօթիւրմէյէճէք օլուրսան մահզուն օլուրըմ. – տէտի ։

Օլիվիէ, պիր միւտտէթտէն պէրու տէրին պիր տիւշիւնճէյէ տալմըշ վէ բլանընը գուրմըշ պիթիրմիշ իտի։ Էյէր գօմանտանա միննէթտարլըգ գայտըլըա մէրպութ օլմասա ըտը, հէման Ամէրի-

գալեա ֆիքր իթմէյի գարարլաշտըրըեօրտու ։ Օրատա պիր միւտա-
թէլթ իգամէթ իթտիքտէն վէ ինթիգամ ալմագ վէ խատէի նամուս
իթմէք կիպի թէսավվուրաթընըն իճրասը զըմնընտա լազըմ կէ-
լէն սէրվէթի ճէմ իթտիքտէն սօնրա , թէպտիլի նամ վէ չէօհ-
րէթլէ Փրանսատա կիթմէքլիյի տիւշիւնմիւշ իտի ։

Պիրազ տահա տիւշիւնտիւքտէն սօնրա . — Գապուլ իտէրիմ ամ-
մա , պիր շարթըլա վար . սէն պունլարը պէն կէլիփ իսթէյինճէյէ
տէքին սագլայաճագսըն ։ Պունլար սօնրա պէնիմ իչին չօգ խա-
յաթիտիր , պու կիւնքի կիւն նէտիմէ պուլունաճագ օլուրսա , պէ-
նիմ իչին բէք պէյիւք պիր թէհլիքէ տիր ։ Պէօյլէ խարագ օ-
մա՞զ մը ։

Նաքէլի . — Պէն սէնին հէր տիւրլիւ էմէլ վէ արզունը իքմալ
իթմէյէ հազըր վէ ամատէ իմ ։ Հալպին պէօյլէ պիր սէրվէթի նէ՛ սու-
րէթլէ էլէ կէչիրմիշ օլտուղունու , էյէր գարտաշըն վար ըսա օնա պի-
լէ սէօյլէմէմէյէճէյինէ եէմին իթմէլիսին ։

Օլիվիէ . — Իտէրիմ ։

Նաքէլի . — Պու ճիվարտա ինճու պուլունտուղունու տա քիմսէյէ
սէօյլէմէյէճէքսին ։ Պունլար պիզիմ կիպի վահշիլէրին խազինէսի սա-
յըլըր . սագըն ղարպ էհալիսի պունլարը տա էլիմիզտէն ալմասըն ։

Օլիվիէ . — Պու շէյլէրտէն քիմսէյէ պահս իթմէյէճէյիմ . նէ-
մին իտէրիմ ։ Պէն արթըգ կիտէյիմ . սանա լուզումըմ օլուրսա հա-
տէ , նէ՞րէտէ պուլապիլէճէյիմ ։

Նաքէլի . — Պէն տա՛իմա քէնտի արազիմտէյիմ . լաքին պէնի
կէլիփ պուլմաղա վագթըն միւսաիտ օլմատըղը հալտէ , քէնտին
պիզզաթ պուրայա կէլ , վէ պէյէնտիյին գատար ալ կիթ , գօրգ-
մա . զիրա , պու տէլլէյին իչինտէ մէվճուտ օլան ինճիլէր հէր սէնին
մալին օլտուղունը օնլարա պէյան վէ թա՛լիմաթը լազըմէյի իթա էյ-
լէմիշիմ տիր . — տէտի ։

Օլիվիէ թարիֆի գապիլ օլմայան պիր մէսէրրէթի ֆէվգէլա-
տէ իլէ գօմշուսունուն խանէսինէ ավտէթ իլէտի ։

Մ . տը լա Մօրլէյին հազըրլատա կէօսթէրտիյի էմնիյէթի սայէ-
իհթիմալ իթմէքսիզին թէքլիֆ իթմէքտէ իտի իսէ տէ , գօմշուսու-
նըն թէպտիլի մէ՛մուրիյէթ թալէպ իթմիշ օլտուղունը վէ պու թա-
լէպի թէճվիզ գըլընմըշ օլտուղու ճիհէթլէ , էվինէ կէլէճէք մէ՛մու-
րըն վիւսուլինէ սապըրսըզլըգլա պէքլէմէքտէ իտի . պիլախըրէ
տէն , օ կիւնէ տէյին սապր իլէ գօմշուսուն կիթտիքտէն սօնրա ,

սէլապէթլի վիճտան իլէ հարէքէթ վէ սէրվէթի ճէսիմէի մէվճու-
տէսի սայէսինտէ նամուսընը իսթիրտատ վէ ինթիգամընը ախզ իթ-
մէյէ գարար վէրմէքտէ իտի ։

9

Պու սուրէթլէ պիր միւտտէթ տահա կիւզէրան իթտի ։ Օլիվիէ
Գանագլար իլէ իխթիլաթտա տէվամ իտէրէք , ճիւմլէսիյլէ տօսթլուգ
փէյտա իթմիշ իտի . Իխթիյար Նաքէլի իսէ իթմիշ օլտուղու խըզմէթ
վէ մէրգումա իթտիյի մուավէնէթ վէ խըտմէթինտէն տէրքեար օ-
լան լէթաֆէթի թապիյէթ իգթիզասընճա , Գանագլար Օլիվիէյէ
հէր քէսէ ֆա՛իգ պիր մախլուգ նազարըյլա պագմագտա վէ մէր-
գումուն խէվֆ ու իհթիրազ իթմէքլէ պէրապէր , հազգընտա իպ-
րազը հիւրմէթ վէ րիայէթ իթմէքտէ իտիլէր ։

Պիր կիւն Նաքէլի իլէ պէրապէր եալընըզճա պուլունտուգլա-
րը սըրատա . — Քիմսէնին խապէրի օլմագսըզըն պուրատան պըրա-
գըփ կիթմէք իսթէտիյիմ հալտէ , պանա եարտըմ իտէպիլէճէք
միսին ։

— Պահրէն կիթմէք իճապ իտէր ։

— Էվվէթ ։

— Ուզագ՛ մը ։

— Պէլքի Սիտնէյէ գատար ։

— Իճապընտա պագարըզ ։

— Հազը՞ր մըսըն ։

— Նէ՞ զէման ։

— Պիլմէմ . պէլքի իքի այտան , պէլքի իքի սէնէտէն ։

— Բէք ալէա . Եարընտան իթիպարէն , ուզուն եօլճուլուգ իտէպիլ-
մէք իչին , մէթին պիր կէմի պաշլաթըրըրըմ . չօգ սիւրմէզ . պի-
թէր . — տէտի ։

Արա սըրա Նաքէլի , Օլիվիէնին նէզտինէ կիտիփ , կէմինին ին-
շասընը իլէրիլէթմէքտէ օլտուղունը իխպար իտէր իտի ։

O զէմանէ տէյին թէհամմիւլ իթմիշ օլան Օլիվիէնին սապր ու
թէհամմիւլիւ թիւքէնմէքտէ իտի . Մէ՛մուլ իթմէտիյի պիր սըրատա ,

հէր կէօնէ եմէլ ու արզուսընը իճրա իտէպիլէճէք տէրէճէտէ զէն-կին օլմասընտան նաշը, պիր ան էվվէլ պու զէնկինլիքտէն իսթի-ֆատէ իթմէք վէ նա՛իլի սէրվէթի օլմագ ազմինէ տուշմուշ ի-տի : Ֆրանսատան կէլմէքտէ օլան բօսթայը քէնտիսի աչմաղա մէ՛-պուր օլտուղը ճիհէթլէ , հէր բօսթա կէլտիքճէ ղալպի չըրփընթըլէ ճարբմաղա պաշլարտը . . . Հէր տէֆա Մ. տը Լա Մօրլէյին հարէ-քէթ վէ Ֆրանսայա աւտէթի հագգընտա սատըր օլան էմիրնամէնին վիրուտինի մունթազըր ըտը . . . Պիր կիւն գօմանտանըն քէնտի-սինէ թէսլիմ իթմիշ օլտուղը ամիրալըքի մէքթուպը մութալաա էյ-լէտի :

« Ազիզիմ »

« Թէպտիլինիզէ տա՛իր օլան իսթիտանըզ գապուլ օլունտը :
« Նազըրըն իմզալամասընա պէքլէնիյօր : Մէմուրիյէթի ճէտիտէնիզ
« Ք . . . տէ տիր : Պու մէ՛մուրիյէթին սիզին իչին նէ գատար խա-
« յըրլը վէ մուհիմ օլտուղունու սէօյլէմէք զա՛իտ տիր , Նումէրատա
« վէ մաղալի սափիքտէ պու անէ տէյին իյֆա իտէկէլմիշ օլտուղու-
« նըզ խըտէմաթը մուհիմմէյէ նէզարէն , պու քէրրէ էօհտէնիզէ ի-
« հալէ օլունան մէմուրիյէթէ մուսթահագգ օլտուղունըզը պէյանէ
« հաճէթ կէօրմէմ : »

Օլիվիէ՝ պալէատէքի մէքթուպը օգուտուգտան սօնրա գօման-տանա թէսլիմ իթտիյի սըրատա , Մ. տը Լա Մօրլէյ . - Պէրի կէ-լէճէք բօսթանըն մէքթուպլարընտան պիրի պիլտիրտէն նէ զէման այրըլմաղա մէճպուր օլաճաղըմըզ գաթիյէն թէգարրուր իտէր : Սէնին սատագաթ վէ լիեագաթընը վէ պու անէ տէյին իթմիշ օլ-տուղըն խըտէմաթը թագտիր իթմիշ օլտուղըմ ճիհէթլէ , ամիրալիյէ տախի լազըմ կէլէնի թահրիրէն պէյան վէ մուտաէթի մութէպա-գըյէի մահքումիյէթինին ափվ իտիլմէսինի պիլ խասսա րիճա վէ իս-թիրհամ իթմիշիմ տիր :

Օլիվիէ՝ խէյէճանը ազիմ իլէ . - Թէշէքքիւր իտէրիմ , գօման-տան , սիզին իֆատաթը նիւվազիշքէրանէնիզ ինտիմտէ հէր շէյ-տէն զիեատէ գըյմէթտար տըր : Հագգըմտա տէրքիար օլան հիւս-նիւ թէվէճճիւհիւնիւզտէն տօլայը գալպէն միննէթտարընըզ օլտու-ղըմա էմին օլմանըզը րիճա իտէրիմ :

— Սանա մուավէնէթ իթմէք պէնճէ պիր վէզիֆէի մուգատ-տէսէ տիր . չունքի պէնի էօլիւմտէն գուրթարտըն . պունտան մա՛-

տա իթմիշ օլտուղըն խըզմէթլէրտէն տօլայը հէր վէճհ իլէ մուսթա-հագգը լութֆ ու մուավէնէթ սին :

— Պու սէօզլէրի պէր թարաֆ իթսէք էյի օլմա՞զ մը , գօման-տան . - տէյէրէք , Օլիվիէ սէօզիւ քէստի :

Իւչ բօսթա սօնրա Մ. տը Լա Մօրլէյին թէպտիլինէ տա՛իր օ-լան էմիրնամէ իլէ պէրապէր եէրինէ թայինի օլան մէ՛մուր վասըլ օլտու : Եսէֆ օլունուր քի մէ՛մուրը ճէտիտ , պարօն տը Բիւյմիրօլ իչին ֆէնա պիր խապէրի համիլ իտի : Գօմանտանըն իսթիրհամ իթ-միշ օլտուղը կիպի Օլիվիէյէ ափվ օլունմագ շէօյլէ տուրսուն , հաթ-թա մուղայիրի օլարագ , պու տէրէճէ կէվշէք տավրանմըշ օլմա-սընտան նաշը Մ. տը Լա Մօրլէյ թագպիհ տախի իտիլմիշ վէ 333 նումէրօլու մահքումուն տիկէր մահքումլէրտէն թէֆրիգ օլունմամասը վէ տըգգաթ վէ նէզարէթ ալթընտա պուլունտուրուլմասը մէ՛մուրը ճէտիտէ շիֆահէն էմր ու թէնպիհ օլունմուշ ըտը :

Պու խապէրտէն Մ. տը Լա Մօրլէյ՝ ատէթա մուչարը տէհշէթ օլարագ , սէլէֆինէ խիթապէն . - Սիզտէն պիր հիմմէթ պէքլէրիմ ազիզիմ :

— Էյէր էլիմտէն կէլիր պիր շէյ իսէ , արզունըզը մէմնունէն իֆա իտէրիմ :

— Էլինիզտէն կէլիր . պա խուսուս պուրատա քի հէր շէյ հիւքմ գարագուշիյէ թապի՛ տիր : Պարօն տը Բիւյմիրօլ հագգընտա ալմըշ օլտուղունըզ թալիմաթը չէտիտէյի պէնտէնիզին մուֆարագաթըն-տան սօնրա մէվգիի իճրայէ գօյընըզ : Օլմա՞զ մը :

— Պաշ իւսթիւնէ . լաքին զաննիտէրիմ քի պու տէլի գանլըեա պու գատար էհէմմիյէթ վէրմէմէլի սինիզ , զիրա տուշմէնլէրի ղայէթ նուֆուզլը վէ գուվվէթլի տիր :

— Պէն տուշմէնլէրինտէն գօրգմամ . վէ հէր տիւրլիւ մէ՛սու-լիյէթի տէրուհտէ իտէրիմ .

— Ճիտտի՞ մի սէօյլէյօրսընըզ :

— Էվվէթ :

— Լաքին նէթիճէսի էյի օլմազ , զանն իտէրիմ :

— Հիչ ֆիւթուր իթմէմ :

Մէմուրը ճէտիտ իլէ գօմանտանը սապըգ պէյնինտէ ճէրեան իտէն մուհավէրէյի , պարօն տը Բիւյմիրօլ եանընտագի օտատան թէմամիյլէ իշիթմիշ վէ մէմուրը ճէտիտին սօն սէօզլէրինի իշիթ-տիքտէ կէօզլէրինտէ պիր շէթարէթ պէյտա օլմուշ վէ քէնտի քէն-

տինէ տէմիշ խոսի քի . — Վաքթի տօսթլարըմա միւրաճաաթ իթմէք զէմանը իշթէ կէլտի չաթտը . լաքին պէնիմ ֆիքրիմճէ տէրհօնտէ իթմիշ օլան օ խըսթիխաըլըն պաշընա պիր ախըրէ պէլա կէթիրմէք իչին 'նէ սուրէթլէ հարէքէթ իթմէլի տիր ։

Պու ճիհէթ հագգընտա տէրինճէ տիւշիւնճէյէ տալմըշ օլտըղը սըրատա , ճաղըրըճը թանըյօր զանն իթտիյի պիր մէքթուպ Օլիվիէնին նազարը տըգգաթընը ճէլպ իթտի ։ Պու մէքթուպ Մ. տը Լա Մօրլէյէ խըթթապ իտիլմիշ օլուպ , իւզէրինտէ « խուսուսի » իշարէթի տէ եօղ ըտը ։

Օլիվիէ էլան Մ. տը Լա Մօրլէյին քիթապէթ խըզմէթինէ տէվամ իթմէքտէ օլտըղը ճիհէթլէ , միւթատը վէճհ իւզրէ մէքթուպլը մէքթուպը աչմաղա հազըրլանտը ։ Անճագ մէքթուպտան , քէաղըն վէ միւթէհասսիր վէ շաշգըն պիր գօգու ալմաղլա , խաթըրընա պիր չօգ վագըալար կէլէրէք սաչլարընըն քէօքիւնէ վարընճայա տէյին թիթրէմէյէ պաշլայըպ . քէնտի քէնտինէ տէտի քի . — Աճապա րու-եա մը կէօրիւյօրըմ ։ Պէշ սէնէտէն պէրու կէօրմէմիշ օլտըղըմ հալտէ , աճապա մարքիզ տը Սարլօվէզին խաթըրընա՞ մը տիւշիւնիւյօրըմ ։ Խայըր . խայըր , ինսանըն գալպինտէ , պու գատար սատագաթ թէսավվուր օլընամազ . տիվանէ՞ մի իմ , նէ՞ իմ ։

Պաշէհու էլլէրի թիթրէյէրէք մէքթուպը աչտը , միւնտէրիճաթը պէր վէճհի աթի տիր ։

« Գօմանտան ճէնապլէրի ։

« Հէմշէհրիլէրիմիզտէն պիրիսինի գապուլ իթմէյէ վագթընըզ
« միւսա՛իտ մի տիր ։ Նէ վագըթ գապուլ իտէպիլէճէյինիզի լութ-
« ֆէն իշա՛ր իտէ՛ր միսինիզ ։ Սօզէ [illegible] Նամ վափօր իլէ պիրագ
« քէյֆիմ իչին պիրագտա պազը մալիւմաթ իսթիհսալը զըմնընտա
« սէեահէթ իթմէքտէ իմ , վէ էլհալէթիւ հազիհի Նումէա լիմանըն-
« տա վափօրըմ լէնկէրէնտազ տըր ։ Միւսաատէ իտէրսէնիզ , խըզ-
« մէթքեարանըմըզտան պիրիսի պու կիւն պու մէքթուպըն ճէվապընը
« ալըր ։

« Իհթիրամաթը ֆա՛իգըմին գապուլինի րիճա իտէրիմ . »

« ՄՕՐԻՍ ՏԸ ԳՕԼՕՄՊԻԷՐ »

Օլիվիէ՝ քէնտի քէնտինէ տէտի քի . — Թօհաֆ թէսատիւֆ . մամաֆիհ այնը ատը օլտուղունա էմին պիլէ տէյիլիմ ։

Պու սըրատա Մ. Տը Լա Մօրլէյ իչէրի կիրտի .

— Հիչ Մէմնուն տէյիլ իմ , ազիզիմ ։

— Նիչի՞ն , գօմանտան , թէպտիլի մէ՛մուրիյէթինիզ մուգարրէր տէյի՞լ մի իտի ։

— Օրասը մուգարրէր ամմա . . . աֆվընա տա՛իր օլան իսթիրհամըմ գապուլ օլընմամըշ հաթթա մուղայիրի օլարագ . . .

— Մուղայիրի՞ օլարագ մը . . . անլայամատըմ գօմանտան ։

— Եանի հագգընտա կէվշէքճէ վէ միւսաատէքեարանէ տավրանմըշ օլտուղումտան տօլայը պէնի թագպիհ իտէյօրլար . վէ սէլէֆիմէ թալիմաթը չէտիտէ վէրիյօրլար ։

— Եա՛ . խըզմէթիմտէ պու անէ տէյին հիչ պիր գուսուր իթմի՞շ միիմ ։

— Ասլա . հաթթա հիւսնիւ հալ վէ հարէքէթինի միւքէրրէտէն թաստիգ վէ իճապ իտէնլէրէ թահրիր իթտիմ . պէօյլէ օլտըղընը սէն տէ պիլիրսին զանն իտէրիմ ։

— Պիլիրիմ , չիւպհէսիզ ։

— Կէօրիւնիւր քի սէնին պիր չօգ նուֆուզլը տիւշմէնլէրին վարըմըշ . . . աճապա պու տիւշմէնլէրին քիմլէ՞ր տիր , պի՛լմէյօրմըսըն ։

— Պիլսէմ տէ օ տիւշմէնլէրին պահասընը իթմէմէքլիյի թէրճիհ իտէրիմ , գօմանտան ։ Պու կիւնքի մէքթուպլարըն իչինտէ , պիրիսի սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթիրհամ իտէյօր ,

— Նէրիտէ՞ն պիրիսի մի ։ Պունտան պէօյլէ մասլահաթ զըմնընտա կէօրիւշմէք իսթէյէնլէր , սէլէֆիմ իլէ կէօրիւշսիւնլէր ։

— Կէօրիւշմէք իսթէյէն պիր ֆրանսըզ տըր քի , տիւն քէնտինէ մախսուս վափօր իլէ լիմանըմըզա կէլմիշ . — տէյէրէք , Օլիվիէ , Մօրիս տը Գօլօմպիէրին մէքթուպընը գօմանտանա վէրտի ։

Գօմանտան մէքթուպըն միւնտէրիճաթընտան , եաղան չախըն զէնկին պիր տէլիգանլը օլտըղընը վէ վափօրտա նէֆիս թաամլար եէմէք վէ աչէա չարապլար իչմէք իսթիմալտէն պուլընտըղընը թախմին իտէրէք . — Պու մէքթուպըն ճէվապընը նէ՞րէյէ կէօնտէրէճէյիզ . — տէյու , Օլիվիէյէ սօրտըգտա .

— Ճէվապընը կէլիպ ալաճագլար . — տէյու Օլիվիէ ճէվապ վէրտիյի սըրատա , գափու ուրուլըպ վէ պիր նէօպէթճի իչէրի կիրիպ . իշ կիւնիւ լիմանա վիրուտ իթմիշ օլան պիր վափօրըն գափտանը կէլմիշ , կէօրիւշմէք միւմքին օլուպ օլմատըղընը սուալընը պէեան իթտի ։

Գօմանտան . — Վափօրըն իսմի՞ ։

Նէօպէթճի. — Սօտէ՛ք ռօսիւլէ՛ք:

Գօմանտան. — Պույուրսուն:

Օլիվիէ աեաղա գալգար:

Գօմանտան. — Կիթմէ, աղիզիմ. պէն կիտինճէյէ տէյին, սըրը քիթապէթ խըրսըզլըղըն իֆշա իտէպիլէճէքսին: Պէն սէնտէն հիչ պիր չէյ կիզլէմէմ:

Արամաթօ, Էվրօբալը գըեաֆէթի կիյմիշ օլտըղը հալտէ իչէրի կիրէր:

— Պէնի, Մ. տը Գօլօպրիէր կէօնտէրտի: Մ. տը Գօլօպրիէր թահսիլի իլմ զըմնընտա սէեահաթ իթմէքտէ օլտըղը ճիհէթլէ, էս-նայը մէ'մուրիյէթինիզտէ ֆէվգէլատէ թէրագգը իթմիշ օլան պու-հէյվանլընըն ահվալընէ վագըֆ օլմագ իսթէր պաղը մահալլէրի տօ-լաշմագ արզուսընտա պուլընըյօր:

Գօմանտան. — Պու կիւնտէն իթիպարէն, մէ'մուրիյէթիմ խի-թամ պուլմըշ տըր, վէ լաքին էյէր Մ. տը Գօլօպրիէր էօյլէնտէն սօնրա լութֆէն թէշրիֆ իտէճէք օլուրսա, քէնտիսինի խալէֆիմէ թագտիմ իտէպիլիրիմ. խալէֆիմին տէ օ զաթը մէմնուն իտէճէ-յինէ հիչ շիւպհէմ եօգ տըր:

Արամաթօ. — Մ. տը Գօլօպրիէր, սաաթ գա՞չտա կէլսին:

Մ. տը լա Մօրլէյ սաաթա պագտըգտան սօնրա. — Սաաթ օն տըր. Մ. տը Գօլօպրիէր սաաթ իւչէ տօղրը թէշրիֆ իտէպիլիրսէ մէմնուն օլուրում:

Արամաթօ՝ գապուեա տօղրու կիտէրքէն. — Պաշ իւսթինէ գօ-մանտան, աքշամ իւսթիւ սաաթ տէօրթտէ կէլէպիլիր. — տէտի:

Գօմանտանը սալըն գաբուսյա գատար ճարօնը Արամաթօյը թէշյի իյլէտի:

Օլիվիէ. — Պանա պիր հիմմէթ իտէպիլի՞րմիսինիզ:

Գօմանտան. — Էլիմտէն կէլէն պիր չէյ իսէ, չիմտիտէն վատ իտէրիմ:

Օլիվիէ. — Պու Ֆրանսըզ կէմիսի սըրասը, պուրատա եազը-խանէմին արգասընտա սագլանըլը օթուրմագլըղըմա մուսաատէ իտէ՞րմիսինիզ: Պէնճէ պու խուսուսըն էհէմմիյէթի վար տըր:

Մ. տը լա Մօրլէյ թէաճճիւպլէ քեաթիպինին եիւզինէ պագ-մաղա պաշլատը իսէ տա, Օլիվիէ հիչ ալտըրմայըպ.

— Չօգտան պէրու մէմլէքէթիմտէն կէլէն պիր քիմսէ իլէ չա-սէն կէօրիւշմէմիշիմ տիր. պու տէֆա տա կէօրիւշէմէտիյիմ հալ-

տէ, քի՞մ պիլիր նէ զէման կէօրիւշմէք գըսմէթ օլաճագ տըր. պի-նաէն ալէյհ, պու ըճաապը գապուլ իթմէնիզի պիլ խասսա իլթի-մաս իտէրիմ:

— Գապուլ իթտիմ. չիմտիլիք սաաթ իքի պուչուգա գատար սէրպէսթսին: Եալընըզ պիր կիւն տահա սէրպէսթ օլտըղըն ճիհէթ-լէ, պու սէրպէսթիտէն իսթիֆատէ իթմէքլիյինի արզու իտէրիմ: — տէտի:

Օլիվիէ չու մուսաատէտէն պիլ իսթիֆատէ գօնագտան տըշա-րը չըգտը: Մուգավէմէթ իտէմէտիյի պիր ճէզպէ մէյլի լիմանա տօղրու կիթմէք արզուսըյլա տուղան ըտը: Զէհրէսի Մօնկօլ չէհրէ-սինէ պէնզէմէքտէ օլան վաբօր գապտանը, գօմանտան իլէ կէօրիւ-շիւյիւ սըրատա մութէմատիյէն քէնտի եիւզինէ պագմըշ տէյու-գըեաս, վէ մէրգումըն խալը վագթտան պէրու Ֆրանսուավ տը Սար-լօվէզին իգամէթ իթտիյի մէմալիք ահալիսինտէն օլտըղընը թախմին իյլէտի: Րէսմինին, Մարքիզ տը Սարլօվէզին եանընտա պուլունմա-սընը վէ մէրգում գապտանա րէսմի մէզբիւրիւ կէօսթէրմիշ օլմա-սընը իհթիմալտէն ատտ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, մէրթուպըն եա-զըլըշըն Մարքիզին եազըսընա պէնզէմէսի կիպի էհէմմիյէթսիզ պիր եասսը մէյլի օլան թախմինին վահի վէ հագըգէթի հալէ մուղա-յիր պիր թախմինտէն իպարէթ օլտըղընը տա պիլէ Օլիվիէ քէնտի-սի հիսս իթմէքտէ իտի: Մա մաֆիհ, Մարքիզին քէնտիսինի խաթըրընա կէթիրմիշ օլմասընը վէ Մ. Գօլօմպիէնին վաբօրընտա քէնտինի պէքլէմէքտէ պուլընմասընտա գալպէն հիսս վէ րաքպէթ օլտըղը վաբօրըն իսմինէ նազարէն, պու պապտաքի իթիգա-տը տահա զիեատէ քէսպի թագվիյէթ իթմէքտէ իտի: Անճագ պու հիսսիեաթը սահիհ օլտըղը թագտիրտէ, տէրհալ կիտիփ իսթիխպար-նաքէլիյի պուլմագ վէ հէր տիւրլիւ իհթիմալաթէ գարշը հազըր-լանմագ լուզումընը իչ'տէ իթմէք իգթիզա իթմէ՞զ մի, տէյու տիւ-շիւնմէյէ պաշլատը. վէ մուտտէթի մէտիտէ տիւշիւնտիւքտէն սօն-րա պու խուսուսա գարարը գա'թի վէրտի: Հարարէթի հավա պայ-ղընլըգ կէթիրէճէք տէրէճէտէ օլտըղը հալտէ եօլա տիւշիւպ վէ թէտապիրի լազըմէյի իթթիխազ իտիպ սաաթ իւչտէ գօնաղա ավ-տէթ իյլէտի:

Մ. տը լա Մօրլէյ, սապահտան պէրու էվրագընը տէֆ'ու թէս-լիմ մուամէլէսիյլէ մէշղուլ ըտը. զիրա պիր ան էվվէլ Էվրօբաեա մութէվէճճիհէն նուզհաթան հարէքէթ իթմէք արզուսընտա ըտը:

Օլիվիէ խայալխանէսինին պաշընա կէչիփ, չալըշամայաճագ սուրէթտէ զիհնի տաղընըգ վէ գալպի խէյէճան իչինտէ օլտըղը հալտէ, րափօրթօլար թահրիրի վէ հիսապլարըն իքմալըյլա մէշղուլ օլմագտա վէ սապըրսըզլըգլա, մալիւմ օլան էճնէպինին կէլմէսինէ պէքլէմէքտէ իտի ։

Սաաթ իւչէ չէյրէք գալարագ գափու աչըլըփ, գօմանտան Մ. տը լա Մօրլէյ բուլունմայը դուհուլ օլտը ։

Գօմանտան՝ Եվրօբանըն ալաքէթինտէն տօլայը զիհնատէսիյլէ մէշղուլ վէ մէսրուր օլմագտա իտի իսէ տէ, ֆըրգաթ վէ ալիմէթինտէն սօնրա, Օլիվիէնին կիրիֆթար օլաճաղը հալ կէօզլէրինին էօնիւնէ կէլտիքճէ, մէշղուլիյէթ վէ մէսրուրիյէթի վազգէչէր խալճէլէգէլի օլմագտա ըտը ։

Հիսսիյաթը գալպիյէսինի սըրր քեաթիպինէ թէսլիմ իթմէք արզուսունա մուգավէմէթ իտէմէտիյինտէն, սէօզէ աղազ իտէ.

— Խալէֆիմ էյի պիր զաթ տըր. ուսուլը իտարէյէ աշնա օլտըղը ճիհէթլէ, իյֆա իթմիշ օլտըղըմըզ խըտէմաթը հասէնէյի տէրհալ թագտիր վէ իչլէրէ անինտէ քէօսի մուգաւէֆ իյլէտի. չու հալտէ մէ'մուլ իթտիկիմ զէմանտէն էվվէլ պուրատան հարէքէթ իտէպիլէճէյիմի իւմիտ իտէյօրըմ. — տէտի ։

Օլիվիէնին զիհնի կէլէճէք միսաֆիր իլէ մէշղուլ օլտուղընտան, գօմանտանըն սէօզլէրինէ ճէվապ վէրմէտի. անճագ գօմանտան, պու սիւքութի քէնտիսինին կիթմէսինտէն տօլայը տուչար օլտըղը քէտէրէ համլ իտէրէք.

— Պէն տողրը Բարիսէ կիտէճէյիմ. սէնի ունութմայաճաղըմա էմին օլապիլիրսին, տուրմագսըզըն սէնին իչին չալըշաճաղըմ. վէ ափվընը իսթիհսալ իթմէք իւզրէ էլիմտէն կէլէն ղայրէթի սարֆ իթմէյէճէյիմ։ Պինաէն ալէյհ, պիրազ տահա սապըր էթ. ճէսարէթի էլտէն չըգարմա ։ Զօգ սիւրմէզ սէնի պու էզիյէթ վէ ճէվըրտէն գուրթարաճաղըմա էմին իտէրիմ.

— Ինշալլահ, գօմանտան. — տէտիկի սըրատա օտանըն գափուսը ուրուլտը ։

Գօմանտան հէման գափույա տօղրու սէյիրթտի. Նէօպէթճի՝ Մ. Մօրիս տը Գալօպրիէրին կէլմիշ օլտըղընը խապար վէրտի ։

Օրթա պօյլու վէ զայիֆ, պիր տէլիգանլը Նէօպէթճինին արգասընտա տուրմագտա օլուպ, չապգասընըն էնլի քէնարլարը եիւզիւնիւ սէթրը իթմիշ իտի ։

Նէօպէթճի պիր խանէ տուրուփ, մէրգում տէլիգանլը իչէրի կիրտի ։ Շապգասընը չըգարտը, սըֆաթը պիւսպիւթիւն սօլմուշ ըտը ։ Օլիվիէնին գալպի չիտտէթլէ չարփմաղա պաշլատը ։ Գարշըսընտա տուրան վէ պագըշը վէ ավզը վէ չէհրէսիյլէ քէնտիսինէ ղարիպ սուրէթտէ թէէսիր իտէն մէրգում տէլիգանլըյըն քիմ օլապիլէճէյինի տիւշիւնմէյէ պաշլատը, աճապա Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզին գարտաշը մը վար ըմըշ, վէ քէնտիսինի գուրթարմագ իչին գարտաշընը մը կէօնտէրմիշ կիպի էֆքեարա ղալիպ օլտը ։ Տէլիգանլը հիւրմէթ վէ րիայէթ զըմնընտա, պաշընը էյմիշ իտի ։

Պիրազ սօնրա պաշընը եուգարը գալտըրըփ, գօմանտանա խըթապէն. — Զիեարէթիմի գապուլ իթմիշ օլտըղընըզտան տօլայը զիեատէսիյլէ թէշէքքիւր իտէրիմ, գօմանտան ։

Օլիվիէ հէման ճանը չըգաճագ կիպի պիր հալէ կիրիֆթար օլտը ։ Պու սէս մալիւմի սէսի օլտըղընա վէ գարտաշը օլմայըփ, պիզզաթ քէնտիսի մալիւմ կէլմիշ իտիյինէ ինանամամագտա ըտը. մա մաֆիհ չիւպհէ վէ թէրէտտիւտ տէ իտէմէմէքտէ իտի ։

Տէլիգանլըյըն սէօզլէրինի պիր էյիճէ անլամագ իւզրէ տուչար օլտըղը խէյէճանը թէսքինէ միւմքինի մէրթէպէ ղայրէթ իթտի ։

Գօմանտան իլէ պէյնլէրինտէ միւսահէպէթ տէվամ իթմէքտէ օլուփ, տէլիգանլը, գօմանտանը վափօրա տավէթէ միւսարաաթլէ.

— Էլպէթթէ տավէթիմէ իճապէթլէ պէնի մէսրուր իտէրսինիզ. Թաամզարըն նէֆասէթինի թէսմին իտէմէմ ամմա, չարապըմ ալէտան ալէա օլտըղընը սէօյլէյէպիլիրիմ.

Գօմանտան պէխանը թէշէքքիւրլէ Մ. տը Գօլօպրիէրին թէքլիֆինի գապուլ իթտիքտէ, տէլիգանլը. — Պու գատար թէշէքքիւրէ տէօքիւլմէյինիզ, զիրա պունա մուգապիլ պէն տէ սիզտէն պազը չէյլէր իսթիհսամ իտէճէյիմ.

Գօմանտան. — Նուամէյը տօլաշմագ իչին րուխսաթ թալէպ իտէճէք օլմալըսընըզ։ Նու ատասընը տօլաշմագ էճնէպիլէր իչին մէմնու՝ տըր ։

Գօլօպրիէր. — Պէնիմ մագսատըմ, խալգընըզ պաղը մահալլէրի թէմաշա վէ մէմուրլարընըզտան պիրինին վասըթասըյլա, զէմանը խըրատէնիզտէ մէվգըը իճրայա գօնուլան ըսլահաթըն նէտէն իպարէթ օլտըղընը անլամագտան իպարէթ տիր ։

Գօմանտան. — Սըրր քեաթիպիմ սիզէ րէֆագաթ վէ պու ար-

զունըղը իքմալ իտէպիլիր , չունքի պու հէվալիյի հէր քէստէն էյի պըլը քեաթիպիմ պիլիր . — տէտի :

Օլիվիէ պէօյլէ պիր մուվաֆֆագըյէթէ նա՛իլ օլաճաղընը իւմիտ իթմէմէքտէ իտի . պունըն իլէ պէրապէր , ֆիւթուրսըզճա հարէքէթ իթմէյէ ղայրէթ իյլէտի :

Գոմանտան՝ Օլիվիէյէ իըլթաֆէն . — Ֆրանսա պահսընը իչիլմէք տողուսըյլա սուղան ըտըն . իշթէ պու ֆըրսաթտան իսթիֆատէ վէ արզունը թամամիյլա իտէպիլիրսին :

Օլիվիէ . — Ա՛հ . թէշէքքիւր իտէրիմ , գոմանտան . — տէտի :

Օլիվիէնին սէսինի ալտըղտա , մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սալըվէզ , պայըլաճագ տիւշէճէք տէրէճէտէ միւթէէսսիր օլտու իսէ տէ , գոմանտան՝ Օլիվիէնին մէֆթունիյէթի հայլիճէ տալկըչ օլտուղընտան , մարքիզին կիւլիւմսէր օլտուղը հալի ֆէրգ իտէմէտի :

— Նէ ղէման տօլաշմաղա պաշլաեաճաղըզ . — տէյու , սօրտուգտա :

Մարքիզ . — Էյէր սիզճէ վէ եախոտ քեաթիպինիզճէ պիր մահզուր եօղըսա հէմէն չըգալըմ :

Գոմանտան . — Պիզճէ հիչ պիր մահզուր եօգ տըր . հաթթա եարըն տա սիզէ րէֆագաթ իթմէսինէ չիմոտաէն ըուխսաթ վէրիրիմ :

Մարքիզ . — Թէշէքքիւր իտէրիմ :

Գոմանտան . — Կէզմէք իւզրէ աթ թէրթիպ իթտիրէյիմ մի :

Մարքիզ . — Թէշէքքիւր իտէրիմ , գոմանտան : Պէն իւրիւմէքտէն խօշլանըրըմ . խուսուսըյլա պիլմէտիյիմ մահալլէրի իւրիւյէրէք տոլաշմաղ իսթէրիմ . — տէյիպ , կիւլմէյէ հաշլատը . Օլիվիէ տախի աեաղա գալգտը : Հէր իքիսի ֆիւթուրսըզլըգ թամամագտա իտիլէր :

Մարքիզ՝ Գոմանտանա իըլթաֆէն . — Եարըն ագշամ սաաթ եէտիտէ թէշրիֆինիզէ մունթազըր օլաճաղըմ . տավէթիմի ունութմամընըզ :

Գոմանտան . — Հիչ ունուտո՛ւրմըյըմ . լաքին հէմշէհրիմ օլմանըզ հասէպիյլէ , սիզտէն պիր նէզաքէթ տահա պէքլէրիմ :

Մարքիզ . — Էմրինիզէ հազըրըմ :

Գոմանտան . — Միւսաատէնիզլէ խալէֆիմի տէ պէրապէր կէթիրէճէյիմ . օ տա պէնիմ կիպի պահրիյէ զապըթանընտան օլուպ , ղայէթ նազիք պիր զաթ տըր :

Մարքիզ . — Ճանըմա միննէթ հաթթա տահա պաշգա տօսթլարընըզ վար իսէ օնլարը տա թարաֆըմտան տավէթ իտէպիլիրսինիզ :

Գոմանտան . — Մահպէս միւտիրիյէ , Նու ատասը գումանտանը տա վար :

Մարքիզ . — Օնլարը տա պէրապէր կէթիրինիզ . ճէմիյէթիմիզտէ նէ գատար չօգ Ֆրանսըզ պուլունուր իսէ օ գատար նէշէլի օլուր : Եարըն ինշալլահ կէօրիւշիւրիւզ . — տէյիպ , գոմանտան իլէ էլլէշտի . գոմանտան օ տէրէճէ մէֆթուն օլտու քի , մարքիզ տը Սալըվէզին քէմիքլէրինի գըրաճագ սուրէթտէ բարմագլարընը սըգըշտըրմագտա ըտը :

Օլիվիէ իլէ մարքիզ , գօնագտան չըգտըլար . անճագ հէր հանկըսը տիւկէրինին իւզէրինէ տըգգաթըլըճա պագսա վէ եախոտ պիր քէլիմէ սէօյլէսէ , իչին ֆօռսաը մէյտանա չըգաճագը զանիր վէ պահիր իտի : Օլիվիէ պիրազ էօնէ կէչտի : Հէր իքիսի սիւք՛ութլէ եիւրիւմէքտէ իտիլէր : Տաղըն թաշլըգ վէ գառալըգ մահալլէլերինի կէչտիքտէն սօնրա , ալչագ պիր եօլա մուվասալէթ իթտիլէր . պու եօլտան բէք ուզագ մահալլէր կէօրիւլէպիլմէքտէ իտի : Օլիվիէ իլէ մարքիզին սէօհպէթլէրինի քիմսէնին իշիտէմէյէճէյի միւխլու , պունլարը քիմսէնին կէօրէմէյէճէյի տախի աշիքեար իտի . Օլիվիէ աղըմ իւլէճան իչինտէ օլտուղու հալտէ , մուամէլէյի պարիտանէ իպրազըյլա , հիչ պիր քէլիմէ սէօյլէմէմէքտէ իտի : Ֆրանսուազ իսէ մուղայիր օլարագ , անըզըն իքի էլինի պիրտէն Օլիվիէյէ ուզաթըպ :

— Պունճա վագըթլար սիզի պէքլէթմիշ օլտուղումտան տօլայը պանա աֆվ իտէճէքսին եա . — տէտի :

Օլիվիէ՝ հէր նէ գատար իսէլէճանընը պէլլի իթմէմէյէ ղայրէթ իթտի իսէ տէ , միւմքին օլամայըպ , պէնզի ագ պագ օլտու . վէ նութգա մէճալի գալմատը : Պինաէն ալէյհ մարքիզին սուալինէ ճէվապէն պաշըյլա « Էվվէթ » տէյու իշարէթ իթտի :

Իքիսի տէ պիր չամ աղաճընըն ալթընտա օթուրտուլար . մարքիզ չէմպէրինի աչտը :

Նինէ իպթիտա մարքիզ սէօզէ պաշլատը . — Շիմտիյէ գատար կէլէմէտիյիմի իքի սէպէպէ մէպնի տիր : Էվվէլա սէրպէսթ տէյիլ իտիմ . վէ սանիյէն պաշըմա կէլէն տէհշէթլի ֆէլաքէթտէն մա՛լիւմաթըմ եօղ իտի :

— Նըպէթթէ մալիւմաթընըզ օլամազ, Չին նէրէտէ՛, Նումէա նէրէտէ՛ ։

— Էվվէթ. մէսաֆէ բէք պէօյիւք օլտըղը կիպի պէնի կէօզլէյէն պէքճի տէ ղույէթ աչըգ կէօզ պիր ատամ ըտը ։ Լաքին չիմտի սէրպէսթ իմ. հէր վէճհ իլէ քէնտիմի սանա ֆէտա իտէպիլիրիմ։

— Սէրպէ՞սթ միսինիզ, նէ տէմէք իսթէտիյինիզի անլայամայօրըմ. աչըգ սէօյլէյին ։

— Մարքիզ, պիր աճը սէրտ չէքէրէք. – Հէյհա՛թ. պու տէֆաքի մէնֆանըն մալը պանա չօղա օլտը. օղլըմը ղայպ իթթիմ։

— Վա՛հ, պիչարէ մարքիզ. սիզին տուչար օլտըղընըզ էլէմ վէ քէտէր, պէնիմ պաշըմա կէլէն ֆէլաքէթտէն տէ պէօյիւք իմիշ, չիւնքի հէր չէյլէ չարէ վար, էօլիւմէ չարէ եօգ ։

Մարքիզ՝ պիր միւտտէթ սիւքիւթտէն սօնրա. – Պու ֆէլաքէթէ ուղրատըղտան սօնրա, էօմրիւն ընտըլապաթը խարիճինտէսինտէն հիչ պիր լէզզէթ ալամամաղա պաշլատըմ։ Մէքթուպ եազաճաղընը սէօզ վէրմիշ իտին, եազմատըն. ղանն իթթիմ քի ֆէվգէլատէ պիր սաատէթէ նա՛իլ օլմուշսըն տա պէնի պիւս պիւթիւն ունութմուշըն. ղաթէն սաատէթ ինսանը ունութղան վէ ֆիւթուրսուզ իտէր. պու թապիի տիր ։

— Խայըր. սէպէպի պու տէյիլ տիր. պէնիմ տէ պաշըմա պին տիւրլիւ պէլալէր կէչտի ։

— Պաշընա կէլէն պէլալարը սօնրատան տույարըմ. Չինտէն չըգտըղտան խայլը վագըթ սօնրա։

— Չինի սէվէր իտինիզ, օրատան մուֆարագա՞թ մը իթմիշ իտինիզ։ Էյ նասըլ օլտը տա մուֆարագաթ իթտինիզ։

— Չինտէն նէ սուրէթլէ մուֆարագաթ իթտիյիմին հիքեայէսի քէտէրնաք պիր հիքեայէ տիր։ Օղլըմըն ուղրատըղը իլլէթ թէշէտտիւտ իթմէյէ պաշլատըղը սըրատա, ղէվճիմ Մ. տը Սարլօվէզէ պիր ղաաֆը ֆէվգէլատէ կէլէրէք, Ճարօն թարաֆլարընտա իգամէթ իթմէք իւզրէ, Չինտէքի մէ՛մուրիյէթինտէն իսթիֆա իթտի։ Լաքին Նօգօհամանըն նէֆասէթի հավասընա վէ իգամէթ իթտիյի խանէնին միւքէմմէլիյէթինէ վէ հիւսնիւ թէտավիսի ուղրընտա սարֆ իտէկէլտիյիմ տըգգաթ վէ ինհիմամէ րաղմէն, օղլըմ տուչար օլտըղը իլլէթի մախուֆէտէն պաշ գուրթարամայըփ, Նօգօհամատա եէրլէչտիքտէն պիր միւտտէթ սօնրա, պէնի ղարիպի եէէս վէ քէտէր իտէրէք պիչարէ չօճուգ միւթէէսսիրէն վէֆաթ իյլէտի։ Պիր գաչ սէնէ սօնրա, ղէվճիմ տէ այնը խասթալըգտան թէրքի տաղտաղալի աչէմ իթտի։ Օրատա թէսատիւֆ իթմիշ օլտըղըմըզ տօգթօր Տէֆրիզ, չօգ ղայրէթ իթտի ամմա, նէ պիրինի նէ տէ տիյէրինի բէնչէի էճէլտէն գուրթարմաղա մուվաֆֆագ օլամատը։ Պու իքի խասթանըն թէտավիսինէ տալմըշ օլտըղըմտան, Եվրօբա վուգուաթլարընա ուղրաչմագ խաթըրըմա պիլէ կէլմէմէքտէ իտի։ Զաթէն ղէվճէմ տէրէճէի նիհայէտէ պիր գըսգանճըգ իյլէթինէ տէ ուղրամըշ օլտըղընտան, վաթանըմըն վուգուաթընա խապէրտար օլմամագլըղըմ իչին հէր տիւրլիւ թէտապիրի գուլլանմագտա ըտը ։

— Սօն տէֆա Բարիստէ պուլուշուպ գօնուշտըղըմըզտան մալիւմաթը վա՞ր մը տըր ։

— Պէյլի ։

— Հիչ պահսընը իթմէտի մի ։

— Ասլա ։ Սէնին ատընը պիլէ էօնիւմտէ սէօյլէմէքտէն իմթինա՛ իթմէքտէ իտի ։ Թէքրար սէօյլէրիմ քի պէն սէնի պախթիեարըն տէյու պէլլէմիշ իտիմ։ Ճարօնտա սէնի թանըեան պիր քիմսէ եօղըտըր քի սէնին պահսընը իտէ իտի. գալպիմ տէհշէթլի պիր մաթէմ իչինտէ պուլունտըղը սըրատա, մահզա սէնին խաթըրան իլէ միւթէսէլլի օլմագտա ըտըմ։ Սէնին սաատէթի հալտէ օլտըղընա էմին օլտըղըմ իչին, ղէվճիմ էօլէճէյի սըրատա քէնտի վէ օղլընըն մէզարլարընըն պաշընտան միւէպպէտէն այրըլմաեաճաղըմա եէմին իթմիշ իտիմ։ Հալպուքի պու եէմինիմտէն րուճու՛ իթմէմէք իչին, տօգթօր Տէֆրիզին մուավէնէթիյլէ, մէթրուք վէ պիքէս եէթիմէլի թօբլայըփ հագգլարընտա վալիտէյնի վէզիֆէսինի իֆա իթմէքտէ իտիմ։ Պիր աղշամ թէսատիւֆէն կէօզիւմէ պիր [illegible] [illegible] բաքէթի իլիշիփ աչտըմ վէ պաշընա կէլէն տէհշէթլի ֆէլաքէթի մէզքիւր ղազէթատա կէօրտիւմ ։ Վէխիմ պիր րուեա կէօրիւյօրըմ ղանն իթթիմ։ Սէնի մէ՛ուս վէ պախթիեար տէյու պէլլէմիշ օլտըղըմ սըրատա, մահքիւմիյէթինին խապէրինի կէօրտիւմ իսէ, նէ օլտըղըմը պէն տէ չաշըրտըմ. հալպուքի պէնիմ սէպէպիմէ մահքիւմ օլմուշըն քի . . .

— Խայըր, մարքիզ. պէնիմ մահքիւմիյէթիմտէ սիզին հիչ պիր մէտխալինիզ եօգ տըր ։ Պէօյլէ եանլըշ պիր ֆիքրէ ղափըլ օլուփ տա մէ՛եուս վէ միւքէտտէր օլմայըն ։ Պէն պիր թագըմ աֆ-

վալը ֆեվգելատէյէ մեպնի հիւքմ օլունտըմ. գըսմէթիմ պէօյլէ իմիշ։

Մարքիզ լաթիֆ վէ ռազըճը նազարընը Օլիվիէնին իւզէրինէ տիքէրէք. — Գօշ ռեզալէ ռօլուլմա, մուհաքեմէնին թաֆսիլաթընը միւթալաա իթտիմ. իքի սէպէպտէն տօլայը գապահաթլը օլտըղընա գարար վէրիլմիշ։ Պու սէպէպլէրտէն պիրի, ճինայէթին վուգու պուլտըղը կէճէ, պէրապէրինճէ պուլունմըշ օլտըղըն գատընըն իսմինի սէօյլէմէմիշ օլտըղըն տըր, զիրա էյէր պէնիմ իլէ պուլունմըշ օլտըղընը իգրար իթմիշ օլսայըտըն, չէհատէթ զըմնընտա մէհքեմէ թարաֆընտան ճէլպ օլընաճագ վէ օ կէճէ սաաթ իւչէ գատար Կըրանտ Օթէլտէ պուլունտըղընը իֆատէ պիլէ, սէնի պու մահքումիյէթտէն գուրթարաճագտըմ, քէնտի սէպէպ տախի շու տըր քի, վիգօնթ տէ Գիլէր սէնին շախսընը թագլիտ իթմիշ վէ հաքիմլէրի շաշըրթըրաճագ սուրէթտէ ճինայէթին վուգու պուլտըղը զէմանտէ, պուլունտըղը մահալի քէմալը հիւնէր վէ մարիֆէթլէ պէլլի իթմէմիշ. — տէտի։

Պարօն տը Բիւյմիրօլըն մուտագգըգ օլան կէօզլէրինին իչինտէ զալիպ պիր ըէֆգատ պէյտա օլուպ. — իչին պու ճինայէթլէրի հագըգէթէն խաթըրլըյա կէլմէտի՞ մի։

— Էվվէլ, խաթըրըմա կէլտիյի չէօյլէ տուրսուն, իչին պու սուրէթլէ ճէրէան իթմիշ օլտըղընա քէնտիմճէ գարար վէրտիմ. զիրա վիգօնթ տէ Գիլէր տէնիլէն ատամըն, նէ գատար ֆիթնէքեար, վէ հիյլէքեար վէ ռալանճը վէ սէֆահէթ աշըգըռը օլտըղընը պիլիրիմ. սէնին քիպարլըղընը վէ նէզաքէթինին վէ սէմահէթինին տէրէճէսինի թագլիտ իթմիշ օլտըղըմ միսիլլու, օնըն տա տէրէճէի խապասէթ վէ խըռանէթ վէ նատանլըղընը թագլիտ իթմիշիմ տիր։ Պու խապէրի պիւր քէտէրի ալտըղըմտա, սալա թէրէտտիւտ վէ վագըթ զայի իթմէքսիզին, հէման իպթիտա Ռօգօֆամաեա վէ պատէհու Ռէտտօճա կէլտիմ, վէ հագգընտա մալիւմաթ իսթիհսալ իթմէյէ միւսարաաթ էյլէտիմ։ Նիհայէթ Ռէտտօտա պուլունան մէմուրինի աքերիյէտէն, տօսթլարընտան օլան Մ. Ռաուլ տը Վարնայըտան իսթիխպարը մաատէ վէ թաֆսիլաթը մաատէյի իսթիհսալ էյլէտիմ։

— Մուչըրըզ օլտըղըմա օ տա գանաաթ հասըլ իթմի՞շ մի։

— Սէնի թանըռանլար աուչլը վէ գապահաթլը օլտըղընա հիչ պիր վէճհ իլէ ինանմազ. Թէէսիւֆ իթմիշ օլտըղըմ իթմամընէնին

իտարէսինի տօգթօր Տէֆրիզէ իհալէ իտիպ, էրթէսի կիւնիւ պիր վափօրը մախսուս իլէ Ճարօնտան հարէքէթ էյլէտիմ։ Գախիթըմտան եանըմտա պէք սատըգ պիր էմէքտարըմ վար ըտը։ Պու էմէքտար միւտտէթի մէտիտէ սէյահէթ իթմիշ օլտըղընտան, վափօրըն գափտանլըգ խըզմէթինի տէրէօհտէ իթտի։ Պու էմէքտարըմըն մուաւէնէթիյլէ սէնի գուրթարաճագըմ, Օլիվիէ. վէ նէ սուրէթլէ գուրթարաճագըմըն բըլանընը տա թէրթիպ իթմիշիմ տիր. էյէր պու խուսուստա սէն տէ պանա եարտըմ իտէճէք օլուր իսէն, մագսատըմա նա՛իլ օլաճագըմա էմին իմ։

— Եարտըմ իթմէք իսթէմէմէք օլո՞ւր մը. եարտըմ իտէճէյիմէ շիւպհէ մի իտէյօրսունըզ, լաքին էվվէլ էմրտէ, թէրթիպ իթմիշ օլտըղընըզ բըլանըն նէ՞տէն իպարէթ օլտըղընը անլամագ միւմքի՞ն մի տիր։

— Բըլանըմը շիմտիլիք թէմամըյլա սանա թարիֆ իտէմէմ։ Եալընըզ շուրասընա էմին օլասըն քի, մագսատըմ, սէնի շու մէհրումիյէթ վէ մէզալիմտէն վէ սանա ույղուն օլմայան պիր թագըմ խալգըն էլինտէն գուրթարմագտան իպարէթ տիր։ Մուաախխարէն, սէն պարօն տը Բիւյմիրօլըյը պէր թարաֆ իտիպ, միլեօնլար սահիպի էճնէպի ըֆֆաթ վէ մագամըն տա Բարիզէ կէլիրսին. վէ աթանլարըն վէ սէպաթ վէ մէթանէթին սայէսինտէ թէպրիկէ զիմմէթ վէ իքմալը նամուս իթմէյէ պիսսուհուլէ տէսթրէս օլապիլիրսին. Պէն իսէ, հէր տիւրլիւ միւթալաաթը, հէր նէվի միւլահազաթը պէր թարաֆ իտէրէք, վէ քէնտիմի մահզա սէնին սաատէթին ուղրընա ֆէտա իտէրէք սանա ճան ու կէօնիւլտէն մուաւէնէթտէ պուլունաճագըմ։

— Աֆվ իտէրսինիզ մարքիզ պէնիմ ֆագըր օլտըղըմը ունութմըշսընըզ տա միլեօնլարտան պահս իտէյօրսունըզ։

Պու սէօյլէտիկլերին ատէթա քիւֆր գապիլինտէն տիր։ Իքիմիզ եէքտիկէրիմիզէ գարտաշ նազարըյլա պագաճագըմըզը շօգտան պէրու պէյանիմիզտէ գարարլաշտը՛րմամըշ մը ըտըք։ Իմտի պէն զէնկին օլտըղըմ հալտէ, սէնտէ զէնկին սայըլմա՞զմըսըն. զաթէն պու խուսուստա սէնին ըէյինէ հիչ պէքլէմէտիմ. սէրվէթիմ պէնտէն էվվէլ Ֆրանսաեա կիթտի. Տօգթօր Տէֆրիզ, սէրվէթիմին զըմնը ազամընը Բօշիլա պանգասընա նագլ իթմէքլիկի տէրէօհտէ իթմիշ տիր։

Օլիվիէ էօրալը գալպինի կիպլէյէքտէն արթըգ վազ կէչիպ. —

Էյէր մէ՛մուլիմին զայըը օլարագ հիսապըզ պիր սէրվէթէ նա՛իլ օլ-

մամըշ ղալըյորըմ, պու թէքլիֆինիզի, հիչ պիր ֆիքրէ ղաֆիլ օլ-մատըղըմ, քէմալը խուլուս իլէ գապուլէ մուսարաաթ իտէրիմ։

— Պուրատա, նումաա կիպի պիր մահալտէ թարիֆ իթտիյին ճէօլիմ պիր սէրվէթէ նա'իլ օլմագ նա՞սըլ թէսավվուր իտիլէպիլիր։ Պու սէօյլէտիյին ատէթա պիր մասալ գապիլինտէն տիր։ Սէրվէթի մէզքիւրէյի նա՞սըլ էլէ կէչիրէպիլտին։

—Նէրէլի Գանագլարտան պիրինէ իթմիշ օլտուղըմ պէօյլէ պիր խըզմէթէ մուգապիլ, պանա քէնտիսինին վէ էճտատընըն ճէմ' իթ-միշ օլտուգլարը նագտէ ինճուլէրի թէրք վէ իհտա էյլէտի։ Անճագ սէրվէթինիզի, չիմտիլիք լուզումըմ օլմատըղը ճիհէթլէ րէտտ իտէ-յօր իտէմ, ինտիմտէ մանէվի պիր խազինէ գապիլինտէն օլան խու-լուս վէ մուհապպէթինիզին պագասընը թալէպ, վէ հաթթա պու նագտէ խազինէլէրի պէնտէն տիրիղ իթմէմէնիզի ըճա իտէրիմ, չունքի պունլար օլմատըգճա խաթէրի նամուս լէքէյէճէյիմէ է-մին իմ։

— Գանըմըն սօն տամլասընա վարընճայա գատար ուղրընա ֆէտայա հազըր օլտուղըմ պիլտիյին հալտէ, պու սէօզլէրէ մահալ վա՞ր մը տըր։

Օլիվիէ ճէվապ վիրմէյիպ, պիր նազարը լաթիֆանէ իլէ Ժիւ-լինէ պագար ամմա, Ֆրանսուազ ֆարգ իտէմէտի։

Պիր միւտտէթճիք սօնրա Օլիվիէ. — Շիմտի պուրատան նէ՞ վէճհ իլէ չըգապիլէճէյիմիզի գարարլաշտըրմալը յըզ. Լաքին էվվէլ էմրտէ սէնի Նէկրլի տօսթլարըմա թանըթտըրայըմ քի, վէրմիշ օլտուգլարը խազինէյի նէ սուրէթլէ գազանտըղըմըզը օնլար իլէ միւշավէրէ իտէլիմ. — տէյիպ, եօլա տիւշտիւլէր։ Ինճուլէր վափօրա նագլ օլուն-տըգտան սօնրա, պիլ ախէրէ Մ. տը լա Մօրլէյի մէս'ուլիյէթտէն գուրթարմագ իւզրէ, մէրգումըն պիւսպիւթիւն նումէտան կիթ-մէսինէ պէքլէնիպ ազիմէթինին էրթէսի կիւնիւ ֆիրար իտիլմէսինէ գարար վիրիլտի։

Մարքիզ վագը օլան միւշքիւլաթը հիսս էյլէտիյինտէն. — Ալլահ վէրէտէ նէնի գօմանտան. սէնի տէրհալ նու տատասընա կէօնտէր-մէյէ իտի։

—Պէլքի տէ ֆիքրի օ մէրքէզտէ տիր. Լաքին պունըն տա տէր-հալ վուգու' պուլմամասընա էլիմտէն կէլտիյի գատար չալըշաճա-ղըմ վէ թէտապիրի լազըմէյի իթթիխազ էյլէյէճէյիմ։

—Նէ՞ եափաճագսըն։

—Օ ճիհէթի գօլայ. եալընըզ պէնիմ եափապիլէճէյիմ պիր իշէ մուպաշէրէթ իտէճէյիմ. պէն սապըր վէ սաքին պիր ատամ ըմ.

Նաքէլինին նէզտինէ վարտըգլարընտա. Նաքէլի պիր կիւնտէ իքի տէֆա Օլիվիէյի կէօրմիւշ օլտուղընտան տօլայը թէաճճիւպտէ գալտը։ Օլիվիէ. — Այրըլտըղըմըզ վագըթ կէլտի, չաթար. Իշթէ գարտաշըմ պէնի տըրը կէօթիւրմէք իւզրէ պիլ խասսա Ֆրանսա-տան պուրայա կէլմիշ տիր։ Արթըգ պուրատան մուֆարագաթ իթ-մէք իճապ իտէյօր. Պինաէն ալէյհ պու ագշամ, էյէր միւմքին իսէ պանա վէրմիշ օլտուղըն ինճուլէրին պիր միգտարընը նագլ իտէլիմ, գուտուսընը տա եարըն կէլիր ալըրըմ։ Պու կիւնլէրտէ տէ պէնի քէնտի կէմին իլէ նագլ իտէճէքսին. Էլան ֆիքրի սապըգընտա սէ-պաթ իտէյօրմըսըն։

—Տաիմա. Պիզ վէրտիյիմիզ սէօզտէն ըուճու' իթմէյիզ. — տէ-յիպ, իւչիւ պէրապէր ինճուլէրին մահֆուզ օլտուղը մահալէ տօղ-րու ազիմէթ իթտիլէր.

Մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզ իլէ պարօն Օլիվիէ տը Բիւյ-միրօլ ճէպլէրինի ինճու իլէ տօլտուրտուլար. Ֆէրտասը կիւնիւ եինէ կէլէճէքլէրինի պէեան իթտիլէր։

Օլիվիէ կէճ վագըթ գօնագա ավտէթ էյլէտի։

Գալպի խէյէճանը ազիմ իչինտէ իտի։ Ջօգտան պէրու հիչ պիր չէյ խաթըրընա կէթիրմէմիշ վէ հիչ պիր չէյ տիւշիւնմէմիշ օլտուղը հալտէ, պու սըրատա ֆիքրինէ պիր չօգ խաթըրէլէր տիւշտիւ, իր-լաֆը ըըզասը օլարագ, քէնտի հագգընտա նամէրտճէսինէ չիւպ-հէյէ վարան վէ քէնտինի թէրք իթմիշ օլան նշանլըսը յա, քէնտի-սինէ մալէն վէ պէտէնէն ֆէտաքեարլըգ իթմէքտէ օլան տօստ-լըգընը մուվազէնէ էյլէտի։ Պունլարըն պիրիսի քէնտիսինի մահվ իթմիշ իսէ աճապա տիկէրինին քէնտիսինի գուրթարմագա մուվաֆ-ֆագ օլուպ օլամայաճաղընը տիւշիւնմէքտէ իտի։ Օ կէճէ իքի գօ-լայ ույգուսը կէօթիւրմէտի, Պէշ սէնէտէն պէրու պիրինճի տէֆա օլարագ սաատէթ եիւզիւ կէօրմիւշ իտի։

10

Էրթէսի կէճէ մարքիզ տը Սարլօվէզին կէլմիշի պիր ուճրնտան օ պիր ուճրնա գատար հալթթա տիրէքլէրինէ վարընճայա տէյին էնվաք գանատիլ իլէ թէնվիր խոլունմուշ իտի ։ Սահիլէ կէօնտէրիլէն սանտալլար իլէ Մ. տը լա Մօրլէյատէն պաշգա , խալէֆի եէնի գօմանտան վէ հապսխանէ միւտիրի վէ պաշը գապըթանը պահրիյէ վէ պիր գաչ մէմուրլըրի սահիլէ , վափօրա կէլտիլէր ։

Մ. տը Գօլօպրիէր , հանի մարքիզ տը Սարլօվէզ միսաֆիրլէրինի խօթըգլալ իլէյիպ . — Պու աքշամ պախթիյար օլաճաղըմ հանի պու գատար հէմշէհրիմի պիր արատա կէօրէճէյիմի մէ՛մուլ իթմէզ իտիմ ։ Պունտան տօլայը Մ. տը լա Մօրլէյէ թէշէքքիւր իթմէք վէզիֆէսի զիմմէթիմ տիր ։

Թաամտա ճիւմլէսի մարքիզ իլէ լաուպալի օլտը . Օլիվիէ հազըրնտա նա՛իլի մազաատ օլմազ իւմիտիլէ պաշլըճա գօմանտան իլէ խալէֆինէ զիհատէսիլէ իպրազը նէզաքէթ իլէտի իսէ տէ իւմիտի պօշա չըգտը . չիւնքի պիրիսի Ֆրանսատա կիտէճէյի ճիհէթլէ , նուքէատա հիչ պիր նուֆուզը գալմայաճաղը թապիի օլտըղը միսիլլու , տիկէրի տէ , եանընա հագլաշըլմայաճաղ տէրէճէ հատտի միզաճ վէ թէրս չէհրէլի պիր քիմսէ իտի ։ Թապիի մէմլէքէթին ահվալինէ տա՛իր մուսահապա աչըլարագ , Մ. տը լա Մօրլէյին հիւսնիւ իտարէսինէ վէ իճրա իլէտիյի ըսլահաթա վէ խըտէմաթը մէհիմմէսինէ տա՛իր սէօզլէր ճէրէյան իթտի ։ Անճագ եէնի գօմանտան Մ. Պօրէս , սէլէֆի հազըրընտաքի մէտհ ու սիթայիշլէրի իշիթտիքճէ չէհրէսինի էքշիթիր վէ եիւզիւնտէ հիտէթ վէ հասէտ ալէամէթլէրի բէյտա օլուր ըտը ։

Մ. տը լա Մօրլէյ իսէ պունլարա ճէվապէն . — Պու սիթայիշլէրինիզին պիր գըսմը տա սիզը քրաթիպիմ օլուպ , հուգուգը ումումիյէ մաատէսինտէն տօլայը մաքբիւմ օլան , պարօն Օլիվիէյէ ա՛իտ վէ րաճի տիր . օ աստամ պէնի էօլիւմտէն գուրթարմըշ օլտըղընտան թէշէքքիւր զըմնընտա խըզմէթիմէ ալտըմ վէ ալտըղըմա մէմնուն տա օլտըմ . չիւնքի հազըրտէթէն իյֆայը հիւսնիւ խըզմէթ իթտի ։

Մարքիզ . — Պանա րէֆագաթ իտէն զա՛թ իչին մի սէօյլէյօրսունըզ , պէն տէ օ զաթըն նէզաքէթինտէն նաչի թէշէքքիւր իթմէյէ պօրճլույըմ ։

Զապըթանտան պիրի . — Սիզ կիտէճէք օլուրսանըզ օ աստամ նէ՞ օլաճագ ։

Պիր տիկէրի . — Էլպէթ , Մ. տը լա Մօրլէյ պիր չէյ տիւշիւնմիւշ տիւր ։

Մ. տը լա Մօրլէյ . — Պէն օ զաթա աֆվ իտիլմէսինի իսթէտիյիմ ճիհէթլէ Բարիսէ տէ եազտըմ վէ չօգ տա ըսրար իթտիմ ։

Մարքիզ . — Էյ նէ՞ ճէվապ ալտընըզ ։

Մ. Պօրէս սէօզէ գարըշըպ . — Հիւքիւմէթին պու մաքբիւմ հազգընտա էֆքեարը , Մ. տը լա Մօրլէյին էֆքեարըյլա թէվաֆուգ իթմէյօր . մուղայիրի օլարագ բէք թէհլիքէլի պիր քիմսէ նազարըյլա պագըլըյօր . հաթթա պանա թալիմաթը մախսուսէ իթա օլընմըշ տըր քի , հազըրտա հապսխանէ միւտիրիյէթինէ թէպլիղ իտէճէյիմ ։

Հապսխանէ միւտիրի . — Վէրէճէյինիզ թա՛լիմաթը թէմամըյլա իճրա իտէրիմ . զիրա պէն տէ հիւքիւմէթին էֆքեարըյլա միւթթէֆիգիմ , վէ պու միսիլլու խայինլէրէ Մ. տը լա Մօրլէյ կիպի նազարը մէրհամէթլէ պագամամ ։

Մ. տը լա Մօրլէյ իթիրազա ճէսարէթ իտէմէտի իսէ տէ , մարքիզ Ֆրանսուազ , տուչարը հէյէճան օլարագ վէ ֆագաթ եիւզինտէն հիչ պիր չէյ պէլլի իթմէյէրէք Մ. Պօրէսէ խըթապէն .

— Տէմէք քի տիւնքի վէ պու կիւնքի գըլաղուզըմ , խայինին պիրի օլտըղընտան , գարիպէն րէֆիգլէրինին եանընա՞ մը կէօնտէրիլէճէք ։

Մ. Պօրէս . — Գարիպէն տէյիլ , տէրհալ կէօնտէրիլէճէք , Մ. տը լա Մօրլէյ եարըն պուրատան մուֆարագաթ իտէճէյինտէն , աղշամ տա օ ատամլարը վէ նուֆուզը պարօն տը Բիւյմիրօլ , կիտիպ , Խըրսըզ վէ գաչագան վէ գաթիլ արգատաշլարըյլա հաթթաճագտըր ։

Մարքիզ հիչ պիր չէյ պէլլի իթմէտի ,

Մէ՛մուրլարտան պիրի . — Պու գատար չաբո՞ւգ մը , գօմանտանըմըզը զա՛իֆ իտէյօրըզ ։

Մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզ , Օլիվիէ հազըրընտա տըգգաթը ումումիյէյի ճէլպ իթմէմէք մագսատըյլա , մուսահապայը

քէօտի մէ գոմանտանը ճէախտին էֆքեարը նէրելէրտէ օլտըղըն անլատըր ։

Օլիվիէ սապահ էրքէն մալումաթ վէրմէյէ վագըթ պուլամա-յըփ պուլունմայաճաղընը վէ մէրգումին գաչմագ իսդէր իմիշ թէ-սավվուրլարը մէյտանը ինձայէ գոյտուղը, գուլլանաճաղընը տիւ-շիւնմէյէ պաշլար իսէ տէ, պու միսիլլու վէհիմ տիւշիւնճէլէրէ տալըփ տա միսաֆիրլէրինին զէվգինա մանի օլմամագ իսդէր, տիւ-շիւնմէյի վագըթը սոնրէ թա՛լիգ էյլէտի ։

Վաքըթ օրտա խայլը վագըթ օթուրտուգտան սոնրա Մ. տը լա Մօր-լէյ կիտէճէյի սըրատա մարքիզին էյլէտէն թութուփ. — Իհթիմալ տըր քի պիր տահա սիզի կէօրէմէյէճէյիմ, մօսիէօ. չիւնքի զըմէթ օլուրսա նիյէթիմ եարըն սապահ էրքէնճէ եօլա չըգմագ տըր. սիզի թանըտըղըմա զիեատէսիյլէ մէմնուն օլտում։ Գէլիրի տէ եագընտա Ֆրանսատա կէօրիւշիւրիւզ ։

Ֆրանսուազ՝ նէ սէօյլէտիյինի քէնտիսի տախի պիլմէտիյի հալ-տէ, քէմալը ըղթըրապ իլէ պէեանը մէմնունիյէթ էյլէտի ։

Միսաֆիրլէր կիտիփ, մարքիզ եալընըզ գալընճա, նէ՞ եա-բանճաղընը վէ հանկը թէտպիրէ գարար վէրէճէյինի շաշըրտը ։ Պիր արալըգ սանտալը թէսլիմ վէ թէճհիզ իտէրէք, սաալըգ էմէքտարը Արամանօ իլէ տէրհալ գարանէ կիթմէքլիկի թէսավվուր իթտի իսէ տէ, պունըն գապիլի իճրա օլուփ օլմատըղընը տիւշիւնտի ։ Օլի-վիէնին նէրէտէ պուլունտըղընը պիլմէմէքտէ վէ պիլսէ տէ նէզտինէ գատար կիթմէք մուհալ օլաճաղընը տէրք իթմէքտէ իտի ։ Գօնա-ղըն ճիվարընտա տոլաշտըղը սըրատա պիրիսինէ թէսատիւֆ իթմէք իհթիմալըտէն օլտըղը միսիլլու, էյլէ մինասիպէթսիզ պիր վագըթ-տա Նումէատա պուլունմասը, հէր քէսին շիւպհէսինի տավէթ վէ Օ-լիվիէնին թէսավվուրաթընը խալալ իտէպիլէճէյինի տէ նազարըտան տուր իտէմէմէքտէ իտի ։ Պունտէն պաշգա պիր ըղթըրապը ֆէվգէ-լատէ իլէ վուգուալմա մունթազըր օլմագա գարար վէրտի ։

Ֆէրտասը կիւնիւ, շաֆագ աթար աթմազ Մ. Պօրէս պարօն տը Բիւյմիրօլը նէզտինէ ճէլպ իթտիրիփ .

— Սէն տէրհալ Նու ատասընա իղամ գըլընաճագ վէ թէք-րար իւչիւնճիւ սընըֆ մահպուսին ֆըրգասընա կիտէճէքսին ։

Օլիվիէ սէօզէ պաշլամագ իսդէր ազըզընը աչտը իսէ տէ, Մ. Պօ-րէս իթիրազա մէյտան պըրագմայըփ . — Էյէր պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէյէճէք օլուրսան, աւազլարընա զինճիր թագտըրըրըմ, տէօր-

տիւնճիւ սընըֆա կէօնտէրիրիմ։ Նու սէլահիյէթի իհթիմալ իթմէյէ պէնի մէճպուր իթմէ . — տէտի ։

Հէր նէ գատար Օլիվիէնին գալպինի եէէս վէ ֆիւթուր իսթի-լա իթմիշ վէ շիտտէթլիճէ միւտաֆաա գալգըշմագ նիյէթինտէ պուլունմըշ իտի իսէ տէ, պունըն ըլա պէրապէր եինէ քէնտի քէն-տինի զապթ վէ իտարէյէ մուվաֆֆագ օլարագ, սիւքութը թէր-ճիհ էյլէտի ։ Գօմանտանըն չէհրէսինտէն վէ սուրէթի իֆատէսինտէն սէօզ անլար մէրհամէթլի պիր քիմսէ օլմատըղընա գանաաթ հասըլ իթմիշ օլտըղը ճիհէթլէ, միւտաֆաատան վազ կէչտի ։ Անճագ պաշը ուճունտա տուրան ֆէլաքէթտէն նէ վէճհ իլէ գուրթուլա-ճաղընը վէ մարքիզէ վուգուու հալի նէ սուրէթլէ պիլտիրէճէյինի տիւշիւնմէյէ պաշլատը ։

Պիր գաչ սաաթ սոնրա, Օլիվիէ չըգմըշ օլտըղը ճէհէննէմէ թէքրար աթըլըփ, էվվէլքինտէն զիեատէ արըզ պիր նէզարէթ ալ-թընա ալընար, վէ գազմա իլէ չալըըգ օլան արազիյի գազմագա մէճպուր իտիլտի, Ֆրանսուազ քէնտիսինի գուրթարմագ իսդէր պիր չարէ պուլաըղը հալտէ գուվվէթ վէ մէթանէթի եէրինտէ օլարագ պուլունմագ իսդէ, հէր տիւրլիւ էզիյէթէ թէհամմիւլ էյլէտի ։ Մար-քիզին տէրէճէի ֆիրասէթ վէ խալիսէթինի պիլտիյի ճիհէթլէ, մէր-գումէյէ թէմամըյլա վէ պի հագգըն էմնիյէթ իթմէքտէ իտի ։

Ֆիլ հագըգա մարքիզ իպթիտաէ հէմ հիտաէթ հէմ տէ մէ-եուսիյէթէ տուչար օլտը իսէ տէ, մուախխարէն ազըլանէ հա-րէքէթ իտէրէք, իշին իճապընա պագմագ զէմանը կէլմիշ օլտըղը-նը անլատըղընտան վէ հէր խուսուստա Արամանօնըն տիրայէթ վէ ֆիրասէթինի թէճրիւպէ իթմիշ օլտըղընտան, մէրգումը հուզուրը-նա ճէլպ իտէրէք .

— Իշթէ սանա կիւվէնիյօրում . պանա եարտըմ իթմէլիսին . պէն ումում մահպուս վէ մահքումլէրին միւտիրիյէ իսթիտաթ վէ միւնասէպէթ պէյտա իտէճէյիմ, սէն տէ թօմրուգճը պաշըլա ուզ-լաշմալըսըն քի պարօն տը Բիւյմիրօլը գուրթարապիլէլիմ .

Արամանօ. — Հէր պիր էմրինիզի թէմամըյլա իճրա իտէճէյիմէ էմին օլապիլիրսինիզ։

Պիր գաչ կիւն զարֆընտա, հապիսանէ միւտիրինի միւքէմմէլ թաամլարա վէ էնվաը էյլէնճէլէրէ տավէթ իտէրէք պէյնլէրինտէ ուլֆէթ վէ ունսիյէթ պէյտա օլտը ։ Մարքիզ՝ չարապլարըն էն նէ-ֆիսինի վէ գօնեագլարըն էն ալասընը միւտիրէ կէօնտէրիր իտի ։

Հէր նէրէյէ կիտիլսէ, Մ. Մօրիս տը Գօլօմպրիէրին հապսխանէ մու-տիրի իլէ պէրապէր կէզտիյի կէօրիւնիւր իտի: Հաթթա տահա պիլէ պէրապէր չըգտըլարտը: Տիկէր թարաֆտան Արամանտօ տա, թօմ-րուգճըյլա տօսթլըգ պէյտա իթմէյէ մուվաֆֆագ օլմըշ ըտը ա-մա, մէրգումըն նու տասընտաքի թօմրուգճը իլէ պէճայիշի գա-բուլունմըշ օլտուղընտան, նումէատան մուֆարագաթընտան էվվէլ Արամանտոյա խըթապէն.

— Էլպէթ օրայա տա կէլիրսին տէ կէօրիւշիւրիւզ. չիւնքի պէօյ-լէ պիր խալգ իլէ ինսան եաշանամազ:

— Եաշամատըղը հալտէ նի՞չին օթուրույօրսըն:

— Բարա գազանըլմասընտան օլսա քիմ օթուրուր. հիչ օլմազ-սա վաթանըմա ավտէթ իտէրսէմ, վարիտաթըմլա կէչինէպիլէճէյիմ-տէտի:

Արամանտօ տըգգաթլըճա թօմրուգճընըն սէօզլէրինէ պագտը. Ահալի ճիհաթէն հաւէտէքեար վէ բարա աշըգը պիր քիմսէ մի տիր տէյիւ տիւշիւնմէյէ պաշլատը. Էյէր պէօյլէ իսէ, մագսատըն իչին ույմուշ օլտուղընա հիւքմ իթմէքտէ իտի. զիրա մէրգումա քիւ-լիւթլիճէ պիր մէպլաղ վէրիլտիյի թագտիրտէ. պարօն տը Բիւյմի-բօլըն գուրթարըլմասը պէտիհի իտի. Լաքին պէօյլէ օլմայըբ տա մուղայիրի օլարագ, ըրշվէթ գապուլ իթմէյէն էհլի ըրզ պիր քիմ-սէ օլտուղը թագտիրտէ, խոլիսէճէք թէշէպպիւսէն չիւմհէյէ վար-լըգ, պարօնուն գուրթուլմասը չէօյլէ տուրսուն, հաթթա հագ-գընտա տահա զիյատէ թազյիգաթա գալգըշըլաճաղը աէրքեար իտի: Պուրալարընը տիւշիւնէրէք Արամանտօ նէ եաբաճաղընը շա-շըրըբ գալտը. Թօմրուգճընըն սէօզիւնտէն հիչ պիր չէյ անլաշը-լամամագտա ըտը: Պունունլա պէրապէր պիր քէրրէ թէճրիպէ իթ-մէք մագսատըյլա Արամանտօ սէօզէ պաշլատը.

— Տէմէք քի իշլէրինիզ օլտուգճա կիտէյօր.

— Էվվէթ, էվվէթ, ֆէնա տէյիլ.

— Գարը պիր մըգտար ագչէ պիրիքտիրտինի՞զ մի.

— Նէրէյտէ.

— Պախթընըզ վար ըմըշ, պիզիմ սէնաթըմըզ իսէ, պիր բարա պիլէ պիր եանա աթամամագ:

— Լաքին, սիզ տէ թօբտան բարա գազանըրսընըզ տէյու պէլլէմիշիմ:

— Գազանըրըզ ամմա, ուզագտան կէլիբ տէ գարանա աէագ

պատըրըլմըզ հալտէ, գազանտըղըմըզ բարա տէր հալ մահվ օլուր:

— Պիլիրիմ, գարանըա չըգար չըգմազ, գումարա, իշրէթէ վէ գարըլարա տալար սընըզ:

— Էվվէթ, սիզ օ ճիհէթլէրտէն գօրգմազսընըզ, չիւնքի պու-րատա բարա սարֆ իտէճէք եէր եօգ, տէյի՞լ մի:

— Հէր չէյ վար ամմա, գարը եօգ. պիզի տէ եըգան գումար-տըր քի, մահքիւմլէրին ճիւմլէսի օյնարլար վէ չօգ տէֆա պիզի տէ թէշվիգ իտէրլէր: Եանի մէ'մուրլարտա քէնտի պէյնլէրինտէ օյնա-յըբ, պիրի պիրլէրինի սօյարլար:

— Անլայօրում. մա մաֆիհի սիզին սէն'աթընըզ պիզիմքինէ թէրճիհ օլունուր: Էլինիզտէքի գամչը սիզէ հէր կիւն ազ չօգ բարա վէրիր:

— Էվվէթ, օտըգճա ալըրըզ, օրթալըգ գարըշըգ օլուրսա տահա չօգ գազանըրըզ:

— Տէմէք քի մահպէստէն գաչանլար տա օլմուշ տըր:

— Խայըր, օ ճիհէթլէ տէյիլ. Նէ տէմէք իսթէտիյիմի անլա-մատըն. մահպուս գաչըրմագ իչին բարա ալմագ, մումքին տէ-յիլ: Պունա իրթիքեապ իթմէյիզ:

Արամանտօ իշին իլէրիսինէ վարմամըշ օլտուղընտան տօլայը մէմ-նուն օլարագ.

— Պուրասը Ամէրիգա օլմատըղընը տախմին ըտիյօրըմ. մա'-լիւմա Ամէրիգատա մէ'մուրլար հէր չէյէ իրթիքեապ իտէրլէր: Սի-զին մէմուրլարընըզըն իսէ գապիլ իղֆալ օլմատըղընը պիլտիյիմ հալտէ, եինէ արա սըրա եանըլըբ, մինասիպէթսիզ մուպահասա-լարա կիրիշիյօրըմ:

— Էօյլէ եա, պիզի բարա իլէ սաթըն ալմագ մուհալ գապի-լինտէն տիր:

— Պէօյլէ օլտուղը հալտէ նասըլ աչըգտան բարա գազանապի-լիրսինիզ:

— Մահքիւմլէրէ, թիւթիւն, չարապ վէ պաշգա տէ մուապիրա-թը սա'իրէ սաթարըզ:

— Իշրէթ սաթարսանըզ, սէրխօշլուղա մէյտան վէրմիշ օլմա՞զ-մըսընըզ. սէրխօշ օլուրլար իսէ, խըթիլալ չըգարմազլա՞ր մը:

— Պիրազ չարապ վէրմէյէ գանունըմըզ մուսա'իտ տիր:

Արամանտօ իթիրազըն արգասընը քէստի. զիրա թօմրուգճըլըա պօղուշմագ իշինէ կէլմէզ իտի:

— Տիմէք քի մահպուսլարա իչկի սաթըլմըյօր, եօյլէ՞ մի.

— Ճիւզի պիր շէյ.

— Էյ սիզէ պիր ֆուչը րագը կէթիրէճէք օլսամ մէմնուն օլու՞ր մուսունըզ. գուվվէթլի պիր րագը տըր քի, մահքիւմլէրին տիմաղընա ունաճաղը աշըքեար տըր.

— Պահալը՞ մը.

— Պիր թէշէքքիւր քեաֆի. տօսթ արասընտա պէօյլէ էհէմմիյէթսիզ շէյլէրին սէօզի՞ մի օլուր.

— Մէմնուն օլուրըմ. լաքին րագընըզ նէ՞րէտէ տիր, նէ՞րէտէն ալաճաղըմ.

— Պէն քէնտիմ Նու ատասընա կէթիրիրիմ. նէ՞ վագըթ կէթիրէյիմ. սիզ օրասընը սէօյլէյինիզ.

— Էճնէպիլէր իչին ատայա այաղ պասմաղ գաթիյէն մէմնու՛ տըր. Լաքին հէր շէյէ պիր գուլբ ույտուրմաղ մումքին օլտըղընտան, շայէտ սէնի կէօրէն օլուրսա, ղարտեան օլմաղ հէվէսինտէ օլտըղըն ճիհէթլէ, իշէ ալըշմաղ իւզրէ կէլմիշ օլտըղընը պէեան իտէրիմ.

— Բէք տէ եալան օլմազ.

— Պէօյլէ պիր նիյէթին վա՞ր մը քի...

— Նիչին օլմասըն. Սիզ հէմ պէնտէն զիեատէ պարա գազանըյօրսընըզ, հէմ տէ պէնիմ կիպի էօմրիւնիւզ տա՛իմա թէհլիքէ իչինտէ տէյիլ. Հէր նասըլ իսա սիզտէն այըլմաղ իսթէմէյօրըմ.

— Օ հալտէ, կէլ պազարլըմ տա, եինէ պու պազարտէ գօնուշուրըզ.

— Բէք ալէա.

Թօմրուգճունուն պու թէքլիֆինի Արամաստօնըն նէ գատար պէօյիւք մէմնունիյէթլէ գապուլ իթմիշ օլտըղը աշըքեար տըր.

Նու ատասը, Նումէանըն ճէնուպ թարաֆընտա վագը օլուպ, ալթը քիլօմէթրօ թուլինտէ վէ պիր քիլօմէթրօ արզընտա պիր մահալ տըր. մահպուսլար ատանըն շիմալ թարաֆընտա իգամէթ իտէրլէր. Ատանըն պու ճիհէթի գաեալըգ վէ ղայէթ մինպիթ տիր. Հալպուքի տիկէր ճիհէթինտէ կիւզէլ պիր գօրու իլէ պիր տէ միւքէմմէլ խասթախանէ վար տըր.

Օլիվիէ մուգատտէման պուլունտըղը չիֆթլիյէ թայինն օլունմայըպ, խասթախանէ ճիհէթինտէքի արազիյէ իզամ գըլընմըշ ըտը. Հէր քէսին խըզմէթի, հէր սապահ, [illegible] թէամիյէ օլունան

մահալտէ կէօսթէրիլիր իտի. Մահպուսլար օ մէյտանտա թօփլանըպ, սապահլարը օրատան իշլէրինին պաշընա կիտէրլէր. Մուպասըրլար թարաֆընտան գօմանտա վէրիլտիքտէ հէր պիր ֆըրգատաքէր միսալի կիտէճէյի թարաֆա միւթէվէճճիհ օլուր.

Եա մուպասըրըն խըրսանէթինտէն, եա Օլիվիէնին թուլ միւտտէթ նա՛իլի թէվէճճիւհ օլմասընտան տօլայը հասէտ վէ ղարազընտան, եա մէրգումըն խինէ քէնտի էլինէ տիւշմիւշ օլմասընտան նաշի մէմնունիյէթինտէն, վէ եախօտ սըրֆ թէսատիւֆի օլարագ, Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլ խասթախանէսինին արգասընտա օլան տաղլար ճիհէթինտէքի խըզմէթէ թայինն օլունմուշ ըտը. Պու ճիհէթին արազիսի, բէք չօգ ղահմէթ իլէ իշլէնէպիլիր արազիտէն իտի.

Պունըն ըլա պէրապէր Օլիվիէ խինէ թէհամմիւլ իթտի. Օլանճա գուվվէթինի սարֆ իլէ խըզմէթինի իֆա իթմէյէ ղայրէթ իյլէտի. Ֆրանսուազ տը Մարլօվէզին Նումէատա պուլունտըղը խաթըրընա կէլտիքճէ, գօլլարընըն գուվվէթի արթար վէ կիւնէշին հէրարէթինէ վէ պաշընտաքի գուրշուն գալըպըն աղըրլըղընա թէհամմիւլքեարլար օլարագ, կիւնիւն պիրինտէ մարքիզին ճէսարէթ վէ մէթանէթի սայէսինտէ գուրթուլաճաղընը իւմիտ իտէրէք չալըշըր տուրուր ըտը.

Ուշպունճու կիւնիւ թայինն օլունտըղը ճիհէթ իչին տիկէր պիր մուպասըր նասըպ իտիլմիշ օլտըղընը միւշահէտէ իյլէտի. Եէնի մուպասըրը պիր գաչ տէֆալար գօճագտա պուլունտըղը սըրատա կէօրմիւշ իտի.

Պու ատամ ահմագ վէ սէրխօշ իտի իսէ տէ տիկէրլէրի կիպի խա՛ին վէ զալիմ տէյիլ իտի. Պարօն Օլիվիէ, պու թէպէտտիւլտէն տօլայը օլտուգճա մէմնուն օլտը. զիրա մէրգումըն զէմանընտա սավուշմաղ գաչմաղ մումքին վէ գօլայ օլաճաղընը տէրք իթմէքտէ իտի.

Եէվմի մէզպուրտա սաաթ տէօրթ րատտէլէրինտէ Արամաստօնըն կէլտիյինի կէօրտիւքտէ Օլիվիէնին մէմնունիյէթի գաթ էնտէր գաթ թէզաիւտ իթտի, Մ. տը լա Մօրլէյին ավտէթինտէն սօնրա չէքմիշ օլտըղը պէլա վէ ճէֆայը քեամիլէն ունութտը.

Արամաստօ իսէ մուպասըրա եագլաշըպ, ղահիրէն ֆիւթուրսըզ պիր հալտէ մէրգում իլէ պէր վէճհի ատի կէօրիւշմէյէ պաշլատը քի Օլիվիէ տէ ուզագտան օլտուգճա իշիթմէքտէ իտի.

— Պու ատայը չօգ պէյէնտիմ. կէլիր իքէն իչլէնմիշ օլան արաղընըն իչինտէն կէչտիմ վէ չօգ լաթիֆ մահալլէր կէօրտիւմ.

— Էվվէթ, էվվէթ. խուսուսըյլա չիֆթլիք ճիհէթինտէ բէք լաթիֆ մանհալլէրիմիզ վար տըր։

— Օ թարաֆա տա պաղէն կիտէ՞ր միսինիզ։

— Սըրասըզ կէլիրսէ կիտէրիզ. զանն իտէրիմ քի կէլէճէք հաֆթա կիտէճէյիզ. չունքի պուրալարա պիր աղ եաղմուր եաղմասընտա, պու սէրթ թօբրագլարը օյնաթմագ ղայէթ մուշքիլ օլաճագընը ամիրլէրիմէ պէեան իյլէտիմ։

— Պագալըմ, ամիրինիզ մուվաֆագաթ իտէճէ՞ք մի։

Մէ՛մուլ իտէրիմ։

— Օրատա տա կէլիպ սիզի կէօրէպիլի՞ր միյիմ։

— Նի՞չին կէլէմէյէսինիզ։

Արամամօ՝ ճէպինտէն քիւչիւք պիր չիչէ չըգարըպ. - Իշթէ սանա վաատ իթմիշ օլտըղըմ հէտիյէնին նումունէսի. ֆուչըյը աշաղըտա սէնին նամընա օլարագ պըրագտըմ։

— Ալլահ վէրէ տէ պիզիմ արգատաշլար ֆուչըյա տօգունմասալար ըտը։

— Քիմսէ տօգունամազ. զիրա սէր մուպասսըը պու խուսուսա տըգգաթ իտէճէյինի վաատ իյլէտի։

— Պունըն ըլա էմին օլու՜րմըյըմ տէյու զանն իտէյօրսընըզ։

— Պիր տէ արգատաշլարընըզ պիր ազ իչմիշլէր նէ լազըմ կէլիր. տահա էօյլէ պիր գաչ ֆուչը վարտըր անպարընտա վար. պիր ֆուչը տահա կէթիրիրիմ, վէսսէլամ։

Արամամօ սէօզիւ տօլաշտըրարագ, չիֆթլիյէ վէ ճիվարընտաքի արազիյէ նազար իլէ.

— Չիֆթլիքտէն տէնիզէ նէ գատար մէսաֆէ վար տըր. - տէյու սուալ իթտիքտէ։

— Իւչ եիւզ մէթրօ գատար. - տէյու ճէվապ վէրտի։

Իքի կիւն սօնրա, մանզուսալարըն միւտիրի ղարտիանըն իսթիտասընը մուվաֆըգըը մասլահաթ ատտ իտէրէք, մէզքիւր ֆըրգայը եօլլարըն թամիրի զըմնընտա տէնիզ սահիլինէ կէօնտէրտի։

Ֆըրգանըն մանզալը մէզպուրէ նազար օլընտըղը կիւն, պէեազ քէթէն չաքէթ վէ աեագլարընտա չիզմէ կիյինմիշ պիր տէլիգանլը կէլտի, մէրգումըն օմուզընտա կիւմիւշ գագմալը պիր թիւֆէնք ասըլմըշ ըտը, վէ պօյնընտա տա պիր ալ շանթասը թագըլմըշ ըտը։

Օլիվիէնին, ղարտիանը մէրգումը տէլիգանլըյը կէօրտիւքտէ գաշլարընը չաթտը, մա մաֆիհի քէմալը իհթիրամ իլէ պաշընը աչըպ վէ մէրգումա ալճագ եագլաշըպ.

— Պուրատա տուրմագ վէ պուրատան իշէրիյէ կիրմէք գաթիյէն մէ՞մնու՝ տըր։

Տէլի գանլը ճէպինտէն պիր քեաղըտ չըգարըպ, ղարտիանա կէօսթէրտի։

Ղարտիան՝ պէր վէճհի աթի օգուտը։

« Նու. տաշըյըճը հէր թարաֆընը վէ մահալլաթընը վէ մէշհուր եէրլէրինի կէզմէք վէ մուպասսըրլարտան իսթէտիյի մալիւմաթը ալմագ վէ հաթթա մահքիւմլէր իլէ պիլէ գօնուշմագ իւզրէ Մ. Մօրիս տը Գօլօմպիէրէ մէզունիյէթ վէրիլիր. »

Ղարտիան թէաճճիւպլէ քեաղըտըն իմզասընը պէք թէտգիգ, -իմին իմզասը օլտըղընը անլատըգտան սօնրա, ալճըգ իտէ իւլէյիպ.

— Պու քեաղըտ նէտիճիւզտէ պուլընտըգճա, հէրսիմիզ էմրինիզէ իթաաթ իթմէյէ մէճպուրըզ. էմրինիզ նէ՞ տիր, էֆէնտիմ.

— Կէչէն կիւն պանա պու հէվալիյի կէզտիրմիշ օլան մահքիւմու կէօրմէք իսթէր իտիմ. զիրա, օնտան սօնրա պիր տահա կէօրիւպ թէշէքքիւր իտէմէտիմ։

— 333 Նումէրօ օլմալը։

— Նումէրօսը նէ օլտըղընը պիլմէյօրըմ. լաքին օ սըրատա սապըգ գօմանտան Մ. տը լա Մօրլէյին սըրր քեաթիպի իտի։

— Անլատըմ. 333 Նումէրօյը մահքիւմ. շիմտի չալըշըյօր, վէ լաքին հալա ղայէթ ըսճագ տըր, իսթէրսէնիզ գուլիպէյէ կիրինիզ տէ օրատա օթուրընըզ։

— Լուզում եօգ, շու աղաճլարըն արգասընտա օթուրուրըմ. օ սաաթը կէօնտէրիրսինիզ, օրատա կէօրիւշէպիլիրիմ.

— Շիմտի եօլլարըմ։

Պիր միւտտէթճիք սօնրա Օլիվիէ մէյտանա չըգտը. Ֆրանսուազ մէրգումէյի կէօրտիւքտէ, չէհրէսինին սոլուգլըղընը կէօսթէրմէմէք իւզրէ շապգասընը աշաղը էնտիրէրէք.

— Վագըթ ղաեի իթմէք իսթէմիզէ կէլմէզ, Արամամօնըն ամըշ օլտըղը մալիւմաթա իսթինատէն պէն պիր բլան գուրտըմ. էյէր պու բլան սէնճէ տէ գապիլի իճրա ատտ օլունուրսա, պիր ան էվվէլ իճրա իթմէլիյիզ։

— Սէօյլէ. պէն հէր շէյէ հազըր ըմ։

— Զանն իտէրիմ քի իքի կիւնտէն պուրատաքի իշլէր պիթէճէյի ճիհէթլէ ֆըրգանըզը ուզագ պիր մահալլէ կէօնտէրէճէքլէր ի-

միշ, օ կիւն բէք էրքէն եօլա չըգաճագմըշսընըզ, կիտէճէյինիզ մահալլէ ճէսիմ աղաճլարըն ալթընտան կէչէրէք վէ գըյը սըրա խուրուշէրէք կիտիյոր իմիշ, ուսթալըգլը տավրանըլըշը հալտէ կէրիտէ գալըր, պիր արալըգ նապէտտօ օլմագ բէք գօլայ օլտըղընը Արամատօ խատըրլըյօր: Նաքլիյէ թալիմաթը յազըլը վէրիլմիշ օլտըղընտան, սէնի պէքլէյիպ տօղրուճա պէնիմ փաքօլըմա գաչըրաճագ, օլ՞ուր մը:

— Օլուր:

Ֆրանսուազ ճէպինտէն պիր գաժա չըգարըր.

— Էյէր իւզէրինէ հիւճում իտէն օլուրսա, մուտաֆաա իտիպ գաչմալըսըն. իշթէ սանա պիր տէ սիլահ...

Օլիվիէ, սիլահը մաքբուզլին էլինտէն ալմագտան իմթինա՛ պիլէ.

— Սիլահ իսթէմէմ. իշլէմէմիշ օլտըղըմ պիր գապահաթտան տօլայը մահքիւմ օլմըշըմ տըր. պունտան սօնրա տա վէյէլ չուճէհէննէմտէն գուրթուլմագ իչին օլսուն, քիմսէնին գանընը տէօքմէք իսթէմէմ.

Ֆրանսուազ՝ տէտալա գալգըպ. — Օ հալտէ իյի կիւնտէն կէօրիւշիւրիւզ:

— Էվվէթ. իյի կիւնտէն:

Ղարտիան ուզագտան պարօն Օլիվիէյի կէօզլէմէքտէ իտի. Մօրիս տը Գօլօպրիէրին Օլիվիէ իլէ պարիտանէ պիր Թայիր իլէ վէ ֆիւթուրսըզճա կէօրիւշտիւկլէրինի կէօրտիւկի միսիլլու, Օլիվիէնին բէք աչ լագըրտը իթմիշ օլմասընա նազարէն պու միւլագաթտան պիր թէհլիքէ հուսուլէ կէլէմէյէճէկինէ գանի՛ օլտը:

11

Իքի կիւն սօնրա, սապահ էրքէն Մուպասըրլար մահպուսլարը ուեանտըրտըլար. տամըն տիկէր ճիհէթինէ կիտիլէճէկի էվվէլտէն մահպուսլարա խապար իտիլմիշ իտի:

Հէր քէսին օմուզընտա պիրէր տիւրիւ աչէաթ պուլընտըղը հալտէ ֆըրգայը մալիւմէ եօլա տիւշտիւ. օրթալըգ հէնուզ գարանլըգ ըտը: Մա մաֆիհի ֆըրգա մահպէստէն խուզ աըմ գատար ուզագլանտըգտա, պիր կէօլկէ ղուհուր իթտի:

Մուպասըր տէրհալ. — Քի՞մ օ՛ր. — տէյու, պիր սէտա սալը վէրտի:

— Սուս, պէնիմ. Արամատօ:

— Մուպասըր՝ կէրի կէրի չէքիլտի:

— Պու վագըթ սէնին պուրատա նէ՛ իշին վար:

— Պիզիմ փաքօ էֆէնտիմին էմրի մուճիպինճէ պիրազտան ֆէքքի լէնկէր իտէճէք, սէնի կէօրիւպ տէ պիր եատիկեար վէրմէքլիղին պըլաքըլըպ ատլաշմագըլըղա կէօյնիւմ րազը օլմատը. ֆէնա՞ մը իթմիշիմ:

— Էյի իթմիշսին:

— Էյի իթմիշ օլտըղըմա էմին իտիմ, տահիլտէ քիւչիւք պիր ֆուչը ՇԷՐՐԻ (պիր նէվի իչքի) վար տըր քի, սէնին իչին կէթիրտիմ. գապուլ իտէ՞ր միսին:

— Ծիւպհէսիզ. հաթթա քէմալը մէմնունիյէթլէ, վէ ֆագաթ հապըգեթէն կիտէ՞յօր մըսընըզ:

— Կիտէճէյիմիզ մուգարրէր տիր:

— Նա սէն պուրատա գալմագ իսթէյօրսըն, Մուպասըր օլաճագսըն. պու թէսատիւֆլար նէ՛րէտէ գալըը:

— Օ պապաէքի արզում կիւնտէն կիւնէ արթմագտա տըր:

— Օ հալտէ նի՞չին կիտէյօրսըն:

— Զիւնքի չիմտիւք թէահհիւտ ալթընտայըմ. վէ նամուսլը պիր ատամ օլտըղըմ իչին թէահհիւտիւմիւ թէմամըյլա իճրա իթմէյէ մէճպուր ըմ:

— Պունա տէյէճէք եօգ. լաքին պիր տահա նէ՛ զէման կէլիրսին:

— Պիր գաչ այ գատար, էն չօգը պիր սէնէտէն պուրատայըմ:

— Վատընը ունութմայասըն, սէնին իլէ նասըլ օլսա ուզլաշըրըզ:

— Ինշալլահ:

— Կէլէճէյին վագըթ պիրազ իչկի կէթիր. չիւնքի պուրատա հէր շէյ պահալը տըր: Նարըսընը պէն քէնտի հիսապըմա սաթըն ալըրըմ վէ մէսարիֆին տէ նըսֆընա հիսսէտար օլուրըմ:

— Իշ մէսարիֆէ գալըրն:

Պու սուրէթլէ մուսահէպէթ իտէ իտէ, եօլըն սաքաճալը պիր մահալլէ վարըլ օլմըշլար ըտը: Արամատօ սիրէր իթմիշ օլտըղը ճի-

Հէմէն Օլիվիէնին Ֆըրգատան այրըլըփ չալըլըդ իչինտէ Նապէօլիօ օլտըղընը մուպաշըր կէօրէմէտի ։

Պիրազ տահա եուրիւտիւքտէն սօնրա , Արամատօ տարաֆըդ պիր եօլա սաբտը ։

Մուպաշըր . — Նէ՛րէյէ կիտէյօրսըն . եանըմըզ կիտէյօրսըն ։

— Եանըմըզ կիթմէյօրըմ . կիտէյիմ ֆուրսաթը կէթիրէյիմ . չիւնքի օրատա պըրագըլտըմ չալըշըր ։

— Տօղրը տըր . լաքին տուր պիր իքի քիշի չաղըրայըմ պէրապէր կէլսիններ ։

— Եօգ , պէն կէթիրիրիմ ։

— Նէ՞ տէմէք պիր սօն տէֆա օլտուն էլլէ՞ չմէյէյիմ մի . խայըր միւտտէթ սէնի կէօրէմէյէճէյիմ ։

— Ֆըրգատան այրըլամազ օլտըղըմը պի՛լմէյօր մըսըն ։

— Պիր չէրճէվէյէ լազըմտըր . պիր չէրճէվէյէ լազըմտըր . պիր չէրճէվէտէ նէ՞ օլաճագըր ։ Նէ կէթիրէճէյիմի վէ հէր պիրինտէն նէ գատար կէթիրէճէյիմի եօլտա տաշընըրըմ ։

Պու թէքլիֆ ըզէրինէ մուպաշըր գանարագ .

— Հազըրըն վար . մահպուսլար ուղաղա կիտէմէզլէր . չահէտ իչլէրինտէն պիրի Նապէօլիօ օլսա պիլէ , եուրիւյէրէք Նումէատա գատար կիտէճէյի աշիքեար տըր . զաթէն եանըլարընտա պիր տէ ղարտիան վար տըր քի , գօլայընա տատմ գաչըրմազ ։

Արամատօնըն սաբմազ խաթէտիյի տար եօլըն աղզընտա տուրուպ , Ֆըրգատան պիր իքի քիշի չաղըրտը ամմա նումէրօլարընը սէօյլէմէտի ։ Արամատօնըն գալպի չիտտէթլէ չարփմագտա ըտը . մուպաշըրըն աղզընա էսիպ տէ Օլիվիէյի չաղըրմասընտան գօրգմաղա պաշլատը ։

Ֆըրգայը մալիւմ մուպաշըրըն սէսինի իշիթտիքտէ տէրհալ թա՛թիլի հարէքէթ իթտի . վէ մահպուսլարըն հիւմէսի պիր նօգթաեա թօբլանտը .

—2479 իլէ 1880 նումէրօլար պէնիմ իլէ կէլսիններ . — տէյու մուպաշըր պաղըրտըղըտա , Արամատօ պէօյիւք պիր նէֆէս ալտը ։

Մուպաշըր իլէ Արամատօ վէ իքի նէֆէր մահքիւմլէր սահիլի տէրեայէ թէգարրուպ իթտիքլէրինտէ , Արամատօնըն գուլաղընա քիւրէք սէսինէ մուշապիհ պիր կիւրիւլթիւ վասըլ օլտը ։ Պու սէս կիթտիքճէ եագլաշմագտա ըտը ։ Մուպաշըրըն պու սէսի իշիթմէմէսի զըմնընտա , Արամատօ եուքարը սէս իլէ լազըմտը իթմէքտէ ,

վէ արա սըրա գահգահալար աըլը վէրմէքտէ վէ մէրգումըն նաղարը տըրգադթընը օ ճիհէթէ ատֆ իթտիրմէմէք իչիւն պաշըընա րօմտան վէ սաիր իշկիլէրտէն պահս իթմէքտէ իտի ։

Մուպաշըր իսէ պու սէօզլէրտէն ղայէթլէ մէմնուն օլարագ ,

— Աման պիր ան էվվէլ կէլ . իքիմիզ պաշ պաշա վէրտիկիմիզ հալտէ զէնկին օլաճաղըմըզա չիւպհէմ եօգ . — տէմէքտէ իտի ։

Ճաֆագ աթմաղա պաշլայըփ , աղաճլար վէ գաեալար վէ չաըըլար սէչիլմէքտէ օլտըղը միսիլլու , տէնիզին տալղալարը տախի կիւմիւշ կիպի բարլամագտա ըտը ։

Պիրազ տահա եուրիւտիւքտէն սօնրա , քիւչիւք պիր թէբէ ըւզէրինէ վասըլ օլտուլար ։

Սահիլտէն պիր գաչ եիւզ մէթրօ մէսաֆէտէ պիր Գանագ , սանտալընտա իքի քիշի օլաճա գուվվէթլէրիյլէ քիւրէք չէքմէքտէ վէ ազընտըյա գարշու ուղրաշմագտա ըտը ։

Արամատօ եինէ մուպաշըրըն ֆիքրինի իշղալ իթմէք մագսատըյլա . — Իշթէ ֆուչը չուրատա տըր . — տէտի ։

Անճագ մուպաշըր չու սըրատա իշրէթ վէ թիճարէթ վէ զէնկին օլմագ խիւլեալէրինի պիր թարաֆա պըրագըփ , քէմալը տըգգաթլէ կէօզլէրինի սանտալըն թարաֆընա տիքմիշ օլտըղընտան . պիր արալըգ եանընտաքի մահքիւմլէրէ խըթապէն . — Գաղանըղ ա սանտալտաքիլէր սիզտէն տէյի՞լ մի տիրլէր ։

Մահքիւմլէրտէն պիրիսի . — Օլապիլիր . — տէյու ճէվապ վէրտի։

Մուպաշըրըն կէօզլէրի եուվալարընտան տըշարը չըգարճասընա աշըրմըշ օլտըղը հալտէ Արամատօյը թէստիգ իլէմէքտէ իտի ։

Արամատօ՝ ֆէվգէլատէ պիր թէլաշ վէ ըզթըրապլա մուպաշըրըն եուզիւնէ պիլէ պագմայըփ , տըրնըթըտան գուրթուլմագ ամինէ տիւշմիւշ օլան նարին սանտալը կէօզլէմէքտէ իտի ։

Արամատօնըն հալինտէն հազըրլըգ հալ նէտէն իպարէթ օլտըղընը մուպաշըր հիսս իլէյէրէք , մէրգումըն ըւզէրինէ պիր հիւճում .

— Ա՛հ խային , պէնի պէօյլէ ալտատըրըսըն , էօյլէ մի . — տէյու պաղըրմագտա վէ պօղաճագ կիպի պօղազընը սըգմագտա իտի իսէ , Արամատօ պիր հարէքէթլէ մէրգումըն էլինտէն սըյըրըլըփ։

— Տէյի՛լ միսին . կէ՞օրմէյօրմըսըն քի օ սանտալ եէրլի սանտալը տըր վէ իչինտէքիլէր տէ Գանագ տըրլար ։

— Իհթիմալ տըր, լաքին իչէրինտէ պիր տէ պիլիմ մահքիւմ-լէրտէն վար. գըյաֆէթինտէն թանըյորըմ :

— Սէնին կէօզլէրին պէնիմքիլէրտէն քէսքին իմիշ. լաքին պէ-նի սէպէպսիզ օլարագ պօզմագա գալգըշմագ նէրտէ, պէնտէն մուավէնէթ իսթէմէք տահա խայըրլը օլմա՞զ մը :

— Նէ՞յէ մուավէնէթ իտէճէքսին :

— Գազալըմ թախմինիմ տօղրը՞ մը տըր. էյէր տօղրու իսէ մահպուսը եագալամագ իւզրէ մուավէնէթ թալէպ իթմէյիլիրիմ :

— Օ խապիսի նա՞սըլ եագալաեապիլիրիզ :

— Պէնիմ սանտալա պինէր, օ խապիսին սանտալընը թէագիպ իտէրիզ. սանտալըմ գայէթ խաֆիֆ վէ սէրի իւլ հարէքէթ օլտուղուն-տան, օ սանտալա եէթիշէճէյիմիզ աշիքեար տըր :

— Էյ պունլարը նէ՞ եափայըմ. Նասըլ սէնին ագլընա ույուպ տա պէրապէր կէլիմ.

— Խապէթ օլմըշ քի կէլմիշսին. սահիլէ էնմէմիշ օլսայըտըն օ սանտալը նէրէտէն կէօրէպիլէճէքսին, չիւնքի միւճատէլէնին սը-րասը տէյիլ, սանտալ կիթտիքճէ աչըլըյօր. նէ գատար վիրէճէք-սէն չապուգ վէր.

— Պիր տահա մը սէօյլէյիմ, չու իքի հէրիֆլէրի նէ՞ եափա-յըմ, պիրինի թութաճաղըզ տէր իքէն, իքինճի էլտէն գաչըրմագ-քեարը ազը՞լ մը տըր :

— Օնլարը տա պէրապէր ալալըմ :

— Ֆէնա օլմազ :

— Քիւրէք չէքմէք պիլիրմի՞ս իսէ հէման սանտալա պինէլիմ ,— տէյէրէք իսթիխֆա Արամատօ սանտալա աթըլտը, արգատան մահ-քիւմլէր տէ էն սօնրատա մուպասսըր րաքիպ օլտը ,

Արամատօ. — Սիզ քիւրէյէ կէչին, սէնտէ տա օրթատա օ-թուր քի մուվազէնէ հասըլ օլսուն, պէնտէ տիւմէնի իտարէ իտէ-յիմ, — տէտի :

Մուպասսըր եէրինէ օթուրմագ իւզրէ սըրթընը չէվիրտիյի սը-րատա, Արամատօ իքի կէօզ արասընտա մահքիւմլէրին հէր պիրի-նէ պիրէր ալթըն սըգըշտըրըփ, հարիմանէ պիր իշարէթ իթտի : Մահքիւմլէր իսէ, Արամատօնըն իշարէթինի անլամըշ օլտուգլարը-նը վէ էմրինէ իթաաթ իթմէյէ հազըր պուլունտուգլարընը հալի ի-շարէթ իլէ, ալթընլարը հէման ճէպլէրինէ աթտըլար :

Հէրքէս եէրլէրինէ եէրլէշտիքտէն սօնրա, քիւրէքլէր հարէքէ-

թէ պաշլատը. սանտալ օգ կիպի սիւրաթլէ իլէրիլէմէքտէ իտի : Ֆէվգէլատէ պիր հիւնէրլէ, Արամատօ սանտալը ագընթըյա տիւ-չիւրմէքսիզին աչըգա մուրաքըպ, տօղրու տիկէր սանտալըն իւզէ-րինէ կիթմէքտէ իտի : Մուպասսըրըն Արամատօ հագգընտաքի շիւպ-հէ վէ վէսվէսէսի քեամիլէն զա՛իլ օլարագ, մահքիւմլէրէ խիթա-պէն. — Պիրազ տահա գայրէթ իտինիզ պագալըմ. սիզի կէօրէյիմ, իշթէ եագլաշըյորըզ : — Տէմէքտէ. վէ լուզումը թագտիրինտէ ֆի-րար իտէն մահքիւմուն իւզէրինէ աթէշ իթմէք իւզրէ, թապանճա-սընը տավրանմագտա իտի :

Հիտտէթի ֆէվգէլատէսինտէն նաշի կէօզլէրի գարարմըշ օլտու-ղունտան, տալղալարըն արգասընտա պիր գարա պուլընտուղունը վէ սանտալըն մէգսիւտ գարայա տօղրու կիթտիյինի կէօրէմէմէքտէ իտի :

Արամատօ գայէթ եավաշ պիր սէս իլէ, մահպուսլարա խը-թապէն.

— Եիւզմէք պիլիրմիսինիզ. — տէտիքտէ, մահքիւմլէր պիլտիկլէ-րինի իշարէթլէ անլաթտըլար :

Մուպասսըր իսէ կէօզիւնիւ տիկէր սանտալտան այըրմամագտա օլտուղունտան, Արամատօ պունտան խապէրսիզ իտի. Մէրգու-մունա պիրէր ալթըն տահա վէրիփ վէ մուպասսըրը կէօսթէրիփ. — Պունտան գուրթուլընճայա տէկին էմրիմէ իթաաթ իթմէք շարթը-լա վէրիյօրըմ. — տէտի :

Պու արալըգ մուպասսըր թապանճասընըն թէթիքինի գալտըր-մագըլա պէրապէր. — Ա.Հ. չիմտի թանըյորըմ. Նօ 333. Մ. տը լա Մօր-լէյին սըրր քեաթիպի իմիշ : Պունա տըգգաթլէ նէզարէթ օլունմալը իտի, խօշ պանա էքսիքտէն թէնպիհ օլունմըշ տըր. Տուր չիմտի պէն սէնին հագգընտան կէլիրիմ. — տէտիյի սըրատա, անզըզըն պիր չալգալանը գօփուփ, սանտալ պիր պաշգատան օ պիր պաշընա գատար չալգալանը : Մուպասսըր Արամատօնըն պաշընը չէվիրիփ տէ նէ օլտուղունը անլամագ իսթէտիյի սըրատա սանտալ թէրս տէօնիւփ տէօրտիւ պիրտէն տէ-նիզէ տէօքիւլտիւլէր :

Արամատօ հէման սուլարըն իւզէրինէ չըգըփ Օլիվիէնին սանտա-լընա. — Տայանընըզ, չիմտի եէթիշիրիզ. — տէյէ պաղըրտը :

Արամատօնըն պէրապէր ալմըշ օլտուղու իքի մահպուսլար տախի սուլարըն իւզէրինէ չըգըփ, սանտալը տօղրուլթմագա չալըշըյորլարտը : Մուպասսըր իսէ, տէնիզին ալթընա գատար ղարգ օլուփ պիր տա-հա կէօրիւնմէտի :

Արմանտօ. – Սույըն եիւզիւնէ չըգարըն, հէման եագալայըն. ղալիպա պայըլմըշ օլաճագ տըր, այըլթմաղա ղայրէթ իթմէյիպ, տօղրու սահիլէ կէօթիւրիւն. – տէյու մահպուսլարա թալիմաթը գաթիյէ վէրտի.

Պունլար իսէ, բօլիթիգա միւթթէհիմլէրի օլտուգլարընտան, Արմանտօնուն իթաաթ իտէճէկլէրինի եէմին իթմիշ օլտուգլարը ճիհէթլէ, պիլա թէրէտտիւտ թալիմաթը մուճիպինճէ հարէքէթէ պէտ' վէ մուպաշէրէթ իյլէտիլէր.

Բիր հաղըրդա պիր միւտտէթճիք սօնրա մուհաֆըզ սույըն եիւզիւնէ չըգտը. Մահքիւմլէրտէն պիրի հէման մէրդումըն եագասըն-տան գավրայար. սանտալա տօղրուլմուշլար.

Պու ահվալը Օլիվիէ թէլաշլա կէօրմիւշ, վէ ֆագատ Արմանտօյը թանըմամըշ օլտուղընտան, Նաքէլիյէ խըթապէն.

— Շու պիչարէլէր քիմլէր իսէ եօլուն թէհլիքէսինտէ տիրլէր, կիտէլիմ գուրթարալըմ:

— Բիզիմ օղլուղընը թանըմամասըն մը. մահպէսին մուհաֆըզըտըր: Սէնի գօվալայօր:

— Վարսըն գօվալասըն, կէօզլէրիմիզին էօնիւնտէ թէլէֆ օ-լմալարընա կէօնլիւմիւզ րազը օլուր մու:

Արմանտօ եիւզէրէք պարօն Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլըն սանտալը-նա եաղլաշմըշ վէ Օլիվիէ մէրդումը թանըմըշ օլտուղը ճիհէթլէ, է-սասը մահսուս նէշէն իպարէթ օլտուղընը ֆէնա իյլէյիպ.

— Արմանտօ տըր. պէնի գուրթարաճագ անճագ օ տըր. Չա-բուգ օլ Նաքէլի, կէլէն տօսթըմ տըր. – տէյու պաղըրտը.

Օլիվիէ իլէ իքի գանազլար սանտալա եաղլաշտըլար. մուհաֆա-զը սանտալըն իչինէ պիլա հարէքէթ եաթմըշ տըր:

Օլիվիէ՝ թէլաշ իլէ. – Էօլմիւ՞շ մի տիր.

Արմանտօ. – Խայըր. պայըլմըշ տըր. Բիր շէյ տէյիլ, պիրազ-տան այըլըր. Պիզ չապուգ կիտէլիմ. քի օ այըլընճայա տէյին թէ-պտիլ իտէյիլիմ. – տէտի.

Մուհաֆըզըն սանտալը մահպուսլար իլէ մուֆարագաթ իյլէ-տի. Նաքէլի իլէ օղլը վէ Արմանտօ իսէ օլանճա գուվվէթլէրիլէ մարքիզին վափօրընա միւթէվէճճիհ օլտուլար.

Մօրիս տը Գօլօմպիէր, գաբթանըն եէրինտէ տուրմըշ, տիւր-պին իլէ սահիլէ պագմագտա իտի.

Պիր գաչ տագիգէ սօնրա, մարքիզին վափօրը սանտալա տօղ-

րու հարէքէթ իթտի. Օլիվիէ գըյաֆէթինի թէպտիլ իլէ Արման-տօնըն կէթիրմիշ օլտուղու էլպիսէլէրի կիյմիշ իտի.

Մարքիզ՝ թայֆալէրէ խըթապէն. – Շու կէլէն պիզտէն էվվէլ պուրայա կէլմիշ օլան տօսթլարըմտան պիրի տիր. քի պուրատան սօնրա պիզիմ իլէ պէրապէր սէյահէթ իտէճէք տիր. – տէտի.

Օլիվիէ, Նաքէլի իլէ վէտա իթտիյի սըրատա, մէրդում. – Վար կիթ պախթիյար օլ. պէլքի պիր տահա պիրի պիրիմիզի կէօրէմէյէ-ճէյիզ.

Օլիվիէ. – Պէլքի. հէր հալտէ սէնի ունութմայաճաղըմ. չիւն-քի սէնին սայէնտէ պախթիյար օլաճաղըմ. – տէյիպ, գանազլարը պիրէր պիրէր էօբթիւքտէն սօնրա, վափօրա չըգտը.

Հավա ղայէթ կիւզէլ իտի. Տէնիզտէ սիւքիւնէթ հասըլ օլտու. Վափօր քէմալը սիւրաթլէ թէյա՛րան իտիպ, սէվահիլ կէօզլէրտէն նափէտիտ օլտու.

Վափօր՝ Ամէրիգա սանճաղընը հաիզ օլուպ, Արմանտօ իսէ մէզքիւր սանճաղը թէպտիլ իթմէմիշ օլտուղընտան, հէչ պիր հիւ-քիւմէթին Օլիվիէյի թալէպ վէ եախօտ թէվգիֆ իտէմէյէճէյի տէրքեար տըր.

Նիհայէթ մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սարրօվէզ, մագսատընա գըսմէն նա՛իլ օլուպ, պիր գավըլընըն խըյանէթի եիւզինտէն ահրէթ ճէհէննէմ աթէշինէ աթըլմըշ օլան սէվկիլի պիր տօսթընը գուրթարմըշ, վէ նէթիճէի մէրամընա տէսթրէս օլմագ, եանի Օլիվիէ-յէ ինթիգամընը ալտըրմագ վէ նամուսունը իգմալ իթմէք չարէլէ-րինի արաշթըրմաղա պաշլամըշ իտի.

Օլիվիէ իսէ մարքիզին էլինի թութուպ. – Բէնի սէն գուրթարտըն, Ֆրանսուազ. անճագ նա՛սըլ էօտէյէճէյիմ. – տէտի.

Պարօնըն պու տէֆաքի սէսինտէ, մարքիզ այըլըճա պիր լէթա-ֆէթ հիս իյլէյէրէք, հէման պաշընը տէօնտիւրտիւ. Անճագ քէն-տինին մէրդումը սէվտիյի կիպի, Օլիվիէ տէ քէնտիսինի սէվ-մէճէյինէ էմին մի, վէ եախօտ մէրդում հագգընտա հիս իյլէտիյի խալիսանէ մուհապպէթինի անլամըշ մը օլուր կիպի ֆիքիրլէրէ տալըպ օլտու, վէ մէրդումըն սէօզլէրինէ ճէվապէն.

— Սէն պէնիմ իթտիյիմ խըզմէթին պէտէլինի պէր վէճհի պէ-շին թէքէտիւյէ իթմէ. – տէտի.

Մարքիզ պիր միւտտէթճիք սօնրա, պուսա կէօրմիւշ զաննըն ի-տէրէք, քէնտի քէնտինէ տէտի.

— Աջըմ նէրէյէ կիթմիշ։ Պէնիմ պաշըմա կէլէն ֆէլաքէթի պիլմիյի հալտէ, պէնի սէվմէսի մումքի՞ն մի տիր . . . ասլա . . . ասլա . . . Ա՛հ նէ պէտպախթ գատըն ըմիշըմ։

Պու սըրատա մարքիզին կէօզլէրինտէն պիր գաչ տամլա տա եաշ ագտը իսա տա, Օլիվիէ սէպէպինի սօրմաղա ճէսարէթ իտէմէտի։

Մարքիզ իսէ, եինէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէրտէ իտի քի. – Զա-բալը եօգ. սէն պէնի մահվ իթթին ամմա, պէն տէ սէնին խայաթընը խարապ իտէճէյիմ վէ պունա իթմիշ օլտըղըն խըյանէթէ մուգապիլ պէն տէ սանա խըյանէթ իթմէք իչին ճիհանը աթէշէ վէրմէք լազըմ կէլսէ իճթինապ իթմէյէճէյիմ։

Ֆրանսըզ մուսթէմլիքեաթընտան մուֆարագաթընտան պիր մահ սօնրա, Սան-Ֆրանչիսգօ աստսընա մուվասալէթ իթթիլէր. Արամաթօ վափօրը Ամէրիգա թիւճճարլարընտան պիրինէ ղալի ֆիաթ իլէ սաթտը։

Մուախխարէն Արամաթօեա քէթխուտալըգ իտըլմէթի թէվտի վէ Նաքէլինին վէրմիշ օլտըղը ինճուլէրին սաթըլըգը թէսլիմ օլունտը։

Մարքիզ տը Սարլօվէզ իլէ Օլիվիէ վէ Արամաթօ չըմէնտօֆէրէ բաքիպէն մուատտէթի գալիլէ զարֆընտա Նիւ-Եօրգա վասըլ օլտըգլարընտա, Օլիվիէ ինճուլէրին պիր գըսմընը սաթըպ, մէպալիղի քիւլլիյէ թէտարիք, վէ եէնի պիր իսմ վէ չէօհրէթ վէ թապիյէթի մուպէյյէնին էվրագը րէսմիյէ իսթիհսալէ մուվաֆֆագ օլտը։

Պիր մահ սօնրա, եինէ իւչիւ պէրապէր Ինկիլթէրրա հարէքէթ իտէն վափօրա բաքիպէն Սութամբթընա էնթիշտիլէր։ Հէր իւչիւ սէպաթ վէ մէթանէթ իլէ մէ՛լուֆ տատմըր օլտըգլարընտան, հէր տուրլիւ մուշքիլաթ վէ մէվանիէ ղալէպէ իտէրէք նէթիճէի մագսուտէյէ սէօմրէ" օլաճագլարընա չիւպհէ իթմէմէքտէ իտիլէր։

ԽԸԹԱՄԸ ԳԸՍՄԸ ԷՎՎԵԼ

ԳԸՍՄԸ ՍԱՆԻ

1

Օբէրա ճատտէսինտէ վագը ճէսիմ վէ մուգէմմէլ պիր խանէնին իչը գաթընտա, տիքիչճի մարուֆ Սէզար Մանէք իգամէթ իտէր։

Էն մութէպէր գատընլար մէրգումա «Մօտիսթ Սէզար» տէյու խըթապ իտէրլէր։

Սաաթ տէօրթ րատտէլէրինտէ Բարիսին էն զէնկին վէ զարիֆ գատընլարը, սէյրկէահա կիտէրքէն մօտիսթ Սէզարա ուղրարլար։

Մօտիսթ Սէզար Մանէքին տաիրէսի, եան եանա մութէատտիտ վէ մուզէյյէն սալօնլարտան մուրէքքէպ օլուպ, գանատ էշիկէ օտա գաբուլարընըն ճումլէսինէ իբէքլի բէրտէլէր վազ օլունմուշ, վէ հէրէ զայէթ գալըն վէ եումուշագ խալըլար թէֆրիշ իտիլմիշ տիր։

Իչ օտանըն էթրաֆընտա աչըգ պիր սէտիր պուլունուպ, օրթասընտա մասանըն ուզէրինտէ տանթէլալար վէ սաթէն վէ գատիֆէ գումաշլար, պազըլար թօփ իլէ վէ պազըլար աչըլմըշ օլարագ մուշահէտէ օլունուրտը մասալա, իբրիշի վէ իչինճի սալօնլարա տախի, հէր թարաֆտա տիքիլմիշ վէ հազըրլանմըշ մութէաատտիտ էլպիսէլէր վազ իտիլմիշ տիր։

Տագըգտէսէ պիր գաչ աչըլըպ, իչէրի պիր գատըն կիրմէքտէ վէ գումաշլարըն հէրպիրի կէօզտէն կէչիրիլիրքէն վէ հէր բէսէ քէնտինի կէօսթէրտիքտէն սօնրա, կէչիպ կիտէճէյի սալօնա կիթմէքտէ տիր։

Ղայէթ աղամէթլի տուշէմէլէր վէ գօնթէսլէր իլէ պէրապէր տաի վէ էլպիսէլէրի ույղունսըզ մութէպէր սարրաֆ գըզլարը, ճէնուպ վէ չըմալ թարաֆլարընտան կէլմէ գատընլար, օրճագ մէմալիքտէ տօղմուշ մէլէքլէր, զայէթ զարիֆ ամէրիգանըլը գատընլար, էյալէթլէրտէն կէլմէ ֆամիլեալար, գումաշըն տանանըգլը օլմասընա հավէսքեար, սօն չըգան մօտաեա մէրագլը օլան վէ տիքիչճիլէր իլէ զայէթ նէզաքէթլէ տավրանան ալըֆթէլէր վէ մէչհուր

արթիսթլէր , Մ. Սէզարըն տաիրէսինտէն հիչ էքսիք օլմազլար :

Էլպիսէլէրի թէճրիւպէ իտէն վէ սաթան գըզլար իսէ ալէսսէ-վիյէ կիւզէլ օլուպ , սալօնլարտա միւշթէրիլէրին էթրաֆընտա բէր-վանէ կիպի տոլաշմագտա տըրլար :

Կիրէն չըգան պունճա գատընլարըն միւնասընտա պազըլարընըն տա պիր արալըգ պիր քէօշէյէ չէքիլիպ , գօնուշտըգլարը կէօրիւ-լիւր վէ արա սըրա գահգահալարը իշիտիլիր . չիւնքի էքսէրիա օ-րայա կէլէն գատընլար պիրի պիրլէրինի թանըրլար , վէ հաթթա օ-րատա պուլուշմագ իւզրէ պէյնլէրինտէ գարար վէրիրլէր :

Պու գապիլտէն օլարագ , պարօն Պուլէագ նամընտա ուֆագ թէֆէք վէ գայէթ չիրին պիր գատըն , մատամ Լօվէրատօ նամընտա պիր տօսթընա խըլթայէն .

— Հինտիսթանտան ալտըղըմ միւնասիպէթլիյէ , մարքիզ տը Սարլօվէզին թէրթիպ իթմիշ օլտըղը պալօյա տավէթլի՞ մի սինիզ :

— Էվվէթ ,

— Կիտէճէ՞ք միսինիզ .

— Պունա սօրուլո՞ւր մը , էլպէթ կիտէճէյիմ . պա խուսուս քի , պու կիւնքի կիւն մարքիզ տը Սարլօվէզին նամը հէր քէսին աղզըն-տա կէզիյօր : Գօնագընը միւճէհհէզտէն թէֆրիշ վէ ճէննէթ միսալի թէզյինին իյլէմիշ : Իշիթտիյիմէ նազարէն չիմտի էվվէլտէն պին գաթ զիյատէ կիւզէլ իմիշ :

— Պէն մարքիզի եագընտան կէօրտիւմ :

— Էյ նա՞սըլ :

— Րէնկի գայէթ սօլուգ :

—Րէնկինին նասըլ օլտըղընը պիլմէմ ամմա , էրքէքլէրին քեաֆ-ֆէսինին ալըգլարընըն սուլարը ագայօր : Շու արալըգ հէր քէսի հայրէթտէ պըրագան վէ չօգլարընը սէֆահէթին տէրէճէի նիհա-յէսինէ սէվգ իտէն , օ տիլպէր Ժիւլիա Գարմէն , մարքիզ տը Սար-լօվէզէ պէնզէմէքտէ օլտըղընտան նաշի նա՛իլի մուվաֆֆագըյէթ օլույօր :

— Պու Ժիւլիա Գարմէն տէտիյինիզ , կէչէն կիւն օբէրա թէ-աթրօսունտա ֆիլ տիշի րէնկինտէ պիր ֆիսթան կիյինմիշ վէ պօղա-զընտա բէմպէ ինճուտէն եաբըլմըշ գայէթ նատիտէ պիր կէրտանլըգ թագմըշ օլան գարը տէյի՞լ մի տիր :

— Էվվէթ , օ ագշամ Ժիւլիա պաշլարտա ագլ պըրագմատը :

— Ժիւլիա իյէ , սէրվէթինին հիսապընը պիլմէյէն Պրազիլիա

ալագատարլարընտան Տօն Միկէլ տէ Նօեազ իւլֆէթ բէյտա իթմիշ :

— Ժիւլեա , պիզիմ էճնէպիլէր իչին բէք միւնասիպ պիր գըզ տըր :

— Մատամ տը Սարլօվէզին սաչլարը սիեահ վէ պէնզի րէնկ-սիզ տէյի՞լ մի տիր :

— Էվվէթ :

— Օ հալտէ նա՞սըլ մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզ , Ժիւլ-եաեա պէնզէյէպիլիր : Ժիւլեանըն խալի Րօմանեօլ խալի տիր ամ-մա , րէսսամը պէնամ Րիւպէնսին թէրսիմ իթմիշ օլտըղը րէսիմլէր միսիլլու , սարը վէ ատէթա գըրմըզը սաչլը վէ բէմպէյէ չալար պէեազ թէնլի տիր :

— Իօյլէ տիր . պունունլա պէրապէր , հէր իքիսինինտէ պա-գըշը եէքտիկէրինէ պէնզէր միւշապիհ օլուպ , վագթընա կէօրէ կեահ միւլայիմ վէ կեահ սէրթ տիր :

— Թէէսսիւֆ օլունուր քի , իքիսի պիր արատա կէօրիւլէմէզ . կէօրիւլսէ իտի պէնզէյիպ պէնզէմէտիքլէրի պէլլի օլուրտը :

— Իքիսինին մէջլիսի պիր տէյի՞լ քի , պիր մահալտէ պէրա-պէր կէօրիւլէպիլսին :

—Մէսէլա պուրատա իքիսինէ տէ թէսատիւֆ օլունապիլի՛ր եա :

— Խայըր , զիրա Ժիւլիա Գարմէն , էլպիսէլէրինի տիքիճի Տօլ-վէյէ եաբտըրըյօր . էյէր մարքիզ տը Սարլօվէզ կէլիպ տէ էլպիսէ-լէրինի մօտիսթ Սէզարա եաբտըրմամըշ օլսա իտի , միւշթէրիլէրին քեաֆֆէսի Տօլվէյէ կիտէճէքլէր իտի :

— Տէմէք քի , մարքիզին պալօ գըեաֆէթինի տէ մօտիսթ Սէզար թէրթիպ իտէճէք տիր .

—Էվվէթ :

— Էյ նէ գըեաֆէթ հազըրլատըղը մալո՞ւմ մի :

— Օրասընը քիմսէ պիլմէյօր : Ճարօնտան գայէթ կիւզէլ չէյ-լէր կէթիրմիշ օլտըղը միւթէվաթիր օլմազըէ , պէլքի ճարօն գարը-լարը գըեաֆէթինի կէյինէճէք տիր :

Պու սըրատա գայէթ զա՛րիֆ վէ կէնճ վէ մահզուն վէ մութէ-ադդըմ չէհրէլի պիր գատըն եաըըմ թէրթիպ սէլամ վէրէրէք , մու-սահէպէթէ տալմըշ օլան իքի գատընըն էօնիւնտէն կէչտիքտէ , մատամ Լօվարէտօ տօսթընա խըլթաայէն :

— Վիգօնթէս տէ Գլէր տիր . . . պու գատընտա բէք պախ-թիեար օլմամալը տըր :

— Էվվէլա հիչ պախթիեար տէյիլ. գօճասը չարգըն, գումարպազ վէ սէֆիհ պիր ատամ իտի. տօղրուսու կէչիրտիյի էօմրէ հիչ աճընըճագ եօգ ։

— Աճապա Վիգօնթէս տէ Գիւէր քէնտիսինէ պիր էյլէնճէ պու՞լմամըշ մը իտի ։

— Շիմտիլիք տահա պունա տա՛իր մէյտանտա պիր թէվաթթուր եօգ ։

Մուրուրը զէման իլէ պիրուտէթի հալի մէրթէպէի նիհայէյէ վարմըշ օլան Գոնթէսին Մարանգէն, եանի էլէհէմ Վիգօնթէս տէ Գիւէր, եալընըզ պաշընա պիր քէօշէյէ չէքիլիփ, ֆիթուրսըզ վէ ֆագաթ մուլթէզազըմանէ պիր թավր վէ հէր հալտէ էլէմնաք վէ սէրթ պիր չէհրէ իլէ, հէր հէր թօփլանմըշ գօնուշմագտա օլան վէ սըրալարընտա պէքլէմէքտէ պուլունան գատընլարը թէտգիգ իթմէյէ պաշլատը ։

Պիր գաչ տագիգա սօնրա պէքլէմէքտէն օսանըփ, պիր գաչ տէֆալար աճաղընը եէրէ վուրտու ։

Գըզլարտան էն իլէրի կէլէնի, պիւթիւն մուշթէրիլէրինի պըրագըփ վէ գօշարագ Վիգօնթէս տէ Գիւէրին նէզտինէ կէլիփ, եալընըզ չօգ սըրատըշ վէրէն վէ հիսսայէրա պատմագլըղըն եէօքիւնիւնիւ թէսվիյէ իտէն մուշթէրիլէրէ խիտէն պիր մուավէնէի իլթիֆաթքեարանէ իլէ .

— Գըզաֆէթինիզի կէօրմէ՞ք իչին մի թէշրիֆ իթթինիզ, Վիգօնթէս ։

— Էվէթ ։

— Էկէր պիր մուտէթթէնիք պէքլէյէպիլիրսէնիզ, մօսիէօ Սէզար պիզզաթ կէլիփ թէճրիւպէ իտէճէք իտի ։

— Պէքլէմէյէ վագթըմ եօգ իտի. պախուսուս պուրատա ուզուն ուզատըյա պէքլէմէքտէն սըգըլըյօրըմ.

— Օ հալտէ իսթէրսէնիզ կիտէյիմ պիրինճի ուփիչճինիզի մատմուազէլ Գարլէնի տէրհալ կէօնտէրէյիմ ։

— Խայըր, Մօսիէօ Սէզարը կէօրմէք իսթէրիմ .

— Կիտէյիմ պագայըմ - տէյիփ, թէզկեահտար գըզ մուֆարագաթ իյլէտի ։

Այնը վագըթտա տա՛իրէնին գափուսը աչըլըփ, տիկէր պիր մուշթէրի տահա իչէրի կիրտի ։ Պու կէլէն մուշթէրի ուզուն պօյլը զայիֆ նազիք պիր գատըն օլուփ, սիյահ սաչլարը ինճէ գաշլարը-

նը գատար ալնընը գափլամըշ վէ կիւզէլլիքտէ զաթէն եէքթաօլան կէօզլէրինէ պիր լէթաֆէթի մախսուսէ վէրմիշ իտի ։ Մէրգումէնին հէլավէթի սիմասը վէ զէրաֆէթի թավրը, օրատա պուլունան գատընլարըն քըսաֆֆէսինի հայրէթտէ պըրագըփ, հասէտլէրինտէն ճիւմլէսինին պէնզի սօլտու ։

Մէրգումէյի կէօրմէլէրի ագըպինտէ, մուստահզէրէթլէր թա՛թիլ էտիլտի, կիւլմէքլէր տուրտու. վէ կէօզլէր մէրգումէյէ թէվճիհ օլընտը ։ Պու եէնի կէլէն մուշթէրինին լըպասը վէճհ իւզրէ թէտգիգ վէ խուսուսըյլէ էլպիսէսինին վէ պօթինլէրինին վէ չապգասընըն զէրաֆէթինի թագտիր իթմէք իւզրէ իքի կէօզ րիֆայէթ իթմէմէքտէ իտի ։

Նիւզլինտէքի ինճէ թիւլիւն ալթընտագի սըֆաթը կէօրիւլիւ տէ, սաչլարը վէ կէօզլէրի վէ աղզը հագգընտա հէր կէօրէնի եսիր իտէճէք տէրէճէտէ չայանը մէտհ ու սէնա օլուփ օլմատըղընը անլամագ իւզրէ, հազըր պուլունան գատընլարըն քըսաֆֆէսինտէ այնը վագըթտա պիր մէրագ հուսուլէ կէլտի ։

Չունքի պու կէլէն մատամ. Մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սալօվէզ իտի, եանի պիրագ էվվէլ մատամ տը Գուրնագըն սէմալարա գատար չըգարմըշ օլտըղը տիլպէր իտի քի, ալէմի թէզյինաթտա վէրտիյի հիւքմ հէյմէնըտլարընա ըէհպէր օլմագտա իտի ։

Իչէրի կիրտիքտէ, մարքիզ պիր քէրրէ էթրաֆընա աթֆը նազար իլէտի վէ ուզանտան էլէրի պիրէր պիրէր թութուփ, տօսթլարըյլա սէլամլաշտը ։

Կէօսա քի հիւսնիւ ճէմալ վէ լէթաֆէթինտէն պիր հիսսէ ալաճագլար ըմըշ կիպի եանընա կէլէն պիր տահա այըլմագ իսթէմէմէքտէ իտի ։

Մուշթէրիլէրտէն պիրի . - Թէլթիփ իթմիշ օլտըղընըզ պալօ հագգընտա ճէրէյան իտէն սէօզլէր սահիհ մի տիր ։

Մարքիզ . - Նէ՞ կիպի սէօզլէր ճէրէյան իտէյօրմըշ ։

— Շիմտիքի Ժափօն իմփէրաթօրընըն զէվճէսինին գըյաֆէթլէրինտէն պիրիսինի կիյինէճէքմիշսինիզ ։

Տիկէրի . - Իշիթտիյիմիզէ նէզարէն, վագթըյլէ Շարգ իմփէրաթօրլարընտան պիրինին իզտիվաճ իթմէք ազմինէ տուշմիւշ օլան մէշհուրէ Ջէնոայինին գըյաֆէթի կիպի պիր գըյաֆէթ եարատըյօրմըշսընըզ ։

Մարքիզ . - Պունլար հէփ չունըն պունըն իճատը ։ Ցահանէ եաք-

տըրահաղըմը քէնտիմ տախի գարար վէրմէմիշ օլտըղըմ ճիհէթլէ, Մ. Սէզար Մանէք իլէ խաթիրջարէ իթմէք իւզրէ կէլտիմ:

Գատընլար պէրապէր գալգըպ, մէշհուր տիւքքեանի Մ. Սէզար Մանէք իչէրիյէ կիրտի: Պիւթիւնըսըզ վէ պարլագ պիր թավր իլէ միւշթէրիլէրի պիր քէրրէ կէօզտէն կէչիրտի: Միւշթէրիլէր մէրգումը կէօրտիւքտէ ահալը գալգտըլար վէ հէր քէս էվվէլճէ իշինի պիթիրէպիլմէք իւզրէ, մէրգումա տօղրու կիթմէյէ միւսարաաթ էյլէտի:

Պիրիսի. — Ահ, մոսիէօ Սէզար. տուն տէ կէլտիմ սիզի կէօրէմէտիմ:

Տիկէրի. — Իւէք ֆիստանըմը պիրազ տուզէլթմէք իճապ իտէյօր: Պիր քէրրէ կէօրսէնիզ քեաֆի տիր:

Պիր տիկէրի. — Պիր գաչ կիւնէ գատար կիտէճէյիմ ճիհէթլէ, էլպիսէլէրիմի պիր ան էվվէլ թէսլիմ իթմէլիսինիզ. — տէմէքտէ, վէ հէր գաֆատան պիր տիւրլիւ սէս չըգմագտա իտի:

Մ. Սէզար իսէ քէմալը սիւքունէթ վէ լաթիֆ պիր թէպէսսիւմ իլէ ճիւմլէսինի թէսքին իտէր իտի:

Իքինճի սալօնտա գանապէնին իւսթիւնտէ եայլըղըլ պաշընա օթուրմուշ օլան Վիգօնթէս տէ Պլէրի կէօրտիւքտէ, տէրհալ եանընա կիթտի: Անճագ պիրազ էօթէտէ տէ մարքիզ տը Սալըօվէզ կէօզիւնէ իլիշտիյինտէն, Վիգօնթէս տէ Պլէրի տէ պըրագըպ, մարքիզէ եագլաշտը:

Գաթըրին Մարանիզէն, եախօտ վիգօնթէս տէ Պլէրին պէնզի աթըպ վէ ահալը գալգըպ.

— Մատամ քի մէշղուլսընըզ, պէն կիտէյօրըմ. — տէտիքտէ, Սէզար Մանէք՝ տիլէտիյինիզ կիպի հարէքէթ իտինիզ եօլը թէպէսսիւմ իթտի իսէ տէ, մարքիզ Ֆրանսուազ սէօզէ գարըշըպ.

— Վիգօնթէս պէնտէն էվվէլ կէլմիշ իտի. էվվէլ պէ էվվէլ վիգօնթէսին իշինի պիթիրմէմէք պէնի մահճուպ իթմէք տէմէք տիր. — տէտիքտէ, վիգօնթէս տէ Պլէրին եուզիւնտէ պիր գըզարթը հասըլ կէլէրէք, պիր միւտտէթճիք նէ եափաճաղընը շաշըրտը իսէ տէ, մարքիզին էլինի ուզաթտըղընը կէօրտիւքտէ, քէնտիսի տախի էլինի ուզաթմաղա մէճպուր օլտը:

Մարքիզ. — Էվէ թէշրիֆ իթմիշսինիզ. պուլընամատըղըմա զիյատէսիյլէ թէէսսիւֆ իթտիմ, պէն տէ սիզէ կէլտիմ իսէ տէ, թալիհմաէն սիզտէ էվտէ տէյիլ իտինիզ:

— Օ գատար հաթըր պէնտէ տիր, մարքիզ. վիզիթա գապուլ իթմէյիմ կիւնիւ թէպտիլ իթտիմ. լուտֆէն պէրապէրինիզճէ թէշրիֆ իւէն մատամ Թօս Գէօբլանըն տա պուլունտաղը մալիւմաթը եօղըմը. Պուլընամատըղըմա տօղրըսը չօգ աճըտըմ:

— Աճըտըղընըզը իսպաթ իտինիզ, վիգօնթէս.

— Նա՞սըլ:

— Եարընը՞զ մը կէլմիշսինիզ:

— Էվէթ, վալիտէմին պագը վիզիթալարը օլտըղը իչին կէլէմէտի:

— Օ հալտէ թէնէզզիւլէն արապամա կիրինիզ տէ, իսթէտիյինիզ թարաֆա պէրապէրճէ կիտէլիմ:

Վիգօնթէս տէ Պլէր՝ քէնտիսինին տախի ռէպէպինի անլայամատըղը պիր հիսսի սամիմի իճապըյլա, պէյանը մէմնունիյէթ իտէրէք մարքիզին թէքլիֆինի գապուլ իթտի:

Մ. Սէզար Մանէք, պու իքի միւշթէրիսինին մուվաճէհէսինտէ գըմըլտանմագըզըն տուրմագտա, վէ վագթընըն պէք գըյմէթթար օլտըղը իթիպարիլէ պիրինին խաթըրընը կէլմէսինէ պէքլէմէքտէ իտի:

Իշթէ մարքիզ տը Սալըօվէզ Մ. Սէզարը խաթըրլայարագ,

— Զանն իտէրիմ քի սըրա սիզին տիր, Վիգօնթէս.

— Խայր. հէր հալտէ պէնտէն էվվէլ սիզ թէճրիւպէ իթմէլիսինիզ. կէօրիւնիւր քի սիզ պու տիւքքեանըն էն պիրինճի միւշթէրիսի սինիզ. Մ. Սէզարըն սիզի թէրճիհ իթմէսինտէն խաթիֆատէ իթմէնիզ լազըմ կէլիր.

— Պէք աղէա ամմա, սիզ տէ պէրապէր կէլինիզ.

— Ճանըմա միննէթ, պու վէսիլէ իլէ գըյաֆէթինիզի տէ կէօրիւրիւմ. զիրա հէր քէս գըյաֆէթինիզին պէնզէրի օլամայաճաղընը սէօյլէյօր:

Իւշ չէյրէք գատար իչէրտէ թէճրիւպէ իլէ ուղրաշըլըպ տըշարը չըգտըգլարընտա, Մարքիզ իլէ Վիգօնթէս արապայա պինտիքտէն սօնրա Մարքիզ. — Նէ՞ թարաֆա կիտէլիմ. — սուալինէ.

— Նէրէյէ իսթէրսէնիզ կիտէպիլիրիզ. — ճէվապընը վէրտի:

Գօյուեա տօղրը կիթմէյէ գարար վէրտիլէր: Եօլտա րաստէ մէրգումանը կէօրէնլէր պէյնինտէ պէրվէճհի աթի մուհապէթ ճէրէյան իթտի:

— Վա՜յ. Նասըլ օլմուշտա վիգօնթէս տէ Պլէր վալիտէսի պէրա-

պէր օլմատըղը հալտէ Մարքիզ տը Սարլօվէզ իլէ տըշարը չըգմըշ-տըլէք պիրի պիրլէրինէ կէօրիւշիւյօրլար ։

— Կէօրիւշիւյօրլար օլմալը քի, պէրապէր չըգմըշլար ։ Հէր իքիսի տէ քիպար սընըֆընտան տէյիլլէ՞ր մի ։ Մարքիզ տը Սարլօվէզին բէտէրի Նուարմթալը խանէտանընտան տէյի՞լ մի իտի, վէ Մարքի տը Սալօն իլէ խըսըմլըգլարը եօ՞գ մը տըր ։

— Բէք ուզագտան պիր ագրապալըգ ։

— Գապիլ տիր, լաքին Մարքի տը Սալօն տա էլպէթ մատամ տը Սարլօվէզին ավտէթինտէն պէրու կէօրիւշմիւշ տիր ։

Զինտէ վէ Ճարօնտա պուննա վագըթ իգամէթ իթմիշ օլտըղը հալտէ տահա զիեատէ կիւզէլլէնմիշ, պու նէ կիւզէլ՛լ, եա Ռապպիմ ։

— Լաքին բէք սըգը ֆըգը կէօրիւշիւյօրլար ։

Ֆիլհագիգա Մարքիզ տը Սարլօվէզ, Գամիլլինէ պաշընա կէլէն ֆէլաքէթլէրի հիքեայէ իթմէքտէ վէ պաշըրճա պիր տանէճիք էվլատընը զայի իթմիշ օլտըղընը սէօյլէմէքտէ վէ Գամիլլին տախի իզտիվաճտան մունթազըր օլտըղը մուհասէնաթը կէօրմէմիշ վէ բէտէրինէ թէսէլլի օլմագ ուզրէ էվլատ սահիպի օլմատըղընտան տօլայը տիլլաուն օլմըշ իտիյի ճիհէթլէ, Մարքիզին քէտէրինէ վէճհի մուշարէքէթ կէօսթէրմէքտէ պուլունմըշ տըր ։

Մարքիզ. — Ինսանըն էօմրիւ աճէպ պիր մուհարէպէ տիր ։ Պու մուհարէպէտէ զալիպ չըգմագ իճապ իտէր. վէ եախօտ հիչ օլմազսա մաղլուպ օլտըղըմըզը պէլլի իթմէմէք լազըմ կէլիր ։ Պազը գատընլար հէմճինսլէրինտէն պու սուրէթլէ թէֆրիգ օլունուր ։ Պունըննըլա պէրապէր զանն իթմէմէլիսինիզ քի մէթանէթ վէ սապաթ սահիպի օլանլար էզիյէթ չէքմէզլէր ։ Հաթթա տահա զիեատէ էզիյէթ չէքէրլէր, լաքին չէքտիքլէրի էզիյէթի եալընըզ քէնտիլէրի պիլիրլէր ։

— Սիզին իլէ միւքեալէմէտէն սաատ օլուրըմ մը. Իսթէ՞րմիսինիզ. — տէյու Գամիլլին անըղըն սորտը. կէնճ պիւլպիւլին Մարքիզէ թէսլիմ օլմամազտա իտի իսէտէ, ըէֆթէ ըէֆթէ մուհապպէթի թէզաուտ իթմէքտէ իտի ։

Մարքիզ իչին, Գամիլլին իլէ սաատ օլմազլըղը իսթէմէմէք միւմքի՞ն մի տիր ։

Մարքիզ. — Աքշամ թաամընը սաաթ գաչտա իտէրսինիզ ։

— Եէտիտէ ։

— Արապատան էնէյիմ տէ, օն տագըգա գատար եիւրիւյէլի՞մ մի, հէր իքիմիզ իչին եիւրիւմէք ֆայտէլի տիր ։

— Եիւրիւյէլիմ.

Արապատան էնէր էնմէզ. գարշըլարընա օն պէշ ֆրանգ գըյմէթինտէ պիր աթա պինմիշ պիր տէլի գանլը չըգտը, մէրգում Մալմինէն օթուզ եաշընտա, զարիֆ վէ նազիք վէ ֆագաթ զայիֆ զա՛իֆ վէ էսմէր պիր քիմսէ իտի ։

Գամիլլին չօգ տէֆա պու տէլիգանլըյը գօրուտա կէօրմիւշ վէ ատընըն սէնալընը բէք չօգ իշիթմիշ օլտըղընտան, տըգգաթլէ սիւվարինին եիւզիւնէ պագտը ։

Մէրգում, Մարքիզ իլէ Վիգօնթէսի կէօրտիւքտէ հայվանընը տուրտուրթուպ, արգասընտա քէնտի ատը կիպի ալէա պիր աթա պինմիշ օլան խըզմէթքեարա պիր իշարէթ իթտի ։

Մարքիզ տը Սարլօվէզ սիւվարիյի կէօսթէրէրէք. — Թանը՞րմըսընըզ ։

— Պիր գաչ տէֆա թէաթրօտա վէ պիր իքի տէֆա տա պուրատա կէօրմիւշիւմ.

— Էսքի Պրօվինսիա ինբէրաթօրլարը խանէտանընտա մէնսուպ, գօնթ Միշէլ տը Կօճադ տը Մալմանսօ տըր ։

— Պու նէ չօգ իսիմ.

— Իսիմ միւսէմմալարը գատար չօգ տէյիլ. Գօնթ՝ Ամէրիգանըն էն զէնկինլէրինտէն պիրի տիր ։

— Էօյլէ տէյօրլար ։

— Պունտան մաատա զայէթ էտիպ պիր զաթ տըր ։

— Տէմէք քի սիզ թանըյօրսընըզ, Մարքիզ ։

— Թանըրըմ ։ Չօգ եօլճուլուգ իթմիշ տիր ։ Զինտէ պուլունտուղու սըրատա, զէվճիմ իլէ բէք սըգ կէօրիւշիւրլէր իտի ։

Գօնթ Միշէլ ատտան ինմիշ օլտըղը ճիհէթլէ, Մարքիզ տը Սարլօվէզ մէրգումա պիր իշարէթ իտիպ, — Պույուրուն տօն Միշէլ. սիզէ Բարիսին էն զիեատէ շաեանը բէրէսթիշ օլան գատընը Վիգօնթէս տէ Գիւէրի բրէզանթէ իտէյիմ. (Վիգօնթէսէ խըթապէն) Նեյէր մէմուլիմ վէճհ ուզրէ սըգ սըգ թէշրիֆինիզէ պէնի մէմնուն իտէճէք օլուրսանըզ, պազէն գօնթ տէ Կօճադը պիլէտէ կէօրիւրսիւնիւզ զանն իտէրիմ ։

Տօն Միշէլ մագամը իհթիրամտէ օլարագ օ անէ տէյին էօնիւնէ պագմագտա օլտըղը հալտէ, պիր սըրալըգ պաշընը էօգարը

գալտըրըպ վիգօնթէսին եիւզինէ պագար ։ Վիգօնթէսին եիւզին-տէ իսէ անիզըն տէհշէթլի պիր սօլուգլուգ բէյտա օլտը ։ Մաամա-ֆիհի տէր հալ քէնտինի տօբլատը ։

— Ջօգտա՞ն պէրի մի Բարիստէ սինիզ, գօնթ ։

— Գօնթ . — Թագրիպէն իւչ այտան պէրու ։

— Ֆրանսաեա թէշրիֆինիզ պիրինճի՞ տէֆա մը տըր ։

— Օն սէնէ էվվէլ եինէ պուրատա իտիմ ։

— Մէմնուն օլմամըշ օլմալըսընըզ քի , օն սէնէտէն պէրի կէլ-մէմիշսինիզ ։

— Բէտէրիմ վէֆաթ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ , վաթանըմտա մուհիմ իշլէր իլէ մէշղուլ օլմաղա մէճպուր օլմուշ իտիմ ։ Շիմտի իսէ քէամիլէն սէրպէսթիմ .

— Նիյէթինիզ պուրատա պիր մուտտէթ իգամէթ իթմէ՞ք մի տիր ։

— Իւմիտ խանըմ ։

— Տաիմի սուրէթտէ՞ մի ։

— Տաիմի սուրէթտէ տէյիլ ամմա , խայլը վագըթ գալաճաղըմ ։

Մարքիզ . — Պալօմա կէլէճէ՞քսինիզ եա , գօնթ ։

— Շիւպհէսիզ ։

— Պագալըմ ։

Վիգօնթէս տէ Գլէր . — Բէնտէնիզ կիւնլէրի եալըզըն սօնրա վէ ճումա իրթէսի ագշամլարը միսաֆիր գապուլ իտէրիմ ։ Զէվ-ճիմէ տէ սէյահէթիմտէ պիլմասսա կէլին տավէթ իթսին . Թէշրիֆ իտէրսէնիզ մէմնուն օլուրըմ ։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , վիգօնթէս ։

Գաթըրին արապաեա կիրէր իքէն քէնտի քէնտինէ տէմէքտէ իտի քի . — Խաեա՞լ մը տըր , նէ՞ տիր . վէ լաքին պագըշը . . . պէօյլէ պագըշ պիր տահա ճիհանտէ վա՞ր մը տըր . . . ։

2

Գըզլար էվլէնմէտէն էվվէլ , պին տիւրլիւ մախֆուլէլարա տալարլար . էվլէնտիքլէրինին ֆերտասը կիւնիւ օ անէ տէյին քէն-տիլէրի իչին գաբալը օլան պապը սաատէթ աչըլաճագ , վէ եալըն-

ճէյէ տէյին գարանլըգտա գալըր իտիլէր ։ Հէր նէ գատար Մատմուազէլ Գաթըրին Մարանկէնին էվլիլիք ալէմինտէն բէք տէ պէօյլէ պախթիարլըգ պէքլէմէմէքտէ օլտուղը , իշտէ հիքեայէյի մութալաա իտէնլէրճէ մալիւմ իսէ տէ , ամմա թա՛րիֆ օլունամաեան տէրէճէտէ տէհշէթլու պիր հալէ կիրիֆթար օլաճաղընը գաթ'ան մէ'մուլ իթմէմէքտէ իտի ։

Կէրչի գալպի պիր պաշգասընըն աշգըյլա մալամալ օլտուղու հալտէ վիգօնթ տէ Գլէր իլէ էվլէնմիշ իտի իսէ տէ , քէնտիւ խալիսէթլէ էվլէնմիշ , վէ հէր նէ օլսա զէվճէսինի վազիֆէսինի թէմամիյլէ իֆա իթմէքլիյէ գարար գաթի վէրմիշ իտի . Վալիտէսի Մատամ Մարանկէնէ էհէմմիյէթի քէամիլէսի օլուպ , վալիտէսի իսէ , պիր գատըն զէվճէսի պիր էյիճէ թանըտըգտան վէ զէվճինէ թէ-մամիյլէ ալըշտըգտան սօնրա , հալըլ օլաճագ հիւրմէթ վէ րիայէթ իւզէրինէ միւէսսէս օլան մուհապպէթ , պիր արալըգ մէճնունա-նէ սուրէթտէ տուշար օլտուղու շիտտէթի աշգտան էվլա օլտուղունը միւքէրրէրէն սէօյլէմիշ օլմաղլա , Գաթըրին տախի զէվճի հագգըն-տա հիսսիաթը հիւրմէթ վէ րիայէթքեարանէսինին զուհուր վէ հու-սուլինէ մունթազըր օլմագտա իտի ։

Անճագ քէնտի արզուսը խիլաֆընէ էվլէնտիկին էն լէզիզ էվ-գաթընը Հագգարէնի կիպի թէնհա պիր մահալտէ կէչիրմէքլիկի խաթըրլար իթմիշ օլտուղը հալտէ , Գաթըրինին պէքլէմէքտէ օլտուղը սաատէթ կէլմիւ չըգմամագտա իտի ։

Ղայրէթ վէ արզուսը խիլաֆընա օլարագ , խաթըրա քէնտի նէֆսինտէն վէ պատէհու զէվճի Կրաթիէնտէն իպրազ իթմէյէ պաշ-լատը ։

Զէվճինին եանընտա պուլունտուղու սըրատա , տաէթա պուզ կի-պի սօղուգ վէ մէյուսիյէթ վէ մահճուպիյէթինտէն ալլամագ ար-զուսընը գալպինտէն տէֆ' իթմէյէ մուգթէտիր օլամազ . վէ գալ-պի պէօյլէ պիր վէ եէէս վէ քէտէրի ալըր մութէսիր օլտուղու հալ-տէ , քէնտի քէնտինէ . — Աչգ տէտիքլէրի չէյ պու՞ մը իմիշ , պէնիմ պէք-լէտիկիմ պու՞ մը իտի ։ Ա՛հ . նէ թալի՛սիզ գըզ իմիշիմ . — տէր իտի ։

Արատա պիրազ եանընտա պուլունտուղու հըրգըն լէթաֆէթի թավըրլարը թէմաշա իթտիքճէ մէմնուն օլուր իտի իսէ տէ , պու տիւրլիւ մուհապպէթ տէֆի գամ իսէմէտիկլէրի պաշգա , հաթթա խայլը-ըրտա պիր չօգ չէյլէր կէչէրէք պիր գալպ աչըա մահզուն օլուր իտի ։

Գաղէն տախի, վէ ֆագաթ նատիրէն վագիթէսիյէ վէ եախօտ մարքի տը Սալօն իլէ աէյլանա չըգարտը. լաքին մարքինին իսրարը խաքիքէթլիյի խուլուս վէ մուհապպէթտէն մութէսէլլի օլամայըբ, տահա զիատէ մէ՛յուս վէ տիլխուն օլուրտը։

Տիկէր թարաֆտան զէվճի Հրաթիէն տախի, էլէմ վէ քետէր իչինտէ պուլունուպ, հէր նէ գատար զէվճէսինէ մուհապպէթին տէրէճէի ֆէվգէլատէսինի կէօսթէրմէք վէ չիտտէթի աթէշի աշգ իլէ եանըբ թութուշմագտա օլտուղունը թագլիտ իթմէք իսթէր իտի իսէ տէ, պիր վէճհ իլէ մուվաֆֆագ օլամազ իտի։ Զէվճէսինէ եալնըզ պուլունտուղլարը սըրատա, լագըրտը իթմէկլիքի պիլէ կէօյնիւ խաթէմէյիպ, ֆէվգէլատէ սըգըլմագտա օլտուղունը պիր գաչ կիւն էվվէլ միւքէրրէրէն աշըգէմիշ օլտուղը գատընը իլէ պիր արատա պուլունտուղունը ունուտարագ, նակէհան կէօզլէրինի պիր նօգթայա տիքէր տուրուր, չէնէսի քիլիտլէնիր, պէնզի ուչար, սինիրլէրի չարբմագա պաշլար վէ էնճամըէտ կէօզլէրի գարարըբ, նէրէտէյսէ քիմին իլէ պուլունտուղունը անլայամայաճագ պիր հալէ կիրիֆթար օլուրտը։

Պիր միւտտէթ ճիք սօնրա, պէրապէրլէրինճէ իգամէթ իտէն մարքի տը Սալօն պիր կիւն Եէկէնի Հրաթիէնին նէզտինէ կէլտէրէք.

— Քէմալը չէվգ ու խահիշլէ իճրասընը արզու վէ թալէպ իթմիշ օլտուղըն պիր Նիքօլասըն հէման ֆէրտասը կիւնիւնտէն պէրի՛ իլէ, պէօյլէ մահզուն պիր հալտէ պուլունմագ թաալիւլթէ մուղայիր պիր հալ տըր։ Նէ՞ օլույօր անլայամայօրըմ։ Զէվճէնի սէ՛վմէյօրմուսըն։

— Սէվմէմէք մի, նէ՞ տէյօրսըն. սէվմէմէք տէ՛ սէ՛օզ մի տիր. զէվճէմէ աթէշլէ թափընըրըմ։

— Էօյլէ իսէ, սէպէպի նէ տիր։

— Սէպէպի չօգ տըր պի, զէվճէմ պէնիմ քէնտիսինի սէվտիյիմ գատար պէնի սէվմէյօր. վագըա պէտէնէն պանա թէսլիմ օլմուշ տըր. ամմա, գալպինի վէ կէօնլիւնիւ թէմամիյլէ քէնտինէ մալ իթմէմիշ տըր. պու տա քէք նատիր կէօրիւլէն ահվալտէն տիր. Գուճագըմտա պուլունտուղու սըրատա, մուամէլաթը նիւմայիշքեարանէմ վէ իֆատէսի վէ պէհանաթը աչըգտանէմ գադարըղ վէ ֆիւթուրսըզ պիր թավր իլէ թէլագգի իտէր։ Իսթիհատէ հազըն հազըն թէպէսսիւմ իտէր վէ պիրազ սօնրա աէյլէտիքլէրիմի իչիթմէ-

յօր կիպի պիր հալ քէսպ իտէր։ Ա՛հ. կէչէն վագըթլարը արայօրըմ... օ կիւնլէրէ հասրէթ իտէյօրըմ։

— Նէ տիվանէճէ սէօզլէր վէ ֆիքիրլէր. զէվճէն էհլի ըրզ վէ խայիր պիր գատըն տըր։ Օլմասա քի պէօյլէ ֆիքր վէ վէսվէսէլէրէ ղահիմ օլտուղընը զէվճէնէ սէզտիրէսին։ Պիր տիքքէրիյլէ ալէ- գատընը վէ միւնասիպէթի աշըգանէսինի քէստիյինին ֆէրտասը կիւնիւ սէնին իլէ էյլէնմէքլիյէ գարար վէրմէսիյլէ, աճէլէ պիր հարէքէթ իթմիշ օլտուղը տէրքեար տըր։ Գունտան մագսատըմ, օ ալտագայը իթմիշ տիր տէմէք տէյիլ տիր. լաքին էն պիր լահզատա գալթ իթմէմիշ նէշէլէնմէ վէ ֆիւթուրսըզ քէտանըն պիլէ պաշը եարալարըն պիրագ օլան գուրումաղըն պէքլէմէլէրի ֆալաքէթէն խալի տէյիլ տիր։

— Եանըլըյօրսըն, տայըճըղըմ. օ մէ՛լուն խաթըրէյի հէնուզ գալպիմտէն չըգարամամըշ տըր. էյան օ ճանիյի տիւշիւնիւր տուրուր. հէմ տէ կէճէ կիւնտիւզ տիւշիւնիւր։

— Պէօյլէ օլմատըղընա էմին իտէրիմ. սէն պու սէօզիւմէ ինան; չիւնքի չախէտ գըզգանճ օլտուղընը սէզտիրմէք կիպի պիր հալէ թէսատիւֆ իտէճէք օլուրսան, պու հալին սօնը նէ օլաճաղընը տիւշիւն քէչքի իտէմէզ։

Տայըրընըն սէօզլէրինէ գանըմըշ կիպի կէօրիւնմէք Հրաթիէնին ճանընա միննէթ իտի. Մագսատը էսրարը գալպինի տէրմէյան վէ գիհնինի իչտէն խէն խուսուսատան պահս իթմէք օլմայըբ, անճագ զէվճէսիյլէ մէսանէլէրինտէ հուսուլէ կէլմէքտէ օլան պիրուտէթտէն տօլայը էսասը մա՛զէրէթ թէտարիք իթմէք, վէ իկէրիտէ զէվճէսինին պիրուտէթի հալինի վէսիլէ վէ պէհանէ իթթիխազ իտէրէք Բարիզէ կիտիպ պէր վէճհի տայըրը զէվգ ու սէֆահաթտա տալմագտան իպարէթ իտի։

Գաթըրին իլէ Հրաթիէնին պիրի պիրլէրինէ իթթիֆագ էյլէտիկլէրի մէվսէք վէ հարէքէթի ղափլէտէն նաչի մարքի տը Սալօն զիեատէսիյլէ թէլաշ իթմէյէ պաշլայարագ, մատամ Մարանղէնէ միւրաճաաթ էյլէ.

— Գաթըրին զէվճի իլէ պիրաղ սէրթ տավրանըյօր. պիրազ նասիհաթ իթսէնիզ ֆէնա օլմազ։

Մատամ Մարանղէն՝ մէ՛լումը օլտուղը մէսէլէի իհթիյաթըյարանէսիյլէ Գաթըրինէ պահս աչմագտա, Գաթըրին հէմանիւր հէմֆիլէ ատըլարագ.

— Գայթիպար տէյիլ իմ. — տէտի։

Պու ճէվապ մատամ Մարանտէնի ֆէվգէլատէ ախըլըսըն խօփ․ – Նէչին վագթը արդըրէ՞յօրմըսըն․

— Խայըր․ զէմանը մաղլըպ արդըրմըյօրըմ, լագին հալը հազըրլանմա մէճպուրըն օլմայօրըմ․

— Աճապա պիր չէյ վար տա պէնտէն կիզլէ՞յօրմըսըն․

— Պիր չէյ եօգ․

— Վար իսա պանա հէմէն սէօյլէմէլիսին․

— Հէման պու տըր․ պու տա քնաֆի տիր, պուհնտան պիխապէր թա՛րիֆ իտիլէմէզ․ սանա պիլէ պահսընը իթմէք իսթէմէմ․ Պու մէսէլէյի պէր թարաֆ իթսէք օլմա՞զ մը․

— Շիմտիլիք պէր թարաֆ իտէպիլիրիզ․ լագին պիլ տիրրէ սէնին վէքալէթ վէ ըղտրնթըլարըն ալըթաճագ օլուրսա, սէպէպինի սէօյլէյէճէքսին ա՞․

— Սէօյլէրիմ․

Մատամ Մարանտէն տըղըննա վէրտիչ օլտըղը վատ մուճիպինճէ, պու հագիք մէսէլէտէն պիր տահա պահս իթմէտի․ Գաթըրինին սէօյլէտիյի սահի՞հ մի խօտ տէյու տուչունէրէք, սահիհ օլմատըղընա քնտինճէ գարար վէրմէքտէ իտի․ Սահիհինի սէօյլէճէքէք օլսա իտի, Գաթըրինին վալիտէսինի կիրտապը մէճպուրիյէթէ ալմասը լազըմ կէլիր իտի․ Կրամթինի հիս իյլէմէսինի պիր սէվտայը թագլիտ իտէրէք քնտիսինի ալտաթտըղընը հէր նասըլ իսէ հիս իթմէքտէ օլտըղը ճիհէթլէ գօճասընա էմնիյէթ իթմէք չէօյլէ տուրսուն, հաթթա մուղայիրի օլարագ էմնիյէթինին կիտիտէն կիտէ թէնագուս իթտիյինի, վէ պուլուս վէ մուհապպէթի մահվ օլմագտա օլտըղընը տա իդրագ իթմէյի իղթիզա իտէր իտի․

Նիքահընըն իգ կիւնլէրինտէն պէրի իտէ, զէվճի Կրամթինէ տիլտատէ օլաճագը սըրատա, նիքահընըն կիւնիւ մէրգումըն ալթը իթմիչ օլտըղը նազարը տէհչէթտախար կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէլմէքլէ, տամարլարընտաքի գան տօնար իտի․ մէրգումըն աչըգանէ սէօզլէրինտէն գալպինտէ հուսուլ պուլան չիւպհէ վէ վէսվէսէլէր պիր արալըգ մահվ օլմագա եիւզ թութմուշ իտի իսէ տէ, մուախխարէն պիր արալըգ տա մէրգումըն սախթէ վազարը Գաթըրինի կիրտապը վէսվէսէ վէ մէճպուրիյէթին էն տէհչէթլիսինէ տուչարըլմըչ ալթմըչ վէ եաշամագտան պէզմիչ կիպի պիր հալէ տուչիւրմիւչ իտի․ Օլիվիէ տը Պիւյմիլօյըն աչըգ վէ գըսգանմաղաճագ պիր հալտէ պըրագմըշ օլտըղը ճէրիհէտէն, գալպինտէ եօղէ պիր վէսվէսէ

հասըլ օլմուչ իտի քի, էյլէ ճինայէթ իշլէմէյէ կէթիրմէյի, սա՛իքա ֆէնալըգ ճինայէթ թարաֆընա կիտէր իտի․ Էյէր զէվճինին իթթիհամէթի հալ կէօրմիւչ վէ մէրգումըն սախթէ վագար վէ եալանճը պիր քիմսէ օլմատըղընա գանաաթ հասըլ իտէպիլմիչ օլսա իտի, հագգընտա հիւրմէթ վէ ռիայէթլէ պէրապէր խալիսանէ պիր մուհապպէթ հուսուլ պէզլիր օլուրտ, հէնուզ ֆիլիզտէ իքէն գըրըլմըչ օլան ֆիտանը աչգտան սօնրա գալպինտէ ճիտտի վէ հագիգի պիր մուհապպէթ պէյտա օլաճագը պէտիհի իտի․ Անճագ թէէսսուֆ օլունուր քի զէվճինին իթթիհամ իյլէտիյի մէզալէր, քէնտիսի օլտըղընը անլայաճագ գատար չէքի վէ տիրայէթլի օլտըղը ճիհէթլէ էվէլ ու քէտէրի մէրթէպէի զայէյէ վարմագտա իտի․

Հէնուզ պիր այ կէչմէքսիզին Գաթըրինին գալպինտէ պիր գօրգու պէյտա օլմուչ իտի․ Տուչար օլտըղը ֆէլաքէթ վէ պէտպախթլըգտան էօմրիւ օլտըգճա գուրթուլամայաճագընա գանաաթ հասըլ իթմիչ իտի․ Մատամ Ֆիշի ճէսուր վէ մէրտ պիր գարը օլտըղընտան Մարքի տը Սալլօն իլէ վալիտէսինին մուհապպէթլէրինէ կիւվէնէրէք պիւսպիւթիւն տէ մէ՛սուտ օլմագա մահալ օլմատըղընա գարար վէրիպ, քէնտի քէնտինէ տէտի քի․

— Պէնտէ պիրաղ իյին էօլթէ ու ճունա կէչիյօրըմ․ իհթիմալ տըր քի եանըլըյօրըմ․ Կրամթինտէն պէք զիյատէ խօշլանմայօր իսէմ, գապահաթ քէնտիլէն Կրամթինի՞ն մի տիր․ Պէն տէ հըրս ու հիտտէթ վէ քինտարէ թապի օլուպ տա, պիր խայլը զէմանտէն պէրու խասթա իթմիչ օլտըղըմ սաատէթի հալիմի քէնտիմ խօշ պէ խօշ պայմալ իթմէտիմ մի․

Պաշքա Գաթըրին տէրին պիր միւթթալաա տալար․ Սօն պահար օլտըղը հալտէ հավա գայէթ սըճագ իտի․ Կիւնէշին հարարէթի, էքինլէրի վէ աղաճլարը չայըր չայըր եագմագտա իտի․ Գաթըրինին պուլունտըղը մահալտէ պիր աղաճլըգտան տէնիզ կէօրինմէքտէ իտի քի, պէյազ միտալի տալղալարը ֆագաթ տախի սուքիւնէթ թէմէվվիւճ իտէր իտի․

Տէֆ'աթէն Գաթըրինին գալպինտէ պիր սըգընթը պէյտա օլմագա պաշլատը վէ քէնտի քէնտինէ տէտի քի․ – Էյէր գապահաթ պէնտէ իսէ, մուճազաթըմը տա մահզա պէնիմ չէքմէքլիյիմ իճապ իտէր․ Սէվտիյիմ քէսանը իյէմ ու քէտէրիմէ թէչրիք իթմէք հա՛գգ օլմազ․ Սէվմէյիմ քէսան ուղրունա ֆէտայը ճան իտէպիլմէք պէնիմ իչին պէք պէօյլէ պիր մէսէրրէթ տիր, պինաէն

ալէյհ քէնտի տէրտինի քէնտիսի պիլիր, բինաէյէ սէրրիմի վէրմէմէ-յէ ղայրէթ իթմէլիյիմ:

Պու մութալաալարտան քէսդի գումլէթ խաբէրէք վայխուսունտէ Մարքիզին նէզտինէ կիտէճէյի սըրատա, Ձէյլօլ նամընտաքի քէօփէք-տէն պիր ալագէ զուհուր իթթի. Վիգօնթէս տէ Գլէր պաշընը գալ-տըրըպ էթրաֆընա պագտը.

Հուտուտը ղայրը մահտուտ՝ օլան վասիտէ պիր սուգութը թամ հիւքմֆէրմա օլուպ, սահիպի տէրեա կիւնէշլին սըն գըղալէրինէ լահիթ պիր րէնկ իգթիսապ իթմիշ իտի. պաշը գուշլարըն ճիվիլ-թիլէրինտէն պաշգա պիր շէյ իշիտիլմէյիյի մանիլու, ալլարընը ու-մուղլարը էլլէրինէ ալարագ իտէն պալըգճը գայըգլարտան պաշգա պիր շէյ կէօրիւլմէմէքտէ իտի:

Պիր գաչ եիւզ մէթրօ ուզագտա խալըրալարըն արասընտա վագը օլան թէք պիր խանէնին գըրմըզը չաթըսը, գօյունըն նէշիւ-վնի արասընտա պիր լէքէ կիպի կէօրիւնիւյօրտու. Մէզքիւր խանէնին օճագլընտան մա՛ի պիր տիւման չըգմագտա իտի:

Պու խանէ Ժան-տը-Լիւզ գարիյէսի ղայէթ տիլշէր պիր գըզ իլէ մուտաէհիլ գալփէտէն պէրու էվլէնմիշ օլան գօյունճըլարտան պիրինին խանէսի իտի:

Գըզըն պէտէրինտէ ճէհէզ թէտարիքինէ քիֆայէթ իտէճէք տէ-րէճէտէ իգթիտար օլմատըղընտան, պիր խայլը մուտտէթ գըզըլը գօյունճը նիշանլը գալտըգտան սօնրա, նիհայէթ Մարքի տը Սալօնըն սէխավէթի սայէսինտէ րէսմի նիքեահ իճրա օլունմիշ իտի: Պիչարէ գօ-յունճու նիշանլըսընըն կէլմէսինէ պէքլէտիյի մուտտէթճէ, գուլիպէ-սինի վէ էթրաֆընը էլինտէն կէլտիյի մերթէպէտէ թէզյին իթ-միշ իտի:

Մէզքիւր գուլիպէտէն աղաճլարըն արասընտան էսէն ազճըգ րուզկեարլարըն սէսինտէն պաշգա հիչ պիր շէյ իշիտիլմէզ իտի: Կիւնտուզին ըճաղը թէսիրին վէ եէրինէ լաթիֆ պիր սէրինլիք գայիմ օլմիշ իտի: Օրթալըգ եավաշ եավաշ գարարմագտա վէ ագ-շամ օլմիշ իտի: Օրթալըգ եավաշ եավաշ գարարմագտա վէ ագ-նը չէմէք մէշաքին օլան պուլութլար պուլունըգ կէօքիւն նիւզիւն-տէ տօլաշմագտա իտիլէր:

Մէզքիւր գուլիպէտէ իգամէթ իտէն իկի աշըգլարըն ղայէթ պախթիյար վէ րահաթ օլտուգլարը պէտիհի վէ աշիքեար օլուպ, պունլարըն սաատէթի հալի հէր քէսին լայըղ հասէտինէ կէզմէ-տէ իտի:

Գաթըրին տախի մէզքիւր գուլիպէտէ սաքին օլան գարընըն հա-լինէ հասէտ իթմէյէ պաշլատը:

Գալպի պիր տէրէճէյէ գատար քէտէրի մուգիւնէթ իթմիշ օլ-տուղը հալտէ, էվէ կէլմէքտէ իքէն, Ձէյլօլ պիր տահա ավլատը: Գաթըրին սուս օլմասընը քէօփէյէ իշարէթ իթթի:

Նակէհան պիր գահգահա վէ գահգահատան սօնրա տա պիր էրքէք սէսի իշիտիլտի:

Գաթըրին՝ քէնտի քէնտինէ. — Աշըգլարըն սէսի օլմալը. պու պախթիյարլարը գօրգութմամալը տըր. — տէյէրէք, ճէսիմ աղաճ-լարտան պիրինին արգասընա սագլանտը: Գաթըրինի ղալիպ սու-րէթտէ պիր թիթրէմէք ալը ալտը: Գօնուշանլարըն քիմլէր օլտուղ-նը անլըյամայէ պաշլատը: Քէօփէյին թէլաշը կիթտիքճէ արթ-մագտա իտի. Գաթըրինին պէնզի սոլտու վէ քէօփէյին աղզընը գափ-ամագա պաշլատը: Զէյլի հայվան թաթլը կէօզլէրիյլէ պիր քէրրէ սահիպէսինի եիւզինէ պագտըգտան սօնրա, սէսինի քէստի:

Աշըգլարըն արասընտան պիրի պիրլէրինէ պիր գատըն իլէ պիր էրքէք օլտուգլարը իշիտիլմէքտէ իտի: Ալընան վէրիլէն պուսէլէրին սէսի, նէշատլը գուլուպ խարպալարընա ալքըշտան հալը իթ-միշ սէսլէրէ գարըշմագտա իտի: Օ սըրատա Գաթըրինին կէօզիւ-ճօնիւնէ խըրլատըմ տիւշմիւշ օլսա իտի պու գատար չաշըրմազ իտի:

Տարդէ հայրէթ վէ նէֆրէթտէն չըլդըրմըշ կիպի սէօզ սէօյ-լէմէյէյիլին վէ հարէքէթ իթմէյէյիլին, Կըտթինէն տէ Գլէրին սի-ուաչ կէօզիւ կէնճ պիր գարընըն պէյլինէ սարըլմըշ օլտուղունը Գա-թըրին կէօրտիւ: Պու գարը գօյունճունըն նիշէ կէլմիշէր պէքլէմիշ վէ քէմալը սատագաթլա սէվմիշ օլտուղու տիլպէր գարը իտի:

— Գօճան կէլիր տէյու գօ՞րգմայօր մըսըն, Պէրթա:

— Գօրգմամ. զիրա պէտէրիմին էվինտէ ունութմըշ օլտուղում պա-գը չէյլէրի կէթիրմէք իչիւն Ժան-տը-Լիւզ գարիյէսինէ կէօնտէր-տիմ. Սաաթ տօգուզտան էվվէլ ալտէթ իտէմէզ. Եաննըզ սաաթ գատար տահա հէր տիւրլիւ տիվանէլիկի իթմէյէ վագթըմըզ վար տըր:

— Իշի սաաթ տէյիլ, չուննի էվտէ նէմէյէ պէքլէյէլէր. լա-գին չարուգ կէլ, Պէրթա՛ սէնի պու գատար կիւզէլ կէօրմէմիշ իտիմ. — տէյէրէք, եօլըն քէօշէսինի տօղրու, Գաթըրինին կէօզիւն-տէն նիհան օլտուլար. վէ պիր ազ սօնրա լաթիֆ օլան էվէ կիր-տիլէր:

Ճէսիմ պիր աղաճըն տալլարը նէրէյէ գատար սարքմըշ իսէ իտի: Գաբրիէլինին պէնզի քիրամիտէն ուչմուշ վէ կէօզլէրի պուլանմըշ օլտուղու հալտէ, պուլունտուղու մահալ իլէ կէօրմէյէրէք օլտուղու պիր բէնճէրէ-[illegible]. — Շիւպհէ վէ վէսվէսէ իչինտէ նաչամտալըղըմ թէվլիտ էտէմէմ. — տէյիպ, էրլան կիպի հէմէն գիրը օլունան ճէսիմ աղաճա սարըլըպ, հօզտարը չըգարագ նագարալարընըն արասընտա գա՛իպ օլտու: Կէօզլէրինի մա՛լում օլան խանէնին էտրը աչըգ օլան բէնճէրէսինէ տիքիպ, օրատա աէվրան իտէն աէվալի թէմաշա իյլէտի: Պիր միւտտէթ աղաճըն իւստիւնտէ տուրտուգտան սօնրա, իչըլաշ վէ նէֆրէթլէ մալամալ աչաղըյա էնտի վէ քէնտի քէնտինէ տէտի քի. — Իչթէ իթմիչ օլտուղու նէմնիւէլէրին տէյերի պու գատար տըր. էյէր գուրուճուսա մա՛լումաթ վէրէճէք օլսամ խըրխըրը տէ աէրհալ թէլէֆ վէ մահվ իտէր. պէն տէ պէր վէճհի սաղըղ նա՛իլի աէրպէսթի օլուրըմ:

Պիր միւտտէթ տէրին տէրին տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, նաղէհան պիր մէնուսիյէթի ֆէվգէլատէ գալպինի խըթըլա իթմէյէ. — Գատէզին պէն տէ նէ սուրէթլէ հարէքէթ իտէճէյիմի պիլիրիմ. պէնիմ իչին քեաֆի տիր:

Բէօյլէ մուվաֆագաթ իթտիքտէ, գուվվէթ վէ տէրմանը պիւսպիւթիւն քէսիլմիշ, պէնզի քիրամիտէն ուչմուշ վէ պուզ կիպի սօղուշ պիթմիշ իտի:

Մէրգումէնին պու հալինի կէօրտիւքտէ մարքի տը Սալլօն.

— Նէ՞ օլույօրսըն. պու նէ՞ հալ տըր, էյ Րօպէրթ. — տէյու պաղըրտըղտա, Գաբրիէլ. — Քէյֆիմ եօղ, աղաճլարըն ալթընտա ույղույա տալմըշըմ. Թիթրէյէրէք ույանտըմ. — տէյու ճէվապ վէրտի:

Բէօյլէ տէնիլէ նաղըլ օլան վագի պիր տասարնտա Գաբրիէլին էտըպ վէ իւչ հաֆթա հատտ իլէ մէսաթ արասընտա գալըպ, պիր արալըգ աղէթա հալէթի նէզ՚է թէպտիլ իթմիշ իտի: Ըրպիր արալըգ աճէթա հալէթի նէզ՚է թէպտիլ իթմիշ իտի: Իսբաթիէնին հուգուգը, Գաբրիէլինին աղլընը պիւս պիւթիւն չաշըրթարագ, քէնտինի աէրպէսթ վէ պախթիեար ատա իտէրէք կէճէ կիւնտիւզ սայըգլամագտա իտի:

Մարքի տը Սալլօն իլէ մատամ Մարանտէն խասթանըն էտըրնտա պուլունմայըպ, քէմալը իհթիմամ իլէ թէտավիսինէ ղայրէթ իթմէմէքտէ, վէ Կրաթիէնի կէօրտիւքճէ նէօսէթի քէտարի չիտտէթ իյլէմէքտէ,

տիյի ճիհէթլէ, մէրգումըն խասթանըն էտըրնտա պուլունմամասընտա ասլ իթմէքտէ իտիլէր:

Ձիվճէզինին քէնտիսինի կէօրմէք իթթէմէմէզինտէն նաշի Կրաթիէն կիւճա աճըզ օլարագ, ձիվճէզինին պու հալինի տէ իլէրիտէ մարքի իլէ գա՛իմ վալիտէսինէ պիր սըղաճ մաղամընտա գուլլանմագ իւզրէ էօմրիւնիւ աէրպէսթանէ կէչիրմէքտէ էտվամ վէ պու սուրէթլէ միւթէսէլլի օլտուղունը պէհան իլէ պէրապէր, բէօյլէ պուլունտուղու սըրատա նէէ վէ ըլթըրաղ էլամէթլէրի կէօսթէրիր վէ պէօյլէ սախթէ նիւմայիշլէրիյլէ հէմ մարքինին հէմ տէ գա՛իմ վալիտէսինին թէվէճճիւհինին մուհաֆազասընա ղայրէթ իտէր իտի:

Գըզլըրըն աուչար օլտուղու հալտէն տօլայը մատամ Մարանտէնին մէնուսիյէթի հալի կիթտիքճէ թէչէտտիւտ իտէրէք, նէմէք նէմէքտէ վէ տատան չըգմամագտա վէ մէթանէթ վէ գուվվէթինի գա՛իպ իթմէքտէ օլտուղունտան, պու հալի մարքի տը Րօլլան պիլ միւչահէտէ սէպէպ ու հիքմէթինի անլամագ իւզրէ պիր կիւն Գաբրիէլինին խասթալըղընը պաշընտա մէրգումէյէ իւրթապէն.

— Սէն պանա պիր թագըմ սըրըլար թէվտի իթմէքլիյի վատ իթմէմիշ մի իտին: Շու խասթալըն պաշը ուճունտա պուլունտուղումուզ սըրատա, պիրի պիրիմիզէ խապլաշաճագ իտէրէք, տահա գինատէ պիրի պիրիմիզտէն ուզագլաշըյօրուզ քի սէպէպինի անլայամայօրում:

Մատամ Մարանտէն. — Միւրաաթըն նէ՞ տիր, մարքի Գու կիւնքի կիւն Գաբրիէլին սէնի պէնտէն զիյատէ սէվտէյօր մը: Գուստան զինատէ նէ՞ իսթէրսին:

— Խայըր, Լէթիսիա (Մատամ Մարանտէնին իսմի տիր.) Գու կիւնքի կիւն խայընըզ Գաբրիէլին պէնի սէվմէսինտէ գանաաթ իտէմէմ:

— Էյ տահա նէ իսթէրսին:

— Իսթէտիյիմ շու տըր քի, սէն թէմամըյլա պախթիեար օլմալըսըն, չիւնքի սէնին կիպի գալպի բաք վէ էյի պիր գատընըն նատիրէն կէօրիւլիւր:

Մատամ Մարանտէն պաշընը մարքի տը Րօլլանըն օմուզընա տահաթմըշ օլտուղու հալտէ, հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամաղա պաշլատը:

— Գալպի բաք օլան պէն տէյիլիմ սէն սին. լաքին չու գըզ-

ճըղալը գուրթարաճագ օլուր իսէք տահա զիատէ պախթիեար օլաճաղըմ. – տէտի:

Պու սապահ վիգօնթէս տէ Գլէր, խասթալանտըղտան պէրու իլք տէֆա օլարագ մատամ Մարանղէնի թանըյարագ, ղայէթ տէրմանըզ պիր հալ իլէ.

— Թէհլիքէլիճէ խասթա տըըլ, տէյիլ մի. – տէտիքտէ, մատամ Մարանղէն սէվինճինտէն պիր սէտա սալը վէրիպ, մըրքի, հէման օրատա գօշտըղտա. – Պին շիւքիւր եա Ռապպիմ. Գաթըրին պիրի թանըյօր. – տէյու պաղըրտըղտան սօնրա, տիվանէ կիպի մէզգուրէնին էլլէրինտէն թութուպ. – Ա՛հ, եաշա, եաշա. սէնտէ օլմասայտըն պիզիմ հալիմիզ նէ օլո՞ւր. – տէտի:

Գաթըրին օլտուղճա քէսալի իֆատէթ իթտիքտէն սօնրա, իլք տէֆա օլարագ, մըրքի իլէ վալիտէսի հազըր պուլունտուղլարը հալտէ, զէվճի Կրաթիէն տէ Գլէր իլէ կէօրիւշտիւ. – Պու միւլագաթտա պէք պէօյլէ պիր էսէրի մուհապպէթ կէօսթէրմէտի իսէ տէ, պէք տէ պարիտանէ թավր իթթիխազ իթմէյիպ, վէ ֆագաթ զէվճէսինտէն թէվէճճիւհ իթմէքտէ իտի:

Մա մաֆիհի վիգօնթ տէ Գլէր, զէվճէսինին հալ վէ թավրընը կէօրմէքլէ, տուչարը ըզտըրապ օլարագ, աճապա մէզգուրէնին քէնտի հագգընտա նէ էֆքեարտա զահիպ օլտըղընը, վէ պիր շէյ-տէն խապէրտար օլուպ օլմատըղընը անլաշըլմաքտա իտի:

Գաթըրին զէվճիյլէ մա'իմա միւթէտիլանէ պիր թավր իթթիխազ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, վիգօնթ, զէվճէսինին կէօզլէրինտէ տա-իմա պիր թէլաշ էլամէթլէրի հիսս իթմէքտէ վէ սէպէպինի անլա-մամագտա օլտուղունտան, շիտտէթի աշգընը պէեան իթմէք իս-թէ, էվլէնմէզտէն էվվէլ գուլլանմըշ օլտըղը լիսանը վէ միւթաահհիլ-քեարանէ հարաքէթը եինէ էլէ ալըր իսէ տէ, Գաթըրին, կէօեա զաաֆը հալինտէն նաշի եօրուլմուշ կիպի պաշընը օպիր թարաֆա տէօնտիւրտիւ. վէ մատամ Մարանղէն զէվճ իլէ զէվճէյի եալընըզ պըրագմագ նիյէթիյլէ խասթանըն պաշընտան միւֆարագաթ իյլէ-տիկի սըրատա, Գաթըրին հաքիմանէ պիր սէտա իլէ. – Արթըգ եէ-թիշիր. սէն ալչագ պիր մախլուգ իմիշսին. – տէտի:

Կրաթիէն, զէվճէսինին պու սէօզլէրինի իսթիզահ իթմէտիքտէն պաշգա, հաթթա պաազըն Գաթըրին իլէ եալընըզ պուլունմամագ իւզրէ, հէր տիւրլիւ հիլէ վէ տէսիսէյի իսթիմալէ պաշլամըշ իսէ տէ, օնտան էվվէլ Գաթըրին ֆիքրինի խըզաճ իթմէք արզուսընտա

տէյիլ, մըրքինին Գաեօնա կիթմիշ վէ վալիտէսինին մուխապէրաթը խուսուսիյէսիյլէ իշթիղալ իթմէքտէ պուլունմուշ օլտըղը պիր կիւն, Գաթըրին թահթտարօշա չըգըպ, վէ խըզմէթքեարանըտան պիրիսինի չաղըրըպ.

— Կիթ, վիգօնթ նէրէտէ իսէ պուլ. վէ սէօյլէ քի պիր ան էվվէլ պուրայա կէլսին. պէքլէյօրըմ. – տէյու թալիմաթ վէրտի:

Խըզմէթքեար կիթտիքտէն սօնրա, տէնիզէ աթֆը նազար իտէրէք. – Մուհապպէթիմ շիմտի տէյիլ, չօգտան պէրու մահվ ու զա'իլ օլմուշ տըր. լաքին միւսթահագգ օլտըղըմ միւճազաթը չէքմէքտէ իմ. էվվէթ, պու ճէզաեա միւսթահագգ ըմըմ նէ՞ եափայըմ: Գապահաթըմըզ վէ միւսթաղըմ պիր քիմսէ ալէյհինտէ շիւպհէ վէ վէսվէսէ իթտիմ. հէր տիւրլիւ ալչագլըղը վէ գապահաթը իրթիքեապ իթմէքտէ օլան պիր խայինի էօյլէ նամուս պիր քիմսէյէ թէրճիհ իյլէտիմ. գապահաթ սըրֆ պէնտէ օլտը. աճապա պէնտէ շու ալչագլըղը թա'գիպ իթտէ՞մ մի: Գուննահ պէօյլէ քիմի՞ սէվէպիլէճէյիմ. քիմէ՞ էմնիյէթ իտէպիլէճէյիմ. պաշգըն եաշամագտան նէ՞ մէնֆաաթըմ վար. – տէմէքտէ իտի իսէ տէ, մըրքի իլէ վալիտէսի խաթըրընա կէլէրէք, ճէսարէթ իտէմէտի:

Պու սըրատա ուզագտան Կրաթիէնին շէքլի կէօզիւնէ իլիշմէքլէ. – Իշթէ կէլիյօր. եինէ պու մէլ'ունըն եալանլարընը տինլէմէյէ մէճպուր օլաճաղըմ. լաքին նի՞չին պու գատար տա մէ'եուս օլույօրըմ. սէրվէթիմին սահէսինտէ օ խայինի տա'իմա իթաաթա մէճպուր իտէպիլիրիմ. – տէյէրէք պաշընը չէվիրտիքտէ, եագլաշընա գաբանմըշ օլան Կրաթիէնի միւշահէտէ էյլէտի:

Կրաթիէն իսէ. – Պէն գապահաթլը յըմ. պանա աֆվ իտէճէ՞ք մի սին. – տէտիքտէ, Գաթէրին հաքիմանէ պիր սէտա իլէ. – Ասլա տէյու ճէվապ վէրտի:

— Էյէր պիլէճէք օլսան:

— Պիլմէք տէ իսթէմէմ:

Կրաթիէն սէօզիւնէ տէվամ իթմէք իսթէտիյի հալտէ, Գաթըրին մէյտան վէրմէյիպ.

— Էկէր րուխսաթըմ օլմագսըզըն պիր քէլիմէ տահա սէօյլէյէճէք օլուրսան, տէրհալ չուրատան գաչըպ, տօղրու Բարիսէ կիտէր վէ Նիղամը տա'իրէսինտէ նիքեահըմըն ֆէսխինի տալէպ իտէրիմ: Պէնիմ միւրատըմ վալիտէմին տէ միւրատը տէմէք օլտըղընտան, օնըն տա պէրապէր կէլէճէյի տէրքեար օլտըղը մալիւմ:

մարքի տը Սալյօնըն տա պիզէ րէճաղամ խանէճէյի աշիքեար օլտը։ Պէօյլէ պիր հալին նէթիճէսի նէ օլաճաղընը պիլթըք տիւշիւն տէ օնա կէօրէ հարէքէթ էթ․ — տէտի։

Կրամթիէն՝ չէվճէսինին սէօզլէրինին տէրէճէի մէթանէթ վէ շիտտէթինի միւշահէտէ իթմէքլէ, ղաձիրէն պէյանը նէտամէթ իթտի իսէ տէ, տախիլէն տուչարը հիտտէթ օլմաղտա վէ փաղաթ նումթղա ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի։

Գաթըրին․ — Պէն սէնտէն նէֆրէթ իթմէքտէ իմ, պէնիմ կիպի պիր գըզը հիւրրիյէթ վէ սէրպէսթիի հալինի ղասպ իտէրէք պէօյլէ պիր տուզաղա տիւշիւրէն պիր քիմսէտէն նէ տէրէճէ թէնէֆֆիւր իտիլէպիլիրսէ, օ մէրթէպէտէ թէնէֆֆիւր իտէյօրըմ։ Պու ալէմտէ եալընըզ օլայըմ, վէլէվ սէնի թելէֆ իթմէք լազըմ կէլսէ տախի, իսիպ սէրպէսթիի հալիմի թէքրար էլէ կէչիրիրտիմ. Լաքին վալիտէմ վէ մարքիյի կիրիֆթարը ըլէմ ու քէտէր իթմէք իսթէմէտիյիմտէն, հիչ պիր շէյէ թէշէպպիւս իթմէյէճէյիմ ամմա, պիր չարէ իլէ․

— Պու չարէյի նէ՞տէն իպարէթ օլտուղընը անլաեապիլի՞րմիյիմ, մատամ։

— Պու չարէյի հանկըսը օլտուղընը անլաթմաղ իչին սէնի պուրատա չաղըրթտըմ։ Պունտան պէօյլէ, պիրի պիրիմիզի հիչ կէօրմէմիշ կիպի, հիչ պիր կէօնէ իխթիլաթ վէ միւնասէպէթտէ պուլունմայաճաղըզ։ Զիհնինի պէնիմ իլէ տոլա իշղալ իթմէմէլիսին․ պէնիմ վուճուտումը պիւսպիւթիւն ունութմալըսըն, անճաղ մարքի իլէ վալիտէմին մուվաճէհէլէրինտէ, պէր վէճհի սապըգ հարէքէթ իթմէլիսին, չիւնքի թէքրար սէօյլէրիմ քի, օնլարը մէ՛եուս իթմէք իսթէմէմ. Մէ՛մուլ իտէրիմ քի պէնիմ պիլտուաէթի հալիմտէն տոլայը մէրգումա արզը չիքեայէթ իթմէզսին։

Կրամթիէն տիվարա տանտանմաղա մէճպուր օլտը․ Եօզսա տիւշիւպ եէրէ սէրիլէճէքտի։

— Պու չարէյի ղապուլ վէ թաստիգ իտէմէմ, Գաթըրին, չիւնքի սէնի զիւատէսիյլէ սէվէրիմ, մէ՛մուլ իտէրիմ քի նէտամէթ վէ փէշիմանլըղըմը կէօրէրէք, հալիմէ մէրհամէթ իտիպ, ղապահաթլարըմը աֆվ իտէրսին։

Գաթըրին՝ նէֆրէթլէ․ — Տէլի՞միսին։

— Եվէթ, քէտէրիմտէն, էսէֆիմտէն վէ եէէսիմտէն տիվանէ օլույորըմ։

— Պէօյլէ սէօզլէրէ միւսաատէ իթմէմ։ Անլայամատը՞ն մը։ Զաթէն պու գատար միւլաղաթ տա քեաֆի տիր, տէֆ՛ օլ շուրատան․ — տէյէրէք ղաշընը չէվիրիփ, պիր տահա եիւզիւնէ պագմատը։

Կրամթիէն ըսրար իթմէքտէն ֆա՛իտէ հասըլ օլմայաճաղընը ֆէհմ իթտիյի ճիհէթլէ, մուֆարագաթա գարար վէրիփ, քէնտի քէնտինէ տէտի քի․ — Զօք աճմաղ ատամ ըմըշըմ․ էյլմէ՞նէ՛ իւ գէօյէ ֆըրսաթ վար իքէն տա գաչըրմըշըմ․ մա մաֆիհ պանա աֆվ իթմէյէ մէճպուր տըր. չիւնքի հէր շէյտէն վազ կէչսէ պիլէ վալիտէսիյտէն գուրթուլամազ յա․․․

— Տէյէրէք պիր ազամըն արդաւընտա սիրէրլէնիփ սիկարա պիւրիւ եագտը, գիւլլիյէթլի ամթար վէ սիկարաներըն տիւմանընը սալըւրարագ վէ գաճ գաճ կիւլէրէք․ — Պիր կիւն օլուր տա ֆաղիլէթ էյլի պիր շէյ օլտուղընը խաթըրլըմա կէթիրէճէյիմ․ էօմրիւմտէ խաեալ իթմիչ իտէմ, Ալլահ պէլամը վէրսին․ — տէտի։

3

Վիգօնթէս տէ Պիէր, Ֆէվգէլատէ պիր մահզունիյէթէ տուչար օլտը իսէ տէ պէլլի իթմէք իսթէմէյիփ, մատամ Մարանզէն իլէ մարքինին մուվաճէհէլէրինտէ, կէօեա քէք պախթիեար ըմըշ կիպի պիր թավըր վէ հարէքէթ իթթիխազ իթմէքտէ իտի։ Հէր ճէմիյէթլէրէ վէ րէսմի պալօլարա տէվամ իտիփ, կիյինտիյի էլպիսէլէրին նէֆասէթի վէ հարէքաթը նազիքեանէ վէ զարիֆանէսի վէ լէթաֆէթի սիմասը պիւթիւն Բարիս խալգընըն լիսանը սիթայիշինտէ կէզմէքտէ իտի։ Պու ճէմիյէթլէրէ էքսէրիա եա մարքի տը Սալյօն իլէ վէ եախօտ մատամ Մարանզէն իլէ կիտիփ, վալիտէսինին տախի կիւզէլլիյինէ հէր քէս հայրան օլուրտը։

Մարքի տը Բօլյան տախի քէօշքտէ թամիրաթը էսասիյէ իճրա իթտիրտիքտէն պաշգա, այէա ճրնս աթլար սաթըն ալըփ, միւճէտտէն արապալար թէտարիք իթմիշ իտի իսէ տէ, հիչ պիրի Գաթըրինին կէօզիւնէ կէօրիւնմէյիփ, էօմրիւնտէն պէզմիշ օլտուղը միւխլըւ, հէր շէյտէն տէ նէֆրէթ իթմէքտէ պուլունմըշ ըտը։

Խըզմէթքեարլար կեօզիւնէ կէճէ բէրիլէրի կիպի կեօրիւնտիւլէր միսիլլու , քեօշքիւն իչ գաթընը աղաճլարըն տալլարը սէթր իթմիշ օլտուղունտան , օ գաթտաքի տա՛իրէլէրէ ատէթա պիր մաղարա նազարըյլա պագմագտա օլտուղու ճիհէթլէ , կիւնիւն պիրինտէ ֆիւթուրսուզ պիր թավր իլէ եօգարըքի գաթտաքի տա՛իրէլէրտէն պիրինէ նագլ իթմէք արզուսունտա պուլունտուղունը , վէ հավա վէ ըշըղա միւհթաճ օլտուղունը պէեան , վէ մարքի տախի Գաթըրինին պու արզուսունը մատամ Մարանդէնէ թէպլիղ էյլէտիքտէ , մէրգումէ պիր միւտտէթ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , գըզըն պու արզուսունու իքմալ իթմէքտէ պիր մահզուր օլմատըղընը վէ մէրգումէնին հավատար վէ այտընլըգ օլան մահալլէն խօշլանտըղընը իֆատէ էյլէտի իսէ տէ , մարքի իթիրազա գալգըշտը ·

— Ունութտու՞ն մու ·

— Նէ՞ չէյի ։

— Պարօն Օլիվիէ տը Պիւյմիրօլըն տա՛իրէսի եուգարըտա տէյի՞լ մի իտի ։

— Վարսըն օլսուն · Գաթըրին պարօն Օլիվիէյի քեամիլէն ունութմուշ տըր · – տէյու ճէվապ վէրիփ , մարքինին գալպինի միւսթէրիհ էյլէտի ։

Մարքի եօգարը գաթտա տախի թամիրաթ վէ թէրմիմաթը միւքէմմէլէ իճրասըյլա , միւճէտտէտէն թէֆրիշ իթմէք իսթէտի իսէ տէ , Գաթըրին մուխալէֆէթ իտիփ , լազըմ կէլէն թէրթիպաթ վէ թէպտիլաթըն իճրասընը քէնտիսինէ պըրագմասընը րիճա էյլէտի ։

Գաթըրին եուգարըքի տա՛իրէնին եաթագ օտասընը պիւսպիւթիւն թէպտիլ իտիփ , եազը օտասընա տահա տօգունմատը · անճագ պարօն տը Պիւյմիրօլըն մէրմէր րէսմինի գալտըրըփ եէրինէ մատամ Մարանդէնին րէսմինի վէ պարօն Օգթավըն րէսմինին եէրինէ տէ րէսսամը մէշհուր Սթէֆէնսըն էսէրի օլան մարքի տը Սալլօնըն րէսմինի թա՛լիգ իթտի ։

Կրաթիէն տախի իշի բէք տէ թիւզէ չըգարամամագ իւզրէ մուգատտէմա պէքեարլըղը զէմանընտաքի տա՛իրէյէ չըգտը · Վիգօնթէսին պէօյլէ թէպտիլ տա՛իրէ իթմէսինի զահիրէն թագպիհ իթմիշ իտի իսէ տէ , պաթընէն զիհատէսիլէ մէմնուն օլմուշ ըտը · Չունքի եօգարըքի գաթտա , տայիմա մարքիտէն վէ մատամ Մարանդէնտէն ուզագ օլտուղու ճիհէթլէ , տահա զիհատէ սէրպէսթլիյէ

նա՛իլ օլմուշ վէ մէրգումանըն իթիրազաթընտան քեամիլէն գուրթուլմուշ ըտը · Բու հալտէ պէքեարլըգ էօմրիւնտէն տահա պէթէր պիր էօմր սիւրմէյէ պաշլատը · Մարքի տը Սալլօնըն սէխավէթի սայէսինտէ ճէսիմ պիր սէրվէթէ մալիք օլտուղունտան պաշգա , Նիքեահ մուգավէլէնամէսի մուճիպինճէ մատամ Մարանդէնտէն տէ տէօրթ միլեօն ֆրանգ ալմըշ օլտուղու վէ հավայիճի զարուրիյէ մէսարիֆինտէն մուաֆ պուլունտուղու ճիհէթլէ , հէր քէս բէրվանէ կիպի Կրաթիէնին էթրաֆընտա տօլաշմագտա ըտը · Մուգատտէման թանըմըշ օլտուղու քէսան իլէ թէքրար աշնալըղա պաշլայարագ , պունլարըն ճիւմլէսի հէր սուրլիւ միւտահէնէյի իխթիքեար իթմէքտէ վէ վիգօնթը սէմավաթա գատար չըգարմագտա ըտը ։ Վիգօնթ իսէ պարայը սարֆ իթմէք տէյիլ ատէթա սաչարճասընա ավուճլար իլէ տաղըթըրտը , էօյլէ ղարիպ չէյլէր եափմագտա ըտը քի , հէր քէս մէրգումըն ղարաիպի ահվալինտէն պահս իթմէքտէ իտի · Գըլէօպլէրտէ գայպ իթտիյի աքչէնին հատտը հիսապը պուլունմատըղը միւսիլլու , վէրտիյի զիեաֆէթլէր հայրէթի ումումիյէյի մուճիպ օլմագտա ըտը · Պիր իքի տէֆա տախի տուէլլօյա թութուշուպ , հէր նասըլ իսա նա՛իլի մուվաֆֆագըյէթ օլմուշ ըտը · Թէաթրօլարտա , եարըշլարտա , գումարխանալարտա էն կիւզէլ ալիւֆթէլէր իլէ հաշըր պուլունուպ , կիւնտիւզլէրի , վագթընը եա մէրգումէ ալիւֆթէլէրին ազուշը սէֆահէթինէ վէ եախօտ սըյահ թաքըմինէ մախսուս օլան մահալլէրտէ կէչիրտիյի միսիլլու , կէճէլէրի տախի գումար վէ սէֆահաթխանէլէրի տօլաշըփ , խաեալ վէ թէսավվուր իտիլէմէյէճէք տէրէճէտէ սէխավէթքեարանէ սարֆը մէպալիղի քիւլլիյէ իթմէքտէ իտի ·

Գաթըրին , զէվճէսինին եուզիւնիւ պիլէ կէօրէմէմէքտէ իտի իսէ տէ , պունտան տօլայը մահզուն օլմամագտա ըտը · Կրաթիէն հէր կիւն չափագ աթըլտըգտան սօնրա , կէճէ սապահա գատար իթտիյի սէֆահէթլէրին էսէրի օլարագ աեագտա տուրամաեաճագ պիր հալտէ էվէ ավտէթ իթտիյինտէն , ուշագլար սօյունտուրուպ հէման եաթըրըրլար ըտը ։

Պիր սապահ , մարքի ղայէթ էրքէն գալգմըշ օլտուղունտան , Կրաթիէնին սալլանարագ վէ տէվրիլէրէք ավտէթ իլէտիյինի կէօրտիւ վէ իպթիտաէ եանընա կիտիփ թէքտիր իթմէքլիյէ թէշէպպիւս իթտի իսէ տէ , պատէհու մէրգումըն սէօզ անլայամայաճագ պիր հալտէ օլտուղունը տէրք իլէ , սարֆը նազար իտիփ . վէ ֆագաթ

իքի սաաթ սօնրա խապէր կէօնտէրիփ, մէքթուպը Նէզարէթէ ճէլպ իթթի :

Մէրքում՝ կէօզլէրի վէ տուտագլարը ույգուսըզլըգտան վէ իզթըրապտան շիշմիշ օլտուղու հալտէ կէլտիքտէ, մարքի քէլամա աղազ իթէ .

— Շիմտիյէ գատար սուքութ իթթիմ. Ֆագաթ պու սապահ-քի հալինէ նէ տէյէյիմ. խըրսըզլըքլարընըզըն տա մը ուլու-մասըն . . . բիլմիյօր կիպի սէրխօշ պաշըն . . . այպ տէյի՞լ մի, Նէ՞ հալէ կէլմիշսին . – տէտիքտէ, մէգտում տէ Գըլէր սախթէ վագարըղը թէքրար էյլէ ըսրարլա, գապահաթընը ինքեար իթմէքտէն մա՛ադա քէնտիսինի իգրարէ միւսարաաթ էթթի .

— Վէ լաքին պու գապահաթլարա քի՛մ սէպէպիյէթ վէրիյօր, հէր գապահաթ զէվճէմին տիր . պէն Գաթըրճըյը պուհում կիպի սէվտիյիմ հալտէ, պանա Նազարը նէֆրէթլէ պագըյօր . պէն տէ պաշըմտաքի պէլայը ունութմագ վէ քէտէրիմի զինհիմտէն մէզար օլմագ իւզրէ Նէ խարաճայըմը չաշըրտըմ . – տէտիքտէ, անըղըն զէվճէսի Սարանըն հալի վէ մէրգումէնին խուգուգունտան չէքտիյի ճէվր ու ճէ-ֆա մարքինիզ կէօզլէ էօնինէ կէլէրէք, քէնտի քէնտինէ տէտի քի . – Ֆիք-Ս.ճապա Կրաթիէն տէ քէնտիսի կիպի պէտպախթ տըր տա, ֆիք-րինի էյլէնտիրմէ՞ք մի իսթէյօր, Պէլքի տէ սէվտէտիյի սահիհ տիր, Նէէա, ինսանա տախմա սուրէթի զահիրտէ թէէսիր իտէր . պէն օ զէման հէր չէյտէն քէֆի նէտա իտիփ, վահտէթի հալտէ իմրարը վագըթ կէչէրիմ ամմա, հէր սաըլտագ պիր օ՞ւր մը . պագըշը տա վէքիլ պէօյլէ Կրաթիէն կիպի սէֆահաթը մէճնունանէյէ տալը վէրիր . Ա.յնը քէտէրլէ միւքէտտէր տէյի՞լ մի, մէսէլէ պուրատա . մա մա-ֆիհի հէր նէ գատար գալպի ուլլուն վէ սէզավարը աֆվ օլսա, հէր հալտէ ևինէ լազըմ կէլէն Նասիհաթը ասլա իթմէքէ իճապը հալտէն տիր :

Կրաթիէն՝ ճէվապէ միւսարաաթլէ . – Սիզ խալընըզ պէնի թէք-տիր վէ թա՛ևիփ իտէյօրսունըզ, պիրազ տա մէգտունթէսէ սէօյլէսէ-նիզ ֆէնա օլմազ, Սիզի բէք զիխատէ սէվմէքտէ օլտըղը ճիհէթլէ, նասիհաթլարընըզը տինլէյէճէյինէ չիւպհէմ եօգ տըր , օ հալտէ պէն տէ պախթիեար օլուրըմ ,

— Պէլքի ,

— Իշվէթ , մուհագգագ տէյի՞լ իսէ տէ , պէլքի . Թէէսսուֆ օլունուր քի , զէվճէմէ ֆէնա Նասիհաթլար վէրէն վար :

— Քի՞մ իմիշ .

— Քի՞մ օլաճագ . վալիտէսի , վալիտէսի հէրսիմիզի զըզգը-նըյօր :

— Պու պիր թախմինտէն իպարէթ տիր .

— Աօլա , տայըճըյըմ. վագըա իզթիրաատէ գա՛իմ վալիտէմ պէնի բէք զիխատէ սէվէր իտի , լաքին չիմտի պէնտէն նէֆրէթ ի-տէյօր . վէ զըզըմը տա աէյհիմէ թահրիք վէ թէշվիգ իտէյօր .

— Խանըմըյօրըմ .

— Սէօյլէտիյիմ բէք տօղրու տըր . վէ պէօյլէ օլտըղընա տա զըյտէթլէ էմին իմ . Պազը քէրրէ գարըմը պըրագ չու էվտէն մուֆա-րագաթ իթմէքլիյի վէ խալընըզըն խաչամաղըղը թէսավվուր իտէ-յօրըմ. Նէրէյէ օլսա կիտէճէյիմ. խէթիճէր քի խալընըզ օլմըյ-Գաթըրըն, պանա խասիմ օլան վալիտէսինտէն այըրըլաճագ օլուրսա, պէլքի պէյնիմիզտէ իթթիֆագ վէ իթթիլաֆ հասըլ օլուր տա , պէր պէրի պէյնիմիզտէ իթթիֆագ վէ իթթիլաֆ հասըլ օլուր տա , պէր մէճհուլ սաալըգ պէնի սէվմէյէ պաշլար .

Կրաթիէնին սուրէթի իֆատէսինտէն վէ թէհտիտամիզ հարէ-քէթլէրինտէն մարքի սաչլարընըն քէօքլէրինէ վարընճայա գատար թիթ-րէմէյէ պաշլատը , Գալպինէ պիր գամա սապլանմըշճասընա տու-րէմէյէ պաշլատը . Գալպինէ պիր գամա սապլանմըշճասընա տու-չարը բըղթըրագ օլարագ , քէնտի քէնտինէ տէտի քի . – Եա Բապ-պիմ . . . Գաթըրըն պէնիմ պա՛խի սաատէթ վէ թէսէլլիմ օլմուշ իքէն , Նա՛սըլ օնտան այըրըլապիլէճէյիմ .

Կրաթիէնին զէվճէսինի ալըպ կիթմէսի միւմքին օլմատըղընը հէննուզ լայըգըլէ անլայամամըշ օլտըղը հալտէ , զէվճի օլմագ միւ-նասէպէթիյլէ պէօյլէ պիր թէհտիտքեարանէ հարէքէթ օլտըղընը թէսլիմ Նասիհաթիյլէ պէօյլէ պիր թէհտիտքեարանէ հարէքէթ օլտըղընը թէսլիմ վէ Կրաթիէնին պու միւնասէպէթլէ քէնտիսիյլէ պիր բազարլըղա կիրիշմէք մագսատընա օլտըղընը ֆէհմ իյլէմէքտէ իտի . Պու բա-կիրիշմէք մագսատընա օլտըղընը ֆէհմ իյլէմէքտէ իտի . Պու բա-զարըն իսէ , խա մարքինին լուղումի թագտիրինտէ մաամ Մա-զարըն իսէ , խա մարքինին լուղումի թագտիրինտէ մաամ Մա-

Ֆիլ հաղըղէ պիր միւտտէթճիք սօնրա , Կրաթիէն պու վաքի-տէ սէօզէ տէվամ իտէ .

— Միւրաաթըմը անլատընըզ խա . մաամ Մարանըզէ սէօյլէ-յին քի պէնիմ խագգըմը պըրագսըն վէ մէգտուպէսի հիտիտաթը սապըրգասընա իրճա՛ իթմէք իւզրէ էլտէն կէլէն զահէթի տիրիզ

իթմէսին. օլմադըը հալտէ թէէսսուֆ իտէրիմ քի զէվճէսի ալըշ պուլաշան սալղընլըղա մէճպուր օլաճաղըմ. Զէվճէսի պէնտէն պաշգա քիմսէ տարըլմամալը. պէօյլէ տէյի՛լ մի. — տէյէրէք, Կրաթիէնտէն ալըշը մաքսի էյինի տայըլմա ուզաթտը. Մարքիզին Գաթըրին հայգըրմաքը թէրէճճի մուհաթապէթի քիպի ու զամէթինէ ղարէթէ իթմէքլէ էյինի հէյէնինէ ուզաթտըըրտը. — Պէն մատամ Մարանզէնի թէյզին իտէրիմ.

— Խուսուսըյլէ դըղըրնը...

— Դըղըրնը տա. — տէյիփ, սէօզիւ քէստի.

Անճագ մաքսի պէօյլէ նազիք պիր մատտէտէն ալըշը Գաթըրինէ սէօզ սէօյլէմէ ճէսարէթ իտէմէտի. զիրա Գաթըրինին, էսրարը ղալպինի սէօյլէմէյէ մէճպուր իթմէյէ, վէ տէօքէճէյի կէօզ եաշլարընը վէ հիզլինին դըղարթըրընը կէօրմէյէ պիր վէճհ իլէ կէօյնիւ րազը օլմամագտա ըտը. Պինաէն ալէյհ սիւքութը թէրճիհ իյլէտի. Կրաթիէն իսէ սօն ճէվապընը վէրմիշ օլմասընտան ալըշը մէմնունէն պիւս պիւթիւն սէֆահաթա տալմըշ պիթմիշ իտի.

Գաթըրինէ կէլինճէ, սապահլարը վէ եախօտ եալընըզ ղալտըղը սա՛ըր զէմանլարտա, Օլիվիէյի խաթըրլայարագ, մէրգում հաղգընտա իթթիխազ իթմիշ օլտըղը հարէքէթտէն ալըշը նատիմ վէ բէշիման, վէ զէվճինին հալինէ մէմնուն օլուր, վէ զէվճինին պու մէսէլէյի մէյտանտա օլտըղճա, քէնտիսինին տախի էհէմմիյէթ սէվմիշ օլտըղը պիր քիմսէյի տուշիւնմէյէ հաճէթ օլմայաճաղընը թէսլիմ իտէր իտի. Ագշամ օլունճա, ույգուսան ույանըրճասընա կէնճլիքի եարալարը ունուտուպ, կեահ քէմալը ճօշղա վէ տէյատէպէ իլէ մաքսի վէ եախօտ վալիտէսի ըէֆագաթընտա օլտըղը հալտէ, բէզմի ճէմիյէթլէրէ կիտէր, վէ կեահ տախի Պարիզ տը ժուլ սօղագընտագի գօնագտա սուարէ թէրթիպ իյլէ միսաֆիր գապուլ իտէր իտի.

Մէրգումէյի թանըյանլար. — Պու մէրմէրի ըսըթմագ պէք միւշքիւլ տիր. Լաքին պիրիսի մուվաֆֆագ օլուրսա, զահմէթինին միւքեաֆաթընը պիւյիւզէն մա՛ պիւյիւք ալաճագտըր. — տէրլէր իտի.

4

Սէզար Մանէրին էվինտէ, Գաթըրինին Մարքիզ տը Սարլօվէզէ թէսատիւֆ իթմէսի, վէ մէհասինէլէրինտէ զարիֆ պիր թէվէճճիւհ բէյան օլմասը իզէրինէ, Գաթըրին պիր միւտտէթ տուշիւնտիւքտէն սօնրա, քէնտիքէնտինէ տէմիշ իտի քի. — Պանա էյլէմ օլան չէյ պաշղըճա էյի վէ սատըգ պիր տօսթ տըր, վալլահի հէր չէյտէն բէզկինլիք միւթէէսսիր օլտըղը ճիհէթլէ, միւրատըմ պիր էյլճէ անլաշամըյօր. Մաքսի տը Սալլօն իսէ պէնի աշըրը տէրէճէտէ սէվմիյինտէն տաչարը քէօտէր օլույօր. Լաքին մարքի տը Սարլօվէզ կիպի էհլի ըրզ կէօրտիւկտէն վէ պէնիմ տապար ճէվր ու ճէֆա կէօրմիւշ օլան պիր տաալը պանա հէր խուսուստա մուվաֆըգէթ իտէպիլիր.

Պինաէն ալէյհ մէրգումէ իլէ րապըթը ալագա իթմէքլիյէ ղաթիյէն ղարար վէրտի իսէ, թէէմմիւլսիւզ հարէքէթ իթմէքլիյի տէ թէճվիզ իտէմէտիյինտէն, պիր էօլ իլէ մաքսի տը Սալլօնին պու պապաքէրի ըէյինի իսթիհզալէ միւսաարաէթ, վէ մատամ տը Սարլօվէզէ Սէզար Մանէրին խանէսինտէ թէսատիւֆ վէ մէրգումէյէ րապըթը մուհաբբէթ իթմիշ օլտըղընը պիլ իֆատէ քիմ վէ նա՛սըլ տալը օլտըղընը իսթիֆսար իթթի.

Մաքսի իսէ, մատամ տը Սարլօվէզ կիպի քիպար վէ թէրպիյէլի պիր գատըն իլէ րապըթը միւնասէպէթ իթմէքտէն հիչ պիր մահզուր օլմատըղընտան, Գաթըրինին մէրգումէ իլէ վագթինը խօշճա կէչիրէպիլէճէյինի ֆիքր իթտիյինտէն, միւնասէպէթի մէզքիւրէնին հուսուլինէ էյինտէն կէլէնի տաար սայ վէ ղայրէթ իթմէյէ պաշլատը.

Փրանսուազ տը Սարլօվէզ տախի քէմալը խահիշ իլէ Գաթըրինին վիզիթասընա պէքլէմէքտէ իտի. Աճապա կէլէճէ՞կ մի. կէլմէյէճէկ հալտէ Կրաթիէն քէնտիսինի ունութմըշ վէ պիր վագըթ պէյնլէրինտէ միւնասէպէթ վագը օլտըղընը սէօյլէմէմիշ միյտի օլաճաղընը, վէ ֆագաթ քէնտի հայգընտա Գաթըրինին զէվճինտէն խաթըրլայարագ մալումաթ իթմիշ իսէ աճապա զէվճի կէօրիւշմէլէրինէ մանի օլաճա՞գ մը, տէյէ տուշիւնմէքտէ պուլունմագտա ըտը.

Իքի կիւն պու տիւշիւնճէ իչինտէ կէչտիքտէն սօնրա , իւչիւն-ճիւ կիւնիւ , խըզմէթքեարանըտան պիրինի մարքիզ տը Սարլօվէզին պուլընտըղը եալը օտասընա կէյիփ , մէրգումէյէ պիր մէքթուպ թէսլիմ իթթի .

Մէքթուպըն մաալի պէրվէճհի ատի իտի .

«Մարքիզ»

« Պէնի պու կիւն էպէտիյէն սօնրա գապուլ իթմէք իսթէր
« միսինիզ . Սիզի կէօրմէյէլի աղթմըշ սաաթ օլտը . պու գատար
« վագըթ սապր ու թէհամմիւլ իթմէք պէնիմ իչին բէք միւշքիւլ
« օլտըղընը թագտիրէ հաճէթ եօգ տըր . չիւնքի սիզի զիյատէսիյլէ
« սէվմէքտէ իմ . »

« ՎԻԳՕՆԳԻՒՍ ՏԷ ԳԻԼԷՐ »

Մարքիզ տը Սարլօվէզ պունա ճէվապէն ատիտէքի պուսու-լայը եազտը .

« Վիգօնթէս »

« Նէյէր էվինիզտէ օ գատար չօգ քէսան օլմասա ըտը . իպթի-
« տա պէն սիզէ կէլիր իտիմ . Պէնիմ էվիմ իսէ տահիմա թէնհա
« տըր . պինաէն ալէյհ կէլէճէք օլուրսանըզ մէմնուն օլուրըմ . »

« ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՍԱՐԼՕՎԷԶ »

Մարքիզ տը Սարլօվէզին խանէսինին թէզյինաթը , մարքի տը Սալլօնըն խանէսինտէն բէք տէ տուն պատտէ տէյիլ իտի , խա-նէսի մէզքիւր վասի պիր պաղչէնին օրթասընտա վագը իտի եանը մէրմէր նէրտիվէնլի ճէսիմ պիր պինա ըտը .

Գամօրլինին արապասը պաղչէյէ կիրիպ , մէզքիւր նէրտիվէնին էօնիւնտէ տուրտը . Սարայտարլարտան պիրի հէման գօշուպ ա-րապանըն գապուսընը աչտը . Վիգօնթէս արապատան էնիպ . - Մար-քիզի կէօրէպիլիրմիյիմ . - տէյու սուալինէ , սէրայտար . - Սիզ Մարքիզի հէր նէ վագըթ իսթէյէճէք օլսանըզ կէօրէպիլիրսինիզ .

Ֆրանսուազ՝ գապուսըն արգասընտա պէքլէմէքտէ իտի , Գա-մօրլին իչէրի կիրտիքտէ , մարքիզ հէման մէրգումէնին էլինի թու-թուպ , հանկը գալպէ օլուրսա օլսուն թէէսիր իտէճէք սուրէթտէ . - Պիրի պիրիմիզի ճանտան սէվէլիմ . օլու՞ր մը . - տէտի .

Պու սէօզ Գամօրլինին ճանընա միննէթ իտի իսէ տէ , ճէվապ վէրմէյէ ճէսարէթ իտէմէտի . Զէրա քի օլտըղը ճէվր ու ճէֆա-տան խըլգէթի գաթլէսինտէ վագը օլան սէրգէօզէթի հալ վէ նէչէ պիւսալիւթիւն տէյիլ իսէ խայլըճա թէնազուլ իթմիշ վէ եէրի-նէ պիր մահզունիյէթի հալ գա՛իմ օլմուշ ըտը .

Մարքիզ , մէրգումէնին էմնիյէթինի ճէլպ իթմէք իչին , պիր հիւնէրի մախսուսա , օղլընըն վէֆաթընտան տօլայը կիրիֆթար օլ-տըղը եէէս ու էլէմի թա՛րիֆ ու թաֆսիլ իթմէքտէ իտի . Սէօզի օղլընտան բէտէրինէ նագլ իլէտի . Էվվէլէմիրտէ Մարքիզին նէ պիւ-յիւք խաթա իթմիշ օլտըղը հէր քէսճէ մա՛լիւմ օլտըղը միսիլլու , մարքի տը Սալլօն տախի , մարքիզ տը Սարլօվէզին պաշընա կէլէն ֆէլաքէթլէրի պիլտիկի ճիհէթլէ , ճիւմլէսինի պիր գաչ կիւն էվվէլ Գամօրլինէ հիքեայէ վէ թաֆսիլ իթմիշ իտի . Էլհասըլ Գամօրլին թաֆսիլաթը մաատէյէ կիրիշէրէք . - Չօգ զահմէթ վէ էզիյէթ չէքմիշսինիզ , պիլիրիմ .

Ֆրանսուազ . - Բէք չօգ .

Գամօրլին . - Էվլատընըզ վար ըմըշ , միւթաղապէլինիզ ծն-տան իպարէթ իմիշ .

Ֆրանսուազ . - Էվէթ , լաքին էճէլ էլիմտէն ալտը . պէօյլէ էվլատ սահիպի օլմագ կիպի պիր սաատէթէ նա՛իլ օլուպտա մու-ախխարէն պու սաատէթի էլիմտէն գաչըրմագտան իսէ , հիչ նա՛իլ օլմամագ պին գաթ խայըրլը տէյի՞լ մի տիր .

Գամօրլին . - Պի՛մ պիլիր , լաքին էվլատընըզըն սաղլըղընտա , էօմրիւէն թէլէզզիւզ իտիպ , պին տիւրլիւ իւմիտ իլէ եաշար ըտը-նըզ . տէյի՞լ մի . - տէտիկի միսիլլու , գէվճի իլէ հիւսնիւ իւմիթ-լէնտա պուլընմաղըղընը վէ հոմոյօ քէնտիսինի ալտաթմըշ օ-լան շախս ալէյհինտէկի զարար վէ նէֆրէթինի տախի թաֆսիլ իթմիշ օլտըղընտան , մարքիզ տը Սարլօվէզ պու տէզին տիլէտիկի կիպի իճրայը մէրամընա թէշէպպիւս իտէպիլէճէյինի աէլը իլ-լէտի .

Պու միւլագաթտան իթիպարէն մարքիզ իլէ վիգօնթէս պէյ-նինտէ խալիսանէ պիր տօսթլըգ թէզաիւտ իթթի . Հէր եէրէ պէրապէր կիտէրլէր վէ հալլաթը ումումը խայիլէյէ սարֆ օ-լունմագ իւզրէ թէսվիրի օլընան էյլէնճէլէրտէ պէրապէր պուլուն-լուր ըտը .

Պիր կիւն Ֆրանսուազ , Գամօրլինէ . - Զէվճէնի հէր նաասլ ը-

ան էվտէ բաշ կէթիրէմէյօրըմ. աճապա պէնտէն գաչըյօր մը -
տիւշիւնիւրտէ , Գաթըրին .

— Էվտէ պուլունմազ քի կէօրէսին . լագին պազարըմըզա կէլէճէք օլուրսան էլպէթ կէօրէճէքսին , Թամըլի սանա թանըթըրըմ .

— Պիր տահա թանըմըշ օլուրըմ . չիւնքի ղալպէն զէվճէնի պիլիրիմ . - տէտի .

Գաթըրինին պու սէօզէ ճէվապ վէրմէմէսինտէն , Կրաթիէնին քէնտիսինէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ օլտուղունա Ֆրանսուազ գարար վէրտի .

Պիր կիւն Բարիսին քիպար կիւրուհը սէյրանա չըգմըշ օլտուղը հալտէ , Կրաթիէն տախի օ կիւն Թէատրու֊ֆէն սաթ իքի կէչմէյէ չըգմըշ օլտուղունտան , պիր գարըլյա բաւթ կէլտի քի , արապասը մուսահամէ կէլիփ կէչիփ տուրմա պաշլըյա սէլամ վէրմիշ իտի . Կրաթիէն , մէրգումէյի նէրէտէ կէօրմիւշ օլտուղունու տիւշիւնմէյէ պաշլայըպ , չօգտան պէրու չըգըմամըշ օլան վէ հիչ պիր մէյէ պաշլըյըպ , շօգտան պէլու հատըմաթըշ օլան վէ հիչ պիր չէյրէն մըթհէլէզգիզ օմաճան գալպի չըգմըշ է չըգըմաղա պաշլատը .

Մահմուտ պէյը պալըպ Կրաթիէն արապասը հէթլիչըլի . Մէրգումէ պիլումէթի հալանս պաղլըն աչըգ ֆայթօն իլէ չըգմըշ վէ ֆաղաթ զայէթ կիւզանպահա պիր քիւրքէ սարըլմըշ ըտը .

Արապասը Թէգասասու իլէ արապանըն իչինտէքի մատմազէլ տը Սարըօվէզ օլտուղունու թանըտըղա , հայվանատ աքչէճէք բատէ֊ատէ չաշըրտը գալտը . Պիր պարդըշտա մէրգումէնին էօմրինտէ կէօրմիւշ վէ թանըմըշ օլտուղը գատընլարըն էն տիլպէրի վէ էնտէրի օլմուշ վէ թանըմըշ օլտուղը գատընլարըն էն տիլպէրի վէ էնտէրի օլմուշ վէ թանըմըշ օլտուղը հիւքմ իթտի . Աճապա մատմազէլ պաշգասընա սէլամ վէրտիւքտէն հիւքմ իթտի . Աճապա մատմազէլ պաշգասընա սէլամ վէրտիքտէն սոնրա , քէնտիսինէ մի վէրմիշ զանն իթմիշ տէյու տիւշիւնմիշ իտի տէ , քէնտիսինէ մի վէրմիշ զանն իթմիշ տէյու տիւշիւնմէյէ պաշլատը . Անճագ պիր արալըգ մատմազէլին կիւլիւմսէմէսի կէօրմէյէ պաշլատը . Կրաթիէնին խէյէճանը բէքթէ բէքթէ մէքլէ չիւպհէսի զա՛իլ օլտու . Արապա նաքէհան արթարագ արապայը թա՛գիպ իթմէքտէ իտի . Արապա նաքէհան խալաշ խուրիւմէյէ պաշլատըղըտա Կրաթիէն չապգաընը չըգարըպ սէլամ վէրտի իսէ տէ , նէ սէօյլէյէճէյինի շաշըրտը վէ նիհայէթ .

— Վայ , մատմազէլ , սիզ պուրատա՞ մը իտինիզ . տապէ՛ մի տիր .

Մատմազէլ թէպէսսիւմ իտէրէք . - Շիւպհէսիզ , վիգօնթ պարոն օլտուղըմը պիլմէ՞զ մի իտինիզ .

— Հագըգաթէն պիլմէզ իտիմ .

— Ղարիպ չէյ , չիւնքի զէվճէնիզ իլէ տօղրուլուղըմըզ պէր քէմալ տըր .

Պու սէօզին նէ ֆիքրէ մէպնի սէօյլէնմիշ օլտուղունը Կրաթիէն պիր էյիճէ անլայամատըղընտան .

— Օ հալտէ զէվճէմին զայէթ պախթիեար օլմասը լազըմ կէլիր . - տէյու . մուպհէմ պիր ճէվապ վէրտի .

Մատմազէլ թէքրար անլաշըլմազ պիր սուրէթտէ թէպէսսիւմ իտիպ . - Էօյլէ պիր պախթիեարլըգ տըր քի , սիզ տէ իսթէտիյինիզ գատար էլտէ իտէպիլիրսինիզ .

— Նէ՞ տէմէք մուսաատէ իտէ՞ր միսինիզ . . .

— Շիւպհէ՞ մի վար . հաթթա լուզումը թագտիրինտէ բէնա պիլէ իտէրիմ . չիւնքի նայիճ ագշամըը , էն թէքլիֆսիզ սօթըլարըմը գապուլ իտէրիմ , պիլիյօրսինիզ . հաթթա մատմ տը Սալըն , զէվճէնիզ վիգօնթէս տէ Պէնէր իլէ կէլմիշ տիր .

Եա՜ . . . էյ զէվճէմին մատմ տը Սարըօվէզտէ Բարիսէ՞ մի տիր .

Ֆրանսուազըն խուզուրունտէ էլտիմ մահզունիյէթէ նումայան օլարագ . - Մատմ ձաբօնտա վէֆաթ իթտի .

— Վայ . տօյ գըզմըշըմըզ տա պէնիմ խապէրիմ եօգ . . . - տիյէրէք , կէչէն աէօնէնլէրին վէ խըզմէթքեարլարըն էօնիւնտէ էյլէնի պաշընա վուրտուղան սօնրա . - Նէ գատար ֆէլաքէթ վար քըսա պաշլըմատան աչագը խալըյօր . . .

Մատմազէլ տը Սարըօվէզ՝ Կրաթիէնին սէօզինի քէսիպ վէ էլինի քիւրքին իչինտէն չըգարըպ , թէքլիֆսիզճէ Կրաթիէնէ ուզաթարագ , թէքրար կէօրիւշմէք արզուսունտա օլտուղունը պէեան իլէտի .

Պու սէօզիւ արապանը իշարէթ մագամընտա թէլագգը իտէրէք , զօր իլէ զապթ իտէպիլմէքտէ օլտուղը հայվանլարըն թէրպիյէճիլէրինի պըրագտը . արապա քէմալը սիւր՛աթլէ մուֆարագաթ իլէտի .

Կրաթիէն արապայը թա՛գիպ իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէտի . Պէշ տագիգա գատար միւթալաատան սօնրա , մահմուտպէյը պամագլէ , հայվան օգ միսալի ուչմաղա պաշլատը .

Կրաթիէն քէնտի քէնտինէ տէտի քի . - Ա՛հ օ՛նէ կէօզլէր . օնէ՛ կէօզլէր , - նէ՞ տիվանէ իմիշիմ քի էլիմտէ իքէն գաչըրտըմ . Պունա աճմագլըգ տէնմէզ տէ նէ՞ տէնիր . - վէ լագին Բարիսի աթէշէ վէր-

մէք լազըմ կէլսէ, վէրիպ, Թէքրար պու տիլպէրէ մալիք օլմալը-յըմ, - տիյէրէք, հայվանը արապանըն կիթտիյի թարաֆա սալըվէր-տի ամմա, արապա նապէտիտ օլմուշ իտի:

Կրաթիէն քօրունըն հէր թարաֆընը արատը ամմա, պուլամատը մուվաֆֆագ օլամատը:

Օ աքշամ աքլընա կէլիպ, չօքտան պէրու կէօրմէմիշ օլտըղը Վէրօնէզ ըլէօպլունէ կիթտի: Հէնուզ օյուն պաշլամամըշ օլտուղըն-տան ազալար Մարքիզ տը Սալըօլէյին պաշըընը էթմէքտէ, վէ մէր-գումէ յի հէր կէօրէնին միւսաթէլասը աշգ օլըըղընը սէօյլէմէքտէ իտիլէր:

Մարքիզ հազրընտա պիր թազըմ զարիպ վէ աճիպ հիքեայէ-լէր տէվրան էթտիկի միսիլլու, պագըլարա՛ պէք չօք Բուսիանը ըրէնտէլէր մէրգումէ իլէ էվլէնմէք իսթէտիյի հալտէ, մարքիզին մուվաֆֆագաթ իթմէտիյի միսիլլու, Ավաթրիա իմփէրաթօրը խանէտանընտան պիր ըրէնսէ թախթ ըէտա իլէ ճէվապ վէրտիյինի սէօյլէտիքլէրի կիպի, ամարքիզին պանքէրլէրէ պիլէ մէյտան օգուտապի-լէճէք տէրէճէտէ ճէսիմ պիր սէրվէթէ մալիքէ օլտըղընը, վէ պիրիսի պաղայի տաճի, զօնագընը էզ սէրի նէվ Թէզըրին վէ Թէֆրիշ խուէրէք, զայէթ չաշաալը պիր պալօ Թէրթիպ իթմէքտէ պուլունտըղընը իֆատէ իյ-կէտիկի որրատա, մէշհուր պանքէր Լօրրէն իչէրի կիրիպ.

— Նէ՞ տէմէք. օյուն խօ՞գ մը. չըլտըրտընը՞զ մը չօճուգլար,

պէօյլէ պօշ վագըթ կէչիրիլի՞ր մի.

— Սիզի պէքլէյօրտուգ. - տէյու, հազըր պուլունանլար ճէ-վապ վէրտիլէր.

— Օ հալտէ պիր ան էվվէլ պաշլայալըմ. - տէյէրէք, պանգա մէզատա գօնուլուպ, Կրաթիէնին- էօհտէսինտէ Թէզարրուր իթտի.

Հէյէճանլը թրաշ Մաթօն. - Սէնի խայլը վագըթտան պէրի կէօ-րէմէտիք, միզօնթ. պու աքշամ կէօրիւնիւրքի հէրսիմիզի Թէմիզ-լէյէճէքսին:

Կրաթիէն. - Արզու խաէրիմ, զիրա իչթիհաճըմ վար տըր. Նէ գատար զարարտա օլտըղըմը Թէլաֆֆի իտէմէզմիշիմ. - տէտի.

Բիտայէթտէ գարըշըլըղըլըղը որրատա, սօլուգ պէնզլի սա-րը վէ մաւի կէօզլի վէ Ֆիլէմէնքլիլէ պէնզէր պիր քիմսէ իչէրիյէ կիրտի.

Պու կէլէն զաթ, զէնկինլէրին զէնկինի, վէ մէշհուր «Լա Գօն-գօրտ» պանգասընըն տիրէքթօրը Մ. Օկիւսթ Պախօս իտի.

Մէզրիւր պանգանըն հիսսէ սէնէտաթը 500 ֆրանգա թէտա-վիւլէ էտտիրիլիպ, խալընտը իւզ թագսիթի օլան 125 ֆրանգը թէ-տիյէ օլունմուշ իտի հալտէ, պէհէր հիսսէ թագրիպէն 3000 ֆրանգ գըյմէթինի պուլմուշ ըտը:

Լօրրէն՝ Օկիւսթ Պախօսը կէօրտիւքտէ. - Տախմա խօճաըզըն խա մը:

— Խօլտիւրունճէյէ գատար:

— Բիմ՞:

— Օպիլլէրի:

— Տըգգաթ էթ հա՛. ճիլար էպի տիրլէր:

— Պէօյլէ ամմա, պու ատ Թէքրար ատը ըտը. ատը Թէ-րագգըլտա կէնճլէրէ իթիպար օլունուր:

— Պու աքշամ խաչը հիսսէլէրի գա՞չ ըտը:

— 2000, ամմա տահա պիր օգատար խօլը աչըգ ըտը: Օյուն մէրագըլըը օլանլարտան Մարքի տը Ֆլէօրանժ նամընտա պիր զաթ. - Տավրանըն պագալըմ տըգ ատաճըար. պանքէրին Թալիի զայէթ խավէր. - տէտի.

Ֆիլհագըգա Կրաթիէն գազանմագտա իտի:

Նապանճը օլտըղը Թէքէլլիւմիւնտէն պէլլի օլան պիր օյունճը. - Իշի խուզ ալթըն վար. - տէտիքտէ, հէրքէս կէօզլէրինի սէսին չըգտըղը թարաֆա Թէվճիհ էյլէտի.

Ղայէթ Նազիք վէ էսմէր վէ սիյահ սագալը պիր տէլիգանլը մասանըն պաշընա կէչմէքտէ իտի. - Ղա-

Մարքի տը Ֆլէօրանժ, Մաթօնա տօղրը պաշընը էյիպ. - Ղա-յէթ զէնկին օլտըղը միւթէվաթըր օլան Պրէզիլյալը պու տէլիքա-տըր.

— Թա քէնտիսի.

— Աստ՞.

— Գօնթ տը Կօսաղ վէ իլա ամրի. ալթ խանընը պիլմէյօրըմ. — Գօնթ տը Կօսաղ վէ իլա ամրի. ալթ խանընը պիլմէյօրըմ. Պրազիլյանըն չունքի խալթըրտա պէք գօլայ գալմախան պիր իսմ. Պրազիլյանըն էպի հիւքմտարլարընտան պիրինին խամի իմիշ զանն իտէրիմ.

— Հիւքիւմտա՞ր խանէտանընտա մը մէնսուպ ըմըշ.

— Էօյլէ տէյօրլար.

— Պուրատա քիմի՞ն Թավսիյէսիլէ կէլմիշ.

— Սըրր Շարլ Բրնթ իլէ հէմշէհրիսի Տիւգ տը Բարօս-Բօրում-պա Թավսիյէ իթմիշլէր.

— Թավլէյէլէր ֆէնա տէյիլ·

Պու սէօզլէր եավաշճա Թէամթըլ օլունտըղը սըրատա, ղարիպ պիր հալ վուգուա կէլմիշ իտի. շէօյլէ քի, Կրաթիէն, « Իքի եիւզ ալթուն վար » սէօզլէրինի իշիթտիքտէ, մութէաճճիպանէ պիր քէրրէ Պրագլիանըն եուզինէ պագտը ըսա տա, հիչ պիր շէյ խաթըրընա կէթիրէմէտի. պունըն ըլա պէրապէր, մէրգումըն տուք վէ սէրթ պագըշը Կրաթիէնէ զիեատէսիյլէ թէէսիր իթտի·

Մլէօրանժ. — Հայտէ պագալըմ. տէվամ էթ տէ Պլէր, էլլէրին թութուլտը՞ մը. Նէ՞ օլտըն. վագըթլար պօշա կէչիյօր·

Կրաթիէն քեաղըտլարը տաղըթտըղըպ, հէման քէնտիսինին իքի քեաղըտընը աչը վէրէրէք.

— Սէքիզ սայըմ վար. — տէտի·

Գօնթ տը Կօեազ իսէ տիկէր իքի քեաղըտը հէնուզ էլինտէ թութմագտա օլուպ, ֆէվգէլատէ պիր ֆիւթուրսըզլըգլա Կրաթիէնին եուզինէ պագտըղտան սօնրա.

— Պէնտէ տէ տօգուզ վար. — տէտի·

Տիկէր թարաֆտան տա. — Տօգուզ. — տէյու, պիր սէս չըգտը·

Կրաթիէն իւչ տէֆա օլարագ, պու էլի ղա՛իպ իթմիշ իտի. լաքին պու տէֆա գօնուլան ագչէնին միգտարը տիկէր տէֆալարա նիսպէթլէ ճէսամէթլի իտի·

Պիր սաաթ զարֆընտա Կրաթիէն էլլի պին ֆրանգ ղա՛իպ իտիպ, պանքէր Պաեօսա խըլթալէն.

— Սէն օյնամա՞զ մըսըն·

Պաեօս՝ սէրթ պիր նազար իլէ Կրաթիէնին եուզինէ պագըպ.

— Պէն պէօյլէ ուֆագ թէֆէք օյունլարա կիրիշմէմ. պիլիրսին·

Կրաթիէն. — Պու ագշամքի օյուն տէյէր.

Գըֆօր պանգասընըն տիրէքթօրընըն կէօզլէրի բարլամագա պաշլայըպ. — Թէճրիւպէ իտէլիմ, պագալըմ. — տէյէրէք, մասանըն պաշընա կէչտի· Հէր քէս մէրգումըն տօղրը վէ էհլի ըրզ պիր քիմսէ պուլունմուշ օլտըղը ճիհէթլէ, ալալըըն քեաֆֆէսի պանքէրի սէվէր իտի· Պաեօս պէշ սէնէ էվվէլ պանգասը քիւչիւք պիր մէ՛մուր օլտըղը հալտէ, թէվարուս իթմիշ օլտըղը մէպալիղի ճէսիմէ իլէ իպթիտա հիսսէտար, պատէհու շէրիք վէ էն սօնըրտա տա տիրէքթօր օլմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ ըտը·

Պանքէր Պաեօս օթուզ եաշը, ղա՛իֆ պիր քիմսէ օլուպ, ղաճիր հալինտէն պարիտ պիր քիմսէ կիպի կէօրինմէքտէ իտի իսէ տէ,

պագըշլընտագի շիտտէթ վէ ասապլարընտագի հարէքէթէ նազարէն, հասըլ միզաճ օլտըղը տա քէշֆ օլունապիլիրտի·

Պու սըրատա քեաղըտլար գօնթ տը Կօեազըն էլինտէ իտի·

Կրաթիէն. — Պանգանըն մէվճուտը նէ՞ տիր·

Կօեազ. — Նէ գատար իսթէրսէնիզ գօյունուզ. հէփսինի թութարըմ·

Կրաթիէն՝ իւչ էլտէ հիչ պիր շէյ գազանամատը. Պրագլիեալը գօնթ իւչ էլի ղա՛իպ իթտի·

Իքինճի էլտէ Կրաթիէն 100 լիրա գօյուպ, եէտի աչտը. գօնթ 8 կէօսթէրտի·

Կրաթիէն. — Սիզ պէնտէն տէ մէհարէթլի իմիշսինիզ·

Պաեօս. — Էօյլէ կէօրինիյօր·

Մէրգումըն սէսսը կիթտիքճէ տահա զիեատէ Կրաթիէնէ թէէսիր իտէրէք, տէրին պիր տիւշիւնճէյէ տալտը. վէ տուչար օլտըղը ըզթըրապտան, հալի մուշքիլ պիր մուամմա իչինտէ գալմըշ օլտըղընը անլատը·

Պանգա տիրէքթօրը Օկիւսթ Պաեօս պիր սաաթ զարֆընտա մէպալիղի ճէսիմէ ղա՛յպ իթտի·

Կրաթիէն. իսէ, բարասը գալմայըպ, վէրէսիյէ օյնամագտա ըտը. մասանըն պաշընտա եալընըզ պիր գաչ օյունճու գալմըշ ըտը· Շաֆագ աթմաղա պաշլամըշ օլտըղը ճիհէթլէ իպթիտա Օկիւսթ Պաեօս գալգըպ. — Պիր տահա նէ՞ վագըթ թօփլանաճաղըզ·

Գօնթ Կօեազ. — Նէ զէման իսթէրսէնիզ հազըրըմ. Արա սըրա թալիի պուրատա կէլէճէյիմ. Զաթէն պանգանըզա կէլմէյէ մէճպուրըմ. զիրա Նիւեօրգտա վագը Ջէսթէրֆիլտ նամ պանգա սիզին պանգանըզա պիր գրէտի աչմըշ տըր·

Պաեօս. — Գօնթ տը Կօեազ սի՞զ մի սինիզ·

Կօեազ. — Էվվէթ էֆէնտիմ·

Պաեօս. — Պիլմէյօրտըմ, աֆֆ իտինիզ. սիզին կիպի պիր միւշթէրի գէյպ իթմիշ օլտըղըմտան տօլայը ղայէթլէ մէմնուն օլտում·

Կօեազ. — Պանգանըզ սաաթ գա՞չտա աչըլըր·

Պաեօս. — Սապահտան ագշամա գատար աչըգ տըր. ագչէնիզի նէ՛ եօլտա ալմագ իսթէրսինիզ·

Կօեազ. — Ըլմաեաճաղըմ. հաֆթա պիր միգտար տահա ագչէ էմանէթէն վազ իտիպ, պիր չէք տէֆթէրի ալաճաղըմ օլո՞ւր մու·

Պանօս. — Նասըլ խաթըրլըյօրսուն, օղուլ.

Կօսաղ. — Օ հալտէ եարըն կէօրիւշիւրիւզ.

Պանօս. — Պէք այէա.

Օկիւսթ Պանօս, պանգասընտա իւչ միլեօն ֆրանգ բարասը պուլընտուղու հալտէ մէպտալիյի սա'իրէ վաղ' ըթմէքսիզէն պաշը իւզէն գօնթ տը Կօսաղ կիպի պիր միւշթէրիյէ լաղըմ կէլէն մուամէլէյի իլթիֆաթքեարանէյի սարֆ էյլէտի. Վիգօնթ Կրամթիէն իսէ պիր ազ էօթէտէ այաքտա տուրմըշ, Պանօս իլէ Կօսաղ պէյնինտէքի միւլաքաթըն նէթիճէսինի օլմասընա պէքլէմէքտէ իտի.

Օկիւսթ Պանօս պիրազաճըք թէպէսսիւմ իթթիքտէն սօնրա. — Իշթէ գարթըմ. եարըն էօյլէտէն սօնրա, պօրճըմ օլան պէշ պին ալթունը պիզզաթ քէնտիմ թատիյէ իտէրիմ.

Մ. տը Կօսաղ կիւլիւմսէյէ պաշլայըպ. — Պու գատար ճիւզ'ի պիր շէյ իչին թէլաշ իթմէքէ լիւզում եօգ. իսթէտիյինիզ զաման խիզմէթքեարընըզ իլէ կէօնտէրիրսինիզ. լաքին պու միւնասէպէթլէ օլմայարագ թէշէքքիւր իտէճէք օլուրսանըզ, զայէթլէ մէմնուն օլուրըմ.

Վիգօնթ Կրամթիէնին պէնզի պիւսպիւթիւն աթմըշ օլտուղու հալտէ, Պրազիլիանըն մուգապէլէթէն վէրմիշ օլտուղու գարթա աթֆը նազար իթթի.

ԳՕՆԹ ՏԸ ԿՕՍԱՂ ՏԸ ՍԱԹԱՆՃԱՕ

Մէ-ռիւս սօգաղը, Ն. 2

տէյու օգուտուղտան սօնրա, քէնտի քէնտինէ տէտի քի. — Կիտէրիմ. վէ ֆագաթ պու հիչ իշիթմէմիշ օլտուղըմ պիր իսիմ. պունըն իլէ պէրապէր, պու ատամը թանըյաճաղըմ կիպի. կէօզլէրի բէք պիլտիկիմ կէօզլէր. Սագըն պու ատամ ֆալճը վէ եախօտ ըսամմալ օլմասըն. եիւզիւնտէն ֆալճըյա բէք պէնզէյօր.

5

Օկիւսթ Պանօս քլէօպտէն չըգտըգտան սօնրա, Թէհրան սօգաղընա կէօթիւրմէսինի արապաճըսընա թէնպիհ իթմիշ իտի.

Արապա Մէսսինա ճատտէսինին քէօշէսինտէ վաքի պիր պաղչէնին թա նիհայէթինտէ վագը օլան միւզէյյէն պիր խանէնին էօնիւնտէ տուրտը. Պանքէր իչէրի կիրտի.

Հէնուզ եաթմամըշ օլան պէպլէմէյէ. — Մատամ ույույօր մը. — տէյու սօրտուղտա.

Պէպլէմէ՝ լաթիֆ պիր սէտա իլէ. — Շիւպհէսիզ, մատամ շիմտի բէք կէճ վագթա գատար պէքլէտի. վէ կէլմէյէճէյինիզտէն ումիտի գաթ' իտէրէք եաթմաղա գարար վէրտի.

Օկիւսթ Պանօս պէպլէմէնին եիւզիւնէ թէրսճէ պագտըգտան սօնրա, եօգարը չըգտը. Եօգարըտա ճէպիմ պիր լամպա եանմագտա իտի. Օկիւսթ, Չին էմթաասըյլա տէօշէնմիշ օլան պիր օտայա կիրտի. օտանըն տախիլինի, կարտէնիա վէ եասէմին վէ մինէ չիչէքլէրինին գօգուսու ինհաթա էյլէմիշ իտի. Հատըտմիզաճ պիր քիմսէտէն մէ'մուլ օլմայան պիր ինթիխաբլը Օկիւսթ Պանօս մէզգիւր օտանըն իչ գաբուսընըն բէրտէսինի գալտըրըպ, եանընտաքի օտայա տուխուլ իթթի. Պու օտա տախի պիր տիկէրի կիպի միւզէյյէն պիր օտա իտի. Թավանտան ասըլը օլան կէճէ գանտիլի, բէնպէ ռէնք վէ պէյազ թիւլլէր իլէ մուհատ օլան օտանըն հէր թարաֆընը պիր սուրէթի լաթիֆանէտէ թէնվիր իթմիշ իտի. Օտանըն օրթասընտաքի եուվարլագ վէ քիւչիւք պիր մասանըն իւզէրինտէ, մինէլի շիշէ իչինտէ Իսպանիա շարապըյլա, կէվրէք վէ պիր չանագ իչինտէ պիր գաչ ատէտ Հավանա սիկարասը միւշահէտէ օլընմագտա իտի. Պէք իշլէմէ վէ տանթէլալար իլէ միւզէյյէն օլան եաթագտա աչըգ սաչըգ պիր գարը եաթմագտա իտի.

Օկիւսթ Պանօս, չէվիգ ու չէհվէթլինանէ վէ չիտտէթի' աչըգ ու սէվտասընտան կէօզլէրինէ եաշ կէլմիշ օլտուղու հալտէ, եաթաղա եանաշմագտըղըն պիր միւտտէթճիք շաշըրըպ գալտը.

Օկիւսթ Պանօս մէթանէթի թամմէյէ մալիք, զայէթ զէքի վէ ֆէթին վէ զիրաաթէսիլէ սայըլըր պիր քիմսէ օլուպ, պու իչ մէզիյէթլէ հէր տիւրլիւ մէրամ վէ արզուսընա նա'իլ վէ տէօթրէս օլմըշ պիր քիմսէ օլտուղու հալտէ, եաթագտա եաթմագտա օլան վէ Ժօզիան նամըյլա եատ իտիլէն գարընըն էսիրի աշգը օլմըշ, վէ մէրգումէտէն հիչ պիր շէյի տիւրլիւ իթմէմէք թարաֆընը իլթիզամ իթմիշ իտի.

Պիր աղչամ պիրազ վագըթ կէչիրմէք վէ մուհիմմ իշլէրտէն պաշգա իթմէքտէ օլան պիր միւշթէրիսինէ րէֆագաթ իթմէք նիյէթիլէ կիթմիշ օլտուղու պալօտա Ժօզիանը թէսատիւֆ իթմիշ, մէրգումէնին աթէշլէր սաչան կէօզլէրինէ, աթվար ու հարէքեաթընըն լէթաֆէթինէ վէ էլէքթրիք ըշըղըյլա մինէվվէր օլան սալօնտա

հայրէթի ումումիյէյի ճալիպ պուլունան հիւսնիւ ճէմալինէ անը մա-հիտաէ հայրան օլարագ , ղարիպ վէ խարիգ իւլ ատէ պիր խէյէճան իլէ պէրապէր , մէրգումէյի էլէ կէչիրմէք շէվգ ու արզուսընտան ճիննէթ տէրէճէսինէ գատար միւպթէլայը աշգը օլմըշ ըտը ։

Օ զէմանա գատար պու միսիլլու հիսսիյաթտան խապէրտար օլմատըղը հալտէ , պու տէֆա տուչար օլտուղու հալտէն տօլայը ղը-եառէսիյլէ տէֆ իթմէքտէ իտի ամմա , կէօզլէրինի տէ օ մէլէքսիմա մախլուգտան պիր վէճհ իլէ այըրամամագտա ըտը ։

Ժօզէֆին, քէնտիսինի պըրագ թանըտան պիրիսիյլէ րագս իթմէքտէ օլտուղընտան, աշգը օլան պանքէր ճէհէննէմ աթէշլինէ տիւշմիւշ կիպի հըրս ու հասէտինտէն եանըփ թութուշմագտա ըտը ։

Ալէյվաէն սոնրա զիյատէ պարլաքան պիր չիֆթ կէօզլէրինի իւզէրինտէն այըրամամագտա օլան պանքէր , չօգ սիւրմէյիփ Ժօզէֆինըն նազարը տըգգաթընը ճէլպ իթտի , վէ մէրգումըն պանքէր՝ Օկիւսթ Պաեօս օլտուղունը անլատը ։ Տէօնիւփ տօլաշըրգէն ուսթալըգլա պանքէրէ եագլաշտը վէ միւսաահէպէթէ կիրիշմէյէ մուվաֆֆագ օլտը ։ Հաթթա բէք գօլայ մուվաֆֆագ օլտը , չիւնքի պանքէրին տէ արզուսը պունտան իպարէթ իտի ։

Ժօզէֆին զայէթ կիւզէլ վէ զայէթ կէնճ վէ խուսուսիյլա թավրը քիպարանէյէ մալիք պիր ալիւֆթէի նազիքէ օլտուղու հալտէ , սէֆահաթըն տէրէճէի նիհայէսինի իլթիզամ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ , կեահ իգպալըն զաւէմէի իւլէասընտա չըգար վէ կեահ տախի աճընաճագ տէրէճէտէ սէֆալէթ վէ զարուրէթէ կիրիֆթար օլուր ըտը ։

Ձէրաֆէթի վէ խուսուսիյլա նէզաքէթի թավրը հասէպիյլէ մէրգումէյի պիր քէրրէ կէօրէն անըն էսիրի աշգը օլուրտը ։

Պալօտան չըգարքէն , մէմուլինին խիլաֆընտա օլարագ , պանքէր Օկիւսթ Պաեօս էվէ գատար րէֆագաթ իթմէքլիկ թէքլիֆ իթմէմիշ օլտուղընտան , Ժօզէֆին թէաճճիւպտէ գալտըղը միսիլլու , պիր խէքի կիւն կէչիփ տէ պանքէր կէլիփ չըգմայընճա Ժօզէֆինըն թէաճճիւպիւ պիր գաթ տահա արթտը ։

Իւչ կիւն սօնրա , պանքէր րանտէվույը ղուհուր օլուփ , պէօյլէ չիտտէթի աշգ ու սէվտայա մաղլուպ օլմասընտան նաշի իթիրաֆ հիտտէթլէնմիշ օլտուղու հալտէ , հըզըլըճա գափունըն չանընը չալտը ։ Պանքէրին չէհրէսի աղըր պիր խասթալըգտան գալգմըշ կիպի թէպէտտիւլ իթմիշ իտի ։

Ֆիլ հագիգա , գալպինտէ հուսուլէ կէլմիշ օլան շիտտէթի շէվգ ու արզու իլէ ուղրաշըփ տուրուփ , հէր շէյի կէօզլէնէ ալարագ մէրգումէնին նէզտինէ կիթմէսինէ գարար վէրմիշ իտի իսէ տէ , օ կէճէ կէօզլէրինէ ույգու կիրմէյիփ , կէօզլէրի գարաարգտա Ժօզէֆինըն բարլագ կէօզլէրի վէ պօյ վէ էնտամը կէօզլէրինին էօնիւնէ կէլմէքլէ , սապահլարընտաքի գան գըրմըզը գըրմըզը գայնամագտա պաշլաեարագ , նաթիճէտէ գալգմագա վէ զիհնինի տաղըթմագ իւզրէ մուհիմմ պիր իշ իլէ մէշղուլ օլմաղա պաշլամըշ ըտը ։ Անճագ , սաթըրլար հէր պիրի պիրինէ գարըշըփ վէ քէլիմէլէրին մանասը գալմայըփ , րագգամլարըն իչինտէն չըգամամագտա վէ սըրա սըրա լաթիֆ վէ փագաթ թութուլամաեան շայանը փէրէսթիշ վէ անճագ մէ՛լուն պիր բէրի գարշըսընտա տիւքիւլիւփ տուրմագտա ագըլ պաշընտան կիթմէքտէ վէ եարալըղընը շաշըրմագտա ըտը ։ Ֆէրտասը կիւնիւ սապահ զիհնի մէրգումէնին զէթաֆէթլիյլէ մալամալ իտի իսէ տէ , էլինտէն կէլտիյի մէրթէպէտէ մուգավէմէթ իտիփ , էնճամքեար իւչիւնճիւ աքշամ քէնտի քէնտինէ տէտի քի .

— Կիթմէմ տէ նէ լազըմ կէլիր , տահի պիր ալիւֆթէյէ կիտէրճէսինէ կիտէրիմ վէ իւլֆէթ բէյտա իթտիքտէն , վէ հավէսիմի ալտըգտան սօնրա ունուտուրում կիթթէր .

Օկիւսթ Պաեօս գարշըսընտա նէ տէրէճէտէ զէքի պիր գարը չըգաճաղընը խաեալ ու խաթըրընտա կէթիրմէմիշ իտի .

Ֆէրտասը կիւնիւ Ժօզէֆինըն նազարէն սօգաղընտա վագը օլուփ բէք չօգ քէսանըն կիրիփ չըգմըշ օլտուղու խանէսինտէն չըգտըղը սըրատա , Օկիւսթ Պաեօս էվվէլճէտէն պին գաթ զիյատէ տէլի տիվանէյէ տէօնմիւշ իտի .

Օկիւսթ Պաեօս . պօյսատա թէլլալլարը իլէ ճէսիմ իշէր կէօրտիւկիւ սըրատա , Ժօզէֆինտէն պաշգա պիր շէյ տիւշիւնմէտիկի կիպի , եազըխանէսինտէ պուլունըփ տա , սարրաֆլարըն սէրֆիրագլարըյլա էն զիյատէ մուհիմմ իշէր իւզէրինէ միւզաքէրէ իթտիկի զէմանտա պիլէ , Ժօզէֆինը խաթըրընտան չըգարամամագտա ըտը .

Իշթէ պու միւթէմատիէն արիզ ու ամիգ տիւշիւնտիւքտէն վէ հէր վէճհ իլէ հիսսիյաթը գալպիյէսիյլէ ուղրաշըգտան սօնրա , արթըգ սուրէթի գաթիյէտէ պիր գարար իթթիխազ իտէրէք , քէնտի քէնտինէ տէտի քի . — Պատէզին պու գարը սըրֆ պէնիմ օլմագ իճապ իտէր . իսթէտիյի գատար աղչէ վէրմէյէ հազըրըմ . պու

հալած տէ պաշգալաըըյլա տիւշիւպ գալգաճագ օլուրսա , քօլտու-
ըլուքիւմ վէսսէլամ.

— Պու գարարը վէրտիկտէն սօնրա , մէրգումէնին խանէսինէ ազիմէթ իթտի .

Ժօզիանըն կէօզլէրինի կէօրիւր կէօրմէզ, Օկիւսթ Պախօս տավ-
մա ճէսարէթտէն տիւշէր վէ մէթանէթինի ղայպ իտէր իտի . Ան-
ճագ պու տէֆա վար գուվվէթինի իսթիմալ իտէրէք , ճէսարէթի
էլտէն պըրագմայըպ , տէտի քի .

— Շիմտիյէ գատար, սէնին նէ սէվտաըզըն ահվալինի նէ տէ հալը
հազըրընը իսթիզահ վէ իսթիֆսար իթմէտիմ. Զանն իտէրիմ քի ու-
մուրը թէյախուշիւն մունթազամ օլմայըպ , պու պապտէ չօգ ղամ-
մէթ չէքիյօրսըն . Պու ֆօմրտէն խուսուսըյլա սանա բաշթ կէլտի-
յիմ զէման կէչիրմէքսըզ օպըզըն ֆօմրտէն խօշլանը՞յօր միսըն .

Ժօզիան . — Օրասը մա՛լում տէյիլ . պէլքի տէ խօշլանըյօրըմ,

Օկիւսթ Պախօս պու ճէվապտան պիրազ շաշըրտը . մէրգումէ-
նին պէօյլէ ճէսուրանէ մուգապէլէյէ գալգըշմասընտան նաշը խի-
նէ տուչարը մահճուպիյէթ օլտը իսէ տա ,նէ խաբաճաղընը գալթի-
յէն գարարլաշտըրմըշ օլտըղընտան , սէօզէ տէվամ իլէ .

— Հէր Ֆիքրինտէն կէչէնի օլմազսա տա , հիչ տէյիլ իսէ հավ-
վէս վէ ամալինի իճրա իտէճէք պիրիսի զուհուր իտէճէք օլուրսա ,
սատըգանէ վէ խալիսանէ հարէքէթ իտէպիլի՞ր միսին .

— Հիչ պիր շէյի տիւշիւնմէյէն ղայէթ ճէսուր պիր քիմսէ օ-
մալը քի , պէօյլէ պիր վէզիֆէյի տէրէօհտէ իտէպիլսին .

— Պու ճիհէթի տիւշիւնմէ տէ , սուալիմէ ճէվապ վէր .

— Պէն ղայէթ հավէսքեար պիր գըզ օլտըղըմտան , քեաֆֆէսի
ամալ վէ հավէսիմի իքմալ իթմէք բէք մուշքիլ տիր .

— Պէօյլէ տա՛իմա մէճհուլ վէ մուպհէմ պիր ֆօմրտէ հիչ պիր
իւմիտ քէօշէսի օլմատըղընը բէք ալէա պիլիրսին .

— Շիմտիյէ գատար նասըլ ֆօմր կէչիրտիյիմի պիլիրսին . իչէրի-
տէ էլիմէ նէ ֆըրսաթ կէչէճէյի մէճհուլիմ իսէ տէ , Ֆըրսաթը
կէչիրմէնին եօլընը տա պիլլիրիմ .

Պանքէր՝ խըլէճանընտան տիթրէմէյէ պաշլատը . Մէրգումէ-
նին իշի մունազաաճա տիւշիւրմէսինէ նազարէն աճապա Ժօզիան
թէքլիֆինի գապուլ իթմէք իսթէ՞մէյօր մը , եօգսա իշի տահա զի-
յատէ ղայրէթէ տիւշիւրէրէք մումքինի մերթէպէ զիխատէ բարա
մը չէքմէք իսթէյօր , տէյու տիւշիւնմէյէ պաշլատը .

Ժօզիան . — Հասէտքեար ըմ տէմիշ իտիմ . Ֆիքրիմի պիրազ տա-
հա թասրիհ իտէյիմ մի .

— Րիճա իտէրիմ .

— Էն զիխատէ արզու իթտիյիմ շէյ , թէպտիլի մէքեն իթ-
մէք տիր .

— Պու իսէ գօլայ շէյ .

— Ֆիւչիւք վէ ֆագաթ ղայէթ շիրին վէ հէր շէյի պիրի պիրի-
ընէ ույղուն պիր էվ իսթէրիմ .

— Իսթէտիյին էվի քէնտին ինթիխապ իտէրսին .

— Վէ պիրտէ հալիմէ մունասիպ սուրէթտէ կէչինէպիլէճէք գա-
տար ազչէ .

— Հալինէ մունասիպ սուրէթտէ տէմէքլէ նէ՞ անլայօրսըն Պու-
րասընը թաֆսիլ էթմէլիսին .

— Այտա իքի ելիւզ ալթուն չօ՞գ մը տըր .

— Չօգ տէյիլ .

Ժօզիան տահա զիխատէ իսթէմէտիյինէ րէղմէն օլտը իսէ տա ,
պունըն տա իճապընա իլէրիտէ պագաճաղընը քէնտինճէ գարար-
լաշտըրտը .

— Իսթէրսէն , պունտան էօթէսինի պանա հէվալէ էթ , Ժօզիան .

— Մա էլ մէմնունիյէ . Լաքին պէնի խօշնուտ իթմէք պիր ազ
մուշքիլ տիր .

— Պէն տէ օնա կէօրէ տավրանըրըմ . — տէտիքտէն սօնրա , Ժօ-
զիանըն վէ էլինտէն թութուպ գուվվէթլիճէ խանըմա տօղրու չէ-
քիփ . — Արթըգ պունտան պէօյլէ պէնիմսին . Խանըմըղ պէնիմ . —
տէտիքտէ , Ժօզիան էլինի չէքիփ . — Ցիխատէ սըգըլըյօրսըն . — տէ-
տի , վէ պանքէրին պու սէօզէ ճանը սըգըլտըղընը կէօրիւնճէ , թէ-
պէսսիւմ իտէրէք վէ պաշընը խօգարը գալտըրարագ . — Պէն էհլի
ըրզ պիր գըզ ըմ . պազը վուգուաթ հասէպիլէ պու հալէ տու-
չար օլտըմ սանմա , խինէ իսթիգամէթտէն այրըլմամ . պանա էմ-
նիյէթ իտէճէք օլուրսան ալտանմազսըն .

— Սահի՞հ մի սէօյլէյօրսըն .

— Քէնտինի պանա պէյէնտիրմէք իչին էվվէլ էմրտէ պէնտէն
ասլա շիւպհէ վէ վէսվէսէ իթմէմէլիսին .

Էրթէսի կիւնիւ պանքէր Օկիւսթ Պախօս ճէվահիրճի տիւք-
քեանլարընը տօլաշըպ , մաշուգէսինէ բըրլանթալըլը շահան պիր թա-
գըմ մուճէվհէրաթ կէթիրտի վէ Թէհրան սօգագընտա Մէսսինա

ճամաշըրնըն քէօշէսինտէ աքէօշէմէյի զայէթ մունթազամ պիր խանէ պուլուպ իշթիրա էյլէտի.

Ժօզիան մէջպուր խանէյէ նագլ իթտիյի կիւն թէպաալ բիւնօնըն պաշընա կէչիպ չալմաղա պաշլատըգտա, պանքէր.

— Պունճա չէյլէրի նէրէտէ թաշըյըլ իթտին.

— Րէճա խաէրիմ քի պու խուսուսլարտան պահս իթմէյէսին. Զանըմի էօմիւմտէ չէքմիշ օլտըղըմ ճէվր ու ճէֆայը խաթըրլամա կէթիրիփ, պէնի էէնիտէն տիլխուն վէ միւքէտտէր իտէրսին.

Պու սուրէթլէ պանքէր իլէ Ժօզիան պէյնինտէ հասըլ կէլէն միւնասէպէթ իւզէրինէ պանքէրին չիֆթլիկի աշըր կիթտիքճէ աքթմաղտա օլտըղը միւխիլլ, Ժօզիան տախի մէրգում հագգընտա հիսսիւ մուամէլէ կէօսթէրմէքտէ վէ պանքէրի հէր վէճհ իլէ մէմնուն իթմէյէ ղայրէթ իթմէքտէ իտի. Պանքէր, հէր կիւն պիրքէր տիւրլիւ հէտիյէլէր կէթիրիր վէ հէր իշինէ տիւշէր Ժօզիանը թէշրիք խաէրէք աէր իտի քի.

— Սէնի թէշրիք վէ հիտմէթ իթտիյիմ իշլէրին ճիւմլէսի բաւթ կիտիյոր. Գըսմէթիմին աշըգ օլմասը մահզա սէնին սայէնտէ տիր.

Մա մաֆիհի պու սաատէթի հալ թուլ միւտտէթ տէվամ իթմէտի. Պէրապէր պուլընտըղը սըրատա, մէրգումէնին պաշըն պիր հալ իթթիխազ իյլէտիյինի վէ զիհնի տաղընըգ օլտըղընը Օկիւսթ Պաէօս միւշահէտէ էյլէտիյինտէն, կիւնիւն պիրինտէ.

— Պէնի սէվմէյօրսըն, անլաըյօրըմ. — տիմէքլէ, Ժօզիան.

— Խայըր յօրսըն, պանա իթմիշ օլտըղըն էյիլիքլէրտէն տօլայը միննէթտարըն ըմ. — տէյու ճէվապ վէրմէսի իւզէրինէ, պանքէր,

— Սէնտէն պէքլէտիյիմ հագգըմ օլան չէյ միննէթտարլըգ տէյիլ տիր. Իյլա աշգ ու սէվտա տըր.

Ժօզիան՝ գաշլարընը չաթըփ. — «Հայտտ» քէլիմէսի տահի պիր քէլիմէ տիր. պէնիմ իլէ կէօրիւշտիւյիւն սըրատա չու քէլիմէյի պիր տահա գուլլանմայասըն.

Օկիւսթ Պաէօսըն չէհրէսի պէմ պէյազ օլտը. Ժօզիան՝ պանքէրին պու աէրէճէ հիտտէթլինի պիլինճէ տէհա օլարագ կէօրմիւշ օլտըղընտան՝ վէրմիշօլտըղը ճէվապըն պիրազ գըպատէճէ սէրթ օլտըղընը աէրք վէ բէյ գըպատէ մուխալիֆէթ իթմէք զէմանը հէնուզ կէլմէմիշ օլտըղընը ֆէհմ իտէրէք, — Պէն էօմիւմտէ բէք չօգ սըգընթը վէ էզիյէթ չէքմիշ օլտըղըմտան, պէնտէն հէր չէյի պիր արատա խաթէմէմէլիսին. Լայըն պէնիմ աէլաղըմա օլան

պիր գադընըն նազարընա միննէթտարլըղըն, սէվտատան բէք աէ ֆէրքի եօգ տըր. — աէտիքտէ, Օկիւսթ Պաէօս մէրգումէնին պօյնունա սարըլըփ, պիր իթիրազ լիսանը միւթէտիլ իլէ գօնուշմաղա պաշլատըգ, պաշըրճա իթմիշ օլտըղը ֆէտաքեարլըգլարը սըրակէլտիքճէ Ժօզիանա խըթար իտէր իտի, վագտա պանքէր բէք պիւյիւք ֆէտաքեարլըգլար իթմէքտէ իտի, զիրա Ժօզիան հէր չէյին աքէասընը խըթէտիքտէն մա՛աա, աշէ տէնիլէն չէյէ ալա իթիպար իթմէտիյինտէն, ալթուն իլէ տօլու օլան քէսէլէր միւտտէթի գալիլէ զարֆընտա պօշանըրլար ըտը.

Րէֆթէ րէֆթէ պանքէրտէ ֆէվգէլատէ պիր գըսգանճլըգ բէյտա օլտը. Հէր չէյտէն շիւպհէ իթմէյէ պաշլատըփ, մէրգումէյի հէր ան խըթինթաղ իտէր, վէ աւտըղը ճէվապլարըն հիչ պիրինէ ինանմաղըղընը խուզուրինէ գարշը սէօյլէմէքտէն չէքինմէզ իտի. Պու հալլէրէ նազարէն Պաէօսըն չեճուգլըղընտա հիւսնիւ թէրպիյէ կէօրմէմիշ օլտըղը նումայան օլուրտը, էքսէրիա քէնտինէ հիչ պիր ֆա՛իտէսի օլմագըղըն միւնասէպէթսիզ սէօզլէր իլէ մա՛շուգէսինին կէօյնիւնիւ գըրմագտա օլտըղընտան, պու հալին վէ ըրզար խաէկէլէթի շիւպհէ վէ վէսվէսէլէրին նէթիճէսի օլմագ իւզրէ, Ժօզիանտա հիսսի մէֆա տախի մաչիլ օլարագ, աաէթա պանքէրէ նաղըրը նէֆրէթ վէ զարար իլէ պագմաղա պաշլատը.

Անճագ պանքէրին չիֆթլիկի աշգ ու սէվտասը ֆէվգէլատէ սուրէթտէ թէշէտտիւտ իթմէքտէ օլտըղընտան, պիր թարաֆտան պա՛տէզին նասըլ թէհամմիւլ իտէճէյինի Ժօզիան տիւշիւնմէքտէ իտի իսէ տէ, տիկէր թարաֆտան տախի սէֆալէթ վէ զարուրէթին ըգլէթի ալթընտա բէք չօգ տէֆալար էզիլմիշ, վէ խայլը զահմէթ վէ մէշագգաթլա սըգլէթի մէզարտան գուրթուլմուշ օլտըղընը տէյրիշի նազար իտէրէք, իշի թաթլը էէլինէ պաղլամագտան պաշգա չարէսի օլմատըղընա գարար վէրմէքտէ, վէ սէֆահաթա օլան տէրէճէյի մէյլինի պիլտիկի ճիհէթլէ էվվէլ պէ էվվէլ սաղլամ պիր սէրվէթէ մալիք օլմագլըղըն չարէսինէ պագմագ լուզումընը թէսլիմ իթմէքտէ իտի.

Պիր ագշամ Ժօզիան, աէպապտան պիր գատըն իլէ Օբէրա թէաթրօսընա կիտիփ, օրատա Միւլիա Գարմէնէ թէսատիւֆ իթտի. Մէրգումէ Միւլիա Գարմէնին, հէնուզ Պրազիլիատան կէլմիշ օլան գօնթ տը Կօեաղըն մահպուպէսի օլտըղը ըիվայէթ օլունմագտա ըտը. Իքիսինին լօճասը եան եանա օլմագ հասէպիյլէ, իքի ֆաու-

տան սօնրա. այրըլըպ գօճուշտուլար։ Իքինճի ֆասլասը եինէ մուսա-հէպէթէ տէվամ իթտիլէր։ Օյունըն խըթամընտա Ժօզեֆ իլէ Ժիւ-լիա պիւսպիւթիւն տօսթ օլտուլար։

Իշպու թէսատիւֆտէն սօնրա, Ժօզեֆ իլէ Գարմէն պէյնինտէ տօսթլուգ վէ մուհապպէթ պէք չապուգ արթըրաղ, էքսէրիա պի-րինին պուլընտուղը մահալտէ տիկէրի տախի պուլունուր իտի. Ժիւ-լիա հէր նէրէյէ կիտէճէք օլսա գօնթ Նօեաղ իլէ պէրապէր կիտէրտի, Ժօզեֆ իսէ խօշլանտըղը հէր գիմ օլուր իսէ օլսուն պէրապէր ա-լըպ կիտէր իտի.

Պինաէն ալէյհ մաշուգէսինի պաշտան չըգարըլըր զաննըյլա Օկիւսթ Պաեօս՝ Ժիւլիա Գարմէնտէն թէնէֆֆիւր իթմէյէ պաշլա-մըշ իտի իսէ, Ժօզեֆինըն պու հալլէրէ սէպէպիյէթ վէրտիյինի վէ Ժօզեֆինըն պաշգալարընա խըյանէթտէ պուլունտուղունու խայալ իտէմէմիշ իտի. Շուրասը սահիհ տիր քի, հէր նէ վագըթ օլուր իսէ օլսուն Ժիւլիատան խայլի կէլտիրիրտի, պաշգալարընա վէրտիյի սէօզլէ ուհուտուսուն, հէման Ժիւլիանըն նէզտինտէ ագիպէթէ մուսա-րաաթ իտէր իտի. պէք չօգ տէֆալար Օկիւսթ Պաեօս պունլարը կէօզլէմիշ իսէ տէ, հէր զէման իքիսինի եագընտա պուլմուշ վէ մա-շուգէսինին պիրիսիյէ իլթիֆաթ վէ իւլֆէթ իթտիկինի կէօրմէյէ մուվաֆֆագ օլամամըշ իտի. Գօնթ Նօեաղ իլէ օյուն օյնատըղը կէ-ճէ, պաշգալար էվէ կէլիպ, մէրգումէյի ուեանտըրըրտըսա, Ժօզեֆ լաթիֆ կէօզլէրինի, աչար աչմազ վէ մէրգումի կէօրիւր կէօրմէզ, էլամէթի նէֆրէթլէ,

— Եինէ մի սէն սին. - տէտիկտէ, պաշգալար զանըլըր զանըլըր թիթրէմէյէ պաշլարտը.

— Բաշգասը օլսա տահա՞ զիհատէ մի մէմնուն օլաճագտըն. - տէյու սուալ իթտի.

Ժօզեֆ՝ օմուզլարընը սալլայարագ, - Սէնին մանասըզ սէօզ-լէրինտէն օսանտըմ. պըրագ ույուեայըմ.

— Պըրագ գօնու՞շմայալըմ մը.

— Խայըր, ույգուտան պայըլըյօրըմ.

— Լաքին սանա պիր չօգ սէօյլէյէճէք շէյլէրիմ վար.

— Էրքէն կէլիպ սէօյլէմէլի իտին.

— Շիմտիյէ գատար սէնին իչին չալըշըյօրտըմ.

— Նէ՞ իչին ուղրաշտըն, - տէյուպ, հէման եաթաղընտա տ-իքիլի օթուրտը.

— Օյուն օյնատըմ։

— Սէ՞ն մի, մուճիզէ գապիլինտէն, էյ գիմին իլէ օյնատըն պագալըմ.

— Տօսթըն Ժիւլիա Գարմէնին համիսի գօնթ Նօեաղ իլէ.

— Եանաղը նէմիշ օլտուղընա հիչ շիւպհէմ եօգ.

— Պօշ լագըրտը, հաթթա մուղայիրի օլարագ գազանտըմ, գազանտըղըմը տա սանա կէթիրտիմ.

— Պու ֆէնա տէյիլ. Պարալար նէրէտէ.

— Ճիւզտանըմտա.

— Վէր պագայըմ.

— Եարըն սապահ.

— Եօգ, շիմտի. սապահա գատար նէ՞ օլուր նէ՞ օլմազ.

— Շիմտի մումքին տէյիլ. չիւնքի գօնթըն պարասը գազան-տըղըմտան սէնէտ վէրտի.

— Գա՞չ ալթունտա.

— Իքի պին.

— Սէն պանա իքի պին ալթունլըգ պիր չէք վէր տէ սօնրա գօնթտան պարայը ալ.

Պանքէր պիլա թէրէտտիւտ Ժօզեֆինըն իսթէտիյի չէքի իմզա-լատը.

Ժօզեֆ չէքի ալըր ալմազ, եաթաղտան սըչրատը էնտի.

— Նէրէյէ.

— Շու չէքի էվին պիր մահալէ գօյում. ույգում պիրազ ա-չըլտը.

— Պու նէ՞ գատար էմնիյէթ.

Ժօզեֆ խանընտաքի օտասա կիրիպ գափուլը քիլիտլէտիքտէն սօնրա, տօլապընը աչըպ չէքի իչինէ գօյտը վէ տօլապտա պուլունան սափի պիր չօգ էվրագ վէ հիսաէ սէնէտաթընը սէվինճ իլէ կէօզ-տէն կէչիրտիքտէն սօնրա, - վագըա պէք չապուգ օլմայօր ամմա, իշիմ եավաշ եավաշ ուրասընա կիրիյօր - տէյիպ պիր նէֆրէթի աչըպ վէ իւրտան իլէ պանքէրին պուլունտուղը օտասա աւտէթ էյլէտի.

6

Կրամթիէն տէ Պլէր, գոնթ տը Կօնապա պօրճըրը վէրմէք իւզ-րէ մէրգումըն խանէսինէ ազիմէթ իթտիքտէ, գոնթ՝ քէմալը թա'-գլիմ իլէ Կրամթիէնի գապուլ իտիպ, նէզաքէթի տէրէճէի նիհայէյէ վարտըրմագ վէ միւսթագիլ Կրամթիէնին թէվէճճիւհիւնիւ գազան-մագ մագսատընա մէպնի, թալիմին օ տէրէճէ եարտըմ իթմիշ օլմասընտան տօլայը պէհանը ևաֆ իթտի. Կրամթիէն իսէ կէօզլէ-րինի գօնթըն եիւզիւնտէն այըրամայըպ, հալթա մէրգումըն սըֆա-թը հէր հալտէ քէնտի մա'լիւմի օլան պիր սըֆաթ օլտըղընա գա-նաաթ հասըլ իթմէյէ պաշլամագտա իտի. գօնթ Կօնապ, Կրամթի-էնին պու տէրէճէ քէնտիսինի թէտգիգ էյլէմէսինտէն նաշի ալա ֆիւթուր իթմէտի իսէ տէ, էնճամըքեար սապր իթմէյիպ.

— Միւսաատէ իտէրսէնիզ, պիր չէյ սօրաճաղըմ, վիգօնթ.

— Պույուրուն.

— Աճապա պէնի պաշգա տէֆա կէօրմիւ՞շ մի իտինիզ.

Կրամթիէն' նէ ճէվապ վէրէճէյինի շաշըրըպ. — Պիլմէյօրըմ.

— Նիչի՞ն սօրտընըզ.

— Զիւնքի թանըտըղըմըզտա խաթըրըմըզա կէթիրէմէյօրսընըզ, վէ եախօտ կէթիրիյօրսանըզ տա էմին տէյիլսինիզ կիպի եիւզիւմէ պագըյօրսընըզ.

— Թախմինինիզ բէք տօղրու տըր.

— Սա'իր տէֆա պիրի պիրիմիզէ թէսատիւֆ իթմիշ օլմագ... գապիլ տէյիլ... վագըա պէն բէք չօգ եէրլէրի տօլաշմըշըմ, չօգ սէեահէթ իթմիշիմ ... գուվվէի հաֆըզամ տա վար տըր ամմա, սիզի խաթըրլայամայօրըմ.

— (Եավաշճա) Ղարիպ չէյ ... ռուեա կէօրիւյօր օլմալըյըմ...

(Եիւքսէք սէս իլէ.) Եօխսա պո՞ւ նամ իլէ մի սէեահէթ իթմիշսինիզ.

— Էվվէթ, եա գօնթ տը Կօնապ, եախօտ բրէնս տը Մաթան-հաօ նամիլէ սէեահէթ իթմիշիմ տիր.

— Բէք զիհատէ սէվմիշ օլտըղըմ պիր քիմսէյի խաթըրըմա կէթիրիյօրսընըզ.

— Մէֆթուն օլտըմ. պու սէվտիյինիզ զաթ գարտաշընը՞զ մը ըտը, եօգսա տօսթընը՞զ մը.

— Գարտաշ կիպի տօսթըմ ըտը.

— Վէֆա՞թ մը իթտի.

— Ֆէնաչքի վէֆաթ իթմէ իտի տահա էյի իտի. - տէյիպ, կէօզլէրինտէն եանաղլարընա տօղրը իքի տամլա եաշ ագտը.

— Պէն իսէ էօլիւմտէն պէտթէր պիր չէյ եօգ տըր տէյօ գըեաս իտէրտիմ.

— Նամուս ու իթիպարընը զա'իյ իթմէք էօլիւմտէն պէտթէր տէյի՞լ մի տիր.

— Է՛յ, պու գարտաշ կիպի տօսթընըզ օլան նամուսընը իթի-պարընը զա'իյ մը իթտի.

— Էվվէթ.

— Գապահաթլը՞ մը տըր.

— Բէք չօգ զէման գապահաթլը օլմատըղընա գանի՛ օլուպ, հէր քէսէ գարշը սուչսըզ օլտըղընը իտտիա իլէտիմ.

— Էյ շիմտի՞.

— Շիմտի գապահաթլը օլտըղընա չիւպհէմ օլմատըղընտան, թարիֆի նագապիլ պիր եէէս, պիր քետէր իչինտէ իմ. - տէմէք-տէ օլտըղը հալտէ, Կրամթիէն հիչ պէլլի իթմէքսիզին, Պրազիլիալը գօնթ Կօնապըն սըֆաթընտա հասըլ օլան էյալիմի, լայըղը վէճհ իւզրէ թէտգիգ իթմէքտէն ֆարիղ օլմամագտա ըտը.

— Աճապա տօսթընըզըն նէ գապահաթ իշլէմիշ օլտըղընը սօ-րաճագ օլուրսամ, նէզաքէթէ գարշը պիր մուամէլէտէ պուլունմըշ օլուրմըյըմ.

— Տէհշէթլի պիր ճինայէթ իշլէմիշ. խըմթիեար պիր գարըյը գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ.

— Նէ՞ մագսատա մէպնի.

— Օ խըմթիեար գարը պիր ֆամիլեանըն էսրարընա աշինահ ը-մըշ. էսրարը մէզքիւրէ մէյտանա չըգըպ տա, տօսթըմ ճէսիմ պիր սէրվէթտէն մահրում օլմամագ իչին մէրգումէյի մահվ իթմէյէ գալգըշմըշ.

— Պու սէրվէթ եէտի թէսարրուֆընտա՞ մը ըմիշ.

— Խայր. քէնտիսինէ վատ օլունմուշ պիր սէրվէթ իմիշ.

— Պու հալտէ էսէֆ իթմէք ճա'իզ տէյիլ. սիզին եէրինիզտէ պէն օլսա ըտըմ, էյլէ պիր տօսթը բէք չապուգ ունութուր ըտըմ.

— Ունուտամայօրըմ.

— Էյ նէ՞ ճէզանա հիւքմ օլընտը. խա՛մ ճէզասընա մը.

— Խայըր, քիւրէք ճէզասընա հիւքմ օլընտը.

— Մանասըզ չէյ. Ֆրանսանըզտա պաշը քէրրէ հաքիմլէրինիզ մահասըզ մէ լուգումըզ պիր մէրհամէթ խալըաղ խաէրլէր. Ատամ էօլտիւրէն՝ էօլմէլի տիր. պէնիմ մէպտէիմ պէօյլէ տիր. Պէլքի պու սէօզլէրիմտէն ըննճիտէ օլուրսանըզ. պէնիմ գատուսըմ պիրազ գալըն տըր ամմա, տօղրուսու աա պու տէյի՞լ մի տիր.

— Պէնտէ թըրգըը սիզին րէյինիզտէ իմ. Պու կիւնրի կիւն թէրագգը տէնիլէն չէյտէ հիչ պիր մանայը մա՛գուլ կէօրմէյօրըմ.

Պու սըրատա գարունըն էօնիւնէ պիր խըզմէթքեար տէքիլմէքլէ, տօն Միշէլ տը Կօսաղ.

— Նէ՞ վար, Ժօզէ, – տէյու սօրտը.

Խըզմէթքեար՝ թէբսի իչինտէ պիր մէքթուպ կէթիրմիշ օլըուղընտան, գօնթ տը Կօսաղ, Կրամթիէնտէն մեւտատտէ թալէպինէ մէքթուպը աչտը օգուտը.

— Ճէվապա պէքլէյէն վա՞ր մը.

— Եվէթ էֆէնտիմ.

Գօնթ խաղըխանէնին պաշընա կէչիպ, տէր հալ մէքթուպին ճէվապընը եազտը.

Գօնթ ասըրչ օլտըղը մէքթուպը տաանըն օրթասընտաքի մասանըն ւզէրինէ պըրագմըշ օլտըղընտան խըզասըզ օղան քեադըտըն իւզէրինտէ. «Պու ազշամ Օբէրա թէաթրօսընտայըմ» իսպարէօնի Կրամթիէն օգումազա մուվաֆֆագ օլամայըմըշ իտի. Անճագ մէքթուպըն խաղըտըն, կէօրմիւշ օլտըղը խաղըլըրտան պիրինէ պէնզէթտիրէբէք. պու Պրագիլիալըն քի՞մ օլապիլէճէյինի, նէրէտէն կէլմիշ օլտըղընը, նիչի՞ն կէլմիշ իսիյինի տիւշիւնիրէք թէբրար տըգգաթլը բճա թէտգիգ իթմէյէ պաշլատը. բէք չօգ տիւշիւնտիւ. թայինսիզ իտէ. գօնթըն քի՞մ օլտըղընը անլայամատը. գօնթ խաղըրչ օլտըղը ճէվապը խըզմէթքեարա թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա, Կրամթիէն հասպէչ նէզարէթ կիթմէյէ տավրանտը. իշ վիզիթտան օլմագ հասէպիյլէ; պունտան զիհատէ օթուրմագլըղը թէճվիզ իթմէտի.

— Պիրաղ սապր իտինիզտէ պէրապէր չըգալըմ, վիզօնթ – տէյիպ, պիր գարու աչտը.

— Իշէրի պույուրուն, վիզօնթ. պիր գաչ րէսիմլէրիմ վար թէմաշա իտին տէ, պէնտէնիզտէ օ սըրատա չապգամ իլէ էլտի-

վէնլէրիմի ալայըմ. Կրամթիէն պուլունտըղլարը սալօնտան պիրազ տահա պէօյիւք պիր սալօնա կիրտի. Մէզքիւր սալօն՝ քեադը գատիմ վէ ճէտիտ վէ աճայիպ գումաշլար իլէ զարիֆ սուրէթտէ մէֆրուշ օլուպ, տիվարլարը տախի զարիֆ վէ ֆագաթ զայէթ հիւնէրլի րէսիմլէր իլէ մուհաթ իտի.

Անճագ, Կրամթիէն նէ էշեասա, նէ տէ րէսիմլէրէ էհէմմիյէթ վէրմէյիպ, խալընըզ Ժիւլիա Դարմէնին զայէթ միւքէմմէլ սուրէթտէ խաբըլմըշ պիր րէսմի, նազարը տըգգաթընը ճէլպ իթտի.

Վիզօնթ, հասէտ վէ գըզգանճլըգըընտան րէսմին էօնիւնտէ մըխլանմը գալտը. Պու Ժիւլիա Դարմէն տէտիքլէրի, կէօրմիւշ օլտըղը տագըգէտէն իթիպարէն կէճէ կիւնտիւզ խաթըրընտան չըգմաեան վէ կէօզլէրինին էօնիւնտէն այրըլմաեան Ֆրանսուազ տը Սարլօվէ՞զ մի տիր տէյու տիւշիւնմէյէ պաշլատը, վէ քէնտի քէնտինէ տէտի քի.

— Պէն պու գըզըն մալիք օլմըշ ըտըմ. խանըմագ գապիլ տէյիլ. Էվվէթ նէ պէօյլէ տիվանէ իմիշիմ քի, մալիք օլմըշ իքէն գատըրինի պիլմէյիպ տէ էլիմտէն գաչըրմըշըմ. Տիւնեատա պու գատընըն կէօզլէրի կիպի թա ճիյէրիկէտահա իշլէյէն պիր կէօզ տահա, րընըն կէօզլէրի կիպի կէօզլէրէ խօշ կէօրինէն պիր պուրուն տահա, վէ աղզը կիպի խոսանը չըլտըրըթան պիր աղըզ տահա պուլունապիլի՞ր մի. վէ լաքին Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզին, գօնթ տը Կօսաղըն էվինտէ նէ՞ իշի վար. – տէյուպ, զանըը զանըը տիթրէմէյէ օլտըղը հալտէ, կէօզլէրի րէսմէտէն այըրմամագտա ըտը.

Պիր աըալըգ քէնտի քէնտինէ տէտի քի. – Տէյի՞լ մի օլտըմ. Նէ՞ օլտըմ. Ֆրանսուազըն սաչլարը սիեահ վէ սըֆաթը տօնուգ տըր. Լաքին սըֆաթը ֆարգ իտէյիմ քի սաչլարընը պօեամըշ օլսուն. Լաքին սըֆաթը պու տէրէճէ րէնկսիզ վէ մուհալ գապիլինտէն տիր. Կէօրիւպ տէրէճէ րէնկսիզ վէ մուհալ գապիլինտէն տիր. Կէօրիւնիւր քի Ֆրանսուազ զինհիմի քեամիլէն բէրիշան իթմիշ. Հէր նէ եէրտէ կիթսէմ օնը կէօրիւյօրում.

— Մահպուպէմի պէյէննտինի՞զ մի, վիզօնթ. տէյու զարիֆ վէ ֆագաթ պէրրագ պիր սէս գուլագըր իթտիքտէ, Կրամթիէն՝ ալ-վէ գարանլըգ աչըգ թէրլէր ագա ագա վէ տուտագլարը թիթրէյէ թիթրէյէ, պաշընը սէսին գուլագըր իթտիյի թարաֆա չէվիրտի. Պու տէֆա խանըմասըզընա էմին իտի. Զըգան սէսին սահիպինի կէօրմէմէք իչին խուզինէ պագմագա ճէսարէթ իտէմէտի. Տօն Միշէլ տը Կօսաղ իտէ, արգասընտա տաանըն գարուսընըն էօնիւնտէ

կիւլէրէք տուրմագտա ըտը ։ Կոնթէս նիմ նիկեահ իլէ պիր քեր-րէ նազար ըթտիքտէ , քէնտիսինտէն խայլըճա ուզուն կէօրիւնտիւ , հալ պու քի պարօն Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլըն թամ քէնտի պօյընտա օլտըղը բէք էյի խաթըրլընտա գալմըշ ըտը ։ Շու հալտէ եինէ քէն-տի քէնտինէ տէտի քի . — Պէն սահիհէն չըլտըրմըշըմ . օ եաշտան սօնրա ինսանըն պօյու ուզամազ ։ Պաւէհու գօնթ տը Կօռազա խը-թապէն . — Պու րէսմէ հայրան օլտըմ , գալտըմ . Լաքին պու գա-տըն մա՛րուֆ մը մութէպէր պիր գատըն տէյի՞լ մի տիր ։

Ցօն Միշէլ՝ թէպէսսիւմլէ . — Նի՛մ մութէպէր ։

— Եօյլէ օլտըղընա էմի՞ն մի սինիզ ։

— Դայէթլէ էմին իմ . լաքին պու սուալտէն մագսատընը՞զ ։

— Զիւնքի պու րէսմի թըպգը պունըն կիպի գայէթ տիլպէր պիր գատընա պէնզէթտիկյօրըմ քի օ գատընը բէք չօգ . . .

— Թանը՞ր մը ըտընըզ , սէվէ՞ր մի իտինիզ ։

— Հէմ թանըր ըտըմ , հէմ տէ սէվէր իտիմ ։

Գօնթ Կօռազ՝ ֆիւթուրսըզ պիր թավըր իլէ . — Թանըմըշ վէ սէվմիշ օլտըղընըզը իշիթմիշ իտիմ . իւլֆէթինիզ բէք զիյատէ ի-միշ . էլպէթ չիմտի տէ տէվամ իթմէքտէ տիր ։

— Շիմտի նէ՞ միւնասէպէթ . չիմտի էվլի իմ վէ զէվճէմի տէ բէք զիյատէ սէվէրիմ ։

— Միւթէհէհիլ օլան զէվճէսինի սէվմէք լազըմ կէլիր . գա-թէն մատամ տէ Գըլէրին գայէթ չիրին վէ տիլպէր պիր գատըն օլ-տըղը մէյտան տըր ։

— Րիվայէթ բէք տօղրու տըր ։ Զաթէն պիր միւտտէթ մուա-շագա իթտիքտէն սօնրա էվլէնմէյէ գարար վէրտիք ։

— Թէպրիք իտէրիմ ։

— Միւսաատէ իտէրսէնիզ , պու կիւնլէրտէ սիզի վիգօնթէս տը Գըլէրէ բրէզանթէ իտէյիմ ։

— Րէճա իտէճէքտիմ ամմա , ճէսարէթ իտէմէյօրտըմ ։

— Օ հալտէ ճումա էրթէսի կէճէսի կէլինիզ . պիրազ մուսի-գա տինլէրսինիզ , պիրազ օյնարսընըզ , վէ օ կէճէ գարըյը տա կէօ-րիւրսիւնիւզ . . .

— Ժիւլիա Գարմէնի՞ մի ։

— Էվվէթ Ժիւզիա Գարմէնի քի , մարքիզ տը Սալօմէզ տա-խի թէսմիյէ օլունուր , թանը՞ր մըսընըզ ։

— Էվվէթ . խարիճիյէ նէզարէթի թարաֆընտան մէրիկէն պա-

լըտա հէմշէհրիլէրիմիզտէն տիւշէս տը Սան Սալվատօ մէսաթէթիլէ իւլֆէթ բէյտա իթմիշ իտիմ ։ Պէօյլէ պիր միւշապէհէթ մագը օլտը-ղը՞ը սէօյլէմիշլէր իտի ամմա , պէն ֆէրգ իտէմէմիշ իտիմ ։

Մարքիզ իլէ արանըզ էյի՞ մի տիր տէտինիզ ։

— Պիր վագըթ , էվվէթ . . . մէ լաքին չօգտան ։

— Մարքիզին սինիրինէ տօգընըրտա բէք տէ չօգտան օլմամագ լազըմ կէլիր ։

— Նիյմի տօգուզ օթուզ եաշընտա վար տըր ։

— Իհթիմալի եօգ ։ Հէր հալտէ սիզի թէպրիք իտէրիմ ։ Չիւն-քի նիշէ նիշէ քեսան հայլիւզէ հասէտ իթմէքտէ տիր ։

— Պիր վագըթ մարքիզ իլէ միւնասէպէթտէ պուլունմըշ օլմագ-լըղըմըն ։ Հալի հազըրտա ֆա՛իտէսի օլապիլի՞ր մի , գօնթ ։

— Նասըլ ֆա՛իտէսի օլմազ ։ պախթըմ պիր գաճ օլտըղընըզը հէր քէս պիլհասսա սէօյլէյօր ։

— Պու միւսահէպէթլէ նէրտէ վարաճագ էնիզ , պիրի պիր-լէրինիզտէն այրըլաճագլար սըրատա , տօն Միշէլ տը Կօռազ . — Պու ագշամ օփէրա պալօսընա կիտմէյէճէք միսինիզ ։

Կոնթէս . — Եղէր զէվճէմ միւսաատէ իտէճէք օլուրսա , պէլ-քի կիտէրիմ ։

Գօնթ . — Զայրէթ իսիգ տէ կէլէճէք օլուրսանըզ մէմնուն օ-լուրըմ , զիրա իհթիմալ տըր քի պէն տէ օրատա պուլունայըմ ։

Էվվէլա Կոնթէսէն քէնտի արապասընա բաքըպ օլտը . Հաթթա եավէրի նէզարէթ օլմագ իւզրէ գօնթ Կօռազ արապասընըն գաբու-սընը պիլէ քէնտի էլիյլէ գափատը ։

Կոնթէսէն տօղրու Կալիլէ սօգագընա ազիմէթ իթտի ։ Պրան-սուազ մէգքիւր սօգագտաքի խանէսինտէ պազը քէրրէ քէնտիսինի գապուլ իտէպիլէճէյինի սէօյլէմիշ իտի ։ Զիհնի գայէթ մէշղուլ վէ աճապա հա-սաէթա բէրիշան իտի ։ Գօնթ Կօռազ տէնիլէն զաթ աճապա զա-հիրէն նազիք վէ լա-գըգէթէն պիր էճնէպի՞ մի տիր . աճապա զա-հիրէն նազիք վէ լա-թիֆ կէօրիւնէն պու գօնթ , պաթընէն հիլէքէթլի վէ ախլագը անլա-շըլմազ պիր ատամ մը տըր , տէյու տիւշիւնմէքտէ իտի ։

Կոնթէսէն , տօն Միշէլի պիր գաչ տէֆալար կէօրտիւյիւնտէ , քէնտիսինին թամամէն սէսինտէ վէ սուրէթի իֆատէսինտէ , քէնտիսինին թա-մէրգումըն սէսինտէ վէ սուրէթի իֆատէսինտէ , քէնտիսինին թախմին իտէրէք հէր նըտըղը վէ պիլտիյի պիր քիմսէ օլտըղընը թախմին իտէրէք հէր պիր թավըր ու հալինի լայըգը վէճհ իւզրէ թէտգիգ իթմիշ իտի . պիր թավըր ու հալինի լայըգը վէճհ իւզրէ թէտգիգ իթմիշ իտի . մէրգումըն եա հազը-ւէ տէ , հիչ պիր շէյէ գարար վէրէմէյիպ , մէրգումըն եա հազը-

գէթէն գօնթ տը Կօտաղ նամընտա պիր էճնէպի օղլուղընա, վէ եախօտ ղայէթ ֆիթնէքեար պիր քիմսէ օլուպ քիմ օղլուղընը թանըմադ մուսըրին օյմասըղընա քէնտինճէ գարար վէրտի ։

Կրաթիէնին հուզուր ու րահաթը պէշ սէնէտէն պէրու խալէլպէզիր օլմամըշ իքէն, պու գօնթ տը Կօտաղ տէնիլէն էճնէպի իլէ իւլֆէթ պէյտա իթտիքտէն սօնրա, գալպի պիր խէլէճանը տախիլ իչինտէ իտի ։ Էյէր հագըգէթէն գօնթ տը Կօտաղ չախըընը կիզլէյօր իսէ, հէր հալտէ մէրգումըն թաալիյէթին մաֆէվգինտէ հէր շէյէ մուգթէտիր պիր քիմսէ օղլուղընը թէալիմ իթմէք լազըմ կէլտիյինի Կրաթիէն հիւքմ իթմէքտէ իտի ։ Բէնտիխի Օլիվիէ տը Բիւյմիռօլըն գապահաթը օղլուղընը պիր լիաքը չիտտէթլէ սէօյլէմիշ իքէն, Պրագիլիանըն պուհտան տօլայը աղըր ֆիւթուր իթմէմէսինէ վէ սըֆաթընտա հիչ պիր ալամէթի թէլաշ կէօրիւնմէմէսինէ նէզարէն, Թախմինինին սահիհ օլմասըղընա գանի օլմագտա իտի ։ Վէ պիր տէ գօնթ տը Կօտաղ տէնիլէն չախըս Օլիվիէ տը Բիւյմիռօլ իսէ, Գաթըլըն հագգընտա սէպգ էտէն սէօզլէրի իշիտիպ տէ հիչ պիր ֆիւթուր իթմէմէք գապի՞լ մի տիր տէյու տիւշիւնիւպ տուրմագտա իտի ։ Պիրի պիրլէրինի սէվէրէք էվլէնմիշ օղլըգլարընը պէճանթա իթմիշ օլտըղը հալտէ, մէրգումըն թէլաշ իթմէմէսինի տախի հագըգէթէն էճնէպի օղլուղընա պիր տէլիլ տահա իթմէքտէ իտի ։ Պիր ճինայէթտա հիսսէտարըթը տախիլիյէսինի պու գատար քէթմ իթմէք միւմքին օլմասըղընա Կրաթիէն չիւպհէ իթմէմէքտէ իտի ։

Մարքիզ տը Սալլօվէզին խանէսինէ վասըլ օլտուղտա, մարքիզի պուլամատը . աղշամ թաամընա կէլիպ կէլմէյէճէյի սուալինէ ճէվապէն, խըզմէթքեար մարքիզին եալընըզ թէպտիլի էլպիսէ իթմէք իչին կէլէճէյինի վէ մուախխարէն կիտիպ վիզգօնթէս տէ Գլէրին խանէսինտէ թաամ իտէճէյինի իֆատէ իթմիշ իտի ։ Կրաթիէն օ աղշամ մարքիզի կէօրէպիլէճէյինէ օլտուղճա մէմնուն օլտու ։ Ֆիքրինի իշղալ իտէն մէսէլէլէրտէն պիրի տէ Ցրամպուազ տէ Սալլօվէզ իտի ։ Գալպինէ քէտէր թէէսիր իթմէքտէ իտի իսէ տէ, Ֆիքրինէ տա՛իմա մէրգումէյի տիւշիւնմէքտէ վէ հաթթա տիւշիւնտիւքճէ նէթիճէսի վէխիմ օլաճաղընը հիսսէթմէքտէ իտի ։ Արապասընա պինէճէյի սըրատա, գափուճընըն օտասընտան չըգան պիր գըզ իլէ գարշը գարշըյա կէլէրէք կէրի չէքիլտի, վէ արապանըն արգասընա սագլանմագ իսթէտի իսէ, վագըթ պուլամատը . մէրգումէ քէնտիսինի կէօրիւպ հէման եանընա եագլաշտը ։ Պու գըզըն սիյահ

էլպիսէլէր կիյինմիշ զէքի վէ ֆագաթ չիրքին սըֆաթը ուֆագ թէֆէք պիր գատըն իտի ։

Մէրգումէ, Կրաթիէնին եանընա եագլաշտըգտա . – Էվվէթ . Թախմինիմ բէք տօղրու ըմըշ . Վիզգօնթ Կրաթիէն տէ Գլէր սիզ տէյի՞լ միսինիզ ։ Կրաթիէն թէաճճիւպ էտամէթի կէօսթէրէրէք . – Աֆվ իտէրսինիզ , մատամ . եանըլտըղընըզա չիւպհէ եօգ . զիրա սիզի հիչ պիր եէրտէ կէօրմէմիշիմ ։

Մէրգումէ՝ ղարիպ պիր թէպէսսիւմլէ , – Նա՞սըլ կէօրմէմիշսինիզ , վիզգօնթ . խաթըրընըզա կէ՞լմէյօր մը ։ Գէչ սէնէ էվվէլ կէօրմէմիշսինիզ . Բաաժ տէ Գօզ Սրտա իգամէթ իտէն քէօմիւրճիւ Գօրէլին զէվճէսի տէյի՞լ մի իմ . պիրաղ տահա թաֆսիլաթ վէրէյիմ մի . խաթըրլըյօրսունուզ ։ Մէրգումէնին սուրէթի իֆատէսինտէ պիր միւլայիմէթ վար իտի . լաքին , խաֆի պիր նիյէթի օլտուղը տա զահիր իտիյօրտու . Կրաթիէն ատէթա գօրգուսընտան թիթրէմէյէ պաշլատը ։

— Էվվէթ, էվվէթ խաթըրլըյօրում կէլիյօր ։ Օ քէտէրլի մէսէլէյի պիւսպիւթիւն ունութմուշ իտիմ ։ Ֆագաթ սիզ տէ ատէթա կէնճլէշմիշսինիզ , վէ պիր տէ զըյնաֆէթլիսինիզ քի քիամիլէն թէպտիլ իթմէմիշսինիզ , շու հալտէ թանըյամամըշ իսէմ մազուրըմ ։

— Սիզտէն պիր հիմմէթ պէքլէյորում , վիզգօնթ ։

— Էյէր սիզին պիր խըզմէթինիզտէ պուլունապիլէճէք օլուրսամ , մէմնուն օլուրում , մատամ ։

— Մատամ տը Սալլօվէզի թանը՞րմըսընըզ ։

Կրաթիէն՝ գուլագլարը գապարթտըղը . – Էվվէթ , պիրազ թանըրըմ ։

— Մարքիզին ագարաթընտան պիրիսինի իսթիճար իթմէք իսթէր իտիմ . շունքի օ ճիվար պիզիմ թիճարէթիմիզէ բէք ույղուն տըր ։

— Պիր տիւքեա՞ն մը իսթէրսինիզ ։

— Խայըր , խալի արսա տըր . շունքի պիզ օտուն թիճարէթիյլէ մէշղուլ ըզ ։

— Օ արսա քիմսէնին թահթը իճարընտա տէյի՞լ մի տիր ։

— Գաշգաըրլըն թահթը իճարընտա տըր ամմա , իճարընը թէտիյէ իթմէյէն քիրաճը բէք գօլայ տէֆ իտիլէպիլիր ։

— Մարքիզ տը Սալլօվէզէ սէօյլէտիմ ։

— Ճիտտի՞ մի սէօյլէյօրսունուզ ։

—Նէմին իտէրիմ ։

—Թէշէքքիւր իտէրիմ ։ Նէյէր օ մահալլի իսթիճար իտէպիլէճէք օլուրսամ իշլիմիզէ բէք եարար ։

— Իշլէր նա՞սըլ կիտիյօր ։

—Շէօյլէ պէօյլէ , վագըթլար աճայիպ , մարքիզին ճէվապընը նէրէ՞տէն ալապիլիրիմ .

—Պէն քէնտիմ կէթիրիրիմ . Նէ՞րէտէ իգամէթ իտիյօրսընըզ ։

—Խասթախանէ սօգագընտա . Իթալիա մէյտանընա եագըն ․ օրալարա կէլտիկինիզտէ օտուն տէբօզիթօսընը կէօրիւրսիւնիւզ ։

—Ունութմամ . մարքիզի կէօրիւպ , ալաճաղըմ ճէվապը թէպ-լիղ իտէրիմ ։

—Թէքրար թէշէքքիւր իտէրիմ . արթըգ հիմմէթինիզէ միւթէ-վագըֆ տըր , վիգօնթ . – տէյիպ մուֆարագաթ իթթի ։

Կրաֆիէն արապասընա պինիպ , սիւր՛աթլէ գօրուեա կէօթիւր-մէսինի արապաճըեա թէնպիհ իթտի ։

7

Կրաֆիէն՝ մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզի կէօրմէք մագ-սատըյլա գօրուեա կիթմիշ վէ մէրգումէնին տիւլպէր վէ լաթիֆ ըքֆաթընը կէօրտիւյիւ անտէ տիւկէր մէշաղիլի զիհնիյէսինտէն րէ-հաեաթ օլաճաղընը իւմիտ իթմիշ իտի ։ Ագսայը ամալը պիր քէրրէ օլսուն Մարքիզ տը Սարլօվէզին բարմագլարընըն ուճունը թութա-պիլմէքտէն իպարէթ իտի ։ Գօրունըն իչինտէ տօլաշտըղը սըրատա , մահզա մարքիզի տիւշիւնիւր իտի ։ Հաթթա գօնթ տը Կօեագըն մալիք օլտըղը Ժիւլիւ Գարմէն նամ գարըեըն Ֆրանսուազ տը Սար-լօվէզէ թէալլիգի օլմասը կիպի , պիր ֆիքրէ զահիպ օլմուշ իտէն , մէրգումէյի կէօրմէք իւմիտի պու ֆիքրի մէճնունանէսինի տէ զա՛իլ իթմիշ իտի ։

Կրաֆիէն քէնտի քէնտինէ տէմէքտէ իտի քի ․ – Էվվէթ պու ալէմտէ հէր շէյ օլապիլիր ․ լաքին պէն նիչի՞ն պու գատար թէ-լաշ իթմէքտէյիմ ։ Մարքիզ պու ագշամ թաամը պիզիմ էվտէ իթ-մէյէ՞ճէք մի ։ Կիտէճէյի զէման արգասընտան պէնտէ չըգար վէ

կէճէյի Նէրէտէ կէչիրէճէյինի անլարըմ ։ Օ հալտէ գօնթ տը Կօ-եագ իլէ մարքիզ պէյնինտէ մինասիպէթ վագը օլուպ օլմատըղը , վէ գօնթա օբէրա թէաթրօսընտա պուլունմասընը եաղան քի՞մ օ-տըղը զահիրէ չըգաճաղը տէրքեար տըր ։

Պու թէսավվուրաթ իլէ Կրաֆիէն խանէսինէ աւտէթ իյլէտիք-տէ , մատամ Մարանզէնին Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզ իլէ կէօրիւշ-մէքտէ օլտըղընը կէօրտի . զէվճէսի Գաթըրին իլէ մարքիզին , իկէ-րիտէ բէք զիյատէ տօստ օլաճագլարընը զէվճէսինին մէրգումէյէ իպրազ իտէկէլտիկի թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթտէն իսթիտլալ իյ-լէմէքտէ իտի ։

Կրաֆիէն եէմէք օտասընա կիրիպ տէ մարքիզի կէօրտիւքտէ հայրան օլտու . մարքիզ պէեազ տանթէլալէր իլէ միւզէյյէն գուր-շունի սաթէնտէն մա՛մուլ պիր ֆիսթան կիյինմիշ , վէ գօլլարը վէ կէրտանընը աչըգ պըրագմըշ վէ սաչլարընըն արասընա միւթէաս-սիր էլմաս իյնէլէր վազ իյլէմիշ օլտըղը ճիհէթլէ , ֆէվգէլատէ պիր լէթաֆէթ վէ զէրաֆէթ քէսպ իթմիշ օլտըղընտան վէ եանը պաշըն-տա զէվճէսի Գաթըրին տախի թավր ու հարաքէթի մութէազզըմա-նէսի վէ հէյպէթ վէ մէլահէթի մախսուսէսի իլէ մարքիզ գատար րէֆնագտար պիր սըֆաթ քէսպ իթմիշ իտիյինտէն , Կրաֆիէն նէ եա-բաճաղընը շաշըրտը գալտը ։

Թաամ հազըր օլտըղը խապէր վէրիլտիքտէ , Գաթըրին մարքի տը Սալլօնըն եանընա տօղրու կիտիպ գօլընա կիրտի . Կրաֆիէն տա-խի մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզի գօլունա ալտը ։

Գաթըրին մարքի տը Սալլօնա խըրթալըն եավաշճա տէտի քի ․ – Պէնիմ սէնին գօլընա կիրիշիմ պէլքի մուվաֆըգըզ մասլահաթ տէ-յիլ տիր . լաքին պէնտէն պաշգասըյլա մէշղուլ օլմազլըղընը թէր-վիճ իտէմէմ . զիրա գըզգանըրըմ ։

Մարքի տը Սալլօն բէտէէրանէ պիր նազար իլէ Գաթըրինին եիւ-զիւնէ պագարագ . – Պու սէօզիւն հագգընըզ տըր . հէր նէրէտէ պու-լունսագ , սէն քիմսէյէ մէյտան պըրագմայըզ , հէման պէնի ղալիպ իտէրսին , պէնտէ սէնին պու հազգըզլըղընտան մէմնունըմ . վէ պու մէսալէքտէ տէվամ իթմէքլիյինի արզու իտէրիմ ։

Գաթըրին պու սէօզէ կիւլմէյէ պաշլատը ։

Մարքի . – Էվ սահիպի օլտըղըն հալտէ , պու գատար չօգ միւ-ճէվհէրաթ թագընմագ ճա՛իզ մի իտի , գըզըմ ։

Գաթըրին . – Վագըա պիրազ չօգ տըր . լաքին թաամտան սօն-

ըա Մատամ Պուա-Նիպէրին սուարէսինէ կիթմէք մուգարրէր օլտըղը ճիհէթլէ, պիր տահա թէպտիլի գըյաֆէթէ մէճպուր օլմամագ իչին շիմտիտէն կէյինտիմ. Գըեաֆէթիմէ պէգէնտի՞ն մի։

Մարքի. — Գըեաֆէթին տէ սէնին կիպի զայէթ լաթիֆ, լագին պօղազըն բէք պօշ գալմըշ. կէչէն կիւն գույումճըտա պիր կէրտանլըգ կէօրմիւշ իտիմ, զանն իտէրիմ.

Գաթըրին. — Էվվէթ, եալընըզ պիր պըրլանթը իլէ ինճիտէն մա'մուլ զայէթ կիւզէլ վէ սատէ պիր կէրտանլըգ ըտը։

Մարքի. — Բէշկիրլինին արասընտա պագտըրտըմ օ կէրտանլըղը պուլամատըն. — տէտիքտէ, Գաթըրին կէրտանլըղը կէօրմէքլէ սէվինճինտէն չըղլըգ գոպարտը։

Մատամ Մարանդէն՝ գըզընըն սէվինճինի կէօրմէքլէ, մարքիյէ պիր նազարը վէֆաքեարի ատֆ իյլէտիքտէն սօնրա. — Գըզըմա չօգ եւզ վէրիյօրսունըզ, մարքի։

Մարքի. — Եւզ վէրմէյօրըմ. պէօյլէ չէյլէրտէն Գաթըրինին մէմնուն օլտըղընը պիլտիկիմտէն, կէօնիւլիւնիւ էյլէնտիրիյօրըմ.

Գաթըրին՝ մարքինին պօյնունա սարըլըպ. — Պէնի չօգ սէվէրսին, մարքի տէյիլ մի. ա՞հ նէ գատար էյի պիր գալպէ մալիքսին. — տէտիքտէ, Րօլլան մէրգումէյի տէրաղուշ իտիպ, նութգա տէրմանը գալմատը։

Կրաթիէն իսէ պու հալի կէօրտիւքտէ, Ֆրանսուազա մուսթէհզիյանէ պիր թավր վէ եավաշ սէտա իլէ. — Շու հալ միւէսսիր պիր հալ տէյի՞լ մի տիր. — տէտիքտէ, Ֆրանսուազ, ազիմ պիր հէյէճան, իլէ էվվէթ. — տէյու ճէվապ իթա իյլէտի։

Կրաթիէն թէաճճիւպ էլամէթիյլէ մէրգումէնին եւզիւնէ պագըպ, մարքիզ Ֆրանսուազտան այըրըլտը. մատամ Մարանդէն իսէ մէրգումէյէ եագլաշըպ.

— Պիզիմ շու հալլէրիմիզի պէլքի խաթըրըզա խուէրսինիզ. մարքիզ, լագին հէպիմիզ տէ պու չօճուղը սէվէրիզ, սիզին իլէ ատէթա ֆամիլեամըզտան սընըզ կիպի հարէքէթ իթմէքտէ իզ. Պինաէն ալէյհ աֆվ իտէճէյինիզի մէ'մուլ իտէրիզ։

Ֆրանսուազըն պէնզի քեամիլէն ուչուպ. — Իթիզար իտէճէք պիր սէպէպ կէօրմէյօրըմ, մատամ. Պանա պու տէրէճէ տօստ նազարըյլա պագմանըզտան վէ ըզհարը էմնիյէթ իթմէնիզտէն տօլայը ֆէվգէլատէ վէ պէքի լուզումընտան զիյատէ միւթէշէքքիր օլույօրըմ։

Ճիւմլէսի սուֆրայա օթուրուպ քեմալը նէշ'է իլէ թաամ իթտիլէր. Գաթըրին պիլէ զէվճինին ահվալինի օ սըրատա քեամիլէն ունուտարագ, տէհէ կիւլէ էկլէնիյօրտու. Սուֆրատան գալգտըգտան սօնրա մատամ Մարանդէն եինէ մարքիզին նէզտինէ կիտէրէք. — Կիւզէլլիկինիզ գատար հիւսնիւ ախլագա մալիք օլմալըսընըզ. զիրա պիզէ գատէմ կէթիրտինիզ. Նիչէ զէմանլէր տիր քի գըզըմը պու գատար սաքին պու գատար նէշէլի պիր հալտէ կէօրմէմիշ իտիմ. — տէյէրէք, մարքիզին ալնընտան էօբտու.

— Ա՛հ մատամ, նէ եափըյօրսունըզ։

— Թէշէքքիւր իտէյօրըմ, վէ պունտան պէօյլէ խանէմիզտէն էքսիք օլմամանըզը րիճա իտէյօրըմ։

Րօլլան ահվալը վագըայը միւշահէտէ իյլէմիշ օլտըղընտան, մարքիզ տը Սալըօվէզին լէհճէսինտէ ալաիմի հիւզնիւ քէտէր բէյտա օլտըղընը, վէ պու քէտէրին տէ պիր հիսսի տաիմի էսէրի իսէյինի ֆէհմ իյլէտի։

Մուախխարէն քիանօ չալընըլտը. Գաթըրին մարքինին՝ խօշլանտըղը նազմէտէն պիր գաչ պարչա շէյ չալտըտը. Մարքիզ տը Սալըօվէզ տախի պազը Ճարքը շարգըլարը չաղըրտը.

Մատամ տը Պուա-Նիպէրին խանէսինէ կիթմէք զէմանը կէլմիշ օլտըղընտան, Գաթըրին իլէ Ֆրանսուազ քիւրքլէրէ սարըլըպ, Ֆրանսուազըն արապասընա պինտիքլէրի միսիլլու, մարքի տը Սալըօն իլէ Կրաթիէն տէ, Գաթըրինին լանտօսընա րաքիպ օլտուլար. Կրաթիէնին արապասը պօշ կիթմէքտէ իտի.

Արապաճըլըն եէրինտէ մատամ տը Սալըօվէզին արապաճըսը օթուրմայըպ, սարըճա չէհրէլի վէ Ասիա էհալիսինէ մախսուս սըֆաթլը պաշգա պիր քիմսէ օթուրմագտա օլտըղընտան, Կրաթիէն՝ մարքիզէ խըթապէն. — Վա՛յ արապաճընըզ Կրէկուարը թա՛ուն մը իթտինիզ. — տէտիքտէ.

Մարքիզ. — Խայըր. լագին կէճէ տըշարը չըգտըղըմ զէման Ուրամատըը ալըրըմ քի պէնիմ իչին խըտմէթքեարը գայլինտէն օլմայըպ, ատէթա պիր տօստ մագամընտա տա'իմա պանա րէֆագաթ իտէր վէ արապայը պիզզաթ քէնտիսի սիւրմէք իսթէր. — տէտի.

Մատամ տը Պուա-Նիպէրին խանէսինէ հիյնի մուվասալէթլէրինտէ միսաֆիրլէր թօփլանմըշ վէ մուսիգա վալս չալմագա պաշլամըշ ըտը. — եալընըզ թավանլարտան ասըլը օլան ավիզէլէրին ըշը-

ղը հէր թարաֆ թութուշմըշ կիպի սալօնլարըն իչինէ եայըլմըշ օլուպ, այինէ կիպի ճիլալանմըշ օլան եէրլէրտէ, էրքէք վէ գարը չիֆթ չիֆթ թօբաճ կիպի տէօնմէքտէ վէ հէր թարաֆլարը էլմասլար իչինէ ղարգ օլմուշ օլան կէլիտանլարը, չըպլագ գատընլարըն րէնկեարէնկ էլպիսէլէրի սալօնըն իչինտէ ուչուշմագտա իտի. Արալըգ պըրագըլմըշ օլան քէնճէրէլէրտէն լինճէ պիր րուզկեար իչէրիյէ սալօնլարըն հարարէթինի պիրազ թէսքին իթմէքտէ իտի.

Գաթըլըն, րագս իթմէյի իհմալ իթմէքտէ իտի. անճագ մալքի տը Սալօնըն խըրամընտա մուխալիֆէթ իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէտի. Զայէթ կիւզէլ վէ զէնկին վէ խուսուսըյլա զէվճի թարաֆընտան սէվիլմէյէն պիր գարը օլտըղընտան, էթրաֆընտա տօլաշանլարըն հասէտ ու հիտտէյը եօղ իտի.

Կրաթիէնին պիրուտէթի հայինտէն մութէսէլլի օլմագ իւզրէ պիր սէվտայը ճէսուրէ մուպթէլա օլմասընտան մատամ Մարանզէն խավֆ ու իթթիրազ իթմէքտէ իտէն, Գաթըլըն էթրաֆընտա տօլաշանլարըն քէնտինինէ հիչ պիրինին էհէմմիյէթի օլմատըղընը պէեան իլէ վալիտէսինին թէլաշընը թէսքին իտէր իտի.

Ֆիլ վագը Գաթըլընին սէօյլէտիկի քէք սահիհ իտի. Աչգ ու սէվտա նէ տէմէք օլտըղընը քեամիլէն ունութմըշ օլտըղը կիպի, աշգ եիւզինտէն պիր խաթասա պուլունմագլըղը տա քիպրինտէն նաշի թէրվիճ իթմէքտէ իտի. պախուսուս քի, եօլէ պիր խաթըրէ զիհնինի վէ գալպինի խաթըրլա իթմիշ իտի քի, պու խաթըրատան զիխատէսիլէ մուղտարըպ օլմագլա պէրապէր, Գաթըլընի հէր տիւրլիւ իղֆալաթը աչըգտանէտէն վիգայէ վէ մուհաֆազա իթմէքտէ իտի:

Րագսլար մութէմատիյէն տէվամ իթմէքտէ, գատըլլէրտէն սօնրա վալս, վէ վալսըտան սօնրա պօլգա օյունլարը օյնանմագտա իտի. Մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզին մութէաատիտ տօսթլարը մէրգումէյէ նէֆէս ալմագա վագըթ պըրագմատըգլարընտան, պիր արալըգ Կրաթիէն տալխ րագսա տավէթ իթմիշ իտի իսէ տէ, գապուլ իթմէմէյէ մէճպուր օլտու.

— Պու ագշամ պագը էսպապը մէանի օլտըղ ային իլէ րագս իտէմէմ.

— Պու սէպէպլէր հա՞նկիլէր տիր ?

— Էվվէլա հէր քէսին թարիֆինէ սէպէպիյէթ վէրմիշ օլուրում ;

— Բեաշքի սէօյլէտիկին սահիհ օլսա.

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, ամմա, խալգըն թա՛րիֆ իթմէսինի տէ հիչ պիր վէճհ իլէ թէճվիզ իտէմէմ. վէ պիր տէ հէր քէս իլէ րագս իտիպ, ճիւմլէսինին կէօյնիւնիւ տէ խօշ իթմէլիյիմ.

— Նի՞չին պու գատար չօգ տօսթա մալիք օլմուշսընըզ.

— Եալընըզ պիր տօսթը՞մ մը օլմասընը արզու իտէր սինիզ.

— Նէ՞ միւնասիպէթ.

— Օ հալտէ տէֆթէրիմէ պագընըզ տա միւսաատէ իտինիզ քի վէրմիշ օլտըղըմ վաատլարըն իճրասընտա պուլունայըմ. - տէյիպ, ֆիլ տիշլինտէն մա՛մուլ զայէթ ղարիֆ պիր տէֆթէր վէրտի. Կրաթիէն քէմալը չէվգ ու արզու իլէ տէֆթէրի աչըպ. - « Տիւք Ժէվր իլէ Սէյրան » պու նէ տէմէք.

— Անլամա՞տընըզ մը.

— Խայըր.

— Անլամասաճագ պիր շէյ եօգ.

— Զիհնիմի օ գատար թէշվիշ իթտինիզ քի մահզա սիզին իլէ մէշղուլ տըր.

— Սիզէ էհիմյէթիմ օլմատըղընը պիլիր սինիզ.

— Էհիմյէթ իթմէմէյէ հագգընըզ եօգ տըր. վէ լաքին շու տիւք տը Ժէվր իլէ Սէյրան նէ տէմէք օլտըղընը էլան անլաթմատընըզ.

— Իւչ կէճէ արտ արտա տավէթլի օլտըղըմ պալօլարտա, տիւք իլէ րագսա վագըթ գալմամըշ օլտըղընտան, րագսըն եէրինէ պէրապէրինճէ սալօնլարտա տօլաշմագլըղը վաատ իթմիշիմ տիր. Պունտա իքի մուհաաէնաթ վար տըր. էվվէլա պու սուրէթլէ հէր քէսի մէմնուն իթմիշ օլուրըմ. վէ պիր տէ հէր քէս իլէ խիթիլաթ իտէրէք, եալընըզ պիր քիշի իլէ տօլաշմագա մէճպուր օլմամ.

— Տիփլօմաթլար իչինտէ եաշամըշ օլտըղընըզ պէս պէլլի.

Պու սըրատա րագսա պաշլանմըշ օլտըղընտան, մարքիզ, Կրաթիէնտէն մուֆարագաթ իլէտի.

— Նինէ պուրատա պիրլէշէպիլի՞ր միյիզ.

— Պիլմէմ. պուրասը չօգ սըճագ. կիտիպ գըշ պաղչէսինտէ պիրազ հավա ալաճաղըմ վէ պիր իքի սիկարա իչէճէյիմ.

— Օ հալտէ, „ատիէօ". - տէյիպ, պիր մուֆարագա եա թէսատիւֆ վէ եախօտ նիյէթի մախսուսէյէ մէպնի օլարագ, վիգօնթըն պահսընը իթմիշ օլտըղը պաղչէնին էօնիւնտէ տուրտը. Վիգօնթ Կը-

քաթիէն մէրգումէյէ կէօրիւնմէմէք իւզրէ մէզքիւր պաղչէտէ եափ-րագլարըն արասընա սիփէրլէնմիշ օթուրմուշ ըտը։

Նիհայէթ՝ քէնտի քէնտինէ տէտի քի. – Մարքիզ Ֆրանսուազ սապահտա ղատար շունըն ըլէ պունըն ըլէ վագթընը կէչիրէճէք. պանա սըրա եօղ. պինաէն ալէյհ պէն տէ օփէրա պալօսընա կի-տէյիմ տէ գօնթ տը Նօհայըն քիմ իլէ րագս իթտիյինի վէ եախօտ կէզինտիյինի թահգիգ իտէյիմ։

Գըշ պաղչէսինտէ, եալընըզ պիր գաչ գատըն իլէ պիր գաչ էրքէք պուլունուպ, պունլար տա քէնտի մուաշագալարըյլա մէշ-ղուլ իտիլէր, Նիհայէթ քիմսէյէ կէօրիւնմէքսիզին պաղչէտէն սը-վըշըփ աշաղը էնտի։ Անճագ Ֆրանսուազ տը Մարլօվէզ մէրգումին պու սուրէթլէ պաղչէտէն չըգտըղընը կէօրտիւ. օ սըրատա պիրազ էվվէլ պահսընը կէչմիշ օլան տիւք տը Ժէվր մէրգումէյէ թէգար-րուպ իթտիքտէ.

Մարքիզ. – Պանա պիր խըզմէթ իթմէք իսթէ՞ր միսինիզ։

Տիւք. – Էլիմտէն կէլտիյի հալտէ մէմնունէն։

Մարքիզ. – Պու գօնաղըն խալգընը էյի թանըյօրսըն տէյի՞լ մի

Տիւք տը Ժէվրին եիւզիւ գըզարտը։

Մարքիզ. – Թէլաշ իթմէ. Պէն քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէմ. Պէնի խըզմէթքեարլարա մախսուս օլան Ներտիվէնտէն աշաղըյա էն-տիրէպիլի՞ր միսին։

Տիւք. – Պիրազ միւշքիւլ։

Մարքիզ. – Նիչի՞ն միւշքիւլ օլսուն. գօնաղ գայէթ վասի օլտու-ղընտան, հէր քէս տաալարտան պիրինէ չէքիլմիշ օլմաղըլըղըմ, զան-նըմա գաչըփ օլուր։

Տիւք. – Մատամ տէ Գէլէր արայըպ սօրաճագ օլուրսա։

Մարքիզ. – Պիր թարաֆտա րագս իթմէքտէ օլտըղըմը պէեան իտէրսին։

Տիւք. – Մատամ քի էմրինիզի իճրայէ մէճպուրըմ, բէք ալա, պույուրուն կիտէլիմ. – տէտիքտէ, Մարքին Տիւք տը Ժէվրին, գօլ-ունա կիրիպ, տօլաշըգ եօլ կիպի Ներտիվանըն եօլունը թութտուլար. Ներտիվանըն իւզէրինտէ. – Պու կիտիշ աթէթա սիզի գաչըրըյօրըմ կիպի պիր կիտիշ օլտը։

Մարքիզ. – Պիրի պիրիմիզի չօգտան պէրու թանըրմագտա օլ-տըղըմըզ ճիհէթլէ, պէնի գաչըրմանըզտան հիչ պիր լէզզէթ հասըլ օլամազ։

Տիւք. – Պէն պու ֆիքրտէ տէյիլիմ։ Էյէր մարքիզ ունվանընը տիւշէս ունվանընա թէպտիլ իթմէյէ րազը օլուրսանըզ..

Մարքիզ. – Րազը օլուրսամ սէն զարարը չէգէրսին. Պէնիմ կիպի ֆէլէյին հէր տիւրլիւ ճիլվէսինի կէօրմիւշ օլան պիր գարը սէնին իչին կէրէքմէզ. սանա աչըգ ու սէվտա նէ տիմէք օլտուղընը հէնուզ պիլմէյէն տիլպէր վէ բիւչիւք պիր գըզ լազըմ տըր. պա-տէզին պէն սանա տատլը պիր տօստ օլապիլիրիմ. վէ լուզումը թագտիրինտէ սատագաթըմը տա իսպաթ իթմէյէ հազըրըմ։

Տիւք. – Պէն սիզէ եալընըզ տօսթ նազարըյլա պագմամ. չիւն-քի սիզին իլէ կէօրիւշիւպ տէ միւպթէլայը աշգընըզ օլմամագ գա-պիլ տէյիլ տիր. մա մաֆիհ, էմրինիզէ իթաաթ իթմէքտէն պաշ-գա չարէմ եօգ տըր. պէնի տախմա խըզմէթլէրինիզտէ գուլլանաճագ օլուրսանըզ, պէնիմ իչին պու տա պաշխա մէմնունիյէթ օլուր։

Մարքիզ. – Էյէր քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէյէճէք օլուրսանըզ սիզի իսթիխտամ իտէպիլիրիմ։

Տիւք. – Պիթթէճրիւպէ ճէսուր պիր քիմսէ օլտուղումը անլայա-ճագսընըզ։

Մարքիզ. – Օ հալտէ քիմսէյէ սէօյլէմէյէճէք սուրէթտէ ա-րապամը հազըր իթսինլէր.

Տիւք. – Պէն քէնտիմ կիտէր արապանըզը բիւչիւք գափունըն էօնիւնէ չէքտիրիրիմ։ Հա՞նկը արապա իլէ կէլմիշսինիզ.

Մարքիզ. – Լանտօ իլէ կէլտիմ. Ճօքէյը արապաճըմ կէ-թիրտի։

Տիւք. – Օ հալտէ պէնի գափունըն էօնիւնտէ պէքլէյինիզ. – տէ-յիպ մուֆարագաթ իյլէտի. պիր չէյրէք սօնրա տիւք տը Ժէվր, Մարքիզ Ֆրանսուազը արապասընա իրքապ իյլէտի։

Տիւք տը Ժէվր արապանըն գափուսընը գապատըգտան սօնրա, Մարքիզ, Արամմատէա խըթապէն. – Թարիֆ իթտիյիմ օլտըղըմ եէր-տէ գուպէ արապասը տուրու՞յօր մը։

Արամմատօ. – Էվվէթ, մարքիզ. Վէրտիյի սօգագըյլա Պօն սօ-գաղընըն քէօշէսինտէ պէքլէյօր։

Մարքիզ. – Ճապուգ սիւր, գըրա վագթըմ բէք գըյմէթլի տը-տէյլի, թալիմաթ վէրտի։

Մարքիզին լանտօսը օն տագիգէ սօնրա թա՛րիֆ օլունան մա-հալտէ տուրտու. Գուպէ արապասը մահալը մէզքիւրտէ պէքլէմէք-տէ իտի. Արամմատօ աշաղըյա էնիպ, տիւքէր արապանըն գա-

Թիւնէ չըգտըղը միսիլլու, մարքիզ տալըն քիւրքիւնէ սարըլըպ, սիւր՛աթլէ պիր արապատան տիկէր արապայա կէչտի։

Արամատօ, արապայը Օբէրա Թէաթրօսընըն էօնիւնտէ տուր-տուրտըղը սըրատա, Ֆրանսըզտան տահա զիյատէ ուզուն պօյ-լը պիր գատըն արապատան էնտի։ Պու գատըն պէյազ տանթէ-լայը ֆիսթանըն եէրինէ, գօլըղ սիյահ պիր ֆիսթան կէյմիշ վէ պաշընը տա սիյահ տանթէլա էօրթիւ իլէ էօրթմիւշ իտի։ Նազլընըղ մէրգումէնին պէլինէ գատար սարքմըշ օլան ալթըն կիպի սարը սաչլարըյլա, եիւզիւնէ գօյմըշ օլտըղը մասքէնին ալթընտան, պար-լագ կէօզլէրի կէօրիւլէպիլմէքտէ իտի։

Կէնճ պիր գատըն պալօնըն հավլըսընտա մէրգումէյի պէքլէյօր-մուշ քի, արապատան չըգար չըգմազ, հէման գօլունա կիրիպ. — Նէ՜ գատար կէճ գալտըն. պէն իսէ արթըգ իւմիտիմի քէսմիշ իտիմ։

— Հէր հալտէ կէլէճէյիմի պիլտիյին հալտէ, իւմիտինի քէս-մէմէքլիյին իճապ իտէր իտի, Ժօզիւան։

Սիյահ էլպիսէ իլէ եիւզիւ գապալը օլարագ պալօյա կէլէն գատըն Ժիւլիւ Գարմէն իտի։

Ժիւլիա. — Տօն Միշէլ տը Կօնզաղը կէօրտիւ՛ն մի։

Ժօզիւան. — Էվվէթ. Նէրտէ իսէ պալօնըն պաշընտաքի պէօյլէ սա-լօնուն գապուսընտա պիզի պէքլէյօր։

Եօգարը չըգտըգլարընտա գօնթ տը Կօնզաղ մէրգումէնի պիլ-իսթիգպալ.

— Պօնսուար Ժօզիւան, պօնսուար Գարմէն. — տէյէրէք, Ժիւ-լիէնըն էլլէրինտէն պուսա իլէյիպ. — մէրգումէնի պէօյլէ լօճա-լարտան պիրինէ կէօթիւրտիւ։

Մէրգումին պիր միւտտէթճիկ լօճատա օթուրտուգտան սօնրա իքիսի տէ աշաղըյա չըգտըլար։ Պիրազ սօնրա պալօնըն հէր թա-րաֆընը պօշ եէրէ տօլաշմըշ օլան վիգօնթ Կրամիէն տէ Գէլ օ-մուզունա պիր էլ տօգունտուղունը հիսս իլէտի, վէ արգասընա տէօն-տիւքտէ սիյահլար կիյինմիշ վէ եիւզիւնիւ վէ պաշընը իհթիմամլը-ճա գափամըշ օլան պիր գատըն կէօրտիւ։ Մէրգումէ ուզուն պօյլը վէ սարը սաչլը պիր գատըն օլուպ, էլինտէ ղայէթ կիւզէլ պիր եէլպազէ թութմագտա իտի։

Մէրգումէ՝ նէշէլի պիր թավր վէ թաթլը պիր սէսլէ իլէ. — Գօլունըզա կիրէյիմ, վիգօնթ. սիզէ իքի չիֆթ սէօզիւմ վար. — տէտի։

Վիգօնթ Կրամիէն նէ սէսի վէ նէ տէ սէսին սահիպինի թանըտը։

Մուխաթըպընըն հէլավէթի էտասընա վէ լէթաֆէթի սէտա-սընա հայրան օլարագ Կրամիէն. — Թէէսսիւֆ իտէրիմ, իքի չիֆթ սէօզ բէք ազ տէյի՛լ մի տիր։

— Նէզաքէթ իթմէք իսթէյօրսըն ամմա, խարմա օլտուղունը պի-լիրիմ, վիգօնթ. Խա զէվճէնիզ...

— Զէվճէմին պու սըրատա էհէմմիյէթի եօգ տըր։

— Է՛յ Պարօնատան ավտէթ իթմիշ օլան մարքիզի՞ն. օնը տա մը տիւշիւնմէյօր սընըզ։

— Մարքիզի նէրէտէն պիլիյօր սընըզ։

— Նէ՞ վաղիֆէն, տահա նէլէր պիլիրիմ։

— Օնլարը տա սէօյլէ։

— Իպթիտա պու սօրտուգլարըմըն ճէվապընը վէր քի, սիզէ պիլտիքլէրիմի տէ սէօյլէյէպիլէյիմ։

— Մարքիզի պէյէնիրիմ. վէ մարքիզ իչին հէր տիւրլիւ ֆէ-տաքեարլըղը իթմէյէ հազըր ըմ։ Պէն հիչ պիր շէյտէն իհթիրազ իթմէմ. տօղրուը սէօյլէրիմ. լաքին սէնին նէ՞ վաղիֆէն։

— Մարքիզի պէյէնիյօրսան, տէմէք օլուր քի պէնիմ իլէ հիչ պիր իշին օլամազ։

— Սէն պու սըրըն գարըլը տէյիլ իմիշսին, մարքիզի տէ պէ-յէնիրիմ, սէնի տէ. նէ՞ լազըմ կէլիր։

Հէր կէօրտիւյիւն գարըյա աշըգ օլտուղունը սէօյլէյօրլար։

— Հէր կէօրտիւյիւմ գարըյա տէյիլ. մահզա սանա պէնզէ-յէն գատընլարա աշըգ օլուրում։ Սէնին կիպի պօյլը պօսլը, էլէրի կիւզէլ, նարին վէ զարիֆ վէ գար կիպի պէյազ օմուզը լազըմ կէ-լէն վէ կէօզլէրինտէն ատէշլէր սաչան գատընլարա աշըգ օլուրում։ Իտէմէյի պէրապէր եէյէլի՞մ մի։

— Ամմա չարուգ ալթէշ ալըյօրսըն հա՛. օ գատար աճէլէ իթմէ։

— Շիմտի իսլիմ եէրինէ էլէքթրիք գուվվէթի գուլլանըլըյօր. պի՛լմէյօր միսըն, վէ պիր տէ էօմր տէնիլէն շէյ օ գատար գըսա տըր քի վագըթ զայի իթմէյէ կէլմէզ. նէ եարանճագսազ պիր ան էվվէլ եարմալըյըզ։

— Սանա իքի չիֆթ սէօզիւմ վար. տէտիմ, ունութտու՞ն մու։

— Մասանըն պաշընա կէչէլիմ տէ սէն սէօյլէ պէն տինլէ-յիմ. օլմա՞զ մը։

— Օլմազ. զաթէն պաշգասընա սէօզ վէրմիշիմ տիր. պէքլէ-
յօր, լաքին պաշգա պիր տէֆա մէմնուն իթմէտիյինիզ պիր սըրա-
տա սիզի կէլիր պուլուրըմ.

— Նէ՞ վագըթ, չապուգ սէօյլէ. օ վագըթա գատար քիմսայը
խաէպլիլէճէք տիր:

— Քիպրի՞թ մի սին, նէ սին. պու նէ չապուգ աթէշ ալտըն.
ճիտտէն պէնիմ իլէ իւլֆէթլըմ իթմէք խաթէյօ՞ր մըսըն.

— Իլա՞ն շիւպհէ՞ մի խալըյօրսըն. Հա՞նը կիւն կէլէճէքսին, օնը
սէօյլէ.

— Պալէ տը Ժուի սօգագընտաքի էվինիզէ՞ մի.

— Խայըր. օրատա տէյիլ.

— Եա նէ՞րէյէ. Օֆֆրէմօն սօգագընտա քի քիւչիւք էվէ մի.

Կրաթիէն գիխաթէսինէ չալդըրըպ դալըպ. – Բի՞լմին. Պէնի տու-
վանէ մի խաէնէքսին, Օֆֆրէմօն սօգագընտա էվիմ օլտուղունը նէ-
րէտէն պիլիյօրսըն.

— Էվին վար տէտիմ իսէ, իդամէթ խալըյօրսըն վէ խա-
— Էվին վար տէտիմ իսէ, խաէնէքտին ամմա, հաճէթ գալ-
խսա իթմիշտին տէմէտիմ. խաէնէքտին ամմա, հաճէթ գալ-
մատը.

Կրաթիէնին պէնիզէ ուչտը, Գօրգուսընտան թիթրէմէյէ պաշ-
լատը. Նի՞չին գօրգտըղընը քէնտիսի տախի անլաեամամագտա ըտը:

— Սէօյլէտիքլէրինի անլաեամայօրըմ.

— Բէք ալէա անլայօրսըն. գօրգու վէ թէլաշըն սէօյլէտիքլէ-
րինի անլատըղընա տէլիլի գալի տիր.

— Բի՞մ տէմիշ քի գօրգույօրըմ վէ նաչստ թէլաշ խալըյօրըմ.

— Թէլէֆղիւզ իթմէ. պէնի խաթըրլա՞ մը խալըյօրսըն.

— Օ հալտէ մէրամըն նէ տէմէք իսէ օնա սէօյլէ.

— Պուրատա սէօյլէնմէզ. իհթիմալ արը քի իշիտէն պուլունուր.

— Էյ նէրէ՛տէ սէօյլէնիլէպիլիր.

— Նէրէտէ իսթէրսէն.

— Մատամ քի Օֆֆրէմօն սօգագընտաքի էվինի պիլիյօրսըն,
օրայա կէլ.

— Բէք ալէա.

— Էյ նէ՞ վագըթ կէլիրսին. ագշամա էատէ
— Օրասընը պիլմէմ. կիւն թային իթմէմ.
կիւն կէլիրիմ.

— Շիմտիլիք հիչ օլմազսա մէրագըմը տէֆ' իթմէք իչին պիր
չիֆթ սէ՞օզ տէ մի սէօյլէյէմէզսին.

— Խայըր. սէօյլէյէճէք օլուրսամ, պէլքի պաշքասը պաշընտան
կիտէր տէ, պէօյլէ պիր ումուտի մահալտէ մահճուպ օլաճագ պիր
հալէ կիրիֆթար օլուրսուն.

— Մէրամըն պէնի չըլտըրթմա՞գ մը տըր.

— Էյլէնիյօրսըն ամմա, սէօյլէտիյիմ բէք տօղրը տըր.

— Ցէվամ էթ պագալըմ.

— Էտէյի՞մ մի, խաթէ՞րմիսին.

— Րիճա իտէրիմ.

Նիւզիւ գարաղը օլան գատըն Կրաթիէնին գօլընը պըրագըպ.
վէ գուլագընա տօղրու էյիլիպ. – Ճէսու՞ր ատամ մըսըն.

— Ճէսուր ատամ ըմ. Նի՞չին սօրտըն.

— Զիւնքի աղըմ պիր թէհլիքէ իչինտէ.

— Նէ՞ կիպի թէհլիքէ.

— Նէ կիպի թէհլիքէ օլտուղունը պուրատա սէօյլէյէմէմ. լա-
— Նէ կիպի թէհլիքէ օլտուղունը պուրատա սէօյլէյէմէմ. իհթիմալըն օ-
քին ճէսարէթլի իսէն խապէր. չիւնքի ճէսարէթէ իհթիյաճըն օ-
լաճագ տըր.

Կրաթիէն խավֆ ու թէլաշընը սէթր իթմէյէ ղայրէթ խալըրէք.
– Էյ ճէսուր տէյիլ իսէմ նէ՞ օլաճագ.

— Ճէսուր տէյիլ իսէն պըրագըպ սավուշմալըսըն. հէմ տէ
պիր ան էվվէլ.

— Նէ տէմէք խաթէսինի անլամայօրըմ. Նի՞չին սավուշմալը-
յըմ.

— Զիւնքի մատամ Գօլէսին էվինտէ պիր չէյ ունութմուշսըն,
քի պու կիւնլէրտէ պարօն տը Բիւսմիրօլըն էլինէ կէչմիշ.

Կրաթիէն Գօրգուսընտան պիր սէտա սալը վէրիպ, տուրտըղը
եէրտէ սալլանմաղա պաշլատը. էլլէրինի ալնընա կէօթիւրտիւ. Պէնզի
պէմ պէեազ օլտը, կէօզլէրի պուլանտը, աղզը քէօփիւքլէնտի,
Կրաթիէնին հալինի կէօրէնլէր պաշընա պիրիքտիլէր. քիմի արգա-
տաշլարընտան Սէն Ժիւլիէն նամընտա պիր զաթը եանընա կէլիպ.

— Նէ՞ օլույօրսըն, Կրաթիէն, խասթա՞ մըսըն.

Կրաթիէն պիր լահզաճըգ քէնտինի ղայպ իթմէրէք պու սը-
րատա սիհաթի գատըն նապէտիտ օլմուշ ըտը. Կրաթիէն կէօզիւ-
նիւ աչտըղտա, մէրգումէյի արամագ վահի օլտուղընը անլատը.
վուգուի հալի խալգա պէլլի իթմէմէք իչին, էլտէն կէլէն

ղայրէթի սարֆ իտէրէք տօսթը Սէն-Ժիւլիէնէ . –Թէշէքքիւր իտէ-րիմ , ազիզիմ . սըճագտան պայըլընըըգ կէլմիշ իտի ամմա , պա-մուշաը ։

— Գօլըմա կիրէ՛րմիսին ։

—Լուզումը եօգ . կէնճիմ կիպի ։

Կրամթիէն պաշը աթէշլէր իչինտէ օլտըղը կիպի պօղազը գու-րումըշ վէ աեագտա տուրաճագ հալի գալմամըշ ըտը ։ Քէօշէ պու-ճագ հէր թարաֆը կէօզտէն կէչիրտի իսէ տէ , սիեահ ֆիսթանլը գարըյը, նէ եալընըզ օլարագ, նէ տէ եանընտա պիր էրքէք իլէ պիր տահա կէօրմէյէ մուվաֆֆագ օլամատը ։ Սինիրլէրի գօբաճագ կիպի կէրիլմէքտէ օլուպ , լէհճէսինտէ րէնկ գալմամըշ ըտը ։ Հէր ատըմ-տա րասթ կէլտիկի տօսթտան սըգըլըպ, սըճագտան վէ լավանթա վէ սաիր գօգուլարտան վէ մուսիգանըն սէսինտէն հէման պօղուլա-ճագ կիպի պիր հալէ տուշար օլտը ։ Կիտէր , կէլիր , տօլաշըր , պա-գար ըտը . կէօզլէրի պիւսպիւթիւն գարարըպ , ա.տէթմա տէյիլէ տէօնմիւշ իտի ։

Սուֆալարտան պիրինտէ գօնթ տը Կօնագա Թէսատիւֆ իթ-մէքլէ , պիլա իսթիխար կէրի կէրի չէքիլտի ։ Պիր արալըգ մէրգումը քըր գատըն իլէ պիր լըճաստա կէօրմիւշ իտի . օ իքի գատըն եինէ գօնթ ըլա պէրապէր օլուպ , պիրիսի գօնթըն գօլընա կիրմիշ վէ պիրիսի տէ պիրազ արգատան եիւրիւմէքտէ պուլընմըշ ըտը ։ Գօն-թըն գօլընտաքի գարը սիեահ տանթէլալը սիեահ պիր ֆիսթան կի-յինմիշ. կէօյլիւսիւնէ պիր քիւչիւք կիւլ տէմէթի սօգմըշ , սէրպէսթ թավըրը էնտամը եէրինտէ սարը սաչլը պիր գատըն ըտը ։ Տիկէրի իսէ պունըն մուղայիրի եաշէր օլուպ , պէեազ սաթէնտէն պիր գը-եաֆէթ կիյմիշ վէ պէեազ տանթէլալըրա պիւրիւնմիւշ իտի ։ Կրա-թիէն պունլարը կէօրտիւքտէ տուրտը . պէեազ գըեաֆէթլի գա-ըընա թէգտարուպ իթտի վէ գօնթ տը Կօնագ իլէ րէֆիգասը օլան գատըն կէօրմէքթիկին ։

— Եալընը՞զ մը սէն . – տէյու , սուալ իթտի ։

— Եալընըզ ըմ ամմա , սաթիլըգ տէյիլ իմ ։

— Թէէսսիւֆ իտէրիմ . զիրա նիյէթիմ պիրազ զէվգ իթմէք ի-տի ։ Հէր հալտէ գօլըմա կիրէպիլիր սինիզ, եա ։

— Արգատաշ գատար կէօթիւրսէնիզ մէմնուն օլուրըմ ։

— Տիւնեանըն օ պիր ուճընա գատար կիտէճէք օլսանըզ կէ-լմէյէ հազըրըմ ։

— Օրասը բէք ուզագ , զաթէն եալընըզ տէյիլ իմ . – տէյէ-րէք վէ գօնթ տը Կօնագ իլէ րէֆիգասընը կէօսթէրէրէք . – Տօսթ-լարըմը զայիպ իթմիրէճէք սինիզ . – տէտի ։

— Տօսթլարընըզ տէտիյինիզ, գօնթ տը Կօնագ տէյի՞լ մի ։

— Էվվէթ , թա քէնտիսի , թանը՞ր մըսըն ։

— Պիրազ . եանընտաքի քի՞մ տիր ։

— Ժիւլի Գարմէն ։

— Ժիւլի Գարմէ՞ն տէ մի տօսթընըզ տըր ։

— Բէք ազիզ տօսթըմ ։

— Օ հալտէ , սէն տէ . . .

— Պէն տէ ժօզլիւ ըմ . – տէյէրէք , գատիֆէ մասքէսինի գալ-տըրտըգտան սօնրա . – Սէնին Նամուսընա էմնիյէթ իտէ յօրըմ . կէօր-տիւն ա . սագըն պանքէր Պաեօսա պիր շէյ սէօյլէմէեէսին ։

— Վայ Պաեօս պու գատար գըսգա՞նճ մը տըր ։

— Նէ տէրէճէ գըզգանճ օլտըղընը թա՛րիֆ իտէմէմ ։

— Գըսգանճ իսէ նիչի՞ն պէրապէր կէլմէմիշ , հագգընտա տէրքեար օլան էմնիյէթի ըսմուսմէյէյի սէզըթէտար իթմէք իսթէ-մէզ ։

— Քիմի՞ն իլէ էվէ կիտէճէքսին ։

— Գարմէն իլէ ։

— Իքինիզ եալընը՞զ մը ։

— Եալընըզ իքիմիզ ։

— Պիզի պիրինիզի բէ՞ք չօգ մը սէվէր սինիզ ։

— Ֆէվգէլատէ ։

— Թօհա՛ճ չէյ ։ Պու ազշամ հիչ պիրի պիրինիզտէն այը՞րլմա-տընըզ մը ։

— Պիր տագիգէ պիլէ այըրըլմատըգ ։

— Եալան սէօյլէ յօրսըն . չունքի պիր արալըգ Գարմէնի եալը-նըզ կէօրտիւմ ։

— Սէն ախըրտա՛ մը պէօյլիւմիւշսին , պիր գարընըն եիւզիւնէ գարշը եալան սէօյլէ յօրսըն տէնիլի՞ր մի ։

— Գարըլար եալան սէօյլէմէքսիզին եաշայամազլար ։

Ժօզիան՝ քէմալը նէշ՛է իլէ կիւլէրէք . – Թօհաֆ ատամսըն ամ-մա , պու սըրատա եանըլըյօրսըն , ագշամտան պէրու Գարմէն իլէ պէն, պիրի պիրիմիզտէն այըրըլմատըգ ։

— Սահի՞ճ մի սէօյլէյօրսըն ։

— Ղայէթ սահիհ ։

— Էյ գօնթ Կօհաղ սէնտէն այրըլըր՞ մը ։

— Գօնթ Կօհաղ այրըլըր ․ օնը իթիրաֆ իտէրիմ, թապիի ․․․ պիր գաչ տէֆալար գօնթը զայըֆ իթտիք ․ գօնթ տը Կօհաղ այրըլմամագ գապի՞լ մի ։

Պէօյլէ մուսահէպէթ իտէրէք հավլըյա վասըլ օլտըլար ․ Գարմէն եալընըզ պաշընա տօսթը Ժօզիանը պէքլէմէքտէ իտի ․ գօնթ տը Կօհաղ մահպուպէսինին արապասընը ըսմարլամագա կիթմիշ իտի ։ Ժիւլի-Գարմէն, տօսթը Ժօզիանը գօնթ Կրաթիէնին գօլընտա կէօրտիւքտէ, կիւլիճէ պիր իշարէթ իթմիշ օլտըղընտան, Ժօզիան րէֆիգասընա եագլաշտը ։ Կրաթիէն իսէ, տօսթընը թանըթմասընը Ժօզիանտան թալէպ իթմիշ օլմասը հասէպիլէ, Ժօզիան - Իշթէ սէնի թանըմագ արզուսըյլա տուղան օլան վիգօնթ Կրաթիէնի սանա բրէզանթէ իտէրիմ ․ — տէտի ։

Ժիւլի մասքէսինի աշաղը ալտը ։

Ժիւլինին սարը սաչլարը վէ սիմասը, Գաթըլըն Մարանղէնին գէվճի Կրաթիէնին իւզէրինէ գաթար թէէսիր իթտի ։ Մէրգումէնին Ֆրանսուա տը Սարլօվէզէ միւշապէհէթի զահիր իտի իսէ տէ, տըգգաթլիճէ պագըլտըղը հալտէ, բէք չօգ ճիհէթլէրտէ պէնզէրինտէ ֆարգը քիւլլի օլտըղը միւշահէտէ օլունապիլիրտի ։ Գաշըճա Ժիւլինին պօյու, մարքիզին պօյունտան ուզուն իտի ։

Կրաթիէն, մէրգումէյի պիր էյիճէ թէտգիգ իթտիքտէն սօնրա, Ժիւլի Գարմէն իլէ Ֆրանսուա տը Սարլօվէզ տէնիլէն գատընլարըն այնը շախս օլմատըղընա գարար վէրէրէք, գօնթ տը Կօհաղըն խանէսինտէ պուլունտուղու սըրատա, էօյլէ պիր էֆքեարա ղալիպ օլմուշ օլմասընտան տօլայը քէնտիսի տախի թէաճճիւպտէ գալտը ։

Ժիւլի՝ Կրաթիէնէ խըթապէն ․ — Էկէր պազը քէրրէ Ֆօրթունի սօգաղընտաքի խանէմէ թէշրիֆ իտէճէք օլուրսանըզ, մէմնուն օլուրըմ, վիգօնթ ․ Եալընըզ չուրասընը պիլմէնիզ իճապ իտէրքի, բէք սըգ տըշարը չըգտըղըմտան, Նատիրէն էվտէ պուլունուրըմ ։

Կրաթիէն պիր քէրրէ տահա քէմալը տըգգաթլէ մէրգումէյի թէտգիգ վէ թէֆթիշ իթտի ։ Սէսի տախի մարքիզ տը Սարլօվէզին սէսինէ պէնզէմէքտէ իտի ։

Բու սըրատա գօնթ տը Կօհաղ կէլտի ։

— Գարմէն, արապա հազըր տըր ․ գօլըմա կիրէ՞ր միսին ․ վէ արապանըզա պանա տա պիր եէր վէրի՞ր մի սին ։

Գարմէն՝ Ֆրանսըզ լիսանըյլա ․ — Խայըր, Միշէլ, պէն Ժօզիանըն արապասըյլա ավտէթ իտէճէյիմ ․ Ժօզիանըն կիպի պիր սէօզիւ միւվար ըմըշ, եօգսա պիր չէ՞յ մի սարանճագ ըմըշ ։ Իքի սաաթտան խըզմէթքեար օրաեա կէլսին պէնի ալսըն ։

Կրաթիէն, պիրազ Ֆրանսըզճա պիլտիկինտէն Գարմէնին սէօյլէտիքլէրինի օլտուգճա անլատը ։

Կօհաղ ․ — Պաւօս էվտէ տէյի՞լ մի տիր ։

— Պաւօս, Պրիւքսէլէ կիթտի ․ եարըն ավտէթ էտէճէք ։

— Բէք ալա ․ օ հալտէ ամիքօ, պէն արապամը էվէ կէօնտէրէյիմ ․ — տէյիպ, աճէլէթէն տըշարը չըգտը պիրազ սօնրա եինէ պալօնա ավտէթ էյլէտի ։

Իքի աթլը ղայէթ վասի վէ միւզէյյէն պիր արապա գափունըն թա էօնիւնէ եագլաշմագլա, էվէլա Ժիւլիա րաքիպ օլտը ․ Ժօզիան տախի, վիգօնթըն րէֆագաթընտա օլտըղը հալտէ, արապաեա թէգարրուպ իթտիյի սըրատա, վիգօնթ՝ Ժիւլիա Գարմէնէ խըթապէն ․ — Եինէ ինշալլահ կէօրիւշիւրիւզ, մարքիզ ․ — տէտի ։

Գարմէն ճէվապ վէրմէյիպ, կէօեաքի գօնթ արապանըն եանընտա տուրէր պիր քիմսէ իլէ մէտալաշըյօրմըշ կիպի էթրաֆընա պագտը ։

Ժօզիան իսէ, կիւլէրէք Կրաթիէնին եիւզիւնէ պագըպ ․ — Բունա՞ մը կէօրիւյօրսըն, իքիմիզ տէ մարքիզ տէյիլիզ, քիմէ խըթապ իտէյօրսըն ։

— Մարքիզ տէյիլ իսէնիզ տէ հէր հալտէ մարքիզ ունվանընա շայէսթէ գատընլար սընըզ ․ — տէտիքտէ, Ժիւլիա թէշէքքիւր մագամընտա պաշընը էյիպ ․ — Բու սէօզլէրինիզ բէք տօղրը տըր, ինշալլահ եինէ կէօրիւշիւրիւզ, վիգօնթ, տէտի ։

Արապա Կրաթիէնի նէրտիւվան պաշընտա միւթէհայյիր պիր հալտէ պըրագարագ թէպաուտ էյլէտի ։ Կրաթիէն՝ գօնթ տը Կօհաղ իլէ կէօրիւշմէք իսթէտի իսէ տէ, գօնթ նապէտիտ օլմուշ իտի ։

8

Ժօղլանըն Թէհրան սօգագընտագի խանէսի, եօգարտան աշաղըյա գատար Թէնվիր խըլընմըշ օլուպ, խըզմէթքեարլար մատամըն ավտէթինէ պէքլէշմէքտէ իտիլէր: Ժօղլան՝ տօսթը Ժիւլիա Գարմէնին պէրապէր էվէ կէլիպ Թաամ էտէճէյինի մէ՛մուլ իթմիշ օլտուղընտան, Թէտարիքեաթը լազըմէնին սուրէթի մունթազամատա իճրասընը էմր ու Թէնպիհ իթմիշ իտի: Հալը իսէ նէրտիւվէնլէր չիչէքլէր իլէ տօնատըլմըշ օլտըղը միսիլլու, խըզմէթքեարլար ղայէթ մունթազամ գըեաֆէթլէր իլէ պէքլէշմէքտէ իտիլէր: Ֆէվգալատէ սուրէթտէ չաշաալը օլան եէմէք օտասընտա, ղայէթ միւքէմմէլ պիր սուֆրա գուրուլմուշ ըտը: Եուգլէր իլէ եանան մումլարըն ըշըղը քըրիսթալ Թագըմլարը ալթէշ իչինտէ պըրագմըշ վէ կէօզլէրի գամաշտըրըաճագ տէրէճէտէ հէր Թարաֆա եայըլմըշ ըտը: Մէգքիւր խանէնին հէր ճիհէթի հիւքմտարլարա մախսուս օլան պիր զինէթի ֆէվգէլատէ իլէ Թէֆրիշ վէ Թէզյին խըլընմըշ իտի: Գարմէն պու տարալթ վէ տէպտէպէլէրէ Թէաճճիւպ իթմէտի: Մասանըն պաշընա կէչիպ, իշթիհասըզճա պիրազ եէմէյէ պաշլատը: Ժօղլանըն զիհնի ղայէթ մէշղուլ օլտըղը հալինտէն զահիր իտի. Եէմէք եէմէյիպ, միւթէմատիյէն Գարմէնին եիւզիւնէ պագմագտա ըտը: Գարմէն պիր գատէհ չարպա իշտիքատէն սօնրա սուֆրատան գալգըպ, Ժօղլանա. — Հայտէ կիտէլիմ գօնուշալըմ. — տէտի:

Տա՛իրէ միւտիրի քէմալը իհթիրամ իլէ գափուլը աչըղտա, Գարմէն ֆէվգէլատէ պիր Թավըր միւթէաղղըմանէ իլէ եանըն-տագի օտասը կիրտի: Մէգքիւր օտատա եալընըզ պիր գանտաքի օտուն կիւլտի (?) իլէ էշեանըն եալտըզլընա նէշրի էնտիլ եանմագտա վէ այնէլէր իլէ գարունըն բէրտէլէ-վար իթմէքտէ իտի: Ժօղլան՝ բէնճէրէլէր իլէ գարունըն բէրտէլէ-րինի էնտէրտիքտէն սօնրա, կէլիպ Ժօղլանըն Թա եանընտա օթուր-տու: Պաշընը եաստըգլարըն արասընա սըգըշտըրըպ, պիր հիտտէթ-լէ չիտտէթի ագլամագ հէճբիւր հէճբիւր ագլամագա վէ տիշլէ-րինի գըճըրտատըպ պաշլատըղ.
— Ա՛հ. էօմր տէնիլէն չէյ, նէ գատար չէքիլմէզ վէ Թէհամ-

միւլ օլունմազ չէյ տիր, պա խուսուս պէնիմ էօմրիւմ կիպի պիր էօմր... (Գարմէնին եիւզիւնէ պիր միւտտէթ պագտըգտան սօնրա.) — Սէն էօմրիւն մէզահիմինի կէօրմէմիշսին, սէն պէնիմ կիպի հէր չէյտէն, հաթթա քէնտի նէֆսինտէն պիլէ իգրահ իթմէմիշսին, տէյի՞լ մի:

Ժիւլիա՝ պաշընը սալլայըպ. — Դէյիլ:

Ժօղլանըն հիտտէթի արթարագ. — Վա՛յ. սէն պէնիմ կիպի մէշագգաթ վէ ըզթըրապ կէօրմէ՞միշ միսին. սէն պէնիմ գատար կէօզ եաշը տէօքմիւշ միսին:

— Էվվէթ. հաթթա սէնտէն տէ զիեատէ:

— Ահ, տիմէ, տիմէ. պէնի Թէսէլլի իթմէք իչին սէօյլէյօրսան սէօյլէմէ. չիւնքի պէն սէնի ֆիթուրսըզ վէ պարիտ պիր մախլուգ սըն տէյի պէլլէմիշ իտիմ:

— Սօյլէսի տէյիլ, բէք չօգ ճէվր ու ճէֆա չէքտիմ. պաշըմա հէր տիւրլիւ ֆէլաքէթ կէլմիշ օլտըղընտան, հիչ պիր չէյէ էհէմմիյէթ վէրմէմէքտէ իտիմ. Լաքին էմսալի պուլունմայան մէրհամէթլի պիր քիմսէ պէնի գուրթարտը. իշթէ օ քիմսէյէ չիմտի ատէթա Թապընըյօրըմ:

— Օ՛հ, հագգըն վար. իսանը աշգ ու սէվտատան պաշգա հիչ պիր չէյ գուրթարամազ. Լաքին պէնիմ կիպի սէվիլմէյէ միւսթահագգ օլմայան պիր մախլուգ, աշգ ու սէվտա տէնիլէն չէյի նէ վէճհ իլէ հիս իտէպիլիր վէ պաշգասընտա նա՛սըլ հիս իթտիրէպիլիր:

Գարմէն ճէվապ վէրմէտի:

Ժօղլանըն հիտտէթ վէ չիտտէթի կիթտիքճէ արթարագ. — Ա՛հ, բաք վէ պիկիւնահ ճիսմիմիզի ղայիպ իտիպ տէ չիրքէֆէ աթանլարա լանէթ օլսուն. էն իյի հիսսիեաթըմըզը Թէպտիլ իտիպ տէ քէնտիլէրինին միւթէլէզզիզ օլտուգլարը պիր Թագըմ ֆէնա խույլարա աէվգ իտէրլէր: Մատամ քի պու միսիլլուլէրին աշգ ու սէվտասը պիզիմ մահվըմըզը մուճիպ օլույօր, պարի պիզիմ սէվտամըզ տա, զարարըմըզ օլսուն տա. օնլարը պէրպատ վէ բէրիշան իտէլիմ պըրագալըմ:

Ժիւլիանըն կէօզլէրի բարըլ բարըլ բարլամագտա ըտը:

Ժօղլան. — Նա՛սըլ, պու սէօզլէրիմի Թաստիգ իտէ՞րմիսին:

Ժիւլիա. — Էվվէթ Թէմամիյլէ հագգըն վար տըր: Պիզտէ մուգապէլէի պիլ միսլ իթմէլիյիզ: Պիզի ճիտտի սուրէթտէ հիւրմէթ

վէ նիհայէթլէ սէվէնլէրի պիլէ գալպէն սէվէրիզ վէ պէեանը սա-տագաթ իտէրիզ. Լաքին պիզի թահգիր վէ րիւսվայ էթմէք իսթէ-յէնլէրտէն պիլէ էօճիւմիւզիւ ալըրըզ. Ժօզիան, տօսթը Ժիւլիա-նըն պօյնունա սարըլարագ. — Պէնիմ մէրամըմը անլամըշսըն, սէն պէնի թէսէլլի էթ. սէն պանա նասիհաթ վէր, նէ՞ եափայըմ.

Պաշընը օմուզունա տայամըշ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամագտա օլան Ժօզիանըն հալինէ մէրհամէթ իտէրէք — Տէվամ էթ, պագա-լըմ սանա նէ օլուր.

Ժիւլիա՝ Ժօզիանըն էլլէրինտէն թութուպ վէ շիտտէթլէ սօրտու — Պանա պիր ինայէթ պիր հիմմէթ իթմէք իսթէ՞ր մի սին.

— Պունըն իչին մի կիզլիճէ կէլմէքլիյիմի մուրատ իթմիշ իտին.

— Էվվէթ.

— Սէօյլէ պագայըմ. իսթէտիյին նէ՞ տիր.

— Պիր րիւեա կէօրտիւմ. պէլքի տէ սէօյլէնէճէյիմ շէյ մէճ-նունանէ պիր շէյ տիր.

— Նա՞սըլ րիւեա.

— Սէօյլէմէյէ ճէսարէթ իտէմէյօրըմ. Պիր զէմանքի իֆֆէ-թի հալիմ կէօզիւմիւն էօնիւնէ կէլիյօր սէօյլէմէյէ հիճապ իտիյօ-րըմ.

— Զարարը եօգ սէօյլէ.

— Էվվէլա, պէնի սէվէ՞րմիսին.

— Պու սուալէ հաճէթ եօգ, սէվտիյիմի սէն տէ պիլիրսին.

— Պէյնիմիզտէ օ գատար պէօյիւք պիր ֆարգ վար տըր քի...

— Բէք օ գատար ֆարգ եօգ տըր.

— Վար տըր պիլիրիմ. հաթթա բէք չօգ.

— Սէօյլէ.

— Թէշէպպիւս իթմիշ օլտուղըն իշէ պէնի մուշթէրէք էյլէ, Շիմտիյէ գատար կէչիրմիշ օլուպ, քէնտիմին տահի նէֆրէթ իթմիշ օլտուղըմ էօմր պարի պունտան սօնրա պիր իշէ եարասըն. պարի պունտան պէօյլէ պիր մագսատա խըզմէթ իթսին.

— Սէն հագըգէթթէն րիւեա վէ խայալաթ իլէ ուղրաշըյօր-սըն. Պէն սէնին էօմրիւնտէ պու տէրէճէ շայանը թարիֆ վէ թէզ-գիր պիր շէյ կէօրմէյօրըմ.

— Ա՛հ. եալան սէօյլէմէ. սէօյլէմէ. սանա եալվարըրըմ. Հագը-գէթի հալի սէօյլէմէք իչին պէնտէն գօրգը՞յօրմըսըն, շիմտի սէնտէն իշիթտիյիմ սէօզլէրի, սէնտէն կէօրտիւյիւմ հիւրմէթ վէ րիայէթի

էօմրիւմտէ սէնտէն պաշգա քիմսէտէն նէ կէօրմիւշիւմ նէ իշիթմի-շիմ. Պէն էմսալիմ կիպի պիր գըզը օլտուղըմա հէման պէնի իգնա՝ իթմին տէսէմ ճա՛իզ տիր. Մութթասըֆ օլտուղըն ֆազիլէթ վէ ֆէթանէթինլէ խասպասալթ վէ խայալաթը ճէտիտէ իճրասընտան պէնի մէն՝ իտիյօրսըն. շիմտիյէ գատար կէչիրմիշ օլտուղըմ էօմրիւն սայըսընը կէօզիւմիւն էօնիւնէ գօյօրսըն. Ֆէնա սիւլուգա միւպթէլա օլմագ նէ տէմէք օլտուղընը պիլմէտիյինտէն թագլիտա պիլէ իտէմէ-յօրսըն. սէնին քիմ օլտուղընը պիլմէտիյիմ հալտէ, սըրըընը քիմ-սէյէ աչմադըմ, լաքին էլպէթ պանա իհթիեաճըն օլմագ լազըմ կէլիր քի, պէնիմ իլէ րապթը ալագայը տօսթ իլէտին. իթմիշ օլտուղըմ խըզմէթլէրէ մուգաբիլ սէնտէն կէօրտիւյիւմ մուհապ-պէթ վէ իշիթտիյիմ տօղրու նասիհաթլար իւզէրինէ պէնտէ մու-էսսիրտէն սէնին տօսթըն օլտում. Սէնին քիմ օլտուղընը անլամագ վէ մէրագտան գուրթուլմագ պէնիմ իչին բէք գօլայ տըր. սատա-գաթ վէ համիյէթթէն այըըլմայըղ, սէնին էսիրին օլտուղըմը իս-պաթ իտէրիմ.

Ժիւլիա Գարմէն տէրէճէի նիհայէտէ թուչարը հէյէճան օլա-րագ.

— Մուրատըն նէ իսէ աչըգ սէօյլէ.

— Պանա թէմամիյլէ էմնիյէթ իթմէքլիյինի իսթէրիմ.

Ժիւլիա թէրէտտիւտտէ գալտը. — Բէք միւշքիւլ պիր մատտէ տիր.

Ժօզիան՝ եալվարըրճասընա. — Միւշքիւլ տիր, լաքին պէն չա-յանը էմնիյէթ իմ. Էօլմէյի թէրճիհ իտէրիմ, սանա խըեանէթ ի-տէմէմ. շիմտիյէ գատար հէր նէ քի եափտըմ իսէ, պիր մաքինա կիպի սանա պիր ֆայտէմ տօգունտուղընա էմին օլարագ եափմագ իսթէտիմ. շու հալտէ նէ տէրէճէ ղայրէթ վէ խահիշ իլէ չալըշա-ճաղըմը թէսավվուր իտէմէզսինիզ.

Ժիւլիա Գարմէն՝ ալիւֆթէ Ժօզիանըն էլինի թութուպ. — Սէօզ-լէրինէ թէմամիյլէ ինանըրըմ. Էկէր ուղրաշտուղըմ մէսէլէտէ եա-լընըզ օլսա իտըմ, սանա քեամիլէն էմնիյէթ իտէր իտիմ. Լաքին չըգտըղըմ եօլտա, տիկէր պիր շէրիքիմ տահա վար տըր. պու շէրիքիմ ուղրունա իսէ պիւթիւն գանըմը ֆէտա իթմէյէ հազըրըմ. Պինաէնալէյհ պէնի սանա թէմամիյլէ էմնիյէթ իթմէյէ մէճպուր իթմէ. զիրա էյէր իտէճէք օլուրսամ, պէօյլէ պիր խաթա իշլէմիշ օլուրում.

Սէնին սէօզլէրինէ մուխալիֆէթ իտէպիլի՞րմիյիմ։ Բէք ալէա էմնիյէթ իթմէ, լաքին պէնի տա'իմա խըզմէթինտէ գուլլանաճա՞գսըն հա ։

— Էվվէթ, տա'իմա ։

— Շիմտի պանա լուզումըն վա՞ր մը տըր ։

— Մուճէրրէտա լուզումըմ եօգ տըր ։

— Սէնին իլէ իխթիլաթ բէյտա իտէլիտէն պէրու, հայսիյէթի շախսիյէթի մուհաֆազա իթմէք վէ ֆազիլէթ վէ քիպարլըգ նէ տէմէք օլտըղընը կէօրմիւշ օլտըղըմ հալտէ, պէնի չու կէչիրմէքտէ օլտըղըմ եօլտէն սըգըլէթի ալթընտա պըրագմաղա րազը օլաճա՞գմըսըն ։

— Պու եօլտէ պիրազ տահա տէվամ էթ. սագըն վազ կէչմէ ։

Գարմէնին պու սէօզլէրինին տէրէճէի չիտտէթի, Ժօզիանըն տըգգաթինը ճէլպ իտէրէք.

— Պէնիմ պու՞րատա մը սանա լուզումըմ վար ։

— Էվվէթ ։

— Էյ նէ՞ եաբաճաղըմ ։

— Պէր վէճհի սապըգ տէվամ իտէճէքսին։ Հիչ պիր շէյտէն կէրի տուրմա, օ տատլը վէրէպիլտիյին գատար էզիյէթ վէր, մահվ էթ. հէէս ու ֆիւթուրտան եօլէճէք րատտէյէ կէթիր, զիրա միւսթահագգ տըր. - տէտիքտէն սօնրա, հիտտէթ վէ չիտտէթլէ աեաղա գալգըպ. - Պիրազ զիեատէ իլէրիյէ կիթտիմ. պունտա տա գապահաթ սէնին տիր. պէնի պէօյլէ՞ մի սէվէրսին. մուհապպէթ վէ սատագաթընը պէօյլէ՞ մի իսպաթ իտէրսին, նիչի՞ն սըրըըմը մէյտանա չըգարմագ ազմինէ տիւշտիւն ։

Ժօզիան մէրգումէյի թէքրար օթուրթտըրըպ.

— Եանըլըյօրսըն, պէն սէնին եանընտա պուլունըպ, չիմտիյէ գատար իթմիշ օլտըղըմ խաթալարըն սըգլէթի ալպ վէ մահճուպիյէթինտէն գուրթուլմագ իսթէտիմ։ Սէվտիյինին պաշը իչին օլսուն պէնի բէտտ իթմէ, կիւնահքեարլարի ֆիւթուր վէ կէճէլէրի հէէս իչինտէ կէչիրմիշ օլտըղըմ եօմրիւմի չիմտիյէ գատար հէր բէտէն քէթմ իթտիմ. ամմա սանա թաֆսիլ վէ հիքեայէ իտէյիմ տէ տինլէ ։

Ժիւլիա' գաշլարընը չաթարագ. - Սէօյլէ, Ժօզիան, տինլէրիմ ։

— Պէն միւթէպէր պիր ֆամիլեանըն գըզըյըմ։ Բէտէրիմին իս-

մինի վէրմէմ, վէրսէմ տէ նէյէ՞ եարար։ Ֆամիլեամըզըն ասըլ ատը Վէրսայլտա էն միւթէպէր ֆամիլեալարըն ատամլարը եանընտա թէա'լիմ իտիլմիշ տիր։ Աւքէր գըզը օլտըղըմ ճիհէթլէ, հիչ պիր բարամ օլմատըղը հալտէ սաէթա բրէնսէս կիպի թէրպիյէ օլտըմ։ Մէքթէպտէն չըգտըգտան սօնրա բէտէրիմ իլէ վալիտէմին պուլընտըգլարը Լիմօժ չէհրինէ կէլտիմ։ Օ սըրատա բէտէրիմ 1960 ֆրանգ իլէ միւթէգաիտ իտիյինտէն, սէֆալէթ վէ զարուրէթլէ կէչինմէքտէ իտի։ Պէնիմ իսէ ֆիքրիմ պին տիւրլիւ խաեալաթ իլէ մալամալ իտի։ Պազը քէրրէ մէքթէպ արգատաշըմ օլան մարէշալ տիւք տը Սէֆօնըն գըզըյլա կէօրիւշմէք իւզրէ էվինէ կիտէր իտիմ։ Միւթէատտիտ խըզմէթքեարլարըն թէմիզ էլպիսէլէր իլէ սուֆրայըն պաշընտա պէրվանէ կիպի տօլաշտըգլարընը կէօրիւր իտիմ։ Մարէշալըն խանէսինտէ թէրթիպ իտիլէն ճէմիյէթլէրտէ հազըր պուլընան նիչէ նիչէ կիւզէլ գատընլարը կէօրտիւքճէ, օնլարտան կէնճ վէ կիւզէլ օլտըղըմ ճիհէթլէ, պէն տէ հէր տիւրլիւ շաշաալը էլպիսէլէր կիյինմէյէ վէ կիրանպահա միւճէվհէրլէր թագընմաղա շայէսթէ պիր գըզ օլտըղըմը քէնտիմճէ հիւքմ իտէր իտիմ։ Պունըն իլա պէրապէր միւսթագիմ վէ նամուսլը վէ էյի վէ նէշէլի վէ հէր շէյէ ուեար պիր գըզ ըտըմ, բէտէրիմ էսքի եիւզ պաշըլարտան օլտուղունտան, գապըլթանը աքէրիյէ էվլիւղտէն էօրիւք օլմազտը։ Պունլարըն իչէրի կիւճլէրի օլմատըղընտան, վագըթլարընը գըզլար իլէ մուաշագա իթմէքլէ կէչիրիրլէր իտի։ Պունլար պէնի կէօրիւնճէ տէվամլը զիեարէթլէշիրիրլէր։ Զօգ սիւրմէյիպ, իչլէրինտէն կէնճ պիր եիւզ պաշը նազարը տըգգաթըմը ճէլպ իթտի։ Պու եիւզ պաշը տիւկէրլէրինտէն սըգճա կէլմէքտէ իտի, զիրա ալէաէվվէլ գահվէ վէ ճէմիյէթկեահլարա նատիրէն կիտէր իտի։ Օ անէ տէկին աշգ ու սէվտա նէ տէմէք օլտըղընը պիլմէտիյիմ իչին պիրտէն պիրէ օ եիւզ պաշըեա գափըլտըմ. բէտէր վէ վալիտէմտէն կիզլի օլարագ, պանա պէեանը աշգ իթմէքտէ իտի։ Պէն իսէ պիր սիյագտա կէչիրտիյիմ եօմրիւմտէն պէզմիշ ուսանմըշ օլտըղըմ ճիհէթլէ տուզաղա տիւշտիւմ։ Մէրգումըն իղֆալաթը վէ պէնիմ ճէհալէթիմ սէմէրէսի օլարագ, համիլէ օլտըղըմը ֆարգ իթտիյիմտէ, օ եիւզ պաշընըն ինսաֆ վէ մէրհամէթինէ իլթիճա իյլէտիմ։ Պիր չօգ աղլատը, վէ պաշընա մէ'մուլըն զըտտը ֆէլաքէթլէր եաղմագտա օլտըղընը պէեան իլէ իթիգար իյլէտի։ Ըսրար իթտիմ իսէ, հէր իքիմիզին ֆագրը հալինտէն պահս իտէրէք, էվլէնմէք ճա'իզ օլմայաճաղընը ի-

ֆաաէ վէ չալըշըբ չապալայըբ պիր իշ պուլտըղը հալտէ, ասքէր-լիքտէն իսթիֆա իտիփ ազատ նիքեահ իւճրէթինի իլավէ վէ հաթ-թա պու խուսուսը եէմին իլէ թէահհիւտ էյլէտի: Մէրգումըն պու սէօզլէրինտէն կէօյնիւմ պիրազ րահաթլանտը: Ոնճագ սըգ սըգ Բարիսէ կիտիփ կէլմէքտէ օլտըղընտան, պիր տէֆա կիտիփ պիր տահա կէօրիւնմէտի: Հէմիւլթայէսի օլան րէֆիգլէրինտէն պիրիյ-լէ պէճայիշինի թալէպ իտիփ Ամէրիգաեա գատար սավուշմուշ կիթ-միշ: Պաշըմա կէլէն ֆէլաքէթի պէեան վէ գապահաթըմը իգրար իթմէք լազըմ կէլտիյինտէն, թիթրէյէ թիթրէյէ պէտէրիմէ իֆա-տէի հալ իթտիմ: Պէտէրիմ իսէ, էօլտիւրէճէք տէրէճէտէ թէրէ-լէտի: Պէնճէյի հըշմ ու ղազապընտան կիւճ հալ իլէ գուրթարա-պիլտիլէր: Կիտիփ պէնի իդֆալ իտէն հէրիֆի արայըփ պուլաճա-ղընը վէ ալէհինտէ իգամէի տահվա իտէճէյինի վէ իսթէտիյինի եար-մաղըղը հալտէ էվվէլա պէնի վէ մուախխարէն օնը թէլէֆ իտէճէ-յինի պէեան իլէ, օ ագշամ պըրագըփ կիթտի. Պէն իսէ գօրգու վէ թէլաշըմտան պըրագըփ սավուշմագա գարար վէրմէքտէ իտիմ, ամմա պուլընտըղըմ հալին թէհլիքէ վէ վէխամէթինի տիւշիւնմէ-տիմ: Տէօրթ կիւն սոնրա վաղը համ իտիփ, պիր էրքէք չօճուղ տօղուրտըմ: Տօղուրուրքէն էօլմէյէ րամագ գալմըշ ըտը. Լաքին չօ-ճուղըն սէսինի իշիտիր իշիտմէզ, տիւնեատա մուհապպէթի մատէ-րանէյէ մուատիլ հիչ պիր մուհապպէթ օլամաեաճաղընը անլատըմ: Տէրհալ կիւնիւ նասըլ գալգըփ տա չօճուղը պէտէրիմին կէօզիւ-նիւն էօնիւնտէն թէպտիլ իտէպիլէճէյիմի տիւշիւնմէքտէ վէ հիսապ իթմէքտէ իքէն, պէտէրիմ ավտէթ իթտի: Վա՛ղը համ իթմիշ օլ-տըղըմը խապէր ալտըգտա, տէհշէթլու սուրէթտէ հիտտէթէ կի-րիֆթար օլտը: Պէնի իդֆալ իտէն խա՛ինին էվլի օլտըղընը վէ գա-րըսընըն պաշընա հէր տիւրլիւ ֆէլաքէթի եաղտըրտըղը ճիհէթլէ, պիչարէնին օ մէլ'ունը պօշամըշ իտիյինի պէեան իլէ պէրապէր, պէ-նիմ իչինտէն մա'սումըմը ալտը: Ասլան միսալի եաթաղըմտան ֆըր-լատըմ: Չօճուղըմ էլիմտէն ալմագ վէ զէվալլը մա'սումը պէնտէն գաչըրմագ իւզրէ, եօգարը տօղրը գալտըրտըղը սըրատա, րըզգար խըլաֆընտա մը ըտը, եօգսա, մա'սումըմը թէլէֆ իթմէք գասթըյ-լա մը ըտը պիլմէմ, չօճուգ էլիմտէն տիւշիւ վէրտի: Տիվանէ կի-պի պաղըրմաղա պաշլատըմ: Չօճուղըն գաֆասը եարըլըփ պէյնի տըշարը տիւշտիւ: Պէտէրիմ եէրէ տողրը էյիլտիյի սըրատա պէն պայըլտըմ գալտըմ: Սէքիզ կիւն սոնրա ագլըմ պաշըմա կէլտիքտէ, պէ-

տէրիմէ նուզուլ իսապէթլէ ֆիւճճէթէն վէֆաթ իթմիշ օլտըղընը խապէր ալտըմ:

Միւլքիա՝ եավաշճա Ծօղիանըն էլինի սըգդըգ. — Վա՛հ զէվալլը գըզ:

Ծօղիան՝ մահզունանէ. — Էվվէթ. Չօգ զէվալլը չօգ պէտ-պախթըմ, չօճուղըմըն վէֆաթը խապէրի շէհրին իչինէ եայըլարագ վէ պէյնէլ խալգ սոյլի թէհսիրի մուճիպ օլարագ, հիւքիւմէթճէ թահգիգաթը լազըմէյէ պէտ՛ վէ մուպաշէրէթ օլունտը: Չօճուգ պէշիքտէն տիւշմիւշ օլսա, գաֆասընըն օ տէրէճէ թէհլիքէլի սու-րէթտէ եարըլամայաճաղընը աթըպպա իսպաթ իյլէտիլէր: Շու հալտէ չօճուղըն՝ գազա'էն վէֆաթ իթմէյիփ, գաստէն թէլէֆ ի-տիլմիշ օլտըղընա գարար վէրիլտի, պէտէրիմ էհլի ըրզ պիր քիմսէ մագամընտա թանըլմըշ օլտըղը միւսիլլու, վալիտէմին տէ զայէթ էյի վէ զարարսըզ պիր գարը օլտըղը ամմէյէ մալիւմ օլտըղըն-տան, իքիսինի տէ իթհամէ գըյըլըշմատըլար:

Միւլքիա Գարմէնին իւէյէճանընտան նէֆէսի պիլէ թութգունտըրտը.

— Նա քըմի իթհամ իթտիլէր.

— Գապահաթը պանա ռիւքլէթտիլէր.

— Էյ սոնրա.

— Էվվէլա թէվգիֆ վէ պատէհու մուհաքէմէ իթտիլէր. վէ հագգըմտա րաշիմանէ տավրանըփ, եալընըզ պիր սէնէ մահպուս-իյէթիմէ գարար վիրտիլէր:

— Վա՛հ պիչարէ, վա՛հ.

— Տինլէ. տահա պիթմէտի: Թապ'էն ճէզաս պիր գըզ ըտըմ: Հապսխանէ չըգտըմ ըսա, վալիտէմ էօլմիւշ իտի. օլանճա էշեա-մը զայէթ ուճուզ պահասա սաթըփ, էլիմէ կէչէն ազչէ իլէ Բարի-սէ կէլտիմ. Ճէպիմտէ պիր բարամ օլմայարագ, իւչ այ եարը աճ եարը թօգ ուղրաշտըմ. Նէ պիր տօսթ պուլապիլտիմ, նէ աէ պիր խայըր սահիպինէ րասթ կէլտիմ. Իւչ այ սոնրա պիր լօգանթա էք-մէյճի գանտասը իւէրէ պիրիսինէ թէսլիմ օլտում. Գաթընէն պէտ-խուլ վէ ֆագաթ ղանիլէն լաթիֆ վէ ալտատըճը պիր տէլիգանլը-եա չաթըփ, միւտտէթի գալիլէ զարֆընտա, պէնիլի պէշիլրտէն նէֆրէթ իտէճէք պիր հալէ կէլտիմ. Պէնի էօյլէ պիր գաչ այ թու-նա սաթըլաճագ պիր հալէ կէթիրէնլէրէ լա'նէթ օգումագա պաշ-լատըմ. Կիւնիւն պիրինտէ Օկիւսթ Պատօսս թէսատիւֆ իթտիմ. Օ սըրատա, հէր չէյտէն մահրում իտիլմիշէն, պէօյլէ պիր ֆըր-սաթը էլտէն գաչըրմագ քեարը աղըլ օլամաեաճաղընը ֆէհմ իլէ

վուգու՝ պուլան թէքլիֆինի գապուլէ մուսարաաթ իթթիմ. Անճագ կիւնտէն կիւնէ սիւրիւքլիւմ չօմրտէն տահա զիհատէ նէֆրէթ իթմէքտէ իտիմ. Զիրա, ալթուն գուվվէթլիյէ չէհվէթ վէ սէֆահաթլարընը թաթմինէ ալէթ իթթիխազ իտէնլէր ալէյհինտէքի քին ու ղարազըմ արթտըգճա արթմագտա իտի. Իշթէ աղիզիմ Տարմէն, չօճուգ նէ սուրէթլէ կէչմիշ օլտուղունը պիր թաֆսիլ հիքեայէ իյլէտիմ. Էլան պանա էմնիյէթ իթմէ՞զմիսին, էլան պէնի մագսատըմա թէշրիք իթմէ՞զմիսին. Էյէր սէն պանա իթիմատ վէ րիայէթ իտէճէք օլուրսան, քեամիլէն պախթիեար օլաճագսընտը, ֆիքրիմ վէ գալպիմին պիրաղ րահաթ նէֆէսի կէօրէպիլէճէյինէ ղայէթլէ էմին իմ.

Ժիւլիա մուվաֆագաթը միւպէյին պիր իշարէթ իթտիքտէն սոնրա.- Սէնտէ պէնիմ սէօյլէյէճէքլէրիմի տինլէ.- տէտի.

Խայլը միւտտէթ տահա պէրապէր գօնուշտուլար. Պիրի պիրլէրինտէն այրըլաճագլարը սըրատա, Ժօզիանըն կէօզլէրինտէ ֆէվգէլատէ պիր րէֆիաթ բէյտա օլմուշ իտի. Հէման Ժիւլիա Տարմէնին այագլարընա գափանըպ, վէ էթէյինէ եափըշըպ.

— Պէն սէնին գունտուրալարընըն թօզունը սիլմէյէ պիլէ չայէսթէ պիր գըզ օլմատըղըմը պիլիր իտիմ. Անճագ պունտան պէօյլէ սաատէթ վէ համիյէթիմ սայէսինտէ կէչմիշ գէտանըն այպընը էօրթէպիլէճէյիմ, վէ էմին իտէրիմ քի պու նէթիճէյէ թէսատիւֆ օլապիլէճէյիմ.

Ժիւլիա՝ ղարիպ էլլէրինի Ժօզիանըն պաշընըն ուզէրինէ գօեարագ.- Ճէսարէթի էլտէն պըրագմա. Վագըթը իճրա էթ, պէն տէ պատէղին սէնին գալպինի րահաթլանտըրմագա վէ րաղպէթի ումումիյէյէ մազհար իթմէյէ ղայրէթ իտէրիմ.- տէտի.

9

Կրաթիէն տէ Գիէր գօնաղըն գապուսը չօճուղունտէ Մատամ Գօրէլ իլէ կէօրիւշտիւքտէն պիր գաչ կիւն սօնրա, վէրմիշ օլտուղու սէօզ մուճիպինճէ, թէշէպպիւսաթընըն նէթիճէսինի պէհան իթմէք իւզրէ մէրգումէնին խանէսինէ ավտէթ իթմիշ իտի. Զէվճի քէօմիւր-

ճիւ Մ. Գօրէլ, ազ վագըթ զարֆընտա իչինի պէօյլէթմիշ իտի. Օլիվիէ տը Բիւյմիլօլըն մահքիւմիյէթի միւթէվճիհ իւլ մազլումիյէթինտէն պիր միւտտէթ սոնրա պիրիքթիրմիշ օլտուղու սէրմայէ վէ իսթիգրազ իյլէտիյի աղչէ իլէ, պիր օտունճըլըն թիճարէթխեանէնը սաթըն ալըպ, խայլը միւշթէրի թէտարիքինէ մուվաֆֆագ օլապիլմիշ իտի, անճագ. չու մուվաֆֆագըյեէթ քէնտինտէն զիհատէ զէվճէսինին իշկիւզարլըղը սայէսինտէ վուգու պուլմուշ իտի։

Մատամ Գօրէլ ղայէթ տիրայէթլի վէ զէքի պիր գատըն օլուպ, օրմանլըգ օլան մահալլէրի կէշթ ու կիւզար վէ մուայէնէ իտէրէք աղաճլարըն գըյմէթինի թագտիր իթմէք խուսուսընտա քեամի միւմարէսէթ իթմիշ, վէ մէշղուլ օլտուղու թիճարէթտէ աղչէ գազանմագ հէր նէյէ մութէվագըֆ իտի իսէ, թէմամըյլէ էօյրէնմիշ իտի.

Մատամ Գօվէսին գաթլինտէն պէրու Օկիւսթ Պաեօս իլէ իւթիլաֆա պաշլամըշ վէ մէրգում հաղգընտա էմնիյէթի ֆէվգէլատէ բէյտա իթմիշ օլտուղու միւխիլլու. գըզընա տախի պէօյլէ պիր մուհապպէթ պաղլամըշ իտի. Օկիւսթ Պաեօսըն ումուրը թիճարէթ հաղգընտա վէրմիշ օլտուղու նասիհաթլարտան Մատամ Գօրէլ զիհատէսիյլէ իսթիֆատէ իտէրէք, գազանմագտա օլտուղու աղչէյի հիւսնիւ սուրէթլէ իսթիմալ իտէրէք արթըրմագա տախի մուվաֆֆագ օլմուշ վէ գըզընը տախի մէքթէպէ կէօնտէրէրէք հիւսնիւ թէրպիյէսի ուղրընտա լազըմ կէլէն ֆէտաքեարլըղը տիրիղ իթմէմիշ իտի.

Շու հալտէ Գօրէլին իշլէրի ղայէթ մունթազամ սուրէթտէ ճէրեան իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, ումուրը պէյթիյէտէ հիսապ վէ թէսարրուֆ գա՛իտէսինէ պի թէմամըհա րիայէթ օլունակէլմէքտէ պուլունմուշ իտի. Պիր խըզմէթճի գըզը, Մատամ Գօրէլին թահթը նէզարէթինտէ օլարագ, հէմ աշճըլըգ հէմ տախի աթ խըզմէթքեարլըգ իթմէքտէ օլտուղու միւխիլլու, մաղազանըն ուշագլարընտան պիրի տէ արա սըրա էվէ կէլիպ, էվին գապա խըզմէթինի իֆա իթմէքտէ իտի.

Անճագ գըզլարը Ակլաէ մէքթէպտէն չըգըպ էվէ կէլտիքտէն սոնրա, ահվալը վագըա քեամիլէն թէպէտտիւլ իթտի. Ակլաէ Բարիստէ կէզմէք իւզրէ պիր արապա իսթէյիպ, տէրհալ սաթըն ալտըրտը. Ակլաէ քէնտի քէնտինի խարէյէ միւգթէտիր օլմագ վէ հաթթա պաշգալարընը տախի խարէ իտէպիլմէք խուսուսընտա

պուլընտըղընտան , լուղումը թադտիլինտէ պէրապէրճէ տըշարը չըգմագ իսդէր մաէէթինէ եաշլըճա պիր գատըն թայինի խոխմիշ օլտըղը հալտէ , էքսէրիա եալընըզ պաշընա տըշարը չըգար ըտը ։ Ակլաէ հասխամիզաճ վէ մութէազզըմ պիր գըզ ըտը ։ Մէքթէպտէ տըրզտաէկեան իլէ իւլֆէթ վէ իւնսիյէթտէ պուլընմըշ վէ թէրպիյէ օլմըշ խոխյինաէն , քիպարլարա մախսուս օլան թավր ու հարէքէթէ ալըշմըշ ըտը · խամինին սաաէճէ մասումալը Ակլաէ Պօրէլ օլմասընտան տօլայը մուղթարըպ օլմագտա վէ ասըլզատէկեանէ մախսուս պիր իւնվան թաշըմագ իսդէր հէր ֆէտաքեարլըղը իճրայէ հազըր պուլընմագտա ըտը ։

Մէքթէպտէն չըգտըղտան սօնրա Ակլաէնին հըրս ու համէսի կիթտիքճէ արթարագ , բէտէրինին սէրվէթինին պէօյիւքլիւինէ նազարը մէմնունիյէթլէ պագմագտա օլուպ , մէքթէպտէ պուլընտըղը սըրատա էն զիւաէ նազարը տըգգաթ վէ հայրէթինի ճէլպ իտէն չէյլէրտէն պիրի տէ ըէֆիգալարընտան ամէրիգալը պիր գըզըն թավրը սէրպէսթանէսի , վէ քէնտիսինի իսթիհզայա գալգըշան թալէպէյէ վէրտիյի ճէվապլար օլտըղընտան , հէր նասըլ ըսա տէյնիլէրինտէ պիր մուհապպէթ հուսուլէ կէլմիշ իտի · մէքթէպտէն չըգտըգտան սօնրա տախի , Ակլաէ , մէրգումէյի սըգ սըգ տավէթ իտիպ , պէրապէրճէ սէյրանա չըգարլար ըտը ։ Մէրգումէ միսս Գըայն Նամընտա էօրսիւզ պիր գըզ օլուպ , վասիսի իսէ պէյէնտիյինի եարըմալ միւսատաէ իթմէքտէ իտի ։

Ակլաէ իլէ մէրգումէ պէյնինտէ տէվամ իտէկէլէն իւլֆէթ վէ իւնսիյէթին նէթիճէսի Պօրէլ ֆամիլեասը հազգընտա բէք տէ խայըրլը օլմատը ։ Զիրա Ամէրիգա ախլագըյլա , Ֆրանսըզ ախլագը պէյնինտէ ֆարգը քիւլլի օլտըղընտան , միսս Գըայն իլէ Ակլաէնին բէտէր վէ վալիտէսի պէյնինտէ տախմ իւղ դէման պիր մուպահէնէթէ էֆքեար հուքմ իթմէքտէ իտի ։

Ակլաէ՝ կէյինմէքտէ օլտըղը պիր թազըմ չաշաալը էլպիսէլէր իլէ թէզըէնի սըֆալթ խաէր իտի · կիւզէլ օլմադըա պէրապէր զայէթ չիրկին իտի · բէտէր վէ վալիտէսի մէրգումէյի բէք զիւաէ սէվէրլէր իտի ։

Մալում օլտըղը վէճհ իսդրէ , մատամ Պօրէլ իքի կիւնտէն պէրու Կրաթիէն տէ Գըէրին կէթիրէճէյի ճէվապա պէքլէմէքտէ իտի ։

Իւչիւնճիւ կիւն ագշամ իւսթիւ վիզօնթ Կրաթիէն ըուն ումայը

զուհուր օլտը · մատամ Պօրէլ մաղազանըն հիսապլարընը թէտգըգ իթմէքլէ մէշղուլ օլտըղը սըրատա , մէրգումըն վիրուտունի կէօրմէքտէ , տէֆթէրլէրի գափայըպ հէման քէմալը մէմնունիյէթլէ աեաղա գալգըպ , աթէշլի պաշընտա ըսընմագտա օլան զէվճինէ խըթապէն ։

— Շու կէլէն զաթ իլէ եալընըզճա կէօրիւշմէք իսթէրիմ · պինաէն ալէյհ սէն պիրազ տըշարը չըգըան էյի օլուր · կիթ պագ Մօսգօֆ Փրունսըհա կիտէճէք օլան սաունլար պըլըմըշ վէ թարթըլմըշ մը տըր · — տէտիքտէ , Պօրէլ գալգըպ սաատան տըշարը չըգտը ։

Կրաթիէն իսէ սաղա սօլա պագընարագ իչէրի տօղրու կիթմէքտէ իտի ։

— Պուրասը տա բէք քիւչիւք պիր եէր տէյիլ խըչ · պուրատա բարա գազանմըշ օլմալըտըրլար ։

— Բարաեա գալըրսա Ալլահ քէրիմ · իշլէր ֆէնա կիթմէյօր · սաթըշտան չէքեայէթիմիզ եօգ տըր ։

— Օ հալտէ տահա նէ՞ իսթէյօրսընըզ ։

— Պու մաղազա րըխթըմտան բէք ուզագ տըր · էյէր մարքիզ տը Սալըօվէզին մութէսարըֆ օլտըղը մահալլի իսթիճար իտէպիլէճէք օլուրսագ , իշլէրիմիզի տահա զիյատէ պէօյիւթմէյէ պիլիրիզ · վէ պիր տէ կէլէն մալըն սէֆինէլէրտէն թախլիյէ վէ նագլի խուսուսընտա պու գատար միւշքիլաթա թէսատիւֆ իթմէյիզ ։

— Մարքիզ տը Սալըօվէզ իլէ պու խուսուսա հազգընտա կէօրիւշտիւմ , մուխալէֆէթ իթմէտի · լաքին իշինաէքի միւսթէճիր թախլիյէ իթմէք իսթէմէյօր ։

Ամմա , պէտէլի ինճարը տա թէզէտիյէ իթմէյօր ։

— Մատամ տը Սալըօվէզ ֆիւթուր իթմէյօր · զիրա , մարքի տը Սալըօն ինճար իթմիշ օլտըղընտան , պունտան տօլայը մէրգումը թազըիգ իթմէքլիկի թէրճիհ իթմէյօր ։

— Տէմէք քի պու սէվտատան վազ կէչէլիմ ։

— Նիչին վազ կէչէճէքմիշիմ ։ Շիմտիքի միւսթէճիրէ պիր մըգտար թազմինաթ վէրտիյին հալտէ , պըրագըր չըգար ։

— Թազմինա՞թ մը ։ Օրատա պիր իշ իլէ մէշղուլ տէյիլ քի թազմինաթ վէրէյիմ ։

— Մարքիզ պու ճիհէթլէրէ միւտախալէ իթմէյօր · սիզ միւթէճիր իլէ ուզլաշմագ օլուրսանըզ , իճապընա պագաճագ տըր ։

— Իճապընա պագաճագ տըր նէ՞ տէմէք տիր ։

— Եանի նէ շարթ իլէ սիզէ ինար խոէպլեճէյինի պէեան ի-տէճէք տիր ։

— Այնը շէրաիթ իլէ ինար ըթմէյէճէք մի ։

— Այնը շէրաիթ իլէ ինար իթմէսինէ սիզատէ բազը օլմազսընըզ ։

— Նի՞չին ։

— Զունքի պու ճիվարտաքի արսալարըն էքսէրիսինէ պինա եա-պըլմազտաա օլմադը հասէպիյլէ գըյմէթլէրի արթմըշ տըր ։ Մարքիզ տը Սարլովէզ հիսսալընը բէք աչըա պիլէն պիր գատըն տըր ։ Օ արսանըն իւզէրինէ պիր էվ եաբտըրտըղը հալտէ սէնէյի եիւզտէ ալթը եէտի իրատ ալապիլէճէյինի պիլիյոր ։

— Նիհայէթ նէ՞ իսթէյօր ։

— Եալընըզ արսաեա եիրմի պին ֆրանգ իսթէյօր . արգատա-քի էվտէ պէրապէր օտըզը հալտէ օթուզ պին ֆրանգտան էքսիկ վէրմէյօր ։

— Զօգ պահալը . պիզիմ իշիմիզէ կէլմէզ ։

— Պէն տէ էօյլէ մէ՛մուլ իթմէզ իտիմ ։

— Էյ հիչ պիր թէնզիլաթ իճրա խոէ՛մէտինիզ մի ։

— Զօգ ըսրար իթտիմ ամմա մուվաֆֆագ օլամատըմ ։ Իպտի-տաա մարքիզ դըրդ պին ֆրանգ թալէպ իթտի , եիրմի պէշ պին ար-սա իչին , օն պէշ պին տէ էվ իչին ։

Պու սըրատա Ակլաէնին պէսլէմէսի իչէրիյէ կիրմիշ օլտըղըն-տան , Կրամթիէն սէօզինինի քէսմէյէ մէճպուր օլտը ։

Պէսլէմէ՝ մատամ Պօրէլէ խըթապէն . - Գըզընըզ չիմտի սի-զի իսթէյօր ։

Մատամ Պօրէլ՝ հէման աեաղա գալգըպ . - Կէլիյօրըմ . կէլի-յօրըմ . - աէտիքտէն սօնրա , վիգօնթ Կրամթիէնէ խըթապէն . - Աֆվ իտինիզ , վիգօնթ , դըզըմ պէնի կէօրմէք իսթէյօրմըշ , չիմտի կէ-լիրիմ ։

— Դըզընըզ տէտիկինիզ , հէնուզ չօճուգ տէյիլ մի ։

— Նէ՞ մունասիպէթ , եիրմի եաշընտա վէ մէյէք կիպի կիւզէլ տէէթա եէթիշմիշ գըզ տըր ։

— Եա . պարի դըզընըզա տա լութֆէն պէնի թանըթտըրըը-նըզ ։

— Մա էլ մէմնունիյէ . չիմտի կէլիրիմ . - տէյիպ , տօղրու Ակ-լաէնին օտասընա սէյիրթտի ։ Մէրդումէ հէնուզ տուվալէթինէ կէլ-միշ օլան պիր գըեաֆէթ կիյինմիշ վէ այինէնին գարշըսընա կէչմիշ

էլպիսէի ճէտիտէսինի մուաեէնէ իթմէքտէ իտի ։ Այինէնին իչինտէն վալիտէսինի կէօրտիւքտէ .

— Պիր իշ իլէ մէշղուլ ըտըմ ։

Իշինի պըրագըբ տէրհալ կէլմէլի իտին , պագ շու էլպիսէ եա-գըշտը՞ մը ։

— Բէք կիւզէլ օլմուշ , զաթէն սէնին կիպի կիւզէլէ նէ եա-գըշմազ ։

— Պու իլթիֆաթը չիմտիյէ գատար սէնտէն պաշգա քիմսէտէն իշիթմէտիմ ։

— Իշիթմէեէճէքսին ա ։ Պէօյլէ պիր իլթիֆաթա ճէսարէթ ի-տէն քիմսէ , սէնի վագթտա սէնին իլէ իզտիվաճընը տա թալէպ իթմէսի լազըմ կէլիր ։

— Թալէպ իտէպիլիր եա . Էվլէնէճէք վագթըմ կէ՛լմէմիշ մի տիր ։

— Պու գատար աճէլէ աուրէթտէ պէնտէն այրըլմա՞գ մը իս-թէյօրսըն .

— Աճէլէ իթմէյօրըմ ամմա , մանատըրըա կիտէճէք տէյիլ իմ ա . էյլէթթէ պիր կիւն էվլէնէճէյիմ ։ Օ տէյիլ ամմա , քի-մին իլէ մէշղուլ ըտըն քի , պէնի պու գատար պէքլէթտին , կէլէն հէր քիմ իսէ տըրսայա իլէ կէլտի . տէմէք օլուր քի ատի պիր միւշ-թէրի տէյիլ տիր ։

— Վիգօնթ Կրամթիէն տէ Պլէրէ պիր իշ հէվալէ իթմիշ իտիմ. ճէվապընը կէթիրմիշ .

— Վիգօնթ տէ Պլէր տէտիկինիզ պազը քէրրէ Շան զ՛Էլիզէտէ րասթ կէլտիյիմ մուլթէպազզըմ գարընըն զէվճէսի՞ մի տիր ։

— Թա քէնտիսի ։

— Շու ատամը պէնտէ կէօրմէք իսթէր իտիմ ։

— Թամ սըրասը . օ տա սէնի կէօրմէք արզուսընը պէեան իթտի ։

Պիր Վիգօնթըն քէնտիսինի կէօրմէք արզուսընը պէեան իթմիշ օլմասընտան տօլայը Ակլաէ աշըրը մէրթէպէ մէմնուն օլարագ . - Սաթլըգ պիր գօրուսը՞ մը վար ըմըշ . Նէ՞ իմիշ ։

— Խայըր . պէն քէնտիսինէ պիր շէյ րէճա իթմիշ իտիմ ։

— Տէմէք քի վիգօնթը թանըր ըտըն ։

— Պիրազ ։

— Էյ , Նասըլ , իճրասընտա պուլընտը՞ մը ։

— Ղայրէթ իթտի .

— Նէ՛ րիճա իթմիշ իտին .

Մատամ Պօրէլ թէրէտտիւտ իթտիքտէ, Ակլաէ ըսրար իլէ . — Սէօյլէսէնէ, նէ՛ իշ իտի .

Մատամ Պօրէլ, գըզընըն սէօզիւնէ գարշը կէլէմէյիպ, տահա պէօյլէճէ պիր մահզալ խաթըրճար իթմէք նիյէթինտէ պուլունտուգլարընը, վէ խաթըրճար իթմէք խաթէրի մահալլին բէք չօգ մուհասէնաթը օլտուղունը գըզընա թա՛րիֆ ու պէեան էյլէտի .

Ակլաէ սէվինճինտէն, տուրտուղու եէրտէ սըչրամաղա պաշլատը . — Վայ սարայըն արգասընտա պաղչէ իչինտէ պիր տէ քէ՛օշք մու վար ըմըշ .

— Էվվէթ .

— Ախը՛ր , ֆիլա՛ն .

— Հէր մուքէմմէլ . Լաքին պիզիմ իչինիզէ ույար չէյ տէյիլ իմիշ . Սէնէվի օթուզ պին ֆրանգ իսթէյօրլար . վէրիլիր տէ պաշգա .

Ակլաէ եալթազըղը էլէ ալարագ, վալիտէսինին պօյնունա սարըլըպ . — Ահ, օթուզ պին ֆրանգը նասըլ օլսա գազանըրըզ . Չու պիր վագըթ պէնի խաթըրլա իտէն արգատաշլարըմա նիսպէթ օլմազ իսէ, պէն տէ մուքէմմէլ պիր քէօշքտէ իգամէթ իթմէք արզուսունտա պուլունուրըմ . Պիրազ ուզագ տըր ամմա, գարարը եօգ, տամամ վալիտէճիյիմ, հիչ տուրմա, գապուլ էթ քի պէն տէ սէնի տահա զիեատէ սէվէյիմ .

— Շիմտիյէ գատար սէվմէյօրմը իտըն .

— Նա՛սըլ սէվմէյօրտըմ . Հայտէ կիտէլիմ չու վիգօնթը տա կէօրէլիմ . Չունքի ապչարը չըգաճաղըմ .

Ակլաէ հէնուզ իչէրի կիրմէզտէն էվվէլ, վիգօնթ տէ Գըէր քէմալը իհթիրամ իլէ սէլամ վէրտի . Մէրգումէնին խուզուրունէ պագտըգտա, հէր իքիսինին նազարը պիրի պիրինէ թէսատիւֆ իթմէքլէ, իքիսի տէ տուշարը խալէճան օլուրլար . Կրաթիէն՝ մէրգումէնին հիւսնիւ ճէմալընէ վէ լէթաֆէթի հալինէ հայրան օլտու . Պիր գըզ նէ գատար գայըր մուճէրրէպ վէ սատէտիլ օլսա, գարշըսընտաքինին քէնտի հազգընտա գանիպ օլտուղու էֆքեարը տէր հալ քէշֆ իտէր անլար . Գու գապիլտէն օլարագ, Ակլաէ տախի Կրաթիէնին հայրէթ վէ թէաճճիւպիւնիւ հիսս իյլէտիյինտէն, քէնտիսի տախի գըեատէսինէ մութէհէսսիր օլմագլա, վալիտէսինէ սէզտիրմէմէք գայրէթինէ տուշտու . վալիտէսի իսէ վիգօնթըն հայրէթինի

կէօրէրէք գըեատէսինէ մէսրուր օլմասընտան նաշի, պունըն նէթիճէսինտէն պիր մազարրաթ հասըլ կէլէպիլէճէյինի խաթըրընա կէթիրմէյիպ . — Իշթէ գըզըմը սիզէ թէգտիմ իտէրիմ, վիգօնթ . Նասը՞լ չիրքին տէյի՞լ մի .

— Ատէթա չահանը բէրէսթիշ պիր գըզ . Պու գըզը կէօրիւպ տէ իւֆթատէի աշգ օլմամագ գապիլ տէյիլ .

— Հէմտէ մալումաթլը տըր . Մուսիգատա էօյրէնմիշ տիր . Հէր վէճհ իլէ մուքէմմէլ պիր գըզ օլմասը իչին, էլիմտէն կէլէնի տիրիղ իթմէյօրըմ . . . մալի բէք չօգ օլմուշ տըր .

Վալիտէսինին վէրմէքտէ օլտուղու թաֆսիլաթը Ակլաէ չահանը թագալին կէօրտիւյիւ սըրատա, Կրաթիէն թէպէսսիւմ իթմէքտէ իտի .

Վիգօնթ կիտէճէյի սըրատա մատամ Պօրէլ . — Պինաէ թէշրիֆ իտէ՞րսինիզ եա . — տէյու սուալ իթտի .

Կրաթիէն տէ Գըէրին թէքրար մատամ Պօրէլին խանէսինէ կիտէճէյի աէրքեար վէ աշիքեար ըտը . զիրա Բարիսին պիր քէօշէսինտէ ֆէլիֆլէնիպ մէյտանա չըգմըշ օլան, վէ քիպարըըգ վէ ադամէթ տէ ֆէլիֆլէնիպ մէյտանա չըգմըշ օլան, պիր քէրրէ կէօրիւպ կէօզլէրինտէ նիւմանեան պուլունան պիր գըզը, պիր տահա կէօրմէք իսթէմէմէք Կրաթիէն կիպի չէհվէթլի պիր տէ պիր տահա կէօրմէք իսթէմէմէք Կրաթիէն կիպի չէհվէթլի պիր քիմսէ իչին մումքին օլամազ տըր էտինհի տիր .

Կրաթիէնին իւք տէֆա նիչին կէլմիշ վէ մուախխարէն նիչին տէվամ իթմիշ օլտուղունը Ակլաէյէ թաֆսիլ իթմէք լազըմ կէլմիշ իտի . Ակլաէ մահալլի մէզքիւրը կէօրմիւշ վէ պաղչէ իլէ քէօշքէ տահի . Ակլաէ մահալլի մէզքիւրու մա՛իլ օլմուշ իտիյինտէն, նէ եապըպ եապամայըպ, մահալլի մէզքիւրու խաթըրճար իթտիրմէք սէվտա վէ գայրէթինէ տուշտու, վէ պուլու խաթըրճար իթտիրմէք սէվտա վէ գայրէթինէ տուշտու, վէ պու իշ իչին նէգտինէ օլանճա նուֆուզընը խաթըրճար իթմէք պաշ-պարմագ վալիտէսի նէզտինտէ օլանճա նուֆուզընը խարճ էթտի . Անճագ էօյլէ պիր ճէսիմ մէպլաղը սանտըգտան չըգարմագ, ուսուլու թիճարէթէ մուղայիր վէ պուլունտուղու հալէ մուղիր օլտուղունը կէօրտիւյիւ ճիհէթլէ, մատամ Պօրէլ մուխալէֆէթ էյլէտի . Լաքին էնճամքեար գըզընըն իպրամ վէ տէվամ իթմէքտէ իտի . Լաքին էնճամքեար գըզընըն իպրամ վէ տէվամ իթմէքտէ իտի . Լաքին էնճամքեար մահալլի մէզքիւրու խաթըրճար վէ գըզըխըշաղընա թահամմիւլ էյլէյէմէյիպ, մահալլի մէզքիւրու խաթըրճար վէ գըզ-խըշաղընա թահամմիւլ էյլէյէմէյիպ, մահալլի մէզքիւրու խաթըրճար վէ գըզլըհաղընա թահամմիւլ էյլէյէմէյիպ, մահալլի մէզքիւրու խաթըրճար վէ գըզլըհաղընա թահամմիւլ էյլէյէմէյիպ, մահալլի մէզքիւրու խաթըրճար վէ գըզլըհաղընա թահամմիւլ էյլէյէմէյիպ, մահալլի մէզքիւրու խաթըրճար վէ գըզլըհաղընա թահամմիւլ էյլէյէմէյիպ

ճանայը մուլագաթընտա , Էֆէնտիյէ մատամ Գօրէլ մէշղուլ օլուփ , ամա մուտախէլէ վէ ֆիւթուր իթմէզ իտի ։ Կրաթիէն Վէյլիէմը սօգագընտագի գարտաշըն կէլմէքտէ օլտուղընտան , Ակլաէ եօլընը պէքլէր վէ գարտաշը պիզզաթ քէնտիսի աչար վէ հիչ քիմսէնին խապէրի օլմագսըզըն իչէրի ալըր , սաաթլար իլէ գօնուշուր ըտը ։ Բէք չօգ տէֆալար տախի , Կրաթիէն իլէ աթա պինիփ , պաղչէնին իչինտէ աթա պինմէք տէրսի ալըրտը ։

Կիւնիւն պիրինտէ տէրս խըթամ պուլտուղտան սօնրա , Կրաթիէն մէրգումէյի աթտան էնտիրմէք իչին գօլունտան թութտուղտա , Ակլաէնին կէօզլէրինէ պայըլըրգ կէլտի , վէ մուախխարէն հէմէն այնը կէօզլէրտէն ալէվ չըգմագա պաշլատը վէ խըլաֆը ըրզասը օլարագ պաշընը Կրաթիէնին օմուզընա տայատը ։ Կրաթիէն էսէրի աշգ օլմայըփ , անճագ` թալիֆէի նիսանըն հասըլ իտէկէլտիկի հիսսի չէհվէթ իլճաաթըյլա , տուտագլարընը օլ մէհբուբէնին եանաղընա թագրիպ իթտի . Ակլաէ իսէ չու հալէ իթիրազ իթմէտիքտէն պաշգա , համթըա ճանընա միննէթ տուշմիւշ կիպի պօյնընտան սարըլըփ . – Ա՛հ սէվէրիմ սէնի . սէն տէ սէվէ՞ր միսին . – տէյու մըրըլտատը ։

Կրաթիէն` պու սըրատա տախի ջունունընը ջօշմագա պաշլայըփ . – Ա՛հ , սէնին իչին տէլի օլմուշըմ տըր . պի՛լմէյօր մըսըն չըլտըրէ գատար անլա՞մազըն մը ։

Միւսահէպէթի աչըգանէյէ պու սուրէթլէ պէտ իլէտիւքլէրի սըրատա , պէպէմէնին կէլիփ միսս Դլայնըն կէլմիշ պէքլէմէքտէ օլտուղընը իֆատէ իթմէսիյլէ , Կրաթիէն տէ Գէլէր օ կիւնիւ իշի իլէրիյէ վարամայըփ , թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղը գըսմէթտէն տօլայը մէմնունէն պիլա ֆիւթուր մուֆարագաթ իլէտի , վէ քէնտի քէնտինէ տէտի քի .

— Հագըգաթէն կիւզէլ վէ թազէ վէ կէնճ պիր գըզ ։ Հէմ տէ նէ գատար աշգա մէյալ . . . տուտագլարը ճէրտէ գըբըր գըբըր գայնայօր ։

Օ սըրատա զիհնի քէամիլէն Մարքիզ տը Սալլօվէզ իլէ մէշգուլ օլտուղընտան , հէր նէ գատար Ակլաէյի տիւշիւնմէքտէ իտի իսէ տէ , սէվմէքլիյի խաթըրընա կէթիրմէմէքտէ իտի ։ Վագըա , եիրմի եաշընտա սատէտիլ վէ կիւզէլ պիր գըզըն աղուշը չէհվէթինէ տիւշմիւշ օլմասընտան տօլայը մէմնուն օլմըշ իտի իսէ տէ , պիւսպիւթիւն մէրգումէյէ տալմագտան սարֆը նազար իտէրէք ,

Մարքիզ տը Սալլօվէզին արզուսընա իմթիսալէն զէվճէսի Գաթըրին տախի պէրապէր օլտուղը հալտէ ավա կիտիփ իւչ կիւն Ակլաէյէ կէօրիւնմէտի ։

Ակլաէ իսէ վիգօնթըն պէհանէթը աչըգանէսինէ սամիմի նազարըյլա պագարագ կէճէ կիւնտիւզ մէրգումը տիւշիւնմէքտէ վէ տիվանէ օլաճագ տէրէճէտէ իֆրաթ պիր աշգ ու սէվտա իլէ վիւրուտինէ պէքլէմէքտէ իտի ։

Իւչիւնճիւ կիւնիւ ավտան ավտէթինտէն սօնրա , տօղրը մատամ Գօրէլին խանէսինէ ազիմէթ իթտի ։ Սրապասընը ուղագտա պէքլէթտիրիփ , Ակլաէ իլէ ճանայը մուսահէպէթինտէ մատամ Գօրէլին կէլիփ թաճիզ իթմէյէճէք տէրէճէտէ մէշղուլ օլուփ օլմատըղընը անլամագ իչին իպթիտա մէրգումէնին նէզտինէ ազիմէթ իթմիշ իտի ։

Գըսմէթինտէն մատամ Գօրէլ Պուրկօնէը ճանիպինէ կիթմիշ իտի . զէվճի Մ. Գօրէլ իսէ , րու՛յէթի մուհասէպէ զըմնընտա պանքէր Օկիւսթ Պախօզըն նէզտինէ ազիմէթ իթմիշ իտի ։

Պինաէն ալէյհ, Ակլաէ, սօգագա նազըր օլան թէրաչտա եալընըզ պաշընա , Կրաթիէնի պէքլէմէքտէ իտի ։ Մէրգումըն Պէլլէվիւ սօգագընը տէօնտիւյիւնիւ կէօրտիւքտէ , գալպի չիտտէթլէ չարփմագա պաշլատը . իւչ կիւնտէն պէրու չէքմիշ օլտուղը ըզտըրապ վէ էֆքեարը մէյուսանէ , վէ հիտտէթ վէ ղազապ վէ վիգօնթըն սէվմէտիյինէ տա՛իր զաննը ու զէհապ նիհայէ հէր տիւրլիւ չէքք ու չիւպհէ վէ վէսվէսէ Կրաթիէնի կէօրիւր կէօրմէզ մահվ ու զա՛իլ օլտու ։ Տէլի կիպի աշագը էնիփ Կրաթիէն սէս չըգարմագսըզըն գօլարընը աչտըգտա , Ակլաէ հէման մէրգումըն պօյնընա սարըլըփ , շափըր շուփըր էօփմէյէ պաշլատը ։

— Իքի կիւնտէն պէրու նէ՞րէտէ իտին ։

— Կէլէմէտիմ . զէվճէմ իլէ տայըմ պէնի ճէպրէն ավա կէօթիւրտիւլէր . էլլէրինտէն գուրթուլմագ գապիլ օլամատը . լաքին իւչ կիւն միւթէմատիյէն սէնի տիւշիւնտիւմ . նէ գատար թէլաշ իթտիյինի թէսավվուր իթտիմ . – տէտիյի սըրատա , կէօզլէրինտէն աղան ճաշը Ակլաէ կէօրտիւքտէ պիւսպիւթիւն սէրմէսթի աշգ ու սէվտա օլտու ։

Կրաթիէն իսէ մէրգումէյի պիր թագրիփ պաղչէնին թանհայէթինտէ վագը օլան քիւչիւք պիր քէօշքէ գատար կէօթիւրիւփ , վէ սէտիրէ ճանը պաշընտա օթուրթըրըփ . – Ա՛հ սէնի պու գա-

տար սէվմէքտէ օլտըղըմ հալտէ , սէնտէն ուզագ եաշամագ նէ կիւճ չէյ իմիշ . — տէտիքտէ Ակլաէնին կէօզլէրի կիւլտիւքճէ գարա-րըղ . — Ա՛հ . եալան իսէ պիր տահա սէօյլէ տէյու թէքրար իթթի.

Կրամթիէն իսէ պունտան ճէսարէթ ալարագ . — Էվվէթ . սէվէրիմ . աշգ ու սէվտամըն տէրէճէսինի պէեան իթմէք մուհալ տըր . — տէյէրէք մէրգումէյի տէրաղուշ իթմէք իսթէտի , Ակլաէ իպթիտա պէք զիետտէ մուխալէֆէթ իթմէտի իսէ տէ , պիլախարէ ագըլ պաշընա կէլէրէք .

—Ամա՛ն Կրամթիէն , հէր չէյի ֆէտա իթմէյէ հազըրըմ ամմա իշի պէք իլէրիյէ վարտըրմա . — տէյու րիճա իթմէյէ պաշլատը .

Կրամթիէն իսէ իպրամ վէ իլհահը արթըրարագ . — Նիչին , գալպինի վէ ճանընը վէ մուրատընը պանա ֆէտա իթմէ՞զմիսին . պէն տէ զէվճէմին մէնֆուրը օլտըղըմ հալտէ , էօմրիւմիւն սօնունա գատար քէնտիմը սատագաթլա սանա խըզմէթ իթմէյէճէք միյիմ .

—Սահի՞հ մի .

— Վալիտէմին րուհը իչին եէմին իտէրիմ քի սահիհ տիր .

— Էյ շաեէտ զէվճէսիզ գալաճագ օլուրսան , պէնիմլէ ագտը իզտիվաճ իտէճէ՞ք միսին .

— Էվվէթ . գարիպէն գարը պօշամագա գանունէն մուսաատէ օլունաճաղընտան , տէրհալ զէվճէմի թաթգըզ իտիպ սէնի վիգօնթէս տէ Պլէր նամըյլա եատ իթտիրէճէյիմ . մէմնուն օլո՞ւրմըսըն .

— Զէվճէ՞ն մի . օլաճաղըմ . վիգօնթէս տէ Պլէ՞ր մի , Նամուսըն իւզէրինէ թէահհիւտ իտէ՞յօրմըսըն .

— Էվվէթ նամուսըմ իւզէրինէ թէահհիւտ իտէրիմ . — տէյու Կրամթիէն ճէսուրանէ իթայը ճէվապ վէ իյֆայը թէահհիւտ էյլէտի .

10

Ժիւլիա Գարմէնին քէնտիսինի իզֆալ իթմէք չէօյլէ տուրսուն հաթթա մուղայիրի օլարագ , թարիգը ըրզ ու էտէպտէն մուպէյին մէրթէպէյէ այրըլմամասը զըմնընտա մութէմատիյէն նասիհաթ վէ թալիմաթ վէրմէքտէ օլտըղընա տա՛իր պանքէր Օկիւսթ Գաեօյը իզնա՛ իթմէյէ մօղիպ մուվաֆֆագ օլարագ . — Մատամ Ժիւլիա Գարմէն

եալընըզ գօնթ տը Կօեայը սէվէր , էօմրիւնտէ հէր չէյի կէօրմիւշ վէ եաշամըշ օլտըղը հալտէ , էն զիյատէ արզու իտիլէճէք չէյ րահաթլըգ օլտըղընը իտտիա իթմէքտէ տիր . — տէյու պանքէրէ թէքրար իթմէքտէ իտի .

Պանքէրին գըզգանճըլըղը իսէ կիւլտիւքճէ արթմագտա օլտըղընտան , Ժօզիանա ճէվապէն . — Ժիւլիանըն հագգը վար տըր Լաքին սիզին կիպի տիվանէլէրէ , մէնֆաաթ վէ սաատէթ նէ՛ տէմէք օլտըղընը քիմ անլաթտըրապիլիր . սիզտէ պիրազ ագըլ վէ պասիրէթ օլսա , սինէքլէրի թութմագ իչին էօրտիւյիւնիւզ ագա , հիչ պիր վագըթ քէնտինիզ տիւշմէզտինիզ .

— Տէմէք քի , սիզ սինէքսինիզ .

— Հէյհա՛թ .

— Լաքին սինէյին պիր տուզը չէօհրէթի վար .

— Չանկըրար .

— Սինէք կիպի սըգընթըլը տէնմէ՞զ մի եա .

— Վարսըն տէնսին .

— Լաքին պիզ մագսատըմըզա կէլէլիմ .

— Եինէ նէ՞ վար քի . . .

— Եէնի պիր չէյ եօգ . Պէն հէր հալտէ Ժիւլիա Գարմէնի կէօրմէք արզուսընտայըմ .

— Քի՞մ մանի օլույօր .

— Սէն .

— Պէ՞ն մի .

— Էօյլէ եա , Ժիւլիանըն պուրայա կէլիպ կիտէճէյի վէ եախօտ պէնիմ օրայա կիտէպիլէճէյիմ զէմանը սէն կէօրիւյօրսըն .

— Պէն կէլմէյիմ տէ օ մը կէլսին . մուրատըն պու մու տըր . — Սէնի պէնտէն թէպրիտ իթմէք իսթէյօրըմ ֆիքրինէ զահիպ օլույօրսըն տա , իքինիզի պիր արաեա կէթիրմէք արզուսընտա օլտըղըմը մէ՛մուլ իթմէյօրսըն թօհաֆ չէյ .

Օկիւսթ Գաեօ պիր ազ տահա հիտտէթ կէօսթէրտիքտէն սօնրա , կէօզլէրի եաշլանմագա պաշլատը .

— Ժիւլիա Գարմէնին նէ գատար էյի վէ նէ գատար նամուսլը պիր գատըն օլտըղընը թէսավվուր իտէմէզսին .

— Նամուս սէօզիւնիւ չօգ գուլլանմամագ էվլա տըր . Իքինիզ պիրիպիրինիզտէն աշաղը գալմազսընըզ .

— Թէշէքքիւր իտէրիմ . Լաքին Գարմէն հէր հալտէ մուսթէս-

նա տըր․ վէ պիր տէ սէնին ահվալ վէ ախլագընը տա՛իմա թագ-տիր իտէր ։

— Պէնի թանըմազ քի, թագտիր իտէպիլսին ։

— Թանըմա՞զ մը․ Գօնգօրտ պանգասընըն միւտիրի տիրայէթ սէվիլին թանըմաեան վա՞ր մը տըր ։ Սիզին ղայէթ միւտէպպիր պիր զաթ օլտըղընըզը իշիթմիշ օլտըղընտան, քէնտիսի պիզզաթ, կէօ-րիւպ գօնուշմագ իսթէյօր ։

— Պու գատար արզու իտիյօրսան․ պու կիւնլէրտէ պիր կէճէ եէմէյէ տա՛վէթ էթ ։

— Գօնթ տը Կօեազը պէրապէր․ տէյի՞լ մի ։

Օկիւսթ Պաեօս մուխալիֆէթէ գալգըշարագ․ — Օ օլամազ․ պի-րա թանըտըղըմ ատամ տէյիլ ։

— Պէրապէրինճէ քեաղըտ օյնարսըն տա նա՛սըլ թանըմազսըն ։ Հէմտէ պանգանըն միւշթէրիլէրինտէն տիր ։

— Օ հալտէ տահա զիեատէ կէօրիւշմէքտէն իճթինապ վէ գատըր ու հայսիյէթիմի մուհաֆազա իթմէլիյիմ ։

— Լաթիֆէ՞ մի իտէյօրսըն, եօգսա ճիտտի՞ մի սէօյլէյօրսըն ։

— Ճիտտի սէօյլէյօրըմ ։

— Սէն օ տէրէճէ ճահիլ ատամ տէյիլ սին ։ Գօնթ ղայէթ զէն-կին պիր քիմսէ օլտըղընտան, սէնին իլէ գօնուշտըգճա տէրէճէի տիրայէթ վէ զէքեավէթինի պիլթթագտիր, սէրվէթի մէվճուտէսիյ-լէ սէնին սէրմայէնի թէզյիտ իթմէյէ գալգըշաճաղը պի իշթիպահ տըր ։

Օկիւսթ Պաեօս տահա զիեատէ պիր տըգգաթլէ Ժօզիանըն եիւզիւնէ պագմաղա պաշլատը ։ Ցիւրլիւտէ պիրտէն պիրէ պիր շիւպ-հէ հասըլ օլտը․ Ժօզիանըն իշլէրէ վուգուֆ վէ մալիւմաթընը թագ-տիր իթթի ։ Ժօզիան իսէ պաշընը պանքէրին օմուզընա տայամըշ վէ սաչլարընտան եայըլան գօգու իլէ պանքէրի պիւսպիւթիւն սէրմէսթ իթմիշ օլտըղընտան, էնճամքեար պանքէր հէր տիւրլիւ շիւպհէ վէ վէսվէսէյի ունութարագ․

— Պէնի սէվ տէ նէ իսթէրսէն եափ․ սէնին կէօյնիւն խօշ օլ-տըգճա պէն տէ մէս՛ուտ վէ պախթիեար օլուրըմ․ — տէտի ։

Պիր գաչ կիւն սօնրա, Օկիւսթ Պաեօս իլէ Ժիւլիա Գարմէն վէ Գօնթ տը Կօեազ պէյնինտէ ուլֆէթ վէ տօսթլուգ հուսուլէ կէլտի ։ Օկիւսթ Պաեօս սուֆրատա իչմիշ օլտըղը էսկի մաճար շարապլարըն-տան սէրմէսթ օլարագ, Ժիւլիա Գարմէնէ էմսալի նատիր պիր տիւ-

պէր վէ տօն Միշէլ տը Կօեազա, ղայէթ նազիք պիր տօսթ նա-զարըյլա պագմաղա պաշլատը ։ Մէյվէ եէնիլտիկի սըրատա, Ժիւ-լիա իլէ Ժօզիան թուալէթտէն պահս իթտիքլէրի հալտէ, պանքէր իլէ գօնթ տախի մէսալիհի ճարիյէ իւզէրինէ գօնուշմագտա ըտը-լար ։

Նակէհան գօնթ տը Կօեազ․ — Պիր շիրքէթ թանըյըրըմ քի ճէսիմ պիր իշ մէյտանա աթաճագ տըր ։

— Էյի իշ մի տիր ։

— Թէտավիւլէ չըգաճագ էսհամտան պիր միգտարը տա պէնիմ ճէպիմտէ տիր․ պէն իսէ հէր իշտէ իհթիեաթքեարանէ հարէքէթ իտէրիմ ։

— Նէ՞ կիպի իշ տիր ։

— Ինճու սայտը ։ Մալիւմիւնիւզ տիր քի ինճու պաշլըճա Սէյ-լան ատասընտա չըգար․ լաքին պու շիրքէթ իշէ պաշլայաճագ օ-լուրսա, Սէյլան ատասընըն պու թիճարէթի քեամիլէն խալքըլըզըն օլաճաղընա շէքք ու շիւպհէ եօգ տըր ։

— Էյ պու իշ արիզ ու ամիգ միւթալաա վէ քէշֆիեաթը լա-զըմէ իքմալ իտիլտի՞ մի ։

Էվվէթ, պու իշէ աշնա վէ հէր վէճհ իլէ մուգթէտիր զէվաթ-տան միւրէքքէպ պիր քէշֆիեաթ գօմիսիօնը Սէյլանն իտիլէրէք մա-հալլինէ իզամ գըլընտը․ ավտէթտէ պէհէր ատէտի իքի պին ֆրանգ-գըյմէթինտէ ինճուլէր կէթիրտիլէր ։

— Ցէմէք օլուր քի սիզ իշի պէյէնտինիզ ։

— Բէք զիեատէ

— Շիրքէթինիզին հէնուզ քիմսէ իլէ պիր թէահհիւտիւ եօգ տըր եա ։

— Գաթ՛ի սուրէթտէ պիր շէյ եօգ, բէք չօգ շահըսլար գա-պուլ թէքլիֆլէր վուգու՛ պուլմագտա տըր ։

— Քի՞մլէր տիր, անլաեապիլի՞ր միյիմ ։

— Նի՞չին անլաեամաեասընըզ, Լավարէտօ, Պէնէտէթթի, Մէ-եէր կիպի մէշհուր պանքէրլէր ։

— Նիհայէթ ճիւմլէսի տէ եահուտի ։

— Կիպի ։

— Եարըն պանգաեա կէլէպիլի՞ր միսինիզ․ պու պապտէ պիր-ազ գօնուշալըմ ։

— Մա էլմէմնունիյէ ։

Օ կիւնտէն պիլէ իթիպար, Տօն Միշէլ տը Կօեաղ իլէ Օկիւսթ Պաեօս պէյնինտէ խայլիս պիր տօսթլըգ հասըլ օլտը ։ Գօնթ տը Կօեաղ, զաեէթ իշկիւզար վէ չալըշգան պիր քիմսէ օլտըղընտան, Օկիւսթ Պաեօսը հէր իշէ սալտըրըրտը, աղըզլարընտան միլեօնտան պաշգա չէյ իշիտիլմէզ օլտը ։ Բէֆթէ բէֆթէ Օկիւսթ Պաեօս, տօն Միշէլ տը Կօեաղա պիւսպիւթիւն պաղլանըպ, հէր իշտէ օնա միւրաճաաթ վէ պազը իշլէր հէվալէ իտէր վէ մէսալիհի ումումիյէ հազգընտաքի նասիհաթլարընը տինլէր իտի ․ Տօն Միշէլ տը Կօեաղ, պիր չօգ իշլէր պուլուր, վէ էօյլէ պիր սուրէթտէ թա'րիֆ վէ թաֆսիլ իտէր իտի քի, տէր հալ պանքէրի իսքնաթէ մուվաֆֆագ օլուրտը ․ միւնասէպաթը վագըասը սաեէսինտէ պիր թազըմ իմալաթ վէ ինշաաթա տա՛իր իմթիյազլար իսթիհսալ իյլէր իտի ․ Պէօյլէճէ ինճուսայտը չիրքէթինտէն պաշգա, տահա նիչէ նիչէ չիրքէթլէր թէշքիլ ու թէէսիս իյլէտի ․ Օկիւսթ Պաեօս միւթէմատիյէն հիսսէ սէնէտաթը իմզալար ․ գազանմըշ օլտըղը էմնիյէթի ումումիյէ սաեէսինտէ, եիւզտէ պէշ եիւզ քեարըլա, պազարը թէտավիւլէ չըգարըր ըտը ։ Գօնթ տը Կօեաղ, բէք չօգ եօլճըլըգ իթմիշ վէ պա խուսուս Նիւ-Եօրգտա բէք միւթէպէր զէվաթ իլէ իւլթիլաթտա պուլընմըշ օլտըղը հալտէ, Գօնգօրտ պանգասը տիրէքթօրը կիպի, իշկիւզար վէ հէր իշէ աչըգ պիր քիմսէյէ թէսատիւֆ իթմէմիշ օլտըղընը տէֆա տէֆա թէքրար իտէր իտի ։

Ժօզիան պու մէտիհէլէրի իշիտտիքճէ, պանքէր հազգընտաքի միւհապպէթի տէյիլ իսէ տէ, հիւրմէթի վէ հիւրմէթլէ պէրապէր, էմէլ վէ արզուլարը արթմագտա ըտը ։ Գարմէնին սէֆահէթի քէյֆգէլատէսինէ եէթիշմէք իւզրէ, Ժօզիան տախի վար գուվվէթի պազուեա վէրէրէք Օկիւսթ Պաեօսըն ալթունլարընը կէլիշի կիւզէլ սարֆ ու իսթիհլաք իթմէքտէ իտի ։ Հէր կիւն եէնի մուճէվհէրլէր թալէպ իտէր, եէնի աթլար ալըր, էշեալարը թէպտիլ իտէր իտի ։ Մաթպախա պէր վէճհի սապըգ նէզարէթ իթմէքտէն սարֆը նազար իթմիշ օլտըղընտան, խըտմէթքեարլար տիլէտիքլէրի կիպի չալարլար չըրփարլար վէ քիմսէնին խապէրի օլմազ ըտը ։ Պաշէն Օկիւսթ Պաեօս պիր իթիրազ իտէճէք օլսա, Ժօզիան ճէվապէն ։

— Պէնիմ ուղրըմա սարֆ իթտիյին ագչէտէն տոլայը բէշիմա՞ն մը օլույօրսըն ․ բարայը սէն սայ, հիսապընը սէն քէնտին էթ ․ չունքի սէնին սէնա'թըն ալը' պունլարը պէնիմ իշիմ տէյիլ ․ — տէմէքտէ իտի ։

Պունընլա պէրապէր, Օկիւսթ Պաեօս պիր ագշամ թէլաճէ պիր չէհրէ իլէ էվէ կէլիպ, շունտան պունտան գօնուշտուգտան սօնրա ․

— Էվլին մասրաֆընը պիրազ էքսիլթմէք լազըմ կէլսէ, խաթըրըմ իչին մուվաֆագաթ իտէ՞ր միսին ․ — տէյու սօրտուգտա, Ժօզիան պիլա թէրէտտիւտ ․

— Սէնի չօգ սէվէրիմ ․ վէ խաթըրընը բէք զիեատէ սաեարըմ ․ լաքին պու բահաթ էօմրէ ալըշմըշ օլտըղըմտան, պատէզին թէպտիլաթ իճրասը բէք միւշքիւլ օլուր ․ — տէյու ճէվապ իթասընա միւսարաաթ իյլէտի ․

Պանքէր Օկիւսթ Պաեօս՝ Ժօզիանա հիչ բէնիկ վէրմէտի իսէ տէ, զայէթլէ ճանը սըգըլըն օլարագ մուֆարագաթ իյլէտի ․ Զիրա հազըգէ Ամէրիգատան ալտըղը խապէրլէր զայէթլէ վէխիմ խապէրլէր իտի ․ Օլ հէվալիտէն կէլէն պիր միւհէնտիս, ալթուն մատէնի իսրաճ իթմէք իւմիտիյլէ իլթիզամ իթտիքլէրի մահալտէ ալթունտան էսէր պիլէ կէօրիւնմէյիպ, պազը ճիհէթլէրտէ պուլունան ալթուն իսէ, մէսարիֆի թաթմինիյէյէ պիլէ քիֆայէթ իթմէմէքտէ օլտըղընը վէ պազը մահալտէն իխրաճ օլընան բէթրօլ կազընը նագլ իթմէք իւզրէ մունթազամ եօլլար պուլընմամասը հասէպիյլէ, պու եիւզտէն տէ քիւլլիյէթլի զիեան հուսուլէ կէլտիյինի վէ մէսալիհի սաիրէճէ տէ մուվաֆֆագըյէթ կէօրիւլէմէտիյինի պէեան իթմիշ օլտըղընտան, վէ պու խապէրլէր պօրսաեա տախի եայըլմըշ իտիյինտէն Գօնգօրտ պանգասընըն սէնէտաթընա օ տէրէճէ թէտէննիի ֆիեաթ վագը օլմըշ ըտը քի, Օկիւսթ Պաեօս էն մուհիմ վէ մէնֆաաթլը իշլէրտէն պիլէ էլ չէքէրէք, եալընըզ պանգանըն սէնէտաթընըն գըյմէթինի մուհաֆազա իթմէք զայրէթինէ տիւշմիւշ իտի ․ Վիգօնթ տէ Գիլէրին տախի տախիլ պուլընտըղը մէճլիսի իտարէնին ընգըլաապը րէյի իլէ, պիր սինտիգ թէշքիլ իտէրէք, սէնէտաթըն թէրագգըը ֆիեաթը չարէլէրինի տիւշիւնմէյէ պէտ' վէ մուպաշէրէթ իյլէմիշ իտի ․ բէք չօգ իշլէրտէ գօնթ տը Կօեաղըն տա միւշարէքէթի օլմասը զանն ու զէհապընա մէպնի, թէշքիլ իթմիշ օլտըղը սինտիքէ տախիլ օլմասընը թէքլիֆ իթտիքտէ, գօնթ, կէօզլէրինի աչըպ ․ — Նիչին պու թէքլիֆի էվվէլճէ իթմէտին, մէմնունիյէթլէ գապուլ իտէր իտիմ ․ — տէտիքտէ, պանքէր Պաեօսըն պէնզի աթտը ․

— Էյ չիմտի միւմքին տէյի՞լ մի ․

— Խայըր ․

— Սէպէ՞պ ։

— Ջօնըրի պանգասըն հիսսէ սէնէտաթընը սաթմաղ իւզրէ տէլլալա թալիմաթ վէրտիմ։ Նէ՞ չարէ, Պարմէնին հէր իսթէտիյինի եափմաղա մէճպուր օլուպ, իսթէտիյինին տէ արտասը կէլմէյօր ։

— Էյ պանգատարի աղջէնիդտէն ալաճաղը օլմա՞զ մը յըտը ։

— Պանգատարի աղչէյէ ինթիխապ իչին տօղունմաղ իսթէմէյօրըմ ։

— Վէ լաքին օ զաման էսհամը պիրտէն սաթմաղա ղալգըշաճագ օլուրսանըզ, ֆիաթըճա պիւյիւք թէտէննի հասըլ օլաճագ ։

— Պիր արալըգ ֆիաթ թէնէզզիւլ իթսէ պիլէ, մուախխարէն եինէ թէզայիւտ իտէպիլիր, էլպէթթէ պէօյլէ չէյլէրին չարէսինի պիլիրսին ։

— Պունըն չարէսինի պուլմաղ մուշքիլ տիր ։

— Սիզին իչին մուշքիլ չէյ եօգ տըր ։ Սէն հէր տիւրլիւ պէլա վէ թէհլիքէնին էօնիւնիւ ալմաղըղըն եօլունը պիլիթ թէճրիւպէ էօյրէնմիշ սին ։

Գօնթ տը Կօեալ պու սէօզլէրի ղայէթ լաթիֆանէ վէ նազիքեանէ պիր թարզտա սէօյլէմիշ օլտուղընտան, վէ պանգատա հէնուզ քիւլլիյէթլի աղչէսի պուլունտուղընտան, իթիպարընը սէքթէտար իթմէք էֆքեարընտա օլմատըղընա Օկիւսթ ղանաաթ հասըլ իթթի ։ Մա մաֆիհի կիւզլինճէ պանգանըն իտարէ մէճլիսինի թօփլայարագ, Ամէրիգատան վարիտ օլան խապէրլէրտէն պանգանըն իթիպարընա խալէլ կէլմէմէք իւզրէ, բիւրսատա սաթըլան պանգա էսհամընըն քեաֆֆէսինի սաթըն ալմաղ իւզրէ մէզունիյէթ թալէպ վէ պիրազ ճէսարէթլէ պու ֆուրթունայը սավուշտուրաճաղընը պէեան վէ Գօնգօրտ պանգասը տէնիլէն չէյ, էհէմմիյէթսիզ պիր չէյ օլտուղը հալտէ, քէնտի ճէսարէթ վէ իգտամաթը սէմէրէսիյլէ պու տէրէճէ քէսպի վիւ՛սաթ վէ էհէմմիյէթ իթմիշ օլտուղընը իլավէ վէ իթեան էյլէտի ։

Պինաէնալէյհ Օկիւսթ Պալօս կէճէյի կիւնտիւզէ գաթարագ, չալըշըպ, հէր տիւրլիւ թէհլիքէ վէ վէխամէթին էօնիւնիւ ալմաղնէյէ մուվաֆֆագըյէթ լըա, իճապընա պագըմագ խուսուսընա գարար վէրտի իսէ տէ, պիր արալըգ Ժօզիֆինըն թա ճիքէրինէ թէէսիր իտէն պագըշը կէօզինիւն էօնիւնէ կէլէրէք, ղայրէթ վէ գուվվէթի քէսիլիպ, պիր վագըթ բէք չօգ թէհլիքէլէրէ կէօզիւ վէրմիշ

իսէ տէ, օ զէման Ժօզիֆինը թանըմամըշ վէ մուպթէլայը աշգ օլմամըշ իտիյինի վէ ղայրէթ վէ մէթանէթ վէ սէպաթտան պաշգա հիչ պիր չէյ տիւշիւնմէմիշ օլտուղընը իթիրաֆ իլէ պէրապէր, աճապա եինէ սէպաթ վէ ղայրէթ վէ մէթանէթի, հիսսիյաթը աղըզանէսինէ ղալէպէ իտիպ իթմէյէճէյինի քէնտի քէնտինէ սուալ իթտիքտէն սօնրա, պունա ճէվապ օլարագ, մուգավէմէթ իտէմէտիյի պիր արզու վէ հիսսի չէհվէթ սաիգասըյլա, տէրհալ Թէհրան սօգագընտա վագը Ժօզիֆինըն խանէսինէ ազիմէթ իթթի ։

11

Կիւնիւն պիրինտէ Կրաթիէն տէ Պէլ մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սալըօվէզէ մուլաքաաթըլէ, պիր էյլիք իթմէք իսթէ՞ր միսինիզ. – տէյիւ սուալինէ .

— Էյէր զապիլի իճրա վէ մա՛զուլ պիր չէյ իսէ, մա էլ մէմնունիյէ ։

— Հէմ զապիլի իճրա տըր, հէմ տէ մա՛զուլ տըր ։

— Պէն սէնին հիւքմէրինէ բէք տէ էմնիյէթ իթմէմ ամմա, հէր նէ հալ իսէ սէօյլէ պագալըմ ։

— Օթէլիւն ըրխթըմընտա մութէսարըրֆ օլտուղընըզ էմլաք տա մատամ Պօրէլ նամընտա պիր մուսթէճիրինիզ վար ըտը, խաթըրնըզտա՞ մը տըր ։

— Մատամ Պօրէ՞լ մի . խաթըրլըմա կէլմէյօր ։

— Շու օտուն տէբօզիթօսու իթթիխազ իթմէք իւզրէ արսա իլէ արգատաքի քէօշքիւն պէտէլի իճարը իչին կէօրիւշմէք իւզրէ կէլմիշ օլան գարըյը ունութտընը՞զ մը . հանիյա ագըլլը պիր գարը տըր տէր իտինիզ ։

— Էվվէթ, էվվէթ . շիմտի խաթըրլըմա կէլտի ։ Զայիֆ վէ էսմէր պիր գարը տէյի՞լ մի . ինճէ տուտագլը վէ բալըգ կէօզլիւ ։

— Թա քէնտիսի ։

— Էյ նէ՞ օլմըշ քի ։

— Ղայէթ կիւզէլ պիր գըզը վար ։

— Օլամազ ։

— Օլմուշ .

— Թանըրմըսըն .

— Բէք էյի թանըմազսամ տա թարաֆըմտան սիզէ պիր չէյ արզ իտէճէք տէրէճէտէ թանըրըմ .

— Նէ՞ կիպի արզ իտէճէյին չէյ .

— Պիր թագըմ գըյաֆէթ ղատէլէր իլէ մէչհուլիյէթ թահսիլ իլէ ու հիւվիյէթ իւմիշ վէ թէպտիլ օլմուշ օլան մասմուլաթէլ Ակլաէ Պօրէլ , սիզի ուղրաթան կէօրմէյէ օլմալը հէր հալտէ սիզէ բրէզանթէ օլմագ արզուսըյլա աուղան տըր :

— Խանըմ օ գըզ հիչ պիր ճէմիյէթէ տախիլ օլմամըշ իտիյին-տէն , ճէմիյէթ նէ տէմէք օլտուղունը պու սուրէթլէ անլամագ իսթէ-յօր . էօյլէ՞ մի .

— Պէյքի պու հավէս տէ վագը օլսուն . Լաքին , ասըլ մագ-սատը սիզի թանըմագտան իպարէթ տիր . զաթէն սիզտէ Պօրէլ ֆամիլեասը անսարընտա պէյլաթը էվլէնիղէ գապուլ էթմէյօրմը-սընըզ :

— Գապուլ իտիյօրըմ ամմա , կէլէնլէրին իչինտէ հիչ պիրի պէնիմ մուսթէճիրիմ տէյիլ տիր : Մուսթէճիրիմ ճէմիյէթիմիզէ կէօրէն օլուրսա , էմլաքիմի թուզլուճա իճար իթմէք իւզրէ , հէր տուրլու թէտպիրի գուլլանըյօրըմ կիպի պիր զաննա ղանի օլա-պիլիր .

— Վարսըն հէր քէս պէյէնտիյինի սէչսին .

— Տէմէք քի սէն տէ արզու իտիյօրսըն .

— Պիրազ .

— Օ հալտէ , պիր չարշէնպէ կիւնիւ կէլէպիլիր . Վալիտէսիյլէ պէրապէր էօյլէտէն սօնրա կէլիրսէ գապուլ իտէրիմ .

Վիգօնթ տէ Պէլէր կիթթիքտէն սօնրա , մարգիզ տը Սարլօվէզ քէնտի քէնտինէ տէտի քի . — Աճապա սահիհէն գըամէթ օլաճագ մը : Էյէր օլուրսա իշիմիզէ բէք զիյատէ ուեար .

Էրթէսի չարշէնպէ կիւնիւ մարգիզ տը Սարլօվէզին խանէսին-տէ բէք չօգ մէսաֆիրլէր պուլունտըղը սըրատա , խըզմէթքեար կէ-լիպ , Մատամ վէ Մատմազէլ Պօրէլին կէլտիկ օլտուգլարընը խապէր վէրտի .

Ֆրանսուազ այնէնին իչինտէն վալիտէսիյլէ գըզընըն իչէրի կիրտիկլէրինի կէօրտիւ . Վալիտէսի էօնտէն խիւրմէթքեար իտի . Ակ-լաէնին զէրաֆէթի զընաֆէթի մարքիզի թէաճճիւպ էթտիրտի .

Քէնտիսինէ տօղրը խագլաշտըղլարը սըրատա Ֆրանսուազ աճապա գալգըփ էլինի ուզաթտը . Տիկէր մուսաֆիրլէր իլէ պիր մուսահէպէթ-տէ պուլունմուշ օլտուղունտան , մուսահէպէթի մէզքիւրէյէ տէվամ իթտի . Սէօզ գալը գօճա պիր պիրէրինի պօշամագ իւզէրինէ ճէ-րէյան իթմէքտէ իտի .

Հազըրունտան պայէթ չիրքին վէ մուսըն պիր գատըն հէր նա-սըլ ըսա էվլէնմիշ իսէ տէ զէվճի թաթլըգ իտէճէք օլսա , պիր տա-հա էվլէնմէք գապիլ օլմատըղընը պիլտիկի ճիհէթլէ , պու խու-սուսա իթիրազաթը չէօտէյէ գըյամ իտէրէք . — Պէօյլէ պիր սուսա իթիրազաթը ... հիւքիւմէթ գապուլ վէ պու նա տա՛իր օլան գանունը թաս-տիգ իթմէյի թագտիրտէ , ճէմիյէթի պէշէրիյէյէ բէք պէօյլէ պիր տիգ իթմէյի թագտիրտէ , ճէմիյէթ ... գարար իթմիշ օլաճագը կիպի պիր խասսա ֆամիլեալար իչինէ բէք վէխիմ պիր թօխում սաչմըշ օլաճագը տէրքեար վէ աշիքեար տըր :

Ֆրանսուազ . — Խայը . ֆամիլեալարըն րահաթը զըմնընտա , պու գանուն պէօյլէ պիր թէէմմնաթ տըր :

— Խանըմըյօրսընըզ , մարքիզ . հաթթա մուղայիր օլարագ , պու տէհշէթլի պիր տուզագ տըր :

— Նի՞չին .

— Զունքի Ֆրանսատա ախլագը ումումիյէ բէք խաֆիֆ օլտը-ղընտան պու միսիլլու խուսուսաթտա բէք չօգ սուի իսթիմալ վու-գու պուլապիլիր :

— Պէլճիգալըլարըն ախլագը պիզիմքինտէն չօգ ֆէնագի տէ-յիլ տիր . պունընըլա պէրապէր , գարը գօճա պօշամագ մատտէ-սինտէ , օրատա պիր մահզուր կէօրիւլմէյօր :

Ակլաէնին պէնզի պիւսպիւթիւն սօլմըշ օլտըղը հալտէ , մու-սահէպէթի վագըրաղը քէմալը թէլաշ իլէ տինլէմէքտէ իտի : Պիր ա-սահէպէթի վագըրաղը ... — Աճապա սահիհէն պու-րալըգ վալիտէսինին գուլաղընտան աշաղը . — Աճապա սահիհէն պու գանուն թաստիգ օլընաճա՞գ մը տըր . — տէյու սուալ իթտի :

Մատամ Պօրէլ կիւլմէյէ պաշլատը :

— Գապուլ օլընըր օլունմաճաղընը պիլմէյօրըմ . պէօյլէ չէյլէր իլէ մէշղուլ օլմամ . իսթէր գապուլ օլունսուն իսթէր օլուն-մասըն , պիզէ նէ՞ :

Մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզ , Ակլաէնին գըյաֆէթընտա հասըլ օլան էլէմի մուշահէտէ իթմիշ իտի . Կըզաթինէնին վէրտիյի սէօզլէրին նէ էսասէ մէպնի օլտըղընը անլատը : Պու սըրա-օլտըղը սէօզլէրին նէ էսասէ մէպնի օլտըղընը անլատը : Պու սըրա-տա , վիգօնթէս Գաթըրին տէ Պէլէրին կէլմէքտէ օլտըղը խապէր

վէրիյօրտու, Ակլաէնին կէօզլէրինտէ հասըլ օլան ըէճայը ֆէվգէլատէյի կէօրէրէք, Ֆրանսուազըն արթըք չիւպհէսի գալմատը.

Ակլաէ բէք զիեատէ տուչարը խէյէճան օլարագ, վիգօնթէսին հիւսնիւ ճէմալինէ վէ կէյինմիշ օլտըղը էլպիսէնին թէզյինաթ վէ զէրաֆէթինէ, վէ թավր ու հարէքէթինէ վէ սէլամ վէրիշինէ վէ էնտամ վէ գամէթինէ հայրան օլմագլա պէրապէր հասէտ իթմէյէ պաշլատը.

Պիր միւտտէթ տահա օթուրտըգտան սօնրա, վալիտէսիյլէ պէրապէր տըշարը չըգտըգլարընտա, Կրաթիէնին զէվճէսինի քէնտի ուղրունա ֆէտա խօրիյ իթմէյէճէյինի տիւշիւնմէյէ պաշլատը:

Անճագ Ակլաէ՝ մատմուազէլ Մարանտէնին, եանի վիգօնթէս տը Գիլէրին Օրլէանտա պիր բամուգ թաճիրինին գըզը օլտըղընը պիլիփ, Բարիսլի պիր տուզ թաճիրինին գըզընտան ֆէրգի օլմատըղընը հիւքմ իլէ պէրապէր, քէնտիսինտէն բէք զիեատէ կիւզէլ օլմատըղը միսիլլու, մալումաթճա տախի քէնտիսինէ ֆաիգ օլմատըղընը թէսլիմ էյլէտիյինտէն, զէվճէսիյլէ պախթիեար օլմաեան Կրաթիէնին, գանունը ճէտիտէն իսթիֆատէյէ գալգըշմասը վէ զէվճէսինէ պէնզէյէն տիկէր պիր գըզ իլէ էվլէնմէսի բէք տէ զարիֆ վէ թէաճճիւպէ շայեան պիր մուամէլէ օլմայաճաղընը քէնտինճէ թէնսիփ էյլէմէքտէ իտի: Պու ֆիքրէ մէպնի, մարքիզ տը Սարլօվէզին խանէսինտէ կէօրտիւյիւ գատընլար կիպի միւթէպէր պիր գատըն օլմագտան պաշգա հիչ պիր շէյ տիւշիւնմէմէքտէ իտի.

Անկլաէ պիրազ տահա սըգճա մարքիզին խանէսինէ տէվամ իտիփ, հագգընտա իթթիխազ օլընան մուամէլէտէն մագսատ նէ օլտըղընը տա անլայամատըղընտան, հէր վէճհ իլէ քիպարլարա ըէգապէթ իթմէք խուլեասը կիթտիքճէ արթմագտա իտի.

O սըրատա պաշլըճա քէնտիսինի մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզէ պէնզէթմէք սէվտասընտա տիւշմիւշ օլտըղընտան, գըեաֆէթինի մէրգումէնին կէյինտիյի էլպիսէլէրէ պէնզէթտիրտիյի միսիլլու, թավր ու հարէքէթինի վէ սուրէթի թէքէլլիւմիւնիւ տէ միւմքին մէրթէպէ թէշպիհ իթմէյէ չալըշըր վէ պագըշլարընըն գավլինէ նէզարէն, ըէֆթէ ըէֆթէ պու խուսուստա մուվաֆֆագ տախի օլուր իտի.

Կրաթիէն տէ Գիլէր, Ակլաէնին հէր կիւն քէսպ իթմէքտէ օլտըղը լէթաֆէթի կէօրտիւքճէ, քէմալը շէվք ու շէհվէթլէ Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզի տիւշիւնէրէք կէչիրմիշ օլտըղը կիւնլէր վէ կէճէլէր խաթըրընա կէլմէքտէ իտի. Մարքիզին մութթասըֆ օլտուղը պազը շէյլէրի, Ակլաէ կիպի կէնճ վէ թազէ վէ կիւզէլ պիր գըզտա կէօրէ կէօրէ խուլեաֆը ըիզասը օլարագ, մէրգումէյէ տէ ըապթը ալագայը աչգ իթմիշ իտի.

Կրաթիէն՝ Ակլաէնին խանէսինէ սըգ սըգ կիթմէքտէ իտի: Ակլաէ հէր խուսուստա քէսպի թէճարիպ իթմիշ օլտըղընտան, էվինին տախիլինի ֆէվգէլատէ տարաթ վէ տէպտէպէ իլէ թէզյին վէ պազը մահալլէրէ էօյլէ հիւնէրլիճէ պինէլէր վազ իթտիրմիշ իտի քի, պաշքէտէքի մուամէլաթըն ըիաֆֆէսինի տըշարը հըսմագտըղըն կէօրէպիլմէքտէ իտի.

Կրաթիէն իսէ հէր տէֆա կէլտիյինտէ Ակլաէնին տօղրըճանէզտինէ կիթմէյիփ, իպթիտա քէմիւր մաղազալարընա ուղրար ըտը. վէ մատամ Պօրէլ, — գըզըմը կէ՞օրմէյէճէքմիսին, — տէյու սօրտըգճա, — Միւսաատէ իտէրսէնիզ, գըզընըզը կէօրմէք ճանըմա մինէթ օլուր. — տէյու ճէվապ իթասընա միւսարաաթ իտէր իտի.

Մատամ Պօրէլ՝ լաթիֆանէ թէպէսսիւմ իտէրէք. — Էվվէթ էվվէթ. միւսաատէ իտէրիմ. գըզըմ սիզին կիպի պիր զաթ իլէ պէրապէր պուլընտըղը սըրատա, գալպիմ թէմամիյլէ միւթէրիհտիր. — տէմէքտէ իտի:

Հէր տէֆասընտա Ակլաէնին նէզտինէ կիթտիքտէ, մէրգումէ միւթէհէյյիճանէ պիր թավր իլէ. — Վալիտէմտէն իզն ալտը՞նմը. — տէյու սօրար վէ ճէվապընա պէքլէմէքսիզին, Կրաթիէնին պօյնունա սարըլըփ, չաբըր չաբըր էօփմէյէ պաշլար վէ քէնտիսինի սէվմէքտէ օլտըղընա տա՛իր տէֆաթլէ եէմինլէր իթտիրիր. վէ զէվճէսինի գըզգանմագտա օլտըղընը պէեան իլէ, զէվճէսինի զէմմ իթմէյէ մէճպուր իտէր իտի. Ակլաէնին իպրազ էյլէմէքտէ օլտըղը պէօյլէ պիր շիտտէթի աշգ ու սէվտա իլէ Կրաթիէն կէօյնիւնիւ էյլէնտիրիր վէ մէմնուն պիր հալտէ իրտարը վագթ իտէր իտի.

Ասըլ քէնտիսինի միւթէմատիյէն տուչարը խէյէճան իտէն վէ սաչընտան թըրնագընա գատար թիթրէթտիրէն վէ սէսինի իշիթտիքճէ վէ սէօզիւնիւ տինլէտիքճէ վէ եախօտ էլինի սըգտըգճա տիվանէյէ տէօնտիւրէն մարքիզ տը Սարլօվէզ իտի. Պիր չարշէնպէ կիւնիւ Կրաթիէն Ակլաէյէ մարքիզին խանէսինտէ թէսատիւֆ իտիփ, մէրգումէնին Կրաթիէնին եիւզիւնէ պագըշընտան պէյնլէրինտէքի միւնասիպէթ նէ ըատտէլէրտէ օլտըղընը մարքիզ ֆէհմ

ու տէրտ իւլէյիպ, Կրամիւէն հագգընտաքի նէֆրէթի գաթ էն տէր գաթ թէզայիւտ իթտի։

Կրամիւէնէ պիր իշարէթ իտիպ, միսաֆիրլէրին քահվէսի կիթտիքտէն սօնրա մէրգումը թէվգիֆ իթտի. Վէ թամամըան էվվէլ պիր միւտտէթ պիւսպիւթիւն եալընըզ գալտըգլարընտա.

— Մատմուազէլ Անկլաէ Պօրէլ իլէ պէք զիյատէ նէզաքէթլէ տավրանտըգընըզը կէօրտիւմ.

— Եօյլէ իճապ իթտի. զիրա օ վագըթ սալօնընըզտա Մատմուազէլ Անկլաէ ատէթա պիր քէօշէտէ գալմըշ կիպի իտի։ Շու հալի կէօրտիւքտէ հասպէլ նէզաքէթ պիրազ գօնուշտըմ։

— Հէր խուսուստա էյլիք իթմէյի սէվէրսինիզ, պիլիրիմ։ Ինճիլի Շէրիֆին գավլինճէ, հէր քէսի սէվէրսինիզ։

— Սիզտէն պաշգասընը սէվմէմիշիմ վէ սէվմէմ։

— Տիլին քէմիյի եօգ տըր. չօգ չէյ սէօյլէնիր։

— Եի՛նէ մի պէնտէն շիւպհէ իտէրէք, պէնի մէ՛յուս իտէճէքսինիզ։ Սէնի խօշնուտ իթմէք իչուն նէ եափաճաղըմը չաշըրտըմ գալտըմ։

— Շիմտիյէ գատար եափմամըշ օլտուղընըզ չէյի եափմայընըզ։ Վէ լաքին պէլքի տէ եափմաղա միւգթէտիր տէյիլսինիզ։

— Շիմտիյէ գատար եափմամըշ օլտուղըմ չէյ նէ՞ իմիշ աճապա։

— Պանա սատըգ օլմագ։

Կրամիւէն թէաճճիւպլէ մարքիզին եիւզիւնէ պագարագ.

— Վէ լաքին պու իսթէտիքինիզ չէյ զանն իտէրիմ քի...

Մարքիզ՝ Կրամիւէնին սէօզիւնիւ քէսէրէք. — Եվվէթ պիլիրիմ. իսթէտիքիմ չէյ պու կիւն սանա պիրազ աղըր կէլիյօր. Լաքին պիր զէմա՛ն... — տէյէրէք, մարքիզ իլք տէֆա օլարագ, Կրամիւէնէ միւնասիպաթը մաղլուպէտէն քինայէ իթմէքտէ օլտուղընտան, Կրամիւէն զանգըր զանգըր թիթրէմէյէ պաշլատը։ Աճապա գըզգանճլըգ սաիգասըյլա, մարքիզ եի՛նէ մի քէնտիսինէ թէսլիմ օլաճագ տէյու տիւշիւնմէքտէ իտի. Կէօզլէրի գարարըպ, մարքիզի սապըգը վէճհ իւզրէ էլէ կէչիրմէք իչին հէր տիւրլիւ ֆէտաքեարլըղը կէօզիւնէ ալմըշ իտի։

— Պիր վագըթ, նէ գատար աքըլսըզ նէ գատար ալչագ ատամ իմիշիմ։

— Վա՛յ աքըլսըզլըգ վէ ալչագլըգ իթմիշ օլտուղընըզը թէսլիմ իտէյօ՞րմըսընըզ։

— Եվվէթ, վէ լաքին, օ վագըթտան պէրու գազանտըղըմըն ճէզասընը չէքմէքտէ իմ. օ զէմանտէն պէրու աղլամագտա վէ սէնի արզուլէմէքտէյիմ։

Մարքիզ՝ մահզունանէ. — Ագըլըմ օլսա տա սէօյլէտիքլէրինէ ինանամամ։

— Ա՛հ, սէօյլէտիքլէրիմին տօղրու օլտուղունա հիչ շիւպհէ իթմէ. սէն պէնիմ էօմրիւմ սին, սէնսիզ եաշամագ պէնիմ իչին միւմքին տէյիլ։ Ա՛հ, էյէր գալպիմի միւթէէսսիր իթմէք, վէ չէքմէքտէ օլտուղըմ միհնէթ վէ մէշագգաթլարը անլաթտըրմագ վէ նէտամէթիմի պէեան իթմէք գաապիլ օլամայաճագ իսէ, էօլմէք պէնիմ իչին էվլա տըր։ Զաթէն շիմտիյէ գատար պու մէսէլէ հագգընտա կէօրիւշմէմիշ իտիք։ Հէր իքիմիզ սէօյլէյէճէյիմիզի սէօյլէսէք տէ պիրիպիրիմիզի անլասագ էյի օլմա՞զ մը։

— Պէն պու մէսէլէտէն ասլա պահս իթմէմէյի իսթէրիմ։

— Սէօյլէյէճէքլէրիմի տինլէտիքինիզ հալտէ, պանա աֆվ իտէճէքսինիզ էմին իմ։

— Սանա աֆվ իթմէք միւշքիլ օլաճագ։

— Վէ լաքին պիր զէման պէնի սէվէր իտինիզ։

— Չօգ սէվէր իտիմ։

— Էյ շիմտի հէր չէյի ունութտընը՞զ մը։

Մարքիզ չաշգընմըշ կիպի ճէվապ վէրմէտի։

— Րէճա իտէրիմ, ճէվապ վէրինիզ։

— Զէվճէնիզ պէք աղըր տօսթըմ օլտուղընտան...

— Ա՛հ, զէվճէմին լագըրտըսընը էթմէ. զէվճէմ պէնտէն թէնէֆֆիւր իթտիյի միսիլլու, պէն տէ օնտան իքրահ իթմէքտէյիմ։

— Պէօյլէ օլտուղունա էմին օլսա ըտըմ։

— Էմին օլունըզ. զէվճէմ իլէ պէ՛յնիմիզտէ հէր տիւրլիւ միւնասիպէթ գաթ՝ իյիլմիշ տիր։ Անճագ սիզի նէ գատար սէվտիյիմի պիլսէնիզ... սիզի նէ տէրէճէ սէվտիյիմի, սիզի գայպ իթտիքտէն սօնրա ֆարգ իթտիմ. Իլք տէֆա օլարագ Պուլօնեա ճատտէսինտէ սիզէ թէսատիւֆ իտիպ տէ, տուլ գալմըշ օլտուղընըզը իշիթտիյիմ անտէ նէ հալէ կիրիֆթար օլտուղումը կէ՞օրմէտինիզ մի։

— Եվվէթ օ տէրէճէ ազիմ պիր խէյէճանա կիրիֆթար օլտունըզ քի, խալգ պիլէ ֆարգընա վարաճագ զանն վէ հալթթա ար վէ հիճապ իթտիմ։

— Գաթէհու պիր տէֆա տահա սիզի կէօրտիւյիւմտէ, կէօս֊

Թէրմիշ օլտըղընըզ ֆիւթուրսըզլըգտան նէ գատար մէ'նուն օլտըղըմը տա ֆարգ իթմէտինիզ եա։

— Խայըր, օնը ֆարգ իթմէտիմ. չունքի հագգըմտա էօյլէ պիր ֆիքրէ զահիպ օլապիլէճէյինիզի մէ'մուլ իթմէտիմ։

Կրաթիէն կէօյա եանըլըշ անլամըշ կիպի. — Նէ՞ տէտինիզ. նէ տէտին։

— Պէնիմ կիպի պիր գարը հիչ պիր շէյի ունութմազ քի, հաթթա ֆիւթուրսըզլըգ կէօսթէրէպիլսին, պիզիմ կիպի գարըլարըն էն պէօյիւք պէտպախթլըղը պէօյլէ շէյլէրի ունութմամալարընտան հասըլ կէլմէքտէ տիր։

Կրաթիէն՝ հէման մէրտիւէնին աշաղըսընա գաբանաճաղը սըրատա, խըզմէթքեարլարտան պիրիսի կէլիպ Թամարըն հազըր օլտըղընը պէեան իյլէտի։

Մարքիզ՝ Կրաթիէնէ էլինի ուզաթըպ. — Շիմտիլիք ատիէօ. — տէտիքտէ, Կրաթիէնին կէօզլէրի շիտտէթլի աշգ ու արզուսընտան գարարըպ.

— Վէ լաքին պու սուրէթլէ սիզտէն այրըլամամ. սիզի եալընըզ պուլմագ մուհալ գապիլինտէն կիպի տիր. Պինաէն ալէյհ ըէճա իտէրիմ քի լութֆէն պէնի պիր ան էվվէլ պիր տահա գապուլ իտէսինիզ.

— Նիչի՞ն գապուլ իտէյիմ։

— Սէօյլէյէճէքլէրիմի տինլէմէք վէ գապահաթըմը աֆվ իթմէք իչին։

— Գուրատա գապուլ իթմէք մումքին տէյիլ, խըզմէթքեարլարըմըն հագգըմտա թէրքեար օլան հիւրմէթ վէ ռիայէթլէրինի թագլիլ իթմէքլիյի թէրվիճ իտէմէմ. պինաէն ալէյհ սիզի եալընըզ օլարագ գապուլ իտէրիմ։

— Գուրատա օլմազըն. հէր նէրէյէ էմր իտէրսէնիզ կէլիրիմ։

— Շաեէտ սէօյլէյէճէքլէրինիզի տինլէմէյէ ըազը օլաճագ օլուրսամ հէր հալտէ սէնին քէնտի խանէնտէ կէօրիւշմէլիյիզ.

Կրաթիէն՝ թէաճճիւպտէ գալըպ. — Պէնի՞մ էվիմտէ մի. պէնի՞մ խանէմտէ մի։

— Էօյլէ եա Պարպէ տը Ժուլ սօգագընտա. պաշգա էվին վա՞ր մը տըր եա. վար իսէ տա պէն պիլմէյօրըմ։

— Պաշգա էվիմ եօգ քի պիլէսինիզ։

— Իչինէ կէլմէյօրսա ըսրար իթմէմ։ Պէլքի մատմուազէլ Գօրէյին կիւզէլ կէօզլէրի...

— Տէլի՞ մի օլտընըզ. սիզտէն պաշգա հիչ պիր քիմսէնին տիվանէսի օլմատըղըմը սէօյլէմիշ օլտըղըմ հալտէ... բէք ալէա պէնիմ էվիմտէ օլսուն, օ կիւնիւ գարըմը էվտէն չըգարըրըմ.

— Զէվճէնիզի էվտէն չըգարմաղա իհթիեաճընըզ գալմաեաճագ տըր։

— Նէ՞ տէմէք։

— Զէվճէն էվտէ օլմատըղը հալտէ կէլէճէք օլուրսամ, այնը սէն պէնիմ էվիմէ կէլմիշ կիպի նամուս վէ իթիպարըմա խալէլ կէլէպիլիր. օ վագըթ տա սէնին խըզմէթքեարլարըն շիւպհէյէ վարըրլար։

— Եա նէ՞ եապարըմ.

— Օ հալտէ կէճէ վագըթ կէլիրիմ, սէն կէլիր պէնի ալըրսըն. լաքին էօյլէ պիր թէրթիպ իտէրսին քի կիրտիյիմի վէ չըգտըղըմը կէօրէն օլմասըն. պէօյլէսի իչինէ կէլի՞ր մի։

Մարքիզին աղըրնա պէօյլէ մէ'մուլին ղայրը պիր շէյ էշիտ օլմասընտան տօլայը Կրաթիէնին թէաճճիւպիւ կիթտիքճէ արթարագ աճապա մարքիզ քէնտիսինէ պիր տուզա՞գ մը գուրաճագ տէյու տիւշիւնմէյէ պաշլատը իսէ տէ, տիլպէր մարքիզին նազարը լէթաֆէթ վէ շէհվէթտիւսարը, գօրգու վէ վէսվէսէսինի զայիլ իտէրէք, թէքրար կէօզլէրի գարարմաղա պաշլայըպ, հէման մարքիզին էլինի գավրայարագ տէֆ'աթլէ պուս իյլէտի. Մարքիզ մուխալիֆէթ կէօսթէրմէտի իսէ տէ, գալպէն տէրէճէի նիհայէտէ մուղտարըպ օլմագտա ըտը. Կրաթիէն մարքիզին տէ նինէ մուպթէլայի աշգ օլտըղը վէ քէնտի հիսս իյլէտիյի շէյլէրի մարքիզին տէ հիսս իյլէտիյի զաննընա զահիպ օլտը. Հէր շէյի ունուտուպ, մահզա մարքիզի քէնտի էվինտէ ալուշը սէվտասը իչինտէ կէօրմէքտէ իտի. Սաատէթի հալինէ մանի' օլան զէվճէսինին օ սըրատա այնը չաթընըն ալթընտա պուլընաճաղընը կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէթիրիպ տէ ար ու հիճապ վէ էօյլէ պիր տէնաէթտէն հէման իճթինապ իտէճէք եէրտէ տահա զիեատէ արզու վէ իշթիհագը թէշէտտիւտ իթմէքտէ իտի.

— Թալէպ իթմիշ օլտըղընըզ խուսուս հագգընտա տիւշիւնէճէյիմ. եանի լազըմ կէլէն թէտապիրի իթթիխազ իտէճէյիմ. Պիր տահա կէօրիւշտիւյիւմիւզտէ հանկը կիւն կէլէպիլէճէյինիզի պէեան իտէրսինիզ, օլմա՞զ մը.

— Բէք ալէա օլուր ։

— Թէպտիլի էֆքեար իթմէզսինիզ եա ։

— Գօրգմա ։

Կրաթիէն թէքրար մարքիզին էլլէրինի էօբմէյէ պաշլատը . վէ պուսէլէրի տիրսէքլէրէ գատար եիւրիւթտիւ ։

Մարքիզ՝ կէօնիւ մուգավէմէթ իտէմէյօր կիպի . – Արթըգ վազ կէչ . պուրատա եաթմա , չայէտ կէօրէն օլուրսա . . . – տէյիպ , սէօզիւ քէստի վէ Կրաթիէնի կիթմէյէ մէճպուր իթտի ։ Մարքիզ՝ Կրաթիէնի սալօնըն գաբուսընա գատար թէշյի իտիպ , գաբույը էլլէ աչըղգտան սօնրա , տըշարըտա տուրան պիր խըզմէթքեարընա իշարէթ իտիպ , քէնտիսի տախի արգասընտան պագմագտա իտը ։ Կրաթիէն պիր արալըգ արգասընա պագտըգտա , մարքիզին կէօզլէրինտէ այնը րատտէտէ լէթաֆէթ վէ ելախմի չէվգ ու արզու վադը օլտուղունը մուշահէտէ իյլէտի ։

Թէքրար կէրի տէօնիւպ տէ մարքիզին խըլաֆը րիզասը օլարագ վէ խըզմէթքեարլարըն հուզուրընտան չէքինմէյէրէք , մէրգումէյի գուճագլամագ վէ տօյունճայա գատար էօբմէք կիպի մէճնունանէ պիր հարէքէթտէ պուլունմամագ իչին արգասընա պագմայըպ , Կրաթիէն սիւր՚աթլէ մուֆարագաթ իյլէտի ։ Մէրգում կիթտիքտէն , մարքիզ՝ գաբույը գաբայըպ իչէրի կիրտի ։ Սըֆաթընտա պիր ան էվվէլ վարըդ օլան լէթաֆէթ վէ հէլավէթ տէրհալ մահվ ու նապէտիտ օլուպ նագապիլի թա՚րիֆ ելախմի ղարազ վէ նէֆրէթ բէյտա օլարագ քէնտի քէնտինէ տէտի քի .

— Խային ատամ , ալչագ ատամ . կէչէնլէրի քեամիլէն ունուտմըշ տա կէլմիշ պանա ութանմատան եինէ աշգ ու սէվտատան վէ նէտամէթ վէ բէշիմանլըգտէն տէմ վուրույօր ։ Ա՛հ , Օլիվիէմ , պէօյլէ պիր խայինին սէօզլէրինի տինլէմէք վէ եանընտա տուրմագա թէհամմիւլ իտէպիլմէք իչին սէնի նէ գատար սէվտիյիմի անլամալըսըն . – տէյէրէք , հէման թուվալէթ օտասընա կիտիպ , ֆիւսթանընը չըգարըպ ատթը . մուախխարէն տիկէր պիր էլպիսէ կէյինտիքտէն սօնրա , տօլաբընտան քիւչիւք պիր րէսմ չըգարըպ վէ թուլ միւտտէթ րէսմէ պագըպ . – Սէնին իչին հէր շէյէ հազըրըմ , Օլիվիէ . – տէյէրէք , հազին հազին ահ իթտիքտէն սօնրա րէսմի եինէ տօլապա գօտը ։

12

Վիգօնթէս Գաթըրին տէ Գիզ պիր միւտտէթտէն պէրի , մարքի տը Սալօն իլէ վալիտէսի Մարանժէնէ բէք զիեատէ թէլաշ վէրմէքտէ իտի ։ Մաճրուն վէ քեաէրնագ հալի մարքիզ տը Սարլօվէզի թամըեալըգտան պէրի օլտուգճա թէպէտտիւլ իթմիշ իտի իսէ տէ , կիւնտէն կիւնէ գուվվէթտէն տիւշէրէք , պէնզի սօլմագտա իտը ։ Էքսէրիեա օտասընտա գանարէ իւզէրինէ եայըլըպ , վալիտէսի կէլտիյի վէ տըշարը չըգմագ իչին իսրար իթտիյի հալտէ , գալգապիլմէք իչին ֆէվգէլատէ զահմէթ չէքմէքտէ իտի ։ Մարքիզ Ֆրանսուազ սըգ սըգ Գաթըրինի կէօրմէյէ կէլիպ , մէրգումէ հագգընտաքի խուլուս վէ մուհապպէթի կիթտիքճէ արթմագտա վէ քէնտի պաշընտան կէչէն ֆէլաքէթլէր մէրգումէնին պաշընտան տա կէչմիշ օլտուղունը անլայարագ վէ ֆագաթ մէրգումէնին քէնտիսի գատար գավի իւլ պինինէ օլմատըղընը կէօրէրէք , Գաթըրինին հալինէ քետէր վէ թէէսսիւֆ իթմէքտէ իտի ։ Օլիվիէ տը Բիւսիրօլըն տուչար օլտուղու պէլալարըն ինթիգամընը պիր արալըգ Գաթըրինտէն ալմագլըղը թէսավվուր իթմիշ իտի իսէ տէ , մարքի տը Սալօն վէ մատամ Մարանժէն վէ գըզը իլէ պէ՛րապէրինտէ տօսթլըգ հուսուսընտէն պէրու գալպի եումուշայըպ , թէսավվուրը մէզքիւրտէն սարֆը նազար իթմիշ իտի ։ Իպթիտա Գաթըրինին հալինէ աճըմըշ օլտուղու կիպի , մուախխարէն տախի մէրգումէյէ բէք զիեատէ մուհապպէթ պաղլայըպ , Գաթըրինտէն ինթիգամ ալմագտան իսէ , քէնտիսի , քէնտի նէֆսինի ֆէտա իթմէք էվլա օլաճաղընա գարար վէրմիշ իտի ։

Եավաշ եավաշ Գաթըրին տախի հէնուզ էվլէնմիշ օլտուղու հալտէ կէօրմիւշ օլտուղու նապէճա ահվալտէն նաշի քետէր իյլէտիյի պիրուտէթի հալի պէր թարաֆ իտէրէք , մարքիզէ պաղը կէօնիւ սըրըր աչմաղա պաշլայըպ , նիհայէթ աղ վագըթ զարֆընտա եարըմըղ պիր ճիհէթի քէթմ իտէրէք , գուսուր պաշընա կէլէն շէյլէրի թէֆսիլիյլէ հիքեայէ իյլէտի ։

Հէքիմլէր , Գաթըրինի մուաեէնէ իտէրէք Բիրէնէ գարլըճալարընա կիթմէսինի թէնսիհ իթմիշ օլտուգլարընտան , Կրաթիէն զէվճէսիյլէ պէրապէր մահալլի մէզգիւրէ կիթմէյէ մէճպուր օլմըշ իտը ։

Օրատա խըտմէթ իթթիգլէրի օթէլտէ վէ պէրապէրճէ կէզտիգլէրի պաղչէտէ , պիր չօգ քիւչիւք չօճուգլար Գաթըրինին պաշընա թօբլանըրլ , մինի մինի էլլէրի վէ թաթլը կէօզլէրի վէ քիրազ կիպի գըրմըզը տուտագլարըյլա , Գաթըրինին հասէտինի թահրիք իտէրլէր իտի . Կրաթիէն իսէ չօճուգլարըն գէվճէսինէ նէ թէէսիրլի օլտըղընը կէօրիւպ , պըյըղընըն ալթընտան կիւլէր իտի .

Ինճամբրար , պէյնլէրինտէ վագը օլան պիրուտէթին իլա նիհայէ տէվամ իտէմէյէճէյինի Կրաթիէն բանա պիլտիրմէտէն գէլճէսի հազըրընտա նէզարէթ վէ հիմայէ մուամէլէ կէօսթէրմէյէ պաշլամըշ իսէ տէ , մէրգումէյի բէք տէ թազիգ իթմէքլիյի թէճվիզ իթմէմիշ իտի : Կրաթիէնին իթթիֆագ իթմիշ օլտըղը պու մէլէքի մահիրանէ , Գաթըրինէ պիր աղշամ զիխատէսիյլէ թէէսիր , վէ պունը Կրաթիէն տէ ֆարգ իթմիշ օլմաղլէ , գէվճէսինին էլինի թութուպ օրտատա ճիւր'աթ իտիպ , Գաթըրին տէ բույը մուվաֆագաթ կէօսթէրմիշ իտի :

Օ կիւնտէն պէրու պէյնլէրինտէ պիր տէրէճէյէ գատար իխթիլաֆ հասըլ օլմուշ իտի իսէ տէ , եինէ Գաթըրինին պիրուտէթի հալի վէ տէմի էնտիշէթի տէվամ իթմէքտէ օլտըղը մուխիլլ , Կրաթիէնտէ տախի բէք գըխատէ հավէս վէ իշթիհաք կէօրիւլմէմէքտէ իտի . Թաշըրատագիլերը զէնճլիքին սոգրաթինտէն հէր իկիսի պիգար օլտուգլարը հալտէ , Թաալլէթլէրի իգթիզասընճա , նէ պիրի նէ տէ տիգէրի զէնճիրի մէգգիւրիւ գըրըպ ատմագլըղը թէրվիճ իտէմէմէքտէ իտի . Կրաթիէնին թէրվիճ իթմէմէսինին սէպէպի , զէվճէսինին ճէսամէթի սէրվէթի օլտըղը կիպի , Գաթըրին տախի խալգըն լիսանընտա տուշմէքտէն իսէ , քիպր ու ազամէթինտէն մէնկէնէ արասընտա եաշամագլըղը թէրճիհ իթմէքտէ իտի : Հաթթա Կրաթիէն, մարքիզ տը Սալլօվէզէ իքինճի տէֆա օլարագ թէսատիւֆ իթտիյի վէ մասմուաթէ Ալպէր Պօրէլ իլէ մաշուգէսի մագամընտա իխթիլաթտա պուլունտըղը սըրատա պիլէ , զէվճէսիյլէ պիւսպիւթիւն գաթը միւնասիպէթ իթմէմիշ իտի :

Մարքիզ տը Սալլօվէզ իլէ վուգու պուլան սօն միւլագաթտան սօնրա , մէրգումէյի կէօրմէք իչին Կրաթիէն իքի կիւն բէք չօգ ուղրաշմըշ վէ նիհայէթ զէվճէսինին սալօնընտա բասթ կէթիրմիշ իտի . Լագին օ կիւնիւ սա՛իր պիր չօգ միսաֆիրլէր պուլունտըղընտան , հիչ քիմսէնին ֆարգ իտէմէյէճէյի սուրէթտէ մուսահէպէթէ պաշլաեարագ . — Վատընըզը ունութտընը՞զ մը . — տէյու սուալ իթտի :

Մարքիզ ալէվկիր օլան նազարըյլա պէլլիսիզճէ Կրաթիէնին խուզուրունէ պագարագ . — Խայըր . հիչ պիր չէյի ունութմազ օլտըղըմը սէօյլէ՞մէմիշ մի իտիմ .

— Օ հալտէ շու պիր գաչ սաագըգտա զարֆընտանպէրի հիչ կէօրիւնմէտինիզ .

— Եօլլէ պիր թէքլիֆ հիչ տուշիւնմէքսիզին գապուլ օլընաբիլի՞ր մի .

— Սէօյլէնիլտէ սէպաբ իթմէյէճէյինիզէ էմին իտիմ .

— Պի՞մ տէմիշ . — տէտիգտէ , Կրաթիէնին սէսինճինի պիլ միչահէտէ .

— Պէնտէնսէ կէլ , եօգսա գալգար կիտէրիմ , խալգըն նազարը տըգգաթընը տավէթ իթմէք իսթէմէմ .

— Հագգընըզ վար ամմա , սիզ պէնի տիվանէ իտէյօրսընըզ :

— Պէն սիզէ թարըյմազդա վէ մահզա սիզին իչին եաշամագտա օլտըղըմ հալտէ , սիզ պանա պիր արալըգ իւմիտ վէրիպ պիր արալըգ տա կըրարագ մէհրումիյէթէ աթըյօրսընըզ :

— Պու նէ գատար հիսսիյաթլըն վար ըմըշ .

— Օլմա՞զ մը եա . Խաթըրըմա սիզ կէլտիքճէ , պաշըմտա աթէշլէր եանմաղա պաշլայօր . ատէթա քէնտիմտէն գօրգույօրըմ . Տիվանէ օլաճաղըմ զաննիտիյօրըմ . Լագին նէ վագըթ կէլէճէքսինիզ , օնը անլամայըմ .

Մարքիզ տիւշիւնմէյէ պաշլատը , վէ նիհայէթ . — Ճում'ա կիւնիւ կէլիրիմ . — տէյու ճէվապ վէրտի .

Կրաթիէն՝ սէվինճ իլէ . — Սաաթ գա՞չտա .

— Թէաթրօտան չըգտըգտան սօնրա .

— Սիզի նէ՞րէտէ պուլաճաղըմ .

— Ճարօնըլը արապաճըմ ըլա կէլէճէյիմ . Պօնմարշէնին էօնիւնտէ պէնի պըրագաճագ . օնտան սօնրա խուրիյէճէյիմ . Սիզ պէնի օրատա պէքլէյէճէքսինիզ վէ էվինիզէ կէօթիւրիւրսիւնիւզ ,

— Բէք ալէա . . . լագին թէրէտտիւտ իթմէյէսինիզ , օ գէմանա գատար բէքլիման օլմալըսընըզ , սէօյլէնիլտէն տէօնմէյէսինիզ .

— Խայըր . սուրէթի գաթիյէտէ գարար վէրմիշիմ տիր .

— Վէրմիշ օլտըղընըզ գարարտան տօլայը բէքլիման օլմալըճաղընըզա սիզի թէ՛էմին իտէրիմ .

— Պէն տէ եօլէ մէ՛մուլ իտէրիմ . Լագին չիմտիտէն սիզէ պիր չէյ սէօյլէյիմ .

— Սէօյլէյին :

— Եվլին իչինտէ . պէնի քիմսէ կէօրմէ յէճէք տիր . մուղայէլէ հալինտէ սէնին իլէ բէք ֆէնա պօղուշըրըմ :

— Գօրգմայըն , պու պապտէ հէր տիւրլիւ թէտպիրի իթթիխազ իտէրիմ :

— Էյի տիւշիւն զիրա , պաշլըճա պէնի րահաթսըզ իտէն շէյ պու խուսուս տըր :

— Պէնիմ կէօթիւրէճէյիմ եօլլարտան կէչտիկինիզ հալտէ , հիչ պիր վէճհիլէ տէ գօրգու օլամազ :

Օ տա սէնին իչին տիր : Հէր ճիհէթլէ էմին օլմատըգճա , կէչէմէմ :

— Պէն սաատէթի հալիմի թէմին իթմիշիմ տէմէք տիր . օ հալտէ ճումա՛ կիւնիւ ինշալլահ կէօրիւշիւրիւզ :

Օ կիւնիւ աքշամ իւսթիւ , Կրամթիէնին զէվճէսի պիր մէքթուպ ալտը : Կէլիշի կիւզէլ մէքթուպը աչտը , վէ էվվէլա իմզասընը արատը ամմա մէքթուպտա իմզա եօգ իտի :

Մէքթուպըն խիւլասասը մաալի շունտան իպարէթ իտի :

«Վիգօնթէս տէ Պլէր , պու կէճէ զէվճի կէլտիկտէն սօնրա , օտասընա կիթսին , կիթտիկի հալտէ հէր ճիհէթլէ քէնտիսինէ շումուլի օլան պաղը շէյլէրտէն խապէրտար օլաճագ տըր :»

Գատըն իսթիխֆաֆ իլէ կիւլմէյէ պաշլատը : Մէզքիւր մէքթուպ գալպինէ հիչ պիր վէճհ իլէ թէէսիր իթմէտի . օ հալտէ մէքթուպըն մինտէրիճաթը մուճիպինճէ զէվճինին օտասընա կիթմէմէյէ գարար վէրտի . Աքշամա գատար ասլա ֆիւթուր իթմէտի , լաքին կէճէ մէքթուպըն մինտէրիճաթը զիհնինի իշղալ իթմէյէ պաշլատը . Թաամտան սօնրա թապիի զէվճի պէրապէր օյնամագ իւզրէ , սալօնլարընտան պիրիսինէ կիթթի . վէ ասլա հըրս ու հիտտէթ իթմէքսիզին քէմալը մէթանէթլէ վէ ֆագաթ թէլաշլը պիր հալտէ էրքէնճէ էվէ ավտէթ վէ քէնտի քէնտինէ տէտի քի : — Մէքթուպըն մինտէրիճաթընա իմթիհանէն հարէքէթ իտէճէյիմ . զէվճէմ հէր նէ քի եապսա ֆիւթուր իթմէտիյիմ ճիհէթլէ , օնա գարշու հիտտէթ կէօսթէրմէյիմ , սատէճէ վուգուը մէճհուլ օլան ֆէնա պիր ֆիքրի եա մէն՛ իթմէյէ վէ եախօտ ֆիքրի մէզքիւր վուգու՛ պուլմիշ իսա , թասհիհի մաատէ իթմէյէ ղայրէթ իտէճէյիմ :

Օ աքշամ Ֆավար սօգագընտաքի Օբէրա-գօմիք թէաթրօսընտա , բէք չօգ ճէմիյէթ պուլունտուղու կիպի , մարքիզ տը Սալօվէզ

տախի րէնկի քեամիլէն ուչմուշ օլտուղու հալտէ , եալընըզ պաշընա լօճասընտա օթուրմագտա իտի : Կրամթիէն մարքիզին եանընա կիթմէյէ ճէսարէթ իթմէտիյին այնը ֆըրսաթ պուլունճայա տէյին , կէօզլէնիւ մէրգումէտէն այըրմադը միսիլլու , տըշարը չըգաճազը սըրատա տախի , արգասընտան կէօզլէտի . Ճաքօնը Արամաօ հայվանլարը քէմալը սիւր՛աթլէ գօշտուրմագտա օլտուղու հալտէ , Կրամթիէն քէնտի արապասըյլա , եէթիշիփ , մուայէն օլան մահալտէ մարքիզէ պէքլէտի : Մարքիզ արապատան էնիփ , հիչ պիր լագըրտը իթմէքսիզին տէրհալ Կրամթիէնին գօլընա կիրտի : Անճագ մարքիզ , Շանզէյլ սօգագընտան կիտէճէք իքէն , Վանօ սօգագընա կիրտիքլէրինի , կէօրտիւքտէ .

— Կիթտիյիմիզ եօլ եանլըշ տէյի՞լ մի տիր , վիգօնթ :

— Խայըր , սիզ պանա իթիմատ իտինիզ :

— Օ հալտէ նէ՞րէտէ իզ :

— Վանօ սօգագընտայըզ , եանի էվին պաղչէ թարաֆընտա :

— Եա՛ . անլատըմ , պաղչէնին կիզլի պիր գափուսը օլմալը :

— Էվվէթ , հաթթա իշթէ կէլտիք , շիմտի մէզքիւր գափուեը աչաճագըմ :

Կրամթիէնին պու գափուեը բէք սըգ իսթիմալ իթմէտէյի օլմասը լազըմ կէլիր քի անախթարը չէվիրմէսի ազըմինտէ , գափու սէսսիզճէ աչըլտը : Ֆրանսուազ էօնտէն իչէրիյէ կիրտի , վէ Կրամթիէն անախթարը չըգարտըգտան սօնրա իչէրիյէ կիրտիքտէ , թիթրէյէրէք մէրգումէնին էլինի թութտու .

— Գօրգույօրըմ :

— Տէյի՞լ մի սինիզ : Պէնիմ իլէ պէրապէր օլտուղունուզ սըրատա գօրգուլո՞ւր մը , նէտէ՞ն գօրգույօրսունուզ :

— Պիլմինէ բաթ կէլմէյէյիմ :

— Հիչ գօրգմա , զիրա օ նուգթէտէն հիչ թէլաշ իտէճէք շէյ եօգ :

Մարքիզ գօրգուսընտան շաշըրմըշ կիպի զանգըր զանգըր թիթրէյէրէք եավաշ եավաշ իլէրիլէմէքտէ իտի . քիւչիւք պիր սէս չըգգըրտա , տուրուպ էթրաֆը տինլէր իտի : Գէօյլէճէ իլէրիլէյէրէք գըշլաղա գատար կէլտիլէր :

Պաղչէնին թա նիհայէթինտէքի գափուսընա վարըլ օլտուգլարընտա . — Կիրինիզ , էֆէնտիմ :

— Կիրէլիմ . — ամմա , կէօրէճէքլէր :

— Խայըր, մատամ Մարանտէն իլէ գըզը վէ մարքի պագը քէրրէ եալընըզճա պուրատա կէլիրլէր, հալ պուքի պու սաաթտա պուրատա կէլմէք հիչ պիրինին խաթըրընտան կէչմէզ.

Վիգօնթ էլինտէ պիր ֆէնէր թութմըշ օլտըղը հալտէ մարքիզին արգասընտան եօգարը չըգմագտա օլուպ, իւչ գաթա մուվասէլէթլէրինտէ մարքիզ տուրուպ. — Պիրիսի կէլիյօր. — տէտի.

Կըրաթիէն գուլագ ասար, ֆիլ հագըգատ ղայէթ եավաշ պիր ա-յագ սէսի ալընմագտա իտի. Լաքին պու սէս օ գատար զայիֆ իտի քի, նէ թարաֆտան կէլտիյի մա'լում տէյիլ իտի. Ֆրանսուազ կէրի տէօնիւպ հէման ֆէնէրի սէօնտիւրտիւքտէն սօնրա, աշաղը էնմէյէ պաշլատըգտա. — Նէ՞րէյէ կիտէյօրսընըզ.

— Կիտէյօրըմ.

— Լաթիֆէ՞ մի իտէյօրսընըզ.

— Եօյլէ՞ մի զաննէ իտէյօրսընըզ. Քիմսէյէ թէսատիւֆ իթմէյէճէյիմիզի թէէմին իթմիշ օլտըղընըզ հալտէ հէր կիւն տէօրթ քիշինին էնիպ չըգմագտա օլտըղը պիր մէրտիվէնտէն պէնի եօգարը չըգարըյօրսընըզ.

— Պուրատա գատար չըգտըգտան սօնրա, աշաղըեա էնմէք տահա զիեատէ թէհլիքէլի տիր.

— Գօրգմայօրըմ կիտէճէյիմ.

— Վագըթ զայի իթմէմիշ օլսա ըտընըզ, շիմտիյէ գատար եօգարըեա չըգմըշ օլաճագտըգ.

— Պէն կիտէճէյիմ, տէյօրում. ավտէթտէ պուրատան կէչմէյէ հիչ պիր վէճհ իլէ ճէսարէթ իտէմէմ.

— Պաշգա թարաֆտան կէչէրիզ.

— Օլուր ա. պու տէֆա տա խըզմէթքեարլարա մախսուս օլան մէրտիվէնլէրտէն պիրինտէն էնտիրէճէքսին քի, օ հիչ իշիմէ կէլմէզ.

— Խայըր, պէնտէն պաշգա քիմսէնին պիլմէտիյի պիր թարաֆտան կէչիրէճէյիմ.

— Պէ՞նի թէսքին իթմէք իչին սէօյլէ՞մէյօրմըսըն.

— Խայըր, սիզ չըգընըզ. ավտէթտէ նէրէտէն կէչէճէյիմիզի կէօրիւրսիւնիւզ.

Եօգարը չըգտըգլարընտա, մարքիզ սաղա տօղրու մէյլ իթտի իսէ տէ, Կըրաթիէն գօլունտան թութուպ. — Օ թարաֆա կիթմէյինիզ, վիգօնթէսին օտասը օ թարաֆտա տըր.

Ֆրանսուազըն տիշլէրի քէսիլտի վէ ղայէթ եավաշ պիր սէս իլէ. — Վիգօնթէս ատաթըմ օլտըղը հալտէ, պէնիմ իթտիյիմէ խըեանէթ թա'պիր օլունըր.

Կըրաթիէն՝ Ֆրանսուազըն էլինտէն թութուպ, սիւր'աթլէ քէնտի տաիրէսինէ կէօթիւրէրէք իչէրի կիրտիքտէն սօնրա, գաբուեը քիլիտլէտի, վէ մարքիզին ախագլարընա գաբանըպ. — Էն սօնունտա պանա աֆվ իտինիզ, արթըգ միւէպպէտէն պէնիմ մալըմսընըզ. — տէյէրէք, տէլի կիպի եէրլէրտէ սիւրիւնմէքտէ, վէ էլպիսէսինին էթէյինի էօփմէքտէ իտի. Պիր արալըգ այաղա գալգըպ, մէրգումէյի տէրաղուշ իթմէյէ թէշէպպիւս իթտիքտէ, Ֆրանսուազ կէրի կէրի չէքիլիպ. — Աֆվ իտէրսինիզ վիգօնթ. էվվէլ պէ էվվէլ սիզէ պիր շէյ սուալ իտէճէյիմ. — տէյէրէք, գաբուեա էն զիեատէ եագըն օլան սէտիրին իւսթիւնէ օթուրտու. Մարքիզին շու թավրընտան Կըրաթիէն բէք զիեատէ մէեուս օլարագ, պիր քէրրէ տահա մէրգումէնին պէլինէ սարըլտը. Մարքիզ իպթիտաատէ եինէ տուչարը խէյէճան օլտը իսէ տէ, մուախխարէն միւսաատէքեարանէ տավրանըպ, իչ օտասընըն գաբուսընա աթֆը նազար իտէրէք. — Պէքլէյօրում. պաշգա պագալըմ.

— Սիզի օ գատար սէվէր իտիմ. շիմտիքի կիպի սիզէ թաբընըր ըտըմ. հիչ պիր շէյ կէօզիւմէ կէօրիւնմէմէքտէ իտի. անճագ տայըմ մարքի տը Սալօն էվլէնմէքլիյիմի թալէպ իթտի. Կէչիրմէքտէ օլտըղըմ ղայրը մունթազամ էօմրէ պիր նէթիճէ վէրմէք իչին պիր ան էվվէլ էվլէնտիրմէք սէվտասընա տիւշիւպ, մուվաֆագաթ իթմէտիյիմ թագտիրտէ պէնի թարտ իտէճէյինի թէհտիտ իթտի . . . . օ հալտէ . . . .

— Օ հալտէ տայընըզըն միրասընտան մահրում գալմամագ իչին պէնի ֆէտա իթտին.

— Ա՛հ. Ալլահ աշգընա գաշլարընը չաթմա. պէնի տիվանէ իտէն շու լաթիֆ կէօզլէրինիզտէ ալաիմի հիտտէթ բէյտա օլմասըն. Սիզի ագչէ թամաըյլա ֆէտա իթմէմիշ օլտըղըմա էմին օլընըզ. Պաշգա սէպէպլէր օլմասա ըտը տայըմըն միրասընը քիմ տիւշիւնիւր իտի.

— Օ սէպէպլէր հա՞նկիլէր ըմիշ.

— Միւթէվէֆֆա բէտէրիմին պիր թագըմ հարէքեաթը մէճնունանէսի նէթիճէսի օլարագ, ուղրամըշ օլտըղը զարար վէ զիեանլարըն ճիւմլէսինի պիր սէմահէթի ալիճէնապանէ իլէ տայըմ թազմին իլէ-

տը ։ Մուախխարէն հէմշիրէսինի եանը վարըտէմի նէզտինէ ալըպ, ջօլունճէյէ տէյին պագտըղը կիպի, պէնի տէ էվլատը կիպի պէօյիւթտիւ ։ Մուհիմ պիր մէսէլէտէ տայըմա իթաաթ իթմէմէք վէ հիտտէթ վէ ղաղապընը պա՛խս օլապիլէճէք աճըպէ թէսատուֆ իթմէք իգթիտարըմ խարիճինտա վէ մէպտէմէ մուխալիֆ օլտըղընտան, պիզզարուր իթաաթա մէճպուր օլտըմ ։ Սինէմի թըրմալայարագ, վէ կէօզլէրիմտէն օլանճա եաշը տէօքէրէք վէ եօմը տէնիլէն շէյէ լանէթ օգուեարագ, մէթանէթի մէվճուտէմի սարֆ իտիպ սիզտէն գաչմագա մէճպուր օլտըմ. զիրա սիզի կէօրսիւրսէմ եէմինլէրիմի վէ վաատլարըմը ունուտաճաղըմա էմին իտիմ. – տէտիքտէ, մարքիզին սօլղուն եանագլարընտան աշաղըյա սէյլ կիպի ագան եաշլարտան վիգօնթ պիր գաթ տահա սէրմէսթ օլտը ։ Ֆրանսուազ իսէ էլլէրիյլէ կէօզլէրինի սիլէրէք. ղայէթ եավաշ պիր սէտա իլէ.

— Պաշըմա եաղըլըտըղըն ֆէլաքէթլէրտէն նէ հալէ տուչար օլտըղըմը թէսավվուր իտէմէզսին ։

—Էվվէթ, իթմիշ օլտըղըմ խապասէթին տէրէճէսինի պիլիրիմ. սէնին ուղրունա հէր շէյի ֆէտա իթմէլի իտիմ. լաքին հաղգըմտա սարֆ իտէկէլմէքտէ օլտըղըն սէմահէթ, իշլէմիշ օլտըղըմ գապահաթը գաթ էնտէր գաթ աղըրլաշտըրտըղը մուխիլլու, աչգ ու սէվտամը տա զիւատէսիյլէ թէշտիտ վէ թէզյիտ իթմէքտէ տիր ։ Ահ սիզի նասըլ սէվտիյիմի թէսավվուր իտէմէզսինիզ տի... – տէյէրէք, մարքիզի քէնարինէ տօղրը չէքիպ, սէվտա ախէշլիյէ ալէվլիլը օլան աղըզընը մէրզումէնին խուզինէ թագրիպ իթմէյէ սավաշտը ։ Գուպուտէլէր խուզինիւ թէլվիս իթտիյինի անլատըղը հալտէ մարքիզ, միւտաֆաաա ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի. զիրա հէր հալտէ մագտուրինա նա՛իլ օլմագ սէվտասընա տիւշմիւշ իտի ։ Կրաթիէնէ մուխալիֆէթ իտէճէք օլսա, հէր հալտէ իսթիհզալ իթմէք իսթէտիյի մալիւմաթը ալամաեաճաղընա էմին օլտըղընտան, սապր ու թէհամմիւլէ գարար վէրտի..

— Սէնի եօլիւմ օլտուղճա սէվէճէյիմ ։ Գապ՛էզին եօլիւմ օլտուղճա սէնտէն այրըլամամ ։ Սէն տէ պէնտէն այրըլմայաճաղըսըն եա. – տէյու թէքրար իթմէքտէ օլտըղը սըրատա, մարքիզին տամարլարընտաքի գանըն ճէվէլանը տուրտը ։ Նաղէհան եանընտաքի տօանըն գափուսու վուրուլտը ։

Մարքիզին կէօզլէրինտէ ալամէթի տէհշէթ պէյտա օլարագ

եըլան կիպի Կրաթիէնին գօլլարը արասընտան սըյրըլըպ, աեաղա գալգտը տուրտը ։

— Գափու վուրուլույօր, մահվ օլտըմ.

Կրաթիէն, մարքիզտէն զիատէ տուչարը տէհշէթ օլտըղը հալտէ մէրգումէյի թէէմին իթմէյէ ղայրէթ իտիպ.

— Գօրգմայըն, պիր շէյ եօգ. – տէտի իսէ տէ, գաբուսըն արգասընտան շէվճէսի Գաթըրին.

— Կրաթիէ՛ն, աչ գաբույը. սէնին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ. – տէյու պաղըրտը ։

— Ահ. իշիտ, շէվճէն տիր... – տիյէրէք պօյնընա սարըլըպ – Գաչըր պէնի, պէն կիտէյիմ ։

Գաթըրին. – Կրաթիէն, Կրաթիէն, աչ գաբույը տէյօրըմ իշիթմէյօրմըսըն. աչմաեաճագ օլուրսան գըրմաղա մէճպուր օլաճաղըմ.

Կրաթիէն իշին նէրէյէ վարաճաղընը անլայըպ, գաբույը աչմաղա գարար վէրտիքտէն սօնրա, տախիէսինին արգա թարաֆընտա վագը օլան, տար վէ կիզլի պիր եօլա տօղրը սէյիրթտիրիպ, մարքիզէ. – արգամտան կէլ. – տէտի.

Մարքիզ իթաաթա մէճպուր օլտը ։ Կիթտիքլէրի եօլ գարանլըգ օլտըղընտան. Կրաթիէն չամատանլարտան պիրինտէն պիր մում չըգարմըշ վէ տիկէրլէրինի սէօնտիւրմիւշ իտի ։ Պիր գաչ ատըմ եիւրիւտիւքտէն սօնրա, տօղրամանըն արասընտա վագը կիզլի պիր եաեա վիգօնթ տօգունտըգտա, պիր տէլիք աչըլըպ պիր նէրտիւվէն կէօրիւնտիւ, Ֆրանսուազ զիատէսիյլէ շաշըրըպ քէմալը տէհշէթլէ կէրի կէրի չէքիլտի ։

— Գօրգույօրըմ, չաբուգ պիզի կէօրէն օլուրսա...

— Գուրատա հիչ պիր թէհլիքէ եօգ տըր. – տէյէրէք, մարքիզին էլինտէն թութուպ, աշաղըյա ինմէյէ պաշլատը ։

— Գաբույը սէսսիզճէ գաբայըն տա հիչ գօրգմայըն, մարքիզ. – տէտի ։

Մարքիզին գալպի շիտտէթլէ չարբմագտա, վէ նէֆէսի ալամամագտա իտի ։

Գու նէրտիվէնին պասամագլարը տար վէ խուսուսի օլտըղը միւխլու, տիկգատլա ինթիզամ էտէմէտի կէօրիւնմէքտէ իտի ։ Եօգարը չըգարգաընտա քիւչիւք պիր գապույա թէսատիւֆ իթտիլէր. մարքիզ տէրհալ հայրէթլէ կէրի չէքիլտի ։

Կրաթիէն՝ մարքիզին էլինտէն թութուպ. — Նէ՞ օլույօրսընըզ.- տէյու սուալ իթտի:

— Եա պու գարընըն արգասընտա պիրիսի վար իսա... Նէ՞ եափաճաղըզ:

— Միւմքին տէյիլ: Պու գարըտան մարքի տը Սալլօնըն տախրէսինէ չըգըլըր, պէօյլէ պիր գարընըն մէվճուտ օլտըղընը քիմսէ պիլմէզ: Աթալարըմըզ ագըլլը ատամլար ըմըշ, Պէօյլէ պիր գարը պուլունտուղընը պէնտէն պաշգա էվին իչինտէ շիմտիյէ գատար քիմսէ ֆարգ իտէմէմիշ տիր:

Մարքիզին գուլաղընա պիր սէս կէլմէքլէ պէրապէր գարը աչըլտը. գօնաղըն թա՛նիհայէթինտէքի գուլէ կիպի պիր մահալին ալթընտա պուլընմագտա ըտըլար: Մարքիզ վիգօնթըն գօլընա կիրիպ հէման պաղչէ գարըսընտան Վաննօ սօգաղընա չըգտըլար. Իւչ ատըմ գատար եուրիւտիւքտէն սօնրա, մարքիզ տուրտու:

— Պէք ֆէնա պիր հալէ տուչար օլտըմ.

— Պիր ազ տահա ճէսարէթ էթ. արթըգ հիչ պիր թէհլիքէ գալմատը:

— Տիմէք քի շիմտիյէ գատար թէհլիքէ իչինտէ իտիք:

— Շու կիպի եօլ օլմասա ըտը. հալպուքի պէք թէհլիքէլի իտի:

— Սիզին խապէրինիզ օլմագսըզըն, օ կիպի եօլը էվին իչինտէ պիլէն վար իսա...

— Պիմէնին պիլմէտիյինէ գաթիյէն էմին իմ:

— Հիչ պիր չէյէ գաթիյէն էմնիյէթ իտիլէմէզ:

— Պու խուսուստա ղայէթլէ էմին իմ.

— Պու կիպի նէրտիվէնի, էմէքտարանը գատիմէտէն պիրինին վէ եախօտ պիլզզաթ մարքի տը Սալլօնըն պիլմէտիյի նէ՞ մալիւմ.

— Մարքինին պիլմէսի միւհթէմէլ տիր. լաքին էմէքտարանտան պիրինին օլմատըղընա չիւպհէմ եօգ տուր:

— Գօրգարըմ քի սիզ քէնտի քէնտինիզի ալտաթըյօրսընըզ:

— Տէմէք օլուր քի պիր տահա կէլմէյէ ճէսարէթ իթմէյէճէքսինիզ. սէօյլէտիյիմ էմին օլտըղըմըն էսպապը միւճիպէսի վար տըր... էսպապը մէզքիւրէյի պիլէճէք օլսանըզ:

— Պաթըլ իթիգատլարա րիայէթ իտէն պիր գատըն օլսա ըտըմ, գապահաթըմըն ճէզասընը պուլտըմ տէյու ինանաճագտըմ:

— Էօյլէ էֆքեարա զահիպ օլմագ ատէթա տիվանէլիք տիր:

Կրաթիէն պու սըրատա տախի մարքիզէ սարըլըպ վէ աղզընը գուլաղընա եագլաշտըրըպ. — Պունճա վագըթտան պէրու խասրաթ իթտիյիմ սէնին կիպի պիր կէնճինի նասըլ էլէ կէչիրտիքտէն սօնրա, պիր տահա սէնտէն վազ կէչէ՞ճէյիմ տէյու զաննը իտիյօրսըն:

Մարքիզ տը Սարլօվէզ, Կրաթիէնին էլինտէն տար եագայը գուրթարըպ. — Պու նէ շիտտէթլի աթէշ. պէօյլէ սօգագըն օրթասընտա մէքթէպ չօճուղը կիպի խուզուսու էօփմէք ճա՛իզ մի տիր. Կէօրէն օլուրսա նէ՞ սէօյլէր:

— Նէ՞ տէյէճէք. միւպթէլայը աշգ ու սէվտա օլմուշ պիր աշըգ քի, սէվէ սէվէ գանը օլմայօր, տէյէճէք... սէօյլէյին կէլէճէ՞ք մի սանըզ. էյէր եօգ տէյէճէք օլուրսանըզ հէր տիւրլիւ տիվանէլիկի կէօզիւմէ ալըրըմ տըր:

— Նէ՞րէյէ կէլէյիմ:

— Օրասը պէնիմ իչիմ տէյիլ. պիր քէրրէ մահալը միւլագաթը թային իթմէյէ գալգըշալըմ, րաստ կիթմէտի, պիր տահա ճէսարէթ իտէմէմ. հէր հալտէ պէ՞ն մի միւնասիպ պիր մահալ պուլմալըյըմ:

— Էվէթ, վէ լաքին նէ տէրէճէ իհթիյաթքեար օլտըղըմը խաթըրընտան չըգարմա:

Պու սուրէթլէ գօնուշարագ Պօն Մարշէ մաղազասընա մուվասէլէթ իթտիլէր. մաղազանըն էօնիւնտէքի մէյտանտա Սրամատօ օթուրմուշ մարքիզին վիրուտինէ պէքլէմէքտէ վէ կէօզլէրի փարըլ փարըլ փարլամագտա ըտը:

Մարքիզ արապայա պինէճէյի սըրատա, վիգօնթ Կրաթիէնթա եանընա կիտիպ. — Պէօյլէ պիր էմէլիմ վար Ֆրանսուազ. միւսաատէ էթ տէ էվէ գատար պէրապէր կէլէյիմ:

— Չըլտըրտը՞ն մը:

— Պէլքի:

— Խըզմէթքեարլըղը ունութտը՞ն մը:

— Պէնի սէվմէ՞զ միսին:

— Իթմիշ օլտըղըմ շու ֆէտաքեարլըգտան սօնրա սէնի սէվմիյէմէ իմքեան չիւպհէ՞ մի իտէյօրսըն:

— Էօյլէ իսէ հիչ օլմազսա էվէ գատար պէրապէր կէլէյիմ, իչէրիյէ կիրմէմ:

— Գապիլ տէյիլ, օլամազ:

— Նի՞չին:

— Նամուսըմա խալէլ կէլէճէկլէր, վէ սանիյէն պու կէճէքի տուհաֆ օլտուղում խէյէճանա պիր տահա տուհաֆ օլմագ իսթէմէմ. Էյէր պէնի սէվէ խանըմ, պու ճինէթլէրի տիւշիւնիւպ տէ, էլան ըղրար իթմէզտինիզ:

— Բու սէօզլէրէ գարշը իթաաթ իթմէքտէն պաշգա էլիմտէն նէ կէլիր: Ղալպին իչէրիտէ նէլէ կէօրիւշէճէյիզ, տէյի՛լ մի, սէօզ վէրի՞յոր մըսըն:

— Էվէթ վէրիրիմ:

— Բու պօշ պիր սէօզ տէյիլ տիր:

— Պէ՛ն մի նէմինլէրիմի վէ վաատլարըմը իճրա իթմէյօրըմ:

— Սէօյլէ պիլմէյօրըմ. գուսուրըմը աֆվ էթ. ագլըմ պաշըմտա տէյիլ, գալպիմ շիտտէթլէ չարփըյօր...

Արտանտօ հայվանլարա տօգունտուրըլտա, Կրաթիէն արապասըն աթլընտա էյիլմէյէ պագմագ գալմըշ իքէն, հէման աղլը պաշընա կէլիպ.

— Եա գարըմ. աճապա գարըմ նէ՞ օլտը: պէն նէ՞ եափտըմ. — տէտի. մուախխարէն պիր մուտաէթ մութալաատան սոնրա. քէնտի քէնտինէ տէտի քի. — Նէ օլմասըն իհթիմալի վար. մումլարը սէօն-տիւրտիւմ. հիչ պիր կիւրիւլթիւ էթմէտիք. պէլքի հէնուզ էվէ կիթմէմիշիմ զանն իտէճէք տիր. վագըթ տա կէչտի. քլէօպտէ ի-տիմ տէրիմ վէսսալամ:

Տօղրըճա Պարպէ-տը-Ժույ սօգագընըն եօլընը թութուպ, էվէ մուվասալէթինտէ պէօյլէ գարըսը չալտը:

Վիգօնթէս տէ Գիէր զէվճինին օտասընտա օլտուղունա էմին օլ-տուղը հալտէ գարըսը աչմամասընտան տօլայը զիհատէսիլէ սու-չարը հիտաէթ օլմուշ ըտը: Եէտինտէ պուլընան անախթարը քիլիտէ սօգուպ, տէօնտիւրմէք իսթէտի իսէ տէ, անախթար տէօնմէտիյին-տէն, զէվճինին գարըսը իչէրիտէն քիլիտլէմիշ օլտուղունը անլայա-րագ, անախթարը քիլիտին իւսթիւնտէ պըրագըպ, հըզլը իլէ գա-բուսը վուրմաղա պաշլատը. գարըսը վուրմասըյլա, անախթար քի-լիտտէն չըգըփ նէրէ տիւշտիւ: Կրաթիէն անախթարըն տիւշմէսի-նին սէսինի ալտըգտա, իչին նէ օլտուղունը անլատը:

Գաթըրին թէքրար անախթարը քիլիտէ սօգարագտա գարու ա-չըլըպ, շամտան էլինտէ իչէրի կիրտի. էլլէրի թիթրէմէյէ պաշլա-յըպ, պէնզի քիւմիւլէն ուչտը: Պիր արալըգ կէօրէճէյի խապասէթի կէօրմէմէք իւզրէ օտայա կիրմէքսիզին կէրի տէօնմէքլիյի թէսավ-

վուր իթտի. կիրտիյի գարըսյա աթֆը նազար իլէ տախրէսինէ կիթ-մէք իւզրէ պիր իքի ատըմ աթըլը ըսա տա, խըլաֆը ըխթար օլա-րագ, զէվճէսինին նէ կիպի մէլանէթլէ պուլընտուղունը կէօրմէք վէ անլամագ մէրագը մէթանէթի վագըրասընա ղալէպէ իտէրէք, զէվճինին եաթագ օտասընա կիրտի:

Իչէրի կիրէր կիրմէզ, մուէսսիր պիր գօգու ալտը քի թանըխա-մատը: Իչէրիյի գարանլըգ կէօրտիւքտէ հայրէթ վէ թէաճճիւպտէ գալտը ըսա տա, Կրաթիէնին հիյլէքեար վէ տէսիսէքեար պիր քիմ-սէ օլտուղունը պիլտիյինտէն, օտանըն հէր թարաֆընը կէօզտէն կէ-չիրտի. չամտանլըգտագի մումլարա պագտը. հէնուզ սօնմամըշ օլտուգլարընը անլատըգտա, քէնտի քէնտինէ. — Իչէրտէ օլտուղունա ղայէթ էմին իտիմ. — տէյիպ նինէ էթրաֆա պագտը վէ լաքին թէ-լաշ արասընտա, ունուտուլմուշ պիր շէյ կէօզիւնէ իլիշմէտի: Օտա-նըն պիր ճիհէթինտէ, պէրտէլէր իլէ մէսթուր օլան պիր գարու ա-չըգ գալմըշ օլտուղընտան, ղալիպ պիր գուվվէի ճազիպէ իճապա-թըյլա, մէզգիւր գարըսյա տօղրը կիթտի. վէ գարուտան աշըրը չըգտը: Օ անէ տէյին հիչ կիրմէմիշ օլտուղու գարանլըգ պիր մահա-լէ չըգտը: Մահալլը մէզգիւրտէ թազէ պիր հավա իչէրիյի կիպի պիր տէ րութուպէթ գօգուսու վագը օլտուղընտան, պու մահալ սու-րէթի զահիրէտէ Գաթըրինէ թէէսիր իթտի: Պիրազ տահա իչէրի կիթտի: Եաէն րուզկեարտան մում սէօնէճէք րատէյէ կէլտի. պու մահալ տար պիր եօլ օլուպ, վիգօնթէս նիհայէթինէ գատար կիթ-տիքտէն սօնրա կէրի տէօնտիւ. վէ, — Բուրատա կիզլի պիր գա-րու վար տըր ամմա ըրգգաթ իթմէքսիզին կէչմիշ օլմալըյըմ. — տէյէ-րէք, տօղրամալըտը եօգլամաղա պաշլատը. պիր արալըգ պիրտէն պիրէ տուրտը. տօղրամանըն արալըղընտան րուզկեար իչէմէքտէ օլտուղունը հիսս իլէ գարունըն օրատա օլտուղունը անլայըպ. տօղ-րամայը եօգլատը: Գարու աչըլտը. Գաթըրին թիթրէյէ թիթրէյէ կէօզլէրի գարարմըշ օլտուղու հալտէ իչէրիյէ աթֆը նիկեահ էյլէտի. օ անէ տէյին պիլմէտիյի պիր թագըմ շէյլէրէ խայրէթտար օլա-ճաղընը հիսս էյլէտի: Տուհաֆ օլտուղու խէյէճանա թէհամմիւլկիւզար օլամայարագ, օրըթ իւսթիւնէ տիւշտիւ գալտը:

— Ահ. խային ատամ. մէլուն ատամ. — տէյիպ, պայըլտը:

Կրաթիէնին մարքիզ իլէ աճէլէ ֆիրար իթտիյի սըրատա, այթ գաթտա եաթմագտա օլան մարքի տը Սալօն տէ հալ ույգու-սընտան ույանմըշ վէ բաթըրտըյընըն նէտէն զուհուր իթտիյինի

անլամաղ ազմինէ տիւշմիւշ իտի: Կրաթիէնին էվին իչինտէ պիր մէ՛րանէթ թաւհա իճրա իթմիշ օլտըղընա էմին օլարադ քէնտի քէնտինէ տէտի քի. — Էյէր էվին իչինտէ պիր մէրանէթէ միւթէճասիր օլուր իսա, պունա թէհամմիւլ իտէմէմ:

Պու սուրէթլէ միւթալաայա տալմըշ օլտըղը սըրատա, պիր ճամըն եէրէ տիւշմէսի կիւրիւլթիւսիւնիւ իշիթմէքլէ, հէման եաթաղընտան սըչրայըփ, աճէլէթէն կիյինիփ վէ գանտիլտէն պիր մում եագարագ. սիւրաթլէ վէ ֆագաթ մատամ Մարանգէնի ույանտըրմամաղ իւզրէ սէսսիզճէ եօգարը չըգտը.

Գաթըրինին օտասը պօշ ըտը: Եանընտաքի օտա հաքէզա, հաթթա հէնիւզ պօզուլմամըշ օլտըղընտան, Մարքի ֆէվգէլատէ թէլաշ վէ մէրագլա, տըշարը չըգտը վէ տիվանխանէնին թա սօնընտա պիր ըշըգ կէօրմէքլէ վիգօնթըն օտասընըն գափուսը աչըգ օլտըղընը անլատը:

Գաթըրինին եաթաղը կիպի Մարքի տէ հէր թարաֆա պագտը. Կրաթիէնին էվէ կէլմէմիշ վէ կէլմիշ իսէ տէ թէքրար չըգմըշ օլմասընը թախմին իյլէտի: Պէրտէ իլէ մէսթուր օլան գափու Գաթըրինին նազարը տըգգաթընը ճէլպ իթմէյի մուխիլլ, Մարքինին տախի ճէլպ իթմէյինտէն, մէզքիւր գափուտան Մարքի տախի րութուպէթլի վէ գօգուլու մահալլէ չըգտը: Պիրազ թէաճճիւպ իտէրէք պիր գաչ ատըմ իլէրիլէտի. վէ նակէհան պիր կիւրիւլթիւ իշիթմէքլէ սօլուգ սօլուգ թէր տէօքմէյէ պաշլատը: Գաթըրին պիր նէրտիվէնէ գարշը վագը օլան պիր տէլիկին էօնիւնէ տայանըփ տուրմըշ ըտը:

Անճագ սէսինի ալտըգտա, կէլէն գօճասը տըր զաննըյլա, միւտաֆաա վէ եախօտ թէարրուզա հազըր պիր հալտէ կէօզլէրինտէն աթէշ սաչարագ տիքիլտի տուրտը: Անճագ էլինտէքի մումըն ըշըղընտան Մարքիյի թանըյըփ, պիլա իխթիյար պօյնունա սարըլարագ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամաղա պաշլատը:

Նութգա մէճալլէրի գալմամըշ օլտըղընտան, հէր իքիսի տէ սիւգիւթ իթմէքտէ իտի: Գաթըրինին պաշը տէօնմէյէ վէ կէօզլէրինտէն աթէշ չըգմաղա պաշլատը. — Չապուգ օլ տայըճըղըմ պէնի օտամա կէօթիւր, պայըլըյօրում: Ահ . . . հա Ռաֆայէլ . . . նէ լանէթլի կիւլին ըմիշիմ . . . օ գան, օ ալչագ մախլուգ . . . պէնի նէ հալէրէ կիրիֆթար իթտի . . . — տէտիքտէ, Մարքի, մէրգումէյի եէրտէն գալտըրըփ վէ օմուզընա ալըփ տէլի կիպի գօշարագ օտասը-

նա կէօթիւրտիւ վէ գանափէնին իւզէրինէ եաթըրտըղտան սօնրա, խըզմէթքեարլարը չաղըրմաղ իւզրէ տըշարը ֆըրլատը:

— Իշիթմէյօրմըսընըզ, ինսաֆսըզլար . . . պէն աշաղըտա իքէն մատամըն սէսինի իշիթտիմ. սիզ իսէ քիւթիւք կիպի ույույօրսընըզ. չապուգ աշաղը էնին. կիւրիւլթիւ իթմէյին:

Գաթըրինին պիրինճի խըզմէթճիսի. միս Մօ նամընտա Իրլանտալը պիր գըզ, գայէթ չէքի օլտըղտան պաշգա, վիգօնթէսէ պէք զիյատէ սատըգ ըտը:

Մէրգումէ միս Մօ. — Մատամ Մարանգէնէ մալիւմաթ վէրէլիմ մի. — տէյու, Մարքիյէ սօրտըղտա.

Մարքի. — Մատամը թա՛ճիզ իթմէյէ հաճէթ եօգ. — տէյու ճէվապընա.

— Օ հալտէ պիր հէքիմ չաղըրալըմ, վիգօնթէսին պէնզի պէք զիյատէ սօլմըշ, պէն պու հալի հիչ պէյէնմէյօրըմ:

— Կիթ. լագին նէ եապաճագսանըզ պիր ան էվվէլ եափընըզ:

— Անթուանը ուեանտըրալըմ տա հէքիմէ կէօնտէրէլիմ. պէն տէ մատամըն եանընտա օթուրայըմ:

— Էվվէթ. էվվէթ. նէ իսթէրսէնիզ եափընըզ:

Եարըմ սաաթ սօնրա հէքիմ կէլտի, խասթայը պիր էյիճէ մուաեէնէ իթթիքթէն սօնրա գաշլարընը չաթըփ. — Շիմտիյէ գատար մատամըն գալպինտէ հիչ պիր մարազ եօգըտը. եալընըզ պիրազ գան ղալիպլիյի վար ըտը . . . Եէնի պիր վագըա՞ մը զուհուր իթտի. — տէյէրէք, թէքրար մուաեէնէյէ պաշլատը. — Տամար չաթլամասը տէյիլ. գալպի պէք մունթազամ սուրէթտէ չալըշայօր. պիրազ խաֆիֆճէ . . .

Մարքի. — Թէհլիքէլի պիր շէյ տէ՞յիլ տիր եա:

Հէքիմ. — Մէ՛մուլ իթմէմ. հաթթա մուզայիրի . . .

Մարքի. — Նասըլ մուզայիրի . . . նէ տէմէք իսթէյօրսըն. տօգթօր. սէօյլէ . . . սէօյլէ ըճէա իտէրիմ . . .

Խըզմէթքեարլարըն ճիւմլէսի տըշարը չըգըփ, օտատա եալընըզ միս Մօ գալտը:

Հէքիմ. — Պիր միւտտէթտէն պէրու վիգօնթէսին րահաթսըզլըղընըն սէպէպի նէտէն նէշ՛էթ իթտիյինի զան իտէրիմ քի քէշֆ իթտիմ. պու սէպէպ իսէ պա՛իսի ըզթըրապ պիր շէյ օլմայըփ, հաթթա կէրէք քէնտիսինին վէ կէրէք սիզին մէմնունիյէթինիզի մուճիպ օլաճաղընա էմին իմ:

Մարքի քէմալը թէաճճիւպլէ տօգթօր Մօրէլին եիւզիւնէ պագմագա պաշլատը: Գաթըրինին սէօյլէտիքլէրինտէն տէ խըթիֆնամ իթմիշ օլտըղը մասխըլու, Կաթրինէնին էվլատ սահիպի օլաճաղընը անլատը:

Հէքիմ, սէօյլէտիքլէրինի մարքի անլամամըշ զաննըյլա.

— Էվվէթ, պիր գաչ այա գատար պիր եէկէն սահիպի օլաճագսընըզ. մէմնուն օլմա՞զմըսընըզ, մարքի:

— Մէմնուն օլաճաղըմը մէ՛րաղ իթմէյօրմըսըն. անճագ վիճտանըմըն պու զա՛իֆ հալինտէ, պէօյլէ պիր թէհլիքէլի չէյտէն գորգուլմա՞զ մը. կէլէճէք մախլուգ հէնուզ կէօրիւլմէմիշ վէ սէվիլմէմիշ օլտըղը ճիհէթլէ, մէվճուտ օլանը մուհաֆազա իթմէք տահա զիեատէ մուրաճճահ օլտըղընը պիլիրսին. — տէտիկի սըրատա, մարքինին եանագլարընտան աշաղը եաշլար ագմագա պաշլատը:

— Նէ՞ տէյօրսընըզ, մարքի. գատընլար չօճուգ տողուրմագ իչին եարատըլմըշլար տըր: Զահմէթ վէ էզիյէթլէ չօճուգ տողուրան գատըն բէք նատիր տիր:

— Լաքին սըհհէթի վիճուտը մուսա՛իտ մի տիր, տօգթօր:

— Սըհհէթի վիճուտը պէք քէմալ տըր. ղայէթ սինիրլի վէ գուվվէթլի պիր գատըն տըր. պու միսիլլու ահվալէ մահզա մատամ տէ Գիւէր կիպի գուվվէթլի գատընլար մութէհամմիլ օլուրլար:

Մարքի՝ միս Մօյը չաղըրտը:

Մօ. — Մատամըն պայղընլըղը կէչէյօր. այըլըյօր:

Հէքիմ թէքրար խաստանըն նէզտինէ կիթտի. Ֆիլվագի Գաթըրինին եիւզլէրի գըզարմագա վէ հառարէթ վէ գուվվէթ էլամէթլէրի նումայան օլմագա պաշլամըշ ըտը:

Հէքիմ. — Իշթէ պու հալլէր հէր քէսի մութէէսսիր իտէր. պա՛տէզին միս Մօյը եանընըզտա եաթըրմալըսընըզ. զիրա պու նէօպէթ եինէ կէլէպիլիր:

Գաթըրին ճէվապ վէրմէտի. Նագահան էլլէրինի պէլինէ գոեուպ աճըղա գալգտը. եիւզինտէքի գըզարթը զայլ օլտը. Հէքիմ իսէ թէպէսսիւմ իթմէքտէ իտի: Զիրա խայլի վագըթտան պէրու մարքինին խանէսինէ տէվամ վէ խասթալարը թէտավի իթմէքտէ իտի:

— Գօրգմա, գըզըմ: Պունճա վագըթտան պէրու պուրու իտէյօրըմ. իշթէ չիմտի նա՛իլ օլտըն, պէն եանընտա օլտուգճա գօրգմա. հիչ պիր թէհլիքէ վուգու՛ պուլմայաճագ, հէր չէյ թամամ սու-

րէթլէ իճրա օլաճագ վէ ճումլէնիզ մագսատը սաատէթ օլաճագսընըզ:

Գաթըրինին եիւզինտէ գօրգուլաճագ պիր հալ բէյտա օլմըշ ըտը: Հէքիմին խօշ վէ թէսլիէթպախշ սէօզլէրինին հիչ պիրինի իշիթմէմիշ վէ հիչ պիր քէլիմէսի խաթըրընտա գալմամըշ ըտը: Պիր արալըգ հէքիմէ մութէվէճճիհէն. — Վալլահ մի օլաճաղըմ. — տէտին, տօգթօր:

— Էվվէթ, վալլահ օլաճաղընըզտա պիր տէրէճէյէ գատար էմին իմ:

Գաթըրին՝ էլլէրինի մարքիյէ ուզաթարագ. — Պու տէրէճէ պէտպախթ օլմագ իչին աճապա նէ գապահաթ իշլէմիշիմ:

Մարքի. — Գէնիմ ուզըլմա եաւրը. ճիհանտա սէնտէն պաշգա քիմսէմ գալմատը. — Պատէհու միս Մօսա պիր իշարէթ իտիպ. — Պայըլըլըգ պիր տահա կէլմէյէճէքմիշ. Լաքին սէն վիճտանէնէ էյի պագ:

Մօ. — Սիզ մութմաին օլունըզ, մարքի:

Անլամագ իսթէմէտիքի պիր սըրրը խըլաֆը րիզասը օլարագ անլամըշ օլան պիր քիմսէ կիպի, տօգթօր Մօրէլ, մարքի տը Բօլան վէ վիճտանէսի կէօրմէքսիզին պըրագըպ սավուշտու:

14

Նիհայէթ Բարիսին էն մութէպէր վէ զարիֆ գատընլարընըն քէմալը չէվգ ու խահիշլէ պէքլէմէքտէ օլտուգլարը կիւն կէլմիշ չաթմըշ ըտը: Բարիստէ զէնկին նամընը թաշըյան արիսթօգրաթլար իլէ պանքէրլէր վէ ալթըխաթլէր վէ շաիրլէր վէ նիհայէթ պիր սուրէթլէ չէօհրէթ գազանմըշ օլան սէ՛ամթքեարլար, մարքիզ տը Սարլօվէզին պալօսընա քէնտիլէրինի տավէթ իթտիրմէքլիկին եօլընը պուլմըշլար ըտը: Մարքիզին զէվճէսինին էճտատընըն ինշա իթտիրմիշ օլտըղը Կալիլէ սօգագընտաքի գօնագտա, էլպիսէլէրին էն մուզէյյէնլէրի վէ մուճէվհէրաթըն էն նատիտէլէրի օ կէճէ մէվճուտ օլուպ, պունլար մէֆրուշաթըն թէզյինաթընա գարըշարագ, թէսավվուրը նագաապիլ պիր մէնզարէ իհզար իթմիշլէր իտի: Սապահա գատար թամամ վագթընա գատար մասէքի հէզգարմամագ թէպտիլ

գըյաֆէթլիլէր իչին մուհայյէր պիր փարլագ ճամալը թամամա հէր քէսին մաքեյաժը աչըգ ալմագ մէշրութ իտի :

Էն պէօյիւք սալօնտա մարքիզ տը Սալովէղ աճագտա տուրուպ միսաֆիրլէրի խօշ կէլտի իլէ իսթիգպալ էթմէքտէ իտի : Մասքէ թագըլան միսաֆիրլէր, մարքիզին հուզուրունա թէգտիմ իթթիքլէրինտէ մաքէյէլէրինի գալտըրըպ եիւզլէրինի կէօսթէրմէքտէ օլտուգլարը կիպի, մաքէսիզլէր տախի քէնտի իսիմլէրինի իլէ սէլամ վէրիպ կէչմէքտէ իտիլէր : Գատընլարըն ճիւմլէսինին եիւզլէրի գափալը օլուպ, եալընըզ խանէ սահիպինին եիւզիւ աչըգ իտի : Սաչլարընըն արասընա սօգմուշ օլտուղու հիլալ պըրլանթալարըն կէօզլէրինի գամաշտըրմագտա իտի : Կիյինմիշ օլտուղու սըգը էթէկլի սէրապա ինճիլէր իլէ իշլէնմիշ վէ պաշը էթէկլէրի տախի եագուտ վէ զիւմիւռիւտ թէզյին էտիլմիշ իտի : Չըպլագ գօլլարը պիլէքլէրինէ գատար պիլէզիկլէր իլէ մուհաթ օլուպ, օմուզլարընտա գըյմէթլի թաշլարտան եափըլմըշ միւթէատտիտ քէլէպէքլէր գանատլարընը թիթրէթմէքտէ իտիլէր .

Նըսաթէն` մարքիզին լէթաֆէթինէ հայրան օլմըշ կէօզիւնիւ եիւզիւնտէն այըրմամագտա իտի : Միսաֆիրլէր կիթտիքճէ չօգալըպ սալօնլարըն քէաֆֆէսի տօլտը : Մուսիգա չալմաղա պաշլայըպ, գատըն էրքէք չիֆթ չիֆթ ուշուշմագտա վէ թօբաճ միսալի ֆըրըլ ֆըրըլ տէօնմէքտէ իտիլէր : Սալօնլարտա թէրթիպ էտիլմիշ օլան էնվայը ֆիտանլարտան վէ չիչէքլէրտէն-մէ գատընլարըն իւզէրինտէ պուլունան տիւրլիւ տիւրլիւ գօգուլարտան, հէր քէս պիր գատ տահա սէրմէսթ օլմագտա վէ նէշ'էլէնմէքտէ իտի :

Հաղըրլանան պիրիսի ֆալճը գըյաֆէթինէ կիրմիշ օլտուղու հալտէ, նիյէթ վէ ֆալ պագմագլա մէշղուլ օլուպ, հէր քէսի կիւլտիւրմէքտէ իտի իսէ, հաղըրլարըն պէք չօղունուն ահվալը խուսուսիյէլէրինէ վագըֆ օլտուղու ճիհէթլէ, պաղէն պէք սահիհ վէ տօղրու շէյլէր սէօյլէյէրէք, ճիւմլէյի մէրագ վէ թէաճճիւպէ վէ հաթթա թէլաշա պիլէ տիւշար էթմէքտէ իտի :

Պիր արալըգ մէրգումուն եանընա, օն իքինճի Լուի գըյաֆէթինի թագլիտ էթմիշ օլան պիրիսի իլէ պիր տէ գատըն եագլաշտը : Պու գատընըն մա'վի գատիֆէտէն եափըլմըշ օլան էլպիսէսինին իւսթիւնտէքի միւճէվհէրաթ վէ խուսուսիյլէ պըրլանթա տէօլմըշ օլտուղու ուզուն մանթօ, բրէնսէսլէրի պիլէ հասէտ էթթիրէճէք տէրէճէ սէրվէթ պըրլանթի թաշըր իլէ իշլէնմիշ իտի :

Պու գատընըն գարտան պէյազ օլան էլլէրի, Սըրանէօզ տիլէնճիսի գըյաֆէթինի կիյինմիշ օլան ֆալճըյա ուզաթմըշտը :

Ֆալճը սէսինի թէպտիլ իլէ եավաշճա սէսի թագլիտ էտէրէք մէրգումէյէ նէ խօթէօրիյէի սօրտուքտա, մա'վի էլպիսէլի գատըն տուշարը խէլէճան օլարագ,

—Էկէր իգթիտարըն վար իսէ պանա հագըգաթը հալի սէօյլէ՛:

Ֆալճը. —Սէօյլէմէյէ աղզըմ վարմայօր. —տէտի :

Գատընըն ըզթըրապընտա պուլունան հալը, մէրգումէյի պու սէվտասընտան վազ կէչիրմէյէ չալըշըյօրտը. —Պու էթտիյին տիվանէլիք տիր, Գաթէրին պունտան գիւզէլ պու ատամը տինլէմէք ճա՛իզ տէյիլ տիր :

Գաթըրին. —Րէճա էտէրիմ, տայանամազըմ. պըրագ պի պէրագ էյլէնէյիմ :

Գաթըրինին եանընտա պուլունան մարքի տը Սալօն.

—Էյլէնէյիմ տէր իքէն միւթէէսսիր օլաճագսըն. կէլ վազ կէչ գըզըմ.

Գաթըրին. —Հաթթա մուղայիր. պէօյլէ շէյլէրէ կիւլէրիմ. — տէյէրէք, մարքիզին գօլունը պըրագմըշ վէ ֆալճընըն եանընա սօգուլմուշ իտի : Ֆալճընըն էթրաֆընը պու սըրատա պիր չօգ գատընլար գուշաթմըշլար իտի :

Գաթըրին. —Սէօյլէ պագալըմ, ֆալճը պաշը. սէօյլէմէյէ աղզըն վարմայան շէյլէր նէ՞ իմիշ :

Ֆալճը թէքրար մէրգումէնին էլինի թութուպ, պիր թավըր միւթէէսսիրանէ իլէ. —Սէն պաշգալարընա խըյանէթ էթմիշսին, չիւնքի պաշգալարը սանա խըյանէթ էտէյօրլար :

Գաթըրին` քիպր ու ազամէթլէ պաշընը եուգարը գալտըրըպ.

—Եանըլըյօրսըն խոճա պէնի պիրիսինէ պէնզէթիյօրսըն. պէն քիմսէյէ խըյանէթ էթմէմիշ իմ.

—Սէօյլէտիրմէ պա՛նա վէրմէք լազըմ տէյիլ. պէն կէօրտիւյիւմիւ սէօյլէյօրըմ.

—Տէվամ էթ պագալըմ.

—Անլամագ իսթէտիյին նէ՞ շէյ տիր :

—Սէվտիյիմ քիմսէ, հիսսի սատագաթընտա սէպաթ էթմիշ մի տիր :

—Սէն եալընըզ պիր տէֆա սէվմիշսին : Սաատէթին թա եանընտան կէչմիշսին, ամմա թէնէզզիւլ իտիպ եագլաշմամըշսըն :

Գըսմէթինի քէնտի այաղըյլա թէփմիշսին: Սաատէթ տէնիլէն չէյ սէրվէթ կիպի տիր:

— Լաքին տէրլէր քի ինսանըն էօմրիւնտէ իւչ տէֆա գըսմէթ այաղընա կէլիր:

— Սաատէ՞թ օ գափըլտէն տէյիլ տիր. խուսուսըյլա սանա կէլէն սաատէթ, պիր տահա միւէպպէտէն կէլմէյէճէք տիր:

Գաթըրին՝ տայըսը մարքի տը Սալըզնա իւրթայէն մահզունանէ պիր թավր իլէ.

— Հայտէ կիտէլիմ. պու գատար քէաֆի տիր. — տէյիպ, մուֆարագաթ իթտիլէր:

Քիւչիւք սալօնլարտան պիրինտէ, Մարքիզ տը Սալըզէզ իլէ Կրաթիէն տէ Գլէր պէր մէճլիսի աթէշ գօնուշմագտա իտիլէր.

Կրաթիէն. — Նի՞չին վազընիտա սէպաթ իթմէտին.

Մարքիզ՝ թէաճճիւպլէ. — Հա՞նկը վազընմա:

— Պաշգա պիր գըյաֆէթ կիյինէճէք տէյի՞լ մի իտին. պէն տէ օ գըյաֆէթի կիյինէճէքսին տէյու, պու գըեաֆէթի ինթիխապ էթմէտիմ մի:

— Սէն պունա կէօրմիւշսիւն վիճտանըմ:

Կրաթիէն՝ պիր հայրէթի ֆէվգէլատէ իլէ. — Պունա՞ մը կէօրմիւշիւմ:

— Շիւպհէ եօգ, էօյլէ պիր վազը սանա պաշգա պիր գազըն իթմիշ տիր: Պունճա գազընլար թանըրըմ... պինաէն ալէյհ աշգ տէֆթէրինիզի հեսապընտա պիր եանլըշլըգ վար ըսա թէաճճիւպ օլունմազ:

Կրաթիէնին հայրէթ վէ թէաճճիւպլէ ըէֆթէ ըէֆթէ գափէնտէրգալթ ալթարագ. — Լաթիֆէյի պէր թարաֆ իտինիզ, մարքիզ, ըճճա իտէրիմ.

Լաթիֆէ իտէյօրըմ տէյու մը զաննը իտէյօրսըն:

Տիւչէս ա՛նթամը գըեաֆէթինի կիյինէճէյինի սէօյլէյէն սէն տէյի՞լ մի իտին:

— Խայըրըմ եօգ, կիյինէճէյիմիզ գըեաֆէթլէրի չէվճէն իլէ գարարլաշտըրըմըշ օլտուղումուզ հալտէ, չու եա պու գըեաֆէթի կիյինէճէյիմի վաատ իթմիշ օլտում:

— Տէմէք օլուր քի պէն տիվանէ օլույօրըմ:

— Օլապիլիրսին եա:

— Պէօյլէ ագըլըմ պաշըմտա օլմամասընա հէր սէնին սէպէպ

խուսուսըյլա էվվէլի վուգուաթ պէնի պիւս պիւթիւն չէլիշան իթտի: Սէնտէն պաշգա հէր քիմ պիր շէյ տէսէ ինանմայօրըմ. զիհնիմ մահզա սէնին իլէ մէշղուլ տըր:

— Պու իլթիֆաթընըզտան տօլայը մէմնուն օլտըմ: Լաքին ճիննէթ տէրէճէսինէ վարընճայա գատար զիհնինիզի պէնիմ իլէ իշղալ իթմէք, իշին պիրազ բէք իլէրիսինէ վարմազ օլմա՞զ մը:

— Պու զըլըմըզընըզ սանա նէ՞ վագթա գատար տէվամ իտէճէք, կէչէն կիւն գալպինիզի պիր տէրէճէյէ գատար եումուշաթտըրըմըշըմ տէյու զանն իտէյօրտըմ. ճիննէթ գափուլարը աչըլաճագ տըր տէյու պէքլէմէքտէ իտիմ: Հէյհա՛թ քի օ տէհշէթլի վէ մէ՛մուլին զըտտը վագըա զուհուր իթտի. ինսան տիվանէ, հաթթա պաղլանաճագ տէրէճէտէ տիվանէ օլմազ տա նէ՞ օլուր, էյհանըմ հիչ օլմազսա պիր տէֆա սանա կէլէճէ՞քմիսին:

— Էվլինէ՞ մի, տուլա.

— Սիզէ մինասիպ պաշգա պիր մահալ պուլամայօրըմ:

— Սըրամանըն եօլունու պիլմէյօրսընըզ քի պուլասընըզ. Բարիստէ արանըլան չէյ պուլունմամազ գապիլ տէյիլ:

— Պէնի սէվմէ՞զ միսին:

— Գա՞չ տէֆա սօրտըն. խաթըրըմա պիր չէյ կէլտի:

— Նէ՞ կէլտի:

— Հագըգէթի հալի անլամագ իսթէ՞րմիսին:

— Իսթէմէ՞զ միյիմ եա. ճանըմա միննէթ. նէ՞ եափայըմ. սէօյլէ.

— Շուրատա պիր ֆալճը վար քի, հիքմէթ նէվինտէն չէյլէր սէօյլէյօր. եանընա կիտէլիմ տէ պիրտէ սէնին ֆալընա պագալըմ:

Կրաթիէն տէ Գլէր թէրէտտիւտ իթտի:

Մարքիզ տը Սալըզէզ՝ գահ գահ կիւլէրէք. — Կէօրտի՞ն միւ. սէնին վիճտանըն րահաթ օլմատըղընա էմին իտիմ:

Կրաթիէնին պէնզի աթտը. — Նէ՞ տէմէք իսթէյօրսըն. — տէյու սուալ իթտի:

— Նէ՞ տէմէք իսթէյէճէյիմ. իթմիշ օլտուղուն վաատլարըն քըեաֆֆէսինին խալաֆ օլտուղու վէ գալպին պիր րէսմ տէֆթէրինէ միւշապիհ իտիյի չիմտի պէլլի օլտու:

— Պէօյլէ՞ մի զաննըտէյօրսըն:

— Պէօյլէ օլտուղունա հիչ շիւպհէմ եօգ:

— Օ հալտէ, պույուրուն կիտէլիմ. պագալըմ սէօյլէտիկլէրինիզ տօղ-

ըր՞ մը տըր։ Սիզին պուլունտուղունուզ մահալտէ, սիզտէն պաշգա քիմսէ պուլունմայըր, եալընըզ սիզ պուլունմագտասընըզ, սիզտէն պաշգասընը սէվմէմ վէ պունտան պէօյլէ տէ սէվմէյէճէյիմ։

— Սէօյլէտիկլէրինիզին սահիհ օլուպ օլմատըղընը անլամագ մէրագընտայըմ։ Կիտէլիմ շու ֆալճըյը տինլէյէլիմ. – տէյէրէք, սալօնտան կէչտիկլէրի սըրատա. – Լաքին սագընա գօրգմայասըն, թէլաշ էթմէյէսին, կէօրէճէյին րէմմալ տէհշէթլու շէյլէր սէօյլէյօր․ մահզա ճինայէթտէն պահս իտէյօր։

Կրաթիէնին սըֆաթը էօլիւ սըֆաթը կիպի սօլուպ, եաղայը սըյըրըլմագ տամինէ տուշտու։

— Գօրգտուղունը պինէ խայալ իտէյօրսըն. Հէր նէ սէօյլէյէ մէյտանի իլէ գօրգույօրսըն կէօրիւյօրըմ։

— Լաթիֆէ՞ մի իտէյօրսըն։

— Կրաթիէն մուխալէֆէթ իտէմէյիպ, Սըրաննօլ տիկէնճիսինին նէզտինէ կիթտի։

Մարքիզ Ֆրանսուազ՝ ֆալճըյա խիթապէն. – Սիննօր պիրազ տա պիզի տինլէ. րէճա իտէրիզ։

Մարքիզ Ֆրանսուազ նիւզլիւ աչըգ օլմագ վէ խանէ սահիպի պուլունմագ հասէպիյլէ, ֆալճընըն էթրաֆընը գուշաթմըշ օլան հասպ էլ նէզաքէթ մէրգումէյէ նէր աչըլըր։

Ֆալճը. – Ա՛հ, մարքիզ, սիզի փէք եագընտան կէօրիւյօրըմ. կէօզլէրինիզտէն գօրգույօրըմ վէ զիհնիմ գարըշըյօր։

Մարքիզ. – Պէնի պէր թարաֆ էթ. շու եանըմտաքի զաթ ղայէթ նազիք վէ զարիֆ վէ մութէպէր պիր զաթ օլուպ, ֆալ պագթըրմագ իսթէյօր. պու զաթըն էնճամը նէ օլաճաղընը լութֆէն սէօյլէ՞ր մի սին։

— Մա էլ մէմնունիյէ, մարքիզ. պէրի կէլ, էֆէնտիմ. հագգընըզտա տէրքեար օլան թէվէճճիւհլէրինիզտէն նաշի ատէթա միննէթտարընըզ օլուրըմ։

Կրաթիէն շաշըրմըշ կիպի հիչ պիր ճէվապ վէրէմէյէրէք էլինի ֆալճըյա ուզաթտը. ֆալճը տէրին տէրին տիւշիւնմէյէ պաշլատը. անլատըղընը սէօյլէյէմէմէքտէ իտի։

Մարքիզ տը Սալօմէզ՝ թէլաշլը պիր հալ իլէ. – Պէքլէյօրըզ. սէօյլէսէնէ։

Ֆալճը. – Սիզի ալտաթմըշլար, մարքիզ։ Պու աքշամ միսաֆիրլէրինիզ օլան պու զաթ գըրալ զիեաֆէթինէ կիրմիշ իսէ տէ, էօյլէ

պէլլէմիշ օլտուղունուզ կիպի ղայիֆլէ նազիք վէ ղայէթ մութէպէր պիր զաթ տէյիլ տիր։ Եանըլըշ պէլլէմիշսինիզ։

— Սէն տէ եանըլըյօրսըն, սիննօր. պէն պու զաթը չօգտան պէրու թանըրըմ։

— Պէն ալտանմամ. պու ատամ սիզի իղֆալ իթմիշ, պու ատամ հէր հալտէ գաթիլ տիր. պու էլ գաթիլ էլի տիր։

Կրաթիէն տալտըղը եէրտէ սալլանմաղա պաշլատը ըսա տա, էթրաֆտա պուլունան զէվաթ կիւրիւլթիւլիւ գահգահալար սալը վէրմէքտէ իտիլէր։

— Կրաթիէն ֆէվգէլատէ պիր ղայրէթլէ իթթիխազը մէթանէթ իտէրէք վէ տիկէրլէրի իլէ պէրապէր կիւլմէյէ պաշլայարագ. – Բէք տօղրը սէօյլէտին. պու էլ գաթիլ էլի տիր, բէք չօգ ֆիլիլի գաթլ իճրա իթմիշ տիր. սէն՛աֆէրիմ պու տըր։ Էյ տահա նէ սէօյլէյէճէքսին պագալըմ. չիմտիյէ գատար օ գատար տօղրու սէօյլէտին քի, արգասը քէսիլմէսինի իսթէմէյօրըմ։ Պիր մաշուգէմ վար. աճապա պէնի սէվէ՞ր մի։

— Օ մաշուգէն սէնտէն թէնէֆֆիւր վէ իգրահ իտէր։

Պու սէօյլէրտէն վիճտանը Կրաթիէն տէ Գլէրին հէյէճանը մէրթէպէի ղայէյէ վարտը։

— Հէր պունլարը էլինտէ՞ն մի անլայօրսըն։

— Էվվէթ։

— Պու էլ սէնի ալտատըյօր։ Մաշուգէմ պէնի փէք զիեատէ սէվէր։

— Էվվէլա, սէնտէ մաշուգէ պիր տէյիլ։

— Պու տահա տօղրու տըր. լաքին պահսընը իթմէքտէ օլտուղըմ մաշուգէնին իսմինի սէօյլէյէյիմ. զիրա լիսանը խալգա տիւշէր տէյու գօրգարըմ։

— Սէօյլէմէյէ իհթիեաճ եօգ, չունքի հէփսինի տէ թանըրըմ։

— Օ հալտէ թաֆսիլաթ վէր։

— Սէօյլէրսին հիչ պիրինի կէրի ալմամ. սէն քիմսէյի սէվմէզսին. քիմսէ տէ սէնի սէվմէզ։

— Եանըլըշ տըր։

— Տէյիլ տիր, լաքին պուրատա թօհաֆ պիր շէյ տահա կէօրիւյօրըմ։

— Նէ՞ կիպի։

— Հաւալթ չըղլըղընը իւչ չըղլը կէլմիշլէր քէսմիշլէր։

— Եա՛. էյ նէ՞ տէմէք օլույօր :

— Տէհշէթլի պիր էօլիւմ իլէ էօլէճէքսին տէմէք տիր. պու աճօղլում հիչ շաշմազ :

— Տէհշէթլի պիր էօլիւմ իլէ՞ մի :

— Մէսէլա գամչըլեահտա ճան վէրէճէքսին. էօլտիւրէն էօլտիւրիւլէճէք տիր. — տէյու մուգարրէր տէյի՛լ մի տիր :

Կրաթիէն՝ արթըգ թէհամմիւլ իտէմէյիփ. — Սէնին կիպի ուղուրսըզ ատամըն եանընտա պունտան զիատէ տուրամամ, պէն կիտէյօրըմ.

— Խաթէրաթինի եազմաղա մէ՛զունսըն :

— Պիրազ սահա տուրայըմ սա, պիր թագըմ սահա տէհշէթլի շէյլէր մի իշիտէյիմ. պունտան պէօյլէ գօրգունչ գաչար կիպի սէնտէն գաչարըմ. — տէյիփ, իպթիտա ֆալճըտան վէ մուախխարէն տախի մարքիզ Ֆրանսուաղտան այրըլըփ, հէման էնվայը իշրէթլէր պուլընան օտայա կիտէրէք սուլը բադը իչմէյէ պաշլատը : Պաշը ալէվլէր իչինտէ եանըփ թութուշմագտա ըտը. Տամարլարընըն քեաֆիֆէսի ածմագտա վէ տիշլէրի պիրի պիրինէ չարբմագտա ըտը. կէօզլէրի գարարըփ, հիչ պիր շէյ կէօրէմէզ օլտը վէ էվէ կիթմէյէ գալգըշտը իսէ տէ, օնա տա ճէսարէթ իտէմէյիփ, մուավէնէթէ մուհթաճ օլտըղընը հիս իտէրէք զէվճէսինի արամաղա պաշլատը. քէնտի քէնտինէ. — Պու ֆալճընըն գօնթ տը Կօհաղ օլտըղընա հիչ շիւփհէմ եօգ տըր. — տէտի :

Զէվգ ու էյլէնճէտէն սէրմէսթ օլմուշ տէլի կիպի օյնայըփ սըչրայան խալգըն իչինտէն կէչէրէք եիւրիւմէքտէ վէ եինէ քէնտի քէնտինէ տէմէքտէ իտի քի. — Էյէր գօրգումըն էսասը վար իսա, էյէր Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլ սիւրկիւնտէն կէլմիշ իսէ մահվ օլտում :

Սավուշըփ կիթմէք արզուսըյլա, գափուլարա պագմագտա ըտը. Լաքին նէրէյէ կիտէճէյինի քէնտի տէ պիլմէտիյինտէն մումքինի մէրթէպէ ուզագ պիր մահալէ կիթմէքլիկի թէսավվուր իթմէքտէ իտի : Լաքին խըլաֆը ըրատէ օլարագ քէնտիսինի պէրպատ վէ խարապ իտմիշ օլան տիլէնճինին պուլընտըղը սալօնա կիթմէքտէ իտի : Պիր սահա սէսինի իշիթտիքտէ, քիմ օլտըղընը թանըյաճագ տըր տէյու գըյաս իթմէքտէ իտի :

Նիհայէթ մէրգումըն թէնհա պիր սալօնտա մարքիզ տը Սալօվէզ իլէ գօնուշտըղընը ուզագտան կէօրտիւ. Եանընա եագլաշսըն մը

եագլաշմասըն մը նէ եափաճաղընը շաշըրմըշ ուզագտան մէրգումէ պագմագտա ըտը :

Վիգօնթ տալգըն պիր հալտէ տուրտըղը սըրատա սիյահ էլպիսէլէր կիյինմիշ վէ սիյահ հարմանիյէ սարըլմըշ վէ եիւզինէ սիեահ եարըմ մասքէ գօյմըշ պիրիսի վիգօնթըն եանընա կէլիփ վէ թէքլիֆսիզճէ օմուզընա տօգունըփ.

— Շու կիյինմիշ օլտըղըն հիւքմտար գըեաֆէթինի տահա չըգարըփ աթմայաճագմըսըն. խապասաթ վէ ճինայաթ, պու սըրտա պէօյլէ գըեաֆէթլէր ալթընտա կիզլէնէմէզ, զիրա իճրայը ատալէթ զէմանը կէլմիշ չաթմըշ տըր :

— Միւրատըն նէ օլտըղընը անլամաեօրըմ զիրա էօմրիւմտէ քիմսէյէ ֆէնալըգ իթմէմիշիմ :

Մէրգում եավաշ սէս իլէ. — Նէ ճէսարէթլէ սէօյլէյօրսըն, — Աչըգ ատամ. էսասը միւսաֆաատան մահրում օլան իսթիհար պիր գարըլը քարա իչին գաթըլ ու թէլէֆ իտէն սէ՛ն տէյի՛լ միսին. Տօսթըրըն նամուսընը, սէվկիւլիւսինին զասպ իթտիքտէն սօնրա, ալէյհինտէ հիւքմ վէրտիրէն սէն տէյի՛լ միսին, իթմիշ օլտըղըն խապասէթլէր մէյտանա չը՞գմաեաճագ մը տէյու զանն իտիյօրտըն : Կիւնահսըզ վէ սուչսըզ օլան զէնճիր ալթընտա չիւրիւյէճէք տէ, սէն իշլէմիշ օլտըղըն ճինայէթտէն քէյֆի մահէյա իսթիֆատէ իտէճէքսին տէյու մը պէկլէմիշ իտին :

— Անլայամայօրըմ, անլայամայօրըմ. Եանըլըշ տըր. եա սիզի ալտաթմըշլար վէ եախօտ ալտանըյօրսընըզ.

— Հաթթա մուղալիթ օլարագ. սէօյլէտիքլէրիմ բէք սահիհ ղայէթ սահիհ տիր, սահիհ օլտըղընը սէնտէ պիլիրսին. Պիլտիյինին խապասէթը տա շու տըր քի գարշըմտա գօրգունտան էօլիւյօրսըն. ալչագ վէ նատան օլտըղըն շու հալինտէն պէլլի.

— Եանըլըշ օլտըղընը վէ սիզի ալտաթմըշ օլտուգլարընը թէքրար իտէրիմ.

— Պէն պիլմէյօրըմ. զիրա սէնի թանըմամ. Ա՛հ հագըգաթէն գօրգույօրըմ. քի՛մսին սէօյլէ.

— Պէն նամուսընա արըզ օլան լէքէտէն տօլայը ախզը ինթիգամ ըլմըղընա մէզարտան չըգմըշ կէլմիշ պիր քիմսէ իմ. պէն, սէնին քէլլէնի գաթլիկեահտան աշաղը եուվարլաթմաղ իսթէյէն, վէ պու պապաէ պու կիւնքի կիւն եէտընտէ տէլա՛լը գավլինէ պուլընան պիր քիմսէ իմ. — տէյէրէք, սիւր՛աթլէ էթրաֆընը կէօզտէն

կէչիրտի : Պիր թագըմ քէսան բաղատան եօրուլմըշ վէ սըճագտան ըզտըրարագ մուսահէպէթէ տալմըշ օլտուգլարընտան քէնտիսինէ պագան օլմատըգլարընը, վէ ուզագտան մարքիզ տը Սարլօվէզ իլէ վիգօնթէս տէ Գըլէրին մուհավէրէթըն րէֆագաթը էթրաֆա սաչարագ իլէրի տողրը կէլմէքտէ օլտուգլարընը մուշահէտէ էյլէտի :

Կրաթիէն տէ Գըլէր իլէ գօնուշան սիյահ էլպիսէլի մէճհուլ քիմսէ հէման մարքէզին աչագը ալտը :

Օլիվիէ տը Բիւլմիրոլըն սէրթ լէհճէսի մէյտանա չըգտը : Իսնայը մուհաքէմէտէ Կրաթիէն տէ Գըլէրին կէօրմիւշ օլտուղու միսիլլու կէօզլէրինտէն մէթանէթ վէ քին ու զարար ալէվլէրի չըգմագտա ըտը : Օլիվիէ տը Բիւլմիրոլ ախըը ինթիգամ իչին կէլմիշ օլան պիր մազլումա պէնզէմէյիպ, ատէթա պիր տէհշէթլի ճէլլատա պէնզէմէքտէ իտի : Վիգօնթ տէ Գըլէր զարիֆ պիր սէտա սալը վէրիպ, ճիւմլէսինի իլգայը տէհշէթ էյլէտի . Մուախխարէն պիր տանաճագ նէ արայօր կիպի էլլէրինի սալլըյըպ քէնտիսինտէն պիխապէր պայըլտը եէրէ տէվրիլտի :

Մարքիզ տը Սարլօվէզ իլէ վիգօնթէս տէ Գըլէր, րէֆագաթլարընտա մարքի տը Սալլօն օլտուղու հալտէ, հէման մահալը վագըատա եէթիշտիլէր :

Մարքի տը Սալլօն սըճագտան զիյատէսիյլէ պիզար օլմըշ իտիյինտէն եիւզիւնտէքի մասքէյի չըգարմըշ ըտը : Մէճհուլ շախսըն էօնիւնտէ էկլէնի Կրաթիէնին էօլիւ կիպի սէրիլմիշ օլտուղունը կէօրտիւքտէ գաշլարընը չաթթը վէ քէնտի քէնտինէ տէտի քի . — Անճագ պէնէ նէ կիպի ֆէլաքէթ զուհուր իթթի : Պու ալչագ ատամ սագ օլտուգճա պէօյլէ ճիւմլէմիզին պաշընը պին տիւրլիւ պէլալարա՞ մը սօգաճագ :

Կրաթիէնէ խիտմէթ իտէճէք վէ ճալթըրը եէրտէն գալտըրաճագ եէրտէ, մարքի տը Սալլօն Գաթըրինէ իլթիֆաթէն եավաշճա տէտի քի . — Սէն պուրատա տուրմա գըզըմ, մատամ տը Սարլօվէզ իճապընա պագար . կէլ սէնի արապանա կէօթիւրէյիմ :

Անճագ մարքինին սէօյլէտիկլէրինի, Գաթըրին իշիտէմէմէքտէ իտի : Գաթըրին տախի օ անտէ մասքէսինի չըգարմըշ ըտը : Կէօզլէրինտէն եաշ ագարագ պայըլմըշ օլան զէվճինին պաշը ուճունտա տուրան շախսըն եիւզիւնէ պագմագտա ըտը : Մէրգում, մասքէսինի պինէ եիւզիւնէ գօմուշ ըտը : Պիրազ սօնրա մարքինին պաշընա կիտիպ քէմալը խէյրէթան իլէ . — Ա՜հ, տայընըզըմ . օ տըր . օ տըր .

կէլմիշ . Ա՜հ . պիլիր իմիշ քի . . . — տէտիյի սըրատա մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզ հէման մարքինին եանընա եագլաշըպ . — Սէն վիգօնթէսի պիր ան էվվէլ ալ կէօթիւր . հէր քէս նէկէնինիզէ պագայօր . պէն վիգօնթը, մինասիպ պիր մահալէ նագլ իթտիրիր վէ թէտավիսի չարէսինէ պագարըմ . — տէտի :

Մարքի տը Սալլօնըն հէման զօր իլէ գօլընտան չէքիշտիրէրէք Գաթըրինի ալըպ կէօթիւրտիւ : Պիր թագըմ խալգ Կրաթիէնին պաշընա պիրիքմիշ իտի . Հալ պու քի Օլիվիէ տը Բիւլմիրոլ քիմսէյէ քէնտինի թանըթմագսըզըն սավուշըպ ղա'իպ վէ նապէտիտ օլմուշ ըտը .

— Վագըանըն նէտէն իպարէթ օլտուղունը անլամագ իսթէրէ հէր քէս մէրագ տիւշմիւշ իտի :

Մէքթէպլի թըպպիյէ թալէպէսինտէն պիր տէլիգանլը . — Պէյնինէ պիր ուֆունէթ արըզ օլմուշ օլմալը, պէլքի տէ նիւզուլ տըր :

— Պու կիւնլէրտէ բէք զիյատէ շիշմանլանմըշ ըտը .

— Չօգ զիյատէ :

— Պիչարէ զէվճէսի տէ զէվճինի պու հալտէ կէօրտիւքտէ հէման պայըլաճագ րաատէյէ կէլմիշ իտի . տայըսը մարքի տը Սալլօն հէման ալըպ կէօթիւրմէյէ մէճպուր օլտը . Թէէսսիւֆ օլունուր քի էօյլէ պիր մէհրապէնին հուզուրընտան մահրում օլտուգ :

Ցօգթօր Մօրէլ տախի օ կէճէ մարքիզին պալօսունտա հազըր պուլունտուգլարընտան, վուգուալ հալի խապէր ալտըգտա Կրաթիէնին նէզտինէ աճըլէթէ մուսարաաթ իթթի : Կրաթիէն պիր օտայա նագլ իտիլմիշ վէ գանապէնին իւզէրինէ եաթըրըլմըշ ըտը :

Ցօգթօր Մօրէլ մէրգումը մուայէնէ իթթիքտէն սօնրա .

— Թէհլիքէլի պիր հալտէ տըր . պիրան էվվէլ էվինէ նագլ իթտիրմէլի .

Մարքիզ . — Արապալարըմըզտան պիրինի տէրհալ գօշտուրալըմ, սիզ տէ պէրապէր կիտէճէ՞քսինիզ եա, տօգթօր :

— Շիւպհէ՞ մի վար, մարքիզ :

Խըզմէթքեարլար կէլիպ, Կրաթիէնի գալտըրտըլար վէ արապայա կէօթիւրտիւլէր . մարքիզ, էմէքտարը Արամասօնա պազը թալիմաթլար վէրտի . Պու միսիլլու ճէմիյէթլէրտէ պէօյլէ վագալար էքսէրիյա զուհուր իտէկէլմէքտէ օլտուղունտան, չօգլարը ֆիւթուր իթմէյիպ թէքրար րագսա պաշլատըլար : Թամ վագթը եագլաշմըշ օլտուղունտան, իչիլէճէք շարապ վէ շամբանեանըն թէէսի-

էօյլէ պէօյլէ վազգըլալը պիւսպիւթիւն ունուտուլուպ հէր քէսին նէշ'է վէ էյլէնճէսինէ ալաճագը տէրքեար օլըր ․

Հէր քէս եէմէք սալօնընտա իտիք , իշ ու իշրէթէ տալտըղը սըրատա , կիզլի նէրտիվէնտէն պիրինի , քիմսէ կէօրմէքսիզին աշաղը էնմիշ իտի ․

Մարքիզ տը Սարլօվէզին իմրախօրը . - Մուրիլլօ սօգաղընտաքի արապանըն արապաճըսը Ժօզէ նէրէտէ իսէ արապայը կէթիրսին . - տէյու պաղըրտը ․

— Պուրատայըմ կէլիյօրըմ . - տէյու , պիր սէս իշիտիլմէսիյլէ պէրապէր , իքի աթլը պիր արապա նէրտիվէնին էօնիւնէ եա-նաշտը :

Տօն Միկէլ քիւրքլէրէ սարըլմըշ վէ եագասընը եօգարը գալ-տըրմըշ օլտըղը հալտէ , աճէլէթէն արապայա կիրտի ․

Խըզմէթքեար արապանըն գաբուսընը գափաթաճագը սըրա-տա . - Նէ՞ թարաֆա կիտէճէքսինիզ , գօնթ . - տէյու սուալինէ . - Տօն Միկէլ տը Կօեազ . - Օրֆէվր ճատտէսի նումէրօ 36 . - տէյու թալիմաթ վէրտի ․

Վագըթ խայլը կէճ օլտըղը հալտէ գօնթըն խանէսինէ կիթ-մէյիպ տէ սա'իր պիր մահալ թա'րիֆ իթմէսինտէն տօլայը խըզմէթ-քեար թէաճճիւպտէ գալարագ , արապաճընըն եանընտա չըգտը վէ գօնթըն էմրինի արապաճըյա թէպլիղ իթտի ․

Միւտտէթի գալիլէ զարֆընտա , արապա Օրֆէվր սօգաղըն-տաքի թարիֆ օլընան 36 նիւմէրօնըն էօնիւնտէ տուրտը ․ Մէզքիւր պինանըն գաբուսընըն էօնիւնտէքի գուլիպէտէ կէճէ կիւնտիւզ պիր բօլիս պէքլէմէքտէ օլուպ , գօնթ տը Կօեազ արապատան էնիպ ․

— Մ. Մէրի պուրատա՞ մը տըր . - տէյու սուալ իթտի :

— Գօնթ տը Կօեազ սի՞զ մի սինիզ :

— Էվվէթ , իշթէ գարթըմ ։

— Մ. Մէրի սիզի պէքլէյօր . - տէյէրէք , սիվիլ պիր բօլիս նէֆէրի չաղըրըպ , գօնթը բօլիս միւտիրի Մ. Մէրինին նէզտինէ կէօ-թիւրմէսինի թէնպիհ իյլէտի :

Մ. Մէրի կէլէն շախսը կէօրտիւքտէ ահալա գալգտը , վէ պիր միւտտէթ մէրգումը թէտգիգ իթտիքտէն սօնրա , տուչարը հէյէ-ճան օլտը ։ Մէրգումը պաշգա տէֆա տախի կէօրմիւշ օլտըղընը տիւշիւնմէյէ պաշլատը ․

Տօն Միկէլ տը Կօեազ , սէտայը թապխիսյէ ․

— Պէնի թանը՞մատընըզ մը . - տէյէրէք , քիւրքիւնիւն եագա-սընը աշաղը ալտը :

Մ. Մէրի՝ պիր քէրրէ տահա մէրգումին եիւզինէ պագարագ-տան սօնրա . — Ա՛հ . շիմտի թանըտըմ . շիմտի . . . կէլ էօփիւշէյիմ , էօլէճէյիմ խաթըրըմտա իտը . սէնի կէօրէճէյիմի աքլա վէ գա-թ'ան մէ'մուլ իթմէզ իտիմ ։ Նա՞սըլ կէլտին . . . ալանըն աղզընա նա՞սըլ եանաշապիլտին . գօ՞րգմատըն մը ․

— Ալա ․

— Պու նէ գատար էհմիյէ՛թ ․

— Սիզի բէք էյի թանըտըղըմտան , հազըրընըզտա էհմիյէթիմ պէր քէմալ տըր ։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ . վէ ֆագաթ սըֆաթը մէ'մուրիյէթիմի նէ՞ եափայըմ ։ Սէնին հապսատան գաչմըշ օլտըղըն , վագըթ ու զէման-նըյլա մա'լիւմաթ վէրիլմիշ տիր . Լաքին ղազէթալարըն բօլիս խապա-րէսի ալէյհինտէ հիւճումընտա մէյտան վէրմէմէք իւզրէ պու մատ-տէյէ եալընըզ վագըֆ ըմ ։ Սիզին պէնի թանըտըղընըզ կիպի պէն տէ սիզի թանըտըղըմտան , պու զէման պուրատա կէլմէնիզ էլ-պէթթէ քի բէք մուհիմ էսպապէ մէպնի տիր ․

— Թախմինինիզ բէք տօղրը տըր ։ Սիզտէն պիր նասիհաթ ալ-մագ վէ պիր հիմմէթ թալէպ իթմէք իւզրէ կէլտիմ ։

— Սէօյլէյին ․

— Պունտան պէշ սէնէ էվվէլ նամուսըմը բայմալ վէ պէր-պատ իթմիշ օլան մէս'էլէ էլպէթթէ թէմամիյլա խաթըրընըզտա տըր ․

— Էվվէթ , պիր սէնէ վուգու' պուլտուղը հալտէ օ սէնէյի տա-հա ունուտամամ . էօլիւնճէյէ տէյին խաթըրըմտան չըգմազ ․

— Աճապա ունութմատընը՞զ մը սէնէյին թաահիւտ խուկմէսինի արզու իտէ՞րմիսինիզ :

— Արզու իթմէմէք գապի՞լ մի . պու խուսուս քի մէս'էլէնին սանա չօզուլը վար տըր . Մահքիւմիյէթիմտէն պէրու կէճէ կիւն-տիւզ րահաթ եիւզիւ կէօրմէմիշիմ ․

— Սէօյլէմէյէ հաճէթ եօգ . էօյլէ օլտըղընը պիլիրիմ ․

— Պէնիմ կիպի սիզին տէ շիւպհէ իթտիյինիզի վէ վուգու պու-լան ֆիլի գաթլ հազգընտա ֆիքրինիզտէ ճէվէլան իտէն խամ պէ-նիմ խամիմ օլտաղըզընը պիլիր իտիմ ։ Միսթէրըս Պէզըն գաթիլի քիմ օլտըղընը պիլիրմիզ տէ բանա պիլտիր իտիք ․

— Նի՞չին պանա էմնիյեթ իթմէտինիզ. էկէր պանա էմնիյեթ
իտիպ տէ ֆիքրինիզի թէմամիյլէ պէյան իթմիշ օլսա ըտընըզ, պէն
տէ քէնտի ֆիքրիմի պէյան իտէր վէ թէսթըլը ֆիքր իլէ պիր
հիւսնիւ նէթիճէ հասըլ օլապիլիր իտի ։

— Սահիհ տիր. լաքին պէն՝ էյիմտէ խապալթ օլմատըղըմա սէօզ
սէօյլէյիմ. Տէլաիլի տավիյէ մէյտանա գօմատըղըմա քիմսէյի իթ-
համա գալգըշմամ.

— Էյ շիմտի տէլաիլի տավիյէյի տէրտէսթ իթմի՞շ միսինիզ.

— Գըսմէն ։

— Պու տէլաիլ հա՞նկիլէր տըր ։

— Խաթըրընըզտա՞ մը տըր քի, էսնայը թահգիգաթընըզտա ի-
քի չէյ պուլամամըշ ըտընըզ. Պիրիսի, եիրմի գատար խըզմէթքեար
պուլընան պիր խանէտէն չըգըփ, իքի իւչ սաաթ սօնրա պինէ խա-
նէյէ քիմսէյէ կէօրիւնմէքսիզին ավտէթ իթմէք իւզրէ միգտօնթ տէ
Գիլէրին էվին իչինտէ կէչմիշ օլտըղը կիզլի եօլ տըր ։

Բոլիս միւտիրի Մ. Մէրի թիթրէյէրէք. — Էվէթ օ սըրատա
խանէնին իչինտէ կիզլի պիր եօլ պուլունմըշ օլսա ըտը, ալագաթը-
նըզա բէք պէօյլէ պիր մէտարը միւտաֆաա օլապիլիրտի.

— Պուլամատըղընըզ իքինճի չէյ տէ, գաթիլին գանլը էլպի-
սէսի, վէ օ զէման պէնիմ սաչըմա վէ պըյըղըմա պէնզէթմիշ օլ-
տըղը էյրէթի սաչլա պըյըղը ըտը.

— Տօղրու տըր,

— Մարքի տը Սալյօնըն գօնագընտաքի կիզլի եօլը կէչէն կիւն
պուլտըմ. Մէզքիւր եօլը խըթիլաաթը աչըգ անէսի իչին էլան մի-
գտօնթ տէ Գիլէր խըթիմալ իթմէքտէ տըր. Գաթիլին էսնայը ճինա-
յէթտէ կիյինմիշ օլտըղը էլպիսէլէրինէ կէլինճէ, պէնիմ իլէ պէ-
րապէր Հասարէննաւքի քէօշքէ կէլէճէք օլուրսանըզ, Թօփրաղըն
ալթընտան չըգարըփ, սիզէ թէսլիմ իթմէքլիկ էյմն թահթընտա
օլարագ թէահհիւտ իտէրիմ.

— Գապիլ տէյիլ.

— Պունտան պէշ սէնէ մուգատտէմ անթիգաճը սըֆաթըյլա
կէօնտէրիլէն պիր մէ՛մուրընըզ մէզքիւր էլպիսէլէրի արամըշ սա
պուլամամըշ տէյիւ, պիզ տէ պուլամայաճաղըզ զաննըտէյօր-
սընըզ ։

— Պունլարը նէ՞րէտէն խապէր ալտըն ։

— Ա՛հ, ազիզիմ. տույգուսըզ կէչէն կէճէլէրի ունուտըյօ՞ր մը-

սընըզ. Ինսան եալընըզ պիր չէյ իլէ մէշղուլ օլտըղը հալտէ, տիւ-
շիւնէ տիւշիւնէ բէք չօգ միւճիզէքեարանէ նէթիճէլէր իսթիխրաճ ի-
տէր. Վակօնըն ամպարընտա ինսանը տէլի իտէճէք սուրէթտէ պիր
թագըմ միւնասիպէթսիզ ատամլար ըլա կէչէն սաաթլարը թէսավ-
վուր իտէ՞մէզ մի սինիզ. Մուպաշըրլարըն գամչըլարը ալթընտա
եիւզլէրճէ սէնէլէրտէն պէրու իշլէնմէմիշ օլան արազիտէ չալըշան
ատամըն հալինի ունուտըյօ՞ր սընըզ. Պունճա մէհնէթ վէ մէշագգաթ
չէքտիքտէն սօնրա, էլինտէ միլեօնլար իլէ գօնթ տը Նօեալ օլուփ
տա մէյտանա չըգան պիր ատամ պօշ եէրէ ուղրաշը՞ր մը, վէ մազ-
սատընը ունուտու՞ր մը տէյու գըյաս իտէյօր սընըզ. Նէ եափտըղը-
նըզը չօգտան պէրու պիլիրիմ. Պիլիրիմ. չունքի եա թախմին իլէ պու-
լըմըշըմ վէ եախօտ հիւնէր իլէ խապէր ալմըշըմ. Գայըր խուսուսլար-
տան վէ պաշլըճա գապահաթսըզ օլտըղըմա տա՛իր հագգըմտա վագը
օլան իթհամ վէ էմնիյեթսիզլիգտէն տօլայը միննէթտարըմ. Լաքին
պագը քէտանա տա էօյլէ պիր գուլագըմ վար տըր քի, պէն էօլմէ-
տիքճէ պու գուլագ զա՛իլ օլամայաճագ տըր. Քիմսէնին թանըյա-
մայաճաղը սուրէթտէ ճէսիմ պիր սէրվէթ վէ պիր նամ վէ չէօհ-
րէթի ճէտիտէ իլէ Բարիզէ կէլմէքտէն մագսատըմ, մատամ Գօվէս
եախօտ միսթըըս Պէզին գաթիլինի պուլուփ, հիւքիւմէթէ թէսլիմ
իթմէքտէն իպարէթ իտի. Գաթիլին Գիլի գաթլի իճրա իտտիյի
կէճէ էնմիշ վէ մուախխարէն չըգմըշ օլտըղը նէրտիւվէնի պիզ-
զաթ կէօզիւմ իլէ կէօրտիւմ. Նէ վագըթ իսթէրսէնիզ մէզքիւր
նէրտիւվէնի սիզէ տէ կէօսթէրէպիլիրիմ. Շու սըրատա միգտօնթ
տէ Գիլէրի տիվանէյէ վէ հաթթա պազլաճագ տէրէճէտէ պիր
տիվանէյէ տէօնտիւրմիւշտիւր. Ճինայէթի արասընտա, իսթիխպար
իթմիշ օլտըղը ճինայէթի, պէլ թախմին հիւքիւմէթ իտէճէյինէ [illegible]-
յէթլէ էմին իմ.

— Իհթիմալ տըր. լաքին ազրապա վէ թէալիւգաթը սէօյլէ-
յէճէյի սէօզլէրին խարըճտան պիր քիմսէնին գուլաղընա վարմամա-
սընա տիգգաթ իտէճէքլէրի տէրքեար տըր ։

— Եանըլըյօրսընըզ. Հէր նէ գատար իհթիյաթը տավրա-
նաճագ օլսալար, եինէ պիզ իթթէլայիմիզ չէյէ վագըֆ օլապիլի-
րիզ ։

— Նէ՞ սուրէթլէ վագըֆ օլապիլիր սինիզ.

— Օ ճիհէթի պանա պըրագըն. սէքիզ կիւնէ գատար, գա-
թիլին էլպիսէլէրինին նէրէտէ պուլունտըղընը սէօյլէրիմ. չունքի մի-

գօնթ տէ Գլէրին ճիննէթ էսէրիյլէ հէր շէյի իգրար էտէճէյինէ վէ սէօյլէյէճէքլէրի շէյլէրին պանա թէքրար էտէճէյինէ է-մինիմ:

— Պէօյլէ օլուրսա ճանըմա միննէթ . պու սուրէթլէ գալպիմի տէ թէմամըյլա րահաթլանտըրմըշ օլուրսընըզ:

— Գօնթ տը Կօսագ նամըյլա կէզէն չախս 333 նումէրօլը նու-մէռատան ֆիլիար խանէն մահպուս՝ Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլ օղլուդուր չըմտիլիք պիլմէմէնիզ իճապ իտէր :

— Գօնթ տը Կօսագ իլէ Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլ, իքիսի պիր չախս օլտուղունը Բարիստէ հիչ քիմսէ պիլմէ՞զ մի :

Տօն Միկէլ պիրազ թէրէտտիւտ իթտիքտէն սօնրա . – Պէն ա-սլա եալանը իրթիքեապ իթմէմիշիմ: Եսրարըմա եալընըզ պիր քիշի վագըֆ տըր :

— Քի՞մ:

— Խամինի սէօյլէյէմէմ:

— Պանա՞ տա մը սէօյլէյէմէզսինիզ:

— Սիզէ տէ սէօյլէյէմէմ:

— Պիր գատը՞ն մը տըր :

— Էվէթ . պէնի նումէա հապիսհանէսինտէն գաչըրան պիր գատըն տըր քի , պու կիւնլէրտէ մարքի տը Սալլօնըն գօնաղընտա-քի կիզլի Նէրտիվէնտէն կէչմիշ տիր : Պու գատըն վիգօնթ տէ Գլէ-րին էմայը ճիննէթինտէ վէ պիլխասսա սայըգլատըղը սըրատա սէօյլէյէճէքլէրինի տինլէյիպ , կէլիպ սիզէ թէմամըյլա թէքրար իտէճէք տիր :

— Տէմէք օլուր քի պու գատընա էմնիյէթ օլունապիլի՞ր մի :

— Պանա էմնիյէթ օլունտըղը կիպի օնա տա էմնիյէթ օլունապի-լիր :

— Աճապա պու գատընըն աչըգը ֆիքրի վա՞ր մը տըր :

— Նէ՛ միւնասիպէթ :

Գօնթ տը Կօսագըն սէօյլէտիյի գատըն վիգօնթէս տէ Գլէր տիր գանընըյլա . - Սիզ օ գատընա էմնիյէթ իտէպիլիրսինիզ , լաքին գանուն վէ տալէթ հէր շէյի միւտէգգիգանէ թէտգիգ իտէր : Միւթթէհիմլէրի թէվգիֆ իթմէյէ մէճպուր ըմ. Ճէմիյէթի պէշէ-րիյէ սիվըն հուգուգունըղլա թէհտիտէ տէյիլ տիր ամմա , միւթ-թէհիմլէր ճէմիյէթ իչինէ գարըշտըգճա , ճէմիյէթէ պիր պիր թէհ-լիքէ տիր : Սէն միւթթէրիս օլ. լաքին նամուս ու հայսիյէթիմի մու-

հաֆազա իթմէք արզուսընտա պուլունտուղումտան , վէ մագսատըմը անլամաճանըզը հէտէֆի հիւճումը օլմաղ իթթիհամէտիյիմտէն , հէր իքիմիզ նա՛իլի մէրամ օլընճայա տէյին , քիմ օլտուղունուզը քիմսէյէ սէօյլէմէմէնիզի թավսիյէ իտէրիմ:

— Բէք ալէա :

— Հէր նէ վագըթ Հասպալրէնսէ կիթմէք իսթէրսէնիզ , պէ-րապէր կէլէպիլիրիմ:

— Թէշէքքիւր իտէրիմ. սիզէ բէք զիհատէ ըզթիրապ իթմիշ օ-լուր, եանըլմամըշըմ:

— Խաթըրըմա պիր շէյ կէլտի :

— Սէօյլէյին :

— Ծու ալալըդ վիգօնթ տէ Գլէր ճիննէթինտէն սայըգլամագ-տա տըր : Սէօյլէտիքլէրինի պիզզաթ իշիթմէք իսթէ՞րմիսինիզ :

— Մէմնուն օլուրըմ. լաքին պէնի քիմսէ կէօրմէմէլի տիր :

— Ծիւպհէսիզ:

— Նա՞սըլ թէրթիպ իտէպիլէճէքսինիզ :

— Վաննօ սօգագընտագի գապունըն անախթարը եանըմտա տըր , վէ վիգօնթըն օտասընա չըգան կիզլի եօլը պիլիրիմ. իչինէ կէ-լի՞ր մի :

— Բէք միւնասիպ :

— Արգամ գապունըն էօնիւնտէ պէքլէյօր . պրապա իլէ կի-տէր , պիրազ ուզագտա էնէր վէ Վաննօ սօգաղընտա գատար եիւ-րիւյէրէք կիտէրիզ:

— Կիտէլիմ:

Ծաֆագա չօգ պիր վագըթ գալմամըշ օլտուղունտան պիր ան էվվէլ եօլա չըգմագ իճապ իթմէքլէ , Մ. Մէրի իլէ գօնթ տը Կօ-սագ տաիրէի զապըթտան տէրհալ չըգտըլար:

15

Վիգօնթ տէ Գլէր տէրհալ եսի ավաթթլէ , պալօ էլպիսէ-լէրինի չըգարըբ պիր թարաֆա աթընճայա գատար , տօյթօռ Մօրէլ իլէ Արամասօ , մարքի տը Սալլօնըն էվէյնի վիգօնթ կըրա-

թիւնի եարը ելլի եալը տևրի էվէ կէթիրիրլէր։ Գօնաղըն իչի ալթ իւսթ օլտը։ Մատամ Մարանտէն մուհաֆազայը սըհհէթի զըմնընտա, հէր կէճէ էրքէն եաթմաղա մէճպուր օլտըղը հալտէ, գօնաղըն իչինտէ ֆէվգէլատէ պիր կիւրիւլթիւ իշիթմէքլէ եաթաղտան ֆըրլայըփ կէճէլիք կէօմլէյի իլէ գըզըյըն օտասընա գօշտը։ Մէրգումէյի սաչը պաշը տաղընըգ վէ պէնզի սօլուգ կէօրտիւքտէ հէմէն գօյնունա սարըլըփ. — Նէ՞ օլույօրսըն, գըզըմ. — տէյու պաղըրտը։

Գաթըրին, պէր վէճհի խուլասա վուգու պուլան հատիսէյի հիքեայէ իթտի, վէ վալիտէսինի տուչարը խէյէճան իթմէմէք իւզրէ, ֆիքրինտէն կէչէնի վէ գօրգուլըղը ճիհէթի քէթմ իյլէտի։

— Տէմէք քի տօգթօր Մօրէլ, պէյի՛ն ուֆունէթինէ մի ուղրամըշ տէյօր։

— Էօյլէ զանն իտիյօր։

— Սըճագտա՞ն մը օլմըշ։

— Պէլքի, օ տէրէճէ սըճագ ըտը քի նէֆէս ալամայօր ըտըմ։

— Նէլէն Կրամթիէ՞ն մի իտի։

— Էօյլէ զանն իտէրիմ։

— Էօյլէ իսէ հայտէ օտասընա կիտէյիմ. վէ եալնըզ սէն եօրգունսըն եաթ տա պէն կիտէյիմ։

— Պէնտէ կէլիրիմ, պէնիմ վէգիֆէմ տիր։

— Էվվէթ. հաղըն վար, գըզըմ. ինսան տա՛իմա պօրճունը իֆա իթմէլի տիր. — տէյիփ, իքիսի պէրապէր Կրամթիէնին օտասընա չըգտըլար. պիրազ սօնրա մարքի տը Սալլօն տախի կէլտի։ Մէզքիւր օտա խասթա օտասը հալինի քէսպ իթմիշ իտի։ Տօգթօր Մօրէլ, Կրամթիէնտէն գան ալմըշ օլտուղընտան, գան իլէ տօլու պիր չանագ տօլապըն իւսթիւնտէ կէօրիւլմէքտէ օլտուղը միսիլլու, շուրայա պուրայա տախի գանլը չամաշըրլար աթըլմըշ ըտը։

Մատամ Մարանտէն. — Խասթա թէհլիքէլի պիր հալտէ՞ մի տիր։

Հէքիմ. — Էվվէթ. պէք պիւյիւք թէհլիքէտէ տիր։

Մատամ Մարանտէն իլէ գըզը խասթանըն եաթաղընա եագլաշտըլար։

Մատամ Մարանտէն. — Էօլմիւշ պիթմիշ։

Գաթըրին՝ գայէթ եավաշճա. — Խասպէ՛թ օլուրտը։

Հէքիմ. — Հէնուզ էօլմէմիշ տիր, մատամ. լաքին գօրգարըմ

քի պու պայղընլըգ կէչտիքտէն սօնրա, տահա թէհլիքէլի պիր հալէ կիրիֆթար օլաճագ տըր։

Մարանտէն. — Պունտա՞ն տա մը թէհլիքէլի։

— Շիւպհէսիզ։

— Նէ՞ կիպի։

— Ճիննէթէ ուղրայաճագ, վէ սայըգլամաղա պաշլայաճագ քի, թէսավվուրը պէք միւշքիւլ տիր։

Մարքի տը Ռօլլան. — Էյ պունըն էօնիւնիւ ալա՞մազ մըըն, տօգթօր։

Հէքիմ. — Ալամամ. լաքին տօսթընըզ օլտուղումը ունութմայըն, մարքի։

Մարքի տը Ռօլլան սանտալիէնին իւզէրինէ ըըգըլտը գալտը վէ ըքէնտի քէնտինէ տէտի քի. — Սահիհէն լանէթլի պիր մախլուգ ըմըշըմ։

Օտանըն իչինտէ տէհշէթլի վէ հայլի պիր սիւքիւթ հիւքիւմֆէրմա ըտը։ Մատամ Մարանտէնտէն պաշգա հաղըր պուլունանլարըն ճիւմլէսինտէ տէհշէթլի պիր հըրս ու ղարազ վազը օլուփ, հիչ պիրի Կրամթիէնին պայղընլըգտան այըլմասընը արզու իթմէմէքտէ օլտուղը հալտէ, եալընըզ մատամ Մարանտէն, տամատընըն տուչար օլտուղը հալի տէհշէթիշթիմալըն սէպէպ վէ հիքմէթինի հիս իտէմէմէքտէ իտի։ Պիր գաչ տագիգէ սօնրա վիգտանըն տէ Գըլէր վահշիեանէ կէօզլէրինի աչըփ եաթաղընտա պիրազ տօղրուլտը։ Տիշլէրի չաթըրտամագտա ըտը, սաչլարը տիքիլմիշ իտի, եիւզիւնտէ րէնկ գալմամըշ ըտը։

— Գօրգույօրըմ... գօրգույօրըմ... — տէյէրէք կէօզլէրինի մատամ Մարանտէնին իւզէրինէ աթֆ իյլէտի։ — Քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէյէճէյինէ եէմին իտէ՞րմիսին տէտիյի սըրատա, մատամ Մարանտէն գօրգուսընտան պայըլաճագ տէրէճէյէ կէլտի։ Տօգթօր Մօրէլ, հէման մէրգումէնին նէզտինէ սէյիրթիփ. — Թէլաշ իթմէ մատամ. խասթա սիզի կէօրմէյօր, կէօրսէ տէ թանըմայօր, սիզի պաշգասընը զանն իտէյօր. — տէտի։

Աճապա չու պաշգասը քի՛մ իտի։ Էլիզէ բասատընտա, միւթրըս Բէթթի Պէգէ, եանի մատամ Գօ՛վէա մի իւթթապ իտիյօրտը։ — Աճապա հաղըրունըն ճիւմլէսի գաթիլին իրթիքեապ իթմիշ օլտըղը ֆիիլի պիգլամ քէնտի ագըզընտա՞ն մը իշիտէճէքլէր։ Գաթըրին պա-

շընը գալտըրարագ Մարքի տը Սալլօնըն եիւզիւնէ պագտը. Հէր իքիսի
թարիֆի նագապիլ պիր խէյէճան իչինտէ իտիլէր։

Կօնթէսին էօլիւ կիպի եըղըլտըղընտան սօնրա, պիր արալըգ
թէքրար խալթաղընըն իչինտէ տիքիլիփ, եավաշ վէ զարիֆ պիր սէ-
տա իլէ տէմէքտէ իտի քի.

— Նի՛չին ինքեար իթմէլի, ինքեար իթմէյէ նէ՞ հաճէթ. Հէր
շէյի պիլիյօրըմ։ Տայըմ իլէ Օլիվիէնին սէօյլէտիկլէրինի իշի՞թմէտիմ
մի... Նա՞սըլ... Մէյտանտա պէշ ալթը միլիօն տուտար իքէն ին-
սան իքի ահալը պիր պաղուճըգ օլարագ, թէհամմիւլ իտէպիլիր
մի. Իքիսի տէ պունըն պահասընը իթմէքտէ իտիլէր. Նէ սէօյլէտիկ-
լէրինի անլամագ մէրագընտա տուշմիւշ իտիմ... Նէ՞ եափայըմ...
տինլէտիմ... գաբուսըն արգասընտան... վիճտանըմ զայէթ բա-
հալը տըր... Եվվէթ բէք բահալը... Պունտէն աչէ՛յն Անժէլ տը
Սալլօնըն նէրէտէ օլտուղունը սէօյլէմէլիսին, նէրէտէ օլտուղունը խա-
պէրի սէն պիլիյօրմուշ սուն. պէն տէ պիլմէք իսթէրիմ. Եվվէթ իսթէ-
րիմ. Եալան սէօյլէմէ. Եալանըն հիչ պիր ֆայտէսի օլմազ. (Պիր
խայլը մուտտէթ սուքիւթտան սօնրա). Նէ՛յ նէ՞ եափարըն պագա-
լըմ. տուշիւնիւյօ՞ր մուսուն մի, իշթէ պէն սէնի կէլիյօրըմ. Նէ՞ զարար վէր-
իր. Ճէվապ վէրմէյօրսուն, կէօրիւնիւ քի Մարքի իլէ սուբէթի գա-
թիյէտէ ուզլաշմըշսըն։ Օ թաշ խիւրէքլի ատամըն էվինտէն գօվըլտը-
ղընը ունութտո՞ւն մը. Բարիստէ չէքտիյին սէֆալէթ վէ զարուրէ-
թի, աճ վէ սըֆիլաճ գալտըղընը ունութտո՞ւն մը. Պէօյլէ ա-
տամըն գըզը էլինէ կէչմիշ տէ խա՞տէ մի իտէճէքսին. Գապիլ տէ-
միլ. Էվտէն չըգմամա, գօվուլմամա սօյուլմամա վէ միրասըտան մահ-
րում գալմամա սէն սէպէպ օլտուն. պունլարըն քաֆֆէսինի թօբ-
տան թագըմըն իտէճէքսին. Պու իշլէրտէն քէֆի խէպ իտէ՞ր մի սին,
իթմէ՞զ մի սին. Մարքի տը Սալլօնա «եալան սէօյլէտիմ». գըզըն էօլ-
մէմիշ տիր. գըզընը պուլմագտան իւմիտինի քէս տէ՞ր մի սին, տէ-
մէզսէն, սէն պիլիրսին. Ա՛հ կէօզիւմէ գըրմըզը պիր շէյ կէօրիւնիւ-
յօր. խայատա չաղըրըյօրսուն. Պու տէյիքատէն սօնրա քի՞մ իչիտէ-
պիլիր... Բիրաճըլարը՞ն մը... Հարըն պէլքի տէ իշիտիլէր տէ
գօշուպ կէլիրլէր... Շու հալտէ իշէ պիր նէթիճէ վէրէլիմ. -տէ-
յէրէք, վէ պիրազ տահա խալթաղըն իչինտէ տիքիլէրէք, կէօզլէրի
եումալարընտան տըշարը ֆըրլայօր վէ սէսլէ տավրանըյօր կի-
պի, էլինի եօգարը գալտըրտը. վէ էթրաֆընա պագըբ. — Պու նէ՞
սէս... պու նէ տէհշէթլի սէտա... գօրգույօրըմ... գա՛ն տըր.

պու նէ գատար գան... եա կէլիփ կէօրէն օլուրսա... Տիզլէ-
րիմ քէսիլտի... ամմա սավուշմալը... քըրմըզըլարը նէ՞ եափ-
մալը... պու քըրմըզըլարը ալմալը... պանա լազըմ օլապիլիր
... Լաքին նէ՞ օլույօրըմ... Եըլտըրը՞մ մը չարբտը պէնի... Գալ-
գամայօրըմ... Հարէքէթ իտէմէյօրըմ... Ա՛հ... գօրգույօրըմ
... -տէյիփ պիթափ վէ պիմէճալ արգասընա տէվրիլիփ վէրտի.
Գաթըրին տէհշէթլէ գէօզի Կօնթէսինին եանընա եագլաշտը. լաքին
մատամ Մարանզէն սանտալյէնին պիրինէ եըղըլտը գալտը. Անճագ
Կօնթէսին սուքիւթ իթթիքտէն սօնրա, Վիգօնթ պաշընը գալտըր-
տը Գաթէրինին մէ՛եուսիյէթի հալինի պիլ միւշահէտէ էյլէրինի
մէրգումէյէ տօղրու ուզաթտըլար.

— Ա՛հ, գը՛զըմ, գըզը՛մ... նէ՞ եափմըշըմ... սէնին նէֆրէ-
թի թաալիյէնի վէ պու ատամ հագգընտաքի իքրահընը մահվ ու-
զա՛իլ իթմէյէ զայրէթ իթտիմ. Պանա էմնիյէթ վէ իթիմատըն հա-
սէպիլէ սէվտիյինի ահագլար ալթընա ալըպ էզտին. Ա՛հ. Նէ գա-
տար պէտպախթ ըմըշըմ. Մէյէր սէնի թութմըշ պիր գաթիլէ
թէսլիմ իթմիշիմ. — տէյէրէք սաչլարընը եօլմագա պաշլատը.
Մէյուսիյէթի, մէրթէպէի զայէյէ վարմըշ ըտը. Գաթըրին մէրգու-
մէյի գուճագլայըբ վէ եէրտէն գալտըրըբ.

— Հէր իփիմիզին տիւշմիւշ օլտուղումուզ թէհլիքէտէն գուրթուլ-
մագ իմքեանըն, գապահաթ սէնին տէյիլ. անըմըզա պէօյլէ եա-
զըլը ըմըշ. սէն պէնի սէվէրսին պէնտէ սէնի սէվէրիմ. գապա-
հաթը մահզա պէնիմ. պէնիմ սէվիլտիյիմ կիպի հիչ պիր քիմսէ
սէվիլմէմիշ իքէն, գատըրընը պիլմէտիմ. ըրզը միւճէսսէմ օլան պիր
զաթը ալչագատան շիքեայէթ իթտիմ. Ա՛հ նէ նատան գատըր ըմըշըմ.
Պաշըմա հէր նէ ֆէլաքէթ կէլսէ միւսթահագգ ըմ. Սուչըմըզ պիր
քիմսէյի հիւքիւմ իթմիյօրտում. Միւէպպէտէն ճէզասընը չէքէճէյիմ.
Հէմ տէ նէ՞ ճէզա... — տէյէրէք, հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամագա
վէ գայնար գայնար կէօզ եաշլարընը գըզըն եիւզիւնտէն աշաղը
աղըթմագա պաշլատը.

Մարքի տը Բօլլօնը տահի պիր մէեուսիյէթի աղըմէ պիլ խու-
թիլա Գաթըրինի տէրհալ իւչ իտէրէք.

— Խայըր. եէմին իտէրիմ քի, էօմրիւնիւ, թա նիհայէթինէ
գատար պու գաթիլ իլէ կէչիրմէյէճէքսին. Բիսըր ու ազամէթիմ
Հէր նէ գատար բէլինէտար վէ շան ու շէօհրէթիմ հէր նէ գատար
րէզիլ ու րըսվայ օլսա, պու կիւնտէն թէզի եօգ կիտիփ պու խա-

յինի հիւքիւմէթէ թէսլիմ վէ սուչըը օլան չախըրն պէրաէթի-
նի միւմէթինէ գարար վէրիլմէսինի թալէպ իտէճէյիմ: Լուդովիք թադ-
միրինտէ քէնտիմ պիզզաթ Գալէտօնիաեա կիտիպ Օլիվիէ տը Բիւյ-
միրօյը պուլաճաղըմ. մահճուպիյէթ վէ նէտամէթիմի պէեան իլէ
ճիւմլէմիզէ աֆվ իթմէսինի նիեազ վէ իսթիրհամ իտէճէյիմ: Ա՛հ.
պիչարէ չօճուգ, աճապա նէ՞ գատար էզիյէթ չէքմիշ տիր: . . .

Գամթըրին. – Պունլարա հիչ իհթիեաճ եօգ, տայըճըղըմ. Օլի-
վիէ տը Բիւյմիրօլ խօտ պէ խօտ հիւրրիյէթինի իսթիհսալ իթմիշ-
էլ հալէթիւ հազինէի Բարիատէ պուլընմագտա տըր. վէ ֆագաթ պի-
զէ աշա վէ գամ'ան աֆվ իթմէյէճէք տիր:

— Բարիատէ՞ մի տիր:

— Էվվէթ, կէօրտիւմ. վէ կէօրտիւյիւմ չախըրն Օլիվիէ օլ-
տըղընա հիչ շիւպհէմ եօգ տըր:

— Կէօրտիւն իսէ նէ՞րէտէ պուլընտըղընը, նէ՞ իլէ, հա՞ն-
կը քէօշէտէ սագլանմըշ օլտըղընը, նէ՞ խարալըղընը վէ նէ՞րէտէ
կէօրմէք գաապիլ իսէ իլինի տէրհալ սէօյլէմէլիսին: Ճիհանըն թա օ-
պիր ուճունտա խարիտայա միւզթէտիր օլմատըղըմ չէյլ, պուլա-
տա, պէնի սուրէթտէ իճրա իտէյիմ. – տէտի:

Օտանըն պիր քէօշէսինտէ մարքիզին սինէսինէ պաշընը տաեալթ-
մըշ օլան Գամթըրին, միւթէմատիյէն աղլամագտա վէ տէմէքտէ ի-
տի քի. – Պունլարըն նէ՞ ֆայտէսի օլապիլիր. պիզճէ խարըլաճագ
պիր չէյ վար իսէ, քէնտի քէնտիմիզէ իզլէմիշ օլտուղումուզ պապան
տօլայը աղլայըպ սիւքիւթ իթմէք տիր:

Մարքի. – Հէր հանկի միւթալաասը մէյտանի օլուրսա օլսուն,
մէզքիւր իֆշա իթմէքտէն պիր ան կէրի տուրամամ. էյէր պէօյլէ
պէյլէմէմիշ իսէն պէնի թանըմամըշսըն տէմէք տիր:

— Հէյհա՛թ, տայըճըղըմ. տէմէք քի կէչէն կիւնքի պայըլ-
տըղըմը վէ տօգթօր Մօրէլին պու պայըլմըղըմը նէ չէյէ համլ իթմիշ օլ-
տուղընը ունութտո՞ւն մու: Հախաթըմտան պէզմիշ օլտուղըմը ունութ-
տո՞ւն մու: Էյէր պէնի ճիտտէն սէվէրսէն, պէօյլէ պիր ատամտան
հուսուլէ կէլէճէք օլան պիր չօճուղա, հէր վէճհ իլէ խըրսըզ հիւր-
մէթ վէ րիայէթ իթմէյէ մէճպուրըմ:

Մատամ Մարանզէն, տօգթօր Մօրէլին սէօյլէմիշ օլտուղը խու-
սուսատ խապէրտար օլմատըղընտան. – Վա՜յ, էվլա՞տ սահիպի մի
օլտըն, Գամթըրին. օ հալտէ ճէսարէթի էլտէն պըրագմա. իշթէ
սէնի օ էվլատ թէսէլլի իտէճէք վէ հէր չէյի ունութտուրաճագ տըր:

Գամթըրին. – Մուղայէր օլմագ պաշըմա կէլէն ֆէլաքէթլէ-
րին էն պէօյիւքիւ պու օլաճագ տըր: Օղլումըն տամարլարընտա տա
o մէլունը գանը ճէվէլան իտէճէք տէյու խաթըրըմա կէլտիքճէ տէ-
լի տիվանէյէ տէօնիյօրըմ: Նէ՞ պէօյիւք սըր. Նէ աղըր մէսուլիյ-
եէթ: Էօյլէ պիր մահսուլը գուճաղըմա ալապիլէճէ՞քմիյիմ, սէվէ-
պիլէճէ՞քմիյիմ . . . հաշա, հաշա սիւմմէ հաշա: (Էլինի զէվճինին
եաթաղընա տօղրու ուզաթըրարագ.) Լանէթ օլսուն սանա. ալ-
չագ ատամ. Նատան գօճա. պու սօն էզիյէթի տէ իշթէ եինէ սէ-
նին եուզունտէն չէքէճէյիմ:

Տօգթիր Մօրէլ, էնվաը մուալիճաթ իլէ Կրաթիէնի թէտավի
իտէրէք ճիննէթին էօնիւնիւ ալմաղա ուղրաշմագտա ըտը ըսսա,
տահա գուվվէթլի պիր նէօպէթ իւսթէ կէլմէքտէ իտի: Տօգթօրըն
խասթաթանըն ալնընա գօյմագտա օլտըղը պուզ, գօր գօմազ էրիյիպ ա-
թէշ կիպի ըճագ պիր սուեա թահվիլ օլուր ըտը: Պու սըրատա
Կրաթիէն թէքրար էլլէրինի ըրգը ըրգը գաբայըպ. – Նաղըխանէնին
իչինտէ տէ նէ՞ գատար քեաղըտ վար ըմըշ, բէք չօգ քեաղըտ. Հէր-
սի տէ լուդովիքը քեաղըտլար: Պու քեաղըտլար աղըրլըգլարընճա
ալթուն տէյէր, պիլի՞րմիսինիզ. պալխասսա պէնիմ ինատըմ բէք
կըյմէթտար տըըլար . . . էվվէթ . . . լաքին պէն տէ խանըլմամը-
շըմ . . . Անժէլ տը Սալըօնը, պէնիմ կիպի զէքի ատամըն բէք չա-
բուգ պուլաճաղը պէտիհի իտի. լաքին պու քեաղըտլարը նէ՞ խար-
մալը. աճապա խաղըպ մահվ իթսէ՞մ մի . . . այլա . . . Հայըր-
մալը. աճապա խաղըպ մաhվ. օրատա գօնաղըն գապըսըթանը իչին-
րէնտէ գատար կէօթիւրիւր, օրատա գօնաղըն գապըսըթանը իշին-
տէ միւնասիպ պիր մահալէ կէօմէրիմ: Բի՛մ կիտիպ արայըպ պու-
լապիլէճէք. հէր քէս էօլիւտէն գօրգար. լաքին հէր հալտէ պէն
գօրգմամ. պէն խալընըզ տիրիլէրտէն գօրգարըմ: Լաքին էն զիեա-
տէ գօրգտըղըմ օ խընզըր Օլիվիէ, հէմ գըզա, հէմտէ բարալարա
գավուշաճագ տէյու տուրույօր ամմա, քէլլէսինի պըրագմաղա մէճ-
պուր օլաճագ տըր. օ հալտէ գըզտա պանա գալաճագ, բարալար
տա: Պէն տէ աճմագ տէյիլիմ. պէնտէ տէ ագըլ վար: Սուրաթըմը
նէ գատար էյի պէնզէթթիմ. պիր սաչ, պիր պըըըգ. կէօմէյինէ
մարընճախա գատար տէրաէսթ իտիպ կիյինտիմ. իւզէրինէ գօտու-
ղը գօգուը պիլէ պուլտըմ, գուլլանտըմ. քիմսէ տէ պէն օլտուղու-
մու քիմսէ պէնտէն շիւպհէ իթմէզ . . . քիմսէ պէնտէն շիւպհէ իթմէտի . – տէյէրէք
ֆարգ իթմէտի . . . քիմսէ պէնտէն շիւպհէ իթմէտի . – տէյէրէք
պիր գահգահա սալը վէրտի:

Նաթաղըն տիվարընըն արգասընտա բօլիս միւտիրի Մ. Մէրի

իլէ տօն Միկէլ տը Կօռաղ, Կրաթիէնին սէօյլէտիկի պիր քէլիմէսինի պիլէ գաչըրմագսըզըն տինլէմէքտէ իտիլէր. Մ. Մէրի քէնտի քէնտինէ տէմէքտէ իտի քի. — Պունլարըն հէփսինի պէն օ զէման թախմին իթմիշ իտիմ ամմա, օ աչըլմազ մուամմանըն Մ. Վիքթօրը պիր վէճհ իլէ գանտըրմամըշ ըտըմ. Եալընըզ պաշըմա, էլիմտէ պիր տէմիր օլմատըղը հալտէ նէ՞ եափապիլիրիմ.

Մարքի տը Սալըս իլէ Գաթըրինին, Կրաթիէնին սէօյլէտիքլէրինի իշիթմիշ օլտուգլարընա էմին օլտուղընտան, Օլիվիէ իչին պու խուսուս բէք պէօյիւք պիր ինթիգամ սայըլապիլիրտի. Գաթըրինին էօյլէ պիր ալչագ վէ Նաթան աթաթա կիւզէլլիկինի վէ քիպըր ու ազամէթինի ֆէնա իթմիշ օլտուղընտան տօլայը ֆէվգէլատէ մէմնուն օլմագտա ըտը. Ամմա էսէֆ իթմէքսիզին վէ գալպի գաթ՛ան չարբմագսըզըն, մագսատընա գարիպէն նա՛իլ օլաճաղընը կէօրէրէք Կրաթիէնին սէօզլէրինի տինլէմէքտէ իտի. տինլէտիքճէ էսկիտէն աչըլմըշ օլան եարալար գափանմագտա ըտը. Անճագ խայըֆա, Հաբարըէնատէքի գապըսխանա ատըլամըշ օլտուղը գանը էլլէրինէրտէն պաշա իթմիյի սըրատա, Օլիվիէ անսըզըն տըշարը թէլաշ օլարագ.

— Հայտի վագըթ զայի իթմէքսիզին կիտէլիմ. սաաթ սէքիզի գըրգ պէշ կէչէրէք պիր գաթար վար տօղրու Պայօնա կիտէր. տուրմայալըմ կիտէլիմ.

— Սապր էթ. աճէլէմիզ եօգ, պու ատամլար պուրատա բէք զիյատէ մէշղուլ օլտուղընտան, կիտիպ տէ օ խայտուտլարը օրատան գալտըրմագ պու ադալըզ քիմսէնին խաթըրընտան կէչմէյէճէկի տէրքեար տըր. Ագշամքի գաթար իլէ տէ կիթմէք օլուր, վագթընտա եէթիշմիշ օլուրուզ.

— Նի՞չին շիմտի կիթմէյիպ տէ ագշամա թա՛լիգ իտէյօրսունըզ.

— Չիւնքի վիգօնթ տէ Գըլէրին պիր չօգ շէյլէր տահա սէօյլէյէճէյինի մէ՛մուլ իտէյօրըմ, օնլարա գատար տինլէմէլիյիմ.

Օլիվիէ տը Բիւսիրօլ, Մ. Մէրիյէ մուխալիֆէթ իթմէք իհթիմալինտէն, տիվարա տայանըպ, Կրաթիէնին թէքրար սէօզէ պաշլամասընա պէքլէտի վէ պիրազ սօնրա. — Էյ, ագշամա գատար սէօյլէյէճէք օլուրսա, պիզ տէ պուրատա տուրուպ տինլէյէճէղիզ.

— Պէն պու միսիլլու վուգուաթտա բէք չօգ տէֆալար հազըր պուլունմըշըմ. Էշգիեա մուճրիմ օլանլարըն իշլէտիքլէրի ֆիիլ կէօզ-

լէրինին էօնիւնէ կէլիր. վէ չօրապ սէօքիւմիւ կիպի ուրգա ուրգաեա սէօքիւլիւրլէր: Պուլունտուղը հալ իգթիզասընճա գուվվէթի քէսիլինճէյէ գատար պիլա ֆասըլա սէօյլէր. իշթէ տինլէ նինէ սէօյլէմէյէ պաշլատը:

Կրաթիէն տէմէքտէ իտի քի. — Անճագ տիւշմէ՞ մի իմ. Օլիվիէ կիպի ֆիւթուրսըզ պիր քիմսէ պիլիսինի՞ մի սէվիյօրմըշ, թօհաֆ շէյ. Մատմազէլ Մարանկէն Օլիվիէնին նիշանլըսը՞ մը ըմըշ. Պու տա պէնիմ իչին խայըրլը պիր շէյ. նէ պէօյիւք պախթըմ վար ըմըշ. Ամէրիգալը մատամ Մարանկէնին գըզը. էօյլէ մի....

Էն ճիւզի պիր սէս պիլէ իշիտիլէմիյէճէք սուրէթտէ օտանըն իչինի սիւքունէթ իսթիլա իթմիշ իտի. Մարքի տը Բօլանըն պէնզի էօլիւ պէնզի կիպի պէմ պէյազ քէսիլմիշ օլտուղը հալտէ Գաթըրինի գուճաղընա ալմըշ տինլէմէքտէ իտի. Գաթըրին իսէ նէֆէս պիլէ ալամամագտա ըտը. Մատամ Մարանկէն տախի գօլթուգ սանտալեէսինէ եըգըլմըշ գալմըշ վէ սօն նէֆէսի վէրէճէգ կիպի պիր հալէ կիրիֆթար օլմըշ ըտը.

Պու սըրատա Կրաթիէն նինէ սայըգլամագա տէվամ իլէ տէմէքտէ իտի քի. — Էվվէթ. Ամէրիգալը մատամ Մարանկէնին գըզլարը... միսթըրըս Պէգըն եախօտ մատամ Պօլէյըն չօճուգլըգտան պէրու տօսթը... Պուսասի տ'Անկլաս օտասընա կիտիպ, մատամ Մարանկէն իլէ գօնուշան միսթըրըս Պէգ... օ միսթըրըս Պէգ քի, էօլէն գըզը Գաթըրինին եէրինէ գա՛իմ օլմագ իւզրէ Անժէլ տը Սալօնը մատամ Մարանկէնէ վէրմիշ իտի...

Մարքի տը Սալըս պու սէօզլէրի իշիթտիքտէ տէհշէթլի պիր սէտա սալը վէրտի վէ գուճաղընտաքի կէնճ գարըեա տէլի կիպի ուրգը ուրգը սարըլարագ, հէօնքիւր հէօնքիւր աղլաեա աղլաեա, տուրմագսըզըն մէրգումէյի չարբըր չարբըր էօբմէյէ պաշլայըպ տէտի քի. — Ա՜հ. սէն պէնիմ գըզըմ օլտուղունը պիլիր իտիմ. Անժէլիմ. Նուրըմ. պիր տանէճիք գըզըմ. կէօզլէրին վէ սէսին թըբգը վալիտէմին կէօզլէրինէ վէ սէսինէ պէնզէր: Ա՜հ. իլք տէֆա օլարագ կէօրտիւյիւմ անտէ պիլէ գըզըմ օլտուղունը թախմին իթմիշ իտիմ. Թախմինիմ բէք տօղրու ըմըշ. հիչ եանըլմամըշըմ.

Գաթըրին պու սաատէթի նակէհանիյէտէ, մէհասիյէթի մուհիչէսինի ունուտարագ, օ տա տէլի կիպի մարքիյէ սարըլըշ, մուգապէլէ պիլ միսլ իթմէքտէ վէ սէվինճինտէն նէֆէսի քէսիլէ քէսիլէ տէմէքտէ իտի քի. — Ա՜հ, սէվկիւլիւ բէտէրիմ, մէյէր բէտէ-

րիմ օտըղըն իչին սենի պու գատար սէվէր իմիշիմ. պէն տէ սենի կէօրտիւյիւմ անտէն պէրու գալպիմի սանա վագֆ իթմիշ իտիմ։

Բէտէր իլէ գըզը պէյնինտէ խուսուսի սէս իլէ թէլաքքի օլընան պու սէօզլէր, նիհայէթ վիճտանըթ Նրաթիէնին պիլէ նազարը տըգգաթընը ճէլպ իտէրէք. — Սէօյլէտիքլէրիմէ ինանմայօրսանըզ, ֆէնա իտէյօրսընըզ։ Գաթըրին Մարանկէն տէնիլէն, Անժէլ տը Սալլօն տըր. պէօյլէ օտըղը էվլատը մէվճուտ իլէ միւսավէթ տիր։ Գատընլար ճաղըյը սէվտիքլէրինտէն մէյտանտա պիր չօգ մէքթուպլար տուրուպ տուրույօր։ Պունտան մատամ Մարանկէնին իֆատէլէրի տէ, Գաթըրինին Անժէլ օտըղընը իսպաթ իտէր, տահա նիչէ նիչէ տէլիլլէր վար... ամմա սէօյլէմէմ... պէնտէն պաշգա հիչ պիր քիմսէ տէլալի մէզքուրէյէ վագըֆ օլամազ... իսթիճար իլէ... գըզը... բէք ալէա... սէն նասըլ օլսա պու գըզընտան պիլմէճպուրիյէ վազ կէչէրսին... գօրգմա...

Մարքի տը Րօլլան տիշլէրինի գըճըրտադ. — Ա՛հ, խային ատամ... ալչագ սէնի... չուրատա սէնին իլէ ճալընըզ օլա ըտըմ...

Նրաթիէն. — Պէն հէր հալտէ տայըմին գըզըյլա էվլէնմէկլիյիմ... մարքինին միլեօնլարընը էլիմտէն գաչըրմամագտան մա'տա, պունլարա, մատամ Մարանկէնին սէրվէթինի, բամուգ պալեալարընը, չէքէր մահսուլաթընը վէ բէթրօլ մատէնլէրինի վէ սաիրէյի տէ զամմ ու իլավէ իտէճէյիմ... Պունլարըն սայէսինտէ կիւզէլ գըզլար ըլա վագթըմը կէչիրէպիլիճէյիմ, աթլար, արապալար գուլլանաճագըմ. չան ու չէօհրէթ գազանաճագըմ... կէճէլէրի գումար մասալարընըն պաշընտան այրըլմայաճագըմ, հէր տիւրլիւ զէվգ ու սէֆաեա գույուլաճագըմ... Ա՛հ. խաչարըն աչգ ու սէվտա, ամմա տայըմին գըզընըն սէվտասը տէյիլ... ալա... վագըա պէյէնմէյօրըմ ամմա... նէ՞ չարէ. պիր ֆէտաքեարլըգ տըր իտէճէյիմ, իթմէյէ մէճպուրըմ. պագալըմ պիւ ալըրէ թէսատիւֆ նէ կէօսթէրիր։ Տիւնեատա գարը գըթլըղը եօգ եա, օնլար ըլա էյլէնիր վէ միւթէսէլլի օլուրըմ։

Մարքի արթըգ թէհամմիւլ իտէմէյիպ, գաթիլ ճէլէպինին ուզէրինէ հիւճում իլէ պօղազընտան եագալայըպ. — Խայիս, խա՛յին... պունլարը եարմըշըն տա, չիմտիտէ էօյլէնի՞յօր միըսըն, սէնին ճանընը պէն ալաճագըմ. ճէլլատա վագըթ պըրագմայաճաղըմ. — տէյէրէք, մէրգումին պօղազընը սըգըշտըրմա, եուզու մօրարմագտա, կէօզլէրի տըշարը ֆըրլամագտա, տուտագլարը ազար-

մագտա վէ նէֆէսի քէսիլիպ, պայըլ էճէլէ եագլաշմագտա ըտը։ Տօգթօր Մօրէլ՝ խասթանըն իմտատընա եէթիշիպ, օլանճա գուվվէթիյլէ մարքինին տէմիր կիպի բարմագլարընը աչմագա ուղրաշմագտա վէ — մարքի. — ազընըզա իֆֆէ՛թ մի կէլտի. նէ՞ եաբըճօրսընըզ. — տէյու թէքրար իթմէքտէ իտի։

Րօլլան հիտտէթ վէ ղազապընտան թագէթ վէ մէճալի քէսիլէրէք արգա ուսթիւնէ տէվրիլիպ ազըընտան քէօփիւրէր ագըթտըրարագ, սայըգլամագա պաշլամըշ ըտը։

Գաթըրին իլէ մատամ Մարանկէն, կէօզլէրի գան իլէ տօլու օտըղը հալտէ, մէրգումըն նէզտինէ սէյիրթէրէք, Գաթըրըն պօյունու պաղընը չէօզմէյէ վէ կէօմլէյինին եագասընը աչմագա պաշլատը։

Մարքի. — Ցամփլէամատան պէօյլէ պիր խայիս զուհուր իթսի՛ն... գըզգարտաշըմըն օղլու, պէօյլէ չէյլէրէ թէսատիւֆ իլէսին... Նի՛չին պըրագմատըն քի էօլտիւրիւպ տէ վիճտանըմը մէյնէ՛ պըլըմ... տանտան գալտըրայըմըմ... տօգթօր...

— Միւզին կիպի իսթիգամէթ վէ ըրզ ու էտէպ սահիպի պիր քիմսէ, պէօյլէ պիր վէսիլէ իլէ նամուսընը պէրպատ վէ բայիմալ իթմէմէլի տիր. մարքի։ —

— Տօղրը տըր, ամմա, տիւնեա ալէմ պու վուգուաթա խապէրտար օլաճագ, նամուս գա՛լըր մը քի... վէ պիր տէ պու գըզճըղազըն էօմրիւնիւն նիհայէթինէ գատար պէօյլէ պիր գաթիլ իլէ խաչամասընը թէրվիճ իտէճէքմի՞յիմ տէյու գըյաս իտիյօրըմ։

Մարքիյի էպէտէն գալտըրմըշլար, կէնիշ պիր գօլթուգ սանտալեէսինէ օթուրթմըշլար ըտը. Գաթըրին եանը պաշընտա տուրմըշ վէ պէլինէ սարըլմըշ օտըղը հալտէ. — Մատամ քի սանա մալըգ իմ. արթըգ տիւնեա կէօզիւմէ տէյիլ. — տէյէրէք տօղալտան պէրու իք տէֆա օլարագ «պապաճըղըմ» թա՛պիրիյլէ մարքիյէ խըթապ իյլէտի։

Պէօյլէ մարքի իլէ Գաթըրին պիրիպիրլէրինէ սարըլմըշ էօփիւշմէքտէ օլտըգլարը հալտէ, պիր «ա՛հ» սէտասը իշիտիլտի տախի տըգգաթլարընը ճէլպ իթտի։ Մատամ Մարանկէն պաշընը եասթըգլարըն արասընա սօգմըշ. սաաթը չաթլարագ տէրէճէտէ աղլամագտա ըտը։ Գաթըրին, մէրգումէնին միւհթաճը մէրհամէթ վէ սէհայէթ օտըղընը իյմա իտէն պիր իշարէթլէ մարքիյէ կէօսթէրիպ, հէման նէզտինէ կիտէրէք. — նի՛չին աղլայօրսըն. էլպէթթէ քի չու մահզունիյէթէ գարշըտ օլան սաատէթի հալիմիզէ հասէտ իթ-

մէյտանըն․ սէնին ալինճէնաք պիր գալպէ մալիք օլտըղընը պիլիրիմ․ Նիւզիւմէ պագ․ էօք պէնի․ Գալպիմ հէր իքինիզէ տէ քեաֆի տիր․ Միւսթէրիհ օլ․ Սէնի բէք չօգտան պէրու սէվմէքտէ օլտըղըմտան, պու մուհապպէթի ունութմագ մահալ գապիլինտէն տիր․

— Պէն տէ միւթթէհիմ իմ․ միւճրիմ իմ․ սէնի, բէտէրինին էլինտէն գասպ իթտիմ․ սէնի չօգ սէվէր իտիմ․ Էյէր էլիմտէն ալըպ կիթմիչ օլսա ըտը, պիր տահա ծիւզիւնիւ կէօրմէյէճէքտիմ, մէծուս օլաճագտըմ․ Մարքի տախի մատամ Մարանզէնին ծանընա կէլիպ․ — Սէնի տուչարը մէ'ծուսիյէթ իթմէք էլիմտէն կէլի՞ր մի իտի․ Նիչին պանա էմնիյէթ իթմէտին․

Մատամ Մարանզէն պիր միւտտէթ սիւքութտէն սօնրա․

— Սէն պանա ասլա աֆվ իթմէյէճէքսին, պիլիրիմ․ զաթէն աֆվա շայէսթէ տէյիլ իմ․

Մարքի․ — Պէնտէնինէ էվլատ իթմիշ օլտըղըն պիր չօճուղա, գալպինի քեամիլէն հասր իթմիշ օլմագլըղընտան տօլայը սանա միւճրիմ վէ միւթթէհիմ նազարըյլա պագապիլի՞ր միյիմ․ Ասլա․ պէօյլէ վէսվէսէլէրէ զահիպ օլմա․ սանա հիւրմէթ վէ րիայէթ իթմէքտէն պաշգա էլիմտէն պիր շէյ կէլմէզ․ վէ իշթէ տիզ չէօքէրէք Գըզըմը պէօյլէ տա'իրէի էտէպ վէ ըրզ վէ իսմէթգամէթտէ պէօյիւթմիւշ օլտըղընտան տօլայը թէշէքքիւր իտէ յօրըմ․ Մուզթարըպ օլմա․ մէ'ծուս օլմա․ ֆիւթուր իթմէ․ հէր շէյ հալը սապըրգընտա տէվամ իտէճէք տիր․ Ծալընըզ միւսաատէ իտէրսէն, գըզըմ, « պապաճըղըմ » տէյու խըթապ իտէճէք տիր․ Պիր թագըմ վաքի խածալաթ իլէ զիհնինի ծօրաճագ ծէրտէ, գուվվէթինի զայի իթմէմէյէ չալըշ էթ քի, պունտան պէօյլէ տէ պու գըզճըղազա պէնիմ իլէ պիլ իթթիֆագ նէզարէթ իտէպիլէսին․ վէ պաշընա կէլէն պէօյլէ պիր ազիմ ֆէլաքէթին սըգլէթի միւտհիշէսինտէն գուրթուլապիլէսին․

Մատամ Մարանզէն պաշընը ծօգարը գալտըրտը վէ մարքի իլէ գըզընըն էլլէրինի թութտու․ — Պէօյլէ գալպլէրէ մալիք օլտըղընըզ հալտէ, սիզի սէվմէմէք գապիլ օլապիլի՞ր մի․

Տօգթօր Մօրէլ հասպ էլ նէզարէթ մէրգումէնըն ծանընտան թէպա'ուտ իթմիշ վէ մարքինին պօղազընը սըգմասընտան տօլայը, խասթալըղը պիր գաթ տահա թէշէտտիւտ իթմիշ օլան վիգօնթ Կրաթիէնին թէտավիսիյլէ ուղրաշմագտա պուլունմըշ ըտը․ վիգօնթ ատէթա մէզար գաբուսընա ծագլաշմըշ ըտը․

Տօգթօր՝ Մարքիյէ խըթապէն․ — Սիզ վիգօնթէսի այըն կէօթիւրիւն, պէն պուրատա հէր շէյէ պագարըմ․

— Հաքին խասթանըն թէտավիսի զըմնընտա, քէմտէն մուավէնէթ պուլաճագսընըզ․

— Միս Մօ պուրատա տըր․

— Ինէ սայըգլամագտա պաշլա՞տը․․․

— Գու զաֆը հալինտէ սայըգլամագա պաշլամասը պա'իսիւլ իհթիմալ տըր․ Գագաըմ ագշամա գատար նէ հալ քէսպ իտէր տէ, օնա կէօրէ իճապընա պագարըզ․

— Շիմտիլի՞ք․․․

— Շիմտիլիք, պէն պուրատայըմ․ չու սէտիրին իւզէրինէ պիրագ ուզանըրըմ, վէ սայըգլամագա պաշլատըղը անտէ հէր քէսի տատատան չըգարըրըմ․ Պէնտէն խաք սըրը չըգմազ․ խասթալարըմըն ծանընտան մուֆարագաթ իթտիյիմ անտէ հէր շէյի ունուտուրըմ․

Մարքի՝ տօսթանէ հէքիմին էլինի թութարագ․ — Նէ՞ սատըգ տօսթ ըմպէշըն, տօգթօր․ պու խըզմէթինի էօմրիւմ օլտըգճա ունութմայաճաղըմ․ — տէտի․

Հէքիմ, ճէվապ վէրմէտի․

16

Օ ագշամ տօն Միկէլ տը Կօեագ, բօլիս միւտիրի Մ․ Մէրի իլէ պէրապէր, Կրաթիէնին սէօյլէտիկլէրինին սահիհ օլուպ օլմատըղընը թահգըգ իթմէք իւզրէ Հասբարրէնէ կիթտի․ Պարօն տը Բիւյմիրօլ պէր վէճհի սապըգ մէթանէթի թապիյէսինի հըֆզ իթմէքտէ օլտըղը հալտէ, պիւսպիւթիւն պաշգա պիր սէպէպէ մէպնի պու տէֆա գալպի շիտտէթլէ չարփմագա պաշլամըշ ըտը․ Պէշ սէնէ գարֆընտա պիրիպիրինտէն տէհշէթլի պէլալարա ուղրամըշ ըտը․ Բէյլէսի թէհլիքէտէ օլտըղընա ասլա շիւպհէսի գալմամըշ օլտըղը հալտէ, մէհքէմէնին վէրմիշ օլտըղը հիւքմէ պէտէլիմիշ իտի․ Նումէճատա Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզէ բասըթ կէլէրէք, մէրգումէնին վէսաթէթիյլէ գարըպէն սէլամէթէ չըգաճաղընը անլամըշ ըտը․ Գուրթուլմագա պիր գաչ սաաթ գալմըշ օլտըղը հալտէ, հալա-

միզաճ պիր մէ՛մուրըն իրատէի քէյֆիյէսիյլէ, հէր իւմիտի մահվ օլուպ, թէքրար բէնչէի ճարէթ վէ մէհրումիյէթէ տիւշմիւշ իտի. աճապա նինէ մարքիզին քէնտիսինի գուրթարմաղա մուվաֆֆագ օլուպ օլմայաճաղընը կէճէ կիւնտիւզ տիւշիւնիւր տուրուր ըտը: Նէ՛ ուզուն կիւնլէր, նէ՛ թիւքէնմէզ կէճէլէր: Նիհայէթ Արամատօյը կէօրմիւշ վէ ֆիքրը իտէճէյի սայաճ, մուպասըը կէօրէճէք օլսա, սաատէթի հուրրիյէթտէն մուէպպէտէն մահրում գալաճաղընը խաթըրընա կէթիրմիշ իտի. մուախխարէն Նաքէլինին սանտալընա բաքիպէն քէնտիսինի մարքիզ տը Սալըվէգին կէմիսինէ աթարագ գուրթուլմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ ըտը. անճագ, չէքտիյի պունճա էզիյէթին, հիսս իյլէտիյի պունճա խէլէճանըն հիչ պիրի, պու տէֆա վագօնըն իչինտէ տուչար օլտուղու հալ իլէ մուգայէսէ օլընամազ ըտը: Մ. Մէրի տախի, այնը մէրթէպէտէ թէլաշ վէ հէյէճան իչինտէ օլուպ, արասըրա, — Ալլահ վէրէ տէ չու էլպիսէլէրի մահվ իթմիշ օլմասա ըտը. — տէմէքտէ իտի:

Օլիվիէ իսէ, Կրաթիէնին մէզգիւր էլպիսէլէրի նապէտիտ իթմիշ օլմասընը մէ՛մուլ իթմէմէքտէ իտի: Պիր միւճրիմ, հիւմնիւ լիւգաթըյլա իչէմիշ օլտուղու ճինայէթի կէօրմէքլիյի թէրվիճ իտէմէզ իթիգատընտա օլուպ, մա մաֆիհի պու ալէմտէ հէր շէյին միւմքին օլտուղունը վէ բէք պէօյլէ պիր սաատէթին թա եանը պաշընտա ալիմ պիր ֆէլաքէթ հազըր պուլընապիլէճէյինի իխթիթար իթմէքտէ իտի. ճինէթէ ուղրայաճագ մէրթէպէտէ մուզթարիպ օլարագ, մահալը մագսուտա հինի մուվասալէթլէրինտէ, վագօնտան աշաղը էնտի վէ խայլը վագըթտան պէրի կէօրմէմիշ օլտուղու հէմշիրէսի Մ. Մէրի իլէ միւլագի իյլէտի: Պատէզ զէհէր սաաթ իքի իտի: Բուզկէարը պահար, գըշ վէ գար եաղըշը կէօրմէմէքտէ օլան հէվալըն մէզպուրէնին հէր ճիհէթինտէ հիւքմֆէրմա օլան հարարէթի հավայը թէսքին իթմէքտէ օլուպ, ֆիտանլար ֆիլիզլէնմէյէ, աղաճլարտան էնվար գօգուլար ինթիշար իթմէյէ վէ եափրագլար տալլարը թէզյին իթմէյէ պաշլամըշ ըտը: Հէնուզ քէսպի իֆագաթ իթմիշ օլան պիր խասթանըն թէպէսսիւմի միսալի րուլը ախըմընտա հուսուլպէզիր օլան պիր լէթաֆէթի մախսուսէ նէթրաֆ ու էթրաֆա նէշրի մէսէրրէթ իթմէքտէ իտի: Սէխահլար արապա իլէ եօլլարընա տէվամ իթմէքտէ օլտուգլարը սըրատա, իքի տաղ արասընտա, նէշիլ պիր օվա կէօրիւնմէյէ պաշլատը քի, տէնիզ իտի. արապա պիր աղ տաճա իլէրիլէտիքտէ, ուզագտան Սրանիա

սահիլինտէքի տաղ վէ թէփէլէր իլէ, եագընտան տախի, Հասպարրէնա քէօշքիւ վէ պաղչէսի վէ ճէսիմ աղաճլարը կէօրիւնմէյէ պաշլատը: Օլիվիէնին խէլէճանը թէզայիւտ իթտի: Հասպարրէնատէ թէպրիյէի զիմմէթ իտէրէք սէլամէթ եօլունը պուլաճաղընը վէ նա՛իլի սէրպէսթի օլաճաղընը իւմիտ իթմէքտէ իտի: Պիր սէրվէթի ճէսիմէնին վարիսէսի օլտուղու հալտէ զա՛իֆ օլմուշ վէ աթըրէն պուլընմուշ օլան Գաթըրինին էլան քէնտի հագգընտա հիսս իտէկէլտիյի մուհապպէթի խալիսանէ սա՛իգասըյլա սէլամէթէ չըգաճաղընը զէրրէ գատար իխթիլաֆ իթմէյիպ, վէ պիր վագըթ չիֆթէլի պիր աշգ ու սէվտանըն պիրլէ զալէպէ իտէմէմիշ օլտուղու քիպի ու աղամէթլէ միւսթէվլի օլան մէրգումէնին սըֆաթընը պիլէ կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէթիրմէյիպ, անճագ պու տէֆա քէնտի ուղրընա սաատէթ վէ հաեաթընը սարֆ ու ֆէտա իթմիշ օլան Ֆրանսուաղ իչին, նամուսընը վէ հագգընը վէ ճան ու չէօհրէթինի իպգա իթմէք սէվտասընա տիւշմիւշ իտի:

Հասպարրէնատէ վագը օլան մալքի տը Սալլօնըն վասի քէօշքիւնտէ գուշլարըն ճիվիլտիսինտէն վէ ագաճ սուլարըն աքըսընտէն վէ էսէն բուզկեարտան սալլանան եափրագլարըն խըշըլտըսընտան պաշգա հիչ պիր սէս իշիտիլմէմէքտէ իտի:

— Քէօշքիւն գարշըսը էօնիւնէ վասըլ օլտուգլարընտա բօյլէ միւտիրի Մ. Մէրի, խըզմէթքեարլարըն նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէմէք իչին, ատի եօլը մագամընտա կէօրինէրէք քէօշքիւ կէզմէք արզուսընտա օլտուգլարընը պէհանէ իլէմէլէրինի թէքլիֆ իթտիքտէ, Օլիվիէ.

— Պէն էմրինիզէ իմթիսալ իթմէյէ հազըրըմ, լաքին գապըտան նա՛սըլ կէօրէպիլէճէյիզ:

— Պագալըմ էվին պէքճիսի նաղըլ ատամ տըր. էյէր իշտէ պիր թէհլիքէ կէօրմէյէճէք օլուրսագ, պու ագշամ թէհարրիւաթա պաշլարըզ. սիզ նէ՞ տէրսինիզ:

— Լաքին ագշամա գատար տահա խայլը վագըթ վար. պու վագթը նա՞սըլ կէչիրէճէյիզ:

— Տօլաշաճաղըզ վէ մալիւմաթ ալմաղա չալըշաճաղըզ:

— Արապայը նէ՞ եափալըմ:

— Արապայը կէօնտէրմէլի. չիւնքի կէօրիւնիւր քի կէճէյի հըրգտա կէչիրէճէյիզ:

Բօյլէ միւտիրի իլէ Օլիվիէ տը Բիւյմիրոլ արապատան էնիպ, տօղրուճա պաղչէյէ կիրտիլէր: Քէօշքիւն քէհեասը Գալիմիր Կրօ-

պուրատա նուզուլ իսապէթ իթմիշ օլտըղընտան, սանտալիէսինտէն գալգամամըշտը պիլէ: Բուլմըրօլըն մահքիւմիյէթինտէն պաղչէ-պան վէ արապաճըլար վէ խիզմէթքեարլար թէլաշլը չըգմըշ օ-տալարընտան, հիչ քիմսէ մարքինին սատըգ սըրր գեաթիպի Օլիվիէյի թանըյամամըշտը: Իքի ճաղանըն կէլմէքտէ օլտուղունը կէօրմիւշ օլան իխթիյար պիր պաղչէվան, մէրտիւմանը պիլ խիթիքալ. - Քէօշքէ-տէ քիմսէ եօգ տըր. Մարքի տը Սալօն Բարիստէ տիր. -տէտիքտէ, Պօլիս մուտիրի.

— Թէշէքքիւր իտէրիզ. պիզ պաշլըճա պաղչէյի կէզմէք իս-թէր իտիք. զիրա պու պաղչէնին պէք չօգ մէտհինի իշիթմիշ իտիք. պունա մուսաատէ իտէ՞ր միսինիզ:

— Մարքինին պուրատա պուլունմատըղը զաման, հէրքէս պաղ-չէյի կէզէյօրլար. խուսուսիյլէ եազըն պուրատա պէք չօգ ալէմ կէլիր: Եանընըզա ատամ գաթայը՞մ մը:

— Լիւզում եօգ. պիզ քէնտի պաշըմըզա, օ ճէսիմ ազաճլարը կէօրմէք վէ նէզարէթի կիւզէլ օլան մահալլէրի տուր ու տիրազ տօլաշմագ արզուսունտայըզ:

— Սիզ պիլիրսինիզ:

— Եթրաֆտա էսքի խարապէլէր վա՞ր մը տըր:

— Վար տըր. մարքինին էճտատընըն մէտֆուն օլտուղը մահալ-լար տըր քի շայանը թէմաշա տըր. Ուլէմա վէ էվլիյա մէզար-լարը կէօրմէք վէ իւզէրլէրինտէքի եազըլարը օգումագ իչին հէր կիւն կէլիրլէր:

— Մէզարլար լիսանը աթիգ իլէ եազըլը տըր. -տէյի՞լ մի:

— Էվէթ, ճիհանըն էն էսքի լիսանը իլէ: Աճապա սիզ տէ պու մուխիլլու չէյլէրէ մէրագ իտէնլէրտէ՞ն մի սինիզ:

— Էվէթ:

— Օ հալտէ մահալլը մէզքիւրէյի կէօրիւրսէնիզտէ պէք մէմ-նուն օլաճագսընըզ: Զիրա տէրլէր քի մէզարլարըն պազըլարը Ֆը-րանսա գըրալլարընտան տա էսքի իմիշ:

— Պու թա՛րիֆ իթտիյին գապրիսթան հանկը թարաֆտա տըր:

Իխթիյար պաղչէվան էլիյլէ կէօսթէրէրէք. - Շու թարաֆտա, գօրուլա կիրինիզ, էլլի ատըմ ալտըգտան սօնրա կէօրիւրսինիզ:

Տօն Միկէլ պաղչէվանըն էլինէ պիր ալթըն սըգըշտըրտը:

Պաղչէվան. - Իսթէրսէնիզ պէրապէր կէլէյիմ. տահա չա-պուգ մագսատընըզա նա՛իլ օլուրսունուզ:

— Թէշէքքիւր իտէրիզ. աճէլէ իշիմիզ եօգ տըր. հավամըզտա ղայէթ լաթիֆ տիր:

— Էօյլէ տիր ամմա, աքշամ օլմատան չօգ պիր շէյ գալմատը:

— Պու կիւն հէր թարաֆը տօլաշամայաճագ օլուրսաք, եա-րըն եինէ կէլիրիզ. -տէյէրէք, պաղչէվանտան մուֆարագաթ իթ-տիլէր:

Պաղչէվան եալընըզ գալտըգտա. -Ալ սանա իշի պօշ ատամ տահա. պունլար տա տիկէրլէրի կիպի գաֆալարընը պաթլաթար-ճասընա օգուր ամմա, հիչ պիր շէյ անլայամագսըզըն կէրի տէօնէճէք-լէր. Հէր հալտէ Ալլահ իշլէրինի րասթ կէթիրսին:

Պաղչէվանըն թարիֆ իթտիյի օլտըղը վէճհ իւզրէ, գօրուլա կիրտիքլէրինտէ էսքի պիր մանաստըրըն խարապէլէրի նումայան օլ-տը: Եալընըզ մանաստըրըն քիլիսէսի հալը սաղլամընտա գալմըշ օ-լուպ, տիվարլարընը սարմաշըգ վէ էմսալի եապանի ֆիտանլար ի-հաթա իթմիշ իտի:

Մ. Մէրի իլէ տօն Միկէլ ղարիպ պիր խէյէճան իլէ, մանաս-թըրըն քէմէրլէրինին ալթընտան կէչիպ քիլիսէյէ տախիլ օլտուլար. Քիլիսէնին թա նիհայէթինտէ, եարը աչըգ, էսքի պիր գափու վարտը օլուպ, պու գափունըն էօնիւնտէ տախի, մուսէվվէր պիր նէրտի-վան մուշահէտէ օլունմագտա տըր: Գափունըն եանընտաքի հիւճրէ-տէ պիր գանտիլ իլէ պիր տէ քիպրիթ գութուսը մէվճուտ օլտը-ղընտան, մէզքիւր նէրտիվէնտէն էնէր ալթընտա պիր մահալէ կիտիլ-մէքտէ օլտուղը աշիքեար տըր:

— Աճապա մէզարլարա պուրատա՞ն մը կիտիլէճէք:

— Էօյլէ զանն իտէրիմ. կէօրիւնիւյօր քի մատամ Գօվէսին գա-թիլի, գանլը էլպիսէլէրինի պու էօլիւլէրէ թէսլիմ վէ թէվտի իթ-միշ:

Օլիվիէ հիւճրէտէքի գանտիլի եագըպ, նէրտիվէնտէն աշաղը էնմէյէ պաշլատը: Աշաղըտա թավանտան պիր չէնկէլ ասըլմըշ ի-տի. Եագըլան գանտիլի ասմագ իչին ասըլմըշ օլտըղը զահիր ի-տի: Պունտան մա՛տա տիկէր գանտիլլէր տախի չուրատա պուրատա ասըլմըշ տըր: Օլիվիէ մէզքիւր գանտիլլէրին ճիւմլէսինի եագտը վէ գապրիսթանըն տախիլի թամամիլէ ըշըգտը:

Գապրիսթանըն տախիլի ղարիպ պիր մէնզարէ իրա՛է իթմէքտէ իտի: Բիրէնէ տաղլարընտան մէնգուլ թաշլարտան իմալ գըլընմըշ օլան մէզարլար, սըրա իլէ տիզիլմիշ իտի: Պաղչէվանըն իֆատէսի

մուճիպինճէ, Ռօմալըլարըն օ ճիհէթլէրտէ իճրայը հիւքիւմէթ իթ-տիկլէրի զէմանընտան գալմըշ մէզարլար պիլէ մէվճուտ ըտը :

Պոլիս միւտիրիյէ Օլիվիէ տը Պիւյմիրոլըն մագասատլարը Թարի-խէ ա՛իտ օլան Թանզըրգամ իլէ ուղրաշմագ օլմայըպ, Կրամթէնին իշլէմիշ օլտըղը ճինայէթի խալամ խուէճէք օլան էշխասը պուլուպ, մէյտանա չըգարմագտան իպարէթ օլտըղը ճիհէթլէ խալքը միւտ-տէթ մէզարըն իչինտէ տօլաշըրլար վէ ֆագաթ արտըրտըգլարընը պուլմագա մուվաֆֆագ օլամատըլար :

Պոլիս միւտիրի . — Վիգօնթ տէ Պէլէրին մէզարլար էլպիսէլէրի հըֆզ իթմէյէ ուղրաշտըղընը գէօշքտէ հիչ գիմսէ կէօրմէմիշ մի :

Օլիվիէ . — Մէ՛մուլ իթմէմ քի կէօրէն օլսուն :

— Աճապա էսքի վէ ենի խըզմէթքեարլարը պիր եօլ իլէ խա-թըրլաթմագ խուէճէք օլսագ պիր մալիւմաթ ալապիլի՞ր միյիզ : Շիմտիյէ գատար թէֆտիշաթ պիզէ պէք չօգ եարտըմ իթմէտի . ինթիզար տըր քի պու սըրատա տա թէսատիւֆէն խաթըրլաթըլըրըզ : Գէ-քի վիգօնթ տէ Պէլէրին հարէքէթը վագըասընը կէօրէն վէ քէն-տիսինի թէգատըպ իտէն պուլունմուշ տըր :

— Մէօյլէտիյսէ չէյ ինթիզարըն խարիճինտէ տըր : Վիգօնթ տէ Պէլէր ճինայէթին ագշամինտէ եանը մալքի իլէ պէնիմ վէ քէն-տա Գալմիր Կրօպուանըն Կրամթէնին վէրասէթի հիսաալարըյլա ուղրաշտըղըմըզ սըրասա էշխասը մէզգիւրէյի մէյտանտան գալտըր-մագա միւսաատ իթմիշ տիր : Օ սըրատա պիզիմ իլէ հիչ պիր ի-շի օլմատըղընտան, քեամիլէն սէրպէսթ իտի : Հաթթա խաթըրլը-տա տըր քի, մալքի տը Սալլօն հասպ էլ Նէզաքէթ կիւնտիւզլէրի նէ իլէ մէշղուլ օլտըղընը Կրամթէնէ սօրտըգտա, մէրգում պիր մահզունիյէթի ավիմ իլէ, պաղչէտէ վէ աղաճլարըն ալթընտա հաղըն հաղըն տուշիւնէրէք վագթընը կէչիրմէքտէ օլտըղընը, վէ էն զիեատէ սէվտիկի չիչէքլէրտէն պիլէ միւթէլէզզիզ օլմայըպ, մէսու-տէն նաչամագտա պուլընտըղընը իֆատէ իթմիշ իտի : Հիչ Կրամթէ-նին պէօյլէ պիր հալէ տուչար օլմասը թէսատիւֆի օլընապիլի՞ր մի . ամա, ճիւմլէմիզին մէշղուլ օլտըղընը պիլտիկինտէն, քէյֆի մա-նէչա օ սըրատա իչինի կէօրմիւշ պիթիրմիշ, հազըրլէթի հալ պու մէրգէզտէ օլտըղընա հիչ շիւպհէ խուլէմէզ . խըզմէթքեարլար, պու մէզարլըգտան օ գատար գօրգարլար ըտը քի, կիւնտիւզ վագ-թը պիլէ եաղընտան կէչմէմէք իւզրէ, պիր չօգ մահալ տօլաշըր-լար ըտը :

— Տէմէք օլուր քի Կրամթէնին պուրատա կիզլէտիկի քիմսէնին կէօրմէմիշ օլտըղընա էմի՞ն միսին :

— Ղայէթ էմին իմ : Հաթթա էմնայը մուհաքէմէտէ վէքիլիմ օլան ավօգաթ Գամիլի խըզմէթքեարլարը պէք չօգ խըթխըթ իթ-տի վէ սէօյլէթմէյէ սավաշտը ամմա, պիր մալիւմաթ ալապիլմէք չէօյլէ տուրսուն ղայէթ ճիւզի պիր էմարէ պիլէ խըթխսալ իտէ-մէտի :

— Օ հալտէ պիզ թէհարրիաթըմըզա տէվամ իտէլիմ . — տէյէ-րէք, հէր իքիսի քէմալը չէվգ ու ղայէթլէ թէքրար տօլաշմագա վէ արամագա պաշլատըլար . լաքին մէզարըն իչինտէ հէր չէյ ալթ հա-լինի վէ հաթթա . մէզարլարըն իւզէրլէրինտէ գուրուտը վաֆիրէ-տէն պէրու պիրիքմիշ օլան թօզ պիլէ հալի իւզրէ տուրմագ-տա ըտը : Հիչ պիր թարաֆտա աէար եէրի կէօրիւնմէմէքտէ իտի . հիչ պիր ճիհէթտէ Թօբրագտա եումուշագլըգ վազը տէյիլ իտի : Տիվարլար գազմա իլէ թէտգիգ օլընտըղը հալտէ տախի հիչ պիր է-մարէ պուլունամատը :

Պոլիս միւտիրիյէ Օլիվիէ տը Պիւյմիրոլ տուչարը հիտտէթ օլա-րագ տէմէքտէ իտիլէր քի .

— Իշի եիւզ գատար մէզարը պիրէր պիրէր էշէլէրինտէն օյ-նաթմագ միւմքին օլամազ եա, լաքին օնտան պէրու պէշ սէնէ կէչ-միշ . պէշ սէնէ սօնրա աէար եէրի գալը՞ր մը : Մէզարըն պիրինէ տօգունուլմուշ իսէ պիլէ, եինէ քէմէրլէրտէն տիւշէն թօզ կէլմիշ մէ-զարըն իւզէրինի գափամըշ տըր :

Անճագ Մ. Մէրի գաթ՛ը իւմիտ իթմէքսիզին հէր թարաֆը թէտգիգ իթմէքտէ իտէն, պիր արալըգ պիր սէսայը մէսէրրէթ սա-լը վէրիպ . — Պիր չէյ կէօրտիւմ . — տէտի :

Օլիվիէ խէլէճանընտան աճագա տուրամայըպ, մէրմէր տի-րէքլէրտէն պիրինէ տանտանմագա մէճպուր օլտը : Պիր միւտտէթ-սօնրա, քէնտինի պուլարագ, պօլիս միւտիրինին եանընա կիթտի :

Մ. Մէրի տաշը օլան գանտիլլէրտէն պիրինի էնտիրմիշ, քէմալը տիգ-գաթլէ պիր տիվարըն թէմէլ ճիհէթինի մուաէնէ իթմէքտէ իտի :

— Էյէր եանըլմայօրսամ, գաթիլ չուլաճըգտա պիր իզ իլէ իզ-թիրաղ իթմիշ տիր :

Օլիվիէ կէօզլէրինի տէօրթ աչմըշ պօլիս միւտիրինին պագմագ-տա օլտըղը մահալէ պագըպ վէ ֆագաթ հիչ պիր չէյ կէօրէմէ-տա օլտըղը մահալէ պագըպ վէ ֆագաթ հիչ պիր չէյ կէօրէմէ-յիպ .

— Նէ՞ վար. պէն հիչ պիր շէյ կէօրէմէյօրըմ։

Միւտիր կիւլէրէք գանտիլի եօգարը տօղրը գալտըրըր. – Շուրայա պագ, հիչ պիր շէյ կէօրմէյօրմըսընըզ։

— Խայըր։

— Շուրանըն պօեասընտա պիր ֆարգ եօ՞գ մը։

— Եվվէթ, էվվէթ. տիվարըն հէր թարաֆը պիր սիեահըմսը գուրշունի օլտըղը հալտէ, պու քէօշէնին րէնկի պիրազ գօեուճա կիպի կէօրինիւյօր. լաքին պուրատաքի թաշըն պիրազ տահա եումուշագ օլմասընտան տա պու ֆարգ հուսուլէ կէլէպիլիր. անլաեամատընըզ. սիզին թախմինինիզ պէնիմ թախմինիմէ թէվաֆուգ իթմէտի, պարմագըմ հանկըմըզընքի տօղրու տըր։

— Սիզին թախմինինիզ նէ՞ մէրքէզտէ տիր։

— Իշ մէյտանտա. պուրատա կիրտիյինիզտէ, գանտիլի թավանտան աշըը օլան ղէնճիրէ պաղլատընըզ. հալ պու քի գաթիլ, եա տըրդ-գաթըրըլըգտան նաշի վէ եախօտ պիր էյիճէ կէօրէպիլմէք մագսատըյլա գանտիլի մահալլինէ ատմայըփ, էլինտէ թաշըմըշ։ Աբաղըը մահալլի պուլունտուղու սըրա, գանտիլի շուրատա կէօրիւյօ՞րմըըսըն շու սիւթունըն իւսթիւնէ գօյմըշ. գանտիլ՝ եա ֆիթիլի գայըն վէ եախօտ եաղը գաթը օլմասը հասէպիյլէ, թիւթմէյէ պաշլայըփ, տիվարը սիեահլանտըրմըշ. իսպաթ քի օնտան պէրու տիվար հալի տապըղընը պուլմամըշ։

Օլիվիէ հայրէթլէ պօլիս միւտիրինին եիւզիւնէ պագարագ. – Պէն պու գատար ղէքեավէթ վէ պու տէրէճէ տիրայէթ կէօրմէմիշ իտիմ. սիզտէ այըրճա պիր խաթիրատը թաալի վար քի հայրան օլմամագ գապիլ տէյիլ։

— Նէ տիրայէթ նէ ղէքեավէթ վէ նէ տէ խաթիրաթըմ վար։ Պէօյլէ շէյլէր բէք չօգ կէօրմիւշ օլտըղըմտան, աատէթա քէսպի մէլէքէ իթմիշիմ։ Շու հալտէ գանտիլին տիվարտա հասըլ իթմիշ օլտըղը սիեահլըղըն հուտուտը տախիլինտէ պուլունան պիր գաչ մէղարը մուաեէնէ իթտիյիմիզ հալտէ մագսատըմըզա նա՛իլ օլապիլէճէյիմիզի մէ՛մուլ իտէրիմ։ Գանտիլի կէթիրէյիմ, այնը սիւթունըն իւզէրինէ գօեալըմ. պարմագըմ ըշըղը հանկըմըզըն իւզէրինէ վուրուեօր. – տէյէրէք, գանտիլի կէթիրիփ մահալլի մալումէ վազ իտլէտիլէր վէ էն զիյատէ թէնվիր իթտիյի սիեահ թաշը պիր մէղարտան պէա՛ իլէ թէհարրիեաթա պաշլատըլար։ Մէղարըն թաշընը եէրինտէն գըմըլտաթմագ ; խայըր վագըթ սիւրտիւ։ Պա խուսուս

քի զիեատէ կիւրիւլթիւ չըգարմագտան իհթիրազ վէ պիր գաչ տէֆալար կեահ Օլիվիէ, կեահ պօլիս միւտիրի եօգարը չըգըփ, տըշարտան կիւրիւլթիւ իշիտիլիփ իշիտիլմէտիյինի վէ եախօտ կէլէն օլուպ օլմատըղընը թահգըգ իթմէքտէ իտիլէր. Կէճէ եագլաշմագտա օլտըղընտան, իշի քիմսէյէ սէզտիրմէմէք իւզրէ, եարը եօլտա պըրագըփ, չըգըփ քէօշքէ տօղրու աւտէթ իթտիլէր. Պաղչէպան ղանիճէ պախշիշինի ալմըշ օլտըղընտան, ֆիւթուրսըզճա եէմէյինի եէմէքտէ իտի։ Քէօշքէ աւտէթլէրինտէ, Օլիվիէ, պաղչէպանա պիր ալթուն տահա վէրտիքտէ, մէրգում քէմալը թա՛զիմ իլէ.

— Սէօյլէնիլտիյի գատար շաեանը թէմաշա պիր մահալ մը ըմըշ. – տէյու սօրտըղտա, պօլիս միւտիրի բէք զիեատէ մէրագ իթմիշ կիպի.

— Ղայէթլէ շաեանը թէմաշա պիր մահալ ըմըշ։

— Մուաեէնէ իթտինիզ, պիթիրտինի՞զ մի։

— Անճագ պաշլաեապիլտիք։

— Եօլը էօյրէնտինիզ եա. պունտան պէօյլէ էվ սահիպի պուրատա օլմատըղը զէման կէլէպիլիրսինիզ։

— Թէշէքքիւր իտէրիզ, պու միւսաատէտէն իսթիֆատէ իտէրիզ։

Պօլիս միւտիրի Օլիվիէյէ խըթապէն. – Իսթէրսէնիզ իքի սաաթտան եինէ կէլէպիլիրիզ. կէճէ հէր տարըմ պաշընա պիլկի թա՛ճիզ իտէն օլմայաճաղընա թէմին իտէրիմ։

— Իսթէրսէ՞մ մի, տէտինիզ։ Մագսատըմա նա՛իլ օլմագ իչին պէն աճ սուսըզ կիւնլէր վէ կէճէլէր ֆէտա իթմէյէ հազըրըմ։

— O հալտէ գարնըմըզը տօյուրմագ վէ պիրազ չէյ իչմէք իչին պիր չիֆթլիք արաեալըմ պուլալըմ սօնրա եինէ կէլիրիզ։

Եարը կէճէյէ գատար, պօլիս միւտիրի իլէ Օլիվիէ տը Բիւյիրօլ, Թէբրար գարըխաթանա աւտէթ իթտիլէր։

Պօլիս միւտիրի. – Պուրայա քիմսէնին կէլմէյէճէյինի թէահհիւտ իտէրիմ։

Օլիվիէ. – Պա խուսուս քի, պուրատա պուլունան քէօշքըն ճիւմլէսինտէ պաթըլ իթիգատլար վար տըր, պէօյլէ հիքմէթի վէ էլէմնաք մահալլէրէ խուսուսիյլէ խալգը վէ մէզար կիպի եէրլէրէ եանաշմագտան գօրգարլար. – տէյէրէք, մա՛լում օլան նէրտիւվանտան աշաղը էնտիլէր վէ իչէրտէքի ըշըգ տըշարըեա աքս իթմէսին իչին չաթլագ վէ արալըգ օլան մահալլէրի պիր էյիճէ իթմէսին իչին չաթլագ վէ արալըգ օլան

Թըգայըզ գաբաալըր · պիր մէյտանէյի ճէտիտէ իլէ մէզարը աչ-տըլար , լագին մէզարըն ալթը պօշ ըտը : Գունուն ըա պէրապէր Մ. Մէրի գօթ'ը խումա իթմէյին . – Պու մէզար տէյիլ իմիշ , լագին շու-ֆօթէօտէքի մէզարըն պիզի մէմնուն իտէճէյինէ հիչ շիւպհէմ եօգ-տըր – տէտիքտէ , տիկէր պիր մէզարըն թաշընը գալտըրմագ իւզրէ ուղրաշմաղա պաշլատըլար · Ֆիլ հագիգէ պու մէզարը սէօքմէք իւզրէ տիկէր մէզար գատար էզիյէթ չէքմէտիլէր · Թաշլարըն արա-սընտա էլաթ սուհուլէթլէ կիրտիքտէ , Օլիվիէ Թէմամըյլա մէբհու-թիյէթինտէն օլմամագ իւզրէ գալպի չարբարագ բօլիս միւտիւրինէ նազարըմ իթմէքտէ օլուպ , էլլէրի Թիթրէմէքտէ վէ կէօզլէրի գա-րարմագտա ըտը · Հէյէճանտան գուվվէթի քըսըլէն քէսիլմիշ օլ-տըղընտան , արա սըրա ալաթլար էլինտէն տիւշմէքտէ իտի · Նի-հայէթ չալըշա չալըշա մէզարըն գաբաղընը գըմըլտաթմայա մու-վաֆֆագ օլտըլար :

Բօլիս միւտիրի . – Պիրազ տահա ղայրէթ վէ պանա նազարըմ էթ·

Օլիվիէ . – Նէ՞ նազարըմ , սէօյլէ :

— Թաշըն պիր ուճունա սէն եաբըշ , պիր ուճունատա պէն . Թաշը պիւս պիւթիւն եէրինտէն գալտըրմագ մուհալ գապիլինտէն տիր , լագին պիրազ եէրինտէն սալլաթմագ քեաֆի տիր . Խայըլ զահմէթտէն սօնրա , նիհայէթ թաշը պիրազ պիր թարաֆա աղա-պիլտիլէր : Մէզարըն իչինտէ պիր գըլըճ իլէ պաղը միւճէվհէրաթ նումայան օլտը : Պաշ թարաֆընտա պէզէ սարըլմըշ պիր բաքէթ Օլիվիէնին կէօզլէրինէ իլիշմէյլէ եիւզլինտէ ըէնկ գալմատը վէ բար-մագլըրը ուճույլա բաքէթի բօլիս միւտիւրինէ կէօսթէրտի :

Մէրգում . – Կէօրտիւնի՞զ մի , ազիզիմ . – Պէն տէ հէնուզ պիւս-պիւթիւն ագլըմը շաշըրմամըշըմ . Թախմինիմ մէնէլ գաւիմ տօղ-րը ըմըշ . – տէյէրէք , բաքէթի չէօզմէյէ պաշլատը . Օլիվիէ իսէ մէզարըն թաշընա եասլանմըշ օլուպ , միւտիւրին եանընա եագլաշ-մագա ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի :

Միւտիր . – Նէտէ՞ն գօրգույօրսընըզ . Կէլ , կէլ . սէն տէ կէօր . հագըգէթէն շայանը էհէմմիյէթ տիր . – տէտիքտէ , Օլիվիէ միւ-տիրէ եագլաշըպ , էլլէրի տիթրէյէրէք վէ պօղուլաճագ տէրէճէտէ գուվվէթլէ Թէնէֆֆիւս իտէրէք , մէրգումըն եանընտա տիզ չէօ-քտիւ : Ինճէ չարշաֆա սարըլմըշ օլան բաքէթին իչինտէն , պիր Թա-գըմ գանլը վէ լէքէլի չամաշըր վէ սաիրէ զուհուր իթտի : Բաքէթ-տէն ղարիպ վէ միւէսսիր պիր գօգու չըգմագտա ըտը :

Օլիվիէ . – Պու պէնիմ գօգում տըր . օ զէման պու գօգույը չօգ սէվէր վէ գուլլանըր ըտըմ :

Բօլիս միւտիրի մուաէնէյէ տէվամ իլէ պիր գօլու եըրթըգ օլան կէօմլէյի վէ էյրէթի սաչը վէ պըյըղը Թէտգիգ իթտի : Մէսէրրէթ վէ մէմնունիյէթինտէն կէօզլէրի բարըլ բարըլ բարլամագտա ըտը :

Բօլիս միւտիրի . – Պէն բէք տօղրու թախմին իթմիշիմ . շու ահմագ մուսթանթըգ Մ. Վիլթար պիլտիյիմի վէ տիւշիւնտիւյիւմիւ օ զէման սէօյլէմիշ օլսայըտըմ , պէնի բարա բարչա իտէճէք իտի .

Օլիվիէ մէզարը մուաէնէյէ տալմըշ վէ էյնայը մուաէնէտէ սիճիմ իլէ պաղլանմըշ տիկէր քիւչիւք պիր բաքէթ տահա կէօզինէ իլիշմիշ իտի : Պու բաքէթ իսէ մատամ Գօվէսին եազըխանէսինին կէօզինտէ պուլունան քեաղըտլարըլա , մատամ Մարանգէն Թա-րաֆընտան մատամ Գօվէյէ եազըլմըշ օլան մէքթուպլարը միւհ-թէվի իտի . Իլք մէքթուպլար էօլէն գըզընըն եէրինէ Անժէլ տը Սալօնը իգամէ իթմէք նիյէթինտէ օլտուղունա տաիր մատամ Մա-րանգէնին եազըլմըշ օլտուղը մէքթուպլար ըտը . Օլիվիէ , աճէլէթէն մէզքիւր մէքթուպլարը օգումագտա ըտը . մինասէբէթինտան , մատամ Մարանգէնին մութթասըֆ օլտուղը հըրս ու հասէտի իլէ պէ-շէր իսթիգամէթի հալի Թէպէյյիւն իթմէքտէ իտի :

Բօլիս միւտիրի չամաշըրլարը Թօբլամագլա մէշղուլ օլտուղը սըրա-տա , Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլ մարքի տը Սալօնը տիւշիւնմէքտէ իտի :

Քէնտիսիյլէ պէրապէր միւտտէթի մէտիտէ գըզընը քէմալը սա-ատաթ իլէ արամըշ օլտուղը հալտէ , պունա մուգապիլ մարքինին իթմիշ օլտուղը ֆէնալըղըն ճէզասընը կէօրէրէք , պէշ սէնէ միւթէ-մատիյէն պէլասըյլէ եաշամըշ օլտուղը գըզընը Թէմամըյլա Թա-նըմամըշ , վէ գըզը օլտուղընը Թանըտըղը կիւն տախի , գըզընը քէնտիսինտէն այըրմագ իւզրէ ճինայէթի իրթիքեապ իթմիշ օլան պիր գաթիլին զէվճէսի օլտուղընը անլամըշ ըտը :

Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլ , գաթիլին հիչ պիր վիճտան իլէ եումու-շաթմամագա գավիյէն նիյէթ գօմըշ օլտուղը հալտէ , մարքինին հա-լինէ աճըմագ կիպի պիր հիսս գալպինտէ Թէվէլլիւտ իթտիյինի ան-լայարագ մէքթուպլարը աճէլէթէն տիւրիւպ . – Պու ատամըն միւսթէհագգ օլտուղլարը միւճազաթը կէօրտիւլէր . լագին պէն նէ եափմըշ ըտըմ քի պու գատար էզիյէթ վէ մէշագգաթա կիրիֆթար օլտում . – տէտի .

Մ. Մէրի . – Շիմտի հէր շէյի եէրլի եէրինէ գօյմալըյըզ պուլա-

սա նէ խամմըշ օլտըղըմըզ պէլլի օլմազըն ։ Պինաէն ալէյհ սիզ տէ պանա պու խուսուստա խարարըմ իթմէլիսինիզ ։

Իյէ կէչիրմիշ օլտըղը էմարէլէր սայէսինտէ ատըլ մութթէհիմի հուքումէթէ թէսլիմ խօյապիլէճէյինտէն վէ տուշտուղըն պէրա'էթինի իլան իթթիրէպիլէճէյինտէն տօլայը, մուտիրին նէ տէրէճէ մէմնուն օլտըղունը թա'րիֆ իթմէք մուհալ գապիլինտէն տիր ։

Հէնուզ սապահ օլմատըղըն . մէրգումին մէզարխանըն տախիլինի հալը սապըղընա խատէ իթտիրտէն սօնրա , պիրիսինին գօլթուղընտա չամաշըր բաքէթի վէ տիկէրինին ճէպինտէ մէքթուպլար պուլընտըղը հալտէ այնը նէրտէպէնտէն խօդալը չըղըրտ , գանտիլ խէրինէ գօյտըլար վէ մա'լում օլան քէմէրին ալթընտան կէչէրէք պաղչէտէն պիլ խուրուճ , պատէլ զէհէր սաաթ պիր տէ Պօրտօնա կիտէճէք օլան շըմէնտիֆէր գաթարընա նէթիճէք իւզրէ նօլա չըղտըլար ։

17

Վիգօնթ Կրաթլէն տէ Գլէրին հալի կիթտիքճէ քէսպի շիտտէթ վէ ֆէնալըգ իթմէքտէ օլուպ , քըամիլէն իյիլէշմէսինէ տուշար օլմուշտուր ։ Մէրգումին խաշամասընտան իսէ էօլմէսինի ճիւմլէսի արզու իթմէքտէ օլտուղլարը ճիհէթլէ , նէֆսինէ պիր գարար իթմէսի գօրգուսընա մէպնի օլմայըպ , իլլա լիսանը խալգա տուշմէքտէն զիատէսիյլէ իհթիրազ օլընտըղը ճիհէթլէ խըզմէթքեարլարըն էլինէ թէսլիմ օլընամամագտա ըտը ։ Զիրա խըզմէթքեարլարըն պիրիսի սալըգլարըը զէման սէօյլէտիքլէրինի իշիթտիկի հալտէ , մէսէլէնին բօյլէ մուտիրինին գուլաղընա վարաճաղընը , վէ բօյլէ մուտիրի տախի պիտայէթի վագըատէն պէրու հուքումէթէ պու իշտէ էանըլըշ պիր եօլա սաբըլմըշ օլտուղընը իխպար իթտիկի ճիհէթլէ , մէսէլէնի թէքրար մէյտանը մուպահասայա գօյարագ մուհաքէմէ գարարընը էպտէլի նէվ աչաճաղընը հուքմ իթմէքտէ իտիլէր ։

Կէրէք մարքիզին , կէրէք մատամ Մարանգէնին վէ կէրէք պիչարէ վիգօնթէս տէ Գլէր էն զիատէ գօրգտըգլարը ճիհէթ պու ճիհէթ իտի ։ Իհթիրազ իտէճէք ճիհէթ օլմատա ըտը , էյտէթթէ

հէր իւչիւ տէ հիտայէթը գապլիյէլէրինէ իլթիհագէն սուչսըզ պիր քիմսէյի կիրիֆթար իթմիշ օլտուղլարը կիրտապը ըզտըրապ վէ մէզէլլէթտէն խէլաս իթմէյէ մուսարաաթ իտէճէքլէր իտի ։ Ամճագ Գաթըրինին բաղրինտէ թաշըմագտա օլտուղը չօճուգ վար ըտը քի , հէնուզ տօղմատան ճիւմլէսի սէվմէքտէ , վէ բէտէրի գաթիլ օլտուղը հալտէ պիլէ էվլատընըն խաշամաը ճիւմլէ ինտինտէ մուլթէզէմ կէօրիւնմէքտէ իտի ։ Բէտէրինին իրթիքեապ իթմիշ օլտուղը ճինայէթի իլան իտէրէք , էօյլէ պիր մասումըն պէշիյինի թէլվիս իթմէքլի քիմսէ թէճվիզ իտէմէմէքտէ իտի ։ Մատամ Գօլէսին պիր խանէտանը գաթիլի քիմ օլտուղընը մէյտանա չըգարարագ պիր խանէտանը կիրիֆթարը մէզէլլէթ վէ մէ'նուսիյէթ վէ ար ու հիճապ իթմէք մումքին օլապիլիր մի իտի ։ Զաթըն իտէրսին քի հէր իւչիւ տէ էօյլէ պիր պիչարէ մասումըն նամուսընը բայիմալ իթմէքտէն իսէ , գաթլկեահտա էօլմէքլիյի պին գաթ թէրճիհ իթմէքտէ իտի ։

Պէօյլէճէ կիւնլէր վէ կէճէլէր կէչմէքտէ օլուպ , Կրաթլէն տէ Գլէր իթմիշ օլտուղը խապահաթին էն ճիւզի թաֆսիլաթընը պիլէ էսէրի ճինէթ օլարագ աչըգ աչըղա իգրար իթմէքտէ իտի . Մարքի իլէ մատամ Մարանգէն վէ մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սալըվէզ վէ միս Մօ , Կրաթլէնին պաշը ուճունտան այրըլմամագտա իտիլէր , վէ ֆագաթ Գաթըրին զէվճինին սըֆաթը խապահաթ ալտըղընը կէօրէմէտիյինտէն իւզիւնէ պիլէ պագամաղա կէօնլիւ րազը օլամամագտա , վէ – Պէն պէօյլէ պիր ալչագ հէրիֆէ նէ՞ գարա սաաթ ըմըշ քի թէսլիմ օլմըշըմ . պու նէ՞ էզիյէթ , պու նէ իշքէնճէ . – տիմէքտէ իտի ։

Մարքի տը Բօլլան իսէ , գըզընը աղլանա աղլանա էօբէրէք .

— Խայըր , գըզըմ . պունտան պէօյլէ պէն վարըմ . պէն սանա քիֆայէթ իթմէզմիյիմ . – տէյու թէքրար իթմէքտէ իտի ։

Գաթըրին տախի բէտէրինէ պուսէլէր իլէ մուգապէլէ պիրլէ , կէօրտուկիւ իւզ տաղըլտըղտան պէրու գալպի պիր մուհապպէթի գարիպէ իլէ մալամալ օլտուղընը վէ ֆագաթ Կրաթլէն կիպի պիր խապիսին զէվճէսի օլմաղլա գայէթ պէտպախթ խալտըղընը պէյանտան ֆարիղ օլմազ ըտը ։

Խուսուսըյլէ Օլիվիէ տը Բիւյմիոլըն Բարիսէ պօշ նէրէ կէլմէմիշ օլտուղընը վէ էճնէպի պիր սըֆաթ վէ խամ թագընմագ մէրամընը իճրա իթմէք նիյէթինէ մէպնի խոյլէնի տուշիւնտիւքճէ Գաթըրինին ռէզէլ վէ ֆիւթուրը պիր գաթ տահա արթմագտա ըտը ։

Օլիվիէնին պու մաղազասը իսէ պէրա՛էթինի իզհար իթմէք վէ սըր մուհթէհիմի հիւքմ իթտիրմէքտէն խալաս օլտըղընա Գաթըրին գանաաթ հասըլ իտէրէք զիհնատէսինէ մուզթարըպ օլմաղլա, կիւնիւն պիրինտէ գալպինի տիլլուն վէ զիհնինի բէրիշան իթմէքտէ օլան ահվալին քեաֆֆէսինի մարքիզ տը Սարլովէզէ հիքեայէ իյլէտիքտէն սօնրա, պէօյլէ պիր ըզթըրապտան գուրթուլմաղ իւզրէ նէ եափմաղ լազըմ կէլտիյինի իսթիֆսար գըլտըղարագ.

— Սէն Օլիվիէ տը Բիւյմիրօյը թանըրսըն. պանա պիր նասիհաթ վէր. Ալլահ չահիտ տիր քի էյէր համիլէ օլմասա ըտըմ հիչ թէրէտտիւտ իթմէյիպ... իքի գատահամթը պիր արատա իչէտիմ։ Պէնի սէվմէքտէ օլան չոխտան չիւպհէ իտէրէք, մէրգումը թէրք իթտիմ, մէրգումըն մահքիւմիյէթինէ մուճիպ օլան էսպապտան պիրի տէ թէրք իտիշիմ օլտը։ Պունըն ճէզասընը հէր հալտէ չէքմէլիյիմ։ Հէր չէյէ րազըյըմ. լաքին պիր գաթիլին զէվճէսի օլմաղ կըպի պիր այըպ վէ մահճուպիյէթէ թէհամմիւլ իտէմէյէճէյիմ. էյէր հագըգէթի հալ մէյտանա չըգաճագ օլուրսա, էվլատըմըն հալի նէ օլաճագ օնը տիւչիւնիւյօրըմ. — տէտիքտէ, մարքիզ Ֆրանսուա տը Սարլովէզ՝

— Մատամ քի պարօն տը Բիւյմիրօյըն Բարիստէ պուլունտըղընը պիլիյօրսըն, կիթ պիզզաթ կէօրիւշ։ Պիր վագըթ սէնի չօգ սէվէր իտի. պէլքի տէ էյամ օ մուհապպէթին էսէրի գալպինտէ պագի տըր. Իհթիմալ տըր քի սէնին մէհճուրիյէթինի կէօրէրէք հալինէ աճըյըպ գապահաթընը աֆվ իտէր. — տէտի։

Մարքիզ տը Սարլովէզ Գաթըրինի բէք զիեատէ սէվմէքտէ օլտըղընտան, սէմահէթի թապիյեսի իգթիզասընճա, Գաթըրինին տախի նէֆրէթ իթմէքտէ օլտըղը Կրաթիէնտէն ալըղը ինթիգամ իթմէյէ պէրապէր, քէնտի սաատէթինի պիլէ ֆէտա իտէրէք մէրգումէնին իսթիհզարը սաատէթինէ արզուքէշ օլտըղընը պիլ ֆիիլ իսպաթ իթմէքտէ իտի.

Պու մագսատա մէպնի, մէճնունըն եաթաղընըն պաշընտան այրըլմադըղըն, հիս իյէտիյի զարարա րաղմէն Կրաթիէնին թէտավիսինէ ըգտամ վէ ճիննէթտէն ազատէի սէր իթմէսի զըմնընտա, տօգթօր Մօրէլին թէնպիհաթընըն թէմամիյլէ իճրասընա տըգգաթ վէ իհթիմամ իթմէքտէ իտի։ Տիկէր թարաֆտան տախի մատամ Մարանղէն իլէ մարքի տը Սալօնը թէսէլլի վէ նաիլ օլտըղլարը սէրվէթի ճէսիմէ սայէսինտէ, Գաթըրին վագ համը իթտիքտէն

սօնրա ճիւմլէսինին պիրտէն թէրքի վաթան իտէպիլէճէքլէրինի, վէ ուզագտա պուլունտըգլարը, վէ պիրի պիրլէրինի սէվտիքլէրի հալտէ հէր չէյի ունուտաճագլարընը, վէ տօղաճագ չօճուգըն Գաթըրինին պատիի սաատէթ վէ թէսլիյէթի օլաճաղընը պէեան իլէ ճիւմլէսինի իգնա իթմէյէ ուղրաշըր ըտը. Մարքի իլէ մատամ Մարանղէն վէ Գաթըրին, մարքիզ տը Սարլովէզէ պիր համիի միւշֆիգ նազարըյլա պագարագ, մէրգումէտէն այըլմագ իսթէմէզլէր վէ սէօզլէրինտէն միւթէսէլլի օլուպ, չօգ տէֆա էլէմ վէ քետէրլէրինի պիւսպիւթիւն ունուտուրլար ըտը.

Գաթըրին՝ կիտիպ Օլիվիէ իլէ պիզզաթ կէօրիւշմէսի հագգընտա մարքիզին վէրմիշ օլտըղը նասիհաթէ իմթիսալը հարէքէթ իթմէքլիկի թէսավվուր վէ Օլիվիէյէ օլան մահճուպիյէթ վէ պէեան իթմէքտէն պաշգա չարէ օլմատըղընը հիս էյլէմէքտէ իտի։ Օլիվիէնին քէնտիսինի բէք զիատէ սէվմիշ օլտըղընը Գաթըրին քէնտիսինի տախի թէսլիմ իտէրէք, պէլքի հալինի կէօրէրէք մէրհամէթ իտէճէյինի վէ էյէր մուհապպէթի սապըգասինին ճիւզի պիր էսէրի պագի իսէ մագսատընա նաիլ օլապիլէճէյինի իւմիտ իթմէքտէ իտի.

Լաքին տիկէր թարաֆտան տա. մուհապպէթտէն հիչ պիր էսէր գալմամըշ օլուպ տա Օլիվիէ ֆիւթուրսուզլուգը էլէ ալտըղը թագտիրտէ հալի բէք եաման օլաճաղընը տա պիշինազարա ալարագ նէ եարաճաղընը չաշըրմագտա վէ կիտիպ կիթմէմէք խուսուսընտա թէրէտտիւտ իթմէքտէ իտի։ Անճագ պէօյլէ պիր պիգարար հալտէ տուրմագտա թապիյէթինէ մուղայիր օլտըղընտան, պիր սաաթ տօգուզա գօնթ տը Կօսաղըն խանէսինէ ազիմէթ իթտի։

Խըզմէթքեարլար, գօնթըն սէյահէթտէ օլտըղընը Գաթըրինէ պէեան իթտիքլէրինտէ, նէ վագըթ ավտէթ իտէճէյինի սուալինէ, զէմանը ավտէթի մաալիւմ օլմատըղը ճէվապէն իչար գըլընտը.

— Թէէսսիւֆ իտէրիմ.

— Էյէր գարթընըզը վէ եախօտ պիր իքի սըրա չէյ եազըպ պըրագմագ իսթէրսէնիզ, ավտէթինտէ գօնթա թէսլիմ իտէրիզ, վէ հէյնի ավտէթինտէ սիզէ մա՛լիւմաթ վէրիրիզ.

Իչէրի կիրմէքլիկի չիտտէթլէ արզուլէմէքտէ օլտըղը հալտէ, պարօն Օլիվիէնին օտասընը թէրէտտիւտ իթտի. աճէպա սաղըզը պարօն Օլիվիէնին ..., պիլա րուխսաթ կէօրմէք ճանընա միննէթ տուշմէքտէ իտի իսէ, պիլա րուխսաթ կիրմէյի տէ թէրվիճ իթմէտիյինտէն իրգապաղընըն օտասընա կիրմէյի

մէթքեարա խըլթայէն. – Լուզումը եօգ, թէշէքքիւր իտէրիմ պիր արալըգ եինէ ուղրարըմ. – տէտի:

Մուախխարէն պիր տէֆա տահա կէլիպ, իւչ տէֆա գաբույը վուրտը, գաբու աչըլմատը, լաքին սապրը թիւքէնմէյիպ, հաթթա մուղայիրի օլարագ, պիր գաթ տահա թէզայիւտ իթտի, տէօրտիւնճիւ տէֆա օլարագ գաբույը վուրտըգտա, գօնթըն օ կէճէ կէլմիշ օլտըղը պէյան օլնտը:

— Պէնի գօնթըն նէզտինէ կէօթիւրէպիլի՞րմիսին:

— Էյէր գարթընըզը վէրմէյէ րազը օլուրսանըզ:

— Օլմազ. իսմիմի սէօյլէմէմ, լաքին հէր հալտէ գօնթ տը Կօեռաղը կէօրմէլիյիմ, իշիտի՞յօրմըսըն. – տէյու, էօյլէ պիր թավըր հաքիմանէ իլէ սէօյլէտի քի, խըդմէթքեար իթաաթա մէճպուր օլարագ.

— Լութֆէն. պէրապէրիմճէ կէլինիզ, մատամ. եօլը կէօսթէրէյիմ. վէ լաքին իհթիմալ տըր քի չու ճէսարէթիմտէն տօլայը պաշըմա պիր ֆէլաքէթ կէլսին. տօղրուսու պու գօնաղը զախմ իթմէք իսթէմէմ:

— Պէնիմ գօնաղըմ պունտան մուքէմմէլ տիր. էյէր գօնթ սէնի տէֆ իտէճէք օլուրսա, պէն իսթիխտամ իտէրիմ:

Գօնթըն օտասը էօնինէ կէլտիկլէրինտէ, խըդմէթքեար տուրուպ.

— Գօնթ պուրատա տըր,

—Բէք ալէա. պէն եալընըզճա իչէրի կիրէրիմ. սէն մուտախալէ իթմէ:

Խըդմէթքեար պու սէօզլէն մէմնունէն պիր թարաֆա չէքիլտի վէ Գաթըրին իչէրիյէ կիրտի:

Տօն Միկէլ տը Կօեռաղ, պիր մասանըն էօնինէ օթուրմուշ պէլքի եիւզիւնճիւ տէֆա օլմագ իւզրէ մատամ Մարանզէնին, մատամ Պօլէսէ եազմըշ օլտըղը մէքթուպլարը մութալաա իթմէքտէ պուլունմուշ իտի, գաբունըն չալմաթասընը իշիթտիքտէ օ թարաֆա թէվճիհի նազար իյլէտի. վիգօնթէս տէ Պլէր էօլիւ կիպի պէնզի սոլմուշ օլտըղը հալտէ, գաբունըն էօնինտէ տուրմագտա իտի: Տօն Միկէլ տէհշէթլի սուրէթտէ գաշլարընը չաթտը. Հէման ախաղա գալգըպ մէրգումէյէ թէզարրուպ իյլէտի վէ ֆէվգէլատէ պիր նէզաքէթլէ.

—Պուրատա նէ՞ իշինիզ վար, վիգօնթէս. պէօյլէ պիր չէրէֆէ աճապա նէ՞ վէսիլէ իլէ նաիլ օլտըմ:

Գաթըրինտէ ախագտա տուրաճագ հալ գալմամըշ օլտըղընտան, գօնթըն թագտիմ իթմիշ օլտըղը սանտալեէնին իւզէրինէ տէվրիլիվէրտի:

Իլք խէյէճանը պիրազ կէչտիքտէն սօնրա,

— Նէ՞ սէպէպէ մէպնի կէլմիշ օլտըղըմը հիչ ֆէրգ իթմէյօրմըսընըզ:

— Ասլա ֆէրգ իտէմէտիմ:

Գաթըրին ախագա գալգմագա տավրանտը ըսսա, մուվաֆֆագ օլամատը. լաքին էլլէրինի գօնթա տօղրու ուզաթարագ եալվարըրճասընա. – Օլիվիէ՛, Օլիվիէ՛, հալիմէ մէրհամէթ էյլէ. – տէտի:

Գօնթըն տախի պէնզի քիւլիւքէն ուչտու վէ պարիտանէ պիր թավըր իլէ. – Նանըլըյօրընըզ, վիգօնթէս. սէօյլէտիքլէրինիզ իսմ պէնիմ իսմիմ տէյիլ տիր. – տէյի ճէվապ վէրտի:

— Ինքեարէ իհթիյաճ եօգ տըր. Օլիվիէ՛, հիչ սէնտէն ուտանմը՞յըլըմ, սէսինի իլք տէֆա իշիթտիյիմ անտէ, թանըտըմ: Հէր քէսին լասանընտա գօնթ տը Կօեռաղ տէյու իսմին վէ սէրվէթին վէ միւնասէպաթըն վէ վաթանըն կէզմէքտէ օլտըղը սըրատա, եալընըզ պէն չիտտէթլի խէյէճանըմտան թիթրէյէրէք, պու մէլէքի իթթիխազ իթմէքտէն մագսատըն նէ օլապիլէճէյինի հայըն հայըն տիւշիւնիւպ տուրմագտա ըտըմ:

— Մագսատըմ նէ օլտըղընը թախմին իտէմէտինիզ մի, մատամ:

— Թախմին իթտիմ: Հագըգաթի հալտէ պիր գըզըմըզը քէշֆ իթմէքտէ իտիմ. եալընըզ պիր գըզըմըզը. պէօյլէ օլտըղընա էն զիեատէ սէվտիյիմ վէ ըխլասէթ իթտիյիմ չախսըն պաշը իչին նէյմին իտէրիմ: Ֆէնալը քէնտիմէ տէմէքտէ իտիմ քի, պու ատամըն մէրամը Նամուսընը իպգա իթմէք տիր. Հագգը տա վար տըր. քեաշքի պու խուսուստա պէն տէ եարտըմ իթսէմ:

Գաթըրին չու սէօզլէրի քէմալը չէվգ ու խահիշ վէ խալիսէթլէ սէօյլէմիշ օլտըղը հալտէ, տօն Միկէլ տը Կօեռաղըն սըֆաթընտա զըրրէ գատար ֆիթուր էլամէթի պէյտա օլմատը. զիրա Գաթըրինին լաթիֆ սէսինին գալպինէ վէ հիսսիյաթընըն հէր պիր թէլինէ թէէսիր իթտիյի զէման՝ կէչմիշ կիթմիշ իտի:

Պինաէն ալէյհ Օլիվիէ ճէվապ վէրմէտի: Օլիվիէնին սուքութու իսէ Գաթըրինի զիատէսիյլէ տիլկիր վէ տիլյուն իտէրէք էլլէրինի

եուզիւնէ գարայըպ ութանմազըսըզըն հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամա-ղա պաշլատը ։ Օլիվիէնին աղզընտան մէրհամէթ վէ թէսէլլիյէ տա՛իր պիր քէլիմէ պիլէ չըգմատը ։

— Հաքին էվվէլճէ մալիւմ օլան մէսէլէ իլէ մէյտանտա օլան տէհշէթլի հագըգէթ պէյնինտէ ճիւմլէմիզ իչին վագը օլան կիր-տապըն տէրէճէսի վէխամէթինի մուգայէսէ իթտինի՞զ մի ։

— Նէ՞ կիպի կիրտապ ։

— Գաթիլին նամ ու չէօհրէթինին աչմագտա օլտըղը կիրտապ-տան պահս իտէյօրըմ... Պու նամ վէ չէօհրէթի, գաթիլ ճիննէթի հայինանէ իգրար իյլէտի. տուչար օլտըղըմըզ ֆէլաքէթ նիսպէթ գապուլ իտէ՞ր մի ։ Նէ՞ եազըգ քի պէօյլէ պէօյլէ պէլա վէ ճէ-ֆալարա միւսթահագգ օլտըգ ։

— Նէ՞ եաբմըշ օլտըղընըզը պի՛լմէյօրմըսընըզ. Նէ՞ ճէսարէթլէ եաբտըղընըզը ինքեարա գալգըշըյօրսընըզ. Հէմ տէ քիմէ՞ եաբտը-նըզ. . . պանա . . .

— Էվվէթ, սանա . . . — տէյէրէք Գաթըրին միւթէաճճիպա-նէ Օլիվիէնին եուզիւնէ պագտըգտան սօնրա .

— Պիլիրիմ. չիմտի սէն պէնի տէ, բէտէրիմի տէ մուախազա գալգըշաճագ սըն. զիրա վիճտանըն տէ Գիլէրի ճիննէթի հալէ կիրիֆ-թար իյլէտիյին հէճէ, քէնտիսի պիզզաթ պէնիմ քիմ օլտըղըմը վէ ճանինին իսմինի սէօյլէտի ։ Մարքի տը Սալլօնըն էօմիւ պաշա արամըշ օլտըղը գըզ պէն իմիշիմ ։ Հաքին պիլմիշ օլ քի պիզ քէնտի գապահաթըմըզըն ճէզասընը չէքմէքտէ օլտըղըմըզտան, սէնին մու-ախազաթընա իհթիեաճ գալմամըշ տըր. վագըա բէտէրիմ պէնի պուլմագա մուվաֆֆագ օլտը ամմա, էօյլէ էլէմ վէ քէտէր իչինտէ պուլտը քի, եուզիւմէ պագըպ սէվինէճէք եէրտէ, էօմիւ պաշա գանը խաշլար տէօքէճէք տիր ։ Պէն իսէ էօյլէ պիր խապիսին, պիր ճանինին իսմինի թաշըմագտա օլտըղըմ ճիհէթլէ, նէ տէրէճէ պէտնամ վէ ռըսվայ օլտըղըմը թէսավվուր իտէպիլիրսին ։

— Քէնտին էյին իլէ եաբտըն ։

— Ա՜հ, պանա պիր տահա պու սէօզիւ իթմէ. Օ զէման պէնի պիր նազարը մէրհամէթլէ հէր տիւրլիւ պէլիյէտէն գուրթարապի-լիրտին, պու սատատատան տա պէնի մահրում իթտին ։ Նէ գա-տար միհնէթ վէ մէշագգաթ վէ էզիյէթ չէքտիյիմի, նիչէ նիչէ կէ-ճէլէր սապահլարա գատար կէօզ եաշը տէօքտիւյիւմիւ խաթըր իտէմէզսին ։ Գալպիմի քըռամըյէն սանա վէրմիշ օլտըղըմտան, պէնի

սէվմէյիպ տէ պիր պաշգասընը սէվմիյօրսըն զանն իթտիմ ։

— Նիչի՞ն պէնի շու տէրէճէ էտնա պիր ատամ զանն իթտին , Հէր քէսի քէնտի գալպին կիպի՞ մի պէլլէտին ։

— Պէն տէ նասըլ տէյիլիմ, Օլիվիէ . Հաքին էլհալէթիւ հա-զիհի քիմին գըզը օլտըղըմը պիլտիյին ճիհէթլէ գապահաթ պէնտէ օլմայըպ, բէտէրիմին հատխամիզաճ վէ սէրթ վէ միւվէսվիս վէ գըզ-գանճ օլմասընտա տըր. տամարլարընտա ճէվէլան իտէն գան էօյլէ պիր ատամըն գանը օլտըգճա, պէն նէ՞ եաբայըմ ։

Օլիվիէ՝ պիլա ֆիւթուր . — Գապահաթ սէնտէ տէյիլ իսէ, պէնտէ հիչ տէյիլ տիր. Ֆէնա խուլյալարընա ղալէպէ իթմէյէ ղայ-րէթ իթմէլի իտին, վէ պէնիմ կիպի պիր քիմսէնին սէնի ալտաթ-մաղաճաղընա վէ վէրմիշ օլտըղը սէօզիւ կէրի ալմաեաճաղընա էմին օլմալը ըտըն ։

—Նիչին սիզ . . .

Օլիվիէ չիտտէթլէ Գաթըրինին սէօզիւնիւ քէսիպ. — Պու գա-տարը քիաֆի տիր, մատամ ։ Սիզ պէնի մահվ վէ պէրպատ իթմիշ օլտըղընըզ ճիհէթլէ պու մէսէլէյէտէն պահս իթմէյէ, վէ պա-խուսուս պէօյլէ իսթիճվապ վէ իսթինթագա գալգըշմագա սէլահիյէ-թինիզ եօգ տըր ։ Պիր տէֆա հայսիյանէյէ կէլմիշ իտինիզ. Պէնիմ իլէ նշանը գալմագ վէ աշգ ու մուհապպէթիմի սէրթէսար իթմէ-մէք իչին բէք պէօյլէ պիր գուվվէթ վէ մէթանէթէ միւհթաճ օլ-տըղընըզը օ զէման սէօյլէմիշ վէ թապխէթիմ իգթիզասընճա օ զէմանքի պուլընտըղըմ հալտէ, հագգըմտա զէրրէ գատար շիւպ-հէյէ ղալիպ օլմագ, պէնի էօլտիւրմէք տէմէք օլաճաղընը անլաթ-մըշ ըտըմ. վէրմիշ օլտըղընըզ ճէվապլար էլպէթթէ խաթըրընըզ-տա գալմըշ տըր ։ Պէն տէ օ ճէվապլարընըզա իսթինատէն սիզէ էմնիյէթ իթմիշ իտիմ ։ Հաքին հէնուզ սէքիզ կիւն կէչմէքսիզին պանա հէր տիւրլիւ ֆէնա ախլագը համլ իտէրէք պէնի պէրպատ իթտին պըրագտըն. վէ իթմիշ օլտըղըն հագարաթլա տա իքթի-ֆա իթմէյիպ, պէնի թէրք իթմէք կիպի պիր խապասաթա տա ճիւր՛աթ իթտին ։ Նամուսընա խալէլ կէլմիշ վէ գալպի մէճրուհ օլմըշ պիր գատըն կիպի քէօշէյի մէ՛եուսիյէթէ չէքիլմէք, վէ քէն-տիսինին մալի օլմաեան պիր գալպի պիր տահա բազարը մուհապ-պէթէ չըգարմամագ եազըշըր իքէն, հիչ ութանմազըսըզըն վէ ար ու հիճապ իթմէքսիզին, եիրմի տէօրթ սաաթ սօնրա ազիմ շամա-թա վէ թանթանա իլէ պիր պաշգասընըն աղուշը մուհապպէթինէ

աթըլըրըն : Իկի կիւնիւ մա'նէվի վէ ֆագաթ ղայէթ ճիտտի սուրէթտէ պէնիմ մալըմ օլտուղունու , սէօյլէտի վէ ֆիքրին իլէ խայալ էթմիշ իտին . Մէյէր քեաֆֆէսի սախթէ վէ թագլիտ իմիշ : Ժէրարը կիւնիւ ալա պէյանը մազէրէթ իթմէքսիզին նամէրտճէսինէ վէ ալչագճասընա կիտտիկ էն պէօյիւք տիւշմանըմ օլան պիր քիմսէյէ թէսլիմ օլտու . ա՛հ ինքեարա ղալդըշմա . օ ատամը ինթիխապ իթմէքտէն մագսատը , ֆիքրի ֆասիտանէսինէ օնը տա թէշրիք իտէրէք , ղալպիմտէ աչմըշ օլտուղու եարայը պիր գաթ տահա թէշտիտ վէ թէջրիհ իթմէքտէն իպարէթ իտի . Եիւզիւնտէն չէքմիշ օլտուղում պունճա միհնէթ վէ մէշագգաթա քըմսէնին խապէրտար օլմատըղընա էմին օլ : Պիր ազ էվվէլ տէօքմիւշ օլտուղում կէօզ եաշլարընտան պաշգա խոխյօլուըն . Հէր հալտէ օ եաշլար պէք չապուգ գուրումըշ տըր . Լաքին պէնիմ տէօքթիւյիւմ կէօզ եաշլարընը սէն կէօրտի՞ն մի . սայտը՞ն մը . օ եաշլարըն մահիյէթինի անլամաղա միւգթէտի՞ր մի սին աճապա . պիր կիւն ղարիփլիտա, շան ու շէօհրէթ վէ նամուս ու իթիպարըն թա թէփէսինտէն սէֆալէթ վէ զարուրէթ վէ ար ու մահճուպիյէթ կիրտապընըն էն տէրին վէ տէհշէթլիսինէ եուվարլանարագ տիւշմէք . . . ճիհանտէ հիչ պիր իւմիտ քէօշէսի գալմամագ , տօսթլարըն ճիւմլէսինտէն մահրում օլմագ . . . էօմրիւնիւ ուղրընա վագֆ իթմիշ վէ թափընմագ տէրէճէսինէ գատար սէվմիշ օլտուղու պիր գատընըն խըյանէթինէ հէտէֆ օլմագ . . . վէ մէրգումէնին պիր պաշգասընա թէնատատէ օլտուղունու կէօրմէք . . . վէ մուախխարէն ասըլ վասըթա իհթիմալ օլընան գըսանճլար վէ աթէշտէ թավլանմըշ տէմիրլէր իլէ էթլէրի գօբարըլան վէ գալպի տաղլանան մազլումլարտան զիատէ իշքէնճէ չէքմէք . . . վէ պու տա սէնէլէր իլէ տէվամ իթմէք . . . կիպի ահվալէ թէհամմիւլ իտէրէք , սանա խայըր ղէման լա՛նէթ օգուտըմ : Պէնի թէրք իթտին . կէրչի մաատէթէն էօլմէտիմ ամմա , մա՛նէն մահվ օլտում պիթտիմ :

Գաթըլըն կէօզլէրի գարալը Օլիվիէ յի տինլէմէքտէ վէ ֆագաթ կէօզլէրինին ուճլարընտան եանագլարընտան աչը եաշլար աղմագտա իտի : Նակէհան գալպի տիյանընա պիր նուրը իւմիտ բէյտա օլարագ . — Սանա խայըր ղէման լա՛նէթ օգումուշըն . շիմտի արթըգ պէնտէն նէֆրէթ իթմէ՞զսին եա :

— Խայըր . զիրա էլհալէթիւ հազիհի նազարըմտա հիչ պիր էհէմմիյէթին եօգ տըր :

— Սէն քէնտի էսրարը գալպինի սէօյլէտին, պէնտէ տինլէտիմ, սըրա պանա կէլտի , պէն տէ սէօյլէյիմ տէ սէն տինլէ : Սէն հէնուզ տուշմայը եէքս օլմատան , զամիրիմ ֆիքրիմէ ղարըզ հիւճում իթմէքտէ վէ սէնին սէօյլէտէն տահա զիատէ տէհշէթլի պիր սէս իլէ պէնի մուախազա իթմէքտէ իտի : Լաքին թէհամմիւլիւ նագապիլ օլան պունճա էզիյէթլէրտէն մաատա , սէվմէտիյիմ պիր քիմսէյէ թէսլիմ օլմաղլա սէնտէն գաչ գաթ զիատէ մուղթարըպ վէ նէ տէրէճէ նատիմ վէ բէշիման օլտուղումը աճապա թէսավվուր իտէպիլի՞րմիսին . Էվվէլա շուրատա ալտանըյօրսըն . օ ատամը պէն ինթիխապ իթմէտիմ . Վիգոնթ տէ Գիէր իլէ իքի միւլահազաճա մէյանի թէէհհիւլ իթտիմ : Էվվէլա վալիտէմին իպրամ վէ արզուսընա մուխալիֆէթ իտէմէտիմ , չօգ ղայրէթ իթտիմ ամմա գանտըրամատըմ . Վալիտէմին նիչին ըսրար իթմիշ օլտուղունու պիլտիրէ անլատըմ : Պէնի մալըն տը Սալօնտան ղասպ իթմիշ օլտուղընտան պու սուրէթլէ թէքրար պէնի մալըյէ իատէ իթմէք արզուսընա մէյլի հէկէնիյէ էվլէնտիրմէք սէվտասընա տիւշմիւշ իմիշ . վէ սանիյէն մարքիզին , բէտէրիմ օլտուղունը պիլմէտիյիմ հալտէ , պիր հիսսը ղարիպ , մա՛խֆի պէնի մէրգումէ տօղրու մէյլ իթթիրմէքտէ իտի . պու հիս՝ զամիրիմին տիկէր հիսսիյաթընա ղալէպէ իթտի : Լաքին նէ պէօյլիւք պէլայա տուչար օլտուղում , իշթէ պու կիւն հէր չէյի սէօյլէյէճէյիմ , ֆագաթ օլարագ պիր էզիյէթ վէ իշքէնճէ տահա չէքմիշ օլաճաղըմ ամմա , պէ՛իս եօգ : Սէնին մալըն օլտուղում վէ սէնի սէվմէքտէ պուլընտուղում հալտէ պիր պաշգասընա թէսլիմ օլտում . Կէրէք պանա վէ կէրէք զէվճիմ օլան ատամա նէ գատար նազարը նէֆրէթ վէ իքրահ իլէ պագաճագ օլսան հագգըն տըր : Եալընըզ էվլատ սահիպի օլմագ իւմիտինէ մէպնի պէօյլէ պիր տէհշէթլի էզիյէթէ թէհամմիւլ իտէկէլմէքտէ իտիմ : Պու իւմիտիմ տէ պօշա չըգտը : Կիւնիւն պիրինտէ Հասբարընտէ պու ատամըն պիր մուամէլէի խայինանէսինի կէօրտիւմ վէ մէրգում իլէ իխթիլաթը քէսմէք իչին պու ֆըրսաթտան տէրհալ իսթիֆատէ իթտիմ : Պիր վագըթ գօնագտա սանա մախսուս օլան տաիրէյէ չէքիլիպ , ֆիքրիմ իլէ մահզա սէնին իլէ եաշատըմ . Հէր խուսուստա սէնի խաթըրըմա կէթիրիր վէ պանա աֆվ իթմէքլիյինի կէճէ կիւնտիւզ իսթիրհամ իտէր իտիմ . Մուախխարէն թէպտիլի հավա զըմնընտա Բիրէնէ ճիհէթինտէ պուլընտուղումուզ սըրատա պիտայէթին եալընըզ գալմըշ օլտուղումտան, եինէ պիր էվլատ

սահիպի օլմագ արզուսունա ղալէպէ խաժէմէտլիյիմտէն վէ եալընըզ եվլատ սայէսինտէ թէսլիյէթ պուլապիլէճէյիմի մէ՛մուլ իյլէտիյիմտէն, զէվճիմ իլէ պէյնիմիզտէ հիւսնիւ իթիլաֆ կէօրտիւ պիր չէյ հասըլ օլտը :

Գաթըրինին պու էլէմնաք սէօզլէրինտէն Օլիվիէ ասլա միւթէէսսիր օլմայըպ, ֆիւթուրսըզճա տինլէտիքտէն սօնրա.

— Զէվճինիզ իլէ պարըշընըզ, պէք խօշալէթ օլուր. - տէտի :

Գաթըրին տըրտըլաթլը մէրտումին նիւղինէ պաղըրտը. -Նէ՛ գատար ղալպիմ պիր ատամ օլմըշտըն, պէն սանա ճան ու տիլտէն իֆատէի հալ իթմէքտէ վէ եալվարըպ եաղարմագտա վէ հաղտայիղի ահվալի պիրէր պիրէր սէօյլէմէքտէ իքէն, ալաճաղըմ ճէվապ պու-մու՞ն խալարէթ մի օլաճագմըշ: Էօյլէ իսէ հէր չէյի սէօյլէյիմ տէ պիլմիշ օլ: Էնճամքեար խայըր զէման թէխայիւլ իթմիշ օլտըղըմ վէճհ իւզրէ վալիտէ օլմաղա մուվաֆֆագ օլտըմ. պու կիւնքի կիւն եվլատ սահիպիյիմ:

Օլիվիէ պու սէօզլէրի իշիթտիքճէ խաֆիֆճէ պիր խէյէճանա տուչար օլտը. անճագ պու խէյէճան էսկի զէմանլարտաքի աչը ու սէվտասը խաթըրնա տուշմէսինտէն նէշէթ իթմէմիշ իտի :

Գաթըրին սէօզիւնէ տէվամ իլէ. -Էվվէլէ, էլհասըլը հազըհի վալիտէ իմ, վէ ֆագաթ պու ճիհէթ մէխուլիյէթի սաղլըղամը թէշվիշ իտէրէք, պէնի պիր գաթ տահա մուզթարըպ իթմէքտէ տիր. էօյլէ պիր էլէմ վէ քէտէր իչինտէ իմ քի, ատէթա տիվանէ օլմագ տէրէճէսինէ կէլմիշիմ: Գաթիլ, պէնիմ գանըմ իլէ տախի մախլութ քէնտի գանընըն մահսուլընը մէյտանը ռէզալէթէ չըգարաճագ տըր. պու ֆիքր ինսանը չըլըտըրթմա՞զ մը. - տէյէրէք, վէ աճը աճը կէօզ եաշլարը տէօքէրէք, էլլէրինի թէքրար Օլիվիէյէ տօղրու ուզաթտըրըպ. -Թէքրար ըճա իտէրիմ. սէնի սէվմէքտէն էլան ֆարիղ օլամամըշըմ, հալպուքի պագ տա աճը, մէրհամէթ էթ :

Գաթըրինինին չու արալըգ խալէտէյի չէյ, Օլիվիէյէ նամուսընը ֆէտա իթտիրմէքտէն խալարէթ օլտըղընը, վէ պու խէ միւմքին օլամաեաճաղընը Օլիվիէ հիս իլէ, էվվէլքինտէն զիեատէ չէհրէսինի էքշիթտիրիպ. -Մէրամընըզ նէ օլտըղընը անլայամայօրըմ, մատամ: Ֆիքրինիզի թամամ իտինիզ, նէ իսթէրսինիզ :

— Ռահմիմտէ վէ գալպիմտէ թաշըմագտա օլտըղըմ էվլատըմա աֆվ վէ մէրհամէթ իթմէնի իսթէրիմ:

— Եինէ անլայամատըմ:

— Օղլումա, «Գաթիլին օղլու տըր» տէնիլմէսինէ սէպէպիյէթ վէրմէմէնիզի, վէ պէնի ղաստ իթմիշ օլտըղը կիպի նամուսընըզը տա ղաստ իթմիշ օլան օ մէ՛լուն ատամըն տուչար օլտըղը իլլէթի ճիննէթլէ, գապահաթընըն միւճազաթընը կէօրմէսինէ իքթիֆա իթմէնիզի ըճա վէ թալէպ իտէրիմ:

— Տիմէք օլուր միւէպպէտէն նամուսսըզ պիր հալտէ եաշամագլըղըմը թալէպ իտիյօրսընըզ:

Գաթըրին պու սէօզէ ճէվապ պուլամատըղընտան, պաշընը էօնիւնէ ասըպ սուքիւթի իխթիեար իյլէտի. Օլիվիէ իսէ մէրտումէնին վէրէճէյի ճէվապը պէքլէմէքտէ իտի: Պիր միւտտէթ պէքլէտիքտէն սօնրա. -Սէնտէ վահշիանէ պիր էնանիյէթ, պէնիմքի վարտըր. պու հալ էլան պագը ըմըշ: Պէն նամուսըմ պիր քիմսէ իմ. չիմտիյէ գատար նէզաքէթէ գարշը ճիւզի պիր հարէքէթտէ պիլէ պուլունմամըշ օլտըղըմ հալտէ, հէր տիւրլիւ ճէվր ու ճէֆա վէ րէզալէթ վէ մահճուպիյէթէ տուչար օլտըմ: Բէտէրիմին, ուղրունա ֆէտայը ճան իյլէտիյի նամուսը հէր տիւրլիւ սէքթէտէն վիգայէ իթմէք զէմանը կէլմիշ չըմտըլըգ օլտըղը պիր սըրատա, կէլիպ տէ պանա ֆիւթուրսըզլըգլա վէ թալիպ պիր սուրէթտէ տէյօրսուն քի. «Սէն նամուսընտան վազ կէչ: չիւնքի նամուսընը մուհաֆազա իթմէքլէ պէնիմ մէնֆաաթըմը սէքթէտար իտէյօրսուն:» Սէնին կիպի միւթէքէպպիր վէ խօտպին գատըն պիր տահա կէօրմէմիշիմ. սէն տէ նէ՞ էիւրէք վար, նէ՞ մէրհամէթ, նէ՞ սէլահիյէթլէ պէնտէն պէօյլէ պիր չէյ թալէպ իթմէյէ ճէսարէթ իտիյօրսուն. Սէն պանա եատիկեար օլարագ պէնի թէրք վէ կիրտապը մէխուլիյէթէ իլգա իթտին. Եինէ թէքրար իտէրիմ քի, լանէթ օլսուն սանա: Պիր գաթիլին, խատամ ճէզասընա մահքում օլաճագ պիր խայինին զէվճէսի սին, պէք խօշ օլմուշ. չիւնքի պէօյլէ պիր չէօհրէթի րէզիլէ միւսթահագ ըտըն. պէլքի պունտան պէօյլէ նամուս նէ տէմէք օլտըղընը վէ տիւնեատա աչը ու սէվտա տէյու պիր հիս վարը օլտըղընը անլար սըն :

Գաթըրին թա՛րիֆի նագապիլ պիր մէյուսիյէթլէ էլլէրինի պիւքիւպ տուրմագտա վէ աղլայարագ տէմէքտէ իտի քի.

— Ա՛հ. նէ պէտպախթ մախլուգըմ... արթըգ պէնի սէվմէյօր, պէն իսէ օնա ատէթա թափընըյօրըմ:

Գաթըրին կիպի քիպար ու ազամէթի պէրքէմալ օլան պիր գատընըն աղզընտան չըգան պու միսիլլու պիր իֆատէի աշըգանէնին

մահզա շիտանէթի մուհապպէթտէն հասըլէ կէլտիյինի պիլտիյի հալտէ տախի, ասլա ֆիւթուր իթմէմէքտէն պաշգա, հիտաէթ վէ շիտանէթի պիր գաթ տահա թէզաիւտ էտէրէք.

— Եալան սէօյլէմէ, պէնի սէվմէզսին. քիւֆր իթմէ. չիւնքի սէնին գալպին, էօյլէ պիր մուգատտէս չէյի ասլա հիս իթմէմիշ տիր. սատագաթ, ֆէտաքեարլըգ վէ նիհայէթ քիպարլըգ վէ ուլուվվու ճէնապ վէ սէմահէթ նէ տէմէք օլտուղունը պիլմէզսին, էյէր պէնի սէվէ իտին, պէնիմ միւթէպպէտէն նամուսսուզ պիր հալտէ մէթրուքէն վէ մահճուպէն էօմր կէչիրմէքլիյիմէ րազը օլմայըպ, կէլիպ տէմէյի խալին քի. «Պէնիմ իլէ տէֆա օլարագ սէնի թէրք իտիյիմ սէնի պին տիւրլիւ ճէվր ու ճէֆատա տուչար իթտիքտէն պաշգա, մահքիւմիյէթինէ տէ սէպէպ օլտը: Պէնի նամուս վէ մահճուպ իթմիշ օլան պու խաթանը էլիմտէն կէլտիյի մէրթէպէ թասհիհ իթմէք իսթէրիմ: Պու մագսատըմա նա՛իլ օլմագ իչին, մատամ Պօվէսին ասըլ գաթիլի վիժտանէն տէ Պիէր օլտուղունա գաթիյէն գանաաթ հասըլ իթտիմ: Ճինայէթի քէնտիսի իշլէմիշ օլտուղը քէնտի իգրարըյլա սապիթ օլտը: Պու իգրարընը կիտիպ հաքիմէ իֆատէ իտէճէյիմ, վէ քէնտի վէ պէնիմ իչին ճիհանտէ էն զիյատէ մուազզէզ վէ մուգատտէս օլան էվլատըմըն նամուսունը ֆէտա իթմէք լազըմ կէլսէ պիլէ խալիպ, տուչար օլտուղում մէյտանէ չըգարաճաղըմ: » Իշթէ պու եօլտա խաթարէի լիան վէ հաքէքէթ իթմիշ օլարագ, հէմշիրէլէրինէ վէ իֆատէլէրինէ ինանըպ, պէլքի կէչմիշ զէմանը խաթըրլըյա կէթիրիր իտիմ.

Գաթըրին հէման գան իլէ տօլմուշ օլան կէօզլէրինի Օլիվիէյէ թէվճիհ իտէրէք, կէօյա քի հայաթը, ալաճաղը ճէվապա մէրպութ ըմըշ կիպի նէֆէսի քէսիլէ քէսիլէ. — Էյէր օ սուրէթլէ խաթարէի լիսան իթմիշ օլսա ըտըմ... գալպինտէ պիրազ օլսուն էսէրի մուհապպէթ հուսուլպէզիր օլաճա՞գ մը իտը.

— Հէյհա՛թ... պապէզին իթթիհամըմ քէնտի էլիմտէ տէյիլ տիր. քէամիլէն մահվ վէ նապէտիտ օլան պիր չէյ խարապէզար պիր գալպտէ եէնի նէվզուհուրեաֆթէ օլամազ.

— Նի՛չին.

— Սէպէպինի անլամա՞գ մը իսթէրսին.

— Էվվէթ.

— Սէպէպի չու տըր քի, սէնտէն նէ տէրէճէ խըյանէթ, մէլանէթ վէ ատէմի մէրհամէթ կէօրտիւմ իսէ, այնը տէրէճէ սաատա

գաթ վէ սէմահէթ վէ մէթանէթ կէօրմիւշ օլտուղում տիկէր պիր գատընա տիլտատէ օլմուշըմ. Պու գատըն հիչ պիր միւքեաֆաթ պէքլէմէքսիզին էօմրիւնիւ պանա վագֆ վէ ֆէտա իթմիշ տիր. Էլան պու կիւն տախի պէնիմ սաատէթիմի թէէմին իթմէք իչին, գալպինի բարա բարչա իտիպ, բարչալարընը պանա թագտիմ իթմէյէ միւհէյյա վէ էյէր պիր տիկէրինի սէվտիյիմէ էմին օլաճագ օլսա, էլիմտէն թութուպ, խանըմա կէօթիւրմէյէ ամատէ տիր, քէնտիսինտէն մուֆարագաթ իտէճէք օլսամ էօլէճէյինէ չիւպհէ օլմայըպ վէ ֆագաթ պէնի մէմնուն իթմէք իչին սօն նէֆէսինի, աղըզընտան շիքեայէթ չըգարմագսըզըն վէրէճէյինի գաթիյէն պիլիրիմ. Պու գատըն պէնտէն ասլա շիւպհէ վէ վէսվէսէ իթմէյիպ, հաթթա մուզայիգի օլարագ պէնի սէլամէթէ չըգարմագ իչին հէր չէյի թէրք վէ ֆէտա իթտի. Սէլամէթիմի օնըն սաիէսինտէ գազանմըշ օլտուղում միսիլլու, իշտէ օ սաիէտէ նա՛իլի սաատէթ օլաճաղըմը ումիտ իթմէքտէյիմ.

Գաթըրին եավաշ եավաշ աղլամա գոյուլմուշ ըտը. Եիւզիւ պալմումը կիպի պէմ պէյազ օլուպ, էթրաֆընա մէտաւի էնզար էյլէտիքտէն սօնրա, չաթտաղընըն պաղընը պաղլայըպ, եիւզինիւ էօրթտիւ վէ պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէքսիզին, իքի թարաֆա սալլանա սալլանա գափուեա տօղրու հարէքէթ իթտի. Օլիվիէ մէրգումէյի թէվգիֆ իթմէյէ գալգըշմայըպ, վէ ֆագաթ հասպ էլ թէրպիյէ վէ նէզաքէթ արապասընըն գափուսընա գատար թէշյի իյլէտի. Գաթըրին արապայա կիրիպ, սանքի կիպի տիքիլտի գալտը. Մէրգումէնին ֆէվգէլատէ պիթապ վէ պիմէճալ օլտուղունը վէ պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէյէ իգթիտարը գալմամըշ իտիյինի Օլիվիէ պիլմիշ աննէտէ. Պարպէ տը Ժոլյ սօգաղընա կէօթիւրմէսինի արապաճըեա քէնտիսի թէնպիհ իյլէտի.

Արապա րուզկեար միսալի սիւ՛րաթլէ հարէքէթ իյլէտի. Տօն Միկէլ ասլա ֆիւթուր իթմէքսիզին պիր միւտտէթ արգասընտան պագըտը վէ քէնտի քէնտինէ տէտի քի.

— Պէնիմ իչին զէմանը մազի մէֆգուտ հիւքմիւնտէ տիր. Օ վագըթլարը ասլա արզու էյլէմէմ.

18

Գաթըրին , Օլիվիէյէ կիտէճէյի զէմանը գաթիյէն թա'ևին իթմէքսիզին , մէրգումըն խանէսինէ կիթմիշ վէ ֆագաթ պուլամամըշ օլտըղընը վէ թէքրար կիտէճէյինի մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզէ սէօյլէմիշ իտի ։ Գաթըրինին Օլիվիէնին Մուլինօ սօգաղընտաքի խանէսինէ կիթմիշ օլտըղը կիւն , մարքիզ տը Սարլօվէզ տախի , էսասըը մունճալէսի մալիւմ օլան պիր մէյլ իլճաաթըյլէ գօրուտան հիյնի ալտէթինտէ պարօնըն խանէսինին էօնիւնտէն կէչմէք իսթէմիշ իտի ։ Բարիստէ ալթը պինէն գատընլարըն մէխանընտա մարքիզ տը Սարլօվէզ տախի էն զիատէ մահիր պինիճիլէրտէն սայըլըր ըտը ։ Աթ էյլիսէսի վէ էրքէք չապգասը զիատէսիյլէ ևագըշմագտա վէ ֆագաթ պու ղըևաֆէթլէ չէհրէսինտէ պիր սէրթլիք հասըլ օլմագտա ըտը ։ Գէլբի Օլիվիէյի թէսատիւֆէն բէնճէրէտէ կէօրիւր տէ թէաթթիրի նիկեահ իտէր տէյու խըմիտ իտէր իտի ։ Օլիվիէ իսէ տա'իմա իխթիլաֆ վէ միւնասիպէթլէ պուլընմագտա օլտըղը հալտէ պիլէ , հէր ան վէ զէման մէրգումըն ևիւզիւնիւ կէօրմէք արզուսըյլա սուզան օլուպ , մէրգումը կէօրտիւյիւ կիւն ագշամա գատար նէշ'էլի օլուր ըտը ։ Էվինին էօնիւնտէն կէչտիյի սըրատա պարօնը կէօրմէմիշ վէ ֆագաթ գարուսըն էօնիւնտէ տուրան արապանըն վիգօնթէս տէ Գիլէրին արապասը օլտըղընը անլամըշ օլմագլէ , նաքէհան աթտան ևէրէ տէվիրիլէճէք տէրէճէտէ տիղլէրի թիթրէմէյէ վէ գուվվէթի քէսիլմէյէ պաշլայըպ քէնտի քէնտինէ տէտի քի ․ –Իշթէ պէնիմ իչին էն տէհշէթլի վագըըթ պու վագըըթ տըր ․ աճապա Գաթըրինին ևէէս վէ ֆիւթուրընը վէ տէօրտիւյիւ կէօզ եաշլարընը կէօրիւպ տէ Օլիվիէ թէքրար կէչէն զէմանը խաթըրընա կէթիրէճէք մի ։

Պիր ան էվվէլ էվէ ևէթիշմէք վէ գօրգտըղը գարա խայէրին վուսուլինէ ինթիզար իթմէք իւզրէ հայվանըն պաշընը չէվիրտի վէ սիւրաաթլէ սիւրմէյէ պաշլատը ։ Մահզա Օլիվիէնին աչգընա կիւվէնէրէք եաշամագտա օլտըղը ճիհէթլէ մէրգումը ղաիպ իթմէք խաթըրէսի պիթթապի գալպինի մուզթարիպ իթմէքտէ իտի իսէտէ ,

սէմահէթի թափիլէսի իգթիզասընճա , պէօյլէ պիր ֆէտաքեարլըղը տա բէք չօգտան պէրու կէօզլինէ ալմըշ ըտը ։

Գաթըրին, Մարանզէն հագգընտա գալպինտէ մուհապպէթ հասըլ օլտըղը կիւնտէն իթիպարէն , մարքիզ Ֆրանսուազ տէմէքտէ իտի քի. –Պու տատըմլը Օլիվիէյի թէրք իթմէքլէ պէօյլէ պիր խաթա իշլէմիշլէր , լաքին վիգօնթէս իլէ զէվճի պէյնինտէքի պաղլար իմհա իտիլէպիլտիյի թագտիրտէ , ճէզայը սէզալարընը կէօրմիւշ օլուրլար. Օլիվիէ թէքրար մէրգումէյի սէվմէյէ պաշլայըպ , պէնտէ եավաշ եավաշ կէօզլէրիմտէն նապէտիտ օլուրըմ քի իքիսիտէ պախթիյար օլսունլար. զիրա իքիսի տէ պիրիպիրլէրինէ միւնասիպ տիրլէր ։

Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզ , Օլիվիէյէ տախի պու վէճհ իլէ իտարէի լիսան իտէրէք , Գաթըրինի մէտհ ու սէնա իթմիշ վէ մէրգումէյէ աֆվ իթտիրմէք վէ կէչմիշի ունութտուրմագ իւզրէ հէր տիւրլիւ ղայրէթ վէ իգտամը տիրի իթմէմիշ իտի ։ Պա խուսուս քի Օլիվիէյի քէնտիսինէ չայէսթէ կէօրմէտիյինտէն , մէրգումըն հիսս իյլէտիյի տէրէճէի մուհապպէթի թագտիր իտէմէմէքտէ իտի. Պինաէն ալէյհ Օլիվիէնին նէզտինէ կիթմէսի վէ գալպինի եումուշաթմագ իւզրէ հէր տիւրլիւ թէտպիրի գուլլանմասը ղըմնընտա , թէշվիգաթը լազըմէյէ իպթիտար իյլէմիշ իտի ։ Մա մաֆիհի վիգօնթէսին արապասընը գարուսըն էօնիւնտէ կէօրտիւքտէ տուչարը խէյէճան օլմազլէ պէրապէր , գալպինի պիր մէ'եուսիյէթի ալըմ վէ միւտհիշէ իսթիլա իյլէմիշ իտի ։

Խանէսինէ ավտէթ իթտիքտէ իսէյէճանը գալպի պիր գաթ տահա թէշէտտիւտ իտէրէք , սէվկիլիմէյէ չօգտան լազըը օլմըշ իտի իսէ տէ , էյիյլէ մէրգումը պիր պաշգասընըն աղուշը աշգ ու մուհապպէթինէ թէսլիմ իթմէք խուսուսընտա քէնտիսինտէ իգթիտարը բեաֆի կէօրէմէմէքտէ իտի . պունուն իլա պէրապէր քէնտի քէնտինէ տէտի քի .

— Վէզիֆէի ինսանիյէթ Օլիվիէ իլէ Գաթըրին պէյնինտէ հիւսնիւ իթիլաֆ հուսուլինէ ղայրէթ իթմէք տիր ... Գաթըրին՝ մէրգումը տէրէճէի նիհայէտէ սէվմէքտէ օլտըղը ճիհէթլէ , Օլիվիէնին նա'իլի սաատէթ վէ պախթիեարի օլաճաղը տէրքեար վէ Օլիվիէ տէ, Գաթըրինի պիր վագըթ աշըրը մէրթէպէտէ սէվմիշ օլտըղընտան , պունտան պէօյլէ տէ ևինէ սէվէճէյի պէտիհիտ տըր ... էվվէթ , պոնլարը պիրլէշտիրմէլի ․ պու գարարտան րուճու' իթմէմէլի իմ ... էյէր պու եիւզտէն տուչար հիւզն ու քէտէր օլուրսամ ... թէհամ-

միւլ իթմէլիյիմ . . . պէն Օլիվիէյէ շայէսթէ տէյիլիմ։ Զաթէն շու թէշէպպիւսիւմտէ մազհարը մուվաֆֆագըյէթ օլուրսամ, իշլէմիշ օլտըղըմ խաթալարըն վէխամէթինի ունուտուրում։

Պիր պարչա տահա մէ՛լուֆ օլտըղը ասըլզատէ իգթիտարընճա Օլիվիէնին մէրհամէթէ կէլմէյէճէյինի, վէ Գաթըրինի պէր վէճհի սապըգ ըէտտ իտէպիլէճէյինի վէ չու ևւզաթէն պիչարէ Գաթըրինին մէ՛նուսիյէթի մէրթէպէսի ղայէթ վարաճաղընը խաթըրընա կէթիրէրէք նէ եարաճաղընը շաշըրմագտա իտի իսէ տէ, հէմ խուլուսաթըգար վէ հէմտէ Օլիվիէ իլէ Գաթըրին պէյնինտէ կիւզէրան իտէն մաճէրայը անլամագ մէրագըյլա աճէլէթէն կիյինիփ, Պարպէ տը Ժույ օտասընա ազիմէթ իթտի։

Գաթըրին հէնուզ ավտէթ իթմէմիշ օլտըղընտան, Մատամ Մօրանժէն եալընըզ ըտը։ Կրաթիէնին այնը հալտէ պուլունտուղունը Մատամ Մօրանժէն աղլաեարագ պէեան վէ գարիպէն եաս վէ մաթէմ գօնաղը խաթիրա իտէճէյինի իթեան էյլէտի. պաշըրճա Կրաթիէնին օ տէհշէթլի սէօզլէրինի պիր եապանճը իշիտէճէք օլսա, նէ տէրէճէ տուչարը մէզէլլէթ վէ րէզալէթ օլաճաղլարը գօրգուսը, Մատամ Մօրանժէնի կէճէ կիւնտիւզ պիզար իթմէքտէ իտի։

— Պու կէճէ Արամանտօ խասթանըն եանընտա ըտը եա։

— Էվվէթ ամմա, վիզգօնթըն հալի կիթտիքճէ ֆէնալաշըյօր։

— Միւսթէրիհ օլունըզ, մատամ. էյէր Արամանտօ Մ. տէ Դիլէրի էյի իտէճէյինի վաատ իթմիշ իսէ, մուվաֆֆագ օլաճաղընա էմին օլունըզ։

— Պու խուսուստա Արամանտօեա պու գատար էմնիյէթինիզ մի վար տըր։

—Էվվէթ, հէքիմլէրին էքսէրիա էլ չէքտիքլէրի խասթալը Ճարօնտա էն ատի խանէլէրտէ պուլունան պազը մուալիճէլէր էյի խէրլէր։ Արամանտօ միւտաէթի մէտիտէ իլէթի ճինէթլէ մուզթարըպ օլան մէճնունլարը քէնտի իլաճըյլա էյիլէշտիրմիշ օլտըղընը չօգ տէֆալար սէօյլէմիշ տիր։ Մարքի տը Սալլօն իլէ սիզ, պու մուալիճէյի խասթանըն վէրմէսինէ րազը օլտընըզ։ Պու միսիլլու իլաճլարըն թէէսիր իթմէսի թապիի պիրազ վագթա մուհթաճ տըր։

Պիլ հաղըզա Արամանտօ Կրաթիէնի թէտավի իթմէքտէ իտի։ Օլիվիէ իլէ մարքիզ, Արամանտօնըն հուզուրընտան սըգըլմայըփ, օնըն էօնիւնտէ տախի իսթէտիքլէրի կիպի գօնուշմագտա օլտըղընտան, պիր կէճէ Արամանտօ մարքիզէ չայ կէթիրմէսի սըրասըտա,

պէյնլէրինտէ ճէրեան իտէն ատիտէլի մուհավէրէյի իշիթմիշ իտի։

Օլիվիէ. — Կրաթիէն պունճա չէյլէրի իգրար իթմիշ օլտըղը հալտէ, Ալլահ վէրէ տէ չու խասթալըգտան գուրթուլսա ըտը. — տէմիշ, վէ մարքիզ տախի, տօգթօր Մօրէլին էյի պիր հէքիմ օլտըղընը վէ Կրաթիէնի պու խասթալըգտան գուրթարաճաղընը ճէվապէն պէեան իթմիշ իտի տէ, Օլիվիէ, պու ճիհէթի մէ՛մուլ իթմէտիյինի վէ Ֆրանսուա իլէթի ճինէթին ուսուլը թէտավիսի պիլինմէտիյինի, վէ պու հալին քէնտի հագգընտա բէք մուզիր օլտըղընը, վէ ճէնուն պիր քիմսէ մուհաքէմէ վէ հիւքմ օլունամատըղը ճիհէթլէ, պանա աթֆ օլունան ճինայէթին ֆա՛իլի Կրաթիէն օլտըղը մէյտանը սուպութ կէլէմէյէճէյինի, վէ պինաէն ալէյհ քէնտիսի հիչ պիր զէման թէպրիէի զիմմէթ իտէմէյէճէյինի տէրմէյան իթմիշ օլտըղընտան, Արամանտօ սէօզէ գարըշմագա ճէսարէթ իտէրէք. — Իշէրինիզէ միւտախէլէ իթմէյի պանա միւսաատէ պույուրըրմըսընըզ. տէտիքտէ.

Օլիվիէ. — Շիւպհէսիզ, սէն տէ պու ֆամիլեանըն մէնսուպ տէյի՞լ միսին։

Արամանտօ. — Ճարօնտա մէճնունլար բէք չօգ էյի օլուրլար։

Ֆրանսուազ. — Անճաք տօգթօր Տէֆրիզի Ճարօնտան կէթիրթմէ՞ք մի։

Արամանտօ. — Հաճէթ եօգ էֆէնտիմ. մէճնունլարըն նէ սուրէթլէ թէտավի օլունտուգընը պիլիրիմ, խասթայը թէտավի իթմէքլիյիմէ միւսաատէ օլունուրսա հալտէ, հէր մէ՛սուլիյէթի տէրէօհտէ իտէրիմ. — տէմիշ օլտըղընտան, տօգթօր Մօրէլին ճէնապընա տօգունմամագ իւզրէ պիր չէյ սէօյլէնիլմէքսիզին, Արամանտօ խասթանըն թէտավիսինէ թային օլունմըշ ըտը։ Կրաթիէնին հալինտէ վուգու պուլան թէպէտտիւլաթը պու խուսուստա միւճէրրէպ օլան պիր քիմսէ անճագ ֆարգ իտէպիլէճէյի ճիհէթլէ, Մատամ Մօրանժէն պիթթապի հիչ պիր թէպտիլաթ կէօրէմէմէքտէ իտի։ Պու պապտէ Ֆրանսուազ, Մատամ Մօրանժէնի թէէմին իթմէյէ ուղրաշտըղը սըրատա. արտա կիւրիւլթիւսիւ իշիտիլմէքլէ, Մատամ Մօրանժէն տէտի քի. — իշթէ գըզըմ կէլտի սիզ գըզըմ իլէ կէօրիւշիւնիւզ տէ պէն տէ խասթանըն եանընա չըգայըմ։

Գօնթ տը Կօեալըն խանէսինտէքի վագըայը պիր ան էվվէլ անլամագ իւզրէ մարքիզ հէման աշաղը էնտի։

Գաթըրինին խէլէճանը եօլտա ալա քէտարի սուքիւնէթ իթմէ-

յիպ ․ Օլիվիէնին քէնտիսինի սէվմէմէքտէ օլտըղընա , վէ պէյնիլէրինտէ հիւսնիւ իմթիզաճ հուսուլէ կէլէմէյէճէյինէ սուրէթի գաթիյեէտէ գանաաթ հասըլ իթմիշ օլտըղընտան , Ֆրանսուազը կէօրիւր կէօրմէզ , պու ճիհէթի անլաթամըյարագ , պէօյլէ պիր քէտէրէ թէհամմիւլ կիւզար օլամայարագ , եօլէճէյինի պէեան իթտի ․

— Գաթիէն պէօյլէ՞ մի տիր ․ Աճապա Օլիվիէնին պու գատար մուգավէմէթ վէ մուխալիֆէթի պիր ղարազ վէ նէֆսանիյէթէ մէպնի տիր տէ , պիր արալըգ եինէ ինսաֆա կէ՛լմէյէճէք մի ․

— Նէ՛ միւնասիպէթ ․ հիչ պիր իւմիտ քէօշէսի եօգ տըր ․

— Ինսան քէնտի տալաշընը քէնտիսի հիւքմ իտէմէզ ․ Օլիվիէյի թանըեանլար , մէրգումըն սէմահէթ վէ իսթիգամէթ սահիպի պիր քիմսէ օլտըղընը վէ խուսուսըյլա մալըքի տը Սալըճա բէգ գիպի զիեատէ սատըգ օլուպ , մալըքինի ալնը բէտէլի կիպի սէվտիյինի իտտիա իթտիլէր ․ Մալըքինին գըզը օլտըղընը պիլի՞յօր մը ․

— Պիլիյօր ․

— Սէնին մալըքինին գըզը օլտըղընը պիլտիյի հալտէ գալպինտէ չիւպհէսիզ էլան պագը օլան հիսսի աշըգանէ սաիգասըյլա տէօնիւպ տօլաշըպ եավաշ եավաշ եինէ սանա մէյլ ու րաղպէթ իտէճէյինէ ասլա շիւպհէ իթմէ ․ Սէնին կիպի պիր գըզըն հագգըն սաատէթի հալտէն մահրում գալմըշ օլան պիր պիչարէյի սէվմէմէք վէ գապահաթլը օլտըղըն ֆարզ օլունսա պիլէ իմքանը աֆվ իթմէմէք գապի՞լ մի տիր ․

— Հէր քէս աֆվ իթսէ պիլէ , Օլիվիէնին աֆվ իթմէյէճէյինէ գաթիյէն էմին իմ ․

— Նիչին աֆվ իթմէսին ․ օ տա հէր քէս կիպի պիր գալպէ մալիք օլտըղընտան , ֆէլաքէթ վէ չիտտէթի մուհապպէթինի կէօրէ կէօրէ էնճամքեար հէր չէյէ ռըզատատէ օլաճաղը մէ՛մուլը գավի տիր ․

— Ասլա ․

— Սէն պանա իթիմատ էյլէ ․ պէն հէր չէյի կէօրմիւշ կէչիրմիշ միւճէրրէպ պիր գարը ըմ ․ Օլիվիէ կիպի սէմահաթը գալպիյէյէ մալիք օլան վէ պիր վագըթ սէնին լէթաֆէթինէ գափըլմըշ պուլունան պիր ատամ , էլպէթթէ քի չիմտի տուչար օլտըղը հալի ֆէլաքէթ իշթիմալտէն տահա զիեատէ միւթէէսսիր օլաճագ տըր ․

— Հէյհա՛թ ․ ․ ․ իշին հէր ճիհէթինի անլամագ իսթէ՛րմիսին , սէօյլէյիմ տէ պիլսին ․

— Սէնին տօսթըն , գարտաշըն օլտըղըմ վէ ահվալէ կէօրէ հարէքէթ վէ իսթիֆատէ իթմէքլիյէ սէնտէն զիեատէ մուգթէտիր պուլունտըղըմ ճիհէթլէ , հէր չէյի սէօյլէմէյէ մէճպուրսըն ․

— Գաչըրմա կէլէն պու սօն ֆէլաքէթտէն հիչ պիր սուրէթլէ պիր իսթիֆատէ ճիհէթի պուլամայաճագսըն ․ պու տէրտիմէ հիչ պիր տէրման պուլամայըպ , պանա մէտար թէսէլլի օլամայաճագսըն ․ Չիւնքիւ տուրտուղըմ Օլիվիէ պանա մէրհամէթ իթմէյէճէք տիր ․ Գալպինի պիր պաշգասընա վէրմէք իւզրէ պէնտէն չէքմիշ ալմըշ ․ Պու կիւնքի կիւն գալպի չիտտէթլի պիր աշգ իլէ մալամալ տըր ․ ամմա հէյհա՛թ , պանա ֆայտէսի եօգ ․

Ֆրանսուազ , պու հալլէրի տիւշիւնտիւքճէ քէնտի ագլընա տա խըֆֆէթ կէլէճէք զանն իթմէքտէ իտի իսէ տէ , ագլընը պաշընա թօփլայըպ , Գաթըրինին վէ խուսուսըյլա Օլիվիէնին սաատէթի հալէրինի թէէմին իթմէք իւզրէ տէրէօհտէ իթմիշ օլտըղը վէզիֆէյի սօնընա գատար իֆա վէ իքմալ իթմէք ազմինէ տիւշէրէք ․ – Աճապա թէմամըյլա ինթիգամ ալմագ իչի՞ն մի պու եօլտա իտարէի լիսան իթմիշ ․

— Խայըր ․

— Սէնին թապիի օ սըրատա լայըգը վէճհ իւզրէ ագլըն պաշընտա օլմատըղընտան , Օլիվիէնին սէօզլէրի պիլաղ մուպալաղալը կէօրիւնմիւշ վէ տէրէճէի սըտգ ու խալիսէթինի թագտիր իտէմէմիշսին տիր ․

— Եօյլէ տէյիլ , մուհապպէթի ճէտիտէսինտէն նէ տէրէճէ չէվգ ու ղայրէթ վէ թա՛գիմ վէ հիւրմէթլէ պահս իթմիշ օլտըղընը իշիթմիշ օլսա՛ն ․ Պէն կէօեա քէնտիսինին մահքիւմիյէթինէ սէպէպ օլմուշ ըմըշըմ ․ պէն խոտպին վէ միւթէքէպպիր վէ եիւրէքսիզ պիր գարը ըմըշըմ ․ Շիմտիքի սէվտիյի գարը սատըգ վէ քիպար վէ մահճուպ պիր գատըն օլտըգտան մաատա , քէնտիսինի զիեատէսիյլէ սէվէր իմիշ վէ մէրգումը նաիլի սաատէթ իթմէք իչին , էլիյլէ պիր պաշգասընա թէսլիմ իթմէք լազըմ կէլէճէք օլսա մէմնունէն թէսլիմ իտէր իմիշ ․ Նիհայէթ Օլիվիէնին խաթըրը իչին հէր չէյէ րազը օլուրմըշ ․ – տէտի ․

Գաթըրին էլլէրինի եիւզիւնէ գափամըշ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամագտա օլտըղը սըրատա , մալըքինին տուտագլարընտա պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլէրէք քէնտի քէնտինէ տէմէքտէ իտի քի ․
– Ահ , Օլիվիէմ , պէնի նէ էյի թանըմըշսըն ․ հագգըմտա զահիպ

օտարոյն էֆէնտի բէք տօղրը տըր · o ֆէտաքեարլըղը էլպէթթէ քի խերա վէ սէնի խըլաֆը րիզան օլարագ պախթիեար իտէճէյիմ. զիրա պէնի սէվէմէսին · պէն սէվիլմէյէ չանէսըթէ տէյիլիմ. օլսա օլսա պանա միննէթտար օլապիլիրսին · միննէթտարլըգ իսէ պէնճէ քեաֆի տէյիլ տիր : Պիր միւտտէթ սօնրա վիգօնթէսէ խըթթապէն. — Պէնի տինլէ վիգօնթէս · Թէքրար սէօյլէրիմ, իւմիտինի քէսմէ · Պարօն տը Բիւյմիրօլ սէնտէն ինթիգամ ալմագ մագսատըյլա պու սուրէթլէ խարէքէ լիւզում իթմիշ · պէլքի քէնտիսինէ սատագաթ կէօսթէրմիշ օլան o գարը հագգընտա գալպինտէ կէչիճի պիր հիսս բէյտա օլմըշ տըր : Լաքին պու հիսս մուհապպէթ օլմայըպ, պիր վէֆատարլըգտան իպարէթ օլմալը տըր : Պինաէնալէյհ վէֆատար օլմագ, սէնի սէվմէյէ մանի օլամազ · պախուսուս քի սէնի զաթէն զիեարէթինտէ սէվմիշ տիր վէ հէր նէ գատար իգրար իթմէզ իսէ մէյտանա էլան տա սէվմէքտէ տիր : Սէօզլէրիմէ իթիմատ էյլէ · մէթանէթի էլտէն պըրագմա · սէն եինէ նա'իլի սաատէթ օլաճագսըն · վէ պու տէֆաքի մազհար օլաճաղըն սաատէթտէն տահա զիեատէ միւթէլէզզիզ օլաճագսըն :

— Պանա պիր վատ իտէ՞րմիսին :

— Նէ՞ կիպի :

— Գօնթ տը Կօեադըն սէնին իլէ կէօրիւշմէսինին թարզընտան, հագգընտա պիր րիապէթի մախսուսէսի օլտըղընը կէօրտիւմ : Պիր քէրրէ գօնթա պէնիմ պահսըմը աչա՞րմըսըն · վէ նէ սուրէթլէ միւսահէպէթ ճէրէեան իթտիյինի պանա սէօյլէ՞րմիսին :

— Մէմնունէն, հաթթա տահա պաշգա սէօզ տէ վէրիրիմ, կէօրիւնիւ թէքրար սանա վէրմէսի հէր նէ յէ մութէվագգըֆ ըսա էլիմտէն կէլէնի եապմագըլըղը թէահհիւտ իտէրիմ. լաքին պունա մուգապիլ, րիճա իտէրիմ, պէնի տինլէ ·

— Սէնին կիպի ազիզ վէ սատըգ տօսթը տինլէմէյիպ տէ քիմի՞ տինլէյէճէյիմ, սէն օլմասան պաշըմա կէլէն պունճա ֆէլաքէթլէրէ թէհամմիւլ իտէպիլի՞ր միյիմ :

— Պէնիմ սէնտէն իսթէտիյիմ չէյ մէթանէթքեարանէ հարէքէթ իթմէք տիր · իսթիգպալտէ հէր նէ քի օլաճագ օլսա, սէնին էվլատընըն խաթըրը իչին եաշամալըսըն · էվլատըն ուղրունա հէր տիւրլիւ ֆէտաքեարլըղա բազը օլմալըսըն :

— Էվլատըմ տա o խա'ինին մահքիւմիյէթի եիւզիւնտէն րէզիլ ու րըսվայ օլուրսա :

— O հալտէ տահա զիատէ ճան ու տիլտէն քէնտինի էվլատընա հասր իթմէլիսին, կէճէ կիւնտիւզ էվլատըն իլէ մէշղուլ օլմալըսըն · էվլատընըն իւք սէսինի իշիթտիյին անտէ, Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլըն աչգ ու մուհապպէթի իբլաղի տէրէճէտէ գալաճագ տըր, էվլատըն մինի մինի էլլէրինի սանա ուզաթմագըա վէ սէնի թանըմագա պաշլատըղը անտէ, պաշգա չէյլէրին նէ տէրէճէ էհէմմիյյէթսիզ օլտըղընը անլաեաճագսըն :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, թէշէքքիւր իտէրիմ, պանա էթտիյին էյլիյի ունուտմաեաճաղըմ :

— Պու եօլտա պիր մուհապպէթ նէ գատար լաթիֆ պիր մուհապպէթ տիր : Պաշըմա եէնի պիր ֆէլաքէթ տահա կէլէճէյի ֆարզ օլունսա պիլէ, սէվտէթինիզ հատը քաեֆի օլտըղը վէ իւչիւնիւզ տէ պիրի պիրինիզի սէվմէքտէ օլտըղընըզ ճիհէթլէ, մատամ Մարանգէնին վաթանընա կիտէր, օրատա հէմ սէն հէմ տէ օղլըն բէտէրինիզին նամընը թաշըրսընըզ : Սէնի նասըլ քի սէվտիյէր իսէ, սէնտէ էօյլէ էվլատընը սէվէր վէ էօմրիւնիւ օնա ֆէտա իտէրսին. հէր չէյի ունուտըպ, եալընըզ պիր մուհապպէթ, պիր իւմիտ իլէ եաշարսըն :

— Մէթանէթի էլտէն պըրագմաեաճաղըմա եէմին իտէրիմ, Պէնիմ մուհապպէթիմ վէ բէտէրիմին նամ ու շէօհրէթի սախէսինտէ, ինշալլահ էվլատըմ եաշար · պունտան պէօյլէ եալընըզ էվլատըմա սարֆը զիհն իթմէյէ ղայրէթ իտէրիմ :

— Պէն տէ սանա էլիմտէն կէլտիյի հալտէ Օլիվիէնին մէյլ վէ թէվէճճիւհինի գազանտըրմագա սայ իտէրիմ :

— Պէօյլէ պիր սաատէթին հուսուլինի աալա վէ գա'թան մէմուլ իտէմէմ :

Տօգթօր Մօրէլ խասթայը կէօրմէք իւզրէ կէլմիշ օլտըղընտան մէճնունը պատ էլ մուաեէնէ · — Տիւնտէն պէրու խասթանըզ պիր չէյ տէ սէվլինիպ տէ տուչարը խըլէճան օլտը՞ մը · — տէյու միս Մօեա սուալ իթտիքտէ, մէրգումէ ·

— Խայըր, պիզտէն պաշգա քիմսէյի կէօրմէտի վէ քիմսէ իլէ կէօրիւշմէտի :

— Հիչ պիր քիմսէ իլէ կէօրի՞ւշմէտի մի ·

— Ազզընտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգմատը :

— Տէմէք օլուր քի խասթանըզ գայէթլէ էյի տիր. պէլքի գուվվէթի վիճուտը սախէօնտէ, խասթալըղը նէնէպիլէճէք տիր · չու հալտէ այնը մուալիճէյէ տէվամ իթմէսի լազըմ կէլիր :

Մարքի տը Սալլօն հէքիմ կէլտիկի զէման տա'իմա խասթանըն եանընտա պուլընտըղընտան , հէքիմին պու սէօզլէրինտէն զիեատէճէ մէմնուն օլտու · Կրաթիէն պու խասթալըղտան գուրթուլտուղու հալտէ , տայըսընըն թէհտիտաթընա մուգավէմէթ իտէմէյէրէք կիտտիկ նապէտտիր օլաճաղը ճիհէթլէ ճիւմլէսինին սէլամէթէ չըգա-ճաղընա էմին իտի ։

Տօգթօր Մօրէլ խասթանըն օտասընտան չըգար չըգմազ Արամիսօ իչէրի կիրտիք , — Նիհայէթ իւչ կիւնէ գատար միգտօնթըն ագլը պաշընա կէլէճէք տիր · — տէտի ։

Ֆիլ հագիգա իւչիւնճիւ կիւն Կրաթիէն ույգուտան ղայէթ րահաթ պիր հալտէ ույանարագ , քէմալը թէհաճճիւպլէ էթրաֆընա պագտը , վէ Արամիսօյը պաշը ուճունտա կէօրիւպ թանըեարագ · — Հէ՞ օլտը · Սէ՞ն մի սին Արամիսօ · Նէ՞ միւնասիպէթլէ պուրատա սըն ·

— Պիրազ զիատէճէ խասթա օլտուղունըզտան , Մարքիզ պէնի թէտավինիզէ մէ'մուր իթմիշ իտի ։

— Խասթա՞ մը ըտըմ · Պէ՞ն մի · · · ղարիպ չէ՛յ · · · հիչ պիր շէյ խաթըրլամըեօրըմ ։ Նէ՞ օլմուշ ըտըմ ։

— Մարքիզին խանէսինտէ պալօ վէրիլտիկի կէճէ շիտտէթլի հարարէթտէն պէյնինիզէ իւֆունէթ թարի օլմըշ ըտը ։

Եավաշ եավաշ Կրաթիէնին զիհնի աչըլմաղա պաշլատը · Ֆագաթ պագըմըշ օլան Սէանսօլ տիւքէնճինին սէօյլէմիշ օլտուղու տէհշէթլի սէօզլէր իլէ , սալօնտա թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղու սիեահ էլպիսէլի շախսըն մասքեսինի աչտըղը ալտըղը վէ պունըն Օլիվիէ տը Բիւյսիրօլ օլտուղու խաթըրընա կէլտի · Պու հալտէ էսրարընա իքի քիշի եանի Օլիվիէ իլէ մէրգում Ֆալցը վագըֆ օլտուգլարը ճիհէթլէ , հաեաթը հէր իքիսինին էլինտէ օլտուղունը վէ պունլարըն էլինտէն գուրթուլմագ գապիլ օլմաեաճաղընը հիսս իլէ , մարքիզին խանէսինտէ տուչար օլտուղու հէյէճանտան տահա շիտտէթլի պիր հէյէճանա տուչար օլտու ։ Աճապա խասթալըղը զէմանընտա , պիր շէյլէր սէօյլէմիշ մի իտի · սէօյլէմիշ իսէ նէ սէօ՞յլէմիշ իտի · վէ խասթալըղը ուզուն սիւրմիւ՞շ մի իտի , տէյու վէսվէսէյէ տիւշիւպ , եանընտա պուլունան ճիհէթի սօրմաղա վէ պագըշընը էթրաֆընը թավըր ու հարէքէթինտէն անլամաղա գալգար վէրէրէք նէ գատար վագըթտան պէրու խասթալանմըշ օլտուղունը Արամիսօեա սուալ իտիպ , վէ օն պէշ կիւնտէն պէրու քէնտինտէն պի խապէր գալմըշ օլտուղունը ալտըղը ճէվապտան անլայըպ , տէհշէթ վէ ըզթըրապը մէրթէպէի ղայէյէ վասըլ օլտը ։

Օն պէշ կիւն եարը էօլիւ եարը տիրի կիպի եաթմըշ օլտուղու հալտէ , պէշ սէնէտէն պէրու գալպինի օյմագտա վէ կէճէ կիւնտիւզ զիհնինի մէշղուլ իթմէքտէ պուլունմըշ օլան տէհշէթլի էսրարտան տոլայը աղզընտան պիր քէլիմէ չըգարմամըշ օլմասընա ինանամամագտա ըտը ։ Ճարօնըլը Արամիսօտան վագը օլան սուալլէրինէ եա հիչ ճէվապ ալամամագտա , վէ եախօտ ալտըղը ճէվապլար մագսատընա քեաֆի կէօրիւնմէմէքտէ իտի ։

Էօյլէտէն սօնրա կէճ վագըթ մարքի տը Սալլօն , պէր միւթատ եօգարը չըգտը · Կրաթիէնի եաթագտան գալգմըշ վէ էլպիսէլէրինի կիյինմիշ վէ գօլթուգ սանտալիէսինէ օթուրմուշ կէօրտիւքտէ , թէաճճիւպտէ գալըպ , ըֆաթընտա պիր պիրուտէթ հուսուլէ կէլտի ։

Արամիսօ · — Պէն սէօզիւմտէ սէպաթ իթտիմ ։

Մարքի · — Կէօրիւյօրըմ , թէշէքքիւր իտէրիմ · Լաքին խասթալըղըն իւսթէլէմէսինտէն գօրգուլմա՞զ մը ։

Արամիսօ · — Հիւսնիւ թէտավիսինէ տըգգաթ օլունուրսա գօրգաճագ հիչ պիր ճիհէթ եօգ տըր ։

Մարքի · — Հիւսնիւ թէտավիսինէ տըգգաթ իտմէք տիմէքլէ նէ՞ անլարսըն ·

Արամիսօ · — Իլաճընա տէվամ իթտիրմէք , վէ պիր միւտտէթ հէյէճանը մուճիպ ահվալին վուգու պուլմամասընա տըգգաթ իթմէք · — տէյու ճէվապ վէրտի ։

Կրաթիէն քէնտիլէրինին էօնիւնտէ օթուրմըշ մարքինին տօղրուտան տօղրուեա քէնտիսինէ իլթիֆաթ իթմէսինէ մունթազըր օլտուղու հալտէ , մէրգումին տըշարըյա չըգմագտա օլտուղունը կէօրտիւքտէ , պիր թէլաշը ազիմ իլէ ·

— Պիր քէլիմէ օլսուն պանա տա սէօյլէ · րիճա իտէրիմ · — տէտիքտէ , մարքի տը Սալլօն եըլան ըսըրմըշ կիպի արգասընա պագարագ ։ Տէհշէթլի պիր չէհրէ վէ հիտտէթամիզ պիր սէտա իլէ ·

— Նէ՞ իսթէրսին · — տէյու սուալ իթտի ։

— Պիրազ տա պէնիմ իլէ մուսահէպէթ իթմէնիզի իսթէր իտիմ · Թէհլիքէլի սուրէթտէ խասթա ըտըղըմ · աղ գալմըշ էօլէճէք իմիշիմ · Արամիսօ պէօյլէ սէօյլէտի ։

— Էօյլէ իտին , հէրսիմիզտէ մէմնուն օլուրտուգ ։

Կրաթիէնին պէնզի սօլուգ. — Ա՛հ, անլաշամայօրում. — տէ-տի. Մարքի ճէվապ վէրմէտի։

— Պիր մուտտէթ սօնրա, վիգօնթ. — Պանա պիր չօգ սէօյլէ-յէճէքլէրինիզ օլմալը տըր։

— Շիւպհէսիզ։

— Էյ նիչի՞ն սէօյլէմէյօրսընըզ. չիւնքիւ գուվվէթիմ եէրին-տէ տիր։

— Հէնուզ թէմամըյլա քէսպի գուվվէթ իթմէմիշսին. պիրազ տահա կէչսին տէ սէօյլէյիմ։

— Զէվճէմ նէ՞րէտէ։

— Րահաթսըզ տըր։

— Կէօրմէք իսթէր իտիմ։

— Խաթըրընըզտան կէչիրմէ. պօշ չէյ տիր։

— Զէվճի օլմագ մինասէպէթիյլէ, կէօրմէք իսթէմէյէ սէլա-հիյէթիմ եօ՞գ մը տըր։

— Շունա պագ, տուրմուշ տա զէվճիյէթ սէլահիյէթինտէն պահս իտէյօր. — տէյերէք, օտատան տըշարը չըգտը. վիգօնթ տէ Գլէրի պիր տուշիւնճէ տիր ալտը։ Վուգուպ հալ նէտէն իպարէթ իտիյինի անլաշամամագտա ըտը. Ալէսսէվիյէ ինթիխաթքեարանէ հարէքէթ իթմէքտէ օլտըղը հալտէ, պու տէֆա մէրագ վէ թէլա-շընտան հէր չէյի ունուտուպ, մալիւմաթ ալմագ իւզրէ քիմէ մու-րաճաաթ իթմէք լազըմ կէլտիյինի շաշըրմըշ գալմըշ ըտը. Հիտտէ-թինի զապթ իտէմէյէրէք քէնտի քէնտինէ տէմէքտէ իտի քի. — Էյէր խասթալըղըմ զէմանընտա սըըր վէրմէմիշ իսէմ, հէրշի տէ սագընըընըզար. զէվճէմի այրը կիտէրիմ. պիր տահա եիւզիւնիւ կէօրմէզլէր։

Մարքի տը Սալլօն՝ վիգօնթ տէ Գլէրին օտասընտան չըգտըգ-տան սօնրա, գըզըընըն նէզտինէ կիթտի. Հէր նէ գատար Օլիվիէնին խանէսինտէն ալտէթ իթտիքտէն սօնրա զիւխտէսիյլէ մէշղուլ իտի իսէ տէ, Ֆրանսուազ տը Սալլօվէզին սէօզլէրինտէն թէսիյէթ պուլմըշ վէ քէսպի ճէսարէթ իթմիշ օլմալըտէ. — Պէն պունտան պէօյլէ էվլատըմ վէ վալիտէմ վէ սէնին իլէ եօմմիւմիւ կէչիրէճէ-յիմ. սիզին մուհապպէթինիզտէ հէր չէյի ունուտուպ, իրթիխալը գուվվէթ իտէճէյիմ։ Պէն սէնի օ խա՛յինին էլինտէն գուրթարը-ըըմ. սէն միւսթէրիհ օլ. — տէտի։

Ֆիլ հագիգէ սաատաթը քէտէրանէսինէ ըաղմէն, մարքինին

զիհնինտէ վաղչիեանէ պիր թէսավվուր ճէրէեան իթմէքտէ օլուպ, պու թէսավվուր իսէ մարքիյի նէֆի՛ իթտիրմէք օլմայըպ, գըզըընըն թէէմմինի րահաթը զըմնընտա, պիր տահա օ մէլունըն եիւզիւնիւ կէօրմէյէճէք սուրէթտէ պիր թէտպիր իթթիխազ իթմէք աղմինէ տիւշմիւշ իտի. Գաթիլի էեատի աապէթէ թէսլիմ իտէճէք օլսա, գըզըընըն ատ ու հիճապընտան էօլէճէյինի րանա պիլիր իտի. Պի-նաէն ալէյհ, վիգօնթըն քէնտի քէնտիսինի էօլտիւրմէսինի թալէպ իթմէյէ գարար վէրիպ քէնտի քէնտինէ տէտի քի. — Եա քէնտի քէնտինի էօլտիւրմէլի, վէ եախօտ պէն էլիմ իլէ էօլտիւրէճէյիմ։

Եափաճաղը չէյ պիր ճինայէթ օլմայըպ, մահզա պիր վէզիֆէ իյֆա իտէճէյինէ գայլի րահաթ օլարագ Արամատօնըն վաար մու-ճիպինճէ վիգօնթըն պիւսպիւթիւն քէսպի իֆագաթ իթմէսինէ պէք-լէմէյէ գարար վէրտի. Պիր տիվանէյի էօլտիւրմէք ճա՛իզ տէյիլ իսէ տէ, վիգօնթ կիպի պիր խայինի սաղ պըրագմագ տա, բէք ա-զիմ պիր թէհլիքէ օլաճաղընը տիւշիւնիւպ տուրմագտա ըտը. Գա-թըլին՝ սէվտիյինի խաթըրընա տիւշիւրմէքտէ օլան օտանըն իչինտէ պաղչէլէրէ նազըր օլան բէնչէրէնին էօնիւնտէ օթուրաճագ եէրտէ, սօպանըն պաշընա կէչմիշ օթուրմագտա ըտը։

Մարքի՝ մէրգումէնին եանընտա օթուրուպ. — Գու կիւն տա-հա՞ զիյատէ մի րահաթսըզսըն, գըզըմ. — տէյու սօրտուգտա. Գա-թըլին մուղայիրի օլարագ զիյատէ րահաթ օլտըղընը վէ նէզաքէթ կէլմէտիյինի ճէվապէն պէեան իթտի.

— O հալտէ սէնին իլէ պիրազ տըշարը չըգալը՞մ մը։

— Բէք եօրղունըմ. եէնիտէն կիյինմէյէ գուվվէթիմ եօգ տըր։

— Կէօրտի՞ւն մի. պէնի ալտատըյօրմըշսըն. րահաթսըզ օլտըղըն հալտէ պէնտէն քէթմ իտիյօրսըն։

— Խայր, տօղրուսունը սէօյլէյօրըմ. պու կիւն տահա զիյատէ րահաթըմ. լաքին տէհշէթլի պիր հալէ տուչար օլտըմ. աղ գալ-տը քի, եա էօլէճէքտիմ, եա տա տիվանէ օլաճագտըմ. էլան տա խէլէճանըմ թէսքին օլմատը. մա մաֆիհ Ֆրանսուազըն ղայրէթի սէմէրէսի օլարագ քէսպի գուվվէթ վէ մէթանէթ իթտիմ. Ֆրան-սուազ պանա պիր խաթթը հարէքէթ թային իթտի. պատէզին օ եօլտա հարէքէթ իտէճէյիմ. էյէր պաշըմըզտա տօլաշմագտա օ-լան ֆէլաքէթին վուգուինի մէն իտէպիլէճէք օլուրսագ. պախթիեար օլաճաղըզ տէյէմէզսէմ տէ, րահաթճա վէ նամուս ու իթիպարը-մըզ եէրինտէ եաշաեապիլէճէյիզ։

— Օ գօրգաչլըն ֆէլաքէթին վուգու պուլմամասը ճիհէթինի պանա հէվալէ էթ ․

— Պէնիմ թէսավվուրըմ բէք սատէ տիր ․ վագը հալ իթտիքտէն սօնրա պուրատան սավուշըրըզ ․ Թափլի չօճուղը տա պէրապէր կէօթիւրիւրիզ ․ Հէր իքի վալիտէնին , եանի բահսինաէ Թայըրեան վալիտէմ իլէ պէնի պէօյիւթմիւշ վէ սէվմիշ օլան վալիտէնին վաթանլարը օլան Ամէրիգաեա կիտէրիզ ․ Տօսթըմըզ Մ . Րիշար Մօնրօյը պուլուրըզ վէ մուավէնէթինի թալէպ վէ Ամէրիգա Թապիիյեէթինի գապուլ իտէրիզ վէ չօճուղը տա տա՛իրէի նամուս ու իթիպարտա պէօյիւթիւրիւրիզ ․ Էյէր գըզ ըսա , էհլի ըրզ պիր գարը օլաճագընա հիչ շիւպհէ իթմէ ․ Էյէր էրքէք իսէ , գանընտա վագը օլան մէյլանէթի մահվ իթմէք իւզրէ էլտէն կէլէն իգտամաթը տիրիղ իթմէյիզ ․ Պունտան սօնրա վարըընըսա Ֆրանսատա ալէյհիմիզէ նէ իսթէրլէրսէ սէօյլէսինլէր , հիչ վազիֆէմիզ տէյիլ , կէչմիշի քեամիլէն ունուտուրուզ , վէ պաշլայաճագըմըզ եէնի էօմր իլէ մէշղուլ օլուրըզ ․ Պունա րազը օլո՞ւր մըսըն ․

Մարքի . — Շիւպհէսիզ էյէր պու ահվալէ թէհամմիւլ իթմէյէ իգթիտարըն վար ըսա , պէնիմ տէ արզում պու մէրքէզտէ տիր ․ Սէնին պուլընտուղըն մահալ , պէնիմ վաթանըմ վէ մէքեանըմ սայըլըր ․ Սէն վէ մատամ Մարանգէն եանըմտա պուլընտուգճա , պէն տէ պախթիեար օլուրըմ վէ հէր շէյի ունուտըրըմ ․ — տէյէրէք , գըզըննըն պօյնընա սարըլտը վէ քէնտի քէնտինէ տէտի քի ․ — Հուզուր ու րահաթը ուղրընտա էօմրիւմիւ տախի ֆէտա իթմէք լազըմ կէլսէ , ֆէտա իտիպ , պու գըզը օ զալըմըն էլինտէն գուրթարաճաղըմ ․

Գաթըրին . — Ալլահ վէրէ տէ վագը հալ իթմէզտէն էվվէլ , պէօյլէ պիր պէլաեա ուղրամասա ըտըգ ․ Պիզ չըրատան չըգալըմ կիտէլիմ տէ , սօնրա Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլ , պէրա՛էթ գարարընը իսթիհսալ վէ նամուսընը իսթիրտատ իթմէք իւզրէ իսթէտիկի գատար չալըշսըն ․

19

Պիր սապահ պանքէր Օկիւսթ Պաեօս Թէհէրան սօգագընտագի ժօզիանըն էվինէ կիթտիքտէ խանէնին տէրունինտէ պիր սիւքութը թամ հիւքըմ իթմէքտէ օլտուղընը , վէ խըզմէթքեարլարտան հիչ պիր սէս սէտա զուհուր իթմէտիյինի միւշահէտէ իյլէտի ․ Պիր գաչ տէֆալար գափույը չալտըգտան սօնրա աչըլըպ , գարշըսընտա եարը ույգուտա եարը ուեանըգ չըգան խըզմէթքեարը կէօրտիւքտէ տուչարը ըղթըրապ օլտը ․ Նէ՞ օլտուղընը անլաեամայըպ , վուգու պուլան թէպէտտիւլին էսպապը նէտէն իպարէթ օլապիլէճէյինի տիւշիւնմէյէ պաշլատը գալպի չիտտէթլէ չարբմագտա օլտըղը հալտէ , Նութգա ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի ․ Նիհայէթ պու հալէ պիր նէթիճէ վէրմէք լուզումընա մէպնի ․

— Մատամ նէ՞րէտէ տիր . — տէյու խըզմէթքեարա սուալ իթտիքտէ , մէրգում , մատամըն իլք կիւնիւ սէեահէթէ չըգմըշ օլտուղունը պէեան իյլէտի ․

Օկիւսթ Պաեօսըն պաշը տօլանմաղա վէ կէօզլէրի գարարմաղա պաշլայըպ , քէնտիսինէ հիչ պիր մալիւմաթ վէրմէքսիզին , Ժօզիանըն պէօյլէ պաղթէթէն սըրագըպ կիթմիշ օլմասընտան տօլայը թէաճճիւպտէ գալտը ․ Վէ պատէզըն ճիհան քէնտիսի իչին մէֆգուտ հիւքմիւնտէ օլուպ հէր նէրէյէ կիտէճէք օլսա պիր թէսլիյէթ վէ պիր իւմիտ պուլամաեաճաղը զաննընա զահիպ օլարագ , կիրիֆթարը եէէս ու ֆիւթուր օլտը ․

Անճագ պիր գաչ սաադէտ սօնրա , շաշգընլըղը պիրազ կէչէրէք , հազըրգէթի հալըն նէտէն իպարէթ օլտուղընը անլամագ մէրագընտա տիւշիւպ , գապուընըն էօնիւնտէ տուրան խըզմէթքեարը պիր թարաֆա իթէրէք հէման նէրտիվէնէ տօղրը սէյիրթտի ․ Եօգարտա տախի սիւքութ ու սիւքիւնէթ հիւքըմ իթմէքտէ վէ լագին հէր չէյ եէրլի եէրինտէ տուրմագտա իտի ․ Րէսիմլէր , նասըլ նէմիշէ վէ ժօզիանըն խօշլանմագտա օլտըղը սարը աթլըզէյէ հիչ տօգունուլմամըշ ըտը ․ Էյէր ավտէթ իթմէյէճէք օլսա , էշեայը մէգպիւրէյի պըրագմաեաճաղը զաննընա վարարագ , պանքէրին գալպի պիրազ

ռահաթլանըպ, մուայենէյէ տէվամ էյլէտի. անըզըն ագըլնա է-ավա կիրմիշ օլմասընը իհթիմալտէն ատա էյլէտի.

Նիհայէթ ժօզիանըն եաթագ օտասընա կիրտի. վէ ֆագաթ կիրմէզտէն էվվէլ, տէհշէթլի պիր հէյէճան գալպինի իհթիլա իթմէքլէ գաբուսըն էօնինտէ պիր միւտտէթ տուրտու, ժօզիան կիպի աֆէթ կիպի կէօզլէրէ վէ պինաէնալէյհ պիր վիւճուտա վէ պիր լէթաֆէթի ֆէվգէլատէյէ մալիք օլան պիր գարըյը պիր տահա կէօրմէյէ մուվաֆֆագ օլամամագ, քէնտիսի իչին էօլմէք տիմէք օլաճաղընը հիսս էյլէմէքտէ իտի.

Եաթագ օտասընտա տախի հէր շէյ մունթազամ հալտէ օլուպ, սահիպինին աճէլէթէն թէրք ու ֆըրգաթ իթմիշ օլտուղընը իմա իտէր հիչ պիր հալ կէօրիւնմէմէքտէ իտի: Շըմինէնին իւզէրինտէքի սաաթ պիլէ իշլէմէքտէ իտի.

Պանքէր, ժօզիանըն հէր հալտէ ավտէթ իտէճէյինի քէնտի քէնտինէ թէքրար իթմէքտէ իտի.

Այնէլի տօլապըն անախթարը քիլիտին իւսթիւնտէ օլմագ հասէպիյլէ, մէզգիւր տօլապը աչտը, տօլապըն իչինտէ միւճէվհէրաթ հըֆզընա մախսուս օլան չէքմէճէլէրտէ հիչ պիր շէյ պուլմայընճա, պանքէր շիւպհէ վէ վէսվէսէսինտէն տէլի տիվանէյէ տէօնտիւ. Սաչլարընըն թա քէօքլէրինէ վարընճայա գատար թէրլէմէյէ պաշլայըպ, վէ պօղազը գուրույուպ, հէման մաշուգասընըն թուալէթ օտասընա սէյիրթտի. Իչէրու օտանըն հէր թարաֆը այնէլէր իլէ մուհաթ օլուպ, անախթարլարըն քիաֆֆէսի մէվճուտ օլտուղընտան, Գօնտօրտ պանգասընըն միւտիրի պիրէր պիրէր տօլապլարը աչտը. Մէզգիւր տօլապլարըն քիաֆֆէսի պօշանմըշ ըտը. Պու օտատա պըրագըլմըշ օլան շէյ եալընըզ ժօզիանըն սապահլարը եիւզինի եըգամագտա օլտուղու մինէլի պիր չանագ օլուպ, գուտու, ֆըրչալար վէ շիշէլէր վէ թուալէթէ տա'իր օլան սա'իր էշյանըն քիաֆֆէսի գալտըրըլմըշ ըտը.

Պու հալի կէօրիւնճէ, պանքէր՝ հագգըգէթի հալ նէտէն իպարէթ օլտուղընը անլայըպ տուչարը մէ'եուսիյէթ օլարագ, տօղըրճա եաթագըն պաշընա սէյիրթտի վէ պաշընը միւզէյյէն եասթըգլարըն իչինէ կէօմիւպ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաղա պաշլատը. Տիշլէրիյլէ չարշաֆլարը վէ եասթըգլարը բարչալամագտա վէ թըրնագլարըյլա, սինէսինի թըրմալամագտա վէ պիր տահա կէօրէմէյէճէյիմ, տէյու ղարիպ ղարիպ սէսլէր սալը վէրմէքտէ իտի.

Իւչ տէօրթ սաաթ գատար պու հալտէ ուղրաշտըգտան սօնրա, պիր բարչա աքըլ պաշընա կէլէրէք, իթտիւյի տիվանէլիք օլտըղընը քէնտիսի տախի անլայըպ, պու սուրէթլէ ուղրաշաճաղ նէրտէ, մէրգումէյի արայըպ պուլմագ իչին լազըմ կէլէն թէտապիրին իթթիխազը տահա զիատէ քեարը ագըլ օլաճաղընը հիւքմ էյլէտի վէ պըրագըպ կիթմէյէ հազըրլանտը. Պիր արալըգ տուրուպ ժօզիանըն նէրէյէ կիթմիշ օլապիլէճէյինի տիւշիւնտի, վէ աճապա կիթտիյի մահալի միւպէյյին պիր մէքթուպ պըրագմըշ՞ մըտըր տէյու հէր թարաֆը պիր էյիճէ կէօզտէն կէչիրտիքտէն սօնրա նիհայէթ սալօնա կէչիփ, խըզմէթքեարը չաղըրտը. Օկիւսթ Պասօ, խըզմէթքեարըն կէօզիւնիւ պօեամագ վէ աղզընտան պիր շէյ ալմագ իւզրէ չէք տէֆթէրինի էլինտէ թութմագտա ըտը.

— Մատամ հագգընտա պիլտիյինի սէօյլէմէք իչին սանա նէ՞ վէրէյիմ. — տէտիքտէ, խըզմէթքեարըն կէօզիւնտէ պիր մէմնունիյէթ էլամէթի պէյտա օլտու. Նէ եափաճաղընը շաշըրտը. Զիրա պիր շէյ սէօյլէյէճէք օլսա, պանքէրի տուչարը հիտտէթ իտէճէյինի վէ իշի խաֆիֆճէ կէչէճէք օլսա քէնտինէ զիեան օլաճաղընը տիւշիւնէրէք թէրէտտիւտտէ գալտը իսէ, պանքէր պիր ան էվվէլ պիլտիյինի սէօյլէմէսի խուսուսընտա իսրար իտէրէք. — Իշթէ սանա պէշ պին ֆրանգլըգ պիր չէք. Էյէր վէրէճէյին մալիւմաթտան իսթիֆատէ իտէպիլէճէք օլուրսամ սանա պիր պու գատար տահա բարա վար. — տէտիքտէ, խըզմէթքեար մէմնունիյէթինտէն թէպէսսիւմ իտէրէք. — Սօրտուղունուզտա պիլտիյիմի սէօյլէյիմ. էֆէնտիմ. — տէյու ճէվապա մուպատէրէթ էյլէտի.

— Վուգուու հալի նագլ էթ պագալըմ, նէ՞ օլտու.

— Հիչ պիր շէյ վուգու պուլմատը, տիւն սաաթ տէօրթ րատտէլէրինտէ, մատամ կիտէճէյինի պէեան իլէ ճիւմլէմիզէ իքիշէր այլըգ տաղըթտը վէ խըզմէթճի գըզլարա չանթալարընը հազըր իթտիրտի. Իւչ կիւն սօնրա կէլիպ սիզէ վուգուու հալի իֆատէ իթմէքլիկիմի, վէ իւչ կիւնէ տէյին քիմսէյէ աղըզ աչմամագլըղըմը թէնպիհ իթտի.

Պարօնը չալըշտըղընըզ սըրատա ույգունսուզ օլտուղըմտան թէէսսիւֆ իտէրիմ քի, մատամըն թէնպիհաթընը խաթըրըմա կէթիրմէքսիզին կէլիփ կիւզէլ գարունըն իֆինի չէքիյօրըմ. Այըլտըղըմտան սօնրա ագլըմ պաշըմա կէլտի ամմա, գարունը աչըք պուլունմուշ ըմ. — տէտի իսէ, ալաճաղը պախշիշէ պիր սէքթէ կէլմէսին գօր-

գուսըյլա . սէօզիւ տէ իշիթմիշիմ . – Հէր հալտէ գաբույը աչտըղըմ խապէթ օլմըշ ։

— Բէք ալա . բէք ալա . էյ մատամ կիտէր իքէն , հիչ պիր չէյ սէօյլէմէտի՞ մի . Նէրէյէ կիտէճէյինի վէ թէսատիւֆը նէտէն խպարէթ օլտըղընը պէյան ի՞թմէտի մի .

— Խայր . իթմէտի ։

— Էվին իչինտէ հիչ պիր վագըա , հատիսէ զուհուր էթմէտի մի . աճապա պիրինի կիտիպ տէ մատամը հիտտէթլէնտիրտի՞ մի ։

— Նէ կէլէն վար նէ կիտէն ։

— Տիւն քիմսէ կէ՞լմէտի մի .

— Քիմսէ , Մատամ Ժիւլիա Գարմէն կէլտի ամմա , օ սայըլմազ , չիւնքի մատամ Գարմէն հէր կիւն կէլիր իտի ։

— Պունտան պաշգա հիչ պիր չէյտէն խապէրին եօ՞գ մը տըր . տօղրու սէօյլէ ։

Խըտմէթքեարըն օրփալթընտա , ալամէթի թէրէտտիւտ հուսուլէ կէլտիյինի պանքէր կէօրմէքլէ . – Հայտի պագալըմ չու թէքլիֆ իթտիյիմ աղչէյի ալաճա՞գմըսըն ա՞լմայաճագմըսըն , սէօյլէ պագալըմ ։

— Աֆիվ իտէրսինիզ , էֆէնտիմ , ամմա . . .

— Ամմա նէ՞ տիր ։

— Պիլտիյիմի սէօյլէմէյէճէյիմի վատ իթմիշ իտիմ .

— Իշթէ պէն տէ սանա , պէշ պին ֆրանգ բէշքէշ օլարագ վէ պէշ պին տէ սօնրա վէրմէյի վատ իտիյօրըմ . Ճէման օն պին ֆրանգ իտէր . եա պիլտիյինի սէօյլէյիպ պու օն պին ֆրանգը ալմալը , վէ եախօտ , վազ կէչմէլի հանկիսը իչինէ կէլիյօր ։

— Սէօյլէրիմ , ամմա , պէնտէն խապէր ալմըշ օլտըղընըզը Ալլահ աշգընա քիմսէ տույմասըն ։

Պանքէրին գանը , մէրագընտան վէ թէլաշընտան գըրըլը գըբըլ գայնամագտա օլուպ . – Օ ճիհէթլէ միւսթէրիհ օլ . պէյնիմիզ-տէ ճէրեան իտէճէք սէօզլէրէ քիմսէնին վագըֆ օլմայաճաղը աշիքեար տըր ։

— Մատամըն , հէբսիմիզտէն զիյատէ սէվմէքտէ օլտըղը պէս-լէմէսի Մարթա , արապայա մատամ իլէ պէրապէր կիրտի ։

— Տէմէք օլուր քի Մարթա , վուգուը հալի քեամիլէն սանա հիքեայէ իթտի , էօյլէ՞ մի ։ Կէ՞օրմէյօրմըսըն քի մէրագըմտան գավրուլույօրըմ . նէ սէօյլէյէճէքսէն պիր ան էվվէլ սէօյլէսէնէ .

— Էվվէթ Մարթա հէման հէր չէյի սէօյլէտի ամմա , պաշգասընա սէօյլէմէմէյէ եէմին իթմիշ իտիմ ։

— Զէվգէ՛ք հէրիֆ , օն պին ֆրանգը խի՞նէ մի ունութտըն ։

— Մատամ հա՞նկի սթասիօնտան կիթմիշ ։

— Շըմալ սթասիօնընտան ։

— Նէ՞րէյէ կիթմիշ . պիլէթի նէրէսի իչին ալմըշ ։

— Գօլօնեա իչին ։

— Մուհագգա՞գ մը ։

— Հիչ շիւբհէ եօգ . լաքին էշեասընը Պէրլին իչին գայտ իթտիրմիշ . զաթէն պաշգա չէյ տահա վար ։

— Հանկիսը ։

— Մէքթուպլարընը կէօնտէրմէք իւզրէ , մատամ , ատրէսինի տէ պըրագմըշ տըր ։

— Պունը տահա էվվէլ նի՛չին սէօյլէմէտին ։

— Չիւնքի . . .

— Հէր նէ հալ իսէ , ատրէսի քի՞մէ պըրագտը , սանա՞ մը ։

— Էվվէթ էֆէնտիմ ։

— Նէ՜ տուրույօրսըն , վէրսէնէ ։

Խըդմէթքեար գօյնընտան քիւչիւք պիր քեաղըտ բարչասը չըգարըպ , պանքէրէ վէրտիքտէ , պանքէր

« ՄԱՏԱՄ ՏԸ ՊՐԷՆ »

« Օթէլ տիւ Նօր »

« ԳՕԼՕՆԵԱ »

տէյու օգուտը ։

— Տէմէք օլուր քի Գօլօնեաեա կիթմիշ , վէ սէնին տէտիյին կիպի էշեասըյլա պէրապէր Պէրլինէ կիթմէմիշ ։

— Էֆէնտիմ , պէն պու պապտէ սիւքութ իտէճէյիմի Մարթաեա գավլիյէն վատ իթմիշ օլտըղըմ հալտէ , սիզէ պիլտիյիմի սէօյլէտիմ . փէնա էթտիմ ամմա . նէ՞ չարէ , օն պին ֆրանգը ալըպ տա էվ պարգ սահիպի օլարագ , Մարթա իլէ էվլէնէճէք օլուրսամ , էլպէթթէ շու գապահաթըմը աֆվ իտէր . էվվէթ , մատամ էշեալարընը Պէրլին իչին գայտ իթտիրմիշ ամմա , քէնտիսի Գօլօնեա իչին պիլէթ ալմըշ , վէ մէքթուպլարըն տա օրաեա կէօնտէրիլմէսինի թէնպիհ իթմիշ իտի ։ Պէնիմ պիլտիյիմ պու գատար տըր ։ Գօլօնեատա տուրաճա՞գ մը , եօգսա , էշեասընըն արգասընտան Պէրլինէ գատար կիտէճէ՞ք մի , օրալարընը պիլմէմ . պէն , Մարթատան իշիթ-

տիկլի սէօյլէյորտը ։ Մարթանըն տա եաշան սէօյլէմէսի օլաբըլնա հիչ շիւբհէմ եօգ տըր ։

— Էշյալարը Պէրլինտէ հա՞նկը ատրէսէ կիտէճէքմիշ ։

— Շիմտիլիք սթասիօնտա գալմագ իւզրէ կէօնտէրիլմիշ. – տէյու ճէվապ վէրտի ։

Խըզմէթքեարըն պու իֆատէսինտէն, պանքէր Օլիւսթ Պախօս էսասը մատտէ նէտէն իպարէթ օլտուղունա քէնտիսինճէ գարար վէրտի ։ Նէրէյէ կիթմիշ օլտուղունը պէլլի իթմէմէք իւզրէ, Ժօզեանըն Գօլօնեա իչին պիլեէթ ալմըշ օլտուղունը, վէ պաատէհու Մաեանս վէ Ֆրանգֆորթ թարիգիյլէ Պէրլինէ կիթմէյէ գարար վէրմիշ խաֆիյէնի անլայըպ, նէ եափաճաղընը քէնտիսի տախի հէր հալ գարարլաշտըրըրտը ։ Պէշ պին ֆրանգլըգ չէքի խըզմէթքեարա թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա, մալըր տը Սալըօնըն խանէսինէ ազիմէթ իթտի ։

Վիգօնթ Կրամիէն տէ Գիէր պիր միւտտէթտէն պէրու, Գօնգօրտ պանգասընըն խարէ մէճլիսի թարաֆընտան պանգանըն ումուր ու խուսուսընըն թէսվիյէսինէ մուրախխաս թայինի օլունմուշ իտիյինտէն, պանքէր պիր միւտտէթ գայպուպէթ խանէճէյինի խապար իթմէք իւզրէ Կրամիէնի կէօրմէյէ կէլմիշ իտի ։ Կրամիէն իսէ հէնուզ իր կիւնիւ եաթագտան գալգմըշ իտի իսէ տէ, պանգանըն իշլէրի բէք պօզուգ օլտուղընը պիլտիկի ճիհէթլէ, հէր միւթալաայը պէր թարաֆ իտէրէք, հէման Օլիւսթ Պախօսը նէզտինէ գապուլ իթտի ։ Օտատան իչէրի կիրէր կիրմէզ, պանքէր շաշըրտը գալտը. օ՛ պէշ կիւն զարֆընտա Կրամիէն եիրմի սէնէ կէչմիշ կիպի իխթիեարլանմըշ իտի ։

Կրամիէն՝ քէմալը թէլաշ իլէ. - Խայր օլա ։

— Պաշըմտա պէօյլէ պիր տէրտ, պիր պէլա վար ։

— Նէ՛ կիպի ։

— Գալպիմ ազիմ պիր ըզթըրապ իչինտէ տիր ։

Կրամիէն տըգգաթլըճա պանքէրին եիւզինէ պագտըգտան սօնրա. - Սահի՞հ մի սէօյլէյօրսըն ։

— Բէք ճիտտի, ահմագլըգ տըր տէյէճէքսին ամմա նէ՛ չարէ, պէօյլէ տիր ։ Պիր գարը սէվիյօրում...

— Ժօզեանը, տէյիլ մի ։

— Էվվէթ, պըրագմըշ սավուշմըշ, պէնտէ արգասընտան կիտէճէքմիշ ։

— Նէ՞րէյէ ։

— Գօլօնեաեա, օրատան տա իհթիմալ տըր կի Պէրլինէ գատար կիթմէյէ մէճպուր օլաճագըմ ։

— Պանգանըն պու լըզումլը հալէ նազարէն, չու արալըգ զայպուպէթ իտէճէք օլուրսան, հէր քէս սավուշմըշ տըր զանն իտէր տէյու գօրգմայօրմըսըն ։

— Մէ՛մուլ իտմէմ կի պէօյլէ պիր ֆիքրէ զահիպ օլան պուլունսուն. վագըա պանգամըզըն հալի պէրպատ տըր ամմա, հէնուզ քիմսէնին խապէրի եօգ տըր. սինտիգ հէսապաթի էլան տայանըյօր. իլէրիտէ մէ՛մուլին զըտտը պիր ֆէլաքէթէ ուղրամայաճագ օլուրսագ, շիմտիլիք տահա բէք պէօյլէ պիր թէհլիքէ կէօրմէյօրըմ ։

— Թահսիսաթ նէ՞ օլսա ։

— Սըրասընտա. հէր հալտէ վէրիլէճէք մէպալիղտէն զիեատէ թահսիսաթ վուգու պուլմագտա տըր ։

— Միւտիրի սանիյէ տէ մալիւմաթ վէրմէլի ։

— Թապիի ։

— Նէ՞ զէման ավտէթ իտէճէքսին ։

— Տէօրթ, նիհայէթ սէքիզ կիւնէ գատար ։

— Մուհագգա՞գ մը ։

— Շիւպհէսիզ ։

— Լուզումը թագտիրինտէ նէ՞րէյէ թէլէկրաֆ իթմէլի ։

— Գօլօնեատա Օթէլ տիւ Նօրտ. Ֆրանգֆորթտա, Օթէլ տը Ֆրանգֆորթա. Պէրլինտէ թէլէկրաֆ մէրքէզինտէ գալմագ իւզրէ, թէլէկրաֆ չէքէրսին, օրատա մուվասալէթիմտէ ատրէսիմի պէեան իտէրիմ ։

— Պու կիւն եարըն պէնիմ տէ տըշարը չըգմամազ նիյէթիմ վար. հէր հալտէ էվվէլ պէ էվվէլ պանգաեա ուղրարըմ ։

Օլիւսթ Պախօս ազըլնը ֆիքրինի գարըշա վէրմիշ իտի իսէ տէ, մուֆարագաթընտան էվվէլ պանգաեա կիտիպ, պազը մէսալիհի սըրասընա գօյտը. թալիմաթ վէ թէնպիհաթը լազըմէսի իթա վէ տէֆթէրլէրի թահգիգ ու թէտգիգ վէ Ֆրանգֆորթա վէ օրատան տա Պէրլինէ վէ պանգաեա աիտ օլան խուսուսաթ իչին պէլքի տէ Վիէննայա կիտէճէյինի վէ գօմիթէնին մուրախխասընա մալիւմաթ վէրմիշ օլտուղունը տախի պէեան էյլէտի ։

Ֆէրտասը կիւնիւ սաաթ եէտի պուչուգտա սիւրա՛թ գաթա-

բըլլա հարէքէթ իտիպ, աքշամ սաաթ եէտիտէ Գօլօնեաեա մուվասալաթ իթթի։

Օթէլ տիւ Նօր պէր միւթատ եօլճու իլէ տօլու ըտը։ Ալմանիատա օթէլլէրտէքի գաբուճըլար պէք միւսթա'իտ ատամլար օլտուղլարընտան վէ հէր լիսանտան սէօյլէտիքլէրինտէն, Օկիւսթ Պաեօս տօղրուճա գաբուճըեա միւրաճաաթլէ, Մատամ տը Պրէն նամընտա պիր գատընըն օթէլտէ պուլունուպ պուլունմատըղընը սուալ իթթի։

Գաբուճը թէաճճիւպլէ պանքէրին եիւզինէ պագարագ ճէվապ իթմաը խուսուսընտա թէրէտտիւտ իթթի. Օկիւսթ Պաեօս ճիւզտանընը աչըփ պէշ մարքլըգ պիր պանգնօթ չըգարընճա, գաբուճը պանգնօթը կէօրիւր կէօրմէզ, խաթըրլամաղա հաճէթ պըրագմատըղըն. — Մատամ տը Պրէն էվվէլքի կիւն կէլտի. պիր արապաեա պինիպ, չէհրի թէմաշա իթթի վէ չէհրին կիւզէլլիքինէ հայրան օլտը։ Սիզ տէ իսթէրսէնիզ թէմաշա իտինիզ, խուսուսիլէ քիլիսէմիզ չանեանը թէմաշա օլտուղընտան, եարըն սապահ հէր հալտէ կիտինիզ կէօրիւնիւզ։

Պանքէրին աեագտա տուրաճագ մէճալի գալմայըփ.

— Էվվէլա սօրաճայըմ չէյլէրին ճէվապընը վէր տէ, — չէհրի կէզմէք մէսէլէսինի սօնրա տիւշիւնիւրիւզ։ Մատամ տը Պրէն սաաթ գաչտա պուրատան հարէքէթ վէ միւֆարագաթ իթթի։

— Պու սապահ, սաաթ օնը գըրգ պէշ կէչէրէք հարէքէթ իտէն սիւր'աթ գաթարըյլա։

— Աճապա նէ՞ թարաֆա կիթթի։

— Ֆրանգֆորթա։

— Ֆրանգֆորթա կիթտիյի նէ՞ մալիւմ։

— Պիլէթինի պիզզաթ քէնտիմ կիթթիմ ալտըմ։

— Պու աքշամ Ֆրանգֆորթա կիտէն գաթար վա՞ր մը տըր։

Գաբուճը հավլըտաքի սաաթա պագարագ. — Խայըր. պու աքշամ կիթմէզ, լաքին եարըն սապահ էրքէն կիտէր։

— Փէք ալէա. պէնիմ իչին պիրինճի մէվքը պիր պիլէթ ալտա, հիսապըմա իլավէ էթ։

— Վաբուր իլէ կիթսէնիզ օլմա՞զ մը. նէհրին սէվահիլի վաբուր իլէ տահա էյի կէօրիւնիւր. սէվահիլի մէզքիւրէնին լէթաֆէթինի տէ էյլէճէ իշիթմիշսինիզ։

— Վաբուր իլէ նէ գատար վագըթտա կիտէպիլիրիմ։

— Մախանեա գատար սէքիզ պուչուգ սաաթ զարֆընտա։

— Էյ շըմէնտիֆէ՞րլէ։

— Ֆրանգֆորթա գատար թագրիպէն պէշ սաաթտա։

— Հէր հալտէ շըմէնտիֆէրլէ կիտէրիմ։

Ֆէրտասը կիւնիւ սաաթ օն պիրտէ Օկիւսթ Պաեօս Ֆրանգֆորթա մուվասալաթ իթթի. Րէն նէհրինին սէվահիլի լաթիֆէսի, վէ տաղլարըն իւսթիւնտէ օլմանլար իչինտէ կէօրիւնէն էսկի խարապէլէր, մէթանէթլէրիյլէ մէշհուր օլան իսթիհքեամլար, նիհայէթ հիչ պիր շէյ պանքէրին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէյիփ, եալընըզ, էզմինէի գատիմէտէն գալմա էսքի գօնագլարըն էօնիւնտէն կէչտիկի սըրատա, պիր ան սէրթ չէքէրէք քէնտի քէնտինէ տէմէքտէ իտի քի. — Օ զէմանըն ինսանլարը նէ գատար պախթիեար ըմիշ. պէն տէ Ժօզիանըմը պէօյլէ գալէլէր իչինտէ մուհաֆազա իթմէք իսթէր իտիմ։

Ֆրանգֆորթտաքի արապալարտան ասլա խօշլանմատըղընտան, եիւրիւմէյէ թէրճիհ էյլէտի. մուգատտէման պիր իքի սէնէ գատար օրատա իգամէթ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, հէր թարաֆը պիլտիյինտէն, վէ Ժօզիանըն եա Օթէլ տ'Անկլէթէրրէ վէ եախօտ Օթէլ տը Ֆրանգֆորթա էնմիշ օլտուղունա շիւպհէսի օլմատըղընտան, տէլի կիպի էվվէլ պէ էվվէլ Օթէլ տ'Անկլէթէրրէ գօշտու։ Գաբուճըեա պօլճա պախշիշ վէրէրէք, Մատամ տը Պրէնի սօրտու արատը ըսա տա, մաթլուպա մուվաֆըգ ճէվապ ալամատըղընտան, հէմէն Օթէլ տը Ֆրանգֆորթա կէլտի։

Մատամ տը Պրէնին իքի կիւնիւ կէլմիշ վէ սապահ տաղը Պէրլինէ կիթմիշ օլտուղունը իսթիխպար էյլէտիքտէ, հիտտէթինտէն ասապլարընը եօնմաղա պաշլամըշ ըտը։ Սիւր'աթ գաթարընըն զէմանը հարէքէթի կէչմիշ օլտուղընտան, աքշամա գատար պէքլէմէյէ մէճպուր վէ օ վագթա գատար նէ եափաճաղընը շաշըրտը գալտը։

Միւտիրի պուլունտուղու պանգանըն իշլէրինէ Ֆրանգֆորթ պանգալարընը թէշրիք իտէրէք, հալը թէլէգրաֆլա պուլունան պիր խարճէյէ թագվիյէթ վէրմէքլիքին եօլլարընը տիւշիւնէճէք վէ լազըմ կէլէնլէրէ միւրաճաաթ իտէճէք իտէրտէ, աքշամա գատար մանհուս Ժօզիանը տիւշիւնէրէք տէլի կիպի սօգագլարտա տօլաշըպ տուրտը։

Աքշամա գատար աղըրնա չէքտի գոմանըն վէ աճըղ տախի հիս իթմէմիշ օլտուղու հալտէ, շաշկըն շաշկըն սթասիօնա կիտիպ վակօնա կիրտի։ Էրթէսի սապահ էրքէն Պէրլինէ եէթիշտի։ Էյէր Ժօզիանըն խըզմէթքեարը եալան սէօյլէմէմիշ իսէ, Պէրլինտէ մագսատընա

Նա՛իլ օլաճաղընը իւմիտ իթմէքտէ վէ լաքին Պէրլին կիպի ճէսիմ պիր շէհրտէ Ժօղիանը նասըլ պուլապիլէճէյինի, վէ Պէրլին շէհրի Գօլօնեա վէ եա Ֆրանգֆօրթ կիպի օթէլլէրի մահտուտ պիր գասապա օլմայըբ, հէր թարաֆտա պիրինճի սընըֆտան օլմագ իւզրէ միւթէատտիտ օթէլլէր պուլընտըղընտան, Ժօղիանըն հանկըսընտա իթթիխազը մէքեան իթմիշ օլտըղընը տիւշիւնիւպ տուրմագտա իտի:

Փէնսիոնի օթէլլէրի տօլաշըբ պիթիրինճէյէ տէկին Ժօղիանըն պըրագըլըպ սավուշմըշ օլմասընտան շիւպհէ իթմէքտէ իտի:

Օկիւսթ Պաեօս Ֆիլէմէնքլի օլմագ հասէպիլէ, Ալման լիսանընա աշնա օլտուղընտան, բօլիս միւտիրինին նէզտինէ ազիմէթլէ, պիր հիքեայէ պաշլայըբ, մէֆթունը օլտըղը զէվճէսինին քէնտիսինի պըրագըբ գաչմըշ օլտուղընը, վէ մատամ տը Պրէն նամընտա սէեահէթ իթմէքտէ օլուպ իքի կիւնտէն պէրու Պէրլինտէ պուլընտըղընը պէեան իլէ օթէլլէրին տէֆթէրլէրինտէ արամասընա միւսաատէ օլունմասընը խահիշ իյլէտիքտէ, պանքէրին հալինտէ նիւմայեան օլան մէ՛եուսիյէթ, կէօզլէրինտէ վագը օլան չուգուրլուգ վէ չէհրէսինտէքի սօլղունլուգ, միւտիրին նազարը տիգգաթինը ճէլպ իթմէքլէ վէ Ալմանեատա, խաթէր մէշրու՛ օլսուն խաթէր ղայրը մէշրու՛, խուսուսիյլէ ղայրը մէշրու՛ հատիսաթը աշըգանէյէ զիեատէսիյլէ գայթը էհէմմիյէթ վիրմէքտէ օլտըղը ճիհէթլէ, մէրգումըն խա՛աֆը խաթըրասընա միւպաշէրէթ վէ եէտինէ պիր րուխսաթնամէ իթասընա միւսաարաթ իյլէտի:

Ֆիլ հագըգա մատամ տը Պրէնին իքի կիւնտէն պէրու Պէրլինտէ օլտուղընը վէ Շինքէլ-Բլաս նամ մահալտէ Բուսիա օթէլինտէ իգամէթ իթտիյինի, տէֆթէրտէն անլատըգտան սօնրա, իզա՛էի վագըթ իթմէքսիզին տէր հալ մէզքիւր օթէլէ ազիմէթ իթտի: Ժօղիան տըշարըեա չըգմըշ իտի. գարուճընըն էլինէ պիր գաչ ալթըն սըգըշտըրըրտգտա, գարուճը, պանքէրի, Ժօղիանըն եաթագ օտասընըն եանընտա վագը քիւչիւք պիր օտաեա իտխալ իյլէտի:

Պու օտիրէ թէզըյինաթտան արի վէ պէրի օլարագ նէզաֆէթլէ թէֆրիշ իտիլմիշ պիր օտիրէ օլուպ, վէլի ահալըն սէխայընա նազըր իտի իսէ տէ, պանքէր, տաիրէնին խարըճընա էհէմմիյէթ վէրմէյիբ, պուլընտըղը մահալի կէօզտէն կէչիրտի: Շըմինէնին իւսթիւնտէ, Ժօղիանըն էլտիվէնլէրի վէ եէրտէ տախի բապուճլարը կէօզիւնէ իլիշտի. էլտիվէնի ալըբ պին քէրրէ էօփտիւքտէն սօնրա գանափէնին պիրինի իւզէրինտէ, ուզանտը գալտը:

Գարուճըն սէսինտէն ուեանըբ, սըչրայըբ գալգտը, Ժօղիան թա գարշըսընտա տուրմագտա իտի. Ժօղիան՝ պանքէրի կէօրտիւքտէ հիտտէթ վէ նէֆրէթլէ կէրի կէրի չէքիլէրէք.

— Սէնին պուրատա նէ՞ իշին վար, նի՞չին կէլտին:

— Սէնի պուլմաղա կէլտիմ:

— Լուզում իօգ, պիրի պիրիմիզէ հիչ պիր միւնասիպէթիմիզ գալմամըշ տըր, պէօյլէ օլտըղընը անլամա՞տըն մը քի, գաչըմըշ տա պուրալարա գատար կէլմիշսին:

— Գապահաթըմ նէ՞ տիր քի պէօյլէ պիր զուլմա պէնի միւթահագգ կէօրիւյօրսըն, գապահաթըմ տիվանէճէսինէ սանա թաբընտըղը՞մ մը տըր:

— Էյի տիւշիւն, պագալըմ վիճտանըն բահա՞թ մը տըր:

—Էվվէթ, սէնին մուվաճէհէնտէ վիճտանըմ ղայէթ րահաթ տըր, իլք տէֆա օլարագ սէնի կէօրտիւյիւմ կիւնտէն պէրու, ֆիքրիմի խաթիրա իյլէտին, գալպիմին չարպընտըսը օ անտէն պէրու տէվամ իթմէքտէ տիր, կէօնլիւմ մահզա սէնին իլէ մալամալ տըր:

— Իշ եալընըզ պէնիմ իլէ պիթմէզ:

— Նէ՞ տէմէք իսթէյօրսըն:

— Պէն օ գատար տօղրու վէ մէրտ պիր գատընըմ քի, մուամէլէի նամէրտանէյէ ասլա թէհամմիւլ իտէմէմ, խուսուսըյլա սէվմիշ վէ րիայէթ իթմիշ օլտըղըմ պիր քիմսէտէն նամէրտլիք կէօրէճէք օլուրսամ, պիւս պիւթիւն նէֆրէթ վէ իքրահ իտէրիմ:

— Անլամաեօրըմ. աչըգ սէօյլէ, Ժօղիան, գապահաթըմ նէ՞ տիր:

— Սէն պին քէրրէ պանա թէքրար իթմիշ իտին քի, ճիւզի պիր միրաս սահէսինտէ ատի պիր մէմուր օլտըղըն պանգաեա, էվվէլա հիսսէտար վէ մուախխարէն միւտիր օլմաղա մուվաֆֆագ օլմըշսըն:

— Տօղրըսը պու տըր:

— Էլան բարա՞ր մը իտէյօրսըն, էլան եալա՞ն մը սէօյլէյօրսըն. գապահաթընը մահճուպանէ իգրար իտէճէք եէրտէ, էլան ութանմատան իլթիքեայը խապասէ՞թ մի իտէյօրսըն:

— Գապահաթը՞մը մը:

—Էվվէթ, գապահաթընը. սանա ասլա վէ գաթ՛ան ֆէնալըգ իթմէմիշ օլան պիր քիմսէյի, բարա հըրսըյլէ պիր թագըմ եալանլար սէօյլէյէրէք նա՞սըլ իթհամ իթտին, էվվէթ, բարա իչին,

բարա իչին, եալան սէօյլէմիշսին, եէմին իթմիշ սին, քէնտինի սաթ-մըշսըն. տիւնեատա պունտան ալչագ, պունտան զիյատէ պասիտ-տր ու հիճապ պիր հալ թէսավվուր օլունապիլի՞ր մի. պէն իսէ սէ-նին կիպի պիր ատամա, ագըլ վէրմիշիմ. Նամուսընա վէ տիրայէ-թինէ իթիմատ իթմիշիմ։ Պէօյլէ պիր լէքէյի նա՞սըլ իւզէրիմտէն տէֆ՝ իտէպիլէճէյիմ. – տէ յէրէք կէրի կէրի չէքիլտի։

— Մաղհարը աֆվ ու մէրհամէթ օլմազ իւզրէ, հէր նէ էմր էտէրսէն իճրասընա հազըրըմ։

— Հիչ պիր չէյ էմր իթմէմ. պունտան պէօյլէ սէնին իլէ իմ-թիզաճ իթմէք մուհալ գապիլինտէն տիր։

— Տէմէք քի հէլաքըմը արզու էյլէյօրսըն. զիրա, սէնսիզ եա-շամագ մումքին տէյիլ։

— Ասլա ֆիւթուր իթմէմ. էօյլէ պիր խապասէթի իրթիքեապ իտէն պիր ատամ իլէ պիր տագիգա պիլէ վագըթ կէչիրէմէմ։

— Թասհիհի քէյֆիյէթ իտէճէք օլսամ տախի աֆվ իթմէյէ-ճէք միսին։

— Անլայամամ։

— Պանա իւչ կիւն միւսաատէ էտէ՞ր միսին։

— Նի՞չին իւչ կիւն.

— Պարիսէ եազըպ ճէվապ ալմազ իւչ կիւնէ մուհթէվաճըմ տըր։

— Պիմէ՞ եազաճագսըն։

— Բօլիս միւտիրինէ։

Ժօզիան պիրազ եումուշաեարագ. – Եազ պագալըմ նէ օլուր. Հաքին օլան օլմուշ տըր. իթմիշ օլտըղըն խապասէթի պանա ու-նութտուրմազ իչին պայըլը վագըթ ուղրաշմաղա մէճպուր սըն։

— Նէ՛ չարէ. հէր չէյէ հազըրըմ։

— Շիմտիլիք եազմայը պըրագ. զիրա ղայէթ եօրղունըմ, ույ-գում վար։

— Էյ նէ՞ վագըթ կէլէյիմ։

— Բարիստէն ճէվապ ալտըգտան սօնրա կէլ։

Պունտան զիյատէ սէօզէ ճէսարէթ իտէմէյիպ, Օկիւսթ Պաեօս մուֆարագաթ իթմէյէ մէճպուր օլտը։ Օտատան տըշարը չըգտըգ-տա, պիրազ քէտրի մէթանէթ իտէրէք.

— Աճապա չու գարըյը թէլէֆ իտիպ մէյտանտան գալտըր-մա՞մըը։ Պէնի սէ՞հը մի իթտի նէ իթտի պիլմէմ. հիչ պիր սէօզիւ-

նէ մուխալիֆէթ իտէմէյօրըմ. պանա նամէրտլիկ պիլէ իրթիքեապ իթտիրիյօր. թէլէֆ իթմէք տէ գապիլ տէյիլ, չունքի սէվէրիմ, սէ-վէրիմ. – տէմէքտէ իտի։

20

Պու վուգուաթտան իւչ կիւն սօնրա, բօլիս միւտիրի Մ. Մէրի, տօն Միկէլ տը Կօեազըն նէզտինէ ազիմէթլէ.

— Սանա պիր հավատիսըմ վար։

— Նէ՞ կիպի։

— Պանքէր Օկիւսթ Պաեօսըն իգրարընը հավի պիր քեաղըտ եէտիմէ վասըլ օլտը։

— Օկիւսթ Պաեօս պուրատա՞ մը տըր։

— Պուրատա տէյիլ տիր, օլտըղը մահալտէն եազմըշ. տահա խապէթ։

— Շիւպհէսիզ. էյ նէ՞ եազմըշ։

— Իշթէ մէքթուպը պուրատա. – տէ յէրէք, ճըզտանըն իչին-տէն բուլըը պիր զարֆ չըգարըպ պէր վէճհի աթի օգումաղա պաշ-լատը։

«Բարիս, բօլիս միւտիրիյէթինէ.

Պէրլին . . . 1883.

«Պունտան պէշ սէնէ մուգատտէմ, պարօն տը Բիւյմիրօլ մէ-
«սէլէսինտէ չէհատէթ իթմիշ իտիմ. պու չէհատէթիմ հէր նէ գա-
«տար պարօնըն մահքիւմիյէթինէ էսաս իթթիխազ իտիլմիշ իտի
«իսէ տէ, քեամիլէն եալան վէ սախթէ իտի։ Հագըգէթի հալի չիմ-
«տի պէր վէճհի աթի պէեան իտիյօրըմ. իսպաթը տա մէյտանտա
«տըր։

Տօն Միկէլ տը Կօեազ, սողուգ սողուգ թէրլէր տէօքմէյէ պաշլայըպ. – Իսպա՞թ մը։

Մ. Մէրի. – Էվէթ, եալընըզ պիր իսպաթ վար, ամմա քի-ֆայէթ իտէր. միւսաատէ էթ տէ պու մէքթուպը օգույայըմ պի-թիրէյիմ։

— Ցէվապ էտին, տինլէյօրըմ:
Միւտիր գըրաաթա տէվամ իլէ ·
« Ֆիլհագըգէ օ կէճէ սաաթ իքիտէ չալղըճըլըգ իթմիշ օլտը-
« ղըմ պալօտան չըգըփ էվէ կէլտիկիմ սըրատա, Մատամ Պօվէսին
« օտասընտա լագըրտը էտիլտիկինի իշիտթիմ· օտանըն եագլաշըփ
« տինլէտիմ: պունլարը էսնայը շահատէթիմտէ իֆատէ իթմիշ իտիմ
« քի, քըսաֆֆէսի տէ սահիհ տիր. սահիհ օլմայան շէյ, Մատամ
« Պօվէս իլէ կէօրիւշէն շախսը կէօրմէմիշ օլտըղըմ տըր քի, մուգա-
« բիլի օլարագ, մէրգումը բէք էյի կէօրմիւշ իտիմ. շախսը մէր-
« գումըն սաչլարը քէսթանէ րէնկինտէ վէ պըյըգլարը սարը իտի:
« Լաքին թէնի, խուսուսըյլէ պօղազը էսմէր իտի. կէօզիւ իսէ զա-
« յէֆ սիեահ վէ պագըշը սէրթ օլտըղընտան, պարօն տը Բիւյմի-
« րօլըն կէօզինէ հիչ պիր վէճհլէ միւշապիհ տէյիլ իտի. Թա գար-
« շըմտա անագտա տուրմուշ լագըրտը իթմէքտէ իտի: Օրատա
« եանմագտա օլան լամպանըն ըշըղը եիւզինէ վուրմուշ օլտըղը ճի-
« հէթլէ եիւզինիւ աշիքեար սուրէթտէ կէօրտիւյիւմ միսիլլու, սէ-
« սինի տախի աչըգ աչըգ իշիթտիմ: Մատամ Պօվէս իլէ մարքի տը
« Սալլօնըն գըզըընտան պահս իթմէքտէ իտի: Մատամ Պօվէս, մար-
« քիզին գըզընըն նէրէտէ պուլունտըղընը պիլտիկինի պէեան իթմէք-
« տէ, վէ ֆագաթ մարքիզին քէթմ իթմէք իւզրէ մէրգումա թէէ-
« մինաթ իթասընա րազը օլմամագտա իտի: Միւնազաա պիր արա-
« լըգ օ տէրէճէ քէսպի շիտտէթ իթտի քի, գարըւ գարըալը օլմա-
« տըղընտան, պիրտէն պիրէ իչէրի կիրտիմ: Մատամ Պօվէս նէ՞
« խաթէտէկիմի սօրտըգտա, կէճէ վագըթ մինազաա իթմէք ճա՛իզ
« օլմատըղընը վէ քէնտիսինէ եարտըմ իթմէք իւզրէ կէլմիշ օլտը-
« ղըմը ճէվապէն պէեան իթտիմ. օ սըրատա Թապիի մէրգում շախ-
« սը տահա եագընտան կէօրտիւմ. քէնտիսի եիւզինիւ կէօսթէր-
« մէք իսթէմէյօրտը. Մատամ Պօվէս – Թէշէքքիւր իտէրիմ ամմա,
« պէն քէնտի իշիմի քէնտիմ կէօրմէյէ մուգթէտիր իմ. սէն իշինէ
« պագ. – տէտիքտէ, ճանըմ սըգըլտը. քէնտի քէնտիմէ. – իսթէր-
« լէրտէ պիրի պիրլէրինի պօղսընլար. նէ՞ վաղիֆէմ. – տէյիփ, օ-
« տատան չէքիլտիմ. Ֆէրտասը կիւնիւ պիր ճինայէթ վուգու պու-
« լմըշ օլտըղընը վէ գաթիլին արանըլտըղընը խապէր ալտըմ: Պէնի
« խաթինթագ իտէն պուլունմատըղընտան, պէն տէ սիւքութը իխթի-
« եար իթտիմ. Թագրիպէն սէքիզ կիւն սօնրա վիգօնթ տէ Գըէր
« կէլիփ պէնի Գոնգօրտ պանգասընտա պուլտը. օ զէման պանգա-

« տա ատի պիր մէ՛մուր ըտըմ: Պու տէֆա կէլիշինտէ սաչլարը սիմ
« սիեահ օլուփ, սագալը եօղըտը վէ պէնզի սօլուգ ըտը. պունըն
« ըլա պէրապէր կէօրիւր կէօրմէզ Մատամ Պօվէսին գաթիլի օլտը-
« ղընը թանըտըմ. օ զէման սէֆալէթ իչինտէ իտիմ. քէմալը թէ-
« սարրուֆլա կէչինմէքտէ օլտըղըմ հալտէ, սէնէվի իւչ եիւզ ֆրանգ
« պիլէ պիր թարաֆա ադամամագտա ըտըմ. պունըն ըլա պէրապէր,
« տիվանէճէ արզուլէրիմ վար ըտը: Ումուրը սարրաֆիյէճէ չան ու
« չէօհրէթ գազանմագ հըրսընտա ըտըմ. քէնտիմճէ պիր թագըմ
« թէսավվուրաթըմ վէ թէրթիպաթըմ օլտըղընտան, սէրմայէ գուվ-
« վէթլիլէ պօրսայը ալթ իւսթ իտէպիլէճէյիմէ էմին իտիմ: Պէնիմ
« կիպի Նագաապիլի իճրա խասաըլաթ իլէ կէճէ կիւնտիւզ պէյնինի
« քաթլաթտըրան պիր քիմսէյէ խասաըլաթը մէզքիւրէյի տէրհալ
« մէվգըյը իճրաեա գօեապիլէճէք տէրէճէտէ ազչէ թէքլիֆ իտիլէ-
« ճէք օլուրսա, ալմամագ գապիլ մի տիր: Իքի եիւզ էլլի պին ֆրանգա
« մուգապիլ վիճտանըմը սաթըփ ճինայէթին վուգու՛ պուլտըղը կէ-
« ճէ պարօն տը Բիւյմիրօլը Մատամ Պօվէսին օտասընտա կէօրմիւշ
« օլտըղըմը պէեան իթտիմ: Պունտան պաշգա խալամ Մատամ Կօ-
« թիէ վասըթասըյլա Մատմուազէլ Մարանդէնէ մէքթուպ եազտը-
« րըփ էվինէ ճէլպ իթտիրտիմ: Օրատա Մատամ Կօթիէ պարօն տը
« Բիւյմիրօլըն նշանլըսը Մատմուազէլ Մարանդէնէ կիզլիճէ պիր շէյ
« իֆատէ իթմէքլէ իքիսի պէյնինտէ վագը օլան իւլֆէթիյաթ գաթ ի-
« տիլտի: Անճագ վիգօնթ տէ Գըէրին գատար ու գըյմէթինի անլա-
« մըշ օլտըղըմ ճիհէթլէ, մէրգումտան սագընմագ իսթէտիյիմտէն,
« վէ քարարըն` նիւրահտան սօնրա թարաֆըմա թէսլիմի մուգառրէր
« օլտըղընտան, եէտինտէն պիր սէնէտ ալմատըգճա չէհատէթ իթ-
« մէյէ րազը օլմատըմ. օ տա պէնտէն պիր սէնէտ թալէպ իլէտի·
« պէն օնըն էլինտէ օլտըղըմ կիպի, օ տա պէնիմ էլիմտէ օլտըղըն-
« տան, պանա պիր շէյ եափամայաճաղընտա էմին իտիմ. վէրմիշ օլ-
« տըղըմ սէնէտա շու մաալտէ իտի: – Զիքրտէ իմզա սահիպի Կիյիօմ
« Օկիւսթ Պախօս, վիգօնթ տը Գըէրտէն իքի եիւզ էլլի պին ֆրանգ
« մաթլուպըմ օլտըղընը վէ պունա մուգապիլ Մատամ Պօվէսին
« գաթլի իտիլտիյի կէճէ մէրգումըն օրատա պուլունտըղընը քիմսէյէ
« սէօյլէմէյէճէյիմի, հաթթա մուգայիտի օլարագ Մատամ Պօվէսին
« օտասընտա պուլընան շախս պարօն Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլ իտիյինի
« պէեան իտէճէյիմի միւպէյյին իշպու մահալլէ իմզա էյլէտիմ:– Վի-
« գօնթ տը Գըէրտէն ալմըշ օլտըղըմ սէնէտ տէ պու մաալտէ իտի.

« տէօրթ կիւն սէնէտի վէրմէք խուսուսընտա թէրէտտիւտ իթտի ,
« պէշինճի կիւնիւ վէրմէյէ գարար վէրիպ , պիզզաթ քէնտիսի կէ-
« լիպ թէսլիմ իթտի . սէնէտի մէզքիւր տախի իշպու պէեաննա-
« մէյէ մէրպութ տըր . իշպու մէքթուպըմըն վիւսուլինի Պէրլինէ ի-
« շար իթմէնիզի րիճա վէ պունըն քօփի օլուպ օլմատըղընը պիլ-
« տիրմէնիզ նիեազ վէ հէր խուսուստա էմրինիզէ հազըր վէ ամա-
« տէ օլտըղըմ արզ օլունուր : »

Գօնգօրտ պանգասը միւտիրի

ՕԿԻՒՍԹ ՊԱՒՕՍ

Օլիվիէնին եւգլու պէմ պէեազ օլտըղը հալտէ մէքթուպըն մուհթէվիյաթընը տինլէտիքտէն սօնրա , քէնտի քէնտինէ տէտի քի .- Ա՛հ խա՛յնլար . նամուս ու իթիպարըմ պէօյլէ աշաղըլար էլինէ կէչիպ տէ պէրպատ օլտըղը խաթըրըմա կէլիրսէ , տիվանէ օլմամագ միւմքի՞ն մի տիր :

Մուախխարէն հիտտէթ վէ շիտտէթլէ .- Վիգօնթըն սէնէտի նէրէտէ .- տէյու սուալ իթտիքտէ պօյլէ միւտիրի ճէպինտէքի ճըզտանըն իչինտէն զիքր օլունան սէնէտի չըգարըպ .- Իշթէ , օ սէնէտ տէ պու տըր .- տէտի :

Տօն Միկէլ . եախօտ Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլ , քէմալը խէյրէթտան իւչ աթիտէքի սաթըրլարը գըրաաթ էյլէտի :

« Զիյրտէ իմզա սահիպի Վիգօնթ Կրաթիէն տէ Գիւէր , Գօնգօրտ
« պանգասը մէ՛մուրլարընտան Մ · Օկիւսթ Պաւօսա իքի եւզ էլլի
« պին ֆրանգ պէյնիմ օլտըղընը , վէ մէպլաղը մէզքիւրը , մատմա-
« զէլ Գաթըրին Մօրանդէն իլէ նիքեահ օլտըղըմ կիւն մէրգումա
« թէէհհիւլ խէտիյէսի միւչիր իշպու սէնէտի իթա էյլէտիմ . պու-
« նա մուգապիլ Մ · Օկիւս Պաւօս տախի , մատամ Պօլէսին գաթլ
« ու թէլէֆ խուսուսի կէճէ մէրգումէնին օտասընտա պուլընտըղըմը
« քիմսէյէ սէօյլէմէմէքլիկի , վէ հաթթա օրատա կէօրմիւշ օլտըղը
« չախս պարօն Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլ իտիկինի գաթիյէն իֆշա , վէ
« լուզումը թագտիրինտէ մէրգումըն չախսընա վէ սըֆաթընա տա-
« իր լաղըմ կէլէն թաֆսիլաթը իթա իթմէքլիկի թէահհիւտ իտէր :

ՎԻԳՕՆԹ ԿՐԱԹԻԷՆ ՏԷ ԳԻՒԷՐ

Օլիվիէ սէնէտի օգույուպ պիթիրտիքտէն սօնրա պօյլէ միւտիրի մէրգումա խըթապէն .- Շու ահմագ ատամ իքի եւզ էլլի պին

ֆրանգը էօտէտիկի զէման նա՞սըլ օլմիւշ տա սէնէտինի կէրի ալմամըշ ... ղարի՛պ չէյ :

Միւտիր .- Իքիսինին տէ ախլագը մա՛լիւմ օլտըղը ճիհէթլէ մէյտանտա թէաճճիւպ իտէճէք պիր չէյ եօգ . Օկիւսթ Պաւօս տէտիկլէրի ատամ , չէլիք կիպի սէրթ վէ մէթանէթլի օլտըղը միսիլլու , Կրաթիէն տէ Գիւէր , կէվշէք վէ գօրգագ վէ խուսուսիյլա , իշլէտիկի ճինայէթտէն սօնրա կէօլկէսինտէն պիլէ գօրգան պիր ատամ տըր : Պէս պէլլի Օկիւսթ Պաւօս սէնէտի իատէ իթմէք իսթէմէմիշ վէ Կրաթիէնին իսէ հիչ պիր իսթինատկեահը օլմատըղընտան պու պապտա մէրգումը իճպար իտէմէմիշ տիր :

Օլիվիէ .- Էյ նէ՞ եափաճագսըն .

Միւտիր .- Ալմանիա հիւքիւմէթինտէն Օկիւսթ Պաւօսըն , Ֆըրանսա հիւքիւմէթինէ թէսլիմ օլունմասընը թալէպ վէ պու սըրատա Կրաթիէն տէ Գիւէրի թէվգիֆ իթտիրէճէյիմ :

Օլիվիէ .- Հէլաքը նէֆս իթմէմէսինէ վէ եախօտ մարքի տը Սալլօնըն մէրգումը էօլտիւրմէմէսինէ տըգգաթ իթմէնիզի րիճա իտէրիմ :

Միւտիր .- Պու պապտա հէր տիւրլիւ հիւնէր վէ մէհարէթիմի իսթիմալ իտէճէյիմէ էմին օլունուզ :

Օլիվիէ .- Օկիւսթ Պաւօսըն Ֆրանսա հիւքիւմէթինէ թէսլիմի հագգընտա վագը օլաճագ թէշէպպիւս , Գօնգօրտ պանգասընըն իթիպարընը պիւսպիւթիւն սէքթէտար իտէճէյի տէրքեար օլտըղընտան , վէ մէզգիւր պանգատա իսէ իւչ միլեօն ֆրանգըմ եաթմագտա իտիկինտէն, արպէտէնին գուհուրինտէն էվվէլ , շու ագչէտէն նէ գատարընը չէքէպիլիրսէմ չէքիպ ալմագա գարար իտէյիմ :

Միւտիր .- Պու ագչէյի իսթիրտատ իթմէյէ գալգըշմազընըզ հալտէ , իշին ֆէնասը մէյտանա չըգըպ տա , պանգա չիմտիտէն հապը տուլթմա՞զ մը :

Օլիվիէ .- Իհթիմալ տըր . լաքին չիմտի տէրհալ պիր չէյ եափամազամ , սօնրա , միւմքին օլամազ .- տէտի :

Իքի սաաթ սօնրա գօնթ տը Կօեազ պանգաեա տախիլ իթտի : Սանտըգչըեար մահալը մախսուսընտա օթուրմուշ տէֆթէր եազմագտա իտի : Բարմագլըղըն արգասընտա պէքլէշմէքտէ օլան եապանճըլարը կէօրտիւ իսէ տէ ասլա ֆիքիր իթմէտի :

Պիրազ սօնրա Օլիվիէ՝ մէրգումա խըթապէն .- Աֆվ իտէրսինիզ

էֆէնտիմ. պէտէլի թահսիլ օլընաճագ պիր չէ՛ք վար աճապա պո՞ւ-րատա մը միւրաճաաթ իթմէք լազըմ կէլիր ։

Սանտըգչեար՝ թէնէզզիւլէն անալա գալգըբ. - Շիւպհէսիզ՝ էֆէնտիմ. չէքինիզ նէ՞րէտէ տիր ։

Օլիմփէ. - Իշթէ. - տէյէրէք չէքի ուզաթը վէրտի ։

Վէրիլէճէք մէպլաղը ճէսամէթլի, պա խուսուսա պանգանըն չու-պուլընաըգը հալտէ սանտըգչեարըն ՚նազարը տըգգաթ վէ թէաճ-ճիւպիւնիւ մուճիպ օլարագ ։

— Ի՞ւչ միլեոն մը . . . պէօյլէ պիր ճէսիմ մէպլաղը վէրմէք իւզըրէ մէ՛զունիյէթիմ եօգ տըր, էֆէնտիմ ։

— Պէօյլէ ճէսամէթլի պիր պանգա, հէր նէ մէպլաղ օլուր ի-սէ օտէմէն տէրհալ էտաէր տէյու պիլլէմիշ իտիմ ։

— Շիւպհէսիզ. Գոնգօրտ պանգասը Բարիստէ գէսպի չէօհրէթ իթմիշ օլան պանգալարտան պիրի տիր. լաքին պու մէպլաղը վէր-մէք իւզըրէ թալիմաթ ալմամըշ օլտուգըմտան վէ շու արալըգ միւտի-րիմիզ տէ պուրատա պուլունմատըգընտան, լութֆէն պէքլայէր միւտիրի սանիյէ կիտէլիմ. րէյինի խաթիրճալ իտէլիմ։

— Բէք ալէա. իշթէ գարթըմ. պիր քէրրէ միւտիրի սանիյէ կէօսթէրինիզ. - տէտիքտէ, սանտըգչեար էվվէլա չէքի սահիպինէ թէսլիմ իլէ միւտիրի սանիյէն նէզտինէ կիթթի. պիր գաչ տագի-գէ սօնրա ավտէթ իտէրէք գօնթը ալըփ մուգէմմէլ վէ վասի պիր օտայա իտխալ իյլէտի ։

Ջէքեավէթ վէ տիրայէթ սահիպի օլտուղու նիւմայէնտէն պէլլի օլան պիր գիմսէ գօնթը պէգլէմէքտէ իտի ։

—Նէզտինիզտէ իւչ միլեօնլըգ պիր չէք վար ըմըշ, սահի՞հ մի տիր, գօնթ ։

—Իշթէ, էֆէնտիմ։

—Շու արալըգ միւտիրիմիզ սէյահաթտէ պուլունտուղու վէ պու խուսուսա տա'իր հիչ պիր թալիմաթ վէրմէմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, պէօյլէ պիր ճէսիմ մէպլաղը խօտ պէ խօտ թէտիյէ իտէմէյէճէ-յիմտէն միւտիրին ավտէթինէ պէգլէմէնիզի րիճա իտէրիմ ։

— Միւտիրին ավտէթինէ տէյին պէգլէմէք գապիլ տէյիլ. Նիւ Եօրգտա պուլընան պանքէրիմ Ջէօթէրֆիլտ վէ գումբանեասը, հէր նէ մէպլաղ օլուրսա օլսուն չէքլին իրաէսինտէ պանգանըզըն վէրմէքտէ օլտուղունու պէեան իթմիշ օլտուգընտան, վէ պէն տէ օնա կէօրէ թէահհիւտաթտա պուլունմուշ իտիյիմտէն, տէր հալ իճա-պընը պաղմանըզը րիճա իտէրիմ։

— Ջէօթէրֆիլտ վէ գումբանեասընըն սէօյլէմէյի բէք սահիհ տիր. մատամ քի միւտիրիմիզ Մ. Օկիւսթ Պանօսըն ավտէթինէ պէք-լէյէմէյօրսընըզ, թէլէկրաֆ չէքիփ ճէվապ ալընճայա տէյին սապր իթմէնիզի րիճա իտէրիմ։

— Գաչ կիւնէ տէյին ճէվապ կէլէպիլիր ։

— Եարըն տէյիլ օ պիր կիւն կէլիր ։

— Բէք ալէա, քէնտիմ կիտէմէմ. լաքին չէքի, Գրէտի տը լա Ժիրօնտ վասըթասըյլա կէօնտէրիրիմ։

— Պու աղչէնին նէ՞ միգտարընը ալաճագսընըզ։

— Մէճմուընը ։

— Ի՞ւչ միլեօնը մը ։

— Իւչ միլեօն քիւսուր ֆրանգ. չունքի ֆա'իզտէ թէրագքիւմ իթմիշ տիր. պիր քէրէ շու հիսապըտա կէօզտէն կէչիրէճէք օլուր-սանըզ մէմնուն օլուրըմ։

Միւտիր, գօնթըն վէրտիյի քեաղըտը ալըփ, հիսապլարը թէտ-գիգ իթտիքտէն սօնրա. - Տօղրու տըր, գօնթ, - տէտի,

— Շիմտիլիք չէքին պէտէլինի թէսլիյէ իտէրսինիզ. ֆա'իզին պէտէլի գալըրտա, սօնրա իճապընա պագալըմ. րիճա իտէրիմ քի պիր ան էվվէլ Մ. Պանօսա թէլէկրաֆը չէքէսինիզ։

— Շիմտի չէքէճէյիմ։

Տօն Միկէլ տը Կօեազ Գօնգօրտ պանգասընտան չըգըփ Գրէտի տը լա Ժիրօնտ պանգասընա ազիմէթ իթտիյի սըրատա, Գօնգօրտ պանգասընըն միւտիրի սանիսի, Օկիւսթ Պանօսա աթիտէքի թէլէկ-րաֆը չէքթիրտէ իտտի.

« Օկիւսթ Պանօս. Պէրլին, Քօնթինանթալ.

« Գու կիւն գօնթ տը Կօեազ իւզէրիմիզէ չէքիլմիշ օլան իւչ
« միլեօնլըգ պիր չէքի Գրէտի տը լա Ժիրօնտա թէսլիմ իթթի։ Պու
« պապտէ էմրինիզէ պէքլէյօրըզ։ »

ԳՐԱՆԻՍՔԻ

Օկիւսթ Պանօս իսէ, Պէրլինտէ տէհշէթլի պիր մէրագլա բոլիս միւտիրինէ կէօնտէրմիշ օլտուղու իգտարնամէնին ճէվապընա պէքլէ-մէքտէ իտի. իշլէմիշ օլտուղու ղատարհաթտան հուսուլէ կէլէն ֆէ-նալըգլարըն էօնիւնիւ ալմագ իւզըրէ լազըմ կէլէն թէշէպպիւսաթը տիրիզ իթմէտիյինէ տա'իր տէլաիլի մուգթէզիյէյի ժօպլանա կէօս-թէրէպիլմէսի թագտիրտէ, թէքրարէն մէրգումէնին հիւսնիւ թէ-

վէճհիւհինի գազանմագ իւմիտիյլէ բէսլէրտէ իտի ։ Մէրհումէնին պուլունտուղու Ռուսիա օթէլինէ պիր քէրրէ տահա միւրաճաաթ էթտի իսէ տէ, գապուլ օլունմատը ։ Նէ հալտէ մէրհումէնին կիթտիյի սէյրկեահլարա կիթմէք վէ կիրտիյի միւզէխանէ վէ թէաթրօլարա կիրմէք վէ այնը լօգանթատա եէմէք եէմէքտէն պաշգա չարէսի գալմայըպ, վէ ֆագաթ եանըննա եագլաշմաղա վէ լագըրտը իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէտիյինտէն, շու հալ, շիտտէթի մուհապպէթինի գաթ էնտէր գաթ թէզիտ իթմէքտէ իտի. Իշլէրինի տէ, պանգասընը տա, սինտիգայը տա, խաբէ մէճլիսինի տէ ունուտուպ, եալընըզ Ծօզիանը տիւշիւնմէքտէ իտի ։

Պիր սապահ բօսթախանէտէ պիր մէքթուպ պուլմաղլա, տէլի կիպի աչտը. մէքթուպըն միւնտէրիճաթը պէր վէճհի աթի իտի.

Բարիս . . . 1883.

Մօսիէօ Օկիւսթ Պաեօս.

« Իշլէմիշ օլտըղընըզ ճինայէթէ տա'իր իգրարնամէնիզի ալըգ
« իյլէտիմ։ Պու խըեանէթ վէ խապասէթի թախֆիֆ իտէպիլէճէք
« պիր շէյ վար ըսա, պու տա, քէմալը խուլուս իլէ վագը օլան
« իգրարընըզ տըր ։ Իմտիմիզէ հազըր օլտըղընըզա տա'իր վէրմէքտէ
« օլտըղընըզ թէէմինաթա իթիմատ իտէրիմ։ Էյէր սուչըրըզ պիր
« քիմսէնին մահքիւմիյէթինէ սէպէպ օլմուշ իսէնիզ, եինէ սիզին վա-
« սըթանըզլա օ սուչսըզըն պէրաէթինէ գարար վէրիլէճէյի տէր-
« քեար տըր. պու սուրէթլէ էրպապը նամուսըն սիթայիշինէ շա-
« եան պիր ֆիիլ իճրա իթմիշ օլաճագսընըզ.»

« Բօլիս միւտիրի
« ՄԷՐԻ »

Պու մէքթուպը բօսթախանէտէ օգուտուգտան սօնրա, Պաեօս էվէ ավտէթլէ, միւքէմմէլ կիյինիպ վէ ճըզտանընտաքի պուլունան պարը էվրագը եագըպ, վէ չանթասընըն իչինէ պիր տէ թապանճա գօյըպ, օթէլտէն մուֆարագաթ իլէ ծօզիանըն պուլունտուղու օթէլէ ազիմէթ իթտի. Մէրհումէ հէնուզ գալգմամըշ օլտըղընտան, Օկիւսթ Պաեօս էվվէլտէն հազըրլամըշ օլտըղը բուսուլայը կէօնտէրտիքտէ իչէրի կիրմէսինէ միւսաատէ օլընտը.

Պանքէր եալթագ օտասընըն եանընտաքի քիւչիւք սալօնա կիրտիյի սըրատա, պէնզի պէն պէտազ օլմըշ իտը ։ Տիլպէր Ծօզիան սը-

գը վէ ուզուն պիր ֆանէլա էյլիսէ կիյինմիշ վէ վիճուտընըն էշգեալը թէքմիլէն կէօրիւնմէքտէ պուլունմըշ վէ հէր զէմանտան զիեատէ պիր լէթաֆէթ վէ թէրավէթ քէսպ իթմիշ իտի ։

— Նէ՞ իսթէրսին. — տէյու պանքէրէ սօրտուգտա, Պաեօս, Մ. Մէրիտէն ալմըշ օլտըղը մէքթուպը կէօսթէրտի ։ Ծօզիան քէմալը տըգգաթլա մէքթուպը միւթալաա իթտիքտէն սօնրա. — Բէք ալէա. թասհիհի մատտէյէ պիր տէրէճէյէ գատար պաշլանըլմըշ, լաքին պու իշէ խըթամ վէրմէլի. Նէ եաբաճաղըմըզը սօնրա տիւշիւնիւրիւզ ։

— Սօնրա տիւշիւնիւրիւզ, նէ՞ տէմէք տիր ։

— Ասըլ ճանի մահքիւմ օլուպ տա սէնին գապահաթըն հիւքիւմսիզ գալմասընա պէն սապր իտէմէմ ։

— Օ վագըթ գատար պէն նէ՞ եաբայըմ ։

— Պու կիւնլէրտէ վուգու՛ պուլաճագ կիպի սէնի հուզուրըմտան թարտ իթմէմ. պու գատարը քեաֆի տէյիլ մի տիր ։

— Խայըր. շու հալտէ հըսս ու ֆիւթուրըմտան էօլիւրիւմ ։ Պու սըրատա հէր շէյտէն մահրում օլտուղումտան, սէնին սաատաթընա կիւվէնիպ տուրմագտա ըտըմ ։ Սէնին իլէ գալգըպ Ամէրիգայա կիտէր իտիք. օրատա սէնի օ տէրէճէ պախթիյար իտէր իտիմ քի, կէօզիւն արգամտա գալմազ ըտը ։ Մէյէր կի շու թէսավվուրաթըմ հէպ խաեալաթ գապիլինտէն իմիշ վէ միւէպպէտէն խաեալ հալինտէ գալաճագ ըմըշ ։

— Պէլքի

Օկիւսթ Պաեօս թիթրէյէրէք էլինտէքի րէվօլվէրին թէթիյինի գըլդըպ. — Շու ճէվապընը պիր տահա թէքրար էթ. աճապա պէնիմ իլէ էյլէնի՞յօրմըսըն ։

— Ասլա. լաքին հէնուզ լազըմ օլանը սօյլէմէտիմ քի. Ամէրիգայա նէ՞ սըֆաթլա կիտէճէյիմ. զէվճէ՞ն մագամընտա մը, եօգսա մաշու՞գա սըֆաթըյլէ մը ։

— Պէնիմ նամ ու շէօհրէթիմի գապուլ իթմէյէ րազը օլտուղըն հալտէ, գապի՞լ մի տիր քի պէն տիրիղ իտէյիմ. Հաթթա իշթէ այագլարընա գափանարագ գապուլ իթմէնի րիճա վէ նիյազա միւսարաաթ իտէրիմ ։

— Պէրպատ վէ րըսվայ օլմըշ պիր նամը գապուլ իտէպիլէճէյիմի մէ՛մուլ իտէ՞րմիսին ։ Իշլէմիշ օլտուղուն խաթայը ալէնի սուրէթտէ թասհիհ վէ իշլէրինի նամուսքեարանէ վէ քիմսէնին զարարընը

մուճիպ օլմայաճագ վէ հայսիյէթինէ տէրթէ կէլմէյէճէք սուրէթտէ թէսվիյէ իթտիրտէն սօնրա ալնըն աչըգ եիւզիւն բաք կէլիպ տէ չիմտիքի իթտիյին թէքլիֆի խաճէճէք օլուրսան, ինթիմալ վար քի գապուլ իտէյիմ. — տէտիքտէ պանքէր թէքրար Ժօզիանըն աեագլարընա գափանմագա հազըրլանտը ըսատա, մէրգումէ պիր իշարէթլէ չօգ հարէքէթինի մէն՛ իտիպ. — Պէն սանա ալնըն աչըգ եիւզիւն բագ օլարագ կէլէսին. — տէյօրըմ անլա՞մըյօրմըսըն:

Օ անէ տէքին ագըլ Ֆիլըբի եալընըզ Ժօզիանըտա օտասընը հալտէ, չօգ սըրատա պանգանըն ումուր ու խուսուսը տախի խաթըրընա տիւշէրէք, տէհշէթլի պիր ըզթըրապա տուչար օլտը: Ժօզիանըն մաթլուպը վէճհ իւզրէ, պանգայը սուրէթի լայըգատէ իտարէ իտիպ իտէմէյէճէյինի տիւշիւնիւպ տուրմագտա վէ ինթիխաթքեարանէ հարէքէթ իթտիյի վէ լայըգը վէճհ իւզրէ չալըշտըղը հալտէ, խայլըճա ընգըրազ պուլմուշ օլան պանգանըն իշլէրինի տէ թէսվիյէ մուգթէտիր օլամայաճաղընի թէսավվուր իթմէքտէ իտի: Անճագ պունա մուվաֆֆագ օլմագ իւզրէ վագըթ գանի իթմէք ճա՛իզ օլմայըպ, տէր հալ Բարիսէ աւտէթ իթմէք վէ թամգը էլէմ թէքրար պօղազը թագընարագ վէ բագգամըր վէ հիտտէթ իչինտէ ղարգ օլարագ թէսվիյէի մէսալիհ իթմէք լուզումընը հիսս իյլէտի: Ժօզիանա մալիք օլմագ իչին հէր ֆէտաքեարլըղը կէօզէ ալմագտա ըտը:

— Սէօզլէրինէ էհէմմիյէթ խաէպլիէրիմ եա. սէնի նամուսը պիր գատըն տէյու թանըմըշըմ:

— Շիմտիյէ գատար եալան սէօյլէմէմիշիմ, սէօզիւմէ իթիմատ խաէպլէրսին. լաքին սէօյլէտիքլէրիմի խաթըրընտան չըգարմա, ալնըն աչըգ եիւզիւն բագ կէլմէլիսին:

—Անլատըմ. պէն տէ մահզա պու խուսուս իչին չալըշաճաղըմ:

— Նէ՞ վագըթ պաշլայաճագսըն:

— Շիմտի, տէր հալ. պու աքշամ Ֆրանսա՛յա աւտէթ իտէճէյիմ, սէն պուրատա՞ մը գալաճագսըն:

— Մէ՛ճպուր իթմէ:

— Նէրէյէ կիտէճէքսին, Բարիսէ՞ մի:

— Եօգ, պէն պիր միւտտէթ թէնհա պիր մահալտէ իգամէթ իթմէք մէճպուրիյէթինտէյիմ:

— Նէրէտէ իգամէթ իտէճէյինի պիլտիրէճէ՞ք միսին:

— Գէլքի, պըրագ քի տիւշիւնէյիմ, նէրէտէ օլտըղըմը պէն սանա Բարիսէ եազարըմ:

— Հարէքէթիմտէն էվվէլ, պիր տահա կէօրիւշէմէյէճէք միյիզ:

— Լուզում եօգ, սէն իյինէ պաշլա. վէ նէ եափտըղընը պանա պիլտիր, սօնրա սէնի մէմնուն իտէրիմ:

Պանքէր Օկիւսթ Պաւոս Ժօզիանըն նէզտինտէն մուֆարագաթլէ, եօլճըլըգ թէտարիքաթընը իքմալ իթմէք իւզրէ, օթէլէ ավտէթ, վէ գարուճըեա քէնտիսի իչին մէքթուպ եա թէլէղրաֆ կէլիպ կէլմէտիյի օլտըղընը սուալ իթտի:

Գարուճը պիր տէսթէ մէքթուպ վէրտի իսէ տէ, հիչ պիրինին էհէմմիյէթի օլմատըղընտան, կէլիշի կիւզէլ կէօզտէն կէչիրտի: Մուտախարէն բօսթախանէյէ կիտիպ Գօնգօրտ պանգասընըն միւտիրի սանիսի թարաֆընտան չէքիլմիշ օլան թէլէղրաֆը խսթիհսալ իյլէտի:

Ագըլնը Ֆիլըբինի Ժօզիանա վէրմիշ օլտըղընտան, թէբէսսիւմտէն աչաղը տըրըլ օլան օ տէհշէթլի գըլըճը պիւսպիւթիւն ունութմըշ ըտը: Պանգանըն նէ հալտէ պուլընտըղընը պիլմիյի վէ քէնտիսի տախի պանգանըն հիսսէտարլարընտան օլտըղը հալտէ, գօնթ տը Կօռագըն անըղըն կէլիպ տէ եօյլէ ճէսիմ պիր մէպլաղըն թէէտիյէ իտիլմէսինի թալէպ իտէճէյինի ասլա խաթըրընտան կէչիրմէմէքտէ իտի:

Պունլարըն քաֆֆէսի քէնտի ալէյհինտէ գուրուլմուշ պիր տուզագ օլտըղը վէսվէսէսինէ տիւշտիւ: Զէքավէթի թագիյէսի չօգ սըրատա թէքրար բունուլմայը գուհսուր օլարագ, Ժօզիան իլէ տօն Միկէլ տը Կօռագըն մաշուգէսի օլան միւլիա Գարմէն պէյնինտէ վագը օլան միւնասիպէթի տօսթանէ խաթըրընա կէլտի. անապա չօգ զարիֆ չախսըն ալըլ խտի տօն Միկէլ տը Կօռագ օլմայըպ տա, պունտան տա տէհշէթլի պիր զաթ օլուպ օլմատըղընը քէմալը թէլաշ իլէ տիւշիւնմէյէ պաշլատը: Շայէտ Թախմինի տողրու օլուպ տա գօնթ տը Կօռագ տէնիլէն շախս Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլ իսէ, արթըգ քէնտիսի իչին հիչ պիր սէլամէթ թարիգի գալմայաճագընը հիսս իթմէքտէ վէ Ժօզիանըն տախի պու իշտէ մէտխալի օլուպ ալնը աչըգ եիւզիւ բաք օլարագ կէլմէսինի միւքէրրէրէն սէօյլէմէսինտէն վէհիմ պիր նէթիճէ հասըլ կէլէճէյինի անլամագտա ըտը:

Գօնթ տը Կօռաղըն իպրազ վէ թէէտիյէսինի թալէպ իյլէտիյի իւչ միլիօնլըգ չէքին թէէտիյէ օլունամայաճաղը պէտիհի օլտըղը կիպի , մէրգումըն պու թալէպինտէ ըսրար իտէճէյի վէ հիչ պիր թէսվիյէ թարիգի գապուլ իթմէյէճէյի տախի ղահիր օլտըղընտան , չու հալտէ պանգանըն իլանը իֆլաս իտէրէք մուհասէպաթըն թէտգիգինէ վէ խուսուսաթը վագըանըն մէհքէմէ մա'րիֆէթիյլէ րույէթ օլունաճաղընա Օկիւսթ Պաեօս գանի օլմագտա իտի ։

Պիր լահզատա հիսսէտարլարա հիչ պիր հիսսա միւսթէնէտ օլմայարագ , սախթէ տէֆթէրլէր վէ հիսապլար իլէ թէվզի՛ օլունան թէմէթթիւ աքչէլէրինի վէ հիսսէտարան մէճլիսինէ կէօստէրիլէն եալան րափօրթօլարը վէ նիզամնամէյէ մուղայիր օլարագ վէրիլէն իգրազաթը վէ նուֆուզը , վէ ֆագաթ թէտիյէի տէյնէ միւգթէտիր օլմայան քէսանա գարշըլըգ օլարագ վէրիլէն մէպալիղի միզանը խորաքա վուրուպ , պունլարըն քեաֆֆէսինտէն մէս'ուլ օլտըղընը , վէ ժօզէֆինը՝ թանըյալըտան պէրու իշլէրէ վէ մէմուրլարա տիգգաթ վէ նէզարէթի լազըմէյի իճրա իթմէմիշ պուլունտըղընը խաթըրընա կէթիրէրէք , պու պապտէ բէնչէի գանունտան գուրթուլամայաճաղընը վէ նէթիճէսի իֆլաս վէ նամուսըզլըգ վէ հապս օլուպ ժօզէֆինտան տա այրըլարագ պիր տահա օ էօմրէ վէ սէրվէթէ նա'իլ օլամայաճաղընը , վէ պիր իւմիտ ճիհէթի գալմայարագ , սէֆալէթ վէ զարուրէթլէ ուղրաշմաղա մէճպուր օլաճաղընը տէրինճէ միւթալաա իյլէտի ։ Գունտան մատա չիտտէթի աշգընտան տէլիլիկ օլտըղը պիր սըրատա եաղմըշ օլտըղը մէքթուպ տախի խաթըրընա տիւշէրէք , պու մէքթուպըն տա քէնտի ալէյհինտէ պիր սիլահ մագամընտա գուլլանըլաճաղընը , վէ բօլիս միւտիրի մատամ Պօվէօյին գաթլի մէսէլէսի կիպի վէլվէլէ էնտազ պիր մէսէլէտէ իտիլէն եանլըշլըղըն ղահիրէ չըգարագ , եալանճը չահիտ մագամընտա քէնտիսինի պիլթէվգիֆ Ֆրանսա հիւքիւմէթինէ թէսլիմ իտիլմէսինի Ալմանեա հիւքիւմէթինտէն թալէպ իտէճէյինի տիւշիւնէ տիւշիւնէ օթէլէ մուվասալէթ իյլէտի . վէ գանապէնին պիր ուճունա տէվրիլտի գալտը ։ Տէվրիլիրքէն ճէպինտէքի սէրթ պիր նէսնէտէն ինճինէրէք , ժօզէֆինա կիթմէզտէն էվվէլ ճէպինէ գօմըշ օլտըղը տապանճա օլտըղընը անլատը . Ժօզէֆինտան գաթ'ը իւմիտ իթմիշ օլտըղը հալտէ տապանճայը պօշալթըպ հէլաքը նէֆսա իթմէքլիյէ քէնտինճէ գարար վէրտի ։

Մուախխարէն մասանըն պաշընա կէչիպ Ալմանճա օլարագ պէր վէճհի զիյր եազտը ։

« Պէն Բարիստէքի Գօնգօրտ պանգասընըն միւտիրի իմ ։ Վիէն-
« նա վէ Պէրլին պանքէրլէրիյլէ պիլ իթթիֆագ մէզքիւր պանգանըն
« ումուրընը թէսվիյէ իտէպիլմէք իւմիտինտէ իտիմ ։ Լաքին ալմըշ
« օլտըղըմ պիր թէլէկրաֆտան , պանգանըն թէսվիյէսի ղայրը միւմ-
« քին պիր գարըշըգլըգ վուգու պուլմըշ օլտըղընը խապէր ալտը-
« ղըմտան , նամուսըզ եաշամաղա կէօյնիւմ րազը օլմատըղը իչին
« հէլաքը նէֆսէ գարար վէրտիմ ։ »

« Պէրլին . . . 1883 . »

ՕԿԻՒՍԹ ՊԱԵՕՍ

Գունը եազտըղտան սօնրա , սօղուգ ղան իլէ տապանճայը ալնընա թութուպ պօշալթը վէրտի ։

Զուհուր իտէն կիւրիւլթիւտէն օթէլին խալգը կէլտիկլէրի արատա , պանքէր Օկիւսթ Պաեօս ճան վէրմէքտէ իտի ,

21

Գօնթ տը Կօռաղըն համիլ օլտըղը չէք Գօնգօրտ պանգասը թարաֆընտան թէսվիյէ օլունմայըպ տա , բրօթէսթօ իտիլմէք իւզրէ մուգավէլաթ մուհարրիրլիյինէ թէսլիմ օլունտըղը կիպի , պանքէր Օկիւսթ Պաեօսըն քէնտինի թէլէֆ իթմիշ օլտըղը խապէրի Բարիստէ հէր թարաֆա եայըլտը ։

Բէք չօգ սարրաֆլարըն վէ թիւճճարըն մէզքիւր պանգատա աքչէլէրի պուլունտըղը ճիհէթլէ , պու հալ պօրսատա բէք զիյատէ սույը թէէսիր իտիպ , մէզքիւր պանգա իլէ , պիր չօգ ուֆագ թէֆէք շիրքէթլէրին տէ իֆլաս իտէճէքլէրի վէ բիյասատա բէք պէօյիւք պիր գարըշըգլըգ վուգու պուլաճաղը մուհագգագ իտի ։

Օտուն վէ քէօմիւր թիճարէթիյլէ մէշղուլ օլան Ժան Պօրէլ , էքմէքճի ֆուրունլարընտան պիրինէ օտուն թաշըմագտա օլան արապալարըյլա պէրապէր կիտէրքէն , պանգանըն պաշընա կէլէն ֆէլաքէթի եօլտա խապէր ալարագ տէլի տիվանէյէ տէօնիւպ , մաղազասընա ավտէթ իտէրէք , զէվճէսի գօճասընըն սօղուգ չէհրէսինի կէօրտիւքտէ պէօյլէ պիր պէլայա ուղրամըշ օլտըգլարընը տէր-

հալ հիսս իլէ, գոճասընա խիթապէն. — Նէ՞ օլտուն, անսըզըն խաս-թալանտը՞ն մը. հէքիմէ խապէր կէօնտէրէյի՞մ մի:

Ժան Պօրէլին նութգա մէճալի գալմամըշ օլտուղունտան, պա-շըյլա խասթա օլմատըղընը իշարէթ իթթի, վէ զէվճէսինին բուրա-յը խուզէրինէ ճէպինտէն պիր ղազէթա չըգարըպ մէրգումէյէ ու-զաթտը:

Ղազէթանըն պաշընտա իրի հարֆլէր իլէ:

ԴՕՆԴՕՐՏ ՊԱՆԳԱՍԸՆԸՆ ԻՖԼԱՍԸ ՎԷ ՄԷԶՔՈՒՐ ՊԱՆԳԱՆԸՆ ՄՈՒՏԻՐԻ Մ. ՕԳԻՒՍԹ ՊԱԽՕՍԸՆ ՀԷԼԱՔԸ ՆԷՖՍ ԻԹՄԷՍԻ ([illegible]) — տէյու մուհարրէր օլտուղուն-տան, Մատամ Պօրէլ պունը կէօրիւր կէօրմէզ, զէվճինին պուլունտու-ղու հալը յէիս իշթիմալըն սէպէպինի թէքրար անլայըպ վէ քէնտի-սի տախի օ անտէ կիրիֆթարը յէիս օլուպ.

— Պաթտըգ, պիթթիք. — տէյու պաղըրտը:

Պիր չէյրէք գատար իքիսի տէ սէսսիզ սէտասըզ օթուրտուգ-տան սօնրա. — Կէօրտի՞ւն միւ, գարը. օ փարա պիզէ ուղուր կէ-թիրմէտի, սէպէպի տէ սէն սին:

Մատամ Պօրէլ քէմալը հիտտէթլէ աղաղա գալգըպ. — Եվէթ պէն սէպէպ օլտում, պէն սէպէպ օլտում. Գըզըմըզ կիւզէլ վէ միւ-թէպէր գըզլարըն արասընա եէթիշմէք իսթէտիյի հալտէ, պու ար-զուսընը իհմալ իթմէմէք միւմքի՞ն մի իտի. գըզըմը զէնկինլէրէ սէվտիրմէմ իշին, օ մա՛սումըն ճէվր ու ճէֆա չէքմէսինէ րազը օլա-պիլի՞ր մի իտիմ. — տէտիքտէն սօնրա, սինիրլէրի տէհշէթլի սուրէթ-տէ չարբընմաղա պաշլայարագ վէ տիշլէրի գըճըրտատարագ եարալանան վահշի հայվան միսալի խըրլամաղա պաշլատը:

Վիգթօր տէ Գլէրին ագլընա խըֆֆէթ կէլմիշ օլտուղունը պիլ-խիթխիպար, մէխուսէն քէօշքտէ տօլաշըպ տուրմագտա օլան քէօմիւր-ճիւ գըզը Ագլաէ, մէզքիւր խըրըլտըյը իշիթտիքտէ, հէման չանը վուրուպ խըզմէթքեարլարը չաղըրտը իսէ տէ, ճիւմլէսի վալիտէսի-նին նէզտինտէ պուլունտուգլարընտան, Ագլաէնին տաիրէսինտէն կէ-լէն չան սէսինէ գուլագ պիլէ ասմատըլար: Ագլաէ իսէ քէօշքտէն չըգըպ հըվէ տօղրու սէյիրթէրէք, օլանճա սէսիյլէ պէսլէմէսինի չա-ղըրտը:

Էվին գապուլարը աչըգ օլուպ, էվտէ իսէ քիմսէ պուլունմատը-ղընտան, չըգան կիւրիւլթիւնիւն մաղաղատան կէլտիյինի անլայա-րագ, Ագլաէ հէման օրայա գօշտը:

Մատամ Պօրէլ էօյլէ պիր հալէ տիւշմիւշ իտի քի գըզընը պի-լէ թանըյամատը. Հէքիմ կէլմիշ եէթիշմիշ վէ թէհլիքէլի պիր շէյ օլմայըպ, սինիր չարբընթըսընտան իպարէթ օլտուղունը պէյան իյ-լէմիշ իտի:

Ակլաէնին կէօզիւնէ թէսատիւֆէն ղազէթա իլիշտի. Դօնդօրֆ պանգասընըն իշլէրինէ օլտուգճա վագըֆ օլտուղունտան, վէ Օկիւսթ Պախօսըն, վալիտէսինին պանքէրի օլտուղունը պիլտիյինտէն, ղազէթա-նըն պաշընտաքի իպարէյի օգուր օգումազ, պէօյլէ պիր պէլայա ուղրամըշ օլտուգլարընը ֆէհմ իյլէտի:

Թէսավվուրաթը վագըասընըն քեաֆֆէսի պէրհավա օլաճաղը-նը ֆէհմ իթմիշ իսէ տէ, Կրաթիէն տէ Գլէրէ փէք զիատէ իթիմատ վէ էմնիյէթի օլտուղունտան, մէրգում քէնտիսինի փէք զիատէ սէվ-տիյի ճիհէթլէ լազըմ կէլէն մէպլաղը վէրիպ քէնտիլէրինի գուր-թարաճաղը խաթըրընա կէլտի:

Աղշամա տօղրու Մատամ Պօրէլին ագլը պաշընա կէլիպ, տէ-րին տէրին տիւշիւնմէյէ պաշլամըշ ըտը: Զէվճի իսէ մաղաղատա օճաղըն պաշընա կէչմիշ, հիչ պիր շէյ եազմաղա միւգթէտիր օլմա-տըղընտան տալայըպ տուրմագտա ըտը:

Ագլաէ էվինտէ պիր մէքթուպլա վալիտէսինին նէզտինէ կէլիպ, օտատաքի պէսլէմէյի տըշարը չըգարտըգտան սօնրա, եաթաղըն պաշընտա օթուրտը.

— Պիր աղ ճիտտի սուրէթտէ գօնուշալը՞մ մը.

— Վալիտէսի միւթէաճճիպանէ. — Կէօրիւշէլիմ, գըզըմ:

— Պու սապահ անասընըն քէյֆինի պօզմըշըըն, էօյլէ՞ մի. Նի՞-չին ճէվապ վիրմէյօրսըն, սէնին տէրտինէ տէրտաշ օլա՞մազ մը-յըմ:

— Շիմտիյէ գատար իշլէրիմիզէ հիչ միւտախալէ իթմէմիշ օլ-տուղըն ճիհէթլէ . . . :

— Տօղրու տըր. լաքին շիմտիյէ գատար իթմէմիշ իսէմ, շիմ-տէն սօնրա խռէպիլիրիմ . . . սէնի պայըլմըշ կէօրտիւյիւմտէ, ա-րիգ ու ամիգ տիւշիւնմէյէ պաշլատըմ. Եանըմտա պիր ղազէթա կէօրտիւմ, աղտըմ օգուտըմ վէ պանգանըն իֆլասըյլա միւտիրինին հէլաքը նէֆս իթմէսինտէն նաշի օ հալէ կէլմիշ օլտուղունը անլատըմ. Եանըլմը՞շմըյըմ:

— Խայըր:

— Տէմէք քի պիր չօգ զարարըմըզ վար:

— Բէք չօգ ։

— Իշլէրինիզէ սէքթէ կելէճէ՞ք մի ։

— Պէլքի ։

— Պու պապտա պիրազ թաֆսիլաթ վէրէպիլի՞րմիսին ։

— Մէմնունէն ։ Պիզիմ կիպի թիճարէթլէ մէշղուլ օլան քէսան, մուշթէրիլէրին բարայը ալըր, թիճճարա վէրիրիզ . լաքին իշիմիզի տէօնտիւրմէք իչին լազըմ կէլէն սէրմայէ իլէ թէրաքքիւմ իտէն քարըմըզը պանգայա թէսլիմ իտէրիզ վէ ֆա՛իզ ալըրըզ ։

— Էյ սէրմայէնիզին մէճմուը Պօնդօրտ պանգասընտա՞ մը դըր ։

— Հէման քըսաֆֆէսի ։

— Թէհլիքէլի չէյ ։

— Մահվ օլուրզ . պաթարըզ ։

— O տէրէճէլէրէ կէլտի՞ք մի ։

— Շիւպհէսիզ . վաքթի պիր չօգ պօրճլարըմըզ վար . վաքթ ու զէմանըյլա թէէտիյէ իթմէտիյիմիզ հալտէ, իֆլաս իտէճէյիզ ։ Թէէտիյէ իտէմէյէճէյիմիզէ տէ չէքք ու շիւպհէ եօգ ։

— Շայէտ օ պօրճլարը վաքթ ու զէմանընտա թէէտիյէ իտէճէք օլուրսաք, թիճարէթէ տէվամ իթմէք մումքին օլա՞մազ մը ։ Եինէ սէրվէթ սահիպի օլա՞մազմըյըզ ։

— Լայըգը վէճհ իւզրէ թէսարրուֆ իտէճէք օլուրսաք, պէլքի . լաքին պէօյլէ չէյ խաթըրա պիլէ կէթիրմէմէլի . չիւնքի շիմտիքի հալտէ պիզէ եիւզ պին ֆրանգ լազըմ տըր . պու բարայը նա՞սըլ թէտարիք իտէպիլէճէյիզ ։

— Պէն թէտարիք իտէրիմ ։

— Սէ՞ն մի . Նէ՞րէտէն պուլաճագսըն ։

— Վիգօնթ տէ Գլէր տօսթըմըզ տըր ։ Պու սըրատա պիզէ իմտատ իտէճէյինէ էմին իմ . քէնտիսինէ եազըրըմ քի, հէման կէլսին ։

Մատամ Պօրէլ, վիգօնթըն պէօյլէ պիր մուավէնէթտէն կէրի տուրամաճաղընա տա՛իր ալամէթի թէրէտտիւտ կէօսթէրմէտի . լաքին Ակլաէնին՝ վիգօնթա մէքթուպ եազմաղա նէ ճիհէթլէ սէլահիյէթի օլապիլէճէյինի սուալ իտէմէտի ։

— Վիգօնթ տէ Գլէրին պու տավէթէ իճապէթ իտէճէյինէ էմի՞ն միսին ։

— Ղայէթ էմին իմ . վիգօնթ տէ Գլէր կէլիր, պիզի պու պէ-

լատան գուրթարաճագ տըր . – տէտիքտէ, Մատամ Պօրէլ պիրազ ճէսարէթ ալտը . զիրա պուլընտըղլարը հալ ղայէթ թէհլիքէլի պիր հալ ըտը ։ Ակլաէնին սէֆահաթը վէ նագըտ մէսրաֆ վէ մէսարիֆաթը ֆէվգէլատէ վէ թէվսիի թիճարէթ եիւզիւնտէն իհթիեաթ աղչէսի սարֆ իտիլմիշ, վէ ճէսիմ պիր զարարա թէհամմիւլ իտէպիլմէյէ իգթիտար ղալմամըշ ըտը . լաքին խարըճտան մուավէնէթ օլուրզը վէ Ակլաէտէ պիր տա աղըլանէ հարէքէթ իթտիյի հալտէ, վուգու պուլան զարարըն գափանապիլէճէյի մէ՛մուլ իտի ։

Երթէսի կիւնիւ աղշամա գատար կէլէն կէօրիւնէն օլմատը ։ Ակլաէնին թէլաշը կիթտիքճէ արթմագտա ըտը ըսա տա, նէ օ կիւնիւ, նէ ֆէրտասը կիւնիւ վէ նէ տէ իւչիւնճիւ կիւնիւ քիմսէ կէլիպ չըգմատը . աճապա վիգօնթ թէքրար խասթալանմըշ մը տըր տէյու Ակլաէ տիւշիւնիւպ տուրմագտա ըտը ։

Տէօրտիւնճիւ կիւնիւ, Ակլաէ վալիտէսինին նէզտինէ կիտիպ . - Զարէ եօգ, հէր հալտէ վիգօնթը կէօրմէլիյիմ ։

— Նա՞սըլ կէօրէճէքսին, էվինէ՞ մի կիտէճէքսին, ճա՛իզ տէյիլ, զէվճէսինի թանըրմայըզ ։

— Պիրիսիյլէ խապէր կէօնտէրմէլի ։

— Քիմի՞ կէօնտէրէլիմ ։

— Միսս Գլայն պու կիւն էօյլէ թաամընա կէլէճէք օնը կէօնտէրիրիմ. վիգօնթ օնա մուխալիֆէթ իտէմէզ ։

Մատամ Պօրէլ իթիրազա ճէսարէթ իտէմէտի ։

O կիւնիւ Միսս Գլայն իլէ եէմէքտէն սօնրա պիր տանէ չէքիլիպ, խայլըճա գօնուշտուլար, վէ վիգօնթըն պու սուրէթլէ հարէքէթ իթմէսինտէն տօլայը, մէրգումէ տախի տուչարը հիտտէթ օլարագ . - Սիզ մուսթէրիհ օլունըզ, մատմուազէլ . պէն վիգօնթը հէր հալտէ պուրայա կէթիրիրիմ. - տէտի ։

Ֆիլ հագըգա աղշամ ուսթիւ վիգօնթ Կրաթիէն զուհուր իթտի ։

Ակլաէ թէրաչչատա վիգօնթը պէքլէմէքտէ օլտըղընտան, մէրգումըն պաղչէտէն կէչտիյինի կէօրտիւքտէ բէք չապուգ թանըյամատը ։

Վիգօնթըն սըֆաթընտա վէ հալինտէ վուգուա կէլէն թէպէտտիւլտէն տօլայը Ակլաէ տուչարը էսէֆ վէ քէտէր օլտը ։ Կէօզլէրինի գապալըպ, հաղըն հաղըն տիւշիւնմէյէ պաշլատը . Կէօզլէրինի աչտըգտա, Կրաթիէն գաչըղընտա տուրմըշ, պարիտ վէ ֆիւթու-

սըղ պիր թավըր վէ ղարարղըրալանէ պիր չէհրէ իլէ մէրգումէնին եիւզինէ պագմագտա ըտը:

Նիհայէթ . – Նէ՞ վար . – տէյու սուալ իթթի :

— Ա՛հ, Կրամթիէն . սէնի կէօրմէյէ բէք զիեատէ իհթիեաճըմ օլտուղը հալտէ, սէնին պունճա զէման կէլմէմէն . . .

— Պէն կէլմէմիշիմ տէյու, Ամէրիգալը միսս Գլայնա սըրր աչ-մագ ճա՛իզ մի իտի . Պիր տուզագ գուրմագ իսթէմիշտին, քի պէնի պուրայա կէթիրթմէյէ մէճպուր իտէյտին :

— Տօղրը տըր :

Վիգօնթ տէ Գլէր էօնիւնտէ պուլունան մասասը չէքտէթէ պիր խումրուգ էնտախտէ, մասա բաշը բաշնա օլտը:

— Այլահ պէլամը վէրսին, համիլէ իսէն, պէնիմ նէ՛ վէզիֆէմ:

— Ա՛հ, պանա՛ մը սէօյլէյօրսըն . սէ՛ն միսին սէօյլէյէն . տէմէք քի սէն աչըգ պիր աւամ ըմըշըն :

Կրամթիէն պու սըրատա պիր վէլվէլէ սահնա չըզգմասընտան գօրգարըզընտան, թէպտիլի թավըր վէ մէսլէք իտէրէք վէ Ակլաէնին էլինի թութարագ զայէթ մուլայիմանէ .

— Պանա աֆվ էթ . մէզլալըմ իրի բաղրմագ գայըրճանա գա-տար խագլաշմըշ ըտըմ: Անճագ չիմտի պիրազ քէտի գուվվէթ ի-տէպիլիմիշիմ: Հիտտէթ միզաճ պիր քիմսէ իմ:

— Նէ՞ տէմէք, խասթա՞ մը ըտըն . սէն պու գատար թէհլի-քէլի խասթա ըտըն տա պէնիմ խապէրիմ եօ՞գ մը :

— Շիմտի պէնիմ խասթալըղըմը պիր թարաֆա պըրագ . պէն-տէն նէ՞ իսթէրսին, օնը սէօյլէ տէտիքտէ, Ակլաէ՝ ուզըրտըղլարը զարար վէ զիեանտան պաշգա պաշլամը :

— Տիւչարը զարար օլան խալքըղ սիզ տէյիլ սինիզ . Օկիւսթ Պաէօսըն վէֆաթը վէ Գօնգօրտ պանգասընըն մահվը եիւզինտէն պէն տէ պաթթըմ կիթթի :

Ակլաէ պու սըրատա, գօնթըն բաղտը գալտըրտը հալտէ, զէվճէսինէ հիտտէթ իսթիտաճ իլէ կէչինմէյէ մէճպուր օլաճաղընը տէրհալ խաթըրընա կէթիրէրէք, թաւրիֆի նազգապիլ պիր մէեու-սիյէթէ կիրիֆթար օլտը .

— Սիզ տէ մի զարար ուզրատընըզ . սի՛զ տէ մի . ա՛հ, էյէր պիզէ մուավէնէթ իթմէյէճէք օլուրսան բէրիշան վէ մահվ օլաճա-ղըզ:

— Իսթէտիյինիզ չօգ պիր չէ՞յ տիր :

— Մարքիզ տը Սարլօվէզէ վէրէճէյիմիզ աղչէ իլէ պէրապէր եիւզ պին ֆրանգ քիֆայէթ իտէր իմիչ:

Կրամթիէն՝ եիւզինիւ էքշիթիպ . – Պու գատար բարամ եօգ վէ պուլամամտա . պէնճէ խարաբլըճըք պիր չէյ վար ըսա, օտա մարքիզ տը Սարլօվէզ իլէ կէօրիւշիւպ, վաքէ իսթիհսալ իթմէք-տէն իպարէթ տիր :

— Էյ նէ՞ վագըթ ճէվապ ալապիլիրիզ.

— Միւմքինի մէրթէպէ չապուգ ճէվապ իթտասընա զայրէթ ի-տէրիմ:

— Ճէվապը պիզզաթ քէնտին կէթիրէճէքսին . տէյի՞լ մի :

— Քէնտիմ կէլէմէմ անիմա, խազարըմ:

— Քէնտին նի՞չին կէլմէյօրսըն: Նիյէթին պէնիմ իլէ գաթ՛ը մինասէպէթ իթմէ՞ք մի տիր :

— Իհթիեաթա րիայէթէն մուվագգաթ սուրէթտէ գաթ՛ը մինասէպէթ իթմէք լազըմ կէլիյօր :

Ակլաէնին պէնզի քիւամիլէն ուչուպ տէտի քի . – Համիլէ օլ-տըղըմը պիլի՞յօրմըսըն .

— Էօյլէ պիր պէլաեա կիրիֆթար օլմըշսըն քի, էլիմտէն պիր շէյ կէլմէզ :

— Էլինտէն պիր չէյ կէլմէ՞զ մի: Էյ իթտիյին վաատլարը ու-նութթո՞ւն մը: Գարը պօշամագ հագգընտաքի գանունըն թատիւ-գի ագիպինտէ զէվճէնի պօշայըպ, պէնիմ իլէ ագտը իզտիվաճ ի-տէճէյինի վաատ իթմէ՞միշ մի իտին:

— Էվվէթ, նիյէթիմ էօյլէ իտի . լաքին օ վագըթտան պէրու նէլէր օլտը, նէլէր կէչտի:

— Նէլէ՞ր օլտը:

— Էվվէլա տաչըղ օլտուղում խասթալըգ . էթրաֆըմտա պու-լունանլար պէնի հիւմմիւ տուրէթլէ թէտավի իթտիլէր . Ֆամիլեա քէյֆիյէտի պօշ պիր քէյֆիյէ օլմատըղընը անլատըմ . Ֆամիլեամըն պունճա իգտամաթընա մուգապիլ պէն տէ միլեարա վէզիֆէտար ըմ:

— Նէ՞ կիպի վէզիֆէ իլէ մուքէլլէֆսին .

Կրամթիէն զիատէսիյլէ սըգըլմագտա պուլունուպ . – Վիգօնթէսը պօշանարագ էլին իչինտէ մինասիպէթսիզ անվալ մուգտարինէ սէ-պէպիյէթ վէրմէյէ սէլահիյէթիմ եօգ տըր : Նէ չարէ, մատամ քի օ էվտէ պուլունմըշըմ, հէրքէսին միզաճընա կէօրէ հարէքէթ իթ-մէյէ մէճպուրըմ .

— Էվվէլլէրի պու սուրէթլէ իխտարէի լիսան իթմէյօրտըն ։
— Սէրպէսթիմ զաննէտիյօրտըմ. հալ պու քի տէյիլ իմիշիմ ։
— Տէմէք քի տահա պաշգա սէպէպլէր տէ վար տըր ։
— Շիւպհէսիզ .
— Օ սէպէպլէրին տէ հանկըլար օլտուղունը անլամագ իսթէրտիմ. Իհթիրազ իթմէ , սէօյլէ պիրազ տահա թահամմիւլէ իգթիտարըմ վար տըր ։
— Սէօյլէյիմ. սէօյլէյիմ. վէ հաթթա նէֆրէթ իթտիյիմ զէվճէմ պու կիւն ինտիմտէ պէք մուգատտէս վէ շանը հիւրմէթ տիր ։
— Նիչին ։
— Չիւնքի րահմինտէ պիր էվլատ թաշըմագտա տըր ։

Աքլաէ ահագա գալգմագ իսթէտի իսէտէ , տիզլէրի թիթրէյիպ յինէ տէվրիլի վէրտի . վէ պիր միւտտէթճիք սօնրա . – Նէ եալանճը , ղատար վէ խա՛ին ատամ իմիշսին ։ Պիր թարաֆտան պէնի եալանլարըն վէ աշըգանէ իֆատէլէրին իլէ ալտաթմագա սավաշըրըն սըրատա , տիկէր թարաֆտան տա , պունը սէօյլէր իլէ պիր պաշգասընը տա ալտատըյօրմուշսըն , նէ պէօյլէ պէտպախթլըգ , լաքին պու հալէ միւսթահագգըմ . իշթէ մահվ օլտում պիթթի . – տէյիպ եօլլու կիպի եըղըլըպ գալտը ։

Կրաթիէն պըրագըպ սավուշմագ իսթէտի իսէտէ , ճէսարէթ իտէմէտի ։

Անճագ Աքլաէնին պայըլըպ վէ ղաաֆը հալի չօգ սիւրմէյիպ , տամարլարընտա ճէվէլան իտէն գան անասընըն գանը օլտուղունտան հէման տիրիլիպ , գալգըպ վէ քէնտիսինի պուննա պէլալարա ուղրաթան խայինին կէօզլէրինտէն աթէշ սաչարճասընա , եարալանմըշ պիր արսլան միսալի գափույա գօշուպ , – Իմտատըմա եէթիշ . վա՛ լիտէճիյիմ , իմտատըմա . – տէյու օլանճա սէսիյլէ պաղըրմագա պաշլատը ։

Կրաթիէն պաշընա կէլէն ֆէլաքէթին տէրէճէի աղամէթինի անլայըպ , պէնճէրէտէն աթլայարագ գաչմագ իսթէտի իսէտէ , Աքլաէ մէրտանէ էլլէրինտէն գավրայըպ , սալը վէրմէմէք իչին ուղրաշապիլտիյի գատար ուղրաշըր ։

Աքլաէնին պաղըրըշընտան , էվին իչինտէ պիր կիւրիւլթիւ հիւսուլէ կէլտիյի միսիլլու , մատամ Պօրէլ գըզընը էօլտիւրիւյօրլար զաննըյլա տիվանէ կիպի քէօշքէ հիւճում իթթի ։ Զէվճի տախի արգասընտան գօշտը ։

Մատամ Պօրէլ , գօրգուսունտան տօնմուշ գալմըշ օլան Կրաթիէնին հալինի կէօրտիւքտէ , հագըգաթի հալ նէտէն իպարէթ իտիւյինի անլայըպ , ազիմ պիր խէլէճանլա տուչար օլտու իսէտէ , միւտտէթի գալիլէ զարֆընտա աքլընը պաշընա թօփլատը ։

Օտանըն պիր քէօշէսինտէ Աքլաէ տիվանէ կիպի էթրաֆա պագըպ տուրմագտա իտի ։ Մամաֆիհի վալիտէսինի թանըյարագ հէման գօշուպ պօյնունա սարըլտը . վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլայարագ տէտի քի . – Շու խա՛ին պիզի մահվ էթթի , հէփիմիզ մահվ օլտուգ խուսուսիյլէ պէն ։

Պիչարէ գարը գըզընը թէսէլլի իթմէյէ պաշլատը իսէտէ , Աքլաէնին գուլագընա հիչ պիր շէյ կիրմէյիպ . – Պիթտիք , պիթտիք . պըրագ պէնի , նէ՞ օլտուղունը պիլմէզսին . . . վէ պիլէմէզսին . . . պէն պունտան պէօյլէ սէնին գըզըն օլմագա շայէսթէ տէյիլիմ . . . Համիլէ իմ . . . վէ պու հալիմտէ պու ալչագ ատամ պէնի թէրք իտիյօր ։

Մօսիէօ Պօրէլ պու սէօզլէրի իշիթտիկտէ , աթէշա տէլի կիպի օլուպ . – Ա՜հ . գըզըմըն նամուսը պէրպատ օլմըշ . գըզըմը րէզիլ ու րըսվայ իթմիշսին , էօյլէ՞ մի . – տէյէրէք , պիր խիշմ իլէ գավրայըպ , Կրաթիէնին պաշընա գագտըրը վէրտի վէ հիտտէթ վէ եէյսինտէն նէ եափաճաղընը շաշըրարագ . – Ա՜հ . . . խային հէրիֆ . . . գըզըմը պու հալէ գօյտուն , էօյլէ՞ մի , շիմտի արթըգ իպլիսլէ կէօրիւշէլիմ . – տէտիքտէ , Մատամ Պօրէլ աճէլէ կիրիպ . – Պըրագ շունը , Պօրէլ , պու խայինի էօլտիւրմէքտէն իսէ , ինթիգամ ալմագ իչին պաշգա թէտպիրիմիզ վար տըր . պու թէտպիրի պէն մէվգիի իճրայա գօյըմ . սէն միւսթէրիհ օլ . – տէյէրէք , գարըսը կէօնտէրիպ . – Տէֆ՛ օլ շուրատան . պէն շիմտի կիտէր վուգուի հալի միւտտէիի ումումիյէ իխպար իտէրիմ ։ Գըզըմը պու հալէ գօյան սէն սին . գապահաթ պէնտէ օլտու քի , սէնին կիպի խայինէ էմնիյէթ իթմիշիմ ։ Պու իշլէր պէօյլէ եալընըզ պագըշլա կէչէճէ՞ք մի զաննիյօրսըն . Չօգ սիւրմէզ . սէն հալինի կէօրիւրսին . – տէյէրէք , տէհշէթլի պիր սուրէթտէ եումրուգլարընը Կրաթիէնէ կէօսթէրտի ։

Կրաթիէն գօրգուսունտան տիվանէ կիպի օլուպ . – Նէ՞ եափապիլէճէքսին ։

— Էլիմէ ճէլլատա թէսլիմ իտիպ , գաթլէտտիրտէ քէլլէնին քէսիլտիյինի կէօրէճէյիմ ։

Ախլաք սէֆիրին ուզէրինտէ պայըլմըշ գալմըշ ըտը : Բէտէնի աղլամագտան գըրըլմա պազմագտա ըտը :

Մատամ Պօրէլ զէվճինէ խըթապէն .

—Պօրէլ, շու խայլի տէֆ էթ . սագըն էօլտիւրմէ . չունքի պու սուրէթլէ էօլմէք օնըն ճանընա միննէթ տիր . օ մէ՛լուն պաշ-գա սուրէթլէ էօլիւմէ միւսթահագգ տըր : Սէն պէնիմ սէօզիւմիւ տինլէ ; քէնտի իշիմտէն էվվէլ պու ատամըն իշինէ մէշղուլ օլա-ճաղըմ . - տէյէրէք, խիզմէթճիլէրտէն պիրինի չաղըրըր . - Միսս Գլայն պուրատա՞ մը տըր . էյէր պուրատա իսէ , կէլսին պէն կէլինճէյէ տէյին լութֆէն գըզըմըն եանընտա օթուրսըն . սէն պէնիմ բալթօմ ըլէ շապգամը կէթիր . տըշարը չըգաճաղըմ . - տէտի :

Վիգօնթ ույգուտա կիպի արապասընա պինիպ մուֆարագաթ իթտի . վէ քէնտի քէնտինէ տէտի քի . - Աճապա պու ատամլար թէհտիտլէրինի մէյտանա իճրաեա գօեաճագլա՞ր մը, վէ պիր զէման պարա իչին եալան չէհատէթ իթտիքլէրինի հիւքիւմէթէ իգրար ի-թիրաֆ գաթիլ օլտուղումը պէեան իտէճէքլէ՞ր մի . Լաքին մէ՛մուլ իթմէմ քի պու թէհտիտլէր ճիտտի օլսուն . մատամ Պօրէլ զէքի պիր գատըն տըր . պէնտէն նէթիճէ ալմազ իչին հայաթա կիրմէքը թէհլիքէյէ կէօզիւնէ ալամազ . աշչըճը մուղաֆըզտա պուլըն-տուղլարընտան , պունլարըն մէրամը պէնի գօրգութմագտըր . էյիմ-տէն պարա գօրմագ տըր , Հէր հալտէ մատամ Մարանլէն պէնիմ օլտուղումու , շայէտ սիւքութ իթմէյէ րազը օլուրլարսա, նէ եա-պըլըմ եարըմ խըթէտիքլէրի ագչէյի թէտարիք իտէրիմ .

22

Գալաթէքի վուգուաթտան պիր սաաթ սօնրա մատամ Պօրէլ , բօլիս միւտիւրի Մ. Մէրինին նէզտինէ կիտիպ .

— Կէլտիյիմին սէպէպինի պէյան իտէյիմ : Պիր վագըթ սըպի եանի հիւքիւմէթի ալտաթտըմ . ճէսիմ պիր պարանը մուգապիլ , ճինայէթին վուգուա պուլտուղու կէճէ Գույյօր տը Գիշի իլէ Էյիզէ տէ Գօղ՛ար պաաժընըն քէօշէսինտէ զէվճէմին կէօրմիւշ օլտուղը շախս պարօն տը Բիւյմիրօլ օլտուղունու հէմ քէնտիմ սէօյլէտիմ , հէմտէ

գօճամա սէօյլէթտիմ : Լաքին եալան ըտը . կէօրտիւյիւմիւզ վէ մա-տամ Պօլէսին խանէսինէ կիրէն շախս վիգօնթ տէ Գլէր իտի :

— Կէօրտիւնի՞զ մի . սիզ տէ զէվճինիզ իլէ պէրապէ՞ր մի ի-տինիզ :

— Խայըր . լաքին եաթաճաղըմըզ զէման զէվճիմ պանա վու-գուը հալի հիքեայէ իթմիշ օլտըղընտան, Ֆէվգէլատէ մէրագա տիւշտիւմ . գալգտըմ պէնտէ աշաղը էնիպ մատամ Պօլէսին բէն-ճէրէսինտէն իչէրի պագտըմ . իչէրտէքի շախս պարօն տը Բիւյմիրօլ տէյիլ իտի . պարօն տը Բիւյմիրօլը բէք ալէա թանըր ըտըմ . վի-գօնթ տէ Գլէր իտի :

— Վիգօնթ տէ Գլէր օլտուղունա էմի՞ն միսինիզ .

— Ղայէթ էմին իմ :

— Կէօրիւշտիւ՞ն միւ .

— Էվվէթ :

— Օրատա՞ մը :

— Խայըր , պաղչէտէ :

— Նա՞սըլ :

— Մատամ Պօլէսին օթէլինին արգասընտաքի քիւչիւք պաղչէ-նին թա նիհայէթինտէ պիր մաղարա վար ըտը քի , մատամ Պօլէս օրատա ղալիպէ հըֆզ իտէր իտի , պու մաղարա պիզիմ տախրէմի-զէ մութթասըլ օլտուղընտան վէ գաթիլ օ թարաֆտան ֆիրար իթ-տիյինտէն կէօրտիւմ . տաամա ալաքէթ իտիպ ույուտըղտան սօնրա , տէհշէթլի պիր սէս իշիտիպ , հէման ըշըգտըմ գալգտըմ : Պիրխսինէ թէսատիւֆ իթմէմէք իչին օթէլին գափուսընտան վէ հավլուսըն-տան կէչմէք իսթէմէտիյիմտէն , աճապա պիր չէյ կէօրէպիլի՞ր մի-յիմ տէյու պաղչէ թարաֆընա կիթտիմ : Պաղչէտէ պիրիսի , տի-վարտան աշըղը թարաֆա աշմագա ուղրաշըյօր ըտը . հէման պաղ-չէյէ սէյիրթիպ , ֆիրար իթմէքտէ օլան շախսըն իւզէրինէ հիւճում իթտիմ . Կէօմլէյինին գօլընտան գավրատըմ ըսա տա , ղայէթ գուվ-վէթլի պիր ատամ օլտուղընտան , ադըլմա եուզիւմէ պիր եումրուգ եէրլէշտիրիպ սավուշտը . պէնտէ պայըլմըշ կիպի չայըրտըմ գալտըմ . ադըլըմ պաշըմա կէլտիկի զէման օ հէրիֆ սավուշմըշ ըտը . վէ լա-քին եէրտէ պէեազ պիր չէյ կէօրիւնմէքտէ իտի քի , ճէպ մէնտիլի օլուպ, քէօշէսինտէ տէ պիր վիգօնթ արմաարըյլա պէրապէր Կ. Գ. հարֆլարը իշլէնմիշ իտի . աճէլէթէն էվէ աւտէթ իթտիմ . պէօյլէ պիր չէյէ միւտախէլէ իթմիշ օլտըղըմտան տօլայը ղայէթ սըգըլըմըշ

ըտըր։ Իշ հիւքիւմէթին էլինէ տիւշտիւքտէ պէն տէ գէլճէմ տէ կէօրտիւկլէրիմիզի հուզուրը հաքիմտէ սէօյլէմէքտէն իճթինապ իթտիք։ Պարօն տը Պիւյմիրօլը շահիտլէր իլէ մուվաճէհէ իթմէք իսթէ մատամ Պօվէսին օթէլինէ կէթիրտիկլէրինտէ, գաթիլին քիմ օլտուղունու տէրհալ անլատըմ վէ լաքին գաթիլին քիմ օլտուղունու տիւշիւնմէյէ պաշլատըմ. կիւնտիւն պիրինտէ վիգօնթ տէ Գիւէր, մարքի տը Սալյօնըն էվինտէն չըգարքէն սըրատա թէսատիւֆ իթտիկիմտէ կէօրիւր կէօրմէզ, թանըտըմ. Խիւլասէքէլամ խալինըզ կիթմէքտէ իտի։ Պիր միւտտէթ պէն տէ արգասընտան կիթտիմ. Մուախխարէն եանընա եագլաշըպ տէտիմ քի. — Էլիզէ տէ Պօզ'ար Պալօսընտա-քի օթէլին պաղչէսինտէ կէչէն կէճէ մատամ Պօվէսի գաթըլ իթտիքտէն սօնրա պիր չէյ գըրրադմըշսընըզ։

Էօլիւ կիպի պէնզի պէմ պէեազ օլտը. վէ պիրազ սօնրա անճագ ճէվապ վէրէպիլիպ տէտի քի. — Պու նէ՞րէտէն չըգդը, եանլըշ օլմալը տըր, տէլի՞ միսինիզ, մատամ։

— Տէլի՞ մի. Հաթթա մուղայիրի օլարագ, ագլըմ թէմամըյլա պաշըմտա տըր, սէօյլէտիկլէրիմտէ բէք տօղրու տըր։

— Սիզ քի՞մսինիզ։

— Օթէլէ մուհթաճ օլան քէօմիւրճիւնիւն զէվճէսի իմ։ Ճինայէթին վուգու պուլտըղը կէճէ գօշուպ պաղչէյէ կէլէն վէ գօլընըզտան խագալախան վէ տիւշիւրմիւշ օլտըղընըզ մէնտիլի ալըպ հըֆզ իտէն պէն իտիմ։ Սայըզլայօրըմ տէյու զաննի իտէյօրսանըզ, եանըլտըղընըզը իսպաթ իթմէք իչին չիմտի կիտէր բօլիս միւտիրինէ վուգուը հալի հիքեայէ իտէրիմ. պագալըմ նէ՞ րէյ վէրիր. — տէտիմ։ Մէրգում ինքեարտա ըսրար իյլէտի. պէնտէ վազ կէչտիմ. տօղրը մարքի տը Սալյօնըն գօնաղընա կէլտիմ. գաբուճըյա պիր ալթըն վէրիպ, պիր ազ էվվէլ էվտէն չըգան չախըսըն իսմի նէ օլտըղընը սուալ իթտիմ։ — Մարքինին եէկէնի վիգօնթ տէ Գիւէր տիր. — տէտիքտէ, պունտան զիեատէ իսթիյզահա հաճէթ գալմատըղընտան վէ մէրգումըն խօտ պէ խօտ կէլիպ պէնի պուլաճաղընա գավիյէն էմին օլտըղըմտան խանէմէ ավտէթ իթտիմ։ Թախմինիմ տօղրու ըմըշ. մէրգում կէլտի, եիւզ պին ֆրանգ ալըպ մէնտիլինի իատէ վէ պաղչէտէ կէօրմիւշ օլտըղըմ չախըսըն պարօն տը Պիւյմիրօլ օլտըղընը թաստիգ իտէճէյիմի թէահհիւտ իթտիմ։

Պօլիս միւտիրի Մ. Մէրի, մատամ Պօրէլին պու հիքեայէսինի տըգգաթլըճա տինլէտիքտէն սօնրա.

— Էյ պու կիւն նէ սէպէպէ մէպնի կէլմիշ տէ մուգաատէման իթմիշ օլտըղընըզ շէհատէթտէ բուլունմադըղընըզը իգրար իտէյօրսընըզ. Եալան շէհատէթ գանունէն միւսթահագգը ճէզա օլտըղընը պիլի՞ր միսինիզ։

— Էվվէթ, պաշըմա կէլէճէյինի պիր ազ անլայօրըմ. լաքին պու խուսուստէ պէքլէտիյըմ մէնֆաաթ ուղրընա, հէր չէյէ բազըյըմ։ Պու մէնֆաաթըն տա նէտէն իպարէթ օլտըղընը սէօյլէյիմ. չէօյլէ քի, վիգօնթ տէ Գիւէր, հէր նասըլ ըսա գըյէթ կիւզէլ վէ հէնուզ եիրմի եաշընտա պիր գըզըմ օլտըղընը խապէր ալմըշ։ Էվիմէ կէլմէնին եօլունը պուլուպ, պիզիմ իլէ միւնասէպէթ բէյտա իթտի, րէֆթէ րէֆթէ էմնիյէթիմի թամամէն գազանարագ գըզըմը իղֆալ իլէ համիլէ պըրագմըշ։ Պու աճմայը հէնուզ պիր գաչ սաաթ էվվէլ խապէր ալտըմ։ Հէման գօշարագ պուրայա կէլտիմ, վէ մատամ Պօվէսին գաթիլի քիմ օլտըղընը իֆատէ իտէրէք ինթիգամ ալմագ իսթէտիմ. չիմտի էսկի չէհատէթիմի նէ սէպէպտէն հիւքիւմսիւզլիւյիւնիւ անլատը՞նըզ մը։

— Շիմտիքի իֆատէնին սահիհ օլտըղը նէ՞ մա՛լիւմ։

— Նէ՛ մա՛լիւմ մի. հէլէ պէնի օ խապիս իլէ պիր քէրէ մուվաճէհէ իտինիզ տէ պագալըմ ինքեարա ճէսարէթ իտէպիլի՞ր մի... զէվճիմտէ կէլիպ, պու վէճհ իլէ իֆատէի հալ իթմէյէ հագգը տըր։

— Սիզի պուրատա ալը գօմագա մէճպուրըմ։

— Էյէր պու սուրէթլէ ինթիգամ ալմագ միւմքին օլաճագսա, ճանըմլա միննէթ, թէվգիֆ իտինիզ. լաքին հիչ օլմազսա գըզըմտա պէրապէր պուլունսուն քի թէսէլլի իտէպիլէյիմ։

— Եարըն մէրգում իլէ մուվաճէհէ իթտիքտէն սօնրա թահթը քէֆալէթտէ օլարագ, սիզի սալը վէրէպիլիրիմ։

— Տէմէք օլուր քի վիգօնթ տէ Գիւէրի թէվգիֆ իթտիրէճէքսինիզ։

— Էվվէթ, շիմտի. լաքին եարընա գատար օլմազսա քի աղզընըզտան պիր չէյ գաչըրմայընըզ։

— Միւսթէրիհ օլունըզ, գըյպուպէթիմտէն նաշի մէրագ վէ թէլաշ իթմէսինլէր իչին էվէ պիր գաչ սաթըր չէյ խազմագլըղա միւսաատէ իտէ՞ր միսինիզ։

— Ճիւպհէսիզ. լաքին եազաճագլարընըզը օգումալըյըմ։

— Օգուխապիլիրսինիզ. — տէյիպ, մէքթուպը եազմաղա պաշլատը.

Պիր սաաթ սօնրա բօլիս միւտիւրի , միւթասարըֆ մուավինինին նէզտինտէ իտի ։

Միւթասարըֆ մուավինի ղայէթ միւգթէտիր վէ միւլթէֆիթ պիր քիմսէ օլուպ , միւտիւրին իֆատաթընը քէմալը տըգգաթլէ տինլէտի ։

Միւտիր . — Լազըմ կէլէն տէլայիլի տէտարիւք իթմիշիմ տիր . պինաէն ալէյհ Վիճտանէտտին Պէյի թէվգիֆ իթմէք իւզրէ ալանա պիր միւզէքքէրէ վէրմէլիսինիզ ։

— Վէրէյիմ . լաքին մէրգումու ասըլ տէլիլ էլէ կէչիրէպիլէճէյինիզէ էմի՞ն միսինիզ ։

— Էյէր մարքի տը Սալօն թարաֆընտան պիր մանիա զուհուր իթմէմիշ իսէ , տիրի օլարագ էլէ կէչիրէճէյիմէ էմինիմ . զիրա Վիճտանէտտին Պէյ քէնտի քէնտինէ իճրայը ատալէթէ գայըլ միւգթէտիր նամէրտան պիրի տիր ։

— Սիզէ էմնիյէթի քամիլէմ վար տըր . միւնասիպ կէօրտիւյիւնիւզ վէճհ իւզրէ հարէքէթ իտէպիլիրսինիզ . լաքին շուրասընը նազարը տըգգաթտան տուր իթմէ քի , պիր վագըթ պէք զիյատէ թէվէճճիւհ պուլմըշ օլան պու մէսէլէյի պու կիւն թէքրար գարըշտըրմագա չալըշտըղըմըզ հալտէ , նէթիճէսինտէ մուվաֆֆագյէթի թամամէ հուսուլէ կէլմէյէճէք օլուրսա խալգըն տիլինտէն գուրթուլամայըզ ։

— Սիզ միւսթէրիհ օլունըզ . — տէտիքտէն սօնրա եալընըզ պաշընա չըգըփ մարքի տը Սալօնըն խանէսինէ ազիմէթ իթթի ։ Մարքի նէրտիվէն պաշընտա տուրմուշ տըշարը չըգմագ իւզրէ իտի . Մ. Մէրիյի կէօրտիւքտէ տուշարը խըլէճան օլարագ , նէրէ տէվրիլմէմէք իւզրէ հէման պարմագլըղը եագալատը ։ — Պէնիմ իլէ մի կէօրիւշմէք իսթէրսինիզ ։

— Էվէ՛թ պէօյլէյէ օլմանըզ հաէտիլէ ըտըլն իլէ կէօրիւշմէք իսթէր իտիմ ։

Մարքի տը Սալօնտա սաապընա գարար չըգմագ իւզրէ գուվվէթ գալմայըփ , բօլիս միւտիւրինի իչ գապուլ սալօնլարըն պիրինէ իտխալ էյլէտի ։

Իքիսի տէ եալընըզ գալտըգլարընտա . — Պու տէֆա տախի պուրայա կէլիշիմին սէպէպինի անլայապիլտինի՞զ մի ։

— Խայըր , հիչ մալումաթըմ եօգ .

— Պէնի թէէսսիւֆ պիր վէզիֆէ իճրասը զըմնընտա կէլտիմ ։ Շիմտիյէ գատար հիւքիւմէթին էլինտէն գուրթուլմագա մուվաֆֆագ

օլմըշ օլան մատամ Գօլէսին գաթիլինի թէվգիֆ իտէճէյիմ . պու գաթիլ տէ եէյէնինիզ Վիճտանէտտին Պէյ տիր ։

Մարքի մահճուպիյէթինտէն էլլէրինի եիւզինէ գափայըփ աղլամաղա պաշլատը ։ Պիր գաչ տագիգէ սօնրա , տիվանէ կիպի պիր հալ վէ թավըր իլէ .

— Նէ՞ տէյօրսընըզ . միւտիւր էֆէնտի . . . պէօյլէ պիր ալիմ ֆէլաքէթ պիլմիմ պաշըմըզա՞ մը կէլմիշ ։

Մ. Մէրի մէթանէթէ մալիք պիր քիմսէ օլտըղը հալտէ , մարքինին կիրիֆթար օլտըղը հալը նէեա իւթմամը կէօրմէսինէ րըգգաթէ կէլտի իսէ տէ , միւտիւրինի մէրթէպէ պէլլի իթմէմէյէ ղայրէթ իթթի ։

Պաէտէհու մարքի տը Սալօն այագա գալգըփ սալօնտա կէզինմէկէ պիր գաչ տէօր եուրիւտիւքտէն սօնրա , միւտիւրին նէզտինէ կէլէրէք . — Նէտամէթիմիզտէ տէլիլ վար ըմըշ , պու տէլա՞իլ հանկըլար տըր , խայաթ իւտէմէյէճէյինիզէ ղայէթ էմինիմ ։

— Պօշ եէրէ քէնտի քէնտինիզի ալաթմայըն , զիրա պէք ղավի վէ միւքէմմէլ տէլիլէր վար տըր , օլմասա պիլէ , սիզ էհլը ըրզ վէ նամուսլը պիր զաթ օլտուղունուզ հալտէ , հիւքիւմէթ՝ չէհալէթ իչին սիզէ միւրաճաաթ իտէճէք օլուրսա , մատամ տը Սալօնէյին թէրթիպ իթմիշ օլտըղը պալօտա մուգատ պուլան աճվալի նէլէքեան նէկեան թա՛րիֆ վէ իֆատէ իթմէյէճէքսինիզ ։

Մարքի պու սաատէ իթիրազ իթմէյի հալտէ քէնտի քէնտինի իթհամ իտէճէյինի տիւշիւնմէքսիզին ։

— Ասլա . — ասլա . — տէյու ճէվապ վէրտի .

— Նամուսունըզը հիչ տիւշիւնմէզ միսինիզ ։

— Ա՛հ ։ օ նամուս մէսէլէսի օլմասա . . . իշիթթիյիմէ նազարէն սիզ տէ էվլատ սահիպի օլմըշսընըզ . վէ էվլատընըզըն ղայպընտան տօլայը կէճէ կիւնտիւզ աղլար ըմըշսընըզ . շու հալտէ պէնի անլայապիլիրսինիզ . պէնիմ նէրիմանէ օլան ըտըրապըմ նէ եօլտա հարէքէթ իթմէլի իտիմ . Օնը սէօյլէյին . էօմրիւմ պաշքա ղասպ օլունան գըզըմը արամըշ օլտըղըմը վէ նէ գատար սէպաթ վէ մէթանէթլէ արատըղըմը պիլիրսինիզ . մէրգումէյի պուլմագտան գաթ՛ը ումիտ իթմիշ օլտըղըմ սըրատա , օ տէրէճէ մէեուս վէ միւքէտտէր օլտըմ քի , հէման տիվանէ օլաճագտըմ , պուրասը տա մա՛լումունուզ տուր ։ Իշթէ օ գատար զէման արգատաշըմըն ահ ու ֆիղան իթմիշ վէ արամըշ օլտըղըմ գըզըմա էլիէմ մալիքիմ . օ խա՛ին

խասթալըղը զէմանընտա սայըգլայարագ գըզըմըն իսմինի սէօյլէտի. Գըզըմ էլհալէթիւ հաղգընտա վիճտանըզա տէ Գըլէր օլսա թէվզիֆի իթմէք իսթէտիյինիզ չախըն մահսուլընը բահչէտէն թաշըմագտա տըր. Պէօյլէ օլուրսա հալտէ գըզըմըն նամուսընը պէրպատ իթմէք չէօյլէ տուրսուն, գըզըմըն թէլէֆինի պա'իս օլմագլըղըմը թալէպ իտէյօրսընըզ. զիրա պու հիճապընտան էօլէճէյինէ զէրրէ գատար շիւպհէմ եօգ տըր. Պունճա զէման գըսքանընտան կէօզ եաշը տէօքմիւշ օլտըղըմ ճիկէրբարէլիմ միւէպպէտէն մէնուսիյէթինէ սէպէպ մուսամահալը օլմագլըղըմը իսթէյօրսընըզ. Պէօյլէ պիր չէյ էլիմտէն կէլմէզ. Նամուսը պիր քիմսէ օլտըղըմը սիզ քէնտինիզ տէ իթիրաֆ իթտինիզ. Պունըն իլէ պէրապէր գըզըմը պէօյլէ պիր սաւ-պէյէ ուղրաթմագտան իսէ նամուսըմը պայըմալ իթմէքլիկի թէր-ճիհ իտէրիմ.

— Սիզ քէնտի քէնտինիզէ իֆթիրա իտիյորսունըզ, մարքի. Գըզընըզըն էլէմ ու քէտէրլէրինտէն էօլէճէյինի վէ սիզին տէ պէօյլէ պիր տէրտէ տահամմուլ իտէմէյէճէյինիզի պիլտիյիմ պիլէ, հագգըգէթի հալի սէօյլէմէքտէն ֆէրագաթ իթմէյէճէյինիզի պիլիրիմ. Լաքին պունլարա հիչ իհթիյաճ եօգ. զիրա պու կիւնքի կիւն էհէմմիյէթ պուլընան իսպաթլար, ասըլ միւճրիմին մահքիւմ իտիլմէսինէ վէ սուչսուզըն պէրաէթինէ գարար վէրիլմէսինէ քիֆայէթ իտէճէք տէրէճէտէ տիր.

Պու սէօզլէր մարքինին նազարը տըգգաթընը ճէլպ իթտի. միւճրիմ՝ Գաթըլընըն քէնտիսիլէ իշտիրաքէ միճպուր իտէն վէ օ պիչարէնին հէմ հիւրրիյէթինի հէմ տէ գալպինի ղասպ իտէն շախս օլտըղընը, վէ սուչսըզ օլան իսէ Գաթըլընըն սատըգանէ վէ խալիսանէ սէվմիշ օլտըղը քիմսէ իտիյինի, վէ հաթթա էլան տախի սէվմէքտէ պուլընտըղընը վէ միւճրիմին մահքիւմիյէթինէ վէ տիկէրինին պէրաէթինէ հիւքմ իթտիրմէք, իքթիտաէ Գաթըլընըն իչին մուճիպի սաատէթ օլաճաղը ճիհէթլէ, քէնտիսինին պու սաատէթին իսթիհզարընա ղայրէթ իթմէսի լազըմ կէլէճէյինի, վէ լաքին պէօյլէ ղարիպ էմսալի նատիտ վէ վէխիմ պիր հալտէն թէվէլլիւտ իտէճէք օլան ռէզալէթ վէ ռըսվայլըղա թէհամմիւլ իտիլմէյէճէյինի, վէ պինաէն ալէյհ մատամ քի գըզը օ խապիսին նամընը թաշըյօր, հէր հալտէ մէրգումը վիգայէ իթմէք վաճիպ օլտըղընը, վէ ֆագաթ գայգըպ տա գըզը պէօյլէ պիր քէտէրէ կէօյլէ վէրէմէյէրէք էօլէճէք օլուրսա, քէնտիսինին հալի նէ օլաճաղընը

պիրէր պիրէր տէրին միւթալաա իթտիքտէն սօնրա, Թէքրար Բօլիս միւտիրինին նէզտինէ կիտէրէք.

— Սիզ մէրհամէթ սահիպի պիր զաթ սընըզ, պէնի տինլէյէճէք օլուրսանըզ, նէ տէրէճէ մէ'եուս օլտըղըմը անլարսընըզ. Եէմին իտէրիմ քի ինսանտա հէր չէյտէն ազատէմ, հէր չէյտէն մուգատտէս օլան չէյ գըզըմ տըր, գըզըմ իսէ, տէհշէթլի պիր հալտէ տըր. գըզըմը պու սուրէթլէ էօլտիւրմէ՞ք մի իսթէյօրսընըզ, գըզըմ տըրնատան վէ քէտէրինտէն էօլէճէք օլուրսա պէնիմ հալիմ նէ՞ օլուր, րէճա իտէրիմ քի պէնի պէօյլէ պիր ֆէլաքէթի աղըմէյէ ուղրաթմայասընըզ.

— Պուրալարա իհթիյաճ եօգ. պուլընտըղընըզ քէտէրինագ հալ պէնի տէ տուչարը էլէմ վէ եէէս իտէյօր. լաքին սիզի պու հալտէն գուրթարմագ իչին էլիմտէն նէ՞ կէլիր. Պիր վէզիֆէմ վար տըր քի իքմալ իթմէյէ մէճպուրըմ, պու վէզիֆէյի իճրա իթմէմէքլիկի թալէպ իթմէք, պէնտէն՝ էլիմտէ օլմայան պիր չէյի իսթէմէք տէմէք տիր. -Էհլի ըրզ օլտըղընըզը պիլիրիմ. լաքին պու իշլէր վուգու պուլտու պունճա սէնէլէր օլմըշ. շիմտի քիմին խաթըրընտա գալմըշ տըր, հէր քէս ունութմուշ կիթմիշ տիր. Եէնիտէն եէնիյէ խալգըն ֆիքրինի ուեանտըրմագտա նէ՞ մա'նա վար տըր.

— Էյ պու մէսէլէ եէնիտէնտէն նամուս վէ իթիպարը պէրպատ օլան սուչլըղըն հալինի տիւշիւնմէյօր մըսընըզ.

— Օ սուչլըղըն շիմտի սէրպէսթճէ կէզտիյի վէ սէրվէթի ճէմմէյէ մալիք օլտըղը թէվաթիւրէն սէօյլէնիյօր.

— Գագալըմ օ գատարտա գանաաթ իտի՞յոր մը.

Մարքի տը Սալօն պիճաէսիյլէ տուչարը իքլէճան օլտըղընտան արթըգ ճէվապ վէրէմէտի. տանըն իչինտէ էնինէ պօյունա տօլաշըր տուրմագտա ըտը.

Բօլիս միւտիրի իսէ քէմալը տըգգաթլէ մարքինին ահվալ վէ հարէքաթընը թէտգիգ իթմէքտէ իտի.

Մարքի պիր միւտտէթ միւթալաատան սօնրա.

— Տէմէք օլուր քի գարարընըզտան րուճո՞ւ իթմէյէճէքսինիզ.

— Իտէմէմ. Ղագըլա պէօյլէ պիր վէզիֆէ իլէ միւքէլլէֆ օլտըղըմա պիճաէսիյլէ եօգ իտէրիմ, ամմա ինսանլըղտան պիր վէճհ իլէ իմթինա իտէմէմ.

Մարքի տը Սալօն չանը վուրուպ, խըզմէթքեարլարտան պիրինի ճէլպ իլէ. - Վիգօնթ օտասընտա՞ մը տըր ։

— Իվվէթ մարքի ։

— Եալընը՞զ մը տըր ։

— Ճարօնըլը Արամիսա նէզտինտէ տիր ։

— Արամիսընըն աճէլէ յին քի, տըշարը չըգտըն, գիրա վիգօնթը եալընըզճա կէօրմէք իսթէրիմ. (Բօլիս միւտիրինէ խըթաբէն.) Նիտէյիմ վիգօնթը գէնտիմ կէթիրէյիմ, խըզմէթքեարլարըն հուզուրընտա մահճուպ օլմամագ իչին միւսաատէ իտէրսէնիզ, իշտ պէ իշտ գէնտիմ հապէրէթ իտէյիմ. - տէյիպ, սալօնտան տըշարը չըգտը ըսասա, միւտիր տախի արգասընտան չըգտը, վէ մարքինին ապըր ապըր վէ ֆիւթուրըզճա եօգարը չըգտըգընը կէօրտի ։

Միւտիր էվվէլի թաճըրպալը էնտամընտա, գօնագըն հէր պիր թարաֆընը կէօրմիւշ վէ էպլէնմիշ օտալըլընտան, տօղըճա վիգօնթըն տաիրէսինէ չըգան գիւչիւգ նէրտիվանըն գափուսընը աչըպ եօգարը չըգմագա պաշլատը, վէ վիգօնթըն օթուրմագտա օլտըղը տաիրէլէրինին եանը պաշընտագի գափունըն քէլիտէսինին արգասընտա սագլանտըղը ըտըտա, մարքինին տիկէր պիր գափուտան էէկէնի վիգօնթըն օտասընա կիրտիկինի միւշահէտէ էյլէտի ։

Մարքիյի կէօրտիւքտէ հրամթիէն տիւշարը տէհշէթ վէ թէլաշ օլարագ անտըղա գալգմագա տավրանտը ըսասա, պայթէթէն թիթրէմէյէ պաշլատըղը, նէքտիւէն հաբէրէթ իտէմէտի ։ Մարքի իսէ գօլլարընը պաղլայըպ. - Պաշըմըզա կէլէն պէլայը կէօրիւյօրսըն, իշթէ վագըթլար կէլտի չաթտը, վատէ խըլթամ պուլտը, Բօլիս միւտիրի ճէպինտէ թէվգիֆ միւզէքքէրէսիյլէ աշաղըտա պէքլէյօր. Ֆէթթէ Պէքի էօլտիւրէն սէ՛ն իմիշսին. սէրվէթիմի էլէ կէչիրմէք իչին գըզըմը էլիմտէն սէ՛ն ղասպ իթմիշսին. էվիմի՛ մէքեանը րէզալէթ վէ ռէէս վէ ճինայէթ իթթիխազ իտէն սէ՛ն իմիշսին. աչըգ... նամէրտ... պաշըմըն ուճունտա սէնին կիպի պիր զէհիրլի եըլան պուլընտըղը գիմի՞ն խաթըրընտան կէչէպիլիր իտի. Հէմշիրէմին օղլը պէօյլէ՞ մի օլաճագմըշ. - տէյէրէք, մասանըն իւսթիւնտէ պուլունան միւճէվհէրաթ քեաւէսինի ալըպ աթըպ պարչա պարչա իթտի. պատէհու վիգօնթըն եանընա եագլաշըպ. - Հայտի պագալըմ նէ օլաճագսա օլսուն պիթսին. պաշըմըն ուճունտա տապանճալար կէօրիւյօրում, էլպէթթէ տօլու տըրլար, պիրիսինի պօշալթտա գուրթուլ. իշիտի՞յօրմըսըն, չապուգ օլ, տավրան, պէքլէյօրըմ ։

Վիգօնթ տուչար օլտըղը թէհլիքէտէն պիլրաղ գէսալի գուվվէթ վէ ճէսարէթ իտէրէք. - Մէրամընըզ նէ՞ տիր ։

— Մէրամըմ նէ օլտըղընը անլամըյօրմըսըն. ճէզանը սէն գէնտին թաէյին վէ իճրա էթ ։

— Քէնտիմի թէլէ՞ֆ մի իտէյիմ. միւրատընըզ պու՞ մը տըր. պէօյլէ պիր թէքլիֆի աճմագճասընա գապուլ իտէճէ՞քմի իմ տէյու զաննիտիյօրսունըզ, ասլա ասլա.

Մարքինին հիտտէթի կիթտիկճէ արթըպ.

— Ալչագ ատամ. խա՛ին...

— Էվվէթ. իսթէտիկինիզ գատար ալչագ վէ խա՛ին օլայըմ... էյէր չու թէքլիֆինիզի իճրա իտէճէք օլսամ, սիզին իչին տէ րէզխայըրլը օլմազ. պէնի թէվգի՞ֆ մի իտէճէքլէրմիշ. էվվէլա տահա չիմտիլիք սէրպէստ իմ. ֆագաթ թէվգիֆ իտէճէքլէրի ֆարզ օլունսա պիլէ սէրվէթ վէ շէօհրէթինիզ վէ նուֆուզ ու թէէսիրինիզ սաէյսինտէ պէնի բէնչէի ատալէթտէն գուրթարաճագընըզ մուհագգագ տըր. գուրթա՞րմայաճագմըսընըզ. ինանամամ. վիգօնթէս տէ Գիլէրնանէյլա եատ օլընան գըզընը խաթըրընա կէթի՞րմէյօրմըսըն. Մուհապէթիմիզին մահսուլը օլան մա՛սում տիւշիւ՞նմէյօրմըսըն. Հէր իքիսինին րէզիլ ու րիւսվայ օլմալարընա րազը՞ մը օլույօրսըն. հալպուքի վէ րահաթըմա մանի գամին տիրլէր. պէօյլէ քէֆիլլէրիմ օլտըգճա զիհնիմէ գուրչուն սըգըպ տա հէլաքը նէֆսիմէ իթմէք նէ գատար ալըլըղըտ օլաճաղընը սիզ տէ թէսլիմ իտէրսինիզտա. Էվվէթ գապահաթլըյըմ. պունտան պէօյլէ սիզէ չալըշաթտէյիլ իմ. գապահաթըմը թանըյըմ. չու հալտէ պէն նալլարը աթայըմ քի սիզ հէրինիզ մէմնուն օլասընըզ, էօյլէ՞ մի. զէվճէմ տէ պիր գաթ տահա գիւզէլ ու ազամէթ կէօսթէրսին. էօյլէ՞ մի. ասլա ասլա. Գան տէօքմէքտէն գօրգուպ թիթրէտիյիմ հալտէ, էյէր Ֆէթթի Պէքի պէն էօլտիւրմիւշ իսէմ, տէմէք օլուր քի հէր տիւրլիւ սէֆահաթըն իճրասընա վասըթա օլան սէրվէթինիզէ կէօզ տիքմիշ իմիշիմ. պու կիւնքի կիպի հէր չէյէ տէսաթրէս օլտըղըմ հալտէ, հէլաքը նէֆսիմէ իթմէք քեարը պէ՞լ մի տըր. ասլա վէ գաթ՛ան... աշըրը մէրթէպէտէ սէվտիքտէ օլտըղընըզ զահիր օլան գըզընըզըն նամուսը, պէնիմ նամուսըմա մէրպութ տըր. գըզընըզ պիր միւճրիմին պիր մահքիւմիւն զէվճէսի տէնիլմէմէք իչին, հէր հալտէ պէնի գուրթարմաղա մէճպուրսունըզ ։

Մարքի եարը էօլիւ եարը տիրի կիպի պիր հալտէ վիգօնթը տինլէտիքտէն սօնրա .

Գըզըմը հէր շէյտէն զիատէ սէվէրիմ. հազգըն վար, էյէր պիր օրմանտա հայվանաթը վահշիյէնին գըզըմըն խսմթինէ հիւճում իթթիքլէրինի կէօրէճէք օլուրսամ, մերգումէյի թէհլիքէտէն գուրթարմագ իչին էօլիւմիւ պիլէ թէհլիքէյէ գօրըմ. սէն իսէ գըզըմըն եանընտա, զէհիրլի վէ թէհլիքէլի վահշի պիր հայվան սըն. օնը սէնին կիպի պիր ճանավարըն էլինտէն գուրթարմագ, պէնիմ իչին մուգատտէս պիր վէզիֆէ տիր. վարսընլար շու հարէքէթիմի նէ սուրէթլէ թէլագգի իտէրլէրսէ իթսինլէր. ասլա ֆիւթուր իթմէմ. – տէյէրէք տապանճանըն պիրինի գալտըրըպ, Կրաթիէնէ պօշալթտը, Կրաթիէն իսէ տէհշէթլի պիր սէտա սալը վէրէրէք պիր եանա սավուշմագլա, գուրշուն տիվարը տէլիպ սագլանտը. իքինճի տէֆա օլարագ մարքի նիշան ալտըղը սըրատա, բօլիս միւտիրի հէման իչէրիյէ սէյիրթիպ վէ մարքինին էլինտէքի տապանճայը ալըվէրիպ. – Նէ՞ իտէյօրսընըզ. մարքի. նէ՞ իտէյօրսընըզ – տէմէքլէ պէրապէր, ճէպինտէն պիր տիւտիւք չըգարըպ էօթթիւրտիւ .

Մարքի. – Էթտիյինիզ օլմայօր ։

Միւտիր. – Զարէ եօգ. վազիֆէմի իճրա իտէյօրըմ.

Մարքի. – Գըզըմըն ... գըզըմըն հալի նէ՞ օլաճագ .

Միւտիր. – Գըզընըզ իչին հագըգաթէն պէօյլէ պիր ֆէլաքէթ սայըլըր, լաքին մէյտանտա պէրաէթի գըյմէթինէ պէօյլէյէն վէ պէօյլէմէյէ հագգը օլան պիր սուչլու վարը օլտըղընը ունուտույօրսընըզ. – տէյէրէք, Կրաթիէնին թա էօնիւնտէ տուրմագտա վէ պու սուրէթլէ մարքինին հիտտէթ վէ ղազապընտան մերգումը վիգայէ վէ մուհաֆազա իթմէքտէ իտի ։

Վիգօնթըն քէնտինի թէլէֆ իտէճէք տէրէճէտէ ճէսուր պիր քիմսէ օլմատըղընը միւտիր անլամըշ իտիյսէ, օ ճիհէթլէ թէլաշ իթմէմէքտէ վէ ֆագաթ մարքի տայմա կիրէր կիրմէզ, հիչ պիր չէյ մէյտան վէրմէյէրէք գուտուզը քէօբէք կիպի մերգումը թէլէֆ իթմէմիշ օլտըղընտան տօլայը ըղհարը նէզամէթ իլէյէրէք տաշլարընը գօբարմագտա իտի ։

Կէօզլէրինտէն ադան եաշլար յիտտէթի հիտտէթինտէն տէրհալ գուրումագտա օլուպ, տամըն իչինտէ տօլաշարագ բօլիս միւտիրինի ղաֆլէթէ կէթիրիպ Կրաթիէնին իւզէրինէ սալտըրմագլըղը վէ պօղուպ մէյտանտան գալտըրմագլըղը թէսավվուր իթմէքտէ իտի ։

Կրաթիէն իսէ միւտիրին արգասընտա սիբէրլէնմիշ տուրմագտա վէ մարքինին պիր թէտպիր իլէ քէնտիսինի թէվգիֆ իթտիրմէյիպ, թէվգիֆ օլունսա պիլէ եինէ սալը վէրիլմէսինէ զայրէթ իտէճէյինէ գայէթլէ էմին օլտըղընտան, մարքինին հիտտէթինի վէ ճանավար միսալի էթրաֆընտա տօլաշմասընը գալպէն իսթիհզա իթմէքտէ իտի ։

Գատէհու եանընտագի օտատան աճագ սէսի զուհուր իթմէքլէ պէրապէր, գապու վուրուլտը ։

Բօլիս միւտիրի. – Կիրինիզ. – տէտիքտէ, իքի բօլիս նիւմայան օլտը ։

— Ճու ատամըն գօլլարընը պիր էյիճէ պաղլայըն, վէ քէնտիսինի մուհաֆազա իտինիզ. պիրիսի արգասընտան պիր տապանճա պօշալթմասըն. տախի զայըրթ այա, սաղ սէլիմ նէթիճէտիրմէլիսինիզ. – տէտիքտէ, տէ Գլէր էնկէրէք եըլանը կիպի պաշընը տիքիպ .

— Նէ՞ սէլահիյէթլէ կէլմիշ պէնի քէնտի խանէմտէ թէվգիֆ իտէյօրսընըզ. Սիզ կէլմէզտէն էվվէլ մարքի տը Սալլօնտա պիր եաքըն ճինայէթ կէօրիւնմէյէ պաշլամըշ ըտը. հազգըլմտա պիր թագըմ ինանըլմազ իֆթիրալար իտէյօր. պէն իսէ պու մուամէլէլէրտէն մագսատ նէ օլտըղընը անլայամայօրըմ. Նամուսըմ իւզէրինէ եէմին իտէրիմ քի, հէր սէօյլէնէնլէր, սըրֆ իֆթիրատան իպարէթ տիր .

— Պու իթթիհամըն քըաֆֆէսի վահի տիր. մատամ Գօվէյին գաթիլի օլտըղըն տէլալիլի գավիյէ իլէ միւսպէթ օլտըղը ճիհէթլէ սէնի թէվգիֆ իտէյօրըմ.

— Տէլալիլի գավիյէ՞ մի. ա՜հ տէ մի մարքի տը Սալլօնըն օյնամաղա պաշլամըշ օլտըղը գօմէտիանըն իշթիրագ իտէյօրսընըզ։ Հիւքիւմէթ տէլալիլի գավիյէ իլէ կէչիրմիշ օլամազ. զիրա պէն մատամ Գօվէյս տէնիլէն գադընը կէօրմէմիշիմ վէ հիչ պիր վէճհ իլէ մերգումէնին գաթիլի օլամամ. Օ պիչարէնին գաթիլինի պուլմատան պէշ սէնէ էվվէլ սիզ պուրատա թէվգիֆ վէ լէտէլ մուհաքէմէ, միւթթէհիմ օլտըղընը հիւքիւմ իթտինիզ.

— Պօշ սէօյլէր սէօյլէմէ. վագըա պէշ սէնէ էվվէլ պարօն տը Բիւյմիրօլ թէվգիֆ վէ հիւքիւմ օլընտը, լաքին սէն պէօյլէ պիր հիւնէրլէ մերգումը քէնտի եէրինէ իգամէ իթմիշ օլտըղընտան, սէն հիւքիւմ օլընաճագ իքէն օ հիւքիւմ օլընմըշ.

— Քէնտի եէրիմէ օնը՞ մը իգամէ իթմիշիմ. պէօյլէ չէյ իշիտէնլէր ինանաճագլա՞ր մը .

— Լազըմ կելէն թաֆսիլաթը վէրմէյինիզ վէ իսպաթլարը կէօսթէրմէյինիզ հալտէ, էլպէթ ինանըրլար, վագըա ճինայէթին վուգու պուլտուղու ագշամ Մատամ Գօլէթին օտասընտա սաաթ պիր ատամ վար ըմըշ. լաքին պու ատամըն էրիէթի սաչը վէ պըյըգլարը վէ րէսսամ Կասթօն Սօվէնին գօգլայընճա անլամըշ օլտուղու գարիպ գօգուլը էլպիսէլէրինի Հասպարրէնատէքի մէզարըսթանտան խսա պէ խատ գէնտիմ պուլտում չըգարտըմ.

— Հասպարրէնատէքի մէզարըսթանտա՞ն մը. անլայամայօրըմ.

— Անլաթմաղա տա վագթըմ եօգ. լաքին բէք էյի անլատըղընը պիլիրիմ.

— Ասլա վէ գաթ'ան.

— Զարար եօգ թաֆսիլ իտէյիմ. գաթլինտէն սէքիզ կիւն սօնրա, պիչարէ գատըն, մուաեէնէխանէտէ ծանայը թէշրիհտէ պաշընը գալտըրըփ պարօն տը Բիւյմիրօլըն եիւզիւնէ պագարագ « իշթէ պէնի գաթլ իտէն պու ատամ տըր » տէմիշ իտի. լաքին ունութտը՞ն մը քի սէն տէ օ սըրատա, պարօնըն օմուզընա տայանմըշ տուրմագտա օլտուղըն ճիհէթլէ, մէրգումէնին հանկընըզա պըթաղ իթտիյի լայըգը վէճհ իւզրէ անլաշըլամամըշ ըտը.

— Պունլար հէբ խայալաթ գապիլինտէն չէյլէր տիր.

— Էյ Օկիւսթ Պաեօնըն թէլէֆի նէֆս իթմէզտէն էվվէլ կէօնտէրմիշ օլտուղը իգրարնամէսի՞ տէ մի խայալաթ գապիլինտէն տիր. Մատամ Գօրէլ իլէ զէվճինին չէհատէթնամէլէրի՞ տէ մի խայալաթ գապիլինտէն տիր. Ճիննէթէ ուղրատըղըն զամա՞ն քէնտի ազըն ըլէ սէօյլէտիյին չէյլէ՞ր տէ մի խայալաթ գապիլինտէն տիր. Էլհասըլ ալտատըփ տա պաշտան չըգարմագ իսթէտիյին գատընը, էվտէ կէչիրմիշ օլտուղըն կէճէյի եօ՞լտա մը խայալաթ տըր.

Վիգօնթ Կրաթիէն արթըգ տայանամայըփ, տէհշէթլի պիր սէտա սալը վէրմէքլէ պէրապէր այագտա տուրամայաճագ պիր հալէ կէլտի. Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզ հագգընտաքի չիտտէթլի մուհապպէթի օ անտէ գալպինի իսթիլա իտէրէք, մէրգումէնին քէնտիսինի ֆէվգէլատէ սէվմէքտէ օլտուղընա գանի օլմըշ իքէն պու սուրէթլէ ալտաթմըշ օլմասընա Կրաթիէն ինանամագտա ըտը. գալպինտէ հասըլ օլան տէհշէթլի պիր ըզտըրապ մէրթէպէսի զիյատէյէ վարարագ, մարքիզ տը Սարլօվէզ քէնտիսինի սէվմէտիքճէ, սէրվէթինտէն տէ հիւրրիյէթինտէն տէ հաթթա էօմրիւնտէն տէ վազ կէչմէյի րազը օլմագտա ըտը.

Բօլիս մուտիրի իշին նէթիճէսի թէհլիքէլի վէ վախիմ օլաճաղընը անլայարագ, բօլիսլէրէ իշարէթ իտիփ, Կրաթիէնին էլլէրինէ քէլէփճէլէրի պիր թագըմ թագտըլար.

Մարքի տը Բօլան խանէտանըն նամուս ու իթիպարընըն բայմալ օլմասընա պաշլանկըճ օլան պու հալի կէօրտիւքտէ եիւզինտէ բէնկ գալմայըփ, նէ եափաճաղընը շաշըրըփ գալտը. Կրաթիէն իսէ բօլիսլէրին հարէքէթինէ ասլա մուխալէֆէթ կէօսթէրմէտի. Բօլիս մուտիրի մուճիպինճէ արապայա կէօթիւրիւլմէսինի էմր իթտիյի սըրատա, խաթըրընա պիր չէյ կէլմէքլէ, բօլիսլէրէ. - Պու թարաֆտան կէլինիզ. - տէյու էմր իթտի վէ ճիւմլէսինի կիզլի եօլտան կէչիրիպ, պաղչէյէ էնտիրէրէք, արգա գարու թարաֆընա կէօթիւրտիւ. Բօլիսլէրտէն պիրի մէզգիւր գաբույը աչմաղա սավաշտըղը սըրատա, պաղչէնին իչինտէ աճէլէ պիր այագ սէսի իշիտիլտի.

Մուահիր, Կրաթիէնին պիր ան էվվէլ տըշարը չըգարըլըփ սուրաթլէ թէպահիւս իտիլմէսինի բօլիսլէրտէն պիրինէ թէնպիհ իլէ պէրապէր տիկէրինէ տախի գափունըն արգասընտա տուրուփ, գօշարագ կէլմէքտէ օլան մարքի տը Սալլօնըն մէզգիւր գաբույը աչմասընա մումանաաթ իթմէսինի էմր էյլէտի. Մուահիր իսէ բօյլէ, էօյլէ հալինէ կիրմիշ օլան Կրաթիէնի զավալլընըն արապասընա բինէրագ կիւլէտիքլէրի սըրատա, տիկէր բօլիս մարքի տը Բօլան իլէ ուղրաշմագտա ըտը ըսատա, արապանըն հարէքէթի սէսինի ալտըգտա, մարքինին արապասը հէթիչէմէյէճէյինի գավիյէն պիլտիյինտէն, գաբույը պիզըմ աչաճագ սըրատա, պաղչէնին իչինտէ պիր տիւշմէք սէսի ալարագ, հէման պաղչէյէ կիրտի. մարքի տը Սալլօն էլինտէ պիր տապանճա պուլունտուղու հալտէ, եէրէ տիւչիւփ պայըլմըշ գալմըշ ըտը.

23

Մարքի տը Սալլօն եէկէնինի հիւքիւմէթին էլինտէն ալմագ իւզրէ բէք չօգ թէշէպպիւսաթէ վէ գայրէթ իթտի իսէ, մուվաֆֆագ օլամայըփ, մուճրիմ հագգընտա մուամէլէյի նիզամիյէնին իճրասընա պէտ' վէ մուպաշէրէթ իտիլտի. Կրաթիէն կէճէ կիւն-

տուզ իքի նէֆէր բօլիսին թահթը նէզարէթինտէ պուլընմագտա՛ վէ շու հալտէն գուրթուլապիլէճէքլէրինի խաեալ ու խաթըրլարընտան պիլէ կէչիրմէմէքտէ իտի . վագըա Նրաթիէնատ քէնտիսինի թէլէֆ իտէճէք տէրէճէտէ պիր մէրագլըք վէ ճէսարէթ եօզ ըրըըսա տա , իսէ հէր տուրլու թէտապիրի իհթիաթիյէ հիւքիւմէթճէ իթթիխազ օլընմագտա , վէ հաթթա վէրիլէն եէմէքլէրէ պիլէ տըգգաթ իտիլմէքտէ իտի . պունընլա պէրապէր , պիր մագսատ նա՛իլ օլմագսըզըն իճրասը գապիլ օլան հէր տուրլու թէտապիրի մարքի տը Բօլլան իթթիխազ իթմիշ իտի ։

Գըզը Գաթըրին օտասընա չէքիլմիշ բէտէր վէ վալիտէսինտէն վէ մարքիզ տը Սարլօվէզտէն պաշգա քիմսէյի կէօրմէք իսթէմէմէքտէ իտի , եալըզ պիր մէեուս հալէ կիրիֆթար օլմուշ ըտը քի , մարքի տը Սալլօն մէրգումէյի կէօրտիւքճէ ճիյէրլէրի պարչալանմագտա ըտը , մէրգումէյի շու հալտէն խէլաս իթմէք իչուն հէր տուրլու ֆէտաքեարլըղը կէօզէ ալմըշ իտի , պիչարէնին մասթի վէ մանէվի եօրկունլուղունու կէօրմէքտէ վէ էլինտէն հիչ պիր շէյ կէլմէտիյինտէն տոլայը տիլխուն օլմագտա ըտը ։

Մահզա պու մէսէլէի էլէմնաքտան պաշգա իթմէքտէ օլան դազէթալար գօնադա կէլմէմէքտէ իտի . պունընլա պէրապէր պազը մէ՛մուրին գայըը ահվալ վիգօնթէս տէ Գըլէրին էլէմ ու քէտէրինի արա սըրա թէզըիթ ու թէնաիս իթմէքտէ օլտուգլարընտան , մատամ Մարանդէն իլէ մարքի տը Սալլօն պիր ան էվվէլ շու էվտէն չըգըբ , եա թէսավվուրլարը վէճհ իւզրէ Ամէրիգայա վէ եախօտ հիչ օլմազսա Հասաթլարէնէ կիթմէք ազմինէ տուշմուշլէր իսէ տէ , Գաթըրինին պուլունտուղը հալ եօլճըլըղա մանի վէ գաթ՛ան միւսաիտ տէյիլ իտի ։

Նէվմի մուհաքէմէնին թայինի օլունտըղը կիւն մարքի դայէթ միւքէտտէր պիր հալտէ ագշամ էվէ կէլտի ։

Միւտտաիի ումումի իլէ բօլիս միւտիրինին թահթը նէզարէթլէրինտէ օլարագ , թահգըգաթա քէմալը կէրմի իլէ տէվամ իտիլիբ , պիր չօգ տէլաիլ վէ պէրահինի տէրտէսթ իտիլմիշ վէ շահիտլէր տինլէնմիշ վէ վիգօնթ տը Գըլէր մահքիւմիյէթտէն գուրթուլամաեաճագ սուրէթտէ նէթիճէլէր հասըլ կէլմիշ իտի ։

Գու ահվալը Գաթըրինատէն քէթմ իթմէք իհթիմալտէն պա՛իտ օլտուղընը մարքի տը Սալլօն հըսս էյլէմիշ օլուբ , Գաթըրինի Բարիստէն ուզագ պիր մահալլէ նագլ վէ գարիպէն պաշընա կէլէճէք ֆէ-

լաքէթին վուգուընը մէն՛ իթմէք միւմքին օլամաեաղընը կէօրտիւքճէ տիվանէյէ տէօնմէքտէ իտի .

Պիր կիւն էօյլէտէն սօնրա Գաթըրին օտասընտա ույուշմուշ գալմըշ ըտը . մատամ Մարանդէն իլէ Ֆրանսուազ պէր միւթատ եանը պաշընտա օթուրմուշլար վէ մէրգումէյի թա՛ճիզ իթմէմէք իւզրէ լագըրտը պիլէ իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէյէրէք հէր իքիսի տէրին տէրին տիւշիւնճէլէրէ տալմըշլար ըտը ։

Մատամ Մարանդէն , տէրէճէի նիհայէտէ սըգըլմըշ օլտըղը Գաթըրինին չէքտիյի շու պէլալէր , մարքի տը Սալլօնա գարշը քէնտիսինին իթմիշ օլտըղը գապահաթըն ճէզասը օլտըղընը վէ մարքինին խէլէճան վէ ըզթըրապընտան պաշգա իլէ Գաթըրինին բէտէրինէ խատէ օլընմասընը մատամ Գօվէս թալէպ իթտիյի սըրատա , Գաթըրինի թէսլիմ իթմիշ օլսա , պունճա պէլա վէ ճէֆալարըն էօնիւ ալընմըշ օլաճաղընը տիւշիւնմէքտէ իտի ։

Մարքի Ֆրանսուազ տը Սարլօվէզ տախի պիր թագըմ վէխիմ միւթալաալարա տալմըշ ըտը , չէօյլէ քի . վիգօնթէս տէ Գըլէրին պարօն տը Բիւյմիլօյըն էվինէ կիթտիքտէն սօնրա սէօյլէմիշ օլտըղը մահրէմանէ սէօզլէրէ նէզարէն , Օլիվիէնին քէնտիսինի ճիտտէն վէ քէմալը խուլուս իլէ սէվմէքտէ օլտըղընա տալա շէքք ու շիւպհէսի գալմամըշ պունճա սէնէլէրտէն պէրու հիս իտէկէլմէքտէ օլտըղը շու աշգ ու սէվտատան նաշի տուչարը խէֆէս օլմագտա պուլընմըշ իտի իսէ տէ , քէնտիսի կիպի սէմահէթ վէ նէզաքէթ սահիպի պիր գատըն գըզգանտըղը կիպի սէվմէքտէ օլտըղը Գաթըրինին հէր տէրտինի ունուտուպ տա Բիւյմիլօյըն աշգընտան նալան վէ պիզար օլտըղընը կէօրտիւքճէ , հիտտէթը գալպիյէսինէ պիր վէճհ իլէ ըթզաթատէ օլամամագտա ըտը ։

Գու սըրատա օտանըն գաբուսը վուրուլմուշտը պէրապէր , էլինտէ պիր մէքթուպլա պիր խըտմէթքեար իչէրիյէ կիրտի վէ մէքթուպըն վիգօնթէս իչին օլտըղընը պէեան իթտի ։

Մատամ Մարանդէն հէման էլինտէն ֆըրլանըբ , խըզմէթքեարա սուքիւթի իշարէթ էթտի . անճագ Գաթըրինին սինիրլէրի տէրէճէի նիհայէտէ գա՛իֆ օլտըղընտան , տէրհալ կէօզլէրինի աչըբ , խըզմէթքեարըն մէքթուպը իթթէտի ։

Մէքթուպըն եազըսընը կէօրիւր կէօրմէզ , ույգուստէ պիր էլամէթի խաթըրլար քէյֆը օլտը ։

Ֆրանսուազ . — Նէ՞ տիր . — տէյու սուալ իթտի ։

Վիգօնթէս ճան վերեճեք պիր հալէ կէլմիշ վէ ա՛հ խա՛ին . – տէյու մըրըլտամագտա պուլունմըշ իտի .

Մարքիզ իչին նէ օլտուղունը անլայըփ , մէքթուպը եէրտէն գալտըրարագ , օգումագ իւզըրէ վիգօնթէսաէն միւսաատէ իսթէտիքտէ , մէրգումէ ,

— Սէն պիլիրսին . իսթէրսէն օգու . լաքին րիճա վէ նիյազ դալէպըշմըշ ըսա , պանա օ խա՛ինին լագըրտըսընը էթմէ . – տէտի .

Մէքթուպ վիգօնթ տը Ժիլպէրթին իտի .

Ֆրանսուազ սիւրաթլէ մէքթուպը միւթալաա իթտիքտէն սօնրա . – Թախմինիմ տօղրու ըմըշ . կէլիփ սէնի կէօրմէք իսթէյօր .

Կաթըրին հէմ ու ղազապընտան պօղուլաճագ պիր հալէ կէլիփ , ճէվապ վէրմէյէ իգթիտարը գալմամըշ ըտը .

Մարքիզ՝ սէօզէ տէվամ իլէ . – Սէնին եէրինէ պէն վիգօնթը կէօրսէմ տէ , հագգընտա նէ ֆիքրէ զահիպ օլտուղումուզը սէօյլէսէմ ճանըն սըգըլը՞ր մը .

— Խայըր . խայըր . կիթմէ .

— Նի՞չին .

— Զուհրի քէնտիսինտէն նէ տէրէճէ նէֆրէթ վէ իկրահ իթտիկիմի անլաթամայաճագ մէրթէպէտէ սէնտէ քին ու ղարազ կէօրմէյօրըմ .

Ֆրանսուազըն քեամիլէն պէնզի ուչուփ , Կաթըրինին էլինի թութարագ . – Սէն պանա թէսլիմ վէ իճրաատը թամամ իթմէքտէ օլտուղում չու խըզմէթի քէմալը մէթանէթլէ իքմալ իտէճէյիմէ էմին օլ .

— Օ հալտէ կիթ կէօր . լաքին մէրհամէթէ կէլմէյէսին . էլինտէն կէլէճէյի գատար շիտտէթ վէ զուլմ կէօսթէր . օնա նէ գատար ֆէնալըգ իտէճէք օլուրսան , պանա օ գատար էյլիք էթմիշ օլաճագսըն .

— Պէն սէնի դարտաշըմ կիպի սէվէրիմ . էն պէօյիւք գապահաթը սէնին կիպի պիր մէլէյէ պունճա ճէֆա վէ իշքէնճէ վէրմէքտէ օլան էօյլէ պիր խա՛ինէ գարշըլըգ հիսսիյաթըմը սէօյլէյէճէք օլուրսամ , մէ՛սուտ վէ պախթիյար օլաճաղըմ .

Կաթըրին՝ մատամ Մարանժէն իշիթմէյէճէք սուրէթտէ եավաշ սէս իլէ . – Սէնին կիպի գալպի փաք վէ խալիս պիր գատըն կէօրմէմիշիմ . Էօմրիւմիւն սօն կիւնլէրինտէ , սէնին իլէ միւթէսէլլի օլաճաղըմ . – տէտի .

Պիր գաչ սաաթ սօնրա , մարքիզ տը Սալըվէր , Մազաս հապըսխանէսինէ ազիմէթ իթթի .

Կրաթիէն զէվճէսի Կաթըրինէ պէրապէրճէ իքէն մարքիզ Ֆրանսուազը կէօրտիւքտէ կէրի կէրի չէքիլտի , վէ գօրգուսունտան վէ հայրէթինտէն ղանըղը ղանըղը թիթրէյէրէք տիք տիք մարքիզին եիւզիւնէ պագմագա պաշլատը .

Մարքիզ՝ քէլամէ աղազ իլէ . – Զէվճէն օլմագ կիպի պիր ֆէլաքէթէ ուղրամըշ օլան պիր գատընըն թարաֆընտան պիլ վէքեալէ կէլմիշիմ . պէհեան իտէրիմ քի , սէնտէն տէրէճէյի նիհայէտէ նէֆրէթ իթմէքտէ իտի . զէվճէնտէն հիչ մէրհամէթ վէ մուավէնէթ պէքլէմէմէլիսին . մատամ տէ Ժիլպէրթէն լա՛նէթ վէ նէֆրէթտէն պաշգա պիր շէյ կէօրմէյէճէքսին .

— Էյ սիզ .

— Պէն եաբաճաղըմը եաբտըմ , պի՛լմէյօրմըսըն . սէնի կէօրտիւքտէն պէրու հէր թէշէպպիւսիւմտէ , հէր իճրաաթըմտա , հէր հարէքէթիմտէ պիր մագսատ օլտուղունը անլամամա՞ն մը . պու մագսատ իսէ սէնի էլէհալէթիւ հալինի չու պուլունտուղըն մահալտէ վէ ինշալլահ պունտան տա պէթթէր պիր եէրտէ կէօրմէքտէն իպարէթ իտի .

Կրաթիէն էլլէրինի մարքիզէ տօղրու ուզաթարագ .

— Մէրհամէթ էթ . – տէյու մըրըլտանտըգտա , մարքիզ .

— Մէրհամէ՞թ մի . պաշըմա եաղտըրտըղըն պունճա ֆէլաքէթտէն սօնրա , պէնտէն մէրհամէ՞թ մի պէքլէյօրսըն .

— Պէնիմ տէ չէքտիյիմ աղըրլըգ քեաֆի տիր .

— Սէնինքի քէօ . պէնի րէզիլ ու րըսվայ էթտին , պէնի էօյլէ պիր հալէ գօյտուն քի , պու կիւնքի կիւն ճան ու տիլտէն սէվմէքտէ օլտուղում Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլըն մուհապպէթինի վէ նամընը գապուլ իթմէյէ քէնտիմտէ իսթիհգագ կէօրմէյօրըմ . Պունը էօմրիւմ օլտուգճա սանա աֆվ իտէմէմ . հաթթա գաթլիէահա չըգտըղընը կէօրէճէք օլսամ պիլէ մէրհամէթի խաթըրըմա կէթիրէմէմ . Պու ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իտէրէք , ղազապ վէ նէֆրէթիմի եիւզիւնէ գարշը պէեան իթմէք իւզըրէ կէլտիմ . եիւզիւմէ պագմագա վէ մէրամընը իֆատէյէ վէ աղըզընէ սէօզլէր սէօյլէմէյէ նասըլ ճէսարէթ իտէյօրսըն . սէնտէն նէ տէրէճէ նէֆրէթ վէ իկրահ իթտիյիմի պի՛լմէյօրմըսըն . Զէվճէն իսէ , օ տա պէնտէն զիյատէ նէֆրէթ իտիփ , սանա զիեատէ ճէվր ու ճէֆա վէ էզիյէթ վէ իշքէնճէ ի-

չինտէ օլմատըղընտան տօլայը ըղհարը թէէսսիւֆ իտէյօր ։ Պինաէնալէյհ, նէ զէվճէնտէն նէ տէ պէնտէն թէվասսուտ վէ մուավէնէթ պէքլէմէ. հէր իքիմիզին արզուսը սէնի կիւտաալը մէյուսիյէթ վէ սէֆալէթին էն վէխիմ իչինտէ կէօրմէք տիր. - տէյերէք, սէաղա գալգըլ գարուլա տօղրը միւթէվէճճիհ օլտը ։ Կրաթիէն մէրգումէյի թէվգըֆ իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէտի ։

Էլհասըլ հագիրան նիհայէթինէ տօղրը մէհքէմէի ճինայէթ թէշքիլիւլ իթտի - մէսէլէ զիյատէսիյլէ միւթէվաթըր օլտը ։ Պէշ սէնէ էվվէլ պարօն տը Բիւյմիրօլըն հիյնի մուհաքէմէսինտէ վուգու՝ պուլտըղը միսիլլու, պու տէֆա տախի հէր քէս ազիմ պիր մէրագա տիւշտիւ ։

Օլիվիէնին գապահաթը օլտըղընա պէք չօգլարընըն չիւպհէսի գալմըշ օլտըղլարը խաթըրլարտա կէլտի ։ Պիր զէման Օլիվիէ հագգընտա տէրքեար օլան թէվէճճիւհի ումումի եինէ րուճումայը զուհուր օլտը, վէ Կրաթիէնին մուհաքէմէսինէ պէտ՝ օլնտըղը կիւն Օլիվիէնին քէնտի հիւսնիւ րիզասը վէ թալէպիյլէ հապսա կիրմիյէնի խապէր ալանլարըն թէվէճճիւհիւ գամ էնտէր գամ թէզաեիւտ իթթի ։

Պարօնըն նէ սուրէթլէ հապսսան ֆիրար իթմիշ օլտըղը ամմէյէ մալիւմ օլմըշ ըտը. զիրա Օլիվիէ, ճինայէթին հիքեայէսինի վէ գօնթ տը Կօեաղ նամը միւսթէարըյլա նէ սուրէթլէ սէրվէթ սահիպի օլտըղընը, վէ ափը ճինթիգամ եօլընտաքի թէշէպպիւսաթընը վէքիլի ավօգաթ Գամպրիյէ հիքեայէ վէ թաֆսիլ վէ ճիւմլէյէ իլան իթմէսինի թավսիյէ վէ թէքլիֆ իթմիշ իտի ։

Պինաէնալէյհ էլվէմ մուհաքէմէսի ալիյէ տամ'իրէսինտէ իճնէ տիւշէճէք պօշ եէր գալմայըպ, մուհաքէմէ խալքը միւտաէթ սըգըտը ։

Վիգօնթ տէ Պլէր, գաթիլէն գապահաթընը իսպաթ իթմէքտէ վէ միւճրիմ քէնտիսի օլմատըղընը սէօյլէյիպ տուրմագտա իտի ։

Ընճագ պանքէր Օկիւսթ Պաեօսըն իֆատէսիյլէ քէօմիւրճիւ Պօրէլին վէ զէվճէսինին շէհատէթլէրի վէ խուսուսըյլա Գօնգօրտ պանգասընըն միւտիրինէ իթասընը միւթէանհիտ օլտըղը 250,000 ֆրանգլըգ սէնէտ օգունտուգտա, Կրաթիէնտէ իչերտէ մէճալ գալմատը ։

Պօրէլ իլէ զէվճէսի, հէր շէյի հուզուրը մէհքէմէտէ իգրար իթտիլէր վէ հաթթա գըզլըրըն պաշընտա կէլէն ֆէլաքէթի պիլէ ա-

լեարագ քէօմիւրճիւ Պօրէլ հիքեայէ իլէտիքտէ, վիգօնթ տէ Պլէր ալէյհինտէքի նէֆրէթի ումումիյէ մէրթէպէի զայէյի պուլտը ։ Հէլէ հասպարրէնտէքի քէօշքտէ պուլընան էլպիսէլէր մէյտանա չըգտըգտա, քիմսէտէ շէք ու շիւպհէ գալմատը ։

Մաղնունըն ավօգաթը, հասպարրէնտէքի մէզարըն իչինտէ պուլընան մէքթուպլարըն գրաաթ օլնմասընը թալէպ իլէտի, վէ Փէթթի Պէք, եախօտ մատամ Պօվէս իլէ մատամ Մարանզէն պէյնլէրինտէ թէատթի օլնան մուխապէրաթ օգունտուգտա, մալըքի տը Սալըօնըն գըզը Անժէլի պէտպախթլըգէն վէ մուսախխարէն բէտէրինէ կիտէ իթմէք խաթէմէյէն գատըն, մատամ Մարանզէն օլտըղը սուրէթի գաթիյէ վէ ալէնիյէտէ թէհագգուգ վէ թէպէյյուն իթտի իսէ տէ, Կրաթիէնին վէքիլի միւտաֆաա պէտ՝ իտէ .

— Մատամ տը մուգատտէման քիմ օլտըղը մալիւմ օլմեան օգատընըն, քէնտի ֆաիլի միւշթէրիսի մատամ Պօվէսի թէլէֆ իթմիշ վէ եախօտ իթթիրմիշ օլտըղը մէհքէմէճէ գապուլ վէ թաստիգ օլընմըշ տըր, նիչին չիմտի տէ օ ճինէթի թասդիգ իթմէյօրսընըզ ։

Րէիս. - Օ զէման Գօրպի գարիյէսինէ կիտէն գատընըն քիմ օլտըղը մէհքէմէճէ մէճհուլ ըտը. հալ պու քի պու տէֆա մէյտանա չըգըմ թահթը իսպինթագա ալընտը վէ մատամ Պօվէսին հիյնի գաթլինտէ մէրգումէնին Բարիստէ պուլընմատըղը թէպէյեիւն իթթիյի ճիհէթլէ մատամ Պօվէսի թէլէֆ իթմիշ օլմասը իհթիմալին խարըճընտա օլտըղը անլաշըլտը ։

— Քէնտի թէլէֆ իթմէյիպ տէ, պիլ վասըթա գաթլ իթթիրմիշ օլամազ մը ։

— Էյէր Օկիւսթ Պաեօսըն վէ Պօրէլ ֆամիլեասընըն իֆատէլէրի վէ խուսուսըյլա մաղնունըն խաթթը տէսթիյլէ մուհարրէր վէ միւմզա օլան 250,000 ֆրանգլըգ սէնէտ մէյտանտա օլմասա ըտը, պու իթթիրազընըզ պէլքի գապուլ օլունապիլիր իտի ։ Հասպարրէնտէքի քէօշքտէ, էրնէսթի սաչ վէ պըյըգ վէ էլպիսէլէր պուլընմամըշ ըտը ։ Բօլիս միւտիրի իլէ մալըքիզ տը Սալօվէզ վէ Արամիսօ վէ Միսս Մօ միւվէքքիլինիզին խաթթըղը զէմանընտա աղզընտան չըգան սէօզլէրի իշիթմէմէլի իտիլէր ըտի, միւտաֆաանըզա մէհքէմէճէ էհէմմիյէթ վէրիլէպիլէ իտի. - տէտի ։

Կրաթիէնին ավօգաթը քէնտի մէհարէթիլէ միւտաֆաա պիլէ միւվէքքիլինի գուրթարամագա ուղրաշըր ըսատա, մէհքէմէ պաշ՝ էլ

մուղաքերէ, Նրամթիէնի խառն ճեղասընա հուքմ վէ Օլիվիէ Բիւյմիրօլըն պէրաէթինէ գարար վէրտի։

Մարքի Րօլլան տը Սալլօն մէհքէմէնին խանընտաքի օտատան վէրիլէն գարարը իշիթթիքտէ, իլլէթի ճիննէթին էն աէհշէթլիսինէ ուղրամըշճասընա սաչլարընը գօբարմաղա պաշլայըպ, քէնտի քէնտինէ աէտի քի. -Պու ալչագ, պու խա՛ին, պու խայտա, խանէտանըմըն չան ու չէօհրէթինի պէրպատ իթտիքտէն սօնրա պիր տէ գաթլիհասընա գատար կիթմէք րէղալէթինէ՞տէ մի լազը օլաճագ, վէ պու ալչագլըգ նամ վէ շանըմը պիր գաթ տահա՛ մի աուչարը բըսվայ իտէճէք. խայըր. պու գատարը քիֆայէթ իտէր։ Պէօյլէ պիր հէէս ու ֆիւթուրա հիչ՝ պիրիմիզ թէհամմիւլ իտէմէյիզ, մատամ քի Օլիվիէ թէպրիյէի զիմմէթ իթտի, օ մէ՛լուն Նրամթիէն քէնտի քէնտինի զէհըրլէյիպ մէյտանտան գալգաճագ օլուրսա նէ՛ լազըմ կէլիր. անճագ զարարլարըն պիրինէ ճէզիմ. պիր մէպլաղ վաա իտէրէք, հայտա պիրազ զէհր կէօնտէրէճէք օլսամ, եութար տա գուլթուղու՞ւ մը. լաքին օ նամէրտտէն պունու տա մէ՛մուլ իթմէմ. եանը պաշընտա տապանճա տուրտուղ տուրտուքէն օրգմատը տա պու հալլէրէ կիրիֆթար օլտը. Էօյլէ պիր նամէրտ տիր քի, տա՛իմա ֆէրտաար կիւնէ իւմիտ իտէր. սէրվէթիմին նըսֆընը սարֆ իթմէք վէ քէնտիմ պիզզաթ մահպէսէ կիթմէք վէ էլիմ իլէ օխապիսի էօլտիւրմէք լազըմ կէլսէ պիլէ, եարըպ գըզըմըն գօճասընը գաթլիհասա կէօնտէրէմէմ։

Անճագ բօլիս միւտիրի մերգումը թէվգիֆ իթմէք իւզրէ էվէ կէլտիկի սըրատա տախի, թէսլիմ իթմէյէճէյինէ գարար վէրմիշ իքէն, միւտիրին տինլէմէյիպ ալըպ կէօթիւրտիւկիւ վէչհէլ մուհաքէմէ խառն ճեղասընա հուքմ իթտիրտիկի խաթըրընա կէլմէքլէ, տուչարը հէէս ու քէտէր օլուպ, քէնտինտէն պի խապէր գալտը։

Պու սըրատա մարքիզ տը Սալլօվէզ իչէրի կիրտիքտէ, մարքինին պիրազ ագըլ պաշընա կէլիպ.

—Վէրիլէն գարարը տինլէտի՞ն մի աէյու. սորտըգտա մարքիզ պիթապ վէ պիմէճալ սանտալիէնին իւզէրինէ եըղըլըպ. -Էվէթ տինլէտիմ. - աէյու ճէվապ վէրտի։

—Անճագ ճէլլատըն սաթըրընա քէլլէսինի թէսլիմ իթմէմէք իւզրէ պիր թէտպիր իթթիխազ իտիպ տէ պիզի էօյլէ պիր այպ վէ մահճուպիյէթտէն գուրթարմազա միւգթէտիր օլապիլէճէ՞գ մի։

—Մէ՛մուլ իթմէմ. Էօյլէ ալչագ ատամտան էօյլէ պիր ճէսարէթ մէ՛մու՞լ մը տըր. էն աշի գաթիլլէր պիլէ վէրիլէն հիւքմիւ ճէսարէթլէ տինլէր իքէն, պու խայտա պիր սէտտա սալը վէրէրէք սանտալիէսինին իւզէրինէ պայըլըպ տէվրիլտի։ Գայըըն հալինտէ պուլունար տըշարը չըգարըլտը։

Մարքի տը Րօլլան էլլէրինէ խիւզիւնլիւ գարըայըպ.

—Հէմշիրէմին օղլը խէկէնի՛մ օլաճագ. պու նէ՛ րէզալէթ։

Մարքիզ իսէ օլանճա գուվվէթինի թօբլաեարագ անաղա գալգըպ. -Պու խայէրի աէհշէթ էսէրի Գաթըրինէ տույուրմամալըյըզ։ Հէքիմ պու կիւն չօգ ֆէրգլի պուլունըլըյնատան, եարըն հէր հալտէ Բարիստէն սախը պիր մահալէ կէօթիւրմէլիւին. Հայտի էվէ կիտէլիմ. -աէտի իսէ տէ, պիր սիւրիւ խալգըն իչինտէն կէչէճէկլի վէ պիր թագըմ տօսթլարա թէսատիւֆ իտէճէկլի խաթըրընա կէլէրէք.

—Պու գատար խալգըն նիւզիւնէ նա՛սըլ պագաճաղըմ. -աէմիպ, թէքրար օթուրտը. լաքին Ֆրանսուազ մարքինին գօլընտան թութուպ, խայլը գահմէթլէ արապասընա գատար կէօթիւրտիւ։

24

Արապա պիր սիւր՛աթլը ֆէվգէլատէ իլէ իլէրիլէմէքտէ օլտըղը հալտէ, մարքիզ տը Սալլօվէզէ խօլ ղայէթ ուզուն կէօրիւնտիւ։

Մարքի տը Րօլլան նիւզուլ խայէթ իթմիշ կիպի արապանըն իչինտէ եըղըլըմըշ գալմըշ իտի։ Նիւզիւ գըպ գըրմըզը քէսիլմիշ, կէօզլէրի գան չանաղընա տէօնմիւշ, էլլէրի թիթրէմէքտէ վէ պաշը պիր եանտան օ պիր եանա սալլանըպ տուրմագտա իտի. աշա ագլը պաշընտա տէյիլ իտի։ Ֆրանսուազ՝ մարքինին կէօզիւ էօնիւնտէ էօլմէսինտէն, վէ Գաթըրինէ թէթիւմմէի ֆէլաքէթ օլմագ իւզրէ բէտէրինին նաշընը կէօթիւրմէք կիպի պիր պէլայը ազիմէ ուղրամագտան գօրգարագ, ճամը աչըպ, արապաճըյը սէսլէտի. արապա անը վահիտէ տուրտուգտա, մարքիզ արապաճըյա խըթապէն. -Մարքի ղայէթ րահաթսըզ տըր, արապատան էնտիրին տէ, էվէ գատար եիւրիւսիւն պէլքի ֆա՛իտէ իտէր. - աէտի։

Արապաճը իլէ խանընտաքի խըզմէթքեար մարքիյի արապատան էնտիրտիքլէրինտէ, մարքիզ արապաճըյա պէրապէրլէրինճէ կէլ-

մէսինի վէ խըզմէթքեարա տախի տօգթօր Մօրէլի պէհէմէհալ ալըպ էվէ կէթիրմէսինի թէնպիհ իյլէտի։

Ֆրանսուազ մարքինին գօլընտան թութուպ.

— Գըզըմըն խաթըրը իչին, րէճա իտէրիմ պիրազ ղայրէթ էթ. սէնի պու հալտէ կէօրէճէք օլուրսա, հաղըրգէթէն էօլիւր։

Գըզըմըն սէօզիւնիւ իշիթտիքտէ, մարքի պիրազ ճէսարէթ քէսպ իթտի իսէ տէ, զաաֆը հալի ղալէպ իտէրէք, կէօզլէրի գարարըպ, ճէլլատըն սաթըրը կէօզիւ էօնիւնէ կէլմէքտէ իտի։

Հէր նէ հալ իսէ գօնաղա մուվասէլէթ իթտիլէր։ Գաթըրին՝ քէտէրինի չու հալտէ կէօրմէսին իչին մումքինի մէրթէպէ սիւրաթլէ պաղչէտէն կէչիրիպ, քէնտիսի տօղրը մէրտիւմէնին օտասընըն եանընտաքի օտանըն սէյիրթ վէ օրատա պուլընան միս Մօնա իլըթաֆէն։

— Մարքինին աըշարը հէրդ մէշ օլտըղընա վիգօնթէսին մալիւմաթը վա՞ր մը տըր.

— Խայըր, մարքիզ, հաթթա մարքի էվտէ տիր տէյու պէլլէմիշ տիր։

— Սէս չըգարմա՛յըն. վարըն էօյլէ պէլլէսին։

Միս Մօ դայէթ մահճուպանէ. – Մէհքէմէտէ նէ՞ օլտը։

— Ա՛հ գըզըմ. սօրմա, տէհշէթլի չէյ։

— Հայիմիզ նէ՞ օլաճագ. նէ՞ եափաճաղըզ։

—Էվվէլ պէ էվվէլ պու ագշամ պուրատան կիթմէք լազըմ կէլէն թէտարիքեաթը իճրա իթմէլիյիզ։ Տօգթօրա խապէր կէօնտէրտիմ. կէլտիկի անտէ պանա մալիւմաթ վէրմէլիտիր. – տէտիքտէն սօնրա, պէօյլէ նէրտէվէնտէն քէմալը էզինէթլէ եօգարը չըգմագտա օլան մարքի տը Սալլօնըն նէզտինէ կիտտիպ. – Գըզըմըն պաշընա պիր ֆէլաքէթ տահա կէլմէմէսինի վէ Փարիզտէն պիր ան էվվէլ չըգմասընը էլպէթ արզու իտէրսին, տէյի՞լ մի, մարքի։

—Շիւպհէսիզ։

— Օ հալտէ նասիհաթըմը տինլէմէլիսին։

— Սէօյլէ։

— Քէյֆինի՞զ մի սին։

— Տուրաճագ հալիմ եօգ։

— Պէն Գաթըրինին եանընա կիտիյօրըմ, պէրապէր կէլմիշ օլտըղըմըզը անլաթմամագ իչին, պիր չէրէէք սօնրա տա սէն կէլ. քէյֆսիզ օլտըղընը սէօյլէ, վէ տօգթօր Մօրէլ Փարիզտէն չըգմագ-

լըղը թէնպիհ իթտիկի թագտիրտէ, մուվաֆագաթ իտէճէկինի պէեան էթ։

— Պէք այէա. լագին կէօզիւմ արգամտա կիտէճէյիմ. չիւնքի պէնիմ պիր մագսատըմ վար հէր հալտէ օ մագսատա նա՛իլ օլմալըյըմ։ – տէտիքտէ, մարքինին կէօզլէրինտէն նէ տէմէք իսթէտիյինի Ֆրանսուազ քէշֆ իտիպ.

— Վիգօնթ տը Գիէր էօյլէ պիր ալչագ ատամ տըր քի, օ մագսատընըզա հիչ պիր զէման նա՛իլ օլամազսընըզ։

— Բի՞մ պիլիր. հէր հալտէ պիր եէրտէ թէճրիւպէ իտէյիմ։

— Սիզին վէզիֆէնիզ էվվէլ էմրտէ գըզընըզը գուրթարմագ տըր. Պինաէն ալէյհ Փարիսի պիր ան էվվէլ թէրք իթմէլիսինիզ։

Մարքի մուախխարէն ավտէթ իթմէքլիկի թէսավվուր իտէրէք. – Պէք այէա պու ագշամ կիտէրիզ. լագին թէտարիքեաթը լազըմէնինի իճրասընը սէն տէրուհտէ իթմէլիսին. զիրա պէն հիչ պիր չէյ տիւշիւնէմէմ. – տէտի։

Մարքիզին գալպի րահաթլանըպ, Գաթըրինին եանընա կիթտի։ Գաթըրին հէր չէյտէն պի խապէր օլտըղընտան վէ հաթթա Կըրաթիէնի հիւքիւմէթին էլինտէն գուրթարմաղա մարքինին մուվաֆֆագ օլաճաղընը զանն իթմէքտէ պուլընտըղընտան, օլտըգճա էյլէնմիշ իտի։

Գաթըրին՝ մարքիզ տը Սարլօվէզի կէօրտիւքտէ տուչարը խէյէճան օլարագ կէօզիւնիւն իչինէ պագըպ. – Եէնի պիր խապէր վա՞ր մը տըր. – տէյու սուալ իտէ.

Մարքիզ. – Խայըր. պագը մահալլէրէ վիզիթէյէ կիթտիմ. պազըլըճա մատամ տը Պուա-Կիյէրէ չօգտան պէրու կիթմէմիշ իտիմ. չու հալլէրտէն նէ գատար սըգըլըթը հիս իթտիկիմի թա՛րիֆ իտէմէմ. – տէտի։

Գաթըրին՝ մարքիզի թէտգըգտէ տէվամ իթմէքտէ իտի։

— Պագը չէյլէր սուալ իտէճէյիմ, ճէվապլարընը տօղրը վէրէճէյինէ եէմին էթ։

— Եէմին իտէրիմ։

—Կիթտիկին մահալլէրտէ, պէնտէն վէ եախօտ պիզտէն պահս օլընտը՞ մը։

— Այէա։

— Սահի՞հ մի։

— Պէք սահի՞հ։

— Տէմէք օլուր քի ունուտուլույօրըզ ։

— Բէռամիլէն, Բարիստէ հէր շէյ բէք չաբուք վէ գօլայ ունուտուլուր։

— Ա՛հ, քէաշքէ ունութմագ միւմքին օլսա ։

— Ունուտըլաճաղընա հիչ շիւպհէ եօգ, վէ Փագաթ պիր իքի պիլինիզտէն սուրէթի գաթիյէտէ այըըլտըղընըզ կիւն հէր շէյ պիւս պիւթիւն ունուտըլըպ կիտէճէք տիր ։

— Հէր Նէ գատար չաբուգ միւմքին օլապիլիրսէ կիտէճէյիմիզէ հիչ շիւպհէ իթմէ ։

Պու սըրատա մարքի տը Սալլօն տախի գըզընըն նէզտինէ կէլտի ։ Չէհրէսինտէքի ահվալը ղարիպէ, Գաթըրինին Նազարը տըքգաթինը ճէլպ իտիպ քէմալը թէլաշ իլէ . – Նէ՛ օլմուշըն – տէյու սուալ իթտիքտէ, մարքի պաշընըն աղըրմագտա օլտուղընը վէ ղաշէթլէ ռահաթսըզ իմիյինի պէյան իթտի ։

— Պիր պու Փէլաքէթ պաշըմտան էքսիք իտի, պունտա օլտը ըսա թէմամ օլտը . – տէյէրէք, պէտէրինին ալընտան չաբըր չաբըր ճօրմէյէ պաշլատը ։

— Թէհլիքէլի պիր շէյ տէյիլ տիր . մէշաղիլի զիհնիյէտէն վէ էլէմ ու քէտէրտէն հուսուլէ կէլմիշ պիր ռահաթսըզլըգ տըր քի, չօգ սիւրմէյիպ տէֆ՝ օլաճաղը պէտիհի տիր ։

Մարքիզ տը Սալօվէզ սէօզէ գարըշարագ տէտի քի . – Վէ պիրտէ մարքի միւթատը խըլաֆընտա օլարագ, շու կիւնլէրտէ հիչ տըշարը չըգմայըպ տախմա էվտէ օթուրույօր (Մարքիզէ խըթապէն.) Պու կիւնտէ ղանըմ պիր էէրէ կիթմէտինիզ ։

Գաթըրին . – Խայըր կէօրիւնէճէք քիւզիւմիւզ գալտը՞ մը քի տըշարը չըգալըմ ։

Մարքի էլէմ ու քէտէրինի պէլլի իթմէմէք իւզրէ իրատէսիլէ ղայրէթ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, շու ղայրէթի՝ ըզթըրապը գալպինի պիր գաթ տահա թէզյիտ իթմէքտէ իտի ։

Վիքօնթէս իսէ շու հալի հիսս իտէրէք . – Օ հալտէ հէքիմէ խապէր կէօնտէրմէլի, սէն սահիհէն քէյֆսիզսին ։

— Հաճէթ եօգ, չունքի շիմտի տօգթօր կէլէճէք տիր ։

— Եինէ պիր քէրրէ խապէր կէօնտէրիլէճէք օլսա տահա էվվէլ կէլիր ։

Ֆրանսուազ . – Կիտէյիմ թէնպիհ իտէյիմ, վէ մատամ Մառանզէնի տէ պուրայա կէօնտէրէյիմ ։

— Հէման, օ տա թէլաշ իթմէսին ։

— Թէտպիրլէ տավրանըրըմ, միւսթէրիհ օլ . – տէյիպ մարքիզ տըշարըյա չըգտը ։

Գաթըրին՝ պէտէրինին պօյնունա սարըլարագ . – Տէմէք քի զիհատէսիյլէ մուզթարիպ սըն . սէն տէտէ՛ մի ճէսարէթ գալմատը, շիմտի տէ սէնին ռահաթսըզլըղըն խուզիւնտէն մի տուչարը եէէս ու ֆիւթուր օլաճաղըմ ։

— Պէնի էօլտիւրէն սէնին էլէմ ու քէտէրին տիր, գըզըմ . սէնի պախթիեար կէօրմէք իչին էօմրիւմիւ պիլէ ֆէտայա հազըրըմ ։

— Պու ալէմտէ սաատէթի թամմէ օլամազ, լաքին պունտան պէօյլէ հէր շէյի ունուտուպ, մահզա սէնին վէ վալիտէմ իչին եաշայաճաղըմ ։

— Օ հալտէ պիր ան էվվէլ շուրատան չըգալըմ կիտէլիմ ։

Գաթըրինին շու սէօզլիւնտէ պիր ֆիքրի մուխալիֆէթ վարըտ օլտուղունը մարքի տը Սալլօն հիսս իտէրէք, պունտան զիատէ ըսրարէ ճէսարէթ իթմէտի ։

Մարքիզ տը Սալօվէզ, տօգթօր Մօրէլ վէ մատամ Մառանզէն իլէ իչէրիյէ կիրտի ։

Մատամ Մառանզէնին պէնզի քիւլէն օլմուշ վէ հիչ պիր շէյէ թագաթ վէ տէրմանը գալմամըշ իտի իսէ տէ, Գաթըրին պէտէրինին ահվալինէ մէշղուլ օլտուղունտան, վալիտէսինին հալինի ֆարգ իտէմէտի վէ տօգթօրա խըթապէն տէտի քի ։

— Տօգթօր, մարքի տը Սալլօն ղայէթ ռահաթսըզ տըր . րիճա իտէրիմ քի պիր էյիճէ մուայէնէ իտինիզ տէ գալպիմ ռահաթլանսըն ։

Տօգթօր՝ մարքիյի տըգգաթլըճա մուայէնէ իթտիքտէն սօնրա. – Մարքի զիհնինի պէք զիատէ մէշղուլ իտիյօր քի քէնտիսինէ ղայէթ մուզիրր տիր . պինաէն ալէյհ, մարքիյի պուրատան տէնիզ սահիլինտէ պիր մահալլէ նագլ իտինիզ . վէ տաղլարտա կէզտիրինիզ ։

— Նէ՞ վագըթ պու թէնպիհինիզի իճրա իթմէյէ պաշլամալըյըզ ։

— Պիր ան էվվէլ, վիքօնթէս ։ Մէխահաթլըն սիզէ տէ հիչ պիր մազարրաթը օլամազ . սիզին գուվվէթինիզ եէրինէ կէլմիշ իսէ տէ, մարքինին գուվվէթի կիւնտէն կիւնէ էքսիլիյօր, միւմքին իսէ տէրհալ եօլա չըգընըզ . – տէյիպ, կիտէճէյի մահալտէ նէ սուրէթլէ

թէտավի օլընմազ լազըմ կէլտիյինի թարիֆ վէ պէեան էթթիգ-թէն, վէ շունտան պունտան պիրազ գօնուշտուգտան վէ էլլէրինի ըրգաստըգտան սօնրա տըշարը չըգաճաղը սըրատա Գաթըրինէ պիր իշարէթ իթթի :

Գաթըրին իշի չապուգ վագըֆ օլտուղու պէրապէր խանըմտագի օտաեա կիրտի :

— Գըզըմ· բէպէկինի սէվէ՞ր միսին :

— Շիւպհէսիզ, տօգթօր. պէնի կիպի սէվտիյիմի սէն տէ պիլիրսին :

— O հալտէ պէնի տինլէ, հէման պու ագշամ Բարիստէն չըգընըզ. եարընա պըրագմայըն. միւմքին իսէ պու ագշամ կիտին :

— Հէր չէյ միւմքին տիր, վէ լաքին պիր թէհլիքէ՞ մի վար :

— Էվէթ. պէօյլէ ագշամլարա գատար մարքինին սէնին գարշընտա օթուրմասը վէ եախօտ օտասընա չէքիլիպ, տուշիւնմէսի պէք եագընտա պէօյլէ պիր պէլայը տավէթ իտէպիլիր. Հա-բարէնէ կիտէճէք օլուրսանըզ. ամա չըգարըն, չօգ եօլ եուրուէթ-տիւրիւն քի պու հալ իւզէրինտէն տէֆ՚ օլսուն. պուրատա գալտըգճա թէհլիքէ պէօյիւյէճէք վէ էօնիւ ալընմազ տէրէճէյէ կէլէճէք :

— Ա՛հ վալլահէճիյիմ. պու ագշամտան թէզի եօգ, պըրագալըմ կիտէլիմ :

— Ինշալլահ. պաշըմըզա եէնի պիր ֆէլաքէթ կէլմէզ տէ կիտէրիզ :

Մատամ Մարանկէնտէ գուվվէթ վէ գուտրէթ գալմայըպ, գըզընը էօբմէյէ վէ մարքինին խասթալըղընը պէհանէ իթթիխազ իտէրէք հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամագա պաշլատը :

Պատէհու վիգօնթէս տէ Փիէր մարքի իլէ Ֆրանսուազըն նէզտինէ կիտէրէք, հէման օ ագշամ կիթմէլէրինի թէքլիֆ էյլէտիքտէ.

Ֆրանսուազ. – Պէնիմ տէ պէրապէր կէլմէքլիյիմէ միւսաատէ իտէ՞րմիսին :

Գաթըրինին խէյէճանը մէրթէպէի զուսվաեա վասըլ օլարագ. – Ճիտտի՞ մի սէօյլէյօրսըն. – տէյիւ սուալինէ :

Ֆրանսուազ. – Ղայէթ ճիտտի. զիրա հէքիմ մարքիյէ չօգ եօլ եուրիւմէսինի թէնպիհ իթտի. սէն պու հալտէ մարքիյէ րէֆագաթ իտէմէզսին. պէն իսէ եուրիւմէքտէն խօշլանըրըմ. սապահտան ագշամա գատար աթ իլէ կէզէպիլիրիմ վէ հիչ եօրուլմամ. պէն սէ-

նին եէրինէ գա՛իմ օլուպ. հէքիմին վէրմիշ օլտըղը թալիմաթ մուճիպինճէ հարէքէթ իթմէսինէ տըգգաթ վէ նէզարէթ իտէրիմ :

— Սէն խասթա տէյիլ, տէլթա մէլէքսին :

— Էօյլէ պիր մէլէք քի գանատը եօգ. պինաէն ալէյհ միւսաատէ էթ տէ պէն տէ կիտէյիմ, սանտըգլարըմը հազըր իթտիրէյիմ վէ լազըմ կէլէն թախմաթը վիրէյիմ. ագշամ ինշալլահ կէօրիւշիւրիւզ :

— Նէմէյէ կէլէճէ՞գ միսին :

— Եէթիշէպիլիրսէմ կէլիրիմ, լաքին հէր հալտէ սաաթ սէքիզի օն կէչէրէք Օրլէան շըմէնտըֆէրի մէրքէզինտէ պուլունուրըմ :

Մարքի, Ֆրանսուազա պէեանը թէշէքքիւր էյլէտի :

Օլիվիէնին պէրաէթինէ գարար վէրիլտիկտէն պէրու Ֆրանսուազ մէրգումը կէօրմէմիշ վէ իճրայը թէսիրը իթմէմիշ օլտըղընտան, պիր քէրրէ Միւրիւյօ սօգագընտաքի խանէսինէ կիթմէք ազմինէ տիւշէրէք սաաթա պագտը : Էվինէ կիտիպ թէտարիքեաթը րաճիյէյէ պիզզաթ նէզարէթ իթտիքտէն վէ պազը միւհիմ իշլէրի թէսվիյէ էյլէտիքտէն սօնրա, Օլիվիէնին խանէսինէ վէ օրատան տա տօղրուճա մէրքէզէ կիթմէքլիկի թէսավվուր իթթի իսէ տէ, էննայը զայպուպէթինտէ Կրաթիէնին մահքիւմիյէթինէ տա՛իր Գաթըրինէ պիրիսինին ագզընտան պիր չէյ գաչըրմասը իհթիմալինէ մէպնի, Օլիվիէյէ մէքթուպ եազմագա վէ պիզզաթ կիտէմէտիյինին էսպապը մուճիպէսինի պէեան վէ թաֆսիլ իթմէյէ գարար վէրէրէք տօղրուճա խանէսինէ միւթէվէճճիհէն մարքինին գօնաղընտան հարէքէթ պիլէ, էվէ թէգարիւպիւնտա, գարունըն էօնիւնտէ տօն Միկէլին արապասը կէօզիւնէ իլիշէրէք տէրէճէի նիհայէտէ մէմնուն օլտը վէ քէմալը սիւր՚աթլէ եօգարը սէլիրթտիլիպ, օտաեա կիրտիքտէ, Օլիվիէյի շըմինէնին էօնիւնտէ օթուրտուղու պուլտու :

Օլիվիէ մարքիզի կէօրտիւքտէ պիրազ իլէրի տօղրու կէլիպ, գօլլարընը աչար վէ իքիսի պիրպիրլէրինէ սարըլարագ, հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէքսիզին, գալպլէրի չիտտէթլէ չարբա չարբա պիր միւտտէթ տուրտուլար :

Պայթխա Օլիվիէնին խէյէճանը քէսպի սիւքունէթ իտէրէք, մարքիզի գօլընտան թութուպ սէտիրէ օթուրթտուրտուգտան սօնրա, տէտի քի.

— Մատամ, մահզա սիզին սայէնիզտէ խալիս ու չէօհրէթիմի

թաշըմաղա մուվաֆֆագ օլտում. անճագ պու իսմ վէ շէօհրէթէ հիզմէթքեար օլմագ իսթէ՞ր միսինիզ ։

Մարքիզ՝ պու թէքլիֆէ զիեատէսիլէ շաշըրտը. — Պէ՞ն մի. պէ՞ն մի... սէնին զէվճէ՞ն մի օլայըմ, Օլիվիէ ։ Ա՛հ, պէնիմ կիպի պէտպախթ պիր գարը պէօյլէ պիր սաատէթէ չաւուշմէ օլապիլի՞ր մի ։

— Շահէսմէ սէօյլէ նէ՞ տէմէք, սանա հէր տիւրլիւ էզիյէթի վէրմէք վէ սէնի հէր կէօնէ սաատէթտէն մահրում իթմէք իւզրէ պիր արալըգ սէնի ղաֆլէթէ տիւշիւրմիւշ օլան խայինին հիւզիւնտէն տուչար օլտուղըն ֆէլաքէթտէն, պունտան պէօյլէ պիր տահա պահս իթմէմէնի րիճա իտէրիմ ։ Սէնի օ վէսիլէ իլէ թանըտըմ. խասայիլի ճէմիլէնի օ սահէտէ թագտիր իթտիմ. իսթիգամէթ վէ սէմահէթի գալպիյէնի տէ օ սահէտէ պիլտիմ վէ էօյրէնտիմ. պունտան պաշգա հիչ պիր շէյ խաթըրըմա կէլմէզ ։

— Սէնին խաթըրընա կէլմէզ ամմա, պէն էօմրիւմ օլտուգճա ունութամամ ։

— Մատամ քի պէն սէնի պու տէրէճէ սէվմէքտէյիմ. հէր հալտէ ունութմալըսըն վէ պատէզին մահզա մուհապպէթիմիզի վէ սաատէթիմիզի թէզյիտ իթմէք էօպպալըն տիւշիւնմէլիսին ։ Գալպիմ սէնին աշգ ու մուհապպէթինլէ մալամալ օլտուղընը պիլմէյօրմուսըն. Սէնին մէտխալին օլմայան շէյ պէնիմ իչին խայալ գապիլինտէն տիր. սէնսիզ տիւնեա մէֆգուտ հիւքմիւնտէ օլուպ, էլէմ ու քէտէրլէ միւսթէվլի իմ ։ Պէնի սէն գուրթարըրսըն. հայաթըմը վէ նամուսըմը սանա պօրճլույըմ. Իսթիհզալ իթմիշ օլտուղում շէրէֆ վէ իթիպարա վէ հէր քէսին մաղհարը հիւրմէթ վէ րիայէթի օլարագ սէրպէսթճէ եաշամագ մէզիյէթինէ մահզա սէնին տէլալէթ վէ վէսաթէթինլէ նա՛իլ օլտուղըմ իչին ինտիմտէ տահա զիյատէ մէրղուպ վէ մուգատտէս տիր. — տէյէրէք, պօյնունա սարըլըպ քէմալը իշթիհագ վէ խայիշէթլէ ալնընտան էօբտիւքտէն սօնրա, սէօզէ տէվամ իլէ տէտի քի. — Պէն սէնի պու տէրէճէ սէվմէքտէ օլտուղըմ հալտէ, սէն պէնի սէ՞վմէյօր մուսուն, էօմրիւնիւ պէնիմ իլէ կէչիրմէք, վէ ճան ու տիլտէն սէվտիճէյիմ չօճուգլարըն վալիտէսի օլմագ կիպի պիր սաատէթ եաս ու մաթէմինի վէ էլէմ վէ ճէֆանը ունութտուրմա՞զ մը ։

Մարքիզ տը Սարլօվէզ պաշըն պիր նազար իլէ Օլիվիէնին եիւզիւնէ պագա պագա. — Պանա մուավէնէթ վէ հիմաէթ իթ-

տիյին կիւնտէն պէրու սէնի սէվէրիմ ։ Օ զէման սէնտէն սէվիլմէք կիպի պիր սաատէթէ նա՛իլ օլմաղա ճան ու տիլտէն արզուքէշ իտիմ ամմա, իհթիմալտէն օլտուղընը խաեալ իտէմէմէքտէ իտիմ ։ Պու կիւն օ խաեալ ճիտտիյէթէ թէպէտտիւլ իթտի. հիսս իյլէտիյիմ շիտտէթլի աշգ ու մուհապպէթէ հիզմէթքեար օլուպ հալը հազըրտա վէ մագպուլ պունա մուատիլ գալպիմտէ պիր հիսս վարտը օլուպ օլմատըղընը սուալ իտէյօրսըն ։ Հէյհա՛թ, Օլիվիէ ։ Պիչարէ չօճուգլըմըն խաթըրէսի էլէմլէրինտէն պաշգա հիչ պիր շէյին գալպիմէ թէէսիրի օլմայըպ, պունտան պէօյլէ պէն սէնին վէ մահզա սէնինիմ ։ Պէնի րէնճիտէ մալ էթ. սէն պախթիեար վէ մաղհարը րաղպէթ վէ իլթիֆաթ օլտուգճա պէն հիչ պիր շէյէ հաճէթ իթմէմ. — տէյէրէք, պէնզի պիւսպիւթիւն սօլտը, վէ Օլիվիէնին գուճաղընտա նէֆէս ալամայաճագ պիր հալէ կէլտի ։ Օլիվիէ իսէ պիր հիսսի ճիտտի վէ պիր շէվգի հիւրմէթքեարանէ իլէ մէրգումէնին ալնընտան միւքէրրէրէն էօփէրէք. — Իշթէ պու սահէտէ չէքտիյիմ էզիյէթ վէ մէշագգաթլարը քեամիլէն ունութտում պիթտի ։ Միւսաատէ իտէրսէն, նիքեահըմըզա տայիր օլան իլանաթը րէսմիյէյի նէշր վէ տօսթլարըմըզա թէպշիր իթտիրէյիմ ։

Պու սէօզլէրտէն Ֆրանսուազըն աղլը պաշընա կէլիփ, Գաթըրինին պու խայէրլի ալտըղտա տուչար օլաճաղը հալը նէէս իշթիմալը կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէթիրտի. վէ հէքիմին թէնպիհաթը խըլաֆընտա օլարագ մէրգումէյի պէօյլէ պիր խէլէճանա տիւշիւրմէք ճա՛իզ օլմայաճաղընը իսթիխտար իլէտի ։ Պէօյլէ պաշգաղըն քէտէր վէ էլէմ վէ եէէս վէ ֆիթուրըյա տէրտէսթ իտիլէն սաատէթին նէթիճէսի խայըրլը օլամայաճաղընը վէ պէօյլէ պիր ֆէլաքէթէ սէպէպիյէթ վէրմիշ օլմասընտան տօլայը վիճտանընտա հուսուլէ կէլէն րահաթսըզլըգտան միւթէպպէտտէն տիյէրէք վէ պիրազ օլաճաղընը տիւշիւնիւպ տուրմագտա իտի. Նէզաքէթ վէ սէմահէթի թագտիրէ իգթիզասընճա պէօյլէ պիր հալի թէճվիզ իտէմէմէքտէ օլտուղընտան.

— Օլիվիէ, սէնին մուհապպէթինի պիր ան խաթըրըմտէն տուր իթմէմիշիմ, վէ նամընը թաշըմագլըղըմա տահի վագըֆ օլան թէքլիֆին՝ ինտիմտէ օ գատար պէօյիւք պիր նիմէթ վէ մէֆխէրէթ տիր քի, թէշէքքիւրիւնտէն աճիզիմ ։

Պու սէօզլէրին նէթիճէսի նէրէյէ վարաճաղընը անլայամատըղընտան, Օլիվիէ քէմալը թէլաշ վէ մէրագ իլէ Ֆրանսուազըն եիւ-

գիւնէ պագմագտա ըտը. մուախխարէն պիր թարզը լաթիֆանէ ի-լէ. — Պէնիմ իչին էն պէօյիւք թէշէքքիւր, թէքլիֆիմի պիր ան էվվէլ գապուլ իթմէք տիր. պաշգա սուրէթլէ միննէթտարըն օլամամ։

— Օլապիլի՞ր մի. իհթիմալ վա՞ր մի տըր։

— Օլապիլիր մի նէ՞ տէմէք, մէրամընը անլայամայօրըմ։

— Զէքիմէքտէ օլտըղը պին տիւրլիւ միհնէթ վէ մէշագգաթտան գիւտառէ, սէնին աշգ ու մուհապպէթինտէն էօլմէք տէրէճէսինտէ մուզթարըպ օլան գալպիմին կիրիֆթառ օլտըղը հալի տիւշիւնմէյէյի՞մ մի։

Պարօն Օլիվիէ, ֆիւթուրսըզլըգ վէ սամիմ էլամէթլէրի կէօսթէրիպ. — Նի՞չէ մի օնըն պաշընը խաէյօրըն, պէնիմ ունութմաղըմ կիպի սէն տէ շու գարըյը ֆիքրինտէն չըգարամա՞մայօրմըսըն։

— Խայըր. գիւզ հէր իքիմիզ այնը մագսատա վասըլ օլմագ իւզրէ մէրդումէ իլէ բայթը մինասիպէթ իթմէյէ գայրէթ իթմիշ իտիմ, զէվճինին հէր կիւն եէնիտէն եէնիյէ իճրա իթմէքտէ օլտուղը խըեանէթ վէ խապասէթի կէօրտիւքճէ հագգընտաքի նէֆրէթիմ արթմագտա վէ խապասէթի մէզքիւրէյէ գուրպան օլան պիչարէ գարը հագգընտա պիր ըրգգաթ վէ մէրհամէթի գալիպէ հիսս իթմէյէ պաշլամըշ ըտըմ. րէֆթէ րէֆթէ հէմ քէնտիսինէ հէմ տէ ազարիպինէ պիր մուհապպէթ վէ հաթթա կիւճէնմէ ամմա պիր հիւրմէթ վէ րիայէթ հասըլ օլտը։

— Հիւրմէթ վէ րիայէ՞թ մի։

— Էվվէթ, պէնիմ բաամ կէլէնէ հիւրմէթ իթմէկ օլտըղըմըտա բանա պիլիրսին. հաթթա օ գատընճըղազ հատիսէտան, գըզգանճ վէ ֆէվգէլատէ միւթէքէպպիր պիր մախլուգ օլտըղը հալտէ, սէնի չօգ սէվէր իտի. լաքին քէնտիսինէ խըեանէթ իտիլմիշ տէյիւ շիւպհէ վէ վէսվէսէյէ տիւշտիւկիւ անտէ, գըսգանէսիյէ տիլխուն օլուպ, հիտտէթ վէ քէտէրի ազիմ իլէ ալտանմըշ օլտըղընը իլան ու իշաէյէ միւսաարաաթ էյլէմիշ։

Օլիվիէ՝ Ֆրանսուազըն հալինէ աճըմագտա վէ քէնտիսինէ բաքիպ վէ տիւշմէն օլան պիր գարըյը պու սուրէթլէ հիմայէ վէ միդայէ էյլէմէսինտէն նաշի, մէրդումէյէ սանքի պիր մէլէք նազարըյլէ պագմագտա ըտը։

— Սէն օնըն եէրինտէ օլսա ըտըն էյլէ՞ մի հարէքէթ իտէր իտին։

— Պէն սանա հէր ճիհէթլէ մէֆթունըըմ. էյ մարքիզէ տէ պիր տէյէճէք եօգ տըր ա՞. հիչ օլմազսա օնա աֆվ օլունուր եա, օնատա խըեանէթ էթմէտիլէր մի. օ տա էօմրիւնիւ ըզթըրապ վէ մէշագգաթ իչինտէ կէչի՞րմէմիշ մի տիր։ Զէվճինը չէպապէթինտէն պէտիլէ հէր կիւն խըեանէթ վէ նամէրտլիքտէն պաշգա պիր շէյ կէօրմէտիկի հալտէ, պիր արալըգ սէնին տէ պօշ պուլունմըշ օլտըղընա ինանմըշ օլմասը գապահա՞թ մը սայըլըր։

Օլիվիէ գուլագըպ քիւչիւք սանըն իչինտէ տօլաշմագտա պաշլատը. վէ պիր արալըգ տուրուպ. — Պէնի տինլէ, մարքիզ. սէն քէնտի հիսսիւ ախլագըն իգթիզասընճա, պիր թագըմ քեսան հագգընտա հիւսնիւ նիյէթէ զահիպ օլուպ քէնտինի օնլարըն մուվաճէհէսինտէ պիր վէզիֆէ իլէ միւքէլլէֆ ատտ իտիյօրսըն. պագալըմ օնլար տա սէնին հագգընտա այնը էֆքեարա զահիպ օլո՞յօրլար մը։ Պէն տէ օնլարա խըլաֆը հիւրմէթ վէ րիայէթ իթմէք իսթէրիմ. չիւնքի ճիւմլէսինի տէ թահսին իտէրիմ. լաքին ըճա իտէրիմ քի էյլէ գալպսիզ վէ մահզա քինը ու ադավէթ սաիգասըյլա հարէքէթ իտէն քէսանըն պաշզընը պէնիմ իլէ իթմէյէսին. իշլէմիշ օլտուգլարը գապահաթլարընըն ճէզասընա միւսթահագգ տըրլար։

— Մարքի սանա էյլիք իթմիշ տիր, Օլիվիէ. հէր շէյի ունութսան պիլէ, մարքինին էյլիյինի ունութմամալըսըն։

— Եալա, հէր շէյէ բազը օլուրըմ վէ լաքին պունա բազը օլամամ. պինաէն ալէյհ ըսրար իթմէ. Պէն մարքինին տէլալէթիյլէ մահբուս օլուպ, նամուս ու իթիպարըմ պէրպատ օլտը։ Սիզին զանընըզ կիպի հագգըմտա շիւպհէ վէ վէսվէսէյէ զահիպ օլմատը։ Պանա էմնիյէթ վէ իթիմատը թամ կէօսթէրմէքտէ իտիյինտէն, մարքի կիպի պիր զաթ հէր կիւն թէպտիլի էֆքեար իթմէմէլի տիր։ Սըրը գապահաթըը քիմ օլտըղընը պիլիր իտի. պունա էմին օլընըզ։ Միւսթանթըգ Մ. Վիլըթար, քէնտի մուվաճէհէսինտէ պէնի իսթինթագ իթտիյի սըրատա, գապահաթլը քիմ օլտըղընը սէօյլէրիմ տօղրուսըյլա, մարքինին կիրիֆթառ օլտըղը իշքէնճէ հալի կէօրմիւշ օլսա ըտընըզ... սիզտէ անլար ըտընըզ. պաէհու վուգուպուլան սէհվ իւզէրինէ մարքինին ֆիքրի ուեանարագ, պէնիմ տէ քէնտիսի կիպի էհլը ըրզ պիր քիմսէ օլտըղըմը անլայըպ վէ հիւքիւմէթին պէնտէն շիւպհէ իթտիյինի ֆարգ իտիպ, վէ պէն մահքիւմ օլտըղըմ հալտէ նամ ու շէօհրէթի լէքէտար օլմայաճագընը կէօրիւպ, պէնիմ նամուսըմըն պէրպատ օլմասընա միւսաատէ իթ-

տի : Օնլարըն քիպրի վէ խոտպինլիյի պէնի իլզամ էյլէտի : Շու հալ-տէ պէն մարքիյէ աֆվ իտէպիլիրմիյիմ . ասլա՛ :

— Եա գըզը ծօլէճէք օլուրսա :

— Օնը տա բէտէրի տիւշիւնիւրիւմ . հէր հալտէ պէն սէնին էֆ-քեար վէ նիյեաթընա գարշը հարէքէթ իթմէմ . սէն տիլէտիյին կի-պի հարէքէթ իտէպիլիրսին . վիգօնթէս տէ Պլէրէ , տօղուտան . պէնիմ էլիմտէն կէլէն պու տըր :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ . լաքին պիր շէյ տահա րիճա իտէճէ-յիմ : Հիչ իլէ պու աքշամ Բարիստէն մուֆարագաթ իտիպ Հաս-թալըրէնէ կիթմէյինիզ ռիճա իթտիմ : Զէվճի վիգօնթըն իտամ ճէ-զասընա հիւքմ օլունտուղունը հէնուզ պիլմէզ . վագըա հալա շիմտիյէ գատար խապէրտար օլմամասընա ղայրէթ իտէյօրըզ վէ քէնտի-սինի հիչ եալընըզ պըրագմայօրըզ :

— Կէօրիւնիւր քի սիզ տէ պէրապէրինիզէ Հասթալըրէնէ կիթմէք նիյէթինտէ սինիզ :

— Էվվէթ :

— Պունճա մէրհամէթ վէ ըրգգաթա նէ վէճհ իլէ մալիք օլտու-ղունը պիլէմէյօրըմ . կիւզէլլիյինտէն զիյատէ հիւսնիւ ախլագընա հայրան օլույօրըմ : Կիթ , պէն սէնին հիչ պիր արզունա մուխալէ-ֆէթ իթմէք իսթէմէմ . ֆիքրինի վէ գալպինի պանա հասր էթ տէ խաթըրըտան չըգարմամաղա պէյէ էյլէ էթ :

— Սէն տէ հիւսնիւ ախլագա մալիքսին ամմա , թալիհը պաշգա տըր :

Սաաթ եէտի վուրմաղլա , մարքիզ տը Սարլօվէզ վէզիֆէ ատտ իթտիյի խուսուսըն իֆասընա մուսարաաթ իթտի :

Պու սըրատա տա՛իրէ մուտիրի թաամըն հազըր օլտուղունը պէ-յան իթտիքտէ , մարքիզ գաշլարընը չաթըպ . — Նա՛սըլ եափաճա-ղըմը պէն տէ շաշըրտըմ , թէտարիքաթը ռահիյէյէ հէնուզ պաշ-լամամըշըմ :

— Տէմէք օլուր քի պու աքշամ մը կիտէյօրսընըզ :

— Էվվէթ , սաաթ սէքիզի նիսըֆ կէչէրէք . լաքին թէտարի-քաթըմ տա ուզուն սիւրմէզ , չիւնքի կէօրիւրսիւն . — տէյիպ , խիզ-մէթքեարտէն պիրինի չաղըրտը վէ թալիմաթը լազըմէյի իթա իլէ . — Պէն պիրազ շէյ եէյինճէյէ տէյին սէն եօլճուլուգ սանտըղըմը հազըրլա . — տէտի :

Եարըմ սաաթ սօնրա Օլիվիէ իլէ պէրապէր սօֆրայա օթուր-

լէր , վէ արապատան էնմէզտէն էվվէլ , Օլիվիէ տէտի քի . — Պէնի ու-նութմա . պունտան պէօյլէ հաեաթըմ սէնին մուհապպէթինէ մէր-պութ օլուպ , ինտիմտէ գըյմէթտար օլան շէյ մահզա սէնին մու-հապպէթին տիր :

Մարքիզ տը Սարլօվէզ ճէվապէն տէտի քի .

— Սէնի թանըտըղըմտան պէրու , կէճէ կիւնտիւզ սէնի խաեալ ու խաթըրըմտան չըգարմամըշըմ : Սըֆաթըն հէր ան կէօզիւմիւն էօնիւնտէ տիր : Պէնիմ եաշըմա պալիղ օլանլար , բէք գոլայ ուսուլ ու ատաթը թէպտիլ իթմէզլէր .

Պարօն Օլիվիէ կիպի պասիթ վէ սէլաթ սահիպի պիր քիմսէ , գալպինտէն թաշմագտա օլան ալէվլի մուհապպէթէ մուգապէլէթ իտէմէմէքտէ իտի :

Նիհայէթ պիրի պիրլէրինտէն այըրըլմագ իճապ իթտի : Էշեա-լար արապայա թէսլիմ օլունտը . Արապաճը արապանըն գաբուսը էօ-նիւնտէ տուրմըշ օլտուղունտան , վագթը հարէքէթ կէլմիշ օլտուղունը մարքիյէ խապէր վէրտի :

Մարքիզ արապատան չըգարգտան սօնրա , պարօն տը Բիւյփի-րօլ իհթիյաթը պէր թարաֆ իտէրէք պաշընը արապատան տըշարը չըգարըփ , մէրգումէնին արգասընտան պագտըղը սըրատա , Գաթը-րինին արապատան ինտիյինի կէօրմէքսիզին անըղըն իչէրի չէքիլտի . հալա ղայէթ սըճագ օլտուղը հալտէ , Գաթըրին բալթօսունա սա-րըլմըշ , ճիյէրլէրի բարչալանաճագ սուրէթտէ մահզուն ըտը :

Մադամ Մարանդէն տախի պիւսպիւթիւն թէպտիլ օլմըշ վէ իխթիյարլանմըշ վէ հարէքէթէ մէճալի գալմամըշ օլտուղունտան , մարքինին գօլընա տայանմըշ ըտը . մարքի իսէ թանըմանաճագ պիր հալէ կէլմիշ իտի :

Օլիվիէ , մէրգումանըն հալլէրինի կէօրտիւքտէ , նիհայէթ ըրգ-գաթ վէ մէրհամէթէ կէլտի :

25

Մարքի տը Սալյօն , մախսուսէն իսթիճար իթմիշ օլտուղը սալօն-վակօնըն էօնիւնտէ սօգագտա տուրուրքէն մարքիզ Ֆրանսուայը կէօրտիւքտէ տէրէճէի նիհայէթտէ մէսրուր օլտը :

Մարքիզին մուֆարագաթընտան սօնրա հագըդեթի հալի պիլի-սի ինթիզամսըզլըգլա սէզիլմէսին իչին Գաթըրինի պիր տագըգա եալընըզ պըրագմամագա մէճպուր օլմուշլար տըր ։

Մատամ Մարանդէն Կրամթիէնին իտամ ճէզասընա հիւքմ օլունտուղունը խաթըրընա կէթիրտիքճէ տիվանէ օլաճագ տէրէճէտէ տուչարը հէյէճան օլմագտա տըր ։ Եալընըզ Գաթըրին հագգընտա տէրքեար օլան մուհապպէթի ֆէվգէլատէսինտէն նաշի ըզթըրապընա պիր տէրէճէյէ գատար զայիպ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, պու խուզուսըն տէ գիրատէսինը ղաւհմէթ վէ էպյանէթ չէքմէքտէ իտի ։

Գաթըրինի վակօնը մախսուսա իրքեապ իթտիլէր ։ Մատամ Մարանդէն իլէ մարքիզ Ֆրանսուազ տը Սալրօվէզ վէ միսս Մօ պինը վակօնա րաքիպ օլտուլար ։ Մարքի տը Սալլօն իսէ, Գաթըրինին իչի-տէպուլունճէյի պիր նէօզլուն ճէրէյանընը մէն՛ իթմէք իչին գարուսընըն էօնիւնտէ տուրմագտա, վէ պիր տօսթ կէօզիւյլէ տէ քէնտիսինի թանըմայըն տէյու ղանկը ղանկը թիթրէմէքտէ իտի ։

Ընճամքեար գաթար հարէքէթ իթտի ։

Հէրքէսին գալպի րահաթ պուլ ։

Բարիստէ պին տիւրլիւ իհթիմալաթ վագը օլտուղը հալտէ պիր ֆէլաքէթէ ուղրամատըլար իսէ, արթըգ քէօյտէ հիչ պիր թէհլիքէ վուգու՛ պուլմայաճաղընա հէր քէս գանաաթ հասըլ իթտի ։

Կէճէ մարքիզ օլտուգճա րահաթ օլտուղընտան, խայլը միւտտէթ ույուտու. Լագին մատամ Մարանդէն, Կրամթիէնին մահքիւմիյէթինտէն պէրու ֆէվգէլատէ պիր սինիր զաաֆընա ուղրամըշ օլմաղլէ, կէօզիւնէ ույգու տէնիլէն շէյ կիրմէմիշ իտի ։

Մէ՛մուլին գայրը պիր պէլայէ ուղրամամագ իչին Պօրտօեա մուվասալէթլէրինտէ, վակօնտան հիչ պիրի էնմէտի ։

Սէն-Ժան սթասիօնընա կէլտիքլէրինտէ վակօնլարընը թէպտիլ իթմէքսիզին Պաեօն գաթարընա րաքիպ օլտուլար ։

Ֆէրտասը կիւնիւ Հասարբէնտէ վասըլ օլտուլար ։

Գաթըրին հէր շէյտէն միւթէլէզզիզ օլմաղա պաշլայըպ, մարքիզին տախի խասթէ սըհհէթինի թէէմին իթմէք իչին պէտէրիյլէ պէրապէր սէյրանա չըգար տըր ։ Ֆրանսուազ տա՛իմա քէտէր իլէ գըզընա րէֆագաթ իթմէքտէ իտի ։

Մարքի տախի գըզընըն կիթտիքճէ քէսպի գուվվէթ իթմէքտէ օլտուղունը կէօրէրէք, կիւնէճէլէրի վաթանը ճէտիտտէ իլէրուտէ նա՛իլ սաատէթ օլաճագլարընը իւմիտ իթմէքտէ իտի ։

Սէրվէթի մէճմուասընը նագտա թահվիլ իթմէք իչին միւտիրէ ումուրընա թալիմաթը մուգթէզիյէյի իթա իյլէմիշ իտի ։ Ընճագ էճտատը Հասարբէնտէ տօղմուշ վէ օրատա մէտֆուն պուլընմըշ օլտուղունտան, Հասարբէնտէ քէօշքիւնիւ սաթմագա պիր վէճհ իլէ րազը օլամամագտա տըր ։

Գաթըրինին օղլու պէօյիւյիւպ տէ էհլի պիր Րօլան տը Սալլօն մէյտանա չըգընճայա գատար մէզքիւր քէօշքիւն գապալը պըրագըլմասընա տա՛իր թա՛լիմաթը լազըմէյի իթա իյլէտի ։

Ամէրիգատա միւթէվաթթըն օլան Րիշար տը Մօնրօէյէ մէքթուպ կէօնտէրիլմիշ օլտուղունտան, մէքթուպըն ճէվապընը վիրուտինէ պէքլէնիլմէքտէ իտի ։

Ճիւմլէսի պիր ան էվվէլ սէյահաթ իթմէք արզուսընտա իտի. Գաթըրին տախի հէնուզ ալթը այլըգ համիլէ օլտուղը, վէ պահրէն սէյահաթէ ալըշմըշ պուլընտուղը ճիհէթլէ, պու խուսուստա հիչ պիր թէհլիքէ վագը օլմայաճաղընա գանաաթ թամմէ հասըլէ կէլմիշ իտի ։

Մարքի տը Սալլօն Բարիսէ կիտիպ, տէհշէթլի թէսավվուրլարընը մէվգիի իճրայէ գօյմագլըղը վէ գըզընը օ խա՛ին զէվճինին էլինտէն գուրթարմագլըղը էյան տիւշիւնմէքտէ իտի իսէ տէ, պու պապտէքի հըրսը օլտուգճա խաֆիֆլէնմիշ իտի ։

Պուլընտուղը մահալլին լէթաֆէթիյլէ, մարքի կիւնտէն կիւնէ քէսպի գուվվէթ իթմէքտէ օլտուղը միսիլլու, գըզը Գաթըրինտէն պիր տագըգա պիլէ այըրըլմամագ արզուսը տախի հէր պիր ֆիքրէ ղալէպէ իթմէքտէ օլտուղունտան, շու թէսավվուրըն իճրասընը հէր կիւն ֆէրտայա թա՛լիգ իյլէմէքտէ իտի ։

Եալընըզ մատամ Մարանդէնին հալի կիթտիքճէ քէսպի վէխամէթ իթմէքտէ օլտուղունտան, էգսէրիյա տուչարը թէլաշ օլմագտա վէ էկէրչի պիր հէյէճան վուգու պուլսա պիր տահա քէնտինի պուլամայաճաղը անլաշըլմագտա տըր ։

Մարքիզ տը Սալրօվէզ իլէ պէրապէր պուլընտուգլարը սըրատա, աղզընտան «գաթըլխան» սէօզիւ տիւշմէմէքտէ իտի ։

Օլիվիէնին՝ մարքիզ տը Սալրօվէզէ եազմագտա օլտուղը մէքթուպլարըն միւնտէրիճաթը խայրըճընտա, Բարիստէն հիչ պիր խապէր ալընամամագտա տըր ։

Մ. Րիշար Մօնրօէտէն իքի մէքթուպ կէլմիշ իտի. պիրինճի խուսուսի օլարագ մարքիզէ եազըլըպ պաշընա կէլէն ֆէլաքէթտէն

տօլայը ֆէվգէլ ղայէ մէճնուն վէ մուքէտտէր օլտըղընը պէեան իլէ պէրապէր, հագգընտա տէրքեար օլան հուրմէթ վէ րիայէթի զէրրէ գատար թէնագուս իթմէտիյինի իլավէ իյլէմիշ իտի։ Տիկէր մէքթուպ իսէ Գաթըրինէ խըթապ օլուպ, քէնտի վաթանընը իգամէթկեահ իթթիխազ իթմէյէ րազը օլտըղընտան տօլայը պէեանը մէմնունիյէթ վէ մէսէրրէթ իթմիշ իտի։

Րիշար Մօնրօէ Ամէրիգայը Շըմալիյի թէրք իլէ, ճէնուպ թարաֆընտա Մօնթէվիտէօեա կէլմիշ վէ օրատա վասի չիֆթլիքլէր իշթիրասըյլա զըրաաթա պաշլամըշ ըտը. Մէքթուպըն պիր ճիհէթինտէ տէ պէր վէճհի աթի իֆատէի մէրամ իթմիշ իտի.

«Գուրատա զիեատէսիյլէ մէմնուն վէ պախթիեար օլաճաղըմ-
«ըզը։ Մարքի տը Սալլօն պէնիմ իլէ պէրապէր մէշղուլ օլաճագ-
«տըր։ Սէնին նէ սուրէթլէ վագըթ կէչիրէճէյին չիմտիտէն պէլլի
«տիր. Էվիմէ պիր գատընա էշէտտի ինթիխապըմ վար տըր. Թէ-
«սիս իթմիշ օլտըղըմ ճէմիյէթի խայրիյէյէ նէզարէթ իտէճէք
«պիր քիմսէ լազըմ տըր քի, սէնտէն ալէաղընը պուլմագ պա՛իտ
«իւլ իհթիմալ տըր։»

Ֆրանսուաղ մէքթուպտաքի թաֆսիլաթ վէ իյզահաթտան ֆէվգէլատէ չէվգ ու ղայրէթէ կէլտիյի միսիլլու, Գաթըրին իլէ մատամ Մարանդէնի տախի թէշվիգ իթմիշ օլտըղընտան, հէր իքիսի պիր ան էվվէլ Ամէրիգաեա կիթմէք արզուսընտա պուլունմուշ իտի։

Նէվմի հարէքէթ թէգարրուր իթտի. Պաեօնա վէ օրատան Սպանեա հիւքիւմէթի բայիթահթը օլան Մատրիտէ, վէ Մատրիտտէն տախի Բօրթուգալ գըրալըղը բայիթահթը օլան Լիզպօնա կիթմէյէ, վէ օրատան տախի Ֆրանսըզ գումբանիասը վափօրլարընտան պիրինէ րաքիպէն տօղրու Ամէրիգաեա ազիմէթէ գարար վէրտիլէր։

Արթըգ ճումլէսինին աղզընտան կիտէճէքլէրի մահալլին սէօզիւնտէն պաշգա հիչ պիր շէյ իշիտիլմէզ օլտը. Մարքի հէնուզ կիթմէզտէն զըրաաթա մէյլ վէրմէյէ պաշլատըղը միսիլլու, Գաթըրին տախի, պատէզին ֆուգարաեա մուավէնէթ վէ մուհթաճինէ սէհաբէթ իտէրէք պաշընա կէլէն ֆէլաքէթլէրին քեաֆֆէսինի ունուտուպ գալպի րահաթլանաճաղընը գավիյէն ումիտ իթմէքտէ պուլունմըշ ըտը։

Մատամ Մարանդէն իսէ քէսպի գուվվէթ իթմէյէ պաշլայըպ, էքսէրիա Գաթըրին վէ Մարքիզ իլէ պէրապէր սէյրանա չըգմագտա ըտը։

Պիր ագշամ հավա գայէթ լաթիֆ վէ սէրին օլտըղը հալտէ, իքի կէնճ գատըն իլէ մարքի հէնուզ քէօշքէ ավտէթ իթմէք իւզրէ իքէն, եօլըն պիրինտէ գարշըլարընա կէնճ պիր գատըն չըգտըղանընտա պիր տէ չօճուգ վար ըտը. Մէրգումէ տօղրու Գաթըրինին եանընա կէլմէքտէ իտի։

Մէրգումէյի կէօրտիւքտէ Գաթըրինին պէնզի սօլտը. կէօրիւր կէօրմէզ, զէվճինին գուճաղընտա կէօրմիշ օլտըղը գօրուճընըն զէվճէսի օլտըղընը թանըտը։

Մէրգումէ՝ Գաթըրինին այաղլարընա գաբանարագ. — Ա՜հ, մատամ. Ալլահ աշգընա, մէրհամէթ էյլէ, գուրթար պէնի. միւրատ իտէրսէն գուրթարըրսըն տէյօրլար. — տէտի։

Գաթըրին՝ կէօզլէրինի աչապիլտիյի գատար աչմագտա օլտըղը սըրատա, մարքի մէրգումէյի սուստուրմագ իչին իշարէթլէր իթմէքտէ վէ Ֆրանսուաղ տախի Գաթըրինի պիր թարաֆա ալմաղա չալըշմագտա ըտը։

Անճագ Գաթըրին հէր իքիսինին թէվասսութ վէ մուտախէլէսինի գապուլ իթմէյիպ, մէրգումէտէն թաֆսիլաթ վէ իյզահաթ թալէպ իթմէքտէ իտի։

Շիտտէթլէ մարքիզին էլինտէն սըյըրըլըպ վէ Կրաթիէնին մաշուգասինին եանընա կիտիպ տէտի քի. — Նէ՞ տէմէք իսթէյօրսըն. քիմի՞ գուրթարապիլիրիմ. քիմ՞. սէօյլէ. չապուգ օլ։

— Քիմի օլաճագ, վիգօնթ տէ Պլէրի. մահքիւմ տիր, խապէրին եօ՞գ մը։

Գաթըրին, պայըլաճագ պիր հալէ կիրիֆթար օլտը։

Քէնտիսինտէն քէթմ օլընան խուսուսը, անը վահիտտէ քէշֆ վէ թախմին իյլէտի։

Տամարլարընտաքի ճէվէլան իտէն գան տօնուպ.

— Մահքի՜ւմ մը օլտը. մահքի՜ւմմը. նէ՞ չէյէ մահքիւմ օլտը։

— Իտամ ճէզասընա, իտամ ճէզասընա, էշիտիյօրմըսըն. պէքի սէքիզ կիւնէ գատար քէլլէսինի քէսէրլէր. — տէտիքտէ, Գաթըրին տէհշէթլի պիր սէտա սալը վէրէրէք, տաեանաճագ պիր եէր արայօր կիպի գօլլարընը էթրաֆա սալլատըգտան սօնրա, եէրէ տէվրիլտի գալտը։

Ֆրանսուաղ իլէ մատամ Մարանդէն տէրհալ Գաթըրինի թէտավիյէ մուսարաաթ իյլէտիքլէրի միսիլլու, մարքի տախի էլինտէքի պաստօնը սալըվըրուպ, գօրուճընըն գարըսընըն իւսթիւնէ հիւճում իտէրէք.

— Պիզէ ֆէնալը՞գ իթմէք գասաըյլա մը կէլտին, տէֆ՛ օլ շուրատան, եօգսա շիմտի սէնի էօլտիւրիւր մահվ իտէրիմ։

— Օ զէվալլը գատընըն հիչ պիր շէյտէն խապէրի եօգըմուշ, հագըգէթի հալի անլաթըլըրսա ըզլըմ խապէթ օ՞լմազը մը. – տէտիկտէ, մարքի պաշթօնյա իքի իւչ տէֆա մէրդումէյէ նէրլէշտիրիլտի տէտի քի.

— Սէնի գօվարըմ վէ նիչին գօվտըղըմը տա զէվճինէ սէօյլէրիմ։

Գաթըրինի թէզկէրէյէ գօյուպ քէօշքէ նագլ իթտիլէր։

Մատամ Մարանիզէն Գաթըրինի օ հալտէ կէօրտիւքտէ, տաշլարընը թութամ թութամ գօբարարագ. – Գազըներ, ... պիթմիշ. – տէյու պաղըրտը։

Մարքի տը Բօլլան իսէ գըզըն օտասընտան տէնիզին քէնարընա գօշմագտա, վէ եէէսինտէն ֆիքրինէ պիր չօգ վէխիմ չէլէր կէլմէքտէ իտի. եալընըզ մարքիզ Ֆրանսուազ սօղուգ գան իլէ հարէքէթ իթմէքտէ իտի.

Տէրհալ ճէլպ օլունան հէքիմ. – Բահմինտէքի չօճուգ էօլմիւշ տիր. – տէտիքտէ ճիւմէսի պիր աղըղտան։

— Ֆէնտիմ՞. անասը նէ՞ հալտէ տիր։

— Ղայէթ թէհլիքէլի սուրէթտէ խասթա տըր։

Ֆիլհագըգա սէքիզ կիւն մութէմատիյէն Գաթըրին հայաթ իլէ մէմաթ արասընտա գալտը. պայըլըրտ սավաշուպ սինիր չարըրըթըլը խուսթէ կէլմէքտէ իտի. էօմիւնիւ զէհրլէյիփ պէրպատ իտէն խասթա զէվճի կէօզիւնիւն էօնիւնտէն կիթմէմէքտէ իտի։ Նամուս ու իթիպարլարընը լէքէտար վէ պէրպատ իտէն տէհշէթլի հիւքմ մութէմատիյէն գուլաղընա վաստլ օլմագտա ըտը։

Էլհասըլ պիր չօգ թէհամմիւլի նագապիլ իշքէնճէ վէ էզիյէթտէն սօնրա, Գաթըրին վա՞յը համ իթտի։

Պայըզըն կէօզլէրի ղարիպ պիր սուրէթտէ բարլամագտա օլտըղը հալտէ, քիփրիքլէրինին արասընտան տէմէքտէ իտի քի.

— Խապէթ օլտը. ճիհանտա հիչ պիր էսէրի գալմատը։

Հագըգէթէն Գաթըրին պիւսպիւթիւն նա՛իլի սէրպէսթի օլտը. զիրա գաթիլ զէվճի իլէ պէյնլէրինտէ վագը օլան րապըթայը էպէտիյէն գաթ ու ղա՛իլ օլմուշ ըտը։

Հէրքէս քէնտիսինի զիարէթէ սէվմէքտէ օլտըղը ճիհէթլէ,

շու տահէտէ եինէ հայաթընտան մութէլէզզիզ օլաճաղընը վէ հէր շէյի ունուտաճաղընը մէ՛մուլ իթմէքտէ իտի։

Հէրքէս անը իւմիտ իլէ բէրվէրտէ իտի իսէ լէրտէ, Գաթըրին իատէի սըհհէթ իտէմէմէքտէ վէ սուննա զայըֆ վէ իզտամաթ պէրհավա օլմագտա ըտը։

Մարքի իսէ. – Ա՜հ. հէրիմիզտէ լանէթլի իմիշիզ. – Արթըգ եաշամազ. – տէյու թէքրար իթմէքտէ իտի։

Վագըա, էօյլէ նամուսըզ պիր հալտէ վէ Օլիվիէյէ պիր տահա մալիք օլմագ իւմիտինտէն մահրում օլարագ Գաթըրին եաշամագ իսթէմէմէքտէ իտի։

Էօքսիւրիւքտէն կէօյսիւ խայլըճա զայիֆլէնմիշ վէ նէֆէսի տարլանմըշ օլտըղը կիպի, եանագլարընտա տա գըրմըզը լէքէլէր հուսուլէ կէլմիշ վէ լէհճէսինին տիկէր գըսմը ագ պագ օլմուշ ըտը։

Էլհասըլ վէրէմ իլէթինին տէհշէթլի աէրէզէսինէ վասըլ օլմուշ ըտը։ Վալիտէսի Սարա տախի անը իլէթտէն վէֆաթ իթմիշ իտի։

Օգթավ տը Բույիրօլըն օղլը Օլիվիէ մուրատ իտէճէք օլսա պէլքի պիչարէ Գաթըրինի գուրթարըր ըտը։

Գաթըրինին խասթալըղը էնտաըշտա զէվճէսի հէր զէմանտան զիատէսիյլէ մարքինին խաթըրընա տուշմուշ իտի. օ անէ տէյին վիճտանէն հիչ պիր շէյ հիս իթմէմիշ օլտըղը հալտէ, շու սըրատա զամիրի աէրէճէի նիհայէտէ մուզթարիպ օլմագտա ըտը։

Օլիվիէնին մուվաճէհէսինտէ գապահաթըլը օլտըղընը անլայըպ, կիտիպ եալվարըպ եագարմագըլըղը վէ ղարազ վէ նէֆսանիյէթի պէրթարաֆ իլէ կէլիպ Գաթըրինէ հայաթը թազէ վէրմէսինի ըէճա իթմէքլիյի թէսավվուր իթմէքտէ իտի։

Մարքիզ տը Սալօվէզ պու ֆամիլեանըն եէէս ու ֆիւթուրընը կէօրտիւքճէ, քէնտիսի տախի տուչարը քէտէր վէ էլէմի աղիմ նը կէօրտիւքճէ, քէնտիսի տախի տուչարը քէտէր վէ էլէմի աղիմ օլարագ, Օլիվիէյի սէվմէք, պէօյլէ պիր խաթա օլաճաղընը քէնտինէ հիւքմ իթմէքտէ վէ տէմէքտէ իտի քի. – Պէն Օլիվիէյի Գաթըրինին էլինտէն զապտ իտիյօրըմ. տէմէք օլուր քի Գաթըրինի պէն էօլտիւրիւյօրըմ։

Կիւնիւն պիրինտէ մարքի տը Սալօն էօպասը մէյտանսըզլէթինի Ֆրանսուազա թէֆհիմ վէ իթաֆիլ իտէրէք. – Էյէր Օլիվիէյի պուրայա կէլմէյէ իգնա իտէպիլէճէք օլուրսամ, պէլքի Գաթըրին շու իլլէթի մէխուֆէտէն գուրթուլուր։

Ֆրանսուազ պիր սէմահէթի գալպ իլէ. - Պիր քէրրէ թէճրիւ-պէ իտինիզ.

— Նասիհաթ իսթէ՞ր մի սին.

— Էվվէթ. հաթթա պէնտէ պէրապէր կէլիփ րէճա իտէրիմ.

— Սահի՞հ մի.

— Շիւպհէսիզ. Գաթըրինի ասըլ գըզգարտաշըմ կիպի սէվ-մէ՞զմիյիմ.

— Սէն պանը մէլէք սին. չայէտ չու մահզունիյէթի հալիմիզ միւպէտտէլի սաատէթ օլուրսա, պապը սաատէթի սէն աչմըչ օլա-ճագսըն. պանա պիր էյլիք տահա իթմէք իսթէ՞ր միսին.

— Սէօյլէ.

— Պէրապէր կիտէճէյիմիզի վիգօնթէսէ սէօյլէ՞րմիսին.

— Մաալմէմնունիյէ.

Պիր գաչ սաաթ սօնրա մարքիզ իլէ Գաթըրին եալընըզ իտի-լէր, քէնտիլէրէ աչըգ օլուպ, կիւնէշին հարարէթի իչէրիյէ հուլուլ իթմէքտէ իտի.

— Պիր հավլէսիմ վար. պիր արզում վար քի կէճէ կիւնտիւզ գալպիմի իշղալ իթմէքտէ տիր.

— Հավլէսին արզուն նէ՞ տիր.

— Էօմրիւմ կիւնտէն կիւնէ գըսալըյօր. պապը խասթալըը կիպի էյիլէնէճէյիմի գաթ'ան իւմիտ իթմէյիփ, նէ գատար միւտ-տէթ տահա եաշայապիլէճէյիմի պիլմիյօրըմ.

Մարքիզ աղլամագտա օլուպ ճէվապ իթմայէ մէճալի գալ-մամըշ տը.

— Գագը գալան սօն սաաթլարըմտա, մահզա սէնտէն թէսլի-յէթ պէքլէրիմ. Շու իւմիտիմի պօչա չըգարմասըն եա.

— Ֆրանսուազ պիրազ քէտէրի մէթանէթ իտէրէք. - Հէր վէճհ-իլէ արզունը իջրա իթմէյէ հազըր ըմ. Լաքին պէօյլէ միւսի-պէթլէրի նիչին խաթըրընա կէթիրիյօրսըն. վազըր խասթասըն. լա-քին խասթալըղըն զաննը իթտիյին գատար թէհլիքէլի տէյիլ տիր. սաաթէթի հալէ աէվտէթ օլտուղըն թագտիրտէ, քէտէրի սըհհէթ իտէճէյինէ հիչ շիւպհէմ եօգ տըր.

— Սաատէ՞թ մի, պունտան պէօյլէ պէն մէս'ուտ վէ պախթիյար օլամամ.

— Պարօն տը Բիւյմիրօլ կէլիփ տէ քէնտի ուղրընա եաշամագ-լըղըմը թալէպ իտէճէք օլսա՞ տա մը մէս'ուտ օլամազսըն. - տէյու սուալ էթտի.

Վիգօնթէս թուզ միւտատէթ տըգգաթլըճա մարքիզին եիւզիւնէ պագտըգտան սօնրա. - Օլիվիէյի պուրատա ճէլպ իթմէյէ մի գա-րար վէրտին.

— Էվվէթ.

— Սէնին կիպի պիր մախլուգը սէվմէմէք գապիլ տէյիլ.

— Մարքի տը Սալյօն իլէ պէրապէր կիթմէյէ գարար վէրտիք. Պարօն տը Բիւյմիրօլը հէր հալտէ պըզըմ պէրապէր կէթիրէճէյիզ.

— Ճիհանտա էն զիատէ սիզի սէվէրիմ. իքինիզ տէ կիտինիզ. Պէնիմ տէ իսթէտիյիմ պու իտի. Լաքին Օլիվիէյի սէնին զաննը իթ-տիյին մագսատա մէյլի իթմէմէյօրըմ. Շիմ'ի հաեաթըմ գարիպէն սէօնէճէք տիր. էօմրիւմիւ քէնտիմ պէրպատ իթտիմ. գապահաթ պէնտէ տիր. Լաքին ֆէնալըգ իթտիյիմ շախստան իսթիֆայը գու-սուր իթմէքսիզին բէք գօլայ ճան վէրէմէյէճէյիմ. սօն տէֆա օլ-մագ իւզրէ մէրգումը կէօրմէքտէն մագսատըմ մահզա պունտան իպարէթ տիր.

Մարքիզ տախի տըգգաթլըճա Գաթըրինին եիւզիւնէ պագ-մագա պաշլատը, աճապա Օլիվիէյի սէվտիյինի Գաթըրին ֆէհմ իթ-մի՞շ մի տիր. աճապա ֆէհմ իթմիշ տիր տէ հաեաթը գըսալըյօ՞ր մը. - տէյու տիւշիւնտիւքտէն սօնրա. - Սէնին պու արզունը իջ-րա իտէճէյիմ. Սէնի նասըլ սաատէթ իթմէք իչին էօմրիւմիւ պիլէ ֆէտա իթմէյէ հազըրըմ. - տէտի.

Ֆէրտասը կիւնիւ մարքի տը Սալյօն իլէ մարքիզ տը Սալըօմէզ, Հաօսարրէնտէն մուֆարագաթ իյլէտիլէր.

Իքիսինին պիլ իթթիֆագ Օլիվիէյի իզնա իտիպ իտէմէյէճէք-լէրի մէճհուլ իտի.

Օրլէան մէրքէզինտէ վակօնտան էնէրքէն մարքիզ բօլիս միւտիրի Մ. Մէրլյէ րասթ կէլտի.

Միւտիր մէրգումանը կէօրտիւքտէ հայրէթ վէ թէաճճիւպտէ գալտը.

Մարքիզ՝ միւտիրին հալինի կէօրտիւքտէ մարքիյի հէման օրա-տան թէպաիտ իթմէք իսթէտի իսէ տէ, մարքի մուխալէֆէթ իտիպ, հէման միւտիրէ թէզգարրուպ իտէրէք.

— Էյ նա՞սըլ օլտը պագալըմ.

— Հէր չէյ օլտը պիթտի.

Մարքիզ սօղուգ սօղուգ թիթրէմէյէ պաշլայըփ վէ մարքինին գօլընտան չէքիփ.

— Կէլինիզ կիտէլիմ. արապատա գօնուշըրըզ· պուրատա մու-նասիպ տէյիլ տիր. — տէյէրէք, մարքիզի կէօթիւրմէյէ պաշլատը· բօլիս միւտիրի մէրգումուն իլէ պէրապէր կիթմէք խուսուսընտա մուխալիֆէթ իտէմէտի :

Արապանըն գափուսը գափանտըգտան սօնրա, մուքէտտէր հալի հիքեայէ իթմէսինի մուսիրրանէ բօլիս միւտիրինտէն թալէպ էյլէմէսի իւզէրինէ, միւտիր քէլամա աղազլէ տէտի քի·

— Պու սապահ վիգօնթ տէ Գիլէր, ճէմիյէթի պէշէրիյէյէ օլան տէյնինի իֆա իյլէտի :

Մարքի իլէ մարքիզ զանզըր զանզըր թիթրէյէրէք պիր աղըզտան. — Պու սապա՞հ մը. — տէյու, պաղըրարագ թէաճճիւպ իթտիլէր :

— Պու պապտա թաֆսիլաթ վէրէպիլիրմիսինիզ·

— Իսթէտիյինիզ թաֆսիլաթը վէրէպիլիրիմ·

— Սիզ հազըր պուլընտունը՞զ մը :

— Եանընտան սօն նէֆէսինէ գատար այրըլմատըմ·

— Ճէսարէթլի՞ մի իտի·

— Ասլա·

— Խայիր, սօն նէֆէսի չըգընճայա գատար նամէրտլիյի էլտէն պըրագմատը :

— Էվվէթ սօն տագիգէսինէ գատար, մահպէս միւտիրի մէրգումը ուխանտըըրըպ տա, ինճայը միւճազաթըն վագթ ու զէմանը կէլմիշ չաթմըշ օլտուղունը քէնտիսինէ պէեան էյլէտիյի տագիգէտէն իթիպարէն ազլընը զաթի իթմիշ իտի : Հապսխանէ բաղչէյինին նասիհաթլարընտան վէ թէպլիյէթ պաշլայան սէօզլէրինտէն ասլա խապէրտար օլմայըպ, սաթըրըն պօյնընա տուչուիւյու տագըգէտէ պիլէ եաըը եօղմուշ վէ նապաշ հալինի քէսպ իթմիշ իտի :

Մարքիզ. — Էյ իւք կիւնիւ վէ եափսօ պիր գաչ կիւն էվվէլ, վիգօնթ տէ Գիլէր հիչ պիր սըրըրըշ իթմէտի մի. հիչ պիր մէքթուպ եա՞զմատը մը. պիր արզու պէեան իթմէտի մի.

— Խայըր, մարքիզ. սունտըն տա աէպէտի պէյլի· ազըզ պաշընտա զըլըղը սըրատա, մարքինին քէնտիսինի գուրթարանճաղընը գավիյէն ումիտ իթմէքտէ իտի : Պու պապտէ եանըլմագտա օլտուղունը վէ պէօյլէ խատալաթ իլէ զինհնինի իշղալ իթմէք ճա՛իզ օլմատըղընը միւքէրրէրէն պէեան իթտիմ իսէ տէ, հէր նասըլ ըսաբըղնա իտէմէտիմ :

Ճէվապ օլարագ չէօզլէնէ թէքրար իթմէքտէ իտի :

— Սէն մարքիզի թանըմազըն. խանէտանընը պէօյլէ պիր մէչէլլէթ վէ րէզալէթտէն գուրթարմագ իչին պիւթիւն ճիհանը աեագլա գալտըրմազա միւգթէտիր տիր :

Աղըրնատան պունտան պաշգա ճէվապ իշիթմէտիմ. վէ պունը տա օ գատար էհմիյէթի գալպ իլէ սէօյլէմէքտէ իտի քի, թէաճճիւպ իթմէքտէ իտիմ. — տէտի :

Ֆրանսուազ մարքիզի ֆէվգէլատէ տիքգաթ իթմէքտէ օլան չուպանը գարաամագ արզուսընա մէյլի·

— Պարօն տը Բիւյմիրօլ էշէզմ Բարիստէ՞ մի տիր :

— Էվվէթ, մարքիզ·

Ֆրանսուազ, մարքիզէ խըթթապէն. — Տօղրուճա էվինէ կիտէլի՞մ մի :

— Նէ՞ զէման. նա՞սըլ կիտէճէյիզ·

— Էյէր չօգ եօրղուն տէյիլ իսէն, չիմտի հէման կիտէպիլիրիզ. Բարիսէ մուվասալէթիմիզտէն հէնուզ խապէրտար օլմազտըղըն կիտէլիմ պուլալըմ·

— Ագըլըմ պաշըմտա տէյիլ. պէնտէն րէյ պէքլէմէ. մահզա պիր րէյիմ վար. օ տա չու տըր. պէնի եալընըզ պըրագ. քիմսէյէ կէօրիւնմէք իսթէմէմ : Ա՛հ եա Բապպիմ. իքի պին սէնէլիք նամուս ու իթիպարըմըզ, պու սապահ պիր անտէ մահվ ու զայիլ օլտը :

— Սիզին նամուս ու իթիպարընըզա խալէլ կէլէպիլի՞ր մի. չօճուգ մը օլտըն : Ասլա. պիր քիմսէնին իշիտիյի գապահաթըն այպը քէնտի չալըշըրնա ա՛իտ տիր. Զաթէն սէնին խանէտանընըն նամընը թաշըմայօրտը քի. Պունտան մաատա գըզընըզ տա տուշիւնմէլիսին, գըզընը՞ տա մը թէրք իտէճէքսին. — տէտիքտէ, գըզընըն պահսը մարքիզէ զիատէսիլէ թէսիր իտէրէք, պաշընը եօգարը գալտըրըպ·

— Տօղրու տըր. օ պիչարէ գըզըն հալինի տէ տուշիւնմէլի. — հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամազա պաշլայըպ. — Նէ իսթէրսէն եապ. պէն սանա թապի օլուրըմ. — տէտի·

Բօլիս միւտիրի արապատան էնիփ, գօնթ տը Կօնաքըն խանէսինի արապաճըյա թա՛րիֆ իթտի :

Պիր գաչ տագիգէ սօնրա, մարքի իլէ Ֆրանսուազ, Օլիվիէնին խանէսինէ վարմըշ օլտուլար :

Ֆրանսուազ էօնտէն վէ մարքի արգատան տօղրուճա Օլիվիէ-

նին տասընա կիթթիլէր. Օլիվիէ ճալընըն մարքիզի կէօրիւպ աշաղը գաչտը վէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէքսիզին գօլլարընը աչըպ տուրտը.

Մարքինին մէհուպիյէթինտէն վէ գըզը Գաթըրինին էճէլ գափուսունա եագլաշմըշ օլմասընտան տօլայը Ֆրանսուազ տէրէճէի նիհայէտէ մութէէսսիր օլմագ հասէպիյլէ, հէման աղլամաղա պաշլայըպ, պարօնըն պօյնունա սարըլարագ. - Ա՛հ. Օլիվիէ. - Պու ֆէլաքէթլէրին սօնը կէ՞լմէյէճէք մի. - տէյու թէքրար էյլէտի.

Շու սըրատա մարքի տը Սալըօնըն պալ մումու կիպի սըֆաթը պարօնըն կէօզլէրինէ իլիշմէքլէ, տիլի թութուլուպ ճէվապ իթասընա մէճալի գալմատը.

Նակէհան կէօզլէրի ալէվլէր օլարագ, մարքիզին էլինտէն քէմալը ղաղապ վէ հիտտէթլէ սըյըրըլըպ խանէսինէ անագ պասմաղա ճէսարէթ իթմիշ օլան շախսըն իւզէրինէ տօղրը հիւճում իթտի.

Մարքի իսէ հէման մէրգումըն այագլարընա գափանըպ վէ էլլէրինի աչըպ.

— Աֆվ էթ. մէրհամէթ էթ. - տէտիքտէն սօնրա պայըլտը տիւշտիւ.

Օլիվիէ ֆէվգէլատէ տուչարը խէյրէթան օլարագ մութէհէյյիր պիր հալտէ էթրաֆա պագմագտա իքէն, մարքիզ տը Սալըօվէզ տախի րէճա վէ նիյազա պաշլայըպ. - Մուհաֆազէթիմիզին վէ սաատէթի աթիյէմիզին ուղրունա մէրհամէթ էթ. պիչարէնին նէ տէրէճէ տիլխուն վէ մուղթարըպ օլտուղունը թէսավվուր իտէմէզսին. մուգաապէլէյէ միւսաարաաթ իթմէ. սէն օնտան զիատէ ալիճէնապ օլ քի մազհարը հիւրմէթ օլասըն. Սէնի պիր վագըթ թէրք իթտի. սէնի թարտ իթտի վէ մահրումիյէթինէ սէպէպ օլտու. պիլիրիմ ամմա, սէն էյինէ աֆվ էթ, Օլիվիէ. զիրա զայէթ պէտպախտ տըր. - տէտի.

Օլիվիէ մարքիզին իպրամ վէ իլհահընա թէհամմիւլկիւզար օլամայարագ. պէնզի էօլիւ պէնզի կիպի սօլարագ մարքի տը Սալըօնա եագլաշըպ, եէրտէն գալտըրըտը վէ սանտալիէյէ օթուրթտու.

Պիր չէրէք սօնրա մարքի կէօզլէրինի աչըպ տա պարօնը պաշը ուճունտա կէօրտիւքտէ ղանըլը ղանըլը թիթրէմէյէ պաշլայըպ, էլլէրինի գավուշտուրարագ էյինէ իսթիրհամը աֆվա միւսաարաաթ իթտի.

Օլիվիէ տէտի քի. -Հէր նէ քի իսթէրսէն իճրասընա հազըրըմ սէօյլէ.

— Գըզըմ էօլիյօր. սէնի կէօրմէք իսթէյօր. պէլքի գըզըմա աֆվ իտէճէք օլուրսան էօլիւմտէն գուրթուլուր. - տէտիքտէ, Ֆըրանսուազ տախի մարքիզին րէճասընա միւշարէքէթլէ. - Պէն տէ եալվարըրըմ . . . մուխալիֆէթ իթմէ. - տէտի.

Օլիվիէ. - Էյ սէնի՞ . . .

Ֆրանսուազ. - Պէնի տիւշիւնմէ գալպինի պանա վէրմիշսին. պաշգա շէյլէ իհթիեաճըմ եօգ տըր.

Օլիվիէ. - Սանա հայրանըմ. պու նէ իպրէթ . . . օ գարընըն եուզինէ էօմրիւմ օլտըգճա պագմամաղա եէմին իթմիշ իտիմ. մատամ քի սէն տէ. շէօյլէ տէյօրսըն, իթաաթա մէճպուրըմ. (Մարքիզէ խըթապէն) էմրինիզէ հազըրըմ, մարքի. նէ՞ զէման կիտէճէյիզ.

— Շիմտի, շիմտի, տէրհալ.

Ֆրանսուազ. -Պիրազ իսթիրահաթ իտինիզ տէ սօնրա կիտէրիզ.

Մարքի. - Իսթիրահաթ մը. հէր պիր տագիգէ կէչտիքճէ գըզըմ մէզար գափուսունա եագլաշմագտա օլտըղը հալտէ, իսթիրահաթ իթմէք խաեալ ու խաթըրըմտան կէչէպիլի՞ր մի. Պէլքի տէ օրաեա կիտինճէ գըզըմը էօլմիւշ պուլաճաղըմ. Ա՛հ օ գըզը քի, նիչէ սէնէլէր արատըմ. նիչէ նիչէ կէօզ եաշը տէօքթիւմ. . . հէյհա՛թ. պիր տահա կէօրմէք նասիպ օլմա՞եաճագ մը.

Օլիվիէ. - Պէն էմրինիզէ հազըրըմ. իսթէրսէնիզ, պու ագշամտան թէզի եօգ կիտէպիլիրիզ.

Մարքի. - Թէշէքքիւր իտէրիմ էվլատըմ . . .

26

Ագշամ իւսթիւ իւչիւ պէրապէր եօլա րէվան օլտուլար. ամմա նէ՞ եօլ . . . պիր չօգ քէտէրնաք խաթըրալար մարքինին զիհնինի բէրիշան իթմէքտէ իտի. Ֆիլ հագըգա պիր վագըթ ճան ու տիլտէն սէվտիկի վէ հագգընտա հիւրմէթ վէ րիայէթ կէօսթէրտիկի Օլիվիէ իլէ պու եօլտան քաչ չօգ տէֆալար կէչմիշ իտի իսէ, օ զէման գալպինտէ եաշամագտա օլան աթէշ, հէր տիւրլիւ քէտէրի ունութթուրըպ իւմիտ վէ թէսէլլիյէթ հուսուլէ կէթիրմէքտէ իտի.

ճլէհէմ գըզընը պուլմաք իւմիտի եէրինէ գալպինի տէհշէթլի պիր ըզթըրապ իհաթա իթմիշ վէ աճապա գըզընը սաղ պուլաճա՞գ մը տիւշիւնճէսինտէն բէք հարապ օլմըշ ըտը ։ Շայէտ բէնչէի էճէլ հէնիւզ ղասպ իթմէմիշ իսէ , թէմամի վէ թէէմմինի հայաթը միւմքին օլաճա՞գ մը տէյու տիւշիւնմէքտէ իտի ։ Աշգ ու մուհապպէթին բէք չոգ միւճիզէլէր իճրա իթտիյինի պիլիր իտի . Լաքին Օլիվիէնին էլան Գաթըլինի սէվիպ սէվմէտիյի քէնտիսինճէ մէճհուլ օլտուղընտան , Նէթիճէի հալին նէրէյէ վարաճաղընը քէշֆ իտէմէմէքտէ իտի ,

Քէօշքիւն գուլէլէրինէ աքս իթմիշ օլան կիւնէշին շըաալէրինին լէթաֆէթինէ վէ թէրքէլէրինտէն էլմաս բարչալարը սաչարճասընա տալղալարըն իրա՛է իթմէքտէ օլտուղու պիր մէնզարէի նատիրէյէ բաղմէն ։ Հազարլէնա խանէտանընա մախսուս օլան քէօշք մարքինին կէօզլէրինէ հիւզն ու մաթէմ իչինէ ղարգ օլմուշ պիր մահզէն կիպի կէօրիւնմէյէ պաշլատը ։

Արապանըն սէսինի իշիթմիշ օլան պիր գատըն լէհճէսինտէ կէօզլէրինտէն պաշգա ճանլը օլտուղունը իմա իտէր պիր հալ օլմատըղը հալտէ քէօշքտէն տըշարը ֆըրլամըշ , գօշարագ նէրտիւանտան աշաղը էնտի ։

Բու գատըն մատամ Մարանդէն իտի քի , թանըլմաեաճագ պիր հալէ տուչար օլմուշ իտի ։

Օլիվիէյի կէօրտիւքտէ գանղը գանղը թիթրէմէյէ պաշլատը . անճագ թէէսիրաթը գալպիյէսինէ իթթիպաէն աղլայարագ էլլէրինի պարօնա տօղրու ուզաթարագ . – Ա՛հ կէլտիյինիզտէն տոլայը թէշէքքիւր իտէրիմ . – տէտի իսէ տէ սէսի չըգմատըղընտան , պարօն Օլիվիէ մատամ Մարանդէնին նէ սէօյլէտիյինի անլայամայըպ եալընըզ խէյէճանը հալինի վէ սըֆաթընըն սօլուգլուղունը կէօրէպիլտի . վէ քէնտիսի տուլանէ օլաճագ տէրէճէտէ պիր ըզթըրապլէ . – Գաթըլին նասը՞լ տըր . – տէյու մըրըլտանտը ։

Մատամ Մարանդէն . – Պիրազ էյի տիր . եանի իքի կէճէ տիր քի ույուեապիլիյօր ։

Մարքի պու խապէրէ օ գատար մէսրուր օլտը քի , տուրտուղը եէրտէ տէվրիլէճէք կիպի սալլանմաղա պաշլատը ։

Էլ հալը քէօշքէ տուխուլ իթտիլէր . պարօն տը Բիւյմիրոլ , մարքի իլէ պէրապէր եէկէնինին միրաս հիսսալարընը թէսլիմ իթմէք իւզրէ կէլմիշ օլտուղու կիւնտէն պէրու քէօշքէ աեագ պասմամըշ տը ։

Խըլաֆը ըիզասը օլարագ Օլիվիէ վագայը մէզքիւրէյի իւնութմադ իթմէքտէ նէ գալպինտէ պիր չարընտը հասըլ օլտը նէտէ օ զէմանըն հասէթ էսէր իտի ։

Օ զէման էօմրիւնիւ վագֆ իթմիշ օլտուղու վէ էլհալէթիւ հազըհի էճէլ տէօշէյինտէ կէօրմէքտէ պուլունտուղու Գաթըլինին խաթըրասըյլէ նէկեանէ սէվկիւլիւսիւ օլան Ֆրանսուազըն սըֆաթը լէթաֆէթսըզմասընը պիր տագըգա պիլէ կէօզիւնիւն էօնիւնտէն այըրմամագտա ըտը ։

Ֆրանսուազ՝ Գաթըլինին նէզտինէ կիթմիշ օլտուղընտան , Օլիվիէ քէմալը սիւքունէթի գալպ իլէ ավտէթինէ պէքլէմէքտէ իտի ։

Մուղայիր օլարագ , մարքի տը Բօյլանըն գալպի մատամ Մարանդէնին գըզընըն էյիլիյինէ տա՛իր վէրմիշ օլտուղու խապէրի մէսէրրէթ էսէրէ բաղմէն , իճաաթըլը մէֆսի զամիր էսէրի օլարագ , բարալանտըրըճա բարալանմագտա ըտը ։

Էյէր հիսսիյաթը վիճտանիյէսինէ իթթիպաէն հարէքէթ իթմիշ վէ պէտտահթէ գարշը կէօզլէրինի վէ գուլագլարընը գաբամամըշ վէ Օլիվիէնին ախլագընը պիլտիյի հալտէ մէրդումը քիպր ու գուրուրունա ֆէտա իթմէմիշ օլսա ըտը , Օլիվիէնին օ զէմանտէն պէրու ճանընտա գալմըշ օլաճաղը , վէ գըզընը պուլուպ կէթիրիպ ըլէլնիհայէ սաատէթի հալ իլէ էօմրիւնիւ կէչիրէճէյի տէրքեար ըտը ։

Արապանըն էսնայը վիրուտինտէ Գաթըլինին օտասընտա տախի պիր հատիսէ զուհուր եաֆթէ օլմըշ ըտը , չէօյլէ քի . արապանըն սէսինի Գաթըլին տախի իշիթմիշ օլտուղընտան , Ֆրանսուազը պիր ան էվվէլ կէօրմէք արզուսընտա օլտուղունու պէեան իլէ մատամ Մարանդէնի աշաղը կէօնտէրմիշ իտի . վէ Ֆրանսուազ եօգարը չըգտըգտա գօլլարընը աչըպ . – Ա՛հ . կէթիրտինի՞զ մի . – տէյու պաղըրմըշ վէ մարքիզ տախի . – Էվէթ կէթիրտիք , հաթթա կէլտիյինտէն տօլայը ղայէթ մէմնուն օլուպ , կէրէք քէնտի վէ կէրէք ճիւմլէմիզին ուղրունա խօշամատըղըմըզը ըճա վէ նիյազ իտէճէք տիր . – տէմիշ իտի . Գաթըլին տախի ճէվապէն տէմիշ իտի քի . – Խայըր , Օլիվիէ պէօյլէ պիր թէքլիֆտէ պուլունմայաճագ տըր վէ պուլունսա պիլէ պէն գապուլ իտէպիլէճէք պիր հալտէ տէյիլիմ ։ Սէն իյթիրտա ըէտէրիմի պանա կէօնտէր քի թէշէքքիւր իտէյիմ . մուախխարէն տէ պարօնը կէօնտէրիրսին ։

Մարքի եօգարը չըգըպ գըզընըն պաշուճընը կէօրտիւքտէ սէվինճինտէն տէլի կիպի օլուպ . – Ա՛հ գըզըմ . էյիսին . վալիտէն տօղ-

րու սէօյլէմիշ. եաշայաճագսըն. – տէյու պաղըրմաղէ, Գաթըրին գէտէրքէն պօյնունա սարըլըպ քէմալը մուհապպէթլէ եիւզլէրինտէն էօբտիւքտէն սօնրա. – Արթըգ միւսաատէ էթ տէ պիրազ տա Օլիվիէ վէ Ֆրանսուազ իլէ գօնուշայըմ. օլմա՞զ մը. իսթէրսէ սէնի կէօրմէք վէ սէնի էօբմէք իսթէրիմ. պինաէն ալէյհ, գըզգանմա.

—Պէ՞ն մի սէնին գըզգանաճաղըմ. գօրգմա. սէն պէն եաշա. պախթիյար օլ տա, սէնի սըհհէթի մինճաւտընը թէքէմին իտէնէ պէն ճէրրէհէրտէ միւրիւնէրէք խըտմէթ իտէրիմ:

— Պիր աղտան էյինէ կէօրիւշիւրիւզ, պապաճըղըմ:

Մարքի գաբուսըն էօնիւնտէ պիր տահա արգասընա տէօնիւպ գըզլըրըն եիւզիւնէ պագտը:

Պիր գաչ տագիգա սօնրա, բէբաէնին խըրըլտըսընտան, Գաթըրին պիրիսի իչէրի կիրմէքսիզ օտըղընը հիսս իյլէտի. Եաւաշճա օտըյը գանաբէտէն ալըպ գըմըլտամատը: Կէօզլէրի եարը գաբալը օլտըղը հալտէ, զինհինի թօբլամագտա վէ քէտէրի ճէսարէթ վէ մէթանէթ իթմէքլէ զայըէթինտէ պուլունմագտա ըտը:

Խասթալըգտան լէթաֆէթի ճէմալինէ ալա սէքթէ կէլմէմիշ վէ մուղայիրի օլարագ ըքֆաթընտա պիր թէտավէթի զարիպէ հասըլ օլմըշ ըտը:

Հալթթա Օլիվիէ իչէրիյէ կիրտիյի սըրատա, եիւզիւնտէ էօյլէ պիր մա'նէվի ըէվնագ վէ ազամէթ բէյտա օլմըշ ըտը քի, Օլիվիէ միւթէհայյիր օլտը: Զարաղ վէ նէֆասիյէթինի քեամիլէն ունութտը:

Ֆրանսուազ իսէ պիր հիսսի ալիճէնապանէ սաիգասըյլա, Օլիվիէնին էլինտէն թութուպ վէ խասթանըն եանընա եագլաշըպ. – Աչ շու թաթլը կէօզլէրինի տէ պախթիեար օլ. սէնի ճան ու տիլտէն սէվէն իշթէ եանը պաշընտա տըր. – տէտի:

Գաթըրին կէօզլէրինի աչըպ, մարքիզ իլէ պարօնըն եիւզլէրինէ պագտը: Զանն իտէրսին քի ֆէվգէլատէ պիր խէյէճան էսէրի օլարագ, իչինին տէ տիլի թութուլմըշ կիպի հիչ պիր նութգա մէճալ գալմամըշ ըտը:

Իսթիսա Գաթըրին պիրազ քէտէրի գուվվէթ իտէրէք, զայէթ զա'իֆ պիր սէտա իլէ. տէտի քի.

— Տէմէք քի պանա աֆվ էթտին, Օլիվիէ.

Օլիվիէ հէման Գաթըրինէ տօղրը էյիլիպ վէ պօյնունա սարըլըպ, քէմալը հիւրմէթ վէ ըիայէթլէ ալնընտան էօբտիւքտէն սօն-

րա. – Ա՜հ. զալը՛մ գարը, եաստըղընը պէյէնտի՞ն մի. – տէտիքտէ, Գաթըրինին պաշը արգասընա տէվրիլիպ էօլիւ կիպի տիւշտիւ գալտը. անճագ շու հալ բէք ուզուն սիւրմէյիպ, նաքէհան պաշընը գալտըրտը տէտի քի.

— Պէն ֆէնալըգ իթտիմ. լաքին գապահաթըմըն ճէզասընը նասըլ չէքթիյիմի կէօրիւյօրսըն... իշթէ էօլիւյօրըմ.

— Էօլմէյէճէքսին. ունութմագ, սէվմէք վէ խուսուսըյլա պէնտէն վէ բէտէրինտէն վէ ճիւմլէտէն սէվիլմէք իչին եաշայաճագսըն.

Գաթըրին Օլիվիէյի խաֆիֆճէ իթիպ. – Իքինիզտէ նէ գատար էյի նէ գատար ալիճէնապ ըմըշսընըզ. սէմահէթ վէ խայիսէթ խուսուսընտա պիրի պիրինիզէ ըէգապէթէ գալգըշմըշսընըզ. էյէր եաշամագ գապիլ օլայտը, սէնին մուհապպէթինիզէ էօմրէ պաղլանաճագտըմ քի միւմքին տէյիլ, պիչարէ գալպիմ բարէ բարէ օլմուշտըր. վիճտանըմտա էսէրի հաեաթ գալմամըշ տըր. էօլմէտէն էվվէլ էն մուգատտէս օլան արզումը պէեան իթմէք իսթէրիմ: Պու տօղու իսէ, սիզի պիր արատա եանը պաշըմտա կէօրմէք. վէ պիրի պիրինիզի չօգտան պէրու սէվտիյինիզ մալիւմ օլտըղընը սէօյլէմէք վէ պունտան տօլայը ալա մուզթարըպ օլմայըպ, հաթթա մուղայիրի օլարագ մէմնուն վէ մէսրուր օլտըղըմը իգրար իթմէք իտի: Սիզ իքինիզ եէք տիկէրինիզէ լայըգ վէ շայէսթէսինիզ. պիրի պիրինիզի տա'իմա սէվինիզ. վէ պազը տէֆա տախի խուլուսս ու սատագաթընըզտան տօլայը արզը չիւքրան իթմէքտէ օլան պէնիմ կիպի պիր պիչարէյի տէ խաթըրընըզա կէթիրինիզ.

Ֆրանսուազ իլէ Օլիվիէ աղլամաղա պաշլատըլար.

— Նի՛չին աղլայօրսընըզ. սէնին պանա աֆվ իթտիյինի, վէ սէնինտէ Ֆրանսուազ պէնի սէվտիյինի պիլտիյիմ վէ բէտէրիմ իլէ վալիտէմին իլանի հայէթիւ էօմր պէնի տօղուլէյէճէքլէրինէ էմին օլտըղըմ հալտէ էօլիւյօր իսէմ պախթիեար ըմ. Սէվտիքլէրիմին հիչ պիրինի զայպ իթմէքսիզին էօլիւյօրըմ. պու տա ընտիմաէ էօյլէ պիր պէօյիւք սաատէթ տիր քի պէն միւսթահագգ վէ շայէսթէ տէյիլիմ.

Ֆրանսուազ մէրգումէնին պօյնունա սարըլըպ. – Ա՜հ էօլմէ. էօլմէ. եաշա. սէնսիզ պիզ պախթիյար օլապիլի՞րմիյիզ.

Գաթըրին. –Օլիվիէնին սանա վէրէճէյի էվլատտա տալըպ, պէնի ունուտուրսըն, Ֆրանսուազ. սէն էվլատըն իչին եաշամալըսըն... պա-

խուսուսա սէվկիլի զէվճին իչին եաշամալըտըր. զիրա պու ալէմտէ պիզիմ իչին եարաճաղ պիր շէյ վար իսէ, պու տա սէվմէք, տախամա սէվմէք վէ հէր հալտէ սէվմէք տիր. սէվմէքտէն պաշգա ճիհատի պիր շէյ եօգ տըր. հէր շէյ կէչէր. մուհապպէթ գալըր: Պէնի խաթըրընա կէթիրտիքճէ, գալպըն ֆէրահլանաճագ. պանա իթթիյին էյիլիքլէրի տուշիւնտիւքճէ մէս՛ուտ վէ միւսթէրիհ օլաճագսըն: Պունճա վագըթտան պէրի ճան ու թէնտէն սէվտիյին պիր քիմսէյի պիլէ պանա վէրմէք խաթէյօրսըն, տէյի՛լ մի, ազիզիմ. պէօյլէ պիր ուլուվվու ճէնապ գապիլի թէսավվու՞ր մի տըր:

Ֆրանսուազ ճէվապը հազըրլատըղը սըրատա, Գաթըրինին պարմաղընը աղզընա կէօթիւրիւպ. — Սուս օլ, հէր շէյէ մալիւմաթըմ վար տըր. պէք չօգ տան պէրի վագըֆ ըմ. հաթթա պու սէպէպէ մէպնի սէնի սէվէր վէ սանա հիւրմէթ վէ րիայէթ իտէրիմ. Պու գարըճըղազը սէվէպիլտիյին գատար սէվ. Օլիվիէ. զիրա էմալի պուլընմազ պիր խազինէի նատիրէ տիր: Սէն տէ Օլիվիէ, գալպինտէ աշգըն օլտըղըմ թէհիրէյի եարէյի ունութմըշ տա գալըմըշ պուլունա գատար կէլմիշսին. Շահանը թագտիր պիր եալան վէ սախթէ պիր խուլուս իլէ պէնի եաշաթմագ ազմինէ տուշմիւշ իտտին: Սէնի պու հալտէ կէօրմէք մէսէրրէթի, ըղթըրապը էճէլիմի թախֆիֆ իթմէքտէ վէ գալպիմի րահաթլանտըրմագտա տըր: Սօն սաաթլարըմտա սէնի պու սուրէթլէ թէսէլլի իթմէնտէն տօլայը սանա հէր տիւրլիւ սաատէթ վէ պախթիարլըղը թէմէննի իտէրիմ. — Տէյիպ, պաշընը եավաշ եավաշ եաստըղա տայատըր. վէ պիլա հարէքէթ գալտը:

Գաթըրինին էօլիւմիւ զաննէյլէ, Ֆրանսուազ հէման չանըն իփինի գավրատը:

Միս Մօ եանընտագի օտատան գօշուպ տէրհալ կէլտիլէր. վէ մարքիզին պայըլտըղընը կէօրիւնճէ շաշըրըպ. — Ա՛հ մատամ. պիչարէ մատամ. — տէյէրէք, հէման Գաթըրինին իւզէրինէ աթըլտըլար:

Օլիվիէ. — Տէրհալ մարքի իլէ մատամ Մարանզէնէ մալիւմաթ վէրին. լաքին միւմքին մէրթէպէ իհթիեաթքեարանէ տավրանըն:

Մարքի իլէ մատամ Մարանզէնին օտասընա կիտիքլէրի սըրատա, խասթա կէօզլէրինի աչար. Մարքի գըզընըն սըֆաթընտա նիւմայան օլան էլէմի սուրէթ ու հուպպուրը պիլ միւշահէտէ. — Ա՛հ, գըզըմ. պիր աճէնէճիք էվլատըմ... պախթիեարըն, անլայօրըմ. — տէյու աղլատը:

Գաթըրին. — Իվվէթ, վալիտէմին, Օլիվիէնին, Ֆրանսուազըն վէ սէնին վէ նիհայէթ ճումլէնիզին սաատէթինտէ պախթիեարըմ:

— Օ հալտէ արթըգ եաշաեաճագսըն եա, զավալլը՛մ էվլատ:

Գաթըրին՝ մահզունանէ. — Եաշամագ խաթէր խալըմ ամմա, իհթիմալի եօգ. Պիր գաչ կիւն էվվէլ պաղըրսագլարըմը պիրի պիրինէ կէչիրմիշ վէ միճատէմի պէրպատ իթմիշ օլան եավրուճըղազըմ, հազզըմը արամաղա գալգըշմըշ. պէնի արայօր, պէնի իսթէյօր, կիտիպ օ մասումա գավուշմալըյըմ:

Մատամ Մարանզէն եէիսի միւճէսսէմ հալինի քէտէր իտէրէք. — Սէն տէ եաշամազսըն հալտէ պէնիմ հալիմ նէ՞ օլաճագ, պէն քի սէնի թանըտըղըմտան պէրի մահզա սէնին իչին եաշամագտայըմ:

Գաթըրին պիր խայլը միւտտէթ վաքֆէսի տիր տէյու պէլլէմիշ օլտըղը մատամ Մարանզէնին օմուզընա պաշընը տայատըրըպ. — Սէն գօրգուլու պիր րուեա կէօրմիւշ օլմալըսըն. հագգըմտա տէրքեար օլան մուհապպէթինէ նէզարէն, սէն պէնի րահմինտէ թաշըմըշ օլտըղընա տաիր շէք ու շիւպհէմ եօգ տըր. (մարքիզի կէօսթէրէրէք.) Րէճա իտէրիմ, րէֆիգիմի թէսէլլի իթ. — տէտիյի սըրատա, նէֆէսի քէսիլմէյէ պաշլատը, կէօզլէրի պուլանտը. էօքսիւրիւք պաշլատը, շիտտէթլի պիր նէօպէթ կէլտի. Հազըրունտան հիչ պիրի եանընտան այրըլմայըպ, Օլիվիէ. — Եաշա, Գաթըրին, եաշա, նամըմը թաշըմագ իչին եաշա. չու սօն սէնէլէրտէ զուհուրա կէլէն հատիսէլէրի ունութմագ իչին եաշա. — տէյու թէքրար իթմէքտէ իտի:

Գաթըրին լագըրտը իտէմէմէքտէ վէ ֆագաթ պու սէօզլէրի իշիթտիքճէ թէպէսսիւմ իթմէքտէ իտի. պիր արալըգ պաշընը գալտըրտը. կէօզլէրինտէ ճիւզի պիր էսէրի հաեաթ վէ եանագլարընտա պիր հումրէթի լաթիֆէ վէ տուտագլարընտա էլամէթի թէպէսսիւմ նիւմայան օլտը:

Մարքի՝ նէօպէթ սավուշտը զաննըյլա պիր սէտալը մէսէրրէթ էտա սալը վէրտի. Գաթըրին՝ պարմաղ իլէ մարքիզէ իշարէթ իտիպ մէրգումին եաթաղընա եանաշտըղլարընտա հէր իքիսինին էլլէրինի թութուպ. — Խաթըրըմ իչին սիզ պիրլէշինիզ. Օլիվիէ, րէֆիգիմի թէսէլլի էթ, կէօնլիւնիւ թէքրար րէֆիգիմէ վէր. սէնին էվլատըն օնըն էվլատը օլսուն. Ֆրանսուա՛զ, սէն տէ վալիտէմին հալինէ ան, եանընտան այրըլմա, պէնիմ եէրիմէ գա՛իմ օլ... — տէտիքտէն

սօնրա թէպէսսիւմ խուփ, մարքի տը Սալլօնա ամբը նիքեաճ կըլէտի : Մարքի պաշընը Գաթըըինին եաստըղընա սահամըշ վէ Գաթըըին ասխի ապըընը մարքինին գուլաղընա եաղլաշըըմըշ օլտուղը հալտէ. - Պապաճըղըմ... պիչարէ պապաճըղըմ... էն գիատէ սէնտէն այըըլտըղըմա մուքէտտէր իմ... - տէյէրէք, թէքմիլ էնֆասը հաեաթ կըլէտի :

ԽԱԹԻՄԷ

Մարքի տը Սալլօն իլէ մատամ Մարանգէնին տուշար օլտուգլարը քէօշքի թաֆսիլ իթմէք մուհալ գապիլինտէն տիր. Հիչ պիր թէսլիյէթ ճիհէթի պուլամայըպ, հէր իւմիտլէրի պէրհէվա օլմըպիթտի : Տահմա պէրապէր օլտուգլարը հալտէ իքի կէօլկէ միսալի քէօշքիւն պաղչէսինտէ տօլաշըրպ տուրմագտա վէ տէրտլէրինէ տէրման արամագտա ըտըլար. - Հէյհա՛թ...

Օլիվիէ Գաթըըինէ իթմիշ օլտըղը վատտ մուճիպինճէ, մարքի տը Սալլօնա պէհանը մուհաֆազէթ վէ խալիսէթ իթմէքտէն ֆարիղ օլամամագտա ըտը :

Բէֆթէ բէֆթէ Օլիվիէ իլէ Ֆրանսուազ մարքի իլէ մատամ Մարանգէնէ մէտարը թէսլիյէթ օլապիլտիլէր : Հէր իքիսինին իխթիեար իթմիշ օլտուգլարը ֆէտաքեարլըգտան տօլայը մարքի իլէ մատամ Մարանգէն մէրգումանէ բէք զիեատէ րապթը ալագա իթտիլէր :

Մարքի տը Սալլօն կիւնիւն պիրինտէ Օլիվիէ իլէ Ֆրանսուազը բէտէրնաք պիր հալտէ կէօրմէքլէ գըզընըն սօն սէօզլէրի խաթըրընա կէլիպ. - Էօլէն գըզըմըն րուհը հիւրմէթինէ, պիրի պիրինիզի սէվմէկլիսինիզ, էվլատընըզ, պիզիմ էվլատըմըզ մագամընտա օլաճագ տըր. - տէտիքտէ, հէր իքիսինին եիւզլէրի գըզարտը : Մարքի իսէ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.

— Գըզըմըն արզուսը պու ըտը. պու արզույը իքմալ իթմէլիսինիզ. - տէտի :

Պիր միւտտէթ սօնրա, Հաքարրէնս քէօշքիւնտէ մարքիզ Ֆըրանսուազ տը Սարըօվէզ իլէ պարօն Օլիվիէ տը Բիւյմիրօլ ագտը իզտիվաճ իթտիլէր. Նիքեահ բէսմի Գաթըըընին մէտֆուն օլտըղը մէզարըն իպատէթխանէսինտէ իճրա գըլընտը :

Իպատէթխանէնին գաբուսը էօնիւնտէ պիր արապա զէվճէյնի պէքլէմէքտէ իտի :

Մէրգումանըն մուֆարագաթընտան էվվէլ, մատամ Մարանգէն պիր ան էվվէլ ավտէթ իթմէյէրինի րէճա էթտի. լաքին կիտէճէքլէրի մահալ բէք ուզագ ըտը : Ճարօնա կիթմէք մուգարրէր իտի. զիրա Ֆրանսուազըն մագսատը ճէյէր բաբէսի օլան էվլատընըն մէզարընը կէօրմէք օլտըղը միսիլլու, տօգթօր Տէֆրիզէ կէլէճէյինէ տա՛իր վէրմիշ օլտըղը սէօզիւ իճրա իթմէք իտի :

Մարքիզին իհտաս իթմիշ օլտըղը մէքթէպ, խայըըճա քէսպի թէրագգը իթմիշ, վէ մարքիզին Օլիվիէ իլէ ագտը նիքեահ իթմէք թէսատիւֆ իւրաթընտա օլտըղընա վագըֆ օլտըղը տաքըգատէն պիլ իթիպար, նիքեահըն ագըպինտէ տօգթէօր Տէֆրիզ Ճարօնա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմէլէրինի միւքէրրէրէն մարքիզէ թավսիյէ վէ թահրիր իթմիշ իտի :

Պինաէն ալէյհ Օլիվիէ իլէ Ֆրանսուազ Հաքարրէնստէն հարէքէթ վէ մուֆարագաթ իթտիլէր, լաքին իքիսի եալընըզ օլմայըպ, բէֆագաթլարընտա, կէնճ վէ մահճուպ պիր տէ գատըն պուլընմագտա ըտը քի, մատամ Օլիվիէյէ իպրազը հիւրմէթ վէ րիայէթի քեամիլէ վէ բըզհարը մուհաֆազէթ վէ խալիսէթի թամմէ իյլէմէքտէ իտի :

Պու գատըն իսէ Ժօզիան իտի քի, Գօնգօրտ պանգասընըն սըրքաթին իսպաթը օլան Օկիւսթ Պաեօստան էտինէպիլմիշ օլտըղը սէրվէթին րէքթօրը օլան Օկիւսթ Պաեօստան էտինէպիլմիշ օլտըղը սէրվէթին (?)

Հիչ պիր կէօնիա մէտարը թէսյիրիւշիւ գալմամըշ օլտըղընտան, միւթէպէր պիր խանէյէ գարուլանխըտմէթքեար մագամընտա ըտը :

Պիր գաչ պըլտը մէզքիւր խանէտէ հէր տիւրլիւ զահմէթ վէ էզիյէթէ գաթլանարագ չալըշտըգտան սօնրա, Ֆրանսուազըն Բարիզ սէ ավտէթի խապէրինի ալարագ, տէրհալ մէրգումէյի արայըպ պուլուպ. - Սիզ կիտիյօրմըշսընըզ. կիտէճէյինիզ մահալտէ չօճուգլարընըզը պագմագա վէ սէվմէյէ միւգթէտիր, սատըգ պիր քիմ...

սէյրէ մուհթաճ օլաճագսընըզ . պէնի պէրապէր կէօթիւրիւրսէնիզ . շու խըզմէթի իյիճէ խաթըրլըյըմ . — տէմիշ օլտուղընտան , մատամ Օլիվիէ ասլա թէրէտտիւտ իթմէքսիզին մէրգումէնին շու թէքլիֆինի գապուլէ մուսարաաթ իթմիշ իտի ։ Ժօզիան , անըն խամի օլան Ժօզէֆին տը Պրէն նամընը ալարագ , խըզմէթքեար մագամընտա օլմայըպ , իսէ րէֆիգէ մագամընտա , Ֆրանսուազ թարաֆընտան գապուլ օլունմըշ իտի ։

Պու սէյահաթէ նէնի կէլին վէ կիւվէյի իչին պա'խըր մէսրուրիյէթ վէ մէմնունիյէթ օլտը ։ Պիրի պիրլէրինէ մալիք օլմագլա , չէվիգ ու մուհապպէթլէրի սուքիւնէթ իթմէտիքտէն պաշգա կիւնտէն կիւնէ արթմագտա իտի . Խուսուսըյլէ Օլիվիէ օ տէրէճէ քէնտինի պախթիեար ատտ իտէր իտի քի պունըն թա'րիֆի ղայրը գապիլ տիր ։

Տօգթօր Տէֆրիզ , տօսթը սատըգը օլան Ֆրանսուազը կէօրտիւքտէ , սէվինճինտէն անընտա չըլտըրըրտը տէնիլսէ ճայիզ տիր ։

Մէքթէպ մուքէմմէլ սուրէթտէ տէվամ վէ թէրագգը իթմէքտէ օլուպ , Ճաքօնըն հէր թարաֆընտան , պէքէս նէթիճէլէր մէգքիւր մէքթէպէ կէօնտէրիլմէքտէ իտի ։

Ճաքօն իմբէրաթօրը պիզզաթ մէգքիւր մէքթէպի թէմաշա իթմիշ վէ թահթը հիմայէսինէ ալմըշ իտի ։

Պարօն Օլիվիէ իլէ զէվճէսի , շու թէնհա մահալտէ տէօրթ այ իգամէթ իթտիլէր ։ Մա մաֆիհ տէրէճէի նիհայէտէ մութէլէզզիզ օլտուգլարը շու մահալտէն մուֆարագաթ իթմէյէ մէճպուր օլտուլար ։

Մարքիզին էլէմ ու քէտէրի ճիննէթ րէնկինի քեսպ իթմիշ օլտուղը միսիլլու , մատամ Մարանզէն տախի տուչարը էլէմ ու ֆիւթուր օլարագ , մէրգումը թէսէլլի իթմէքտէն աճիզ գալմըշ օլտուղընտան , պունլարը տախի նայլըզ պըրագմամագ ագտէմի վէզիֆէլէրինտէն օլտուղընը հիսս իյլէտիլէր ։

Ֆրանսուազըն միրուսինէ պէքլէմէքտէ օլտուղը մէլէք , Հապարրէնա թրէնլէրինին ըէօչքիւնտէ կէօզլէրինի աչտըղը հալտէ , պախըր մէսէրրէթ վէ չաւէմանիի ումումի օլաճաղընը հէր իքիսի իւմիտ իթմէքտէ իտիլէր ։

Արամտաօ տախի պէրապէրլէրինճէ Ֆրանսաեա ավտէթ իթմէք արզուսընը իզհար էյլէմիշ իտի ։

Արամտաօ , Ֆրանսուազա օ տէրէճէ սատըգ իտի քի , ֆամիլեասընը տա , վաթանընը տա ունութմըշ վէ մահզա մէրգումէյէ հասրը վիճուտ իթմիշ իտի ։

Օլիվիէ իլէ զէվճէսի տախի մէրգումու խըզմէթքեար նազարըյլէ պագմայըպ , ատէթա ասըլ կիպի հագգընտա իթթիխազը մուամէլէ իթմէքտէ իտիլէր ։

Ժօզէֆին տը Պրէն , եանի Ժօզիան , էյլիքտարընըն էվլատընը իպթիտա քէնտիսի տէրաղուշ իտէմէյէճէյինտէն տօլայը տուչարը էսէֆ վէ քէտէր օլտը իսէ տա , տօգթօր Տէֆրիզին հագգընտա իպրազ իթմէքտէ օլտուղը մուհապպէթ վէ խուլուսատան տօլայը չուքէտէրի օլտուղճա թէխաֆֆուֆ իթմէքտէ իտի ։ Ֆրանսուազ , նէզաքէթի գաթիյէսի իգթիզասընճա , Ժօզիանըն սէրկիւզէշթինի քէնտիսինէ հիքեայէ իթտիրմէյիպ , պու պապտէքի թաֆսիլաթը տօգթօր Տէֆրիզէ քէնտիսի թարիֆ ու պէեան իթմէյէ մուսարաաթ իլէտի ։ Վագը օլան հիքեայէ տօգթօրա բէք զիեատէ թէէսիր իթտի իսէ տէ , քէնտիսի ղայէթ մուճէրրէպ պիր հէքիմ օլտուղտան պաշգա , Ժօզիան հագգընտա գալպինտէ պիր թէվէճճուհի ֆէվգէլատէ հուսուլէ կէլմիշ օլմասը հասէպիլէ , մէրգումէնին ահվալը սապըգասընը պէրտէի աֆվ իլէ սէթր իթմէյէ գարար վէրտի ։

Ֆրանսուազ մուֆարագաթ խանէճէյի սըրասընտա , Ժօզիանըն հէօնքիւր հէօնքիւր աղլատըղընը կէօրտիւքտէ տօգթօր Տէֆրիզէ . — Պու գըզճաղըզը սանա թէսլիմ իտէրիմ վէ ինսաֆընա կէօրէ մուամէլէ իտէճէյէ օլտուղուն ասլա շիւպհէմ օլմատըղընը թէէմին իտէրիմ . — տէյիպ , մուֆարագաթ վէ մուատէթի մալիւմէ զըքրինտէ Հապարրէնա պիլ մուվասէլէ , հէր պէրապէր քէմալը սաատէթլէ իմրարը էօմր իթտիլէր ։

ԽԸԹԱՄ

Իշպու հիքեայէնին մազհար օլտուղու րաղպէթտէն տօլայը գարիինի քիրամա արզը շիւքրան իտէրիմ , ԲԱՐԻՍՏԷ ՆԷԼԷՐ ՕԼՈՒՐ նամըյլէ նէշրինէ մուպաշէրէթ իտէճէյիմ րօման , մէհարէթի ֆէվգէլատէ իլէ թէրթիպ օլունմուշ պիր հիքեայէի նէֆիսէ օլմաղլա , քէմալը րաղպէթլէ մութալաասընը աճիզանէ թավսիյէ իտէրիմ ։

Կ. Գիպէրեան

D. Ub.
8580

№8580